

www.e-rara.ch

Kelilat yofi

Lunṭeshits, Avraham Yitshak

Nidpas poh Redelhaym, 573 = 1813

Universitätsbibliothek Basel

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-139979>

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

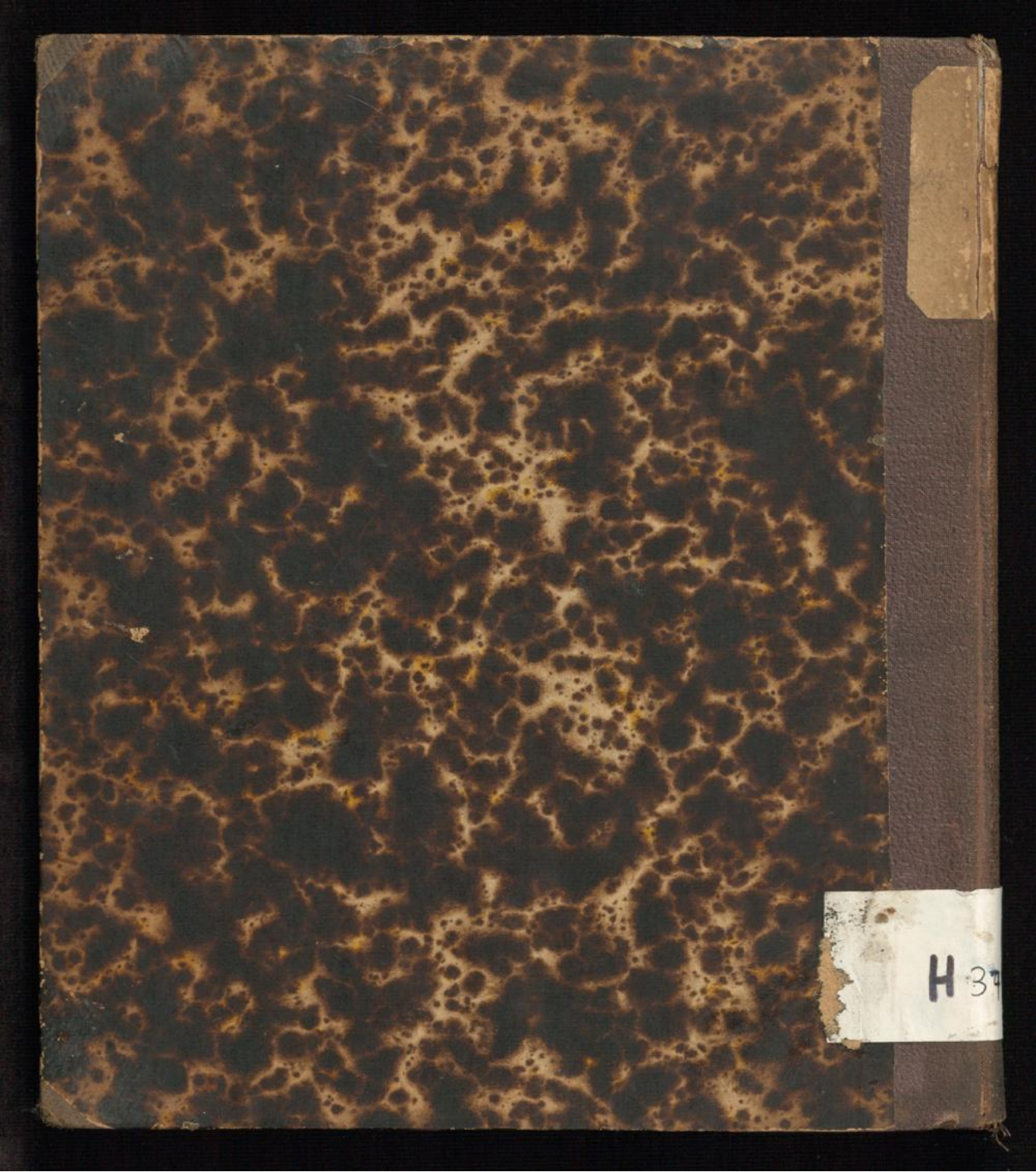
e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

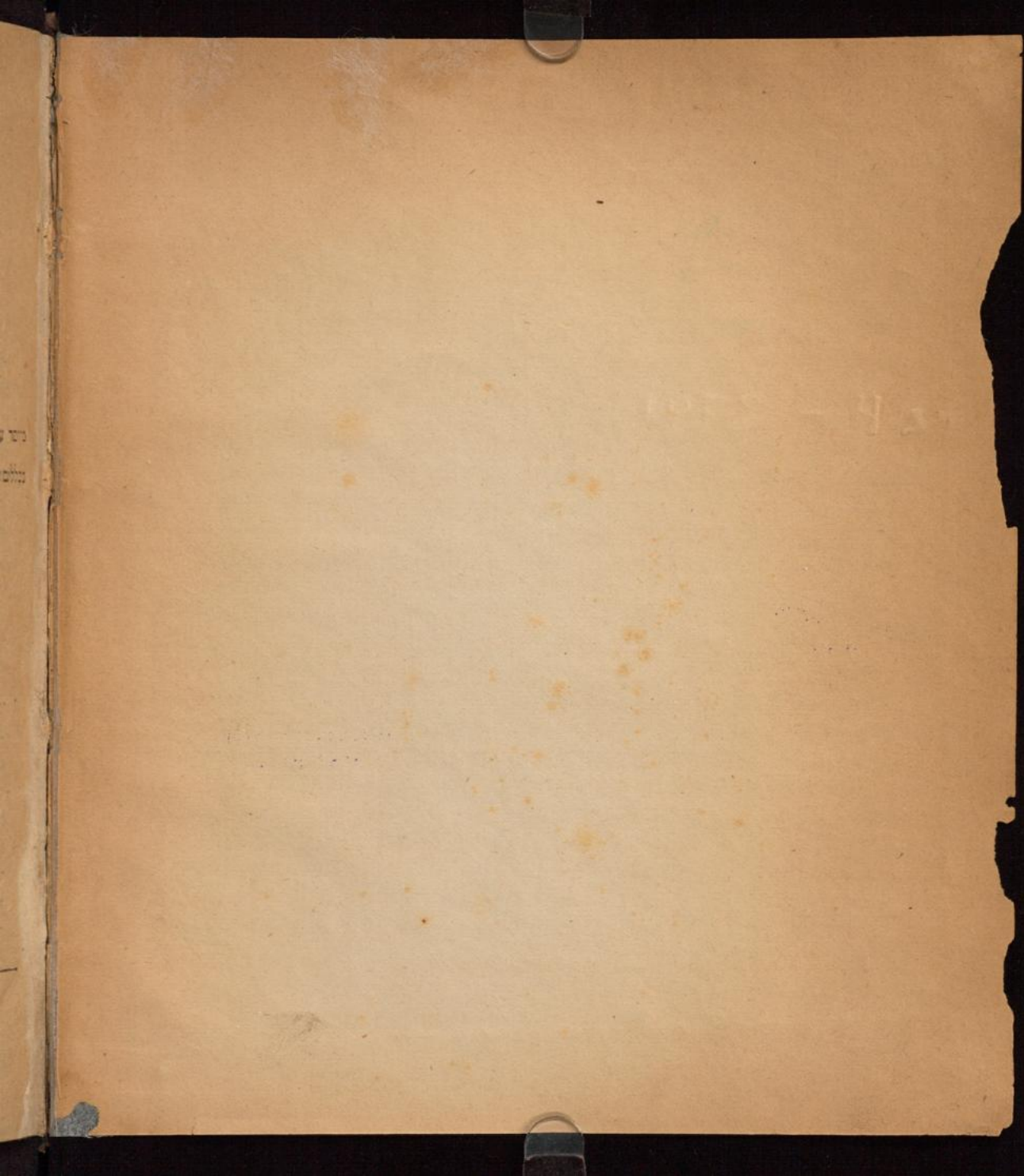

H 37

GERMANISCHE GEMEINSCHAFT
BIBLIOTHEK
BASEL

ISR H - 3741

כלילת יופי

כולל עשר מאמרות ומוב שאלות

מיוסר על כללי ספיקות וס"ם וחזקות ראסור' ודממונא וכללי מנן ודרך הליכתן אפיק שפה ועייל שפה ברורה נם
ככללים אחרים שרשם פתוח עלי מים נאמנים ים החלמוד ופוסקים ראשונים ואחרונים אשר הם לנו למאורות מלא

הכנותיו בעניי אני העני בדעת תלמיד דן לפני רבותיו בקרקע

HAMBURG.

אברהם יצחק לונטעשיץ.

HAMBURG.

נרפס פה רעדעלהיים בשנה תקע"ג לפ"ק.

מבני הבית המופלא ההרף השנן
כה' יונה לונטעשיץ נר"ו

בפרק ביטוי דס דפ"ו יש תמיהא גדולה נהא דקאמר הורא רבי וכו' וקאמר ח"ס דר"ז ור"א בו' קאי
באוקא דקשרי וכו' ואמר ר"ז אי הו' ניחא לי הו' שאלנו לר"י וכו' מאי פשיטות יש כאן מהך עובדא שאלמי
לחכמים גדולים ואין מגיד לי וניחא לי כי עוד לריך להבין בקושטא דמילת' למה פסיק בר"ט באחרונה ולא בחכמים
ונראה כי יש להקשות כאן קוש' עזומה איך פסיק רבי בחכמים והא לדבריו מספקא להו אי רובן מקלקלין או לא
וממילא אשור באכילה ולעיל דפ"ה אמר רבנ"א אמר ר"י ראה רבי דבריו של ר"ט בב"ד משום דכתיב אכילה וא"כ גם
אם אשור מ' ס"ד בהכח סוף סוף אינו ראוי' לאכילה ועכ"ל דפ"ה לריך לחלק משום דלעיל איירי בודאי טריפה
אבל הכא אינו רק ספק ואפשר דמוחר באכילה הוא ולריך ביטוי א"כ יש לוחר נאותו פעם דפסיק רבי בחכמים הו'
ס"ל דמקרי שפיר אשר יאכל ובכ"ל ובאיך פעם חזר בו ובסהסברא נוחנת דסוף סוף אינו ראוי' לאכילה וכוה הו'
מסופק בעל האנעי'. אם אפשר לפסוק בחן בחכמים באחרונה אע"ג דפסיק רבי לעיל בר"ט ובכ"ל וע"ז נא
הפסגן וקאמר דר"ז הו' אומר דהי' יכול לשאול לר"י דאינו ר"י אמר לעיל ראה רבי דבריו של ר"ט בכיובי
דס א"כ לריך לשאלו אם שידק זה ג"כ כאן בספק טריפה ודוקא לר"י דייקא אבל באמת הו' ס"ל לרבי
הסברא דגם בספק לא מקרי אשר יאכל דסוף סוף אינו ראוי' לאכילה א"כ ממילא לשיטתו מוכרח לפסוק
בר"ט באחרונה דפטור מביטוי.

ובזה יש לי ליישג גם הסוגי' בשנועות דכ"ג ע"כ דקאמר ר"ל אה"מ אלא אי במפרש ח"ס וכו' ולא קאמר
בפשוט בח"ס וכל דקשי לי טובא כאן דמשמע מסידור השקל' וערי' דאוקומת' דר"ל בח"ס היינו עם האוקומת'
דאיירי במפרש כבילות ומשום דלא תיקשה הא מושגע ועומד קאמר ר"ל דאיירי בח"ס וקאי דהא קוש' הש"ס
מעיקרא מ"ס רישא מ"ס סיפא לא הו' אלא משום דגם בו"ט אינו בכלל שנועתו אע"ג דודאי ראוי' לאכילה
הס מ"ס משום איסורם אין כוונתו עליהם וא"כ יכול ר"ל לתרץ באמר ח"ס סתם וממילא כל ח"ס בכלל
וכסתם ואליבא דר"ע כיון דדעתו על ח"ס ממילא כל ח"ס בכלל אכל ידוע דמודה ר"ל דח"ס אשור עכ"פ
מדרבנן וא"כ ממילא אינו בכלל שנועותו דמה לי אינו ראוי' טבח דאוריית' או דרבנן ומשום זה לריך
לאוקמ' דוקא במפרש כבילות וע"ז קאמר ר"ל כדי שלא תיקשה הא מ"ע הוא דאיירי בח"ס וכו' ולא
תיקשה א"כ ל"ל באומר בו"ט הא בסתם ח"ס נמי ח"ס כבילות בכלל וקאמר אה"מ אלא וכו' ר"ל אפילו להך
אקומת' שלי אפ"ה לריך בו"ט בפירוש ובכ"ל.

הסכמות מגאוני הזמן השיי.

אלה הם דברי הרב הגאון מהור"ר נפתלי הירש לבית קאצינאילבוב נר"ו
אב"ד ור"מ דק"ק וויניצנה וג"ע רמ"ע ובעת נהקבל לאב"ד ור"מ דק"ק האמבורג יע"א.

ב"ה וויניצנה יום ב' ג' אייר ח"י למב"י הקע"ג לפ"ק.

ברך לקחתי וזיךר אשיבנו חכמתו בחן תרונה מומנו יחד מומנו פנה אהובי ידידי
מזכירי הגאון המופלא חריף מובהק כבוד מהורר אייזק נר"ו.

ע"י בנו שי' קבלתי מכתבו והדבר אשר בקש בו להסכים אחו להעלות ספרו על הדפוס
מוחזקני בו ובהורותיו כי לבו כלב הארי כי זמנין סגיאין בהיותנו יחד בפארים היינו תוך
עומק הלכה ושמעתתא בפלפול ולו נאח ולא יאח להוציא תורתנו לאורם אולם בנו הב"ח
שי' אן לדרכו הפס לי הפנאי להאריך בשופרא ושנחא דאחי לי מעלמא כ"ד ידיו דש"ת.
ק' נפתלי הירש אב"ד המדינה דג"ע ריין וראשון לק"ט פה הנ"ל.

אלה הם דברי הרב הגאון מהורר **ב"ה מו"ר** נר"ו אב"ד ור"מ דק"ק האמבורג ורמדינה יע"א.

בס"ד האנוי יום ט"ח אחר השבת הקע"ג לפ"ק.

ה' עושה חזקים נותן דרך צמים עזים ושלח עזר מוקדש לגל של אגוזים ה"ה אהו ידידי
נפשי חכם הדומה הגה"ג ומפורסם חו"צ כבוד מהורר יצחק אייזק לונטעשיץ נר"ו יא"ק.
האותיות שאלוני בפס יד אלי כתוב מאת אהובי הרב נר"ו ותבט עיני בשורי וקול הקורא
בקריאה של חיבה ליתן ידי עמו בהסכמת הדפסת ספרו יכונה כלילת יופי אשר יסד וחקק
מחוקק און ועלמה הרבה בשלל ושקל הקדש מלא יגדש בכמה כללה בש"ס וספרי הראשונים
ישן וחדש לקט פארות מעץ החיים השתול על כובע מוקד החכמה מומיו יוצאים מן הקדש
להשקות מעדרות מטע נאומים מנחל נחלים מן לבנון לבנון לבנים בלבוך הלכות קצין
כאמיר גורן ברב תבואת בכה שר התורה עד כי מלא יצחק פתחי שערים המנוינים, ועיני
ראו איזה עליה עולים בקנה קנה חכמה בקונטרס אחד הנמסר לידי מיד בנו הב"ח
המופלא ומושלם שי' וכבר הודעתי לאהובי הרב נר"ו דעתי באיזה גרגרים מגפן אשר נטעה

ימינו — והנה מי אנוכי ללבוש עטרה לאמר הלכתי זו נחל לחוק בעט צדל ועופרת לבני
 ישראל למשמרת והני שחרחרת אין בידי דבר וסוחרת אך לאסבחו ובכור תורתו הנני
 אוור הלוא מלא ידעתיו כי גבר בגבורין הוא בכמה שיטת נעמוקת אשר הסתקנו סוד
 בפלפל בכתב ובעל פה ודעת לבנון נקל עד מקיס ידו מגעת ודעת מכרעת בטוב טעם
 ודעת כי אנוכי הרב המחבר שטט במולת ים התלמוד להוציא מה שנוגע לכלל ההוא
 אשר עליו תסובנה אלומותיו דבר דבר על אופניו וקוטניו הגדיל תושי' ובכור חכמים להאיר
 עין ולהעיר און התלמידים כמה ואיכות דברי דודים רחבים מיני ים שנוטים וחדודים
 לזאת ארכין ראשי במודים דרבנן להסכים עם הדפסת ספרו הנ"ל ומוטו ילמדו למען לא
 יחי' כל אחד ואחד דופס ואומר שלי הוא אין צריך להסכמה וישמענו לגדולים כמנהג וכן
 יעשו — ואם יחוש פן יבואו זרים להשיג גבולו אנוכי הרב גר' יקבע זמן אשר יאמר עם
 הספר מזלי להדפיסו אם לא ברשותו והמטים עקלקלותם דין נחש עלי ארחותם ולהישרים
 בלבותם חיים וברכה ושלוט במגורותם והנני עונה אמן אחר ברכותיו כ"ד אהבו י"ג הד"ש
 וטובתיו כל הימים בלב וגפש תמים

הק' משה טובי' מזונמדיים חונה פה ק"ק האנוני והמדינה יע"א.

אלה הם דברי הרב הגאון הגדול מהור"ר צבי הירש סג"ל אב"ד ור"מ דק"ק פפד"מ.
 הריני מוכן ליקח ספר אחד כלילת יופי שחיבר אנוכי הגאון הגדול הרב מהור"ר
 אברהם יצחק לונטשעין גר'.

היום יום ז' ת"א תקע"ג לפ"ק.

הק' צבי הירש הלוי איש הורוויץ.

אלה הם דברי הרב הגאון הגדול מהור"ר אשר גר' אב"ד ור"מ דק"ק קארלסרוה יע"א.
 לכבוד ה"ה הרב המופלא הסריף ובקי מוהר"ר אייזק לונטשעין בעל מחבר ס' כלילת יופי
 ומיקרת חבורו אקח גם אני ספר אחד לאחר גמר הדפוס וממשיג כספי אשלמנו, וכל
 התומך לגברא רבה דכות' מה רב טוב הצפון לו.

כ"ד המדבר לכבוד התורה, היום יום ז' כ"ג סיון תקע"ג לפ"ק.

הק' אשר החונה פה ק"ק קארלסרוה והמדינה יע"א.

שמות החתומים.

פראנקפורט דמיין.

הגאון אב"ר נר"ו
הר"ן ר' זלמן טריר כהן ראש ישיבה
ר' אנשיל האמיל
ר' אנשיל ראטהשילר
ר' אנשיל קולפא
ר' אהרן פולרא
ר' אברהם גרדיץ
ר' איצק עמדין
ב"ח ר' איזק מא"י מוועסטקאפן
ב"ח ר' איזק מא"י ממעץ
ר' בער אדלער
ר' בענדיט שייאר
ב"ח ר' דניאל הלוי הו"ו
ר' הירש דרוקר
ר' הירץ שטיבל
ר' וואלף ווערטהיים
ב"ח ר' וואלף ראָהם מוועסטקאפן
ר' זלמן ראטהשילר
ר' זלמן האמבורג
ר' חיים בר"מ שוסטר
ר' חיים האללע
ר' חיים קן
ר' יעקב הירש קן
ב"ח ר' יוסף אלברשוויילר
ר' ליב בר"א רייס
ר' ליב צונץ
ר' מיכל שטערן
ר' משה אפפנהיים
ר' משה יעסל כץ
ר' משה קן
ר' מאיר רינדסקאפף

בישא.

ר' איזק אורדצה סג"ל
ר' אברהם רייס
ר' גרשון מא"י
ר' וואלף סג"ל
ר' יוסף ג"ש סג"ל
ר' לימא בער
ר' ליפמן הירש
הב"ח ר' ליב
מהור"ר משה סערף
ר' מרדכי צאבערן
ר' נחנאל אלקסנדר
מהור"ר שלמה סג"ל

בלברון.

מהור"ר מיכאל סג"ל

גרינשטאט.

הגאב"ד מהור"ר ליב נר"ו.

האנוי.

ר' נטע בן הגאב"ד ר' משה טובי נר"ו

וועסטקאפן.

ר' הירץ משה בלוס
ב"ח החתן ר' זעליגמאן בלאך
ר' יאקב ב"ר דוד ראָהם
מאנהיים.
פ"מ ר' הירץ א"ב.

מייניץ.

הגאב"ד מהור"ר הירץ שייאר נר"ו

פאריס.

מאָנסיער צאָראָן שמאלל קאָנסיסטאָר
סענטראַל
ר' ברוך ווייל

ראפשוויהר.

ר' רפאל ביקארט
ר' זעליגמאן מאיער
ר' זלמן סע מכערקיים
ר' זלמן פפאָהאַפּען
ר' מאיר סע

שטראסבורג.

ר' אפרים ווייל
ר' אהרן ראָסענשטרום
ב"ח ר' דוד גייסמר מברייז
ר' יעקב בר אברהם
ר' יעסלי בערנאָרד
ר' ישעי' בערקקיים
ר' יחיאל לינקוור קאַנסיסטאָר
ר' איצק לעוואַליער קאַנסיסטאָר
ר' ליפמן לעהמן
ר' ליווד העלמאן
ר' מאהרם זאמועל
ר' נתנאל בן מהו' זלמן הג"ט זצ"ל
ר' נפתלי לוי

ר' מאיר האַללע

ר' מאיר שפניער

ר' מרדכי קעניגסווערט

ב"ח ר' מאיר לאַמבערט סמען

פוסוויילר.

מחורר זלמן ראָטהשילד

הב"ח ר' מאיר וואַלף

ר' משה האַגיבאָך

צאבערן.

ר' קאשיל סערף קאַנסיסטאָר

קאַלמאָר.

ר' וואַלף נעטיר

קאסעל.

ר' אהרן בן הג' המחבר נר"ו

קאַרלסרוה.

הגאון אב"ר נר"ו

ר' ליב האַמבורג

אמר יונה בן לאא"מ ורבי הרב הגאון המחבר נר"ו.

ידוע ליהי' למעיין כי אני הוא אשר שהדלתי להוציא לאור הכ' היקר הזה, ולא הי' חמת ידי גוף הספר
סכת יד אש"מ נר"ו כי אם העתקה אחת שהעתיקו תלמידיו ושאן דכתב הא' לא כתב הא' ויש שגג בתמונת האותיות
גם הוסיף או החסיר אות או תיבה שלא כדת מלך לאת הטעיות הנכבדים בדפוס אשר אין המלט מהם, ובעדקת הרבה
נדקתי עד מקום שירי מנעת לחקן המעוות וליסר הקלקולים וחקלתי ידי לנערס כולם לואת אחלה כני כל מעיין
שאל יתלה העין ח"ו באש"מ הגאון המחבר נר"ו כי כבודו נקי משגגות כאלה ולהמעין בעין הנסמיה נקל הוא להעמיד
הענינים על עיקרם ומאלהיו ישא נדכה. ועוד לדעת כי המאמרים הנדפסים לפנינו הם לערך שלישיהו של ספר
והולכתו לעמוד מלהדפיס כי הם הכסף הנכסף להוצאת הדפוס כי רבה היא, והי' כי ירחיב ה' את גבולי או כי
ירבו הכריזים. לבוא על החתום אשוב שנית אליו לבלותו ולגמרו כפי טוב אש"מ, ושם יד אש"מ הרב הגאון המחבר
נר"ו מתנתי לחקן לוח המיקונים על פני כולו וכל איש על מקומו יבוא בשלום.

ה ק ר מ ה

ידעו דמשכילם ויבינו דמעיינים באור התורה היות אמת שתורתנו הקדוש' המסור' לתחתונים להאיר
 לפניהם ולהורות להם הדרך ולכו בה והמעשה אשר יעשון ולהשיג בעיונה שכל ישר כל אמת אלוה נרופה
 בנב' על יסוד האמת המוחלט והאשר האמיתי כי כמו שהוא ית' אמת דבר מחויב הוא שתורתו שהיא רצונו
 ית' אמתה בתכלית בכל פרטי' ואי אפשר שתכל' מהבטל והבזבז ח'ו גם נתאמת אלל מביני מדע שאפילו
 אותן הדברי' שאין דעת האדם להשיג בטעמיהן וסיבותיהן והם נקראים אללנו גזירות הכתוב זה השם
 מושאל להם בערכנו אבל בעצמותן ואללו ית' תכליתן ידועוא' שיוויר ביטולן עם קיום האמת וזהו אחרי
 שתורתו ית' היא דעתו ורצונו והוא ית' ודעתו ה' מיוחד יחוייב מזה שלא יעויר בה פירוד או ביטול מקצתה
 ביטול החלט כי כל חלק וחלק מומנס כולל כל מציאתה וזהו תורת ה' תמימה ומשורש זה אמרו בזכרות דל'
 ע"ב נכרי שצא להתגייר ולקבל התור' מוך מד"א חין מקבלין אותה ריב"ז אומר אפילו דקדוק ח' מד"ס (ופסקו
 הרמב"ם פי"ד מה"ל אסורי ביאה ע"ש ובד"א ד' ובפי' מה"ל מלכים ועיין מ"ס שבת דל"א בעובדא דהלל ודברי
 רש"י שם נריבין ביאור ש"כ גיירי וסמך על חכמתו וכו' דלא דמי' הא לחון מד"א וכו' שלא הי' כופר בתורה
 שבע"פ אלא שלא הי' מאמין שהיא מפי הגבורה וכו' עכ"ל דנושמע ודאי כל שכופר בזן השמים חין מקבלין
 אותה ול' הגמרא דסנהדרין משמע כל שאינו מקבל שהקדוק מן השמים הו' אפיקורס אבל בזכרות משמע
 הל' שאינו מקבל הקדוק כלל כפירש"י דשבת שוב מלאתי שם בח"א למרש"א ש"כ גיירי' לאו דוקא ח' (ואבז
 אני תמה שלא נזכר זה הדין מפורש ב"ד סי' רס"ח רק מכללו נשמע ע"ש וזוהו ג"כ משא"מ בסנהדרין דל"ט
 כי דבר ה' בזה כו' ואפי' כל התורה כולה מן השמים חון וכו' ופסקו הרמב"ם פ"ג מה"ל תשובה וכן מה דאי'
 שם בדף קי"א פער' פי' לבלי חק אר"ל למי שמייר אפי' חק ח' רי"א אפילו לא למד אלא חק ח' ובס' העקרים
 מואמר ג' פכ"ט הכריע כר' וסתר דעת ר"ל וסבין בזונתו שסובר שאין התורה נותנת שלימות ועב"ב אלא
 בכללה ולא בפרטי' וע"כ הקשה עליו מואמר' רבים ומהם מואמר ר"ח בן עקשי' דלא הקב"ה לזכות וכו' ויש
 לתמוה

וכן הסכימו
 ח' ח' ח' ח'
 בטורקיה רנה
 כל משין
 ח' ח' ח' ח'
 ח' ח' ח' ח'
 ח' ח' ח' ח'
 ח' ח' ח' ח'

לתמוס עליו שלפי הצנחו בר'ל כותר דעת ענמו במס' עירובין די"ט וחגיגה דכ"ז פושעי ישראל אין אור של
 גהינם שולטת בהם אמנם השורש והמכוון האמיתי בואת הפלוגת' דר"י ור"ל הוא בל"ס מה ש"כ זה הרמ"ע
 בע"מ מחמיר חס' ד"ח פ"ג שבוטל ר"ל שמשיר חק' א' שלא קבלו עליו כלל ובזוי עליו וע"כ נקט ר"ל' שיר
 וע"ש דלפרשו ל"פ ר"י ור"ל רק מה' חומה"ה ר"י אומר בקיום חק' א' בשלימות זוכה לשלימות וע"כ לאחר קבלת
 העונש על פשעיו ור"ל מפרש קרא במשיר חק' א' שאינו מקבלו עליו כלל, (אחרי ש"ר שהעליתי זה מאתתי בס'
 באר שבע שהביא דברי העקרי' הכ"ל והאריך מאוד ולא הי' שעת הכושר לעיין בדבריו וע"כ משנתי לא זזה
 ממוקומה) וזהו לדעתי פשוט נאם בפסוק משפטי ד' אמת נדקו יחדיו כי גדר כל דבר אמיתי שהוא מתאחד
 וע"כ נקרא הוא ית' אל אמת וזהו א' מהפרשים העצמיים צ"ן משפטי' ה' במה שגזרה חכמת התורה
 בדינים שצ"א לחבירו למשפטים נמוסים כי הנמוסיים יזויר בהם ביטול קצתם שאינם צעצם מחוייבים
 המציאות כי אין להם תועלת ואמת אלא החזוניים שבהם וע"כ שונים ומשונים לכל עס' ול' מדינה ומדינה
 בכתבם כפי טבעיהם ועניניהם להיקון המדיני ולזה אין להם היקש מדון א' על דין שני כי כל ענין נפרד הוא
 ואינם מיוסדים על שורש א' לאיך משפטי' ה' כולם נתנו מורעה א' מורים על דברים פנימים ועליונים ואנו
 מקשים דיני התורה כפי המדות המקובלת למשה רבינו ע"ה מפי הכהן ית' וע"ז מיוסד כל החלמוד וע"ז
 אמר משפטי' ה' אמת וע"כ נדקו יחדיו בקשר א' וכבר ידעת מה שכתבו בזה מחברים גדולים במעלות משפטי
 התורה וכתרו דעת קצת מהענינים מלפנים שנטו אחרי דעת מהתפלספי' לעשות דיני התורה בצניחת השור
 וכדומה כנמוסיים ח' מכלי שלימות פנימי וע"כ חשבו שלא יגיע להם מענין ומעיין וחוקר בהם שלימות כלל
 לנפשו הם מלהכיר ואפי' על סיפורי דברי' שבתורה הפליג בזהר מועג גדול ר"ל למוי שידמה בהן שאין בהם
 פנימיות והשכל מחייבו שלא תבוא בתורת האלקות כ"א דברי' נכבדי' ומועילים, ואם חסר אות א' בס"ת
 פסולה לא כן חלק יעקב חזל נחלתו מאמונים בני מאמונים כפי המסורת שבידנו מאבותינו שכולה ארוגה
 מנירוף שמוותיו ית' והיא יצור כל העולמות ובקיום המשפטי' אף במה שצ"א לחבירו מעוררי' אותו הנה
 העליון שהיתה כונתו נותן התורה צ"ס שגוררם ע"י מועשה וענין דבר המשפט הזה.

הדרך לדבריו שמה שאנו מכנין אותו גזירת הכתוב אין רצונו לומר שהוא גזירה בלי טעם ח' חלילה
 לשדי מעול אדם ל' מושאל הוא בערכיו שאין אנו משיגי' הסיבה והטעם ומה שתמצא לר"ל קצת מאמרי'
 שטחיותיהם מורה הסיפוך וכאשר יורו לפשוטיהן קצת פסוקי' ס' איוב כ"ב במענה אליפז וכן שם ל"ה
 במענה אליהוא כל אלה לא נבין בהן הבנה פשוטה ממש כ"א שלעצמותו ית' אין בזה חפץ כי לא יחסר ח'ו
 מעצמותו ומכבודו ע"י רשעת התחתוני' ולא יש תוספת מעלה ח'ו בעצמותו ית' וכבר דברו בזה מחברי'
 רבי' לפרשו ע"ז החיקרי' ח'ו ע"ד הקבלה במדות וספירות אלוהות ומוטו ית' שיתכן בהם בזה מה עבודת צריך
 גבו' וגם זה בודאי לא יזכר על אמותו לא' מני חלק ועיין בענין זה במדרש רבות פ' נח וכבר דברו מזה
 מחברי' רבי' ומהם מהמגידים חזל כל בשל"ה דא"ר דל"א ומהר"ל מפראג בס' תפארת ישראל פ"ז ופ"ח וכלם

מביאים המדרש ילמדנו פ' שמיני מה איכפת לקב"ה לשוחט בהמה וכו' הרי לא נתנו אלא לצרף ובהמה
במחצית דבי' ובלי ס' הך מחלוקת שייך בחידך ומחלוקת אי השכר והעונש טבעי' עיין של"ה דה"ד ד"ב
ויולת טבע בזה אינו טבע גשמי כ"א מה שהטביע הוא ית' ברצונו באצילותו והשתלשלותיכן שיניעו כך
לעושה כך ועיין שו"ת ח"ז סי' ת' ועוד בדבר מוענין אי דרשי' טעמא דקרא בפתחות החבור ע"ס.

וכמו כן לדעתי ג"כ הדברי' בערך זה הם כסופך באותן דיני התורה שאין לנו מוכני' אותן גזירות אלא
לנו נותנין בהן טעם ומוצני' על שכלנו אין ראוי' שנדמה שלנו משיגין הענין על שלימותו רק נאמין
שהגהותנו בהם הוא אינו כערך טפה מן הים למה שיש בהן באמת מהעריצות והמתיקות והמועיל ומוחזק
מוציאתן ועם היות שאין דעתנו מתנגדתן הוא שאנחנו בבחירתנו נוכל לקרב דעתנו אל קצת מהמושל
שבהן אבל מהננוע הוא שנגיף את פנימיות הדבר עד תכליתו וחזונו.

גם את זה תראה במופת יום יום כי כל איש אשר לא קדמוהו האמונה מוזד הקבלה לא יכניס
סברתו עם סברת התורה כ"א בדברים מועטים וכבר אמרו העיון בחכמות התחלתו השכל והעיון
התלמודי התחלתו ההנחה האלקית ולזה לא יערצו לחיך אדם דברי התורה ובפרט חכמת
התלמוד אלא אחר שקדמוהו לו האמונה בהם והתשוקה בתכלית לדבק נפשו בהם ולשקוד עליהן ביגיעה עד
שימצא מן המתיקות והערבות שבהן לא בזולת זה וע"ז נאמר ראשית חכמה יראה ה' וע"ז לנו מתפללים
והערב נא וכו' ומה אז"ל בברכות דס"ג גיטין דכ"ו ושבת דפ"ג אין ד"ה מתקיימי' אלא במו שמויות ענינו
עליהן וע"כ ארי"ז במגילה ד"ו אם יאמר לך אדם לא יגעתי ומוצאתי אל תאמין ואיך הביט זה למונה קיים
ויש לך אדם וך השכל שימצא חכמה עמוקה בלי יגיעה אמונה החכם האלקי' מלא בעיונו כי בזה יש הפרש
בין שארי חכמות לחכמות התורה כי שארי חכמות האדם משיגין בזה שהוא אדם משא"כ חכמת התורה
וסברותי' באמת הם סברה אלקי' מיוסדי' על הקבלה אין השכל של אדם מוסיביתן ורק ע"י השתוקקה לקרב
א"ע אליהן אפשר שיעצו ויומתקו לפיו ובזולת זה א"א שימצא בהם מתיקות ונחת ויורש זה שאמרנו
אמרו ג"כ במס' נדר ד"ע הרבה עשו כן להרבות בישיבה ולא נתחכמו אלא צריך בקשת רחמי' ממי שהחכמה
שלו שגא' כי ה' יתן חכמה ואמרנו ג"כ בעירובין דג"ד ע"פ דדי' ירווח וכו' אף ד"ה כ"ז שאדם הוגה בהן מוציא
בהם טעם והרי שנתדרר להם שמן הננוע הוא שיצא אדם לכלל תכלית להשיג בענין א' מה שי"ל בכתו
להשיג בו כ"א אף אם אלק שנים יחי' והוגה בו המיד ימנא בו המיד טעם חדש ומתיקות שלא טעמו עדנו
(והו' השורש והעיקר הגדול אשר יצאתי בשבילו להרחיב הקדמות החיבור להעיר כי הוא מבורר מאוד ולא
תכיל היריעה להביא כל דברי חכ"ל המורו' על כלל זה שאין קץ עומק לעיון התורה ואין אדם יכול לפטור
ממנו והוא חיוב הגמור' פי' עיון ענינו של אדם כמו שאביא להלן בשם הרמב"ם ומוציא בכל דור דור מקום
הניחו להסתגדר ועיין דרשי' בקהלת על כסוק מה שהי' הוא שיא'.

אולם נטרם יחל האדם העיון בדבר מה צריך שיקרי' ודיעת ההנחות וההקדמות המצטרפות לענין

הכוח כי בזולת זה יכלה זמן בלא הועיל וכן הדברי' בכל עיון החכמות ועיין עקרי' מאמר ח' פ"ז וז'ל אין
ספק כי לכל חכמה הנחות כו' וע"ז אמרו בגמ' בע"ז ד"ט אמר רבא לעולם ילמוד אדם תור' ואח"כ יבנה
וע"ס בפירש' באורכו ובדרכו' דס"ג הסכת ע"ס וכלי ספק העובר בזה על דברי חכמי' מתחייב שנפשו המשכלת
ומי שנפשו חשקה לחדש בחורה דבר מתוך עיונו צריך לקנותו ומתוך היגיעה והעמל דוקא כמאמר רי"ג
הנ"ל וצריך שיעיין בהנחות והידיעות פעמי' שונות ועיין זוהר יתרו ע"פ לא תעשה לך פסל אל תתן את
פיד לחטוא את בשרך כמה איתלי' לבר נש לאזהר בהתגמלי אורית' כמה אית לי' לאזהר דלא יטעי בהו' וכו'
(ועם כי עקרו יש לפרשו דוקא על חכמת הנסתר שבדלתי עונשו ח' ויותר חמור) ובהקדמת זוהר ז"ל ת"ח
באורי' ברא קב"ה עלמא וכו' ואסתכל בה זמנין ותרין ותלתא ד' וכו' לאלפן לבני נשא וכו' כד"א אז ראה
ויספרה הכינה וגם חקרה וכו' ובדורת אלו שלפנינו עיון התורה מתמעט וכולך יום יום ובפרט העיון
ע"ז האמת וחקירה בדברי הראשונים' ולדקדק בדבריה' העמוקי' שיש בו באמת טורה גדול וזה בא מפיזור
נפשות יקרות לומדי התורה בד' בלי דבוק חזירים כי נפוגי' על פני כל הארץ כל א' במקום דירתו בלי
מורה וכלי מנהיג וכלי חזר וטירות הפרנסה ויבוא גם השטן להתייבץ ויאמר מה לכם בחורת שוא די
במה שכבר אמור על הספרי' כבר גשלתם (היפך האמת) והשיגה ידו של הש"ט למצוא כמבוקשו כי מזה לו
עוזרי' ומבקשי' לישב בשלוה ללמוד בלי עמל ויגיעה תחת מה שגא' אדם כי ימות באוכל ואמרו אין ד"ת
מתקיימות אלא במוי שממית עצמו עליהן ותהי' צפיהם כדבש למתוק להשוות גדול וקטן ומה גבר בגוברן
וידעו כי ערומי' הם ויתחבאו בלל כנפי הגדולים המחזרי' שכתבו מזה הלא בספרת' לבעל החלוקי' של תורת
שוא כידוע בשל"ה ועוד רבי' וחקני הגאון החסיד וטבור בעל עוללת אפר' בס' עמודי שש ומי יתן ישימו על
לב כי עם היות דבר ה' אמת צפי הגדולי' הנ"ל אצל ישובו ויתבוננו בדברי הרב הקדוש השל"ה ויראו בעיניה'
ולבבם יבין דמות ותבנית החלוקי' הם שאלמו בהיפוך הקוגיות המוקשה לא הבין המתרחק והמתרחץ לא
הבין וכו' ויהפכו הקער' על פני' ויאל משפט מעוקל ח' ולקשור בדברי' דבוי' שאין להם שורש וענק כל דברי
התום יחד ובהנה מהשבושי' ומבלי תת זכר לעמוק בפשט גמ' או מפרשי' ראשונים' או בפוסקי' והלא מאור
אורח בשל"ה והכל יודעי' אותו כמה צורך בפלפול ושקלא וטרי' לטרוח ולהבין עמוק פלפול הראשונים' וטעמיה'
ולסלק מהם מה שפלג בעינינו וכל זה א"א בלתי פלפול ובה עשו אבותינו מעולם עד היום הזה ובאזיה זמן
יאל בת קול ואפי' יאל אין משגיחין בו לומר עד פה תבוא עיון ופלפול ולא תוסף ח' שלא תפוק תורה מכל
וכל כי בלא פלפול אין לעמוד על דין על צוריו וכל מי שחננו ה' לישב בד"א של הלכ' לא ישמע לעצתם ויתאמת
אלו שזים יום מתחדשי' לבקרי' מתוך העיון והפלפול ע"ז האמת כמה שגיגות וטעויות בורות במחזרי' הן
בפרוש' והן בפוסקי' כמו שקר' בכל דור ודור כמשל הנגס על הענק מלבד שהנסיון לעד נאמן כי כל האנשים
האלה העוזרי' דרך הלימוד החריף והעיון מכל וכל ואחזי' בעינים כזביית לעשות ח' ע' כבהמה כחמור מונס
לקבל כל האמור על כל ספר נרפי' הם מהתור' בסופם לגמרי מכל וכל כי העין גורם והעולות גובר לבעל
חשק הלימוד מה שלבעלי העיון באהבה ישגו תמיד למצוא דבר חכמה, ודי בהערה הזאת אשר באמת הים
ראוי

ראוי לגדולים מומי לעורר לצבות לומדי תורה ע"ז, ומה יועילו דברי קטן כמוני רק מרוב כאני דברתי וע"ז
ההוראה מתוך הקצורי' הנוכרי' לכל אמרתי בדרוש בעובדא ד"פ הרואה מעשה שגזרו גזירה על שלא יעסקו
בחור' א"ל ר"ע וכו' אמשול כך משל לשועל שהי' מהלך על שפת הנהר ראה דגי' רני' וכו' שהעלו ליבשה ונדור
אני ואתם כמו שדרו אבותי ואבותיכם וכו' אלא טעם ומה במקום חיותנו אנו מתיירא' וכו' חף
אנו בזמן שאנו עוסקי' בתורה דכתי' בי' כי היא חייך וכו' כשאנו פוסקי' מד'ת וכו' מהרש"א בח"א המשל
בשועל הא"ה הגושלי' לחיות וכו' ודגי' ישראל וכו', ויש לי לומר נודע מדרך השועל שאינו גבור מלחמו' ואין
בו כח ללחום כ"א בתחבולה כוזבות כך בערך הזה הת"ח האדירי' גבורי' כח ללחום מלחמות ה' ידיהם לא
אסורות מלעשות חיל והם דגי' המוטעני' בים התלמוד גדול למנוח מרגינתא זה הים גדול בלי תבליה
בעומק נפלא לעומתם הני שארי אנשי יושבי חלד אנשי האדמ' מעולם לא ירדו לים התלמוד ולא ראו מעשה
ה' ונפלאות התור' במזלה והם הנוקטרגי' לומר לאנו לאו היבשה ונדור כמו שדרו אבותינו הכל כבר אמור
מזד הנסוג להורה כך ומה לכם העבודה הזאת והם באמת השועלי' המחבלי' ברם ה' נבאות ואלהי' האומר
ומה אם בזמן שאנו עוסקי' בחור' בכה שגא' זה כי היא חייך אנו מתיירא' מהטעיות ושגיגות כשאנו
פוסקי' מד'ת על אחת וכו' ובודאי ע"ז מכל להנתיק מליצה על הר' זיון שערי זיון ששם בשביל ששועלים
הלכו בו ומליצה שועלים קטני' מחבליים ברם ה' נבאות ומכוון דברינו מאוד לדרשתם במס' ע"ז ד ג' ע"ב ותעשה
אדם כדגי' הים ומה דגים כשעולים ליבשה מתים וכו' ע"ש.

ואחרי שנתאמתו אנלי כל אלה הדברי' וסיסודות וקדמה לי ידיעה שחובה על כל אדם להשתמש בדעתו
אשר חננו ה' כי זה כל האדם וכבר פי' הרמב"ם בפ"א מה"ל ת"ת שמה שא"ל בקדושי' ובזמם' ע"ז לעולם
ישליש אדם שליש בתלמוד ר"ל לדמות דבר לדבר ישכיל אחרית דבר מראשיתו ואין יוציא האסור והמותר
והענין זה נקרא גמר' עכ"ל וכן הוקבע בשלחן הטסור אשר לפני ה' בי"ד סי' רנ"ו הרי שאין פי' תלמוד
קריאת הסוגי' בלי הבנה כ"א העיון בה להוציא האסור והמותר וגם כבר קדמה לי ידיעה שא"ל לדמות
דבר לדבר ולחדש דבר אלא אחר ידיעת ההנחות המוטרכות להענין ע"כ מעודי נפשי חשקם בפרט לתת
עיוני' בעניני' כללי' כי הם הרבה התועלת כי כלל א' מיישר ומוליד פרטי' רבי' ובהיפוך השגיאה וטעות
בהנחה וכלל א' ווליד תולדות כוזבות בפרטי' רבי' ובאמת העיון בכללי' הוא דרך ארוכה וקצרה וע"כ רוב
ב"א מרחקי' אותו כי הוא באמת דרך רחוקה מאוד בתחלתו כי צריך לימוד ועיון במקומות רבי' מפוזרי' הנה
והנה ולפעמי' כדי להוציא כלל והנחה אחת צריך שקידה ולימוד ופנפול בסוגי' גדולה וכבר יש לנו על מה
לסמוך בכללי' שדברו בהם רבותינו האחרוני' אבל אמת הדבר שהדרך הזה ג"כ קצרה בסוף ותחלתו מור
וסופו מתוק ומרפא לנפש המשכלת וכל חפצי' לא ישוו בה שאחר ידיעת הכללי' הפרטי' מובני' בנקל ועוד
בחנתי דבר א' בנסיון וגדולה היא עלי מועלה זאת כי לימוד הכללי' מועיל מאוד לכה הזכרון כי כל כלל שורש
שקנאותו בעל העיון בכל פעם שיחזור בלימודו על פרט וענף א' האחת ביסוד וכלל זה הוא חזר עלי
ויעורר הזכרון על הכלל כולו ועל כל המסתעף ממנו.

והנה עכ"ז לא מנעתי א"ע ח"ו מלימוד הלכות רבות ומסכתות ופסקי' כסדרן בלי עיון והתחדשות דהכל
 צריכין למאמרי חיטוי רק בזמני' שוני' וכפי העור אשר חנני' ה' קבעתי מוקס לעיין בעומקי הסלכות וגם מזה
 לא הכחתי ידי ושניהם כא' טוב' והנה לדעתי פטות המאמר במס' שבת דל"א כשמכניסין אדם לדין שואלין
 אותו קבעת עתי' לתורם פלפלת בחכמה והם לדעתי ב' דברי' כי הראשון קביעות עת עד"מ שער קלוב כ"י
 כך וכך שעות או כך וכך פרקי' עד שאמרו בגדרי' ד"ה האומר חסנה פרק זה וכו' ואח"כ שאלני' ג"כ פלפלת
 בחכמה היא העיון הדק וכעת וכעונס הזאת כבר זכני' ה' לגמור כני טוב שני חבורי' יקרי' הנקני' לי מהדק
 הטורה והעיון הישר פעמי' שוני' הא' על הלכות ברכות כולו בכללותה ופרטיה וזהו ת"ל מלת
 ברכות ה' מן החדש דובב שפתי ישנים לבאר כל דברי הראשונים קראתי **ברכת אברהם יצחק**
 והאחד על מסכתות ב"מ לא הכחתי פאה ומוקצוע שלא טרחתיו בו פעמי' שונות כנהוג ובלתי נהוג ועקרו
 על הדיני' והיא מלת על כל גדולתו ב"מ צטוען ונטוען ומלוס ולוס ואצידס ומנאס ודיני' שומרי' ודיני' רבית
 ואונאס ותרוומס ומועשרות קראתי' אילו של יצחק (מלכד כמה קונטרסי' וכמה חלקי' דרצנן הכונים
 על דרך לימוד ישר ועמוק וליישב כל דבר קשה בש"ס ופוסקי' מה שחנני' ה' זה כמה שנים שזכיתי להרביץ
 תורה לבחורי' חמד וכמה קונטרסי' בדרשות הכוללי' פלפול בהלכות ודרשות בפוסקי' ותוכחות מוסרי'.

והחבור הנוכחי יגעתי בו שני' כמה והוא כולל כמה מאות סוגי' חמורות וכללי' דבי' דחזקות דאסורות
 ומומלא שלדעתי הם הועלת גדול וקראתי' בלילה יופי' מספרו עולם מכון ממני אברהם יצחק גם עולם
 במספר שם אבי התם והישר דלי' הוא יעקב שמואל ז"ל גם שם אמוי הצדיקת בילא בת כבוד חיים הלוי
 וחלקתי לעשרה מאמרי' מאמר עולם במספר בה' אחרון שם אבי אבי זל"ל, והמאמרים חלקתי לעיונים
 כי צריך ליתן הפסק למאמר כנודע ועיון עולם במספר הכ"ל יט"ל שם שתי הנשים הצדיקות אשר חנן
 ה' אותי ובעונותי הענוותות חרב המקדש בימי שתי פעמים ועולם חסדן בעדי ופסיעות מתקצרות שכלי
 ספק רמזו שפסיעות השגות החכמה מתקצרת ע"י היסורי' לולי תורתך שעשועי' וכו'.

ובענין עשרה מאמרות (כאשר חלקתי חבורי' במספר זה) ארמח מולתא זוטרתא במשנה דאבות בע"מ
 נברא העולם ומת"ל והלא במאמר א' יכול להבראות אלא כדי להפרע מהרשעי' וכו' ידוע שולת להבראות
 בלתי מדוקדק דמשמע כמוילא ח"ו (גם ביסוד צקת השחרי' בשבת אתה הוא עד שלא נברא העולם
 דקדקו כך עיין אחרוני' א' ח"ס י"ו בט"ז ונג"א וחלוי הורשע לומר עפי' הידוע מהמנוסם שצטרם זה
 כי' הכל מלת מאור א"ס ב"ה ואין מקום פנוי (ובזה מוזן הפסוק בישעי' יוצר אור ובורא חושך שלכאורה
 קשה שהחושך הוא רק העדר האור ולא יתכן עליו בריאה וזה שפיר למזין) ועוד שלכאורה זה ח"ו במשפט
 מעוקל שאם ה' אפשר בריאתו במאמר א' לא יגיע לרשעי' יותר עונש מהראוי להם על אבדון דבר נברא
 במאמר א' כיון שלא הי' צורך לחשיבות י' ומאמרי' ובראה עפי' הנודע מכל המחדרי' מהסיולי הראשון כולל
 כל הצורות כבר זכרו' המקובלים והמוחקרי' שבראו ית' ראשון וב"ז ימי בראשית נבראו ממנו ית' מעשה כל

יום ויום דרך פרטיי והנאמר הראשון דבראשית מורה על בריאתו ית' את ההיולי הזה יש מאין ועיין בהם
במהרש"א ח"א סוף מוס' ד"ה והנה ידוע מנחמת הפילוסופי' והקבלה שבריאת יש מאין הוא דבר נמונע
בעצם מכל נברא ולא הי' אפשר אלא ע"י עצמו ית' ממש אמנם אחר שנברא כבר היס הוא ההיולי שכבר
הי' בו הכל מה שעתיד לברוא בכח כבר הי' אפשר אלו הסכמי' דעתו ית' שיבראו כל הפרטי' יש מיש ע"י
המלאכים אבל לא בזה בחר הוא ית' כ"א לברוא בעצמו מעשה כל יום ויום הכל במלואו וטובו גם הפרטים
עד קטנות כנפי הזבוב ועוד זער שם זער שם בריאות קטנות בחכמה נודע במחבר' שימצאו מהם לחלפים
ולרצונות בכדי גודל קורט ח' של חול להיות זה הוראה על השגחתו ית' בעולם התחתון ושם הוא יתעלה
נותן גמול לכל גוי' וגוי' מבעלי הבחירה ונותן מזון לכל חי לא כן ידמו הרשעים כת הפוקדי' שאפי' עם
היותם מודים שהוא ית' בונה העולמות וכל המציאות יש מאין מוחלט מאלו לכת דרבי' האמונה השלימה
שהוא ית' משפילי לראות בדרך מתחת ולפחות יואלו מלהאמין היותו משגיח על הפרטי' ממין האנושי
כ"א נמשלו בזהמות נדמו גם הם ונעשה זהו כוונת התנא וכלא במאמר ח' יכול להבראת ר"ל בנאמר
ח' שהוא ההיולי הראשון שכבר נתן והטביע בו הכל בכח הי' יכול להבראות דייקא ע"י אחר' ע"י המלאכים
עושי רצונו וע"ז נותן טעם לשבח שעשה הוא ית' בעצמו ובכבודו כדי ליתן שכר וכו' כי זה מקטע רגליסון
דרשיעי וע"כ לא יקומו רשעים במשפט כי הוא מורה על השגחתו ית' בחתונות והוא השורש והיסוד
שכל התורה והנאות תלוי' בו.

ובזה כלילת יופי אמרתי דבר ששם זה נאמר בחינה ב' על ירושלים עיר קדשינו (כלילת יופי
בגמטרי' ירושלים ובגמטרי' קנות הארץ) כי שם זה מורה על הספירה הכלה הכוללת ארץ עליונה
עיר שהוצרכה לה יחדיו ואית' בזכרי' סו' ב' ויראני את יהושע הכה"ג עומד לפני מלאך ה' והשטן
עומד על ימינו לשטנו ויאמר ה' אל השטן יגער ה' כך השטן ויגער ה' כך הבורח בירושלים וגו' וצריך
להבין ולתת טעם למה נתן כאן אליו ית' תואר זה הבורח בירושלים וג"ל שהוא דבר הכלמוד מענינו
שעומד השטן על ימינו לקטרג על יהושע מנצח בניו וידוע מחלוקת הרמב"ם פ"ב הלכות יסודי
התורה וס' המורה וביותר במורה ח"ג פ"ג צביאור גדול ע"ש ורבים עמו שמעלת המלאכים
גדולה ממעלת הצדיקים וכ"ד הראב"ע פ' משפטים ודעת המקובלים ח"ג כן כי חף הם מנצח הגוף
מעלת המלאך גדלה נעדר מהגשמי מנצח הגשמה מעלת הצדיקים כשגבה גם מנצח הגוף מצאו בחינה
להגדיל מעלת הצדיק וקלקולו הוא תיקונו מן שיש לו יצה"ר וגוף חומר וגם מהאוס לגשמיית
ועכ"ז מתגבר' בכח שכלם על הגוף ועיין של"ם דא"ד דמ"ד.

חולם אני כבר חקרתי ומנאתי עוד מעלה אחת בגדר האדם וג"ל שכן הוא פשר דבר שבחינה
הפרט מעלת המלאך גדלה ובחינה הכלל גדלה מעלת הצדיק וזהו כאשר אבאר כבר גזרו וכינונו
לאדם-עולם קטן ונאמר בו כלם אלדי' וכו' כי בקטנותו יש לו לאדם כל הכחות לפעול כל מיני
כעולת

פעולת שונות טובות ורעות ויש בו מבחינות כל העולמות אשר מזה זה פוגם בחטאו בכל העולמות
 ובהיפוך בהטיבו דרכיו ויועציו עושה נחת רוח בכולן והוא באמת הסולם המוצב ארצה וראשו
 מגיע השמיים וא"כ האדם יש בו כח לפעול ענינים שונים והפכיו' זל"ז מה שהמלאך יש לו רק בחינה
 מיוחדת לו אשר ע"ז אמרו הכמים אין מלאך א' עושה ב' שליחות כמו שהביאו חוס' פ' הפועלי' כי אם
 בחינתו מגבירה ודין אינו יכול לפעול רחמי' ורפואה וכן בהיפוך והענין הזה מרומז בענין זה ממש
 בנבואה זכרי' שאמר המלאך כה אמר ה' נבואות אס דרכי תלך מורה על החטינה כדדדשי' ב"פ אלו
 מציאות והלכת בדרכיו ואמר וגם אתה הדין דייקא את ביתי הרי שיפעול גם דין כפי הצורך ואמר עוד
 ונתתי לך מהלכ' בין העמודי' אשר כבר פי' המפרשים שזהו רמז לנדיק הנקרא מהלך ממדריגה למדריגה
 בזכות מעשיו משא"כ המלאכים נקראי' עומדים במדריגה אחת ולדרכינו יומתק לשון מהלכים כי רבו
 הלבבותיו בנזות פנים שונים.

עוד חקדים הקדמה חשובה ונזכר תרומה ז'ל אתר אית ציטובא דלא שלטא צי' הסוף מהחלל
 וכו' וכל איגון דדיירי תמן לא מתין והיא לא (ועיקור הענין נזכר ג"כ בגמר' דסוטה דמ"ז) כדברא קב"ה
 עלמא בר א' ברזא דתתון וכו' אשתארת אות ט' בהסוף אתרא וכו' טית איכו חתין וכו' ואי תימא
 א"ה דהסוף אתר שרי' חתין אומאי לא תתני צי מוקדשא וכו' אלל הכא צהאי אתר אתקיי' גיין אות חד
 דשרי' עלי' צי' מוקדשא כל תתון כלסון שארין צי' וכו' עכ"ל הצריך לענינינו נמלא הוא ממש כדמונת מעלת הצדיק
 על המלאך וכנ"ל שגם לו בבחינת הפרטיות האות ט' גדלה מעלת' מועלת בית המוקדש אלל המוקדש חשוב
 ומועלה יותר בהמעלה העקריית הגדולה שהיא מעלת הכלל שכוללת כל האותיות וע"כ א"ה לבסמ"ק לסיות
 לה מעלת הפרט של לו אלל שאין זה בא בחשבון ומה דמות נערוך זה מול מעלת הכלל והוא
 נועם מאמר ה"כ לפי שאמר יגער ה' כך הש"ט והיינו כמו שפי' המפרשים שהש"ט קטרוג היות
 יחושע עומד לפני המלאך ר"ל שהבדיל בין המלאך והשכינה כי עמוד מצפנים יותר מהמלאך והיה
 ע"ז קטרוג באמת מה נעריך אדם קרון מחומר למדרגת המלאך ע"ז אמר יגער ה' כך השטן
 כי מלך שאתה מביט והוא מתגבר לעומתך גדלה מעלתו כאמור והוא חוד מולל מאש יס"ר
 כנודע והוסיף עוד טעם לשבח לבטל קטגורו ואמר יגער ה' כך הכוזב בירושלים ולא כלו וס"ט
 כי המעלה הכוללת עיקר ומומנה יוקח מופת ג"כ שבבחינה זאת גדלה מעלת הצדיק על מעלת
 המלאך ולדעתו הדברים כפתור ופרח.

ועתה אברעה ואשחחיה לפני ה' עושי ויהי רעוא דאימא מלחא דמתקבל
 לרבנן ותלמידיריון אנכי דודל בתלמידיו ישראל נושק כפות רגלי ה"ה.

הק' אברהם יצחק לונטעשיץ.

פ ת י ח ה

פתח דברי יאיר כתיב בענין כללי וכבר מאד נמה שהערותי עליו בהקדמה בענין הפלוגתא דתנאי אי דרשי טעמו דקרא וגם
אזערך להקדמה הזאת בשלהי החבור במאמר העשירי לכנס אל הקודש פנימה בישוב דברי אורן של ישראל פה קדוש רש"י בשיטת
עירוב פרשיות אשר רבותיכו הקדושים בעלי התוס' הראו מקום לחמו' עליו ממשיכות ערוכות ומיטרות שונות לא לנטל דבריו
חס וחלילה להחזיקו בטועה כ"א לומר כזה ראה וקדש למלא איוה מכון בדעת ועם כי בלי הפק כפי עולם חכמתם ורוחם לנכס הי'
בדם ליושבו אחרי שלא הסכימו לשיטתו להלכה ולא סנידא להו הניחו הדברי' לפני המעיין את הטוב בעיניו יבחר ולדעתי כך היא
המדה ברובי המקומות שדחו האחרוני' דברי הרמב"ם או מה שהניחו בתימא קיימת וידהם לא אסורות מלמלא ישוב ושנחליט מזה
שאין אנו ראין לסנור שום סנידא כי זה יהי' נגד האמת כ"א שלא מלאו ישוב מספיק לגמרי כ"א או שיש להראות בו פנים לכל עד
בלי הכרעה בבנוק דא' בלא להליב ליוני' להליג הקושי' לעזור לב המעיין וכמור' באלבנע באן מקום שימת עין לחקור
על כקודת האמת ודבר ה' יקר .

במס' סנהדרין דב"א וב"מ דקט"ז פליגא ר"ש ור"י אי דרשי' טעמא דקרא וקיי"ל בר"י דלא דרשי' וכ"פ הרמב"ם פ"ג מה"ל מלוה
ולזה לענין אלמנה ובפ"ג מה"ל מלכים לענין נשים למלך (ועיי' תי"ט מ"ס פרה דקשה על הרמב"ם פ"ד מה"ל פרה ארומה רק נב' פרות
אין מוסיאן באחת אבל חמור' שרי ועיי' יומא דמ"ב) אמנם לרהוטא כפלאי' דברי הרמב"ם נפי' המשניות דפ' המקבל דכתן טעם לר"י
דקיי"ל בותי' בענין חבלת נגד אלמנה ובפ"ג מה"ל מ"ט דר"י אין טעם ואין הפק שהאמת מה שבחב נזה הרב באות' סי' ל"ו ש"כ הרמב"ם
לטעמי' בס' התורה (והוא בחלק ג' פ"ל ד"ד) שכתן טעם למצות התורה וע"כ דם"ל אפי' לר"י דקיי"ל בותי' אין הכוונה שאין טעם
למצוות אלא הענין שהמלוה והענין יס לו טעם אלא שזה גזירה שאפי' במקום שלא שייך הטעם מ"מ הדין לא משתנה ובמקומו עומד
בי התורה גזרה בלא בלוג אבל ר"ש דרש טעמא דקרא ובמקום דל"ג הטעם הדין משתנה וכרס"ל גבי אלמנה וגו' ושם בענין זה .

ואני מלאתי שהדברים כמתכוונתן כך הם מפורשים נמי בתוס' ט"ס' סוטה דף י"ד שנתן תנא דמשנה טעם כדי ליינעה פירשו
התוס' דאפי' רבנן דלא דרשי' טעמא דקרא הפי' רק וכו' דקרא סתמא משמע לא אמרי' בש"ל טעם לחלק הדין ואין ספק שמהרב
לס' משנה נה"ל מלוה ולזה ואחריו הרב אות' נעלמו לשעתן דברי תוס' אלו מדלא נחטו להם זכר .

גם מהרב פ"י נחמ' ר"ה דט"ז גבי טכני מה אשר' מור' הניחו לפני עומר נכסא שנדקא בזה נעלמו בלי הפק
דברי תוס' אלו ע"ש בדבריו .

פתיחה

ועיד אני חמה על הרבנים להם טענה אורח איך בעלמנו מהם דברי הרמב"ם מכורש' נאר היענ בחבורו יד החזקה פי"ג מה"ל
שמיטה ב' אש שלח האם וקור ובר אותה מותר לא אסר' תור' אלא לטור אותה והיא אינה יכולה לפרוח בשביל הבנים שהיא מרחמת
עליהן שלא ילקחו אכל אש אינה חוזרת והוא נר אותה מותר וב"כ בטור ש"ע י"ד סי' רנ"ב ועיין מה שכתוב בזה בסוף
החבור בסיום וס' ודאי דהתם אינו נגד פשוט דקרא' דכתיב והאם רובלת.

והנה שורש הדברי' הם כאשר אמור כנה דהחור' גור' בשביל טעם אכל בלא פלוג והנה בזה בנין דעת שלמים ורבי' מחנורי'
נחנ' עמימי הטעות לא לבר הרמב"ם נמורה כ"א גם הרא"ה בכל ספרו הנכבד והאבוב הסיטך השמשם נסדה זו למרש
ולמין טעם ושמיני' ברור מילולו בלא פלוג.

ואחרי שידוע לי שפעם' שלימין דבר ודאי יסכיך זה כנר מה שהנאמי מספר המורה ודברי המים' דכוטה מ"ט אמרתי לעשר
בכל הזה עוד נעמור סופרי' מקומי' רבים מה שעלו כעת בזכרונ' ונודאי יש נוסף בהנה ובהנה.

בב"ק דע"ט טעם שהמירה תור' נסיר נר' וס' בשביל שור שהלך ברגליו ונשה פטור שהרכיבו על כפסיו ואם הנתינו לא חלקה
התור' ונחמם' זכר' דף ז"ן ע"ב נטעם טחאת קודם לעולה דחטאת פרקליט ועולה דורן כתבו חוס' אפי' ביולדות וטעורא שאינם
לכבר אפי' חטאתם קודמ' דלא חלקה התור' עכ"ל (ויש לי לדקדק שם דמייתי חכ"ה מר"ש והאר"ש דרש טעמא דקרא' ואין ממנו
ראי' ונחמק' נמי יש לי להקשות אדרבה לר"ש דרש טעמא דקרא' וס' דכל דל"ש הטעם הדין שמשנה א"כ אדרבה לדרי' בהני
דלאו לכבר' לא הקדים חטאת) ועיין קדושין דל"ה ע"א נבי מורא אשה אין סיכוק בידה לעשות ומשום ל"ס אפי' פטוי' (ועיין שר"ח
שאנת ארי' סי' נ"ג שכתן בזה טעם גבי אשה כטורה במילת נכה וסייב' במילת עבדים) ועיין חוס' יבמות דף ו' ע"א בסופו ח"ל ואורי'
דכבוד אב כו' והיונו משום דגרבו ענייני כבוד רגליהם להיות ע"י הכשר מלוה קאמר רחמנא דלא דמי בכל ענין עכ"ל (וכן כלפולמי
בזה נטע"כ הר"ן דרש פסחי' טעם שהמיר' תור' בכל יראה לבי שלא בדולי' מני' וחשש שאכלנו וכן מלאמי בהקדמת כ"מ להרמב"ם
ס"ל חתן ע"א ושדקדק' א"כ מה שיד' לחלק לענין קבלת אחריות באזה אופן רק התור' גור' דרך כלל על חתן של עצמו כי אין
דרכן של ב"א לאכול דברי' של אחרי' ולכן י"ל לא פלוג כל שמקרי חטאי' ע"י קבלת אחריות בכלל ל"ס ועיין משאב' נענין זה בשאלה י'
ועיין מים' ב"ק דף כ"ז ע"א ד"ה שטוענו להטי' מזויין בסופו ח"ל ונראה לר"י כיון שהיו הכתוב ש"ס נגניבם וכתם גניבה קרובה
לאונם וכו' הכרא הוא דנכל ענין שחאה הגניבה יתחייב מזה"כ אפי' באונם נגור וכו' ונלי' ספק דהיינו מש"כ התוס' דרש נ"מ
בשמעתין דרנה מכני מה א"ת מודה מקלת וכו' מנ"ל דכ"ה פטור וא"ל משום חזקה אא"מ דקשה מבטו כו' וי"ל דבי הוא זה משמע
גזה"כ וכו' ע"ס והיינו כ"ה פטור לעולם משום חזקה אא"מ רק אפי' גורה התורה בלא פלוג ועיקר ענין זה יתבאר בדברינו במאמר
העשירי עיין השני באורך ע"ס ותמצא נחת ועיין ש"ך ח"מ סי' שט"ח הביא דעת הרשב"א לענין אין שליח לדבר עבירה משום דברי
הרב וכו' ודעתו אפי' השליח שוגג דל"ס נאמר כן וה"ט דהטעם לודק עפי' הרוב ע"כ אמר' תור' אין שליח לד"ע ושם גורה
המורה בלא פלוג אפי' בשוגג.

ובחבורי' לב"מ ברוך י"א כתבתי בזה דברי' נא'י' בכלמיל הלכה וישב כמה דברי' ועכ"פ כיון דלש"ך הכל' לקושטא הא מלתא
דא"ש לר"ע גזה"כ אפי' בלא שיד' הטעם ומשום לא פלוג כדי שלא חשקה עליו סוגי' דהתם בחלר כיון דנע"כ מומיב נה וכו' נחלק
כי נגד לא פלוג נכנס בכלל כל אדם ולא חלר וזהו עלמנו ילפי' מהמלא חמלא והוכפתי שם שנעלם ענין זה נחלקו אמוראי' שם רב
סמא ס"ל אדם נאשר בלא פלוג אכל' למי' רבינא' שם ע"כ כהא ב"א ל"ס ואין כאן מקומו להאריך.

וב"מ משנה למלך פי"ג מה"ל אסורי' מזבח נענין בהמה שלא ילאה מכלל ככל תמצא ג"כ דהתור' שמתה את הפתח וגורם בלא
פלוג ועיין מה שכתוב נענין זה במאמר ד' עיין ד'.

ובם' ברכת הוצא למנוחת סכ' בעניניו שתי לחם כלמולו עם הרב הקדוש ח"ל ונרמן דין כ"ל דאף לר"י אליבא דר' וכו' דהתורה לא רפתה לחלק בין לדעת או שלא לדעת וגוררה ואברהם נסתם שלא יגואלו לפעמי' למסול לינה וכו' וכן יש לנו לומר בדעת התורה שהשוה מדותי' עכ"ל וגורע מה רב גוברי'.

ודע שלא רליתי להביא ראיי' והונמא מדברי הס"ך ביד' סי' פ"ו ס"ק ח' גבי ביטת טריפה שברת לא פלוג בדאורי' כי התם באמת דבריו נגד הסנדל ובכר הונג מאחרוני עיין פ"ח וכו"ס.

ולבאודרה בעין זה הוא כמו מס' חוס' ב"מ דף ה' ע"א ד"ה אי אית' לדר"ח וכו' אחרי שכבר ילפי' הורע' עדים לחייבו שבועה שוב לא מחלקין אלא שהנקי היטב בסוגי' ההיא יראה שאין זה דמיון להא דילן דהתם טעמא אחרניא שאין סברא שבטיל שהחוקק בכרן וכו' כאשר ואין כאן מקומו.

ואף שראי' ד"ח כאלה א"ל חיוק יותר מ"מ המעיין בדבריו במאמר העשירי עיין ב' יטאל מה שיחייב עפ"י דברי גדולים ובעינין זה מוכרח שם צענין מודה מקלם וטענת שורשי' לכל הפרושים והשיטות ואין ספק שבעיקר הגדול הזה נחלקו בפ"ק דב"מ גדין הילך דמ"ד חייב אחר הילך כמ"מ וכ"ס פטור נחן טעם הנך חזו דקמורו בנ"ו וכו' ואין ספק דכולהו טעמי לחיובא דמודה מקלם שייכא בטוען הילך כי שייך חוקה א"ל חובב וכו' ונמה שמור' מקלם וכופר מקלם שייך אשתמוטי וכו' הכל בדרכה א"ל ה"ט דמ"ד פטור ס"ל גזה"כ כל כ"ה פטור ומי' הוא זה גזה"כ ככ"ל וכל שטוען הילך לא נשחר לפני כנ"ד למסוק עליו אלא על טענת כ"ה כי באירך דקמור' וכתן לו בטענת הילך כבר מהולק מוכן וכל כ"ה פטור מזה"כ ולא פלוג ומ"ד חייב ס"ל אין זה ככלל הכל' דכ"ה אלא נשאר בכלל מור' מקלם דמור' נ"י וכו' ברור מאוד מאוד ועוד בדבר הזה כמה דברים במאמר העשירי ע"ש ותמצא נחת.

ואחרי הדברי' והאמת האלה נאזכר לעורר ועיקר שאנחנו צו דמעתה ס"ל להק' רבותאי' הרמב"ם והתוס' וחינוך ותלמים רבים עמיהם עיין אין טעם ולא דרש' טעמא דקרא לאשקו' דבר משמשעות קרא ולשונות הרין נגד פשטא דקרא כי אמרי' התור' גורח בלא פלוג.

ומערה אפי' יושב ומשמיטם על מה שמתהוה התוס' במגיל' דכ"ה על הקליר שנתן טעם בל"ב ע"ש ולדבריו חומה על תמיהתם ועיין ח"ט בדרכות במשנה דקן לבור דף ל"ב.

גם מלאי' לאחד קדוש וכורא מדבר מהר"ל ליווא בר בלאל מפראג בספרו הנכבד מפארת ישראל חמה על הרמב"ם שנתן טעם למלוות נגד משנת קן לפיר בדרכות וכו' יש כח לחלוק על המשנה והנה יש לחמי' דהא משנת בועה הכל' שנתנה טעם כדי לייגעה משמע בחיובך ובתרי' מסכת' אין סדר.

אולם ביותר קאי' לי על דברי מהר"ל הנ"ל וסויעתא להרמב"ם מהא דארי"ב בסנהדרין דכ"א מפני מה לא נתגלו טעמי חורה שרי' ב' מקראות כו' כתיב לא ירבה וכו' משמע ע"כ דרי"ב ס"ל ככ"ל דאפי' לרנבן דר"ש דקיי"ל כותי' יש טעם למלות רק לא כולאי' הדין משמע' דקרא בשביל הטעם ואמרי' לא פלוג דא"כ מעיקרא מאי מקום לקשייוחו מפני מה לא נתגלה דבר שאין בו גלוי רק גזירה וזקמה ומעשה הרי הכריע דר"ג דכך ההלכה במשנה דסוטה ואנו אין לנו ללמוד הלכה מתוך המשנה אלא מתוך הג"מ כמודע אפי' במקום שאין אנו יודעים איך יש כח לאמור' לחלוק על המשנה מ"מ אמרי' אכנה בקאי' טפי מיכן ואנו אין לנו אחר הכרעתם כלום מפ' זה ששנכיות חלוקות ור"ה הכריע ההלכה וע"ז סמכי' הרמב"ם וחינוך וגם דברי הקליר' כך הם ודברי סתום' דמנינה כהתפלאם על הקליר חמור' צעירי'.

אלא שמתהוה יש לי לתקשות לבאודרה שרי"ב ס"ל ככ"ל יש טעם שב' בפ"ק דר"ה דארי"ב למה חוקעין וכו' מתמה הס"ס רחמנא אחר חקש וכו' וטאי קוש' רי"ב לטעמי' שרי' קאל ונתן טעם למלוה רק שרלה לי דל"ק היא דא"כ הכל' בל' מפני מה א"ת חקשו כדנקש האי' ליטאל לעיל ספי' מפני מה א"ת הביאו עושר וכו' וכן רבה אחר מפני מה א"ת מודה מקלם וכו' ומדאמר למה חוקעין משמע דלאו אחור' קאי אלא אדירן למה חוקעין.

ושוב כ"ל ברור דעבש זה נחלקו אמוראי צאמו ענין גופא נברכות ומגילה בטעם המשנה האומר על ק"ו וכו' משתקין חד
אמר מפני שעושה מדותיו של הקב"ה דחמיה וכו' חה המ"ד ודאי ס"ל שאין לנו דיעות טעם כלל וגמירות כעלמות הן אולינו אבל
אידך מ"ד שנתן טעם מפני שטעיל קבאח במ"ב אדרבה ודאי ס"ל יש טעם ובאמת יש בו טעם דחמיות ועיין לשון רש"י במגילה
ובח"א למהר"א לברכות לכן מ"י להדי' דהך מ"ד ס"ל דאכ"ה לא כיון לאומרו בתפלה ואיך ד"ה ס"ל להך מ"ד ג"כ אין טעם ל"ס לטעמ'
דהעלת קבאח כלל ו"ב מאוד ובאמת אני חמה על התי"ט שלא כמעורר בדבר זה כלל וכן לא הרב מהר"ל מפראג.

ועפ"י הקדמה זאת אמרתי ג"כ ברמב"ם פ"א מה"ל יבוס פ' ולד ככרי' כמותה ומפיק לי' מקרא כי יסור את בנך מאחרי וכן
בריש פ"ב מה"ל אסורי ביאה כ' בכל האומות נאמר לא תתקח נס וכו' ותמכו עליו דמהך קרא לא נפיק כל האומות אלא לר"ש
דדרוש טעמא דקרא וכו' הסורה מיתור' דבי יסור לרבות כל המסיר' אבל לרבנן אדרבה אמר' רק זין עממין דלדיקי בע"ז טפי
כדאי' בקדושין דס"ה וכן תמה עליו הטור אה"ע סי' ע"ז עד שהכ"מ ס"ל א"כ רואה לפרש בדאמת שכרס כר"ג והוא אי אפשר ברעתו
ובכר תמה ע"ז התי"ט ביבמות פ"ב משנה ה' ומעתה נחזי' אכן דלמאי דמסקי' אף לרבנן דרש' טעמא רק לא להוסיף קרא טעמא
טפשי' התור' גורה על הרוב והמעוט שלא שייך בו העשם נמשך אחריו ומעתה במקום הזה דחמון ל"ג לומר כן דמה סברא יש
שנכיל שבעת העממין שהם המעט מכל האומות דלדיקי בע"ז מנור התורה על כל האומות והסברא לרבנן כמו לר"ש דכפרס אדרבה
דאי' כי יסור לרבות כל המסיר' והסוגי' דקדושין דפריך לרבנן דל"ד טעמא דקרא וס"ל אדרבה לדרבו מדלא דרש' טעמא דקרא כוח
מפשי' כל האומות בכלל היינו דאלי' סוגי' כהך מ"ד דגמירות הן ולא דרש' טעמא כלל ולקושטא ביאח והבין (ומיחו' ל"ג ג"כ דר'
בר' ביבמות דכ"ב ס"ל אין טעם כלל ומה בכך אי כך ס"ל וכפשוטו המשנה דק"ו וכו' ואין קי"ל לרבנן דפליגו אר"ש דלא דרש'
לאסוקי קרא לגמרי משמעותי' ע"י טעם אבל טעם נותנין כמשנה דשועה וכמ"ל באורך).

ובזה אמרתי ג"כ כמה שפורסם לרבים לחמי' עלומה במש"כ הרמב"ם פ"ב מה"ל נחלות ה"ל יג' ה' הככור טמור כנול פ"ג
וכו' כי יסור זו שנואה בנשוא' וכו' וכ"כ הטור בסי' רע"ז ותמה כל"מ שהוא נגד סוגי' הנ"ל דקדושין דמהך קרא מפיק קדושין
תופסי' בנ"ל מדכתיב בה' הוי' והנה קי"ל אין ממור אלא מח"ב ובח"ב אין קדושין תופסין ומדכתיב כי תהינה ע"כ קרא לאו בממור
איירי ובדקק מאור ואני חמה על חמייתו אדקשי' לי' על הרמב"ם תקשי' לי' על הש"ס במסקנא דעמוד ז' דילפ"י ולד ככרי' כמותה
דכל דל"ק ב' כי תהינה ל"ק ב' ויולדה לו ואכ' בח"ב דאין קדושין תופסין' בן לא נקרא בהו וילדו לו והיו נגד המשנה ערובה
דיבמות דב"ב ממור בנו לכל דבר אע"כ דל"ק מ"ד דאע"ג דח"ב אין לו בכך הוי' היינו דלדי' דעליו הן כריתות מ' קורבה אבל מ"מ בנות
הוי' לכ"ע ולא ממעטי' משמעות כי תהינה אלא שפחה ונכרי' שאין להם הוי' לשם אדם ונהניתי שכן מלאתי בח' הרשב"א לשם
בפשוט גמרא והדברי' מוכרחי' בש"ס ומעתה מסק דרמב"ם שפיר להלכה אף ח"ב בכלל זה והנהה כהן מור' ולק"מ קושי' הרב לח"מ הכ"ל.

רק מעתה מסקנת הש"ס דלא כרז פכא דרש מהך קרא דקדושין תופסין' בח"ל מדכתיב כי תהינה וס"ל לרב פכא דרש' הוי'
דדדי' ממש דוקא וא"כ תקשי' לר"ם קושי' הנמ' במ"ע ט"ל אליבא דרבנן ולד ככרי' כמותה אע"כ דס"ל לר"ם במ"ד הנ"ל
דאי' לרבנן דרש' לרבות כל המסיר' וקרי' בה' כי יסור את בנך. (עוד תמה בענין זה בעל ע"י לחמי' קיימת דמסקי'
בקדושין דליטטרך האשה וילדי' לבריה"ג ה"א בת חורין וולדך עבר הולד כמותה והרמב"ם בפ"ג מה"ל עבדיו כ' כרבנן (ובן ביד
סי' רמ"ז) וז"ל קרא להא ובפ"א מה"ל יבוס כ' ולד שפחה כמות' ה"ה אומר האשה וילדי' וכל' בזה עפ"י סוגי' דישן דמ"ג פלוגתא
דאמוראי' ש"ס ואני ב"ח אי תפסי' בה קדושין ואיכ' למ"ד ל"ח בה קדושין כלל והרמב"ם בפ"ג מה"ל אישות (וש"ע סי' מ"ד) פ' ישנה
קדושין אבל לא למיתה ו"ל דלריך לזלזה כמותה בכפ"ג דיש בה הוי' קבאח וסוגי' דקדושין לאידך מ"ד).

וממוצא דברי' אלו אשכחנו מרגימאל להבין בדרינו' להלן בקדושין דע"כ ע"כ מכאן אר"י נאמן וכו' ב"ג וב"ח וכו' בקדושין דע"כ
וב"כ

וב"כ דקב"ו ויצמות דמ"ו ובמשה שם דע"ת. אי' דר"י אמר שנאמן לומר ממזר ולמה נקט' בריו' ב"ג וב"ח דוקא ולא רבותא יותר דאפי' על ממזר כאמן ועמד בזה בתי"ט ע"ש.

עוד ראה זה מלאמי פלא בחוכמת' דקדושין פ' י' ויחסין בזה"ל האומר זה בני ממזר א"כ בני זה ב"ג וב"ח כאמן דברי ר"י ואין ספק שהוא הנרי"י שגש"ס רק הא"ס הניחא בקיטור בדרך הסוגי' ככ"מ.

וב"ל דהנה לפי' רבינו אלי' שהביאו חס' קדושין דע"ו וב"כ דר"י יליף הא מלתא מקרא משלשן יכיר שהוא בן השנואה וקרא לא איירי אלא מח"ל כשני' דר"ס דכתבי' כי תהיי' דננות הוי' נכהו וא"כ באמת מכ"ל לר"י דכאמן על ממזר דני' לא איירי קרא וב"ל מסביר ס"ל דלש' לחלק כהני מה לי הכ' באמת מהך ומעתה לכאורה י"ל בדרך הפשוט המטעה דינא קאמר ונקיט רבותא דכאמן אפי' לומר ממזר אבל דבריו מיימי קרא ודרש' מהמקרא ומקרא לא מתפרש אלא בח"ל דכתיב ביהיי' כן הי' אפשר בדרך הפשוט.

רק כדי ליישב התוספתא ועוד דמי' ה"ל יתכן רק לר"פ אבל לקושטא מסקי' דקרא אף בח"כ מתפרש ככ"ל לכן נראה בהגן אחר דהנה לפי' רבינו אלי' הכ"ל דר"י יליף מקרא ומפרש יכיר שהוא בן שנואה דהיינו ב"ג וב"ח שהוא מח"ל ור"י ס"ל לחד מ"ר אליבא' בר"ע אין קדושין תופסין בח"ל עיין בבהרד"ק דכ"ו והא' בפסוק כתיב כי תהיי' וע"כ קרא מתרתי למ"ר אליבא' דר"י קדושין בח"ל שפיר ולמ"ד אין קדושין תופסין בח"ל ומפרש יכיר שהוא ב"ג ע"כ ס"ל דלא בר"פ אלא כמסקנא הכ"ל דאע"גדהין קדושין תופסין בהן מ"מ קרי' נהו כי תהיי' דננות הוי' נכהו עכ"ל לכ"ע ומעתה מטילא בכללו בקרא אף בח"כ אע"ג דאין קדושין תופסין בהן ומעתה נראה דהני תנאי דברי' דנקיט אליבא' דר"י ב"ג וב"ח דוקא אתי' כמנא אליבא' דר"י קדושין תופסין בח"ל ומפרש קרא רק בח"ל דקריין כהני תהיי' לגבי דר"י ממש ולכן ס"ל אליבא' דר"י דיליף הכאמות מהא' כפי' ר"א רק ב"ג וב"ח כאמן אבל תנא דמשנה ס"ל אליבא' דר"י אין קדושין תופסין בח"ל ומדיליף מקרא באמות לג"ג וב"ח אע"ג דהוה מח"ל ע"כ ס"ל קרא מתפרש שפיר בח"ל כיון דננות הוי' נכהו לכ"ע א"כ ה"ס בח"כ כמסקנת הג"מ ולכן אפי' באמות דממזר כלמד מקרא דקרא בכלהו איירי ולא ממועט מני' אלא שפחה ונכריית והדברי' כפתור ופרח למינן.

ומעתה לאידך פירוש דחוס' דלא כרבינו אלי' ומפרש' יכיר לכן בין הכנים דעוה להגדל ממזר הקושי' בעמ' למא' נקט' בריו' ב"ג וב"ח דוקא ונראה לפרש בהקדים שהפסקי' מביאי' דעת כה"ג ועיין תוס' ור"א ב"ב בשם ר"ת דהא דכאמן לומר ממזר הוא דוקא באופן זה שאמר על הקטן שהוא הכבוד ומנו דכאמן על הכבוד כאמן לשוני' לזה ממזר אבל כשאומר ממזר לחוד א"כ ומשמע להדי' לשון רמב"ן דרק בטמזר מחלק כהא' אבל על ב"ג וב"ח כאמן ומכ"ל הני תלוקי' דינים ונראה הם ס"ל ב' הפירושים דקדו יחדיו דהאי מהא דייכיר משמע הכרת שניהם כפי' רבינו אלי' דייכיר שהוא בן שנואה דהיינו מח"ל ורק מזה לא נשמע הכרת ממזר דבן שנואה לאו עלי' קאי כתי' ר"פ רק באמות לומר ממזר כפי' מאידך פרושו יכיר על בן בין הבנים אע"ג דממילא עביר לגדול ממזר לכן לענין ממזר לא נוכל ללמוד באמות רק בכה"ג (ולפ' אולי כי' התוס' כתי' ר"פ ולא כמשמעות המסקנא דמה"כ לפי' אין קדושין תופסין בבבב"י מבי' תהיי' ואינך ננות הוי' אפי' ח"כ אלא דוקא כשני' דר"ס וכמשמע בסוגי' דס"ע ע"א דמוכח באמת שנוי' דר"פ ולפ"י כלמך לומר ממילא כמ"ל דאפי' לרענן דר"ס דרש' מבי' יסור והבין) וא"כ ממילא א"ש דדינים דמשנה ובריו' אינם שוי' דבריו' נקט' ב"ג וב"ח לכאמן בכל אופן ומשנה נקט' ממזר והוא אינו בכל אופן רק במשנה לי' ממזר ע"י מה שעושה קטן ממנו בכור.

ודע שיש עוד בסוגי' הכ"ל דקדושין באמות הכבוד מקום עיון גדול בכמה דינים שלא כתפרשו היטב בש"ס עיין מ"מ פ"ב מה"ל תלויות בשם מהר"ט שאין באמות לומר בכור על העובר ובאמת ל' הסוגי' משמע בהיפוך דקאמר בשם שנאמן לומר בכור כך כאמן ב"ג ותלה ב"ג בבכור וב"ג וב"ח שפיעא ללכאן ויורר על העובר כמבואר בפוסקי' ובאמת במהרי"ק שורש קמ"ה מבואר בהיפוך מהמהר"ט ע"ש ומעתה יש מקום לפלפל בקושי' הג"מ לר"מ דאמר ארס מקנה ל"ל יכיר מנו דיהיב לי' במתנה עיין ב"ב דקמ"א בדין מקנה לעובר יש פלוגת' ואפי' למסקנא דבבב"י מקנה לעובר פ' רמ"א בת"מ בהגה' סו' ר"י דוקא בנו אבל לכן בנו אינו מקנה וא"כ לר"ד

פתיחה

לר"ך קרא צמת צנו והניח אשתו מעוררת ולא מי' יהב ל' צמתה. (ועיין פלא צמש' מהר"ם פדואה סי' מ"ד גם צמחה עה"ג סי' ס"א שהרמ"ן צמור כ' צמת צנו יכול לבטל בכורתו).

גם מציא מל"מ בשם מהר"ט נבכס"י שנחזו לו ע"מ שלא יתכנס במתנה דלית ל' מגו צאמח אין לו צאמנות בהכר' עבור ודבריו
עולים כדעה הונא בכ"י דנ"ב ונעור ק"מ סי' רע"ז כ' בהיפוך.

גם מקדם במאמרים לרענן בם המאות בהשגותיו על המשנים סי' ל"ח י"ב כ' מ"ע ומלת' להכיר בנו הכבוד ע"א
וא"כ לבחור' אין מונח לקשר' הכל בקדושתו ונ"ב ל"ל יכיר דיכול ליתן לו במתנה מה בכך אמת יודעי' מבח' מנו
שיכול ליתן במתנה אבל מ"מ מה קושי' יכיר ל"ל הא' תיך לכתוב למ"ע להכירו וכעת שגדפם סי' מ"ע" ראייתי בדף
קכ"ב עמר בזה ובחרוץ לא רוח מאוזני ואין להאריך כאן.

וּמֵהָ הַיּוֹם לְהַעֲדִיר בַּעֲבֹרָתוֹ זֶה דְּאוֹמֵר זֶה בְּנֵי מִמּוֹר מְכַלֵּל א"ל מַעֲרָר אֶעֱוֹרֵר עָלָיו כְּסוֹף מֵאִמֶּר הַעֲשִׂירִי ע"ס.

מאמר הראשון

עיון א'

נאם אברהם הנקרא יצחק המכונה לונטעשיין ההזנה פה ק'ק וועשטהופן ואגפי'

יסודי הרגלים רתכתי דענין אשר דלות בפסי יחאמן ויתאוו בנבחרת האוה לעמוד עלי' בראשית מאמרי סובב על מרכז ונקודת פנימית יקרה מפנינים עמוק עמוק מי ימלאנה ואף רבותינו הראשונים כמלאכים לא נאוו בה אל עמק שזה עמק מלכו של עולם ב"ה בואת המורה והמטה אשר שם לפני ב"י כל ענין שלנו מסופקי' בו בציור ויתר מזוה ומוחרר אס הוא להחמיר ד"ת או רק מדבריהם וענין זה לא נא בציורו משרש בתלמוד בציור מספיק וראש המדברים בזה מהטודעים לנו הוא אביהן של חכמים וראש הפוסקים ביד החזקה אשר עשה דבינו משה לעיני ב"י ובה דבר האיש בקדשו בפ"ט מה"ל טומאת מת . דבר ידוע שכל אלו העומאות וביולא בהן שהן משום ספק ה"ה של דבריהם ואין טמא מה"ל אלא מי שנעמא עומאה ודאית אכל כל הספיקות בין בטומאות בין בעריות בין במ"א ובנחות אין להם אלא מד"ס (וב"ד הראב"ד סוף ה"לכלאים) והטענה העקריית שטענו עליו חכמי הדורות הוא ממה דכליגי תנאי ואמוראי בחיוב אשם חלוי ואיכא למ"ד אפי' אכל חתיכה א' והיא ס' חלב ס' שומן מביא ח"ת ולהרמב"ם שרי' מה"ל לבחלה לאוכלה ובמה שיטתו האחרונים מהרי"ט בתשובה ופ"ח ב"ד ס' ק' בדבר זה להלן באורך ריש מאמר השני אולם בפתיחת דברי אשים דברתי במה שנמלא במקל סכרי הרמב"ם גירסא בזה"ל ואעפ"י כן דבר שחייבי' על דווכו כרת ספיקו אסור מה"ל העושה אותו חייב א"ת עכ"ל והכ"מ ה' לפני גירסא זאת גם הרב בתשו' חות יאיר בהשטות דרס"ח בתלה בגירסא זאת (והוא מקורו ראיתי דבר זה בעיני שזא בדכוס בשם הרב מהר"ר יוסף העם בתנור דרושו' על הפער' דרוש בעיר ואם גירסא ק"ק בירדא הניח יסוד מוסד לייסב הדברי' דהרמב"ם לטעמי' שכל מה שאסרו מדבריהם ככלל בלא תסור מדאוריית' טמא וע"כ מביא השתא שפיר א"ת ומה אעשה שלפני חקף לא יבוא דר"ת והאמת אסוב עלי' מן הכל ולדעתי א"ל להשיב על דברים חלו שם בטלי' ונגד המושכל הראשון).

והנה שמעתי שטורסס להקשות על הפרש זה מגמ' דטובה דכ"ט אר"ג א"ר דבר שיש בו דעת לטאל ואבר"ל מהאי קרא כפאק והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל ודאי טמא הוא דל"י הא ס'ט וס' טהור ואכל אימא סיפא והבשר כל טהור יאכל בשר ודא טהור הוא ודאכל בשר הא ס'ט וס' טהור דל"י אלא ש"מ וכו' ואי אימא יס לחלק דאם דאכל קדשים טהורי' בטע"ג בשרת וטומאת בשר רק בלא ולרביעא קושי' עלומה הוא אכל כ"ל דאי משום הא לא תהו' מיוצאת הכרתיות דכ"ל גירסא זאת ד"ס כרת להחמיר אלא כל שהספק בעלמאות חקף ס' כרת כגון חתיכה לפני ס' חלב ס' שומן בהם י"ל אע"ג דהתור' התור' ספיקות (בדמשמע ל' להרמב"ם מדגלי התור' בס' ממור דשרי' ה"ה לכל התור') אכל ס' כרת לא יאכל משא"כ ספק טומאה על גופו של אדם אין בציור כרת ואפי' איסור לאו אין בו בעלמאות לטמא א"ע כמו שביאר הרמב"ם בציור גדול בפט"ז מה"ל טומאת אוכלין ה"ל ט' וכן מותר לאדם ליגע בכל העומאות ולהתטמא בהן וכו' ואף הבהני' והנזירי' מותר' להתטמא בשאר טומאת חוץ מטומאת מת כל ישראל מותר' להיות טהורי' ברגל וכו' ואם נאמא אינו לוקח אכל בשאר ימות השנה אינו מזהר עכ"ל א"כ הספק שלנו דנין על האדם אס טמא אס טהור פשיטא בלאו בס' איסור כרת דיינין לי' (אע"ג שעי' יכול לבוא לידו כרת באכילת קדשי' או לכנוס למקדש טמא לא בשביל כך מקרי' הס' שלנו דנין עליו ס' כרת דא"כ אפי' הס' של איסור לאו יכול לבטלו ס' כרת שיש אשכר שיחלגלל טמא ס' כרת

מאמר הראשון

כרת עיני רמב"ם פ"ד מה"ל ממרי' ותמלא א"ו הא ליחא) אלא ס' טמא האם או טהור ולהרמב"ם תפיקו להקל כמו לשאר הפוסקים (ונפרט בם' טומאת גופו יס' חזקת טהר' לולי דגוה"ב ס"ט דרה"י ס"ט וילפי' מסוטה ואין הולכין בו אחר החזקת) דאטו כשאנו דנין בנגע האדם וס' טמא או טהור דיינינן דוקא אם מותר לאכול בשר קודם או לכנסו למקדש הלא בלא"ה דיינינן אם טמא או טהור אם יגע בטהרת קדשים ותרומה ולקדש אפר כרה ושאר דבריו רני' ובע"כ אי אפשר לעשות כזה הפרש ולא תאמר המיר' שגאמ' טהור הוא לאיסור וענין לאו וטמא לענין של כרת והוא בכלל ס' טומאה כמו ס' טומאת בשר והוכרח ר"ג א"ר לחלק משום ישגד"ל והדבריו' בדוריו' למנין לשלוק בזה כי תלונו הלו ועיין מה שאכתוב עוד בסוגי' זאת להלן. מידו כמעט הוסכם מגדולי אחרוני' שגאמא זאת ברמב"ם היא מתלמיד טועה ועכ"פ קרוב הדבר שאינה מדבריו הרמב"ם עלמה כי הרשב"א בזה שער א' בית ד' בטוענו על הרמב"ם טענה זאת מאשם תלוי לא שם לב להזכיר' או להשיב עלי' וכן הר"ן בתשובה סי' כ"א ובפרשורו לסרי"ף בקדושין לא הזכירה.

גם הרב מהרי"ט ב' בתשו' בפשיטות שאין לחלק בחששות בין איסור כרת ללאו ופליג קצת בזה לא כדור וראש המדבריו' בכלל זה להלכה הוא בזה ס' ר"ב דנין עונה סמוך לווסתה אי שרי בחיבוק וכו' משום דיל' לא חששו אלא לבואה דכרת ולא לאיסור לאו דקרינא וכו'ג' אמרו גיממות פ' חטא (דק"ר) שנת דאיסור סקילה וכו' וכן בסמ"ק כ' דחמץ אינו נמשכה עד הלילה דנכרת ע"כ דבריו חת"ד (וכ"ל ש"מ להביא ג"כ מה"כ תוס' ריש פסחי' דנורו יותר נחמץ לבערו שלא יוכלו משום דנכרת וביטור לבאורה ראוי' מה"ש כ' שם הר"ן במשנה וכן כ' בהקדמת בכף משנה לה"ל חמץ דמשמע מדבריהם דסברא דאורי' היא דהחור' גופ' גור' כל יראה משום הק' טעמא).

עוד כ' שם בזה שם ד"ס הכועלים מחלק בין איסור סקילה ללאו ונכתובין להא דר"ג לענין אמירא לכבדו ע"ש ועיין מה שאכתוב בענין ההוא להלן במאמר ה'.

וב' עוד דלפעמי' לא חלקו בדא' בם' בתרא דינמות (דק"ט) ע"א אמר רבא מכדי הא דאורי' וכו' מה לי איסור לאו מה לי איסור כרת ובריש בילה אמרי' שנת דחמירא וכו' לא גורו והוה משם אפסא מהכיל דפ' חטא אמנם ההיא דפ' בתרא דינמות יס' לרחות כפירש"י התם בזה' כיון דספיקא הוא ולא הרחקה וגו' מה לי וכו' דהא דתרווי' דאורי' אינון כי הויא דחששו שלא יכניס וכו' אבל לעולם י"ל דרבנן גורו ונחמרו טפי בכרת מכלאו וכו' ע"ז מ"פ הערל (ר"ל דפ"ג דלא משמע התם כפירש"י דמשני כמי רבא התם דיש לחלק בין כרת ללאו ובריק הגמ' דרי' אהדי' אלמא דסבר הגמ' אין חילוק לרבא בין ספיקא לגור' אלא מוכן דבריו חת"ד. וראיתי במשנה למלך ריש ה"ל י"ט רמז ג"כ לכלל זה ורמי' לי' אהדי' גם הוא כיולגוהו בכלל מחמא ובודאי פשטות הסברא דרש"י דכל עסקינו רק במקום חשא וספיקא משא"כ אם הדבר שלפנינו לית בה ספיקא דאסור' רק משום גויר' או הרחקה בזה יס' פנים לכאן ולכאן ופעמי' ראו חכמי' להחמיר באיסור חמור ופעמי' חששו שג"ל יזלו באיסור קל בעיניהם וכעין זה הוא בחומ' סוטה ד' גבי מוסרי' לו ב' ת"ס ע"ש והראו מקום לפ"ק דכתיבות דחמירא להו אבילות וכו' ובגטין דכ' באתרי' דר"י חמירא להו שביעית וכו' ועיין ראש כתובות ד' גבי כזה דחמיר' אין לחוש כמו בחבולים וע"ש דכ"ל לענין דיר' בסוכה חששו טפי באל' מנגרשה ואני מוסיף עוד עיין עירובין ד' ג' ע"א תרי לשגא אליבא דרבה אי החמירו בסוכה במבטוי ועיין עירובין דפ' בסוכה דאיסור עשה וכו' ובאמת לפי הנחה האתם סמי' מכאן כמה סתירות ומגובות שהעיר עליהם בגמ' ומהם מה דרמי' דריש בילה וס' דכ"א וגם מה שהראה מקום על חי' רשב"א בינמות דכ"ד ע"א גבי אחות וקוקתו ע"ש.

ובטרם כל חונה עלינו לשלוק קושי' התה"י על רש"י ומלבד כך חונותינו בלא"ה ליישב דבריו מאור הגולה מכ"ש בזה שדבר ה' אחת בפיו בלי ספק והסברא מחייבתי לחלק בין חשא להרחקה והם עולים בסברא בדבריו' בתוס' הכל' וילאנו עיין מהם מנכות ולכן ברור דהא דאמר בדק"ט מה לי איסור לאו וכו' דוק במקום שהתמירו בתורת חשא שמכניס את עצמו עכשיו בספק איסור ואי משום קושי' התה"י הכל' אעפ"י שכתו גדול מאוד מ"מ כרי ליישב פי' רש"י אני אומר דאחר עיון מעט אין עליו

מאמר הראשון

ועוד שלבאור' כך משמע לי דאני מחלק ולבאור' בהך פלוגתא שייב' סוגי' ארומה בנ"מ ס' הזהב דף כ"ה וכו' אמסנה האובל
 ח"מ של דמאי מוסיף חומש ובי עשו חיזוק כו' וטפרש ר"כ א"ס הא מני ר"מ דאם לא בפ"כ הולך ממור ובסוף הסוגי' גרסי' אמר
 אבוי ר"א שפיר קאי' לי' וטמואל לאו שפיר משני לי' דקאי' לי' לר"א מיהא צרי שמים ומשני טמואל מיתת ב"ד דחמירא וכו' ורבא אמר
 טמואל שפיר משני סס מיתה בעולם ומשמע לבאור' דפליגי בהא מלמא ובין אבוי ובין רבא ס"ל עכ"פ לחלק בין איסור מיתה ללאו
 ומתוך זה אמרתי בהא דאית' במס' ערכין דר"א ע"כ אמר אבוי משורר שציער במיתה מיתבי משורר בלאור' חנאי הוא דחנני מעשה
 צריב"ס שהלך עם ר"י ב"ג לסייע בהגהת דלמות ח"ל בני חזור שאתה מן המשוררי' וכו' מאי לאו בהא קטפליג דמ"ס במיתה וגורו
 רבנן וכו' ומשני דכ"ע בלאור' מ"מ מסייע גורו וכו' ומעשה לבאור' הדבר' מורים באלבנע דאבוי לטעמי' אויל וע"כ סמך ח"ע לחלוק
 על הגר' דחני להדי' משורר שזינה רק בלאור' משום דע"כ בתנאי' דמפרש דמשום כך החמיר ריב"ג כיון שהוא איסור חמור דבמיתה
 אלא שא"כ יש להקשות על מה פסק הרמב"ם בפ"ג מה"ל בלי מקדש כאבוי ב"ל שזינה עבודתו במיתה וכתב הב"מ דה"ט דס"ל אע"ג
 דה"ס מדחי דלכע' בלאור' מ"מ מדלא אשכחן בזהדי' מאן דפליג אבאיי קי"ל בנזות' ולהכ"ל י"ל דאין ראוי דאבוי לטעמי' אויל
 דמחלק בין איסור לאו לחמיר משא"כ חנן ודאי קי"ל כרבא צינמות הקי"ט דמס לי' איסור לאו ויש לדחות ולחלק ולומר החס' הוה
 גנדר הרחקה דשפיר מחלקי' לכ"ע כמו שכתבתי לעיל.

עוד יש להוציא ראוי' דרבה גרסי' צינמות דקי"ט דס"ל דאין לחלק בין איסור לאו לכתת מתוס' דמנחות דף כ"ד ר"ה אין מחמיצין
 בסופו שדלוס' לפרש דרבא ס"ל לחלק בענין חס' סימון בין איסור לאו לכתת.

ודע שלבאור' יש לומר דהיינו משם הסברא שחלקו בו במס' יצמות בתחלת המסכת לענין אי עשה דל"ת של כרת ויברך וין
 אמרי' ס"ל איסור וזוטא או רבה אבל בדרך ח' מהקי' בסברת רבא דאין עשה דל"ת שזכרת וע"כ בטהרס"ל ובמהרש"א דף ק"ג ע"ג בת"ס
 ד"ה ל"ת שיש בה כרת (רזוני לומר בהא י"ל דשיך אי החור' החמיר' לאסור ספק כרת וכו' לאו שרי' מן התור' כהירשא ברמב"ם הכ"ל).

ונתעורר היענ הרב מל"מ להקשות בהא דסנהדרין דע"ה ע"א מעשה באדם א' שחנן עיניו וכו' תעמוד לפניו וכו' ימות פליגי
 בה ח"א א"א היחה וכו' כנוי' היחה בשלמא למ"ר א"א שפיר אלא למ"ד כנוי' מאי כ"ה רפ"א משום פנס משכחה וכו' כדי שלא
 יהי' ב"י פרוגי' וכו' וקשה פני' כמי כל שאינה מיוחדת לאדם א' אסור' מדאורי' לכ"ע במבואר בריש הלכות אישות ומה לי איסור
 לאו וכו' ויש ליישב עפ"י מש"כ הרב המעיד רפ"א מה"ל אסורי ביאה ולפי' עלה בידיו דל"א מה לי איסור לאו וכו' אלא באיסור
 לאין ומחוייבי' עליהן מלקות אלה חסות דבריו ויש לי לשאת וליתן בדבר זה דמס' בפני' שאינה מיוחדת לאדם א' לכ"ע בלאו
 חדרגה בריש ה"ל אישות מבואר דעת הראב"ד שאין איסור זונה אלא המופקרת ולא דוקא המיוחדת עלמה לאיש אחד להראב"ד אינה
 זונה דלא כתב זה אלא לאשוקי' מהרמב"ם אבל אם אינה מופקרת כלל ורק כעס אחד דרך מקרה נבעלת לאדם א' ודאי להראב"ד
 אינה זונה ובמבואר להדי' בהשגתו בפ"ג מה"ל כ"ב אין קדישה אלא שעומדת בקופה של זונה וכן אמרו בספרי וכו' ע"ש ולא עוד אלא
 אפי' להרמב"ם שאינה צריך להיות בקופה אלא כל שצא על הפני' הוה זונה מ"מ מדחזין מהרמב"ם סותר בזה דבריו שצאת
 משמעות לשנוי בריש ה"ל אישות דלעולם הוה קדישה אבל בה"ל ט"ב הכ"ל ב' להדי' אבוי אומר שזה שנאמר בחור' לא מחלל את בתך
 להזנותה שלא יאמר האב וכו' אלא שיתן ממון לאב הריני שובר בתי וכו' לכך נאמר אל מחלל שזה שחייבה מורה לאונס ומכחה ממון
 ולא מלקות בשאירע הדבר מקרה שלא מדעת אבוי ולא הכינה לכך בין מדעת' בין מדעת אבוי' ה"ו
 קדישה וכו' והנה עמד שם הב"מ ח"ל וט"מ יש לדקדק דמשמע מדבריו רזינו הבא דאינה לוקה משום קדישה אלא כ"מ מוכנה לכך ובפ"א
 מה"ל אישות ב' כל הנועל אשה לשם אונס בלא קדושין לוקה מה"ל ונודק לדחוק שסמך שם עמש"כ כאן עב"ל ומעשה להדי' בדרך מקרה
 אפי' לרמב"ם לאו קדישה וא"כ שפיר פריך מאי כולה הוי וכו' דאכתיל לא פריך מידו דהא ביין שחמרו רובאס תעמוד לפניו וכו'
 א"כ הוה מיוחדת לכך לק"מ דהא י"ל הקושי' קאי' דלא חזון ענמה אלא לכך ולא לביאה משם וזוהי ודאי לא הוה קדישה לפי הכ"ל

מאמר הראשון

הא גס פנוי ביאתה אסור באיסור לאו משם ולמה יתור שלם מותר מן התורה אלא שנעניי לא ידעתי טכ"ל להאחרונים
הכ"ל האי מלתא דנש"ס דסכהדרין הכ"ל וש"ס דקדושין ד"ס וע"ז דל"ו ושבת ד"ג וכן ברמב"ם פכ"ג מה"ל ח"ב לא אשכחן
אלא עריות ולהטור דפנמי' יש איסור קדוש מוכח להדי' דלא בדעתם אלא דל"א יתור מה"ל אלא בח"ב ומיתת ב"ד.

ודע שמשון רש"י בחולין דף קל"ד גבי גר שנחגיג וחי' לו עיסה ס' נעשה קודם שנחגיג וכו' חייב מספק כיון
דהוה איסור חמור עון מיתה וכן הוא ברמב"ם פ"ח מה"ל בכורים וטעמא דדק כאן דאיסור חמור דכרת או מית' בידו
שמי' לא סמכי' עכ"פ מדרבנן אחי' אבל באיסור לאו שפיר סמכי' אחי' אפי' מדרבנן ונעיקר דבר זה אי סמכי'
אחי' מדרבנן נאריך בו במאמר' הסמוכי' ועיין משא"כ בענין זה משם להלן במאמר החמישי' ולהלן במאמר השביעי
אלא שכתבתי' יש לחמו' הן על לשון רש"י הכ"ל והן על לשון רמב"ם הכ"ל דהא בשמוך מיד בסוגי' דחולין הכ"ל מיימי
הא דאמר רב הסדא וכן חזי' ר"ח ד' ספיקות וכו' ונכור בהמה טמאה ע"ש והתם לאו איסור מיתה רק איסור לאו
בעלמא ואולי' יש ליישב עכ"פ הכלל שאנו עסוקי' בו דחוי' באמת נחלקו אמוראי' בכ"ד אי שייך יתור לחוש בדרך חשא'
באיסור חמור אם לאו ואולי' קו"ל להלכה דיותר יש להתמיר באיסור חמור ומדייקי' אדרבה מדנקטה משנה דהלא עיסה
שהיא בס' אס' בתגיר כבר חייב' בחלה שמעי' דוקא באיסור חמור דמיתה להתמיר וכו"ל דר"ם באמת פליגא ועיין
משא"כ להלן מאמר ה' עיין ג' ומה שכתוב עוד בסוגי' זאת במאמר ז' עיין ח' ובמאמר ט' עיין א'.

עיון ב'

ואחרי שפוטטין דאורייתא טעין והתורה הפקר ארון בקרקע לפני חכמי לב מה שהי' נראה לי בעניני' בדעת הרמב"ם
בענין הספיקות לולי דברי רבותינו האחרונים ונדאי' כה"ג שרי בדבר שאין בו נפקותא להלכה רק לאסבורי' שמעמא
ומהמשך דברי אנא' כלל גדול בתורה בכלל לא חסור שחלקי' בו גס בזה אבות העולם הרמב"ם בספר המלו' ובסבורו
הטור והרמב"ן ובאמת דרך פלפול והעין האמיתי' הדברים מלוטדים ומשולבים כמו שכתבתי'.

ואוסיף קצת' ואוסיף מים נאמנים בקצירת דעת הרמב"ם בענין הספיקות והנה הבינו כל הנאים אחריו הנגה
פשוטי' שלדרי' כל הספיקות רחמנא ערכו משם יתור גמור וכל איסורין רק מד"ם משם ונעניי לא הנכתי לפי הכנתם
אכתי' איך מירשו ל' הרמב"ם כה"ל ט"מ הכ"ל שכ' דבר ידוע שכל אלו הטומאות וכיוצא בהן שהן משום ספק הרי הן
של דגריהם הרי להדי' שפירא אף ספק טומאה ברה"י והוה נגד כלה סוגיות ערוכות מפורשת בנדה במחלת המס'
וחולין ד"ט וש"ד דהלכת' גמירי' לה מסוטה וכן יש להפליא על לשונו ריש סי' ד' מה"ל שאר אה"ט שנים עשר ספיקות
התירו חכמים ואלו הן וכו' ספק ר"ה וכו' ובפס"ז ה"ל ח' ספק ר"ה כיצד טומאה שמוכתת ברה"ס ס' נגע וכו' וכל אלו
ספיקות שהתירו חכמי' אפי' ברה"י מפני שאין בהן דעת לשאל עכ"ל ובדרי' מרס' ט"ו כתב חז"ל מפני מה טהרו חכמים
ס"ט ברה"ס שהרי הנזיר עושין פסח בטומאה וכו' אם טומאה ודאי נדחות מפנין ק"ו להפך טומאה שאיסור כל הספיקות
מדגריהם ומפני מה התמירו ברה"י שהרי כוטה שנסתרה וכו' הרי אין לך מפורש יותר מזה פעמים כפולים ומכופלים
שהן ס"ט ברה"ס שטיהרו והן ס"ט ברה"י שטמאו הכל חלה בלשון טהרו וטמאו חכמים נגד כל הסוגיות דהלכת' גמירי'
להו

לכו ואמת ראיתי בשו"ת מהר"ט בענין הספיקות שהביא לשון הרמב"ם הכ"ל שצ"ח פט"ו והאריך בפרשו ותוכן דבריו ודאי כל ספיקא שרי' מה"ת רק הל"מ לילף עומאה מסוכה וא"כ אע"ג דסוטה רה"י מ"מ כיון שאין בכה הסכנה להלך בספק עומאה (זולת סוטה) בין רה"י לרה"ס ה"ל למילף מסוכה אף ברה"י לכן איתי דסמכי' על ק"ו מפסח דהוה' עומאה בלבוש שילף רק ס"ט ברה"י דסוטה ועדיין הדברי' מטוסרי' ביאור ונפרט למה קרא ב"ז מדבריהם וגם אפי' ס"ט ברה"י קראו מדבריהם וע"ז לא פירש מהר"ט כלום וגם זה דמשמע בזה"ל דס"ט ברה"י הלכת' גמירי לטהר פי' מהר"ט לאו דוקא הל"מ רק שאין הל"מ לילף מסוכה גם הרב בכפתי תמרי' בענין ס' פקפק על פי' מהר"ט מכנים אחריו וכו' באופן אחר יע"ש ולא רציתי להאריך בפרושיהם כי אי יתכן להו כולהו פרושיהו וגם הם כחזו והסכימו דודאי הק' וזומר מפסח לאו ק"ו משא הוא דהתם גז"כ עומא' הוה' או דמיו' בלבוש אפי' עומאה ודאית רק אסמכת' בעלמא שגאלו חכמים סמך להקל ומעתה לעולם עיקר הקושי' במ"ע שלא כתישב כלל בדבריהם דמכ"ס אס' הל"מ סתם כאמר לילף ס"ט מסוכה ובכה הסכנה אין כח לחלק בין רה"י לרה"ס לענין כל ס' עומאה ולכן לולי הקל וזומר הוה ילפי' נע"כ אף ס"ט ברה"י מסוכה לטעמו וזהו דאורי' וזורה השאלה למקומה איך הורשו חכמי' לטהר ברה"י ואיך אפשר להסמך על ק"ו פריכא מפסח שנקוטטא אינו ק"ו לעשות פעולה כלל ונשארי' הדברי' בתיאור גדול.

אולם אני מוסיף אדמתי' לן על לשון הרמב"ם באו וגזרו על לשון משנתינו פ"ד דטהרות אלו ספיקות שטערו חכמים ס"ט ברה"י וכו' משמע ג"כ שה"ל בכה חכמים לכל אשר יחזרו אס' לטהר אס' לטמא והל"מ לאו דוקא וממילא משמע ג"כ דאפי' ברה"י לאו הל"מ משא דאלכ' קשי' לן ממכ"ס אס' היתה בפירוש על רה"י כשמע דנר"ה טהור' וז"ל לחכמי' לטהר ברה"י ואס' סתם נאמר' א"כ תקצי' כנ"ל איך הו' כת לחכמי' לטהר ברה"י כיון דהל"מ סתמא נאמר' ובכה הסכנה א"ל לחלק בין רה"י לרה"ס וק"ו אינו עושה פעולה.

לזאת יראה לי כמעט מוכרח שיעת הרמב"ם דענין הספיקות באמת לא נתפרשה במורה לא להחמיר ולא להקל אלא שמסרם הכתיב לחכמי' וכדאשכחן דבריו רבים לא יכולם המספר ומהם מלאכת חס"ט עיון מג"ל הו' תק"ל ועיון ברא"ש דסוכה לענין פסול ד' מינים ועיי' רש"י קדושין דף י"א ע"ב ועיי' בסף משנה פ"ב מה"ל חמץ דתשנינו לפרשו מסרו לחכמים ועיי' תי"ט בשביעית פ"א לענין איסור לעשות סקורה בדבר האיסור ואפי' דרגו הגזירות שוות מסרן לחכמים עיון רמב"ן שצ"ח השני.

ויקיבל זה ביותר ויותר על הלב לשעת הרמב"ם ולדדי' כך הם הדברי' שטסר' התורה דינים לחכמים וכך רלון כותב התורה ב"ה שמשמע לדברי חכמים שהרי הוא ב' כ' בס' המלות בשורש הראשון ובמ"ע קע"ד שזנו לשמוע לב"ד הגדול וכו' ואין הגדל בין דבר שיסדרוהו וכו' ויהי' דעתם שהוא ישר ושנו חיווק לתורה הכל אנחנו מלוי' לשמוע וכו' וכ"כ בחבור פ"א מה"ל ממרי' שזולת המלך דאשר יורד נכלל גם מה שחקנו חכמי' לסיוג והעובר עליהן עובר בלא תעשה ע"ש ובאריך בו עוד להלן ומעתה אס' כך הדברי' בשארי דיני החור' מב"ג ביותר ויותר שהסכנה מחייבת שענין הספיקות מסרן לחכמים כי כך שטן מורי' עליהן שהם דברי' מטוסקי' ומעתה הלא בלא"ה כל ספק לריכי' חכמי' החור' לדין עליו כי לדיק ג"כ מקור' בספרות החור' המקובלות איזהו נקרא ספק כי לאו הכל ספק מה שיראה לכל אדם חכם או סכל ספק כי הלא לדיק לראות אס' שני הדרדי' שוים ואין א' שביט יותר או אס' אין שום חקקה לא' מן הדרדי' וממילא מדלריכין לחכמים הסכנה נוחתת לכל הענין מסרו לחכמים ולדעתי אלו מילי דסכנה.

ואפי' לדעת הרב ק"ל בתשו' סי' ט' שהמלך דלא ברא"ש הל"מ מסרו לחכמים רק במקום ב' במוציא מכחישים ע"ש שאין דבריו מוכרחי' מ"מ כאן שפיר ג"כ דכאן יא' הל"מ לילף ס"ט מסוכה דהיינו להחמיר והלא מליוו בהפוך הל"מ להחמיר

במאמר הראשון

להתיר ס' ערלה כח'ל ועיי' מה שאכתוב בענין זה להלן במאמר השני גם הורה לנו ספק להקל בקדושין דע"ג חד ממזר מיותר דרש' מני' ודאי ולא ספק ובריש כ"ט ד'ו ונכרות דרש' עשירי ודאי ולא ספק (ומשם לדעתי ראוי לרמב"ם דבשמי לא ידעתי מקום מולא הדרשא עשירי ודאי ולא ס' דל"ל העשירי ב"ה הידיעה כך משמע לדבריה עיי' בבורת דכ"ח עשירי מ"מ) ולעומת זה מצינו שדרשו כח"כ לה יטמא להדאי ולא לס' ונכזיר דס"ה ע"ג דרש' לטהרו או לעמאו כחח הכתוב בטורה וכו' וכי אין כל אלה סותרות עד שנאמר במרחש כח"ל שסאד הדבר הענין לחכמים.

ובמילא רוחא שמעת' וכל דברי הרמב"ם מדוקדקי' והכל שפיר וג' כ' שפיר שהורשו חכמים לסמוך על ק"ו של פסח בטומאה והקילו בס"ט כר"ה וגם לשון המשנה דטהרות שטהרו חכמים מדוקדק.

ובעצה אס כנים דברי יאל לנו מה ענין גדול שגם להרמב"ם אין לזלזל כ"כ בספקות דאורי' כמו שהבינו מפשטות דבריו שהן מדרבנן ממש כ"א דברר שאינו מפורש בתור' ומשרו לחכמים.

ולחלן אביא לי עוד כמה סמכין ותמכין לענין זה ועוד אביא ראוי גדולה מחקיר' אחת שלא קדמי אדם נו דלעמ' כל ס' מ"ע דאורי' כיון דהס"ח פטור ואינה חיובה א"כ יהי' ככלל כל מוסיק' ועוד דברר בו להלן בעיון זה.

והנה זה יסוד מובהק בדעת הרמב"ם שכל ענין שלא בא מפורש בתור' או בפירוש מקובל מסיני ממש קראו דברי סופרים והנה בתחלת הלכות אישות כתב קדוש' כסף מדברי סופרי' ונאריך בו בזה. ועיי' כ"מ ס"ה מה"ל טומאת מת ברין כלים שנגעו באדם אע"ג שקרא להס ד"ס וכו' ומעתה לא ידענא למה הכיח הרב מל"ז כ"ה מה"ל בורות הלכ' ט"ז כנ"ע מה שכתב הרמב"ם נזיר שנטמא למת ברין בטומאת שנגלת עליהן ברין בטומאת שאינו מגלת לוקה משכ"ב בפ"ג מה"ל טומאת מת שכל טומאה מן המת שאין הכיור מגלת אינה דין תורה שדבריו סותר' שכתב כאן שלוקה ופאמת אין הכרח כלל משכ"ב שאינו ד"ת שאינו בכלל הדברים המקובלים שיש להם דין תורה משם רק שאינם דין תורה ממש דגם לשון הכל' שפ"ה ה"ל ה' הוא אעפ"י שהס ד"ק אינן דין תורה וכירשו הכ"מ עכ"י דעתו בס' הטומות שכל דבר שאינו מפורש בתורה אלא שדרש מן המקראות קראו ד"ס ובודאי אין זה דומה למקומות שכתב הרמב"ם בלשון שדר זה אין אסור מהתורה וכדומה מהלשונות הדבר' אבל לשון אינו דין תורה שפיר מתפרש כח"ל כמ"כ הכ"מ.

עוד יש לי להביא עוד לדברי משה שכתב הרמב"ם פ"ד מה"ל אבות הטומאת ה"ל ד' בהאנעי' דלא איפשט' דמס' מיר דס"ד ע"א שרץ מונח על מי חטאת ומ"ח לפין על המים ה"ו ספק אי כמיכת ויראה לי שספיקו שטור ותמיו' הרבה ומשכ"ב הכ"מ שטעמו כיון שטהרו חכמים טומאת פה ה"ל ספק דרבנן לקולא ביותר תמיו' דהא הכל בכלל ספק ואם אינה פה ה"ל ברה"י שטמא ספיקו בודאי מה"ל וה"ל ספק דאורי' גם ראיתי בת"ט פ"ד דטהרות בזה הדין דטומאת פה דררש' מקרא' בש"ס דף הכל' כתב שהוא אסמכת' בעלמא דבריו תמוהים בעיני מתרי עממי חדא מדקיי"ל ס"ט ברה"י ספיקו טמא ודאי מדאורי' מהל"מ מסוטה א"כ אפשר לטהר בטומאת פה ע"י אסמכת' ועוד קשה לי דבריו בתורים מסוגי' דחולין דקביו"ן ע"ש היטב דמוכח דדרשא גמור' היא וכו' שפיר לדרכי הכל' דגם ס"ט ברה"י לא היתה מפורשת בהל"מ ללמוד מסוגי' לטמא רק משרו לחכמי'.

ודע שבענין זה קש' לי עוד דעכ"פ מוכח מדרשא גמור' הכל' דמס' חולין דכתיב על הארץ לטהר ס"ט במים שטור ש"מ דלארץ טמא ברה"י והנה בשוטה דכ"ח ושאר חובתין כפיק לן ס"ט ברה"י ספיקו טמא מסוטה ומסקי' ומה שוטה שיש בה דעת' לשאול וכו' ואם דב"ט אמר ר"ג א"י דבר שיב"ד לשאול וכו' מהאי קרא כפיק והבשר אשר יגע בכל טמא

טמא וזא ספק יאכל והבשר כל טהור וכו' אלא ש"מ וכו' ואיכא דאמרי דרבי יואבטקא למגמה טבוסה דאי מדבר ה"א נון
 ברה"י בין ברה"י ואי טבוסה ה"א עד דאיכא דעת טבוסה ומגיה בריבא ופי' והי' בטבוסה טבוסה ים כהן דעת קמ"ל דרב
 הנפיק לי' טבל טהור וא"ס' לא יאכל כיון דיש בו דעת נזה שנטמא אכל בטמא כ"כ דעת ומעתה קשה לי הא זה
 נפיק לן ספיר ומדרשא הכל' מדמכיו על הארץ להורח צמים טהור כס' ש"מ בארץ טמא כספק גנג בארץ וכל' שפיל'
 ים לייסב כספק הרמב"ם שם ה"ל ג' ס' טומאה נכס' וכו' ויורד למים אפי' אין שם אלא מלא אדם וטומאה ה"ז טהור
 עד שידע ודאי שנגע והיינו כר' יוסי דפ"ד דטהרות וכנר ת"ק ודבריו הכ"מ איכס' מונגי' טמא לי' לרמב"ם דת"ק לא
 כליו רק א"א מזה"כ הוא בטומאה לפס' אפי' נכס'ג שקרב לרח"י שנגע מ"מ טהור ונכס'ג ודאי בארץ טמא ואפי' בדבר
 שאין בו דעת לשאול וכו' שכתב הרמב"ם להלן בפט"ו ה"ל ג' במד"א שכל שאין בו דעת לשאול פסוקי טהור כפס' הדבר
 שקול ואין שם חזקה אכל אס' הי' הדבר ידוע שזקתו שנטמא ה"ז טמא כינר חזיק טמא שנטמא בלד עשה וכו' שדך
 המיניק לטמא וכו' וא"כ פשיטא נכס'ג שהמים זרים טמא בארץ אפי' בארץ. בו דעת לשאול וא"כ מהתם לא הוה שמינין
 כס' שקול דטמא בארץ באין דעת לשאול בטמא לכך לר"ך הא דרב ומעתה מדרשא דרב ומלריבא דה"ס בטבוסה טבוסה
 להרמב"ם שספק כר' יוסי.

עוד קש' לי בענין זה מ"מ כסוגי' דמור הכל' דמנעי' לן מת ככלי קף וכו' וברמב"ם פרק הכל' פסק בדרכו
 דכל דאח"ל פשיטתו שרן שהי' מונח ככלי והכלי קף על פני מים ה"ז כמונח בארץ וספיקו טמא והנה נכס'ג מ"מ
 אומא בשבת ד"ה ע"ב אנה ככלי והכלי קף על פני המים ופסק שם הרמב"ם כס'ג מה"ל שנת בחר הכלי אוליין ופטר
 דהכלי לא נח וכו' שם ה"ה דטעמא כיון שעלה בתיקו והנה הכרון ממש ככרון דמסכת' מור הכל' גם לשא' דאנעי'
 דרבא בשבת ואנעי' דרמא ב"ב כמור בחדא לשא' ממש וה"ס דשנת בהא מלאה ל"ד לענין שנת דהא דרין שרן שרף
 מדמי לה לפגומא דתנאי לענין טבול יום שנגע וכו' וא"כ מה נכך דסלקא בתיקו כטמ' שנת הא אשכחן כה"ג ככ"ד
 כס'ג דנכשטו האנעי' אלא במקומו והנה הא דלענין טומאה נפסטה דהוה כמונח בארץ דהא נע"כ ל"ל דפ"ל לרמב"ם
 גם לענין טומאה לא נכשטה רק מ"ס' להחזיר דהא באנעי' שרף מונח על אפר חטאת פסק הרמב"ם דטהור ככ"ל
 או מטעם שכ' הכ"מ או כמו שכתבתי או מזה"ה טעם שיהי' דאס' ים ס' בהלכה דרין טומאה נכס' טהור א"כ מדפסק
 טמא ש"מ דפ"ל דרדאי הוה כמונח וא"כ אף בשבת חייב.

ענהו באמי על התורה לבאר מה שרמזתי עליו לבאר א' מהלשונות היותר תמוהי' שנאמר וד' חזקה מ"ב בריש
 ה"ל חזקה קדושי כסף מ"ד ומזה הרמב"ם בהשגותיו ל"ס' טיבן המטות בשורש השני דככל הכסוגי' דקדושי' משמע שהם
 ד"ת ממש והאזהה בקבלת ע"י קדושי כסף וכל הכנאי' להלול את הארי מהשנה זאת לא יכלו אלא להורות שאף הרמב"ם
 יורה בהכרח שכל דמי חזקה עליו מלאווי' מקימה קימה או מדרשא דאין כסף וכו' רק שברמב"ם כנהו מ"ד' כיון
 שאין מפורש בתורה ודאי' להרב מעין החכמים שאף הוא חמה כיון שהרמב"ם בהכרח יודה לכו' ואין נפקותא א"כ
 אלא בקריאת השם אולם הרמב"ם הכין דברי הרמב"ם בפשטן וע"כ תמה עליהן ועוד איני אומר כל מה שכתבו החסרונ'
 בזה יספיק רק בכוונת הרמב"ם אכל הלא גם בנתיב של דש' שהביאם בכתובות ד"ג ויבמות ד"ב וכו' דע"י ויטמן
 דל"ג נבי כל המקדש ארעה' דרגנן מקדש מונח קדוש כנסתא וכו' בכל אלו המקומות פורשו הנך דנתיבאי שקדושי כסף
 רק מדרגנן ולא יספיק בישוב דבריכם מה שפורשו ברמב"ם דהא אין חילוק בין דלאווי' ממש ונלמוד ב"ג' מדות
 וגם הם נבדלי' הי' להם חזקה בכוונה וא"א שאל יחי' לז' חזקה ישוב ויראה לי' שכל כה"ג ברשות נחמס' לחדש דבר
 והנה השענה דק"כ בלמד מנ"ג דקימה ודאי לא אלוטא כ"כ דאשכחן כס'ג ככ"ד שפסוקים הלזון יורה כדרשא גמורה
 והי'

זהו קבלה צידה שהוא דרך אסתמחא וא"ל להראות עליהן כי רבים הם נש"ם ועיין רמב"ן ומגילת אסתר במקומות רבות ומלשון רש"י גופי' בענין זה בקדושין ד"ג ע"ב ד"ה בכסף מנ"ל הכ' עיקר וכו' משמע כשעל דלשונא דהתם ל"ל הג"ס דקיסה וע"ס נתי' פ"י ועיין בימות דכ"ה ע"ב דדרוש ל' בענין אחר קיסה קיסה מעריות ועיין תוס' קדושין ד"ג ע"א ד"ה כשם מה דדרוש מאן בסף לא מוכח כ"כ דהוה דרשא גמורה גם הטוענים עושים עיקר הטענה רק ממה דנשקלת על ידי ק"כ ואם כן אנו מסיר מסובב הנושא מעל בני בשביל אהבת התורה ואני מודה שלא הנגמתי למה עשו מזה חמ' קיימת ומי סני' להו למימר כיון שהתור' בחנה כי יקח איש אשה בסתם ולא מירשש בזהא אופן וקחנה שע"כ הכתוב מסר פירושו זה הענין לחכמים לפורשה ואם חכמים יגידו שזה ישי' לקיסה וקבין אז מקרא אשתו בכונת התורה ולאח' יקרא אשה לחייב עלי' משום א"ל ובעניי לא ידעתי בזה כ"כ דבר זר ומחמ' וגם לזה נחביון הרמב"ם ואף שאין בו נפקותא להלכה מ"מ משום יגדיל תורה כתבו הרמב"ם והשמענו אמימת הענין בכונת כותן התור' ולאסבורי קרא.

ומבטילא נמי ל"ק עליהו מכא דקדושין ד"ו ובתשובת דנ"ח דאמרי' ד"ח ארוסה ד"י אוכלת בתרומה משום קנין כספו דא"ל כיון שאמרה תור' כי יקנס ק"כ השמא דאמרו רבנן שנקנין כסף בקראת אשתו מקרי ממילא נמי ק"כ לתרומה.

ואם עדיין רע בעיניך פירושו הנ"ל נרמס' כתר לי ועד ותא אחיו לך בעינין הסמוך דוגמת רבות מוכרחות לזה בלי התעקשות כלל דכה"ג אשכחן במקומות רבות שריני התור' נמשכו אחר תקנת החכמים תדרשנו משם.

ויש לי להביא ראיות לשיטה זאת ולסלק עוד מה שהמה הרמב"ן מהא דקדושין דף ה' ע"ב מופה קונס מק"ו מבסך ומס' כסף שא"ג וכו' א"ב ממה הכר וכו' אחר רבא ב' תשובת דבר חזא דנ' חנן ד' לא חנן ועוד וכו' מלתא דבחינא כדרי' קתני וכו' ולבאור' י' להביא רא' משם דף ה' ע"א דפרכינן נקיש ישיא' לכו' מה הוי' בכסף וכו' אמר אבוי יאמרו כסף מכנים כסף מוליא ואמת לא מלאתי בשום מפרש שדקדק מה לשון יאמרו שייך בזה דהא אין אנו נתיינין טעם על שום תקנה שהקנו חכמים כך ולא כך עד שידק לשון אלו תקנו כך יאמרו הכרית וכלא עסקינו גדאורי' ה"ל למנקט רק אין קטיגור וכו' מסנא אכל לשון יאמרו לא יתכן והנה נראה דאפי' רבותיו של רש"י והרמב"ם מורי' בהכרח דהא מלתא דקדוש' כסף שייך בכלוגמא דאמוראי' דר"ה דאמר מופה קונס מק"ו וכו' מבסך ודאי ס"ל דק"מ מדאורי' משם (ואע"פ שגדרינו והנחמיו הנ"ל לבאור' י' לדחוק ולומר גם ר"ה ס"ל כסף תקנת חכמי' היא וקאמר ק"ו שיתקנו ג"כ חוסה דכה"ג אשכחן נמי נתי' רבינא ד"א דמפרש כה"ג ק"ו דארוסה ואכלת בתרומה ע"ש מ"מ דוחק לפרש כן דאני רבינא דמפרש דברי ריב"ב בנתי' אכל ר"ה משמע דאורי' קאמר משם ועוד י' לחלק דהתם בדר' ידעי' הקנין והדין רק לאכילה תרומה משא"כ ר"ה איירי מחטלת הקנין) ונ"מ אין זה חומא על שיטה הנ"ל ואדרבה י"ל שדלקושתא לא קי"ל כר"ה כה"ג וכמ"ס כל הפוסקי' מדאמר הש"ס ולר"ה דאמר חוסה קונה ובמס"א בסמוך ומעתה ל"ק קוש' רמב"ן הנ"ל מאי דמשני אבוי מלתא דבחינא להדי' לא קתני דאבוי בלא"ה לא אחי אלא לדחות תשובת רבא דקאמי' לדחוי דברי ר"ה חוסה קונה מבח הוכחה מהמשנה דלא תני ד' על זה מדחי אבוי דיש לקיים דברי ר"ה רק דמנא לא חגי חוסה דאמי' רק מבח ק"ו ולר"ה שפיר קאמר אבוי דבסך בחינא מקיסה קיסה אכל אכן לא קי"ל כר"ה.

ואוסיף עוד רא' מהא דדף ד' ע"ב ובעלה מלמד שנקנית בניהא והוא דין הוא ומה יצמח שא"כ בכסף וכו' אמה עבדי' חוכים מה לא"ע שא"ק לשום אישות מ"ל ובעלה ופרכינן ונ"ל קרא הא אחי' נק"ו אמר ר"א משום דאיב' למימר מעיקרא דרינא פירכא וכו' מה ליבמה שכן זקוקה ועומדת וכו' מ"ל ובעלה והענין חמ' מאוד דר"א לפרש קאי ואמר פירכא מבחון שלא נזכר' נמימרא ונ"ל דהנה התוס' ד"ה מה ליבמה שכן זקוקה הקשו הא אין מועיל זקיקתה לענין כסף והק' נמ"ע וככנים הפירכא נק"ו ונדחקו מאוד ונחיו אכן הא כל עלם הק' דלא נלמדך ובעלה הוא רק אם ק"כ

ק"כ דאורי' משם וקושטא בלא"ה לריבין למירכא כי היכא דלא כילף אשה מינמה' בתורת כנין אב וזריך לומר ג"כ מה לינמה ועל ג"ל ל"ג להכניסה למירכא ומעתה שפיר ר"א המירכא ובעלה וכו' באופן זה דמתחיל ובעלה וכו' והלא דין הוא ומה ינמה וכו' בתורת ק"ו משם מכא כסף חכו אי ק"כ דאורי' והק"ו במ"ע וקשה ובעלה ל"ל רק קושטא ס"ל לחנא ק"כ לר"א ואלו הי' מן התורה ל"ג מ' ר"א נכנסים הפירכא וכו' רק קושטא אין ללמוד מק"ו דק"כ רק עיקר הקושי' ובעלה ל"ל דכילף כננין אב וינמה ועל ג"ל א"ש מ' ר"א דיש פירכא וקוקה ועומדת.

ולבאוריה ים להקשות ע"ז דנע"כ אבתי אבו אחריון למ' תחום' דיש א"ז הסגרא שלא נכנסים הפירכא בק"ו דאל"כ מאי בכך דאין ק"ו מק"כ כיון דאין דאורי' הא בלא"ה ים ק"ו משטר ומה ינמה א"כ בשטר נקטי' בביאה וכו' רק דנראה דל"מ דסד"א שטר שיוצא ג"כ בשטר ומקסי' הו"י לביאה דאירי' בשטר עיי' דף ה' ע"א (אע"ג דכ' ת"ס ב"מ דק"ד בבמה הופכות דכל שיש לאוקמי ההיקש לה"א לא מנעלי' הקל וחומר ע"ש ים לחלק כיון דכאן בלא"ה ים פירכא וקוקה ועומדת ובדי שלא נכנסים הפירכא' בק"ו שפיר מהכו ההיקש עיי' תוס' ד"י ע"ב) והא דאמר' בחר הכ' ומנין שאף בשטר ודון הוא ומה כסף וכו' אין מזה קושי' מחרי טעמי חדא דר"ל הקושי' מ"א ק"כ דאורי' וכו"ה ונלא"ה נמי שפיר דלהלן ד"ט ע"ב מוכח דנע"כ קדושין אחת נולת ביאה ע"כ מדאורי' דאל"כ נער' מאורסה המ"ל ואם אין קדושי' שטר דאורי' נע"כ כסף דאורי' ויהי' שטר מוכח מט"ף.

ובזה אורו עיני למולא יסוב לחמי' מפורסמת בדבריו הרב אלכסי' עמדו עלי' הראשונים שהוא העתיק על המשנה דקתני מיניא ב"ג דרבי' למעוטי חליפין והוא השמיט הא דר"ה וס"ל חופה א"ק ונמ' ד"ג אמרי' דמיניא דרישא למעוטי חופה ור"ה למעוטי חליפין ומדלא קי"ל כר"ה ס"ל למנקט למעוטי חופה עד שנדחקו לומר דהרי"ף מסופק בהלכה והוא דוחק כבאל ואינו מספיק כלל דא"כ ס"ל להריף ע"כ להביא ג"כ חופה לספק אלא ע"כ ס"ל ככל הפוסקי' דקושי' ודאי א"ק ועיי' א"ש ע"י כ"ו ולדבריו נראה דנלא"ה נמי ל"ל בפשטי' הסוגי' דנ"ג ע"א משנינן למעוטי חופה ור"ה למעוטי חליפין ומשמע בזה א"ש ולא קשי' על ר"ה ומה זה שאמר רבא ב' תשובות בדבר ג' תנן וכו' הא כבר שנינו ג' למעוטי חליפין א"ש דשפיר קאמר רבא דאע"ג דמיניא ד"ג למעוטי חליפין קאתי בלא"ה נמי מוכח חופה א"ק מדלא חמי' תנא דין חופה במשנתו ככלל הקנינים ואכ"ק בהיפוך איך אמרי' בסוגי' דף ג' לר"ה למעוטי חליפין אבתי השאה במ"ע למה לא חמי' התנא חופה וז"ל בפשטו דהא י"ל כתי' אבתי דלא חמי' חופה משום דל"ק בהרי' דאורי' משא"כ חופה רק אבתי לריך לומר למעוטי חליפין דאל"כ מיניא ד"ג ל"ל ומעתה הא כבר הקדמנו דמאי דמנין אבתי לרבא דה"ט דל"ק חופה כיון דל"כ בפירוש יתכן רק לסדרת ר"ה גופי' דנלא"ה ע"כ ס"ל ק"כ דאורייתא אבל אי ק"כ רק מד"ס בלא"ה ל"מ לומר כן ונלא"ה קטין חופה לר"א דל"ג קל וחומר ואי ק"כ יהי' מד"ס וגם חופה מד"ס א"כ בלא"ה הקושי' דמיניא למעוטי מאי נמי ים הוכחה דחופה א"ק מדלא קתני לה במשנה דהא חמי' נמי כסף.

ובדורוהנא עוד בזה דשיטת הרי"ף שהי' מהקדומי' בזמן ונמעלה והוא הי' רבו דרבו של הרמב"ם כנודע דמהסתם בשיטתי' קאי ומעתה שיטתי' דהרי"ף היינו שיטת הרמב"ם בענין ק"כ והיא שיטת הגדולים שהביא רש"י שהי' קרונים לדין ההיא ומעתה אפי' אי לא הוה חמי' התנא כלל מיניא ג' הוה ממעטי' חופה מדלא קתני לה במשנה כחובתא דרבה והשאלה במ"ע מיניא ל"ל א"ש למעוטי חליפין ובה א"ש דחליפין שפיר לריך למעט רק מכא מיניא ד"ג דממה דלא קתני לי' במשנה לא מוכח למעט דהוא אינו קטין אחר כלל אלא דר"ל דנכלל בקטין כסף בדאי' בתוס' דה"א אשה נכחות מ"ש ע"ג והא דאמר הש"ס אי חופה קונה א"ש מיניא למעוטי חופה היינו א"א ק"כ דאורי' ואמרי' אפי' חופה א"ק אז שפיר מיניא למעוטי חופה באיך הפירכא דרנא להלן משום חופה וכו' לכן לריך למעט חופה מכא מינין

באמור הראשון

מבין דוקא דלוי משום דלא חזי' ל' לא הוה מנועט דל' מלחא דלא בחיבא ל'ק אבל לדידן דק"כ לר"א מניחא מנועט
 חובה מלחא קמיה לה וע"כ מניחא למעוטי תליסר והבדלו.

ענהא אבוא בגבורת כלפול החור' לעשות סמכין ותטבין לאורייתא להוכיח אמותא מה שכתבתי דענין הספיקות
 לשיטת הרמב"ם ל"ד מדרבנן רק יסירו לחכמים.

וכבר הערותי בסמוך על שיטת הרמב"ם דל"ל כל מה שחקט חכמים ככלל בכלל לאו לאורייתא דלא תסור מכל
 הדבר' סב' ביאר בפרטים למנין המלות ואם נטבין משום קצ"ה ונחזירו כה"ל ממרים והרמב"ן נחלק עליו דלא באמר
 זה אלא נקוט חכמים דרשו דבר מן החור' בא' מיל' מדות ובדושים והם יאמרו סבך כוונת החור' משא"כ מה שחקטו
 חכמים בתורת רבנן אינו בכלל איסור דאורי' דלא תסור והנה עיקר ראיותו של הרמב"ם הוא ממה העבירינן על
 מלות דרבנן בלשון וטנו וכדאי' בשנת דכ"ג וכוכה דמ"ו והנה באמת לא רחוק נצינו שנעלם הדבר הגדול הזה נחלקו בו
 אמוראי שש"ס גופי' דאיכא ס"ד דרשים זה עלא תסור ואיכא מאן דרשים ל' מקרא שאל איך ויגדך וזהו ודאי רק
 אשכחא בעלמא דפסא דקרא שאל וכו' לא: ע"ז קאי ועוד דהוה בורא ועוד לקרא אי ס"ד דנסיק מלא תסור דהוה
 לאו מפורש אלא משמע ודאי דרך מ"ד לס"ל כסדרת הרמב"ם.

ודעו שאע"פ שהרמב"ן חולק על הרמב"ם מ"מ נראה לי שמעושת דעת תלמידו הרשב"א בהרמב"ם ממה שראיתי לו
 במידושי' לש"ס ר"ה רי"ז למה חוקעין הקשו מוס' והא עבר משום כל מוסף ומשחזר דלא קשה כלל דל"א וכו' נמה
 שהוא מוסף מדעת עלמון בעון כהן שהוסיף ברכה משלו א"כ יס' ב"ח בסוכה ובנחמיון למלוה וכיוצא באלו אבל צאם עצמיו
 חכמים ותקנו לנזרך אין באן כל מוסף דכבר אשר עכ"י התורה אשר יורד ע"כ הרי להדי' משם מפורש בהרמב"ם ובדאי
 ה"ט דהתוס' מ' ס' באופן אחר דקיימו נשיטת הרמב"ן עוד סיים הרשב"א ח"ל ודעו לך דהא שמיני של סוכה בזה' מלוה
 של דבריהם ואוכלים ושנים בה למלוה ואע"פ דנקא' השאל בקד' וכו' כלל תגרע לנזרך בעין י"ט של ר"ה בשנת וכו'
 ומלוא למעו דברי חכמים מלא תסור כן כ"ל עכ"ל ומה שכת' ברא' הכלל מסוכה בזה' לבאור' אייתי חובה לנכס' דלכאור'
 הייתי קוש' אבני ברה"ס דכ"ח ורבא שם בןן טעם משום מלות א"ע עליהן ככל מוסף אלא בזמן א"ל מדרבא ודאי נשמע
 איכבא דלולי' שה' בזמנו ה' שפיר כל מוסף ואב' ראיתי שהיה טורי אכן תמה בזה על הרשב"א ובאמת אי משום הא לא
 ארי' דרשב"א ס"ל קוש' אבני לא ה' טע' ספק ח' ס' זין באמת דנבא ודאי ל"ס כל מוסף כלל כל שעושה המלוה מספק
 מה כל מוסף שייך ומכ"ס א"ל סד' מן החור' לשומרא הרי אדרבה מספק מחויב לקיים המלוה וכ"ס בפשיטות במל"א ה'
 ל"א דככל ס' חינו' ל"ס כל מוסף וגם לא ה' קוש' אבני מאן דנקא' בקד' ומתבונני' לקיים מלות חכמים דקלוה לטעו
 אליהן כדברי הרשב"א אלא קוש' אבני מכל ימות השנה לטוס סדרה דמלאכ' וס"ל דשייך כהדדי גם כל מוסף לא נצי
 כוונה וס"ל שייך כל מוסף אפי' שלא בזמן המלוה א"כ יאסור כל השנה לטוס בסוכה ויוס' ח' דנקיט לאו דוקא אלא יומא
 קמא דשחא נקטו וע"ז קאי מ' רבא והוכחת הרשב"א ה' מהמקשה אבני דלא אסיק אדעת' סבא דא"ע אלא בזמנו ותקמי
 ל' ולטעמי' שפי' א"ל מלות כ"כ ול"ס כל מוסף אלא במתכוון משם למלוה תקמי' ל' איך תקטו רבנן בזמן הזה לטוס בשמיני
 בסוכה הא אכן בקלינן בקד' ואין לנו ספק קיום מ"ע דאורי' וא"כ יס' כל מוסף וא"כ איך יכולי' חכמי' לתקן בקיום ועשה
 לעבור על כל מוסף אפי' דנבא בל"ה ל"ק דכל דתקטו רבנן אין כל מוסף והוכחת הרשב"א בדורה ולדעתו הדברי' ככוונתו
 כפסור ופרט מוכיח בה"ד דעירונן דף ל"ו ע"א משמע להדי' הקוש' אבני ולדידן דנקא' בקד' וזריך לומר דעת רש"י דהא
 בתוס' ודלא כרשב"א והבין היטב ועיי' ג"כ מג"א סו' תרס"ו ועכ"כ הדברי' לבאור' ברורי' כסדרת מג"א הכלל דכל
 שעושה משום ספק חייב מ"ע ל"ס כל מוסף ובאמת לבאור' יס' לפסקא ולקון ולומר דב' יתכן רק א"ל מל"א מה"מ
 להחמיר

להחמיר אבל א"ל ברמב"ם וא"ס מה"ת אינו מחויב כלל משום סכק א"ל חקשי לן באמת דמיא כל ס' מ"ע לא יקיים
 מחשם כל תוסף וזולו מהא גופא רא' גדולה למה שכתבתי בעיון הסמוך כוונה קדשה בעינת הרמב"ם שט"ב ספיקות
 מדנהיבס ר"ל שהחור' מסרה הדגור להבמים וא"ס שפיר מקנו חכמים לקיים המלות מססס וכו' עזמו בכלל עכ"ל הדגור
 אשר יורוד בשרט לרמב"ם עזמו בכל' וא"ס ממילא נמי דלא שייך לא תוסף ולדעתי הדגרי' מחוברי' ומלומדי' ידויו
 תמים על ראש דייק הרמב"ם והס' בפתחור ופרס'.

ועוד הדגור בזה הכלל דכל תוסף להלן במאמר השני ע"ס כי באמת ראיתי לרב גדול ועזום הוא הרב שאנת אר'י
 בתשובה ס' ק"ד שכתב ומדגוריו נשאע שדעתו כל ס' מ"ע יש בו חשם כל תוסף ודלא כדעת הרב מג"א ה"ל ולדעתי
 הדגרי' מוכרחי' ב"כ כדעת מג"א והסברא מתייבחו ואפי' א"ל סד"א מה"ת להקל ט"מ כיון שזה עושה לאו בחורח
 הספ' אלא אחרונה מספק חיוב של חור' ב"ס כל תוסף (ענין כל תוסף שהזכיר רש"י בעירובין דל"ו נכסים למ"ד נשים
 אין כוונת רשות לאו כל תוסף משם רק מחויב ככ"ח וכן דייק לזון הש"י וסרו בזה תלומד הרב שא"ס ס' ק"ה ובלא"ה
 התם לענין ב' זוגות תפילין ע"כ לאו ב"ת דלורוי' עיון מוס' סנהדרין דפ"ח וכוכה דל"א וט"ז א"ל ס' ל"ד).

העולה מדגוריו בעיקר ענין זה דספיקות לשיטת הרמב"ם שלולי דגרי' רבומוני האחרונים הייתי מחליט בדעתי שאף
 לרמב"ם הספיקות יש בהן חומר דלורוי' כל מה שהחמירו בו חכמים כי הענין מסור לחכמים.

עוד יש לי להביא רא' לעיקר דעת הרמב"ם בענין לא תסור דכל"ה מדרבנן ככללו. בדלורוי' מהא דברכות דמ"ז
 דר"ל שחרר עבדו כדי לזרבו לעשר' להחביל וע"ס בתוס' והרא"ש דמוכח מזה דבשביל קדושה דרבנן דחי לעשה דלורוי'
 בשביל עשה דרבני' ועיון מוס' כסחי' דכ"ט ובאמת לעולם חמי' עובא דכאן עוקר דלורוי' גידים דמשחרר עבדו במעל
 בקום ועשה כדי לקיים דרבנן והנה באמת בענין זה בלא"ה יש לי בו דגור כריך איני לעורר עליו וכו'א שנתקשיתי
 מקדם למאי הקי"ל ודאי כרצא בדים תמור' כ"מ דא"ר לא תעבד אי עניד ל"מ (וכבר זה בעיון הסמוך ע"ס) ומוכח
 בדים תמור' דל"ד דא"ר לא תעבד ר"ל ל"ת אלא אפי' עשה דפדך מסחרס מרע על היסע ע"ס וביין דקי"ל משחרר
 עבדו עובר בעשה יהי' השחרור בטל ועיי' לזן רמב"ם פ"ט מה"ל עבדו' משחרר עבדו עובר בעשה והשחרור קיים אלא
 שצור איני חסס עיי' בענין זה בנרכות הכל' ובגטין דל"ח ואיך לא הזכיר הש"ס דגור שהוא פלוגת' דתנאי בסוט' ד"ג
 לעולם בהס תעבדו אי רשות או חובה גס התוס' בשוט' כ' דר"א ס"ל חובה וה"ל להקשות בנרכות דר"א אדר"א גס
 מהו פי' הדגור שב' הר"ן גטיין דאינה עשה גמור' והא תנאי קאמרי חונה ועיון מג"א ס' ל' ס"ק למ"ד ומכל זה
 יתנאי לזון ברבר חדש דענין לעולם בהס תעבדו הרמב"ם כל זמן שיש לו עבד מלום לשעבר בו ולא להכניסו להחבטל
 היפך מ"ע שבתור' גבי עבד עברי' לא תעבדו בו בדרך ול"ת בו עובדת עבד עיון בזה ברמב"ם ה"ל עבדים ולכן בעבד
 כבעבו לותה תמור' לעולם בהס תעבדו אלא יתיחו לבטל ולהסתנהג. כן חורי' אבל בשום מקום לא מלינו שטתה תמור'
 שטתה על האדם שיהי' לו עבד כדי להשתעבד בו רק אם יש לו ומשעבד בו מקיים מ"ע ואס רובה למכרו או שלא
 יהי' לו טוב ומשחררו א"ע בעשה משם רק הכי' שגורס לעזמו שא"י טוב לקיים העשה לשעבד בו וס"ב ענין זה לפי
 דרכי דוגמת מ"ע דליתית שאס יש לו נגד ד"ס מקיב לעשות ליתית אבל אינו מחויב להיחמו לו ד"כ ואפי"ה אית' בנמ'
 המבחות דמ"א אשכחי' מלאכא לרב קטינא וכו' דמ"מ מקרי מבטל ממנו קיום מ"ע ונצטרך ריתחא בעבד עלי' ומעתה
 לק"מ קוש' ה"ל דאי עבד לא מהני ומעתה א"ע דגרי' ר"י משחרר עבדו עובר בעשה מלחא אחרית' היא דהוא קמ"ל
 מדקי"ל כתנא דלעולם וכו' חונה לכן כמשחררו מבטל ממנו מ"ע דוגמ' מלות ליתית ככ"ל והס פי' דגרי' הר"ן דאינו
 מ"ע גמור' להיות לו עבד ושלא לשחררו וא"ס נמי ש"ס דנרכות דבשביל כך לא תמסב מלום הכ"כ כי אינו מ"ע דלורוי'
 להיות

להיות לו עבר ונשאל כך ג' א"ס דבשאל מזה דרבנן דרבי עושהו להתחלה ונ"מ בעין שיעתא הוא לשיטת הרמב"ם דכלהו מ"ע דרבנן ג"כ כדאורי' דא"כ נכאור' אחי לא מספיק לבטל ממנו מעל עניו קיום מ"ע דאורי' להשתעבד בו ולמט"כ בשם הרמב"ן דהתור' לא קמ' רק שלא לשחרר דרך חנות אבל בלא"ה שרי' א"ס ג"כ דעב"ס כרי לקיים דרבנן לאו דרך חיות מקרי ולכן הרמב"ן לטעמי' לא יס מהתם ראי' לענין לא תבור והרמב"ם לא מחלק נהבי וחסם ב"ל עבדי דעובר בעשה ולכן יס לו ראי' מזה לענין לא תבור כנ"ל ועיין משא"כ במאמר ט' ע"ב ובשאלה י'.

עיון ג'.

ובבאר יותר ענין מחלוקת זה דלא תבור שחלקו בו הרמב"ם והרמב"ן (ולמט"כ בסמוך נחלקו בו ג"כ חוס' והרשב"א ברה"ר רי"ו) והוא שייך לעניינינו ממש וכבר כתבתי שלכאור' יראה אף הרמב"ם לא אמר שהוא דאורי' ממש רק למ"ד בגמ' דשבת וסופה דמברכי' על מים דרבנן בלשון וזונו משום ל"ת משא"כ מאן דפסק לי' מקרא דאסמכת' שאל אביך וכו' לדדי' ע"כ אין תקנות דרבנן בכלל לא תבור דאורי' והנה הרמב"ן טען עליו א"כ כל העובר על דרבנן שאסרו שום דבר ולקח משום לא תבור וכו' הרב מנחת אלכסר דלא תבור הוה לאו שנבללות דכולל כל סוגי מיני דרבנן ומעתה הא מלתא שייכא בכללותא דבב"מ דקט"ו ופסחי' דמ"א וכו' דל"ו דאבי ורבא נחלקו בו ובהנ"ל נירסות מסוככות יס הרמב"ם גורם לרבא אין לוקין על לאו שנבללות ופסק כוותי' במאמר בשרשי שורש ט' ובחזרו ב"ל ק"ס וסי"ח מה"ל סנהדרין ולמ"ד לוקין על לאו שנבללות יהי' מוכח דס"ל כדעת הרמב"ן.

ועוד נראה שייכות אחר דהנה עוד טען הרמב"ן דא"כ למע' אמרי' בכולא תלמודא ספק דאורי' להחמיר וספק דרבנן לקולא הא לרמב"ם הכל ספק דאורי' וע"ז הציב הרב מנחת אלכסר דהא ל"ק הס' אמרו והס' אמרו לאסור דבר זה והס' אמרו להקל בספיקו וכן בכל תקנותיהן ומה שאסרו ונודאי יפה הציב אבל עלינו חובה להצני' מה עלה על דעת הרמב"ן לעשות טענה כזו על הרמב"ם ונודאי לא נעלם מעיני חכמתו כי רבה היא שכן יכול המשיב להשיב ולכן נראה ברור בעיני כי חרא באידך שייך בעקר הזה דאין קיימי' בו' ודאי להרמב"ם לטעמי' דס"ל כל ספיקות רחמנא שרי' ורק הס' בדבריהם החמירו בהם לכן פסיד י"ל כתי' הרב מנ"ח הס' אמרו והס' אמרו וטענת הרמב"ן לסברת ספק דאורי' מן התורה להחמיר וא"כ אין בסברת התור' שום הפרש צין ודאי איסור לספק איסור ע"כ עשה מזה הרמב"ן טענה לבבאי' (לא לתת דעת הרמב"ם דאילו לטעמי') וכל דתקנו רבנן בעין דאורי' תקנו ולדעתי זהו ברור ומוכרח ככוונת הרמב"ן בקשייתו כי הוכח דלא נשוי' ס"ו טועה בדבר פשוט והן אמת שראיתי בר"ן בלשון הר"ן דקדושין וכו' נכ"מ ס"ל טומאת מת שדעת הרמב"ם בהרמב"ן דספיקו' רק מדבריהם להחמיר אבל לא ידעתי אם הי' זה מקובל בידם כי לא מלאמיו ואולי משגה הדפוס הוא ומה שמחזק דעתי בזה הוא נוסף על הנ"ל מה שאני רואה שראש החולקי' הטוענים הרמב"ם צענין הספיקות הוא הרשב"א שדחה דעת הרמב"ם ואיך לא הביא ג"כ דעת רבו מובהק הרמב"ן ונחמלא עליו ואם הרשב"א לא קיבל זה ממנו מי יקבלו וזה להלן במאמר השני אביא עוד בעין ראי' מדעת הרמב"ן בחרומי ב"ב דס"א דמשמע דס"ל כדעת הרשב"א דספיקות אסורי' מה"ת ע"ס.

ומערה כיון דהעלו דמותו האחרונים מהר"ט בתשובה ונעל פ"ח דלהרמ"ט ע"כ ס"ל הך מלתא דפסיקות שייך
בפליגתא ודעת הרמ"ט דפסיקות רק מדבריהם ע"כ לא יחזן אלא למ"ד ובדקו"ל דאין חיוז אשם תלוי אלא בחתיכה
א' מ"ב חתיכות איקבע איסורא דוקא אבל בח"א ס' חלב ס' שומן כיון דאין אשם תלוי ה"ה דאפי' מותר לבתולה
לאכולה מן התור' אבל מ"ד אפי' בח"א ס' ס' מציא א"ת פשיטא דפסיקות אשורי' מה"ט (ועוד אברר להלן) בתחלת
מאמר השני דפסק של הרמ"ט יחזן רק לטעמו של ר"כ בדבריות ר"ס ס' אכל דעטע ב"ח משום דנעי' איקבע איסורא
אבל לרבא ור"ז עס דנתנו טעם ב"ח חתיכות לאשם תלוי משום דריר' שיהי' אפשר לריר ולבזא לכלל חטאת קפוע א"כ
משום דנעי' מלות לשון רבים ע"כ לדרשו אע"ג דס"ל נעי' ב"ח לאשם תלוי מ"מ בחתיכה א' ס' חלב ס"כ ג"כ אשור
מה"ט לאוכלה כמו שאובי' עס בראי' ברורות ואמתי' ושמעה יא לנו דלמ"ד נעי' ב"ח לאשם תלוי משום איקבע באיסור'
ובפסק הרמ"ט ולדד' סד"א מן התור' להקל יש לומר בדעת הרמ"ט ויסבור כ"מז דנפיק לן לומר וליוני מלא מסור
משום אפי' שמיר הא דקו"ל ספק דרבנן להקל משא"כ למ"ד אפי' בח"א יש אשם תלוי א"כ לרבה ור"ז בדבריות דיהבי
טעמא דב"ח משום אפשר לבזא לירי חטאת או מנות נעי' ולדרשו ע"כ סד"א מן התורה להחמיר א"כ מוכח מכח טענת
הרמ"ט דמילי דרבנן אינן בכלל ב"ח דאורוי'.

וע"י הקדמה זאת אשרנו בדברי רש"י בברכות דמ"ח בענדא דינאי המלך ור"ש בן שטת דבירך בהמ"ז על שמה
 בום יין והוליאם ידי חובתם אמרי' דעביר לגרמי' דר"י אמר לעולם ח"מ רבי' י"ח עד שיאכל כות דגן וב' רש"י ומי שאכל
 חוץ ע"כ מביק אע"ד מחויב רק מדרבנן מחויב קרינן ב' וא"ת קטן וכו' וקשה לי עונא מה יענה מאור הגולה ביום
 שידובר בו מסוגי' דברכות ד"כ לענין נשים האזי דאורי' ח"מ אחרי' י"ח ור"ש בהא דברי רש"י ובחבורי ברכת
 ח"י להלכות אלו כתבתי בזה במה אופנים אינן כאן מקומם ומה ששייך לענינינו הוא דכלא"ה ע"כ עיקר סברת רש"י דס"ל
 מחויב דרבנן גמור מחויב קרי' ב' ומוליא אחרי' י"ח הוא לבאור' משם סברת הרמב"ם דא"ל כל דמקנו חכמים נכלל
 בכלל הטעם דאורי' ע"פ הדבר אשר יורוך אז שפיר מקרי מחויב מדאורי' ויכול להוילא אחרי' אפי' מחויב' דאורי' י"ח
 ומה מאור כהנתי שמלאתי בפסולו של הרמב"ן בענין זה הדקשה לרמב"ם דס"ל הכל נכלל בל"ת דאורי' יח' מחויב דרבנן
 מחויב גמור להוילא אחרי' י"ח והיינו משם דברי והנתי והנה בלא"ה נמי משמעת לשון רש"י בברכות בסוגי' והתעלמות
 רמב"ם רק ה"ע דנחש אוסור דרבנן משום כבוד הנדיות משום דחכמים מחלי ליקבייה' ועיי' רמב"ן בפסול הכל' דהנחש
 ראי' דלא כרמב"ם מהך דהתעלמות דנחש אוסור דרבנן משום כה"ב ועיי' מ"ח ואחר המליצים נעזו אמרו דאדרבה משם
 לו דאיי' דקרי' להו ל"ת שנתורה משם מלא תסור רק ה"ע כפירי' דרבנן אחלי ומועתה ח"ש דסוגי' דברכות ד"כ לענין
 נשים להדי' אליבא דרבא קאי דס"ל בבריות משום מלות בעי' ב"ל לא"ת וב"ל סד"ל מן התורה להחזיר ולדרי' מהחזי'
 דמסיק דרבנן לקולא ע"כ ה"ע כהובחת רמב"ן דלאו נכלל לא תסור ננהו ובכן נ"ל ס"ל מחויב דרבנן לא מקרי מחויב
 מן התורה להוילא אחרי' י"ח אבל רש"י ב' להלכה דל"ת דאורי' ננהו ומקרי מחויב דרבנן והרבנ' כמחור ופרס לענין.

ואתו לי נמי שפיר בזה דברי רש"י במס' מגילה ד' ע"ב בעי רבא מקרא מגילה ומ"מ וכו' בחר לאנשי הדור
השט' וכו' גדול כה"כ שדוהס ב"ת שנתור' ופירש"י דכתיב והפעלמת ותסה מהרש"ל שהוא נגד סוגי' דנרכות והנה הפסוק
בזה דרש"י ס"ל לכו הטסקנא דנרכות דאמר'י בשב ואל"ת אפי' דאורי'י נדחה מפני כבוד הנדוים בל"ה א"ש והשגת אבירה
מקרי שנו"ת בקוש' תוס' בשבועות ד"ל רק בסוגי' דמנחות דל"ת לא משמע כן ויש לומר דשיך בהל"ל דהא דמפרשין המימרא
דרוחה למ' שנתורה בלאו דלא תסור שייך רק א"ל מיילי דרגנן נכפלו בלאו דלא תסור משם כדעת הרמב"ם אבל א"ל דהס
רק דרך אסמכת' לא שייך לפרש המימרא כן ועוד דהא כבוד הנאמי דאיבא למ' בשבת ואובה דלא תסור כלל אלא תסור
רק

מאמר הראשון

רק אשאל אינך ויגדך וא"כ לא מקרי כלל ל"ח שבתור' וא"ל לפרש כלל הטימרא דוחה ל"ח שבתורה על לאו דל"ח ובעבד"ל על שם וז"ל דהדחה מפני כ"כ זא"ש דבסוגי' דמגילה קא' לרבה והבין (ומה שא' בס') באר יעקב לפרש בזה בענין אין הולבין במח"ר דברי שגה הן ואעיר עליהן במקומו במאמר הרביעי עיון ג').

ודע שצריך ענין זה דלא חסור ראיתי דבר גדול בעיני שכתב הרב מרגנותא טבא לחלק דהרמב"ם לא אמר דמילי דרבנן הם ככלל בלא חסור דאורי' משם רק אותן הדברי' שהקטו ב"ד הגדול בלשכת הגזית ולא מה שחזקה לה בביית באני או מכ"ם אח"כ בנ"ד שלאחריו ואמת הדבר שצננותו מילי דסברא נהנו אכל נראה שדברי הרמב"ם בה"ל ממרים לא משמע בן זמם הרמב"ן לא חילק בהבי דעת הרמב"ם.

ובצאתי ג"כ דמות דברי הרב מ"ט הכ"ל בס' הבחרי בפ"ה לשלישי ע"ס.

ודע שער ים לאל ידי בפלפול הלכה בענין והתעלמה הכ"ל ששייך באמת לדבריו רק שלא ימארו הדברי' ביותר ופלא לא לא לגמרי מכוונת הסיפור א"ל להניחו פה ועיון מה שאכתוב להלן עיון ד' ובשאלה ח'.

ודע שנראה לי דמות רא' לדעת הרמב"ם בכלל דלא חסור הכ"ל מהא דאיתא בעירובין דף כ"א ע"ב הוה דר"ם יותר מדברי תור' שד"ת ים בזה עשה וז"ל וכל העובר על ד"ם חייב מיתה (ידע שאין לפרש ד"ם דברים שהם דאורי' משם שלא נכתב בפירוש ע"ד שקרא הרמב"ם לכל אלו ד"ם כמו קדושי כסף ובדומה ונאריך בו להלן דהא מייחזק שם הא דר"ע בביית האסורי' לענין נטילת ידים דהוה דרבנן משם וכ"ס רא' להדי' דר"ם דהתם ע"ס והיא תמי' על הסברא ובכר נדחקו בו הדרשני' בדרכי הדרוש ולרמב"ם נראה עמי'.

ומה שיש בסוגי' זאת נדרכות קושי' מכורסמת דרכום בזה דאמר הש"ס מוטבא מאסור' לא יפלי' עמס"כ חוס' ספ"ק דנ"מ קושי' משוכנת היא באמת ויבואר להלן מאמר ד' עיון ג' ע"ס.

ומשום יגדיל תורה ויאדיר דבר שהוא לפלפול בעלמא ואין בו נפקותא לדינא דק גמרא גמור נראה דאולי ים לומר דמקלות אבות העולם הרמב"ם והרמב"ן הכ"ל בתקנת דרבנן אי הדרו לכיילא דבמי לא חסור שבתורה פלוגתא דמכא' היא במשנה דסוטה דף מ"ד ר"י הגלילי אומר דך הלכך זה המתירא מן העבירות שבידו ר"ל אלמנה לכה"ג וכו' ומפרש הגמ' א"ב עזירה דרבנן כמאן אזלא הא דתני' שח בין תפלה לתפלה עברה הוא בידו וחסור וכו' כריה"ג ונמלא דרריש דך הלכך אפי' מעביר' דרבנן וי"ל דהא דפליגו דה"ל דכלל בלא חסור דאורי' ובסמוך יבאר על פי הקדמה זאת ענין נחמד בסוגי' דחולין דק"א דהקשו רבנן לריב"ז כיון שנגע בו טמא וכו' ע"ס ובסמוך אכתוב עוד דבסוגי' זה נראה דפליט חכאים נמס' פרה פ' קלל של טעמא וכן אביא להלן בעין פלוגתא בזה בסוכה דכ"ג לענין סוכה ע"ס ועוד דבר בכל סוגיות ועניני' אלו בפרט ובכפני עלינו בסמוך.

והנה מפורש זה שכתבנו יולא עוד שורש גדול אחר דאשכחן בש"ס וסוכים במקומות רבות שריני התור' במשכו אחר תקנות חכמי' וזה כלל גדול מאד לרדך להעיר עליו וממנו עוד גדול שם שפארתי לעיל בעיון השני דברי הרמב"ם דה"ל אישות וגדולים שעמו קדושי' כסף מד"ס וכו' דברי שהתורה כתבה כי יקח ולא פרשה במה יקח ומסר' לחכמים מה שהם יאמרו שהוא קטין אז מעילת נקטת לו מדאורי' לאשמו והנה בלי ספק שבה ים למאות בתלמוד מכורס ומוכרס מראשונים ומ"מ אחרי שהדברי' זרים בעיני התלמיד' ראיתי טוב וישר להביא דוגמות מן הבא' בידי בזכרונ' ובכר העיר על מקצת מקומות המ"מ פ"א מה"ל תרומות ואני אדבר רק במקומות שנראה לחדש בזה דבר.

כתב הרמב"ם פ"א מה"ל כערה בתולה בדין האונס דכתבה ב' רחמנא ולו מהי' לאשה ודרש' בגמ' אשה הראוי לו דוקא

דוקא שאפי' אסורי השניות לאו ראוי לו נכהו והנה מדאורי' מותרת לו ומי'ע דאוריית' ולו חיי' לאשה ולא יכול שלחה מ"מ השתא דחקינו רבנן דאסור' לו קרינן בה אינה ראוי לו ולהדי' כתב שם הכ"מ דא"ש להרמב"ם דמ"ל שהוא בכלל לא תסור וכן העתיק הכ"ש בס' קע"ד ס"ק ג' וכ"כ הרמב"ם שם בפ"ג לענין מולא ש"ר וכן בפ"ב מה"ל סוטה א"ש בא הבעל ביאה אסור' מימיו אפי' אסור דרבנן מקרי אינו מנוקס מעון עיי' סוכה דף כ"ז ויבמות דף כ"ח ועיין מטא"ב בענין זה להלן מאמר ז' ע"א.

ובזה נראה ליישב לשון רש"י בסנהדרין דף כ"ג ד"ה אסור מזה וד"ה ולא מתייבמת הא דלא דחי עשה דיבוס ל"ת דמ"ל משום גזירה ביאה ראשונה וכו' וכתב שם דכפיק מיבמתו יא יבמה אחרת שעול' לתביעה ותמא מהרש"א וכ"כ עירוב דבר' יא בזה דאי משום גזירה ל"ב קרא דעולה לתלינה דהא מדאורי' חייב אף לייבס ע"ש ולהכ"ל השתא דאמרו רבנן דאינה ביבוס מקרי אינה ראוי ליבוס ולא גרע זה מהא דה"ל נער' בתולה הכל דמקרי אשה שאינה ראוי לו. וכמעט נראה ראוי מפורש בזה פלוגתא דתנאי במס' פרה פ"י משנה ג' קלל של תטאת וכו' כגוע באוכלין ומשקין ובכתיבי קודש טהור כתבו ע"ג ר"י מעהר וחכמי' מטמאים וכו' הרמב"ם והר"ש. דפלוגתי' מדכתיבי והניחו במקום טהור וכו' לחכמים טהור לגמרי בעינן ומדמשא מדרבנן לאו טהור לגמרי הוא וכן משמע לי להדי' לשון הרמב"ם ריש פ"ד מה"ל פרה אדומה וז"ל ולא ע"ג שרן בלכד אלא וכו' מדבריהם וכו' ולא יהי' שום טומאה בעולם ע"ש וכבר כתבתי לעיל בסמוך דמשמע גם תנאים במשנה דסוטה דרך לבב נכעין זה כליגו ועוד אכתוב להלן דבזה יש פלוגתא דתנאי בסוכה דף כ"ג לענין עושה סוכה ע"ג בהמה ע"ש.

והרב מל"מ פ"א מה"ל חזומות שהביא שם הרמב"ם הדין שאם אכל כהן טמא תרומה טמאה אינו במיתה ומשום דדרש' ומתו נו כי יתללוהו כרע לוו שמחוללת ועומדת והוא בסנהדרין דפ"ג וחולין מסכתא כרב א"ש אכל כהן טמא תרומה שהיא טהורה מן התור' רק טמאה משום טומאה דרבנן אי כפטר מיתה'.

ובזה מלאמי מקום ליישב קושי' מפורסמת אשיטת תוס' פסחי' דל"ג ע"ב דאפי' לקבל טומאה לריק שזור כבינה מן התורה קשה במשנה דפסח' דק"ו ויובא בחולין דק"א מה הקשו רבנן לריה"ג כיון שנגע בו טמא' (אדם"ל טמא שאכל קודש טמא שאכל את הטמא פטור) ומאי קושי' הא לענין אסור וחיוב אכילה סגי' בשעור כוית וזה אינו מקבל טומאה כלל ועיין מה שכתבתי בזה באופן כפלא ובניאור כמה דבר' בחצורי ברכת א"י להלכות ברכות סי' קס"ו כי שם מקומו הראוי אולם לדרבינו פה נראה בד"א דהא הדבר ברור דע"פ אף לתוס' מקבל טומאה מדבריהם והנה בלא"ה פירש התוס' בחולין דס"ד דרבנן דריה"ג ס"ל דלויף קודש מתרומה וגם בקודש כל שמחולל ועומד אינו חייב ומה"ט ס"ל כן אפי' אם נטמא הגוף מקודש ע"ש ומיילא אפי' אם נטמא בטומאה דרבנן וספיר הקשו לו חכמים ואדרבה בזה נראה ליישב קושי' התוס' שם בחולין ובסנהדרין דחקי' לרבנן לכפשייהו כד קושי' ממש גבי תרומה ומעט' א"ש לפי מ"ב דכך מלאח איך במתלוקת הרמב"ם והרמב"ם אי לא תסור דאורי' הכוונה ג"כ על מה שתקנו רבנן והנה כתבתי לעיל בהך מלאח אכלנו תמא' במשנה דסו' גבי הירא ורך הלכד וריה"ג ס"ל שם פ"י ענינ' מדבריהם וכו' גם דרבנן משם בכלל ל"ת דאורי' לכן דוקא לדרי' לטעמי' הקשו לו חכמים כיון שנגע בו טמא' או דאיהו ס"ל אפי' בטומאה דרבנן הוה בדאורי' דמקרי מחולל ודוקא לדרי' לטעמי' הוא כפתור וברת' (ומ"כ שאפי' להתוס' מקבל טומאה מדרבנן דבר ברור הוא מאוד וכן הוא בלשון תוס' דפסחי' וכן הוא בתוס' חולין דק"ח ע"ב ומה שהראה המ"ל דמשמע קצת בלשון ח' רש"א שם בחולין דאפי' מרבנן אינו מקבל טומאה ע"ש דרקוד קבול הוא).

ובהקדמה זאת נראה לנאר דברי רש"י במס' שנת דר"ד ע"א גבי גזרו על אוכלין טמאה דלמא אכיל וסדי משקין תרומה למוד פיו דהתור' גזרה לשמור התרומה ע"ש ותמא מהרש"א למה לא פירש בפשטו משום דאכל תרומה טמאה ואפי' (5)

מאמר הראשון

(ואני ראיתי לכך כי הרמב"ם בפ"ח מה"ל אבות הטומאות ה"ל יו"ד ע"ג) ומש"כ מהרש"ל שאוכל תרומה טמאה במיתה כנר חמור דבי' דליתא בדאי' ביבמות דע"ג ויותר חמור ש"כ כמי רש' בנכירות ד"ב וחוס' פסקי' ד"ו וע"ו דב' ובכר עמד ע"ו הרב מע"ח ע"ג) ומעתה י"ל כיון דפלוגמא דתכאי היא אי ים טמאה במשקין מן התורה בדאי' בפ"ד דטהרות ובפסקי' ד"ד אבל בגמרא י"ח דבר אין מחלוקת ומעתה אף אם יטמא משקין של תרומה אין דאורי' בלביטו וה"ה בהיפוך לכן לא פסיקא לרש"י דגזרו בשביל כך אטעם לענין לשמאל בטומאה דרבנן עושה איסור בורא כיון דלהג"ל אם נטמא תרומה בטומאה דרבנן כפטר ממיטה כיון דמחוללת ועומדות ממילא צ"כ תמור' שגורה לשמור את התרומה שלא תטמא אם מטמאה בטומאה דרבנן עושה איסור דאורי' (ואגב כלא דרש"י חולין דקכ"ח ע"א דטומאת טבול יום בתרומה רק מדרבנן תמו' נגד כמה סוגי' בפסקי' וסוטה ובפרט נכוגיא דרף זה בשנת כרכי' בפשיטות על שטח ע"י צ"ח דבר ט"י דאורי' הוא).

ובן בסנהדרין דק"ב מהיב רב יוסף מ"ט וב"ק יגנון וכו' אולימא צירושלים מי הוה עיר הנדחת וכו' ומסיק לעולם במ"ט טהור ואסקי' לגוף ואי דקלטוהו מחיטות ובגין דגפול מחיטות לקלוט דרבנן וכו' צחי' ר"ן מה רג"ל דגפול והלא אפי' עומדת מדאורי' אין קולטות ומטעם זה הראב"ד לא גרס דגפול רק ה"כ השתא דחקינו רבנן דאסור להוציא ממילא הוה דין חורה שאין מקרי בקצלים לחובו ע"ס וכן הוא באורך בא"י לנ"ב דנ"ג בשם שאנץ ע"ס ו"ב להדי' רא"י ח"ל דהכי אשכחן בר"פ כל שעה דמקדש אשה בחמץ בשעה דרבנן אין חוששין לקדושין עכ"ל והיא באמת שיטת הרמב"ם דאפי' בתרתי דרבנן חמץ דרבנן וסעודת דרבנן אין קדושין עיי' פ"ח מה"ל איסות וצ"ח ס"י כ"ח ס"ק כ"ב וב"ב שם שפ"ד תשו' הדיף דמקדש בפני עדו' שהם כסולים מדרבנן אין קדושין וכו"ט דעכ"פ עכשוו הם כסולים ונמילא גוף אין קדושין.

והנה כנר הבאתי ראיות שדך דעת הרמב"ם ובפרט לדעתי' שדינו התורה בבגון אלה נמשכים אחר דברו חכמים ולהלן אביא עוד ראיות גדולות לזאת הסברה ובפרט מדעת הרמב"ם ומעתה קשה לכאורה טובא לשון הרמב"ם כ"ב מה"ל גביה ה"כ ח' שפ' שטת חולין בעורה משלם ד' וה' אעפ"י שחולין של"ב אסורין בהנאה הואיל ואסורי' מדבריה' חייב לשלם עכ"ל ונחמורר על זה הרב מ"ל מפ"ז מה"ל תרומות (והנה לשוני מנומסם ש"פ בטעמי' דרמב"ם אלו הי' אסור מה"ל פטור משום דלא קרינן צ"י וטבחו זה ל"ד דהא לא צעי' להלכה שחיט' ראוי רק ע"כ הטעם דאי הוה אסור בהנאה כיון דקיי"ל ישנו לשחיטה מחע"ס חייב הי' כאשר בהנאה ולאו דמארי' קטבח ע"ס נצ"ק דע"א ע"ב ועיין שאלה ב') ומה הוכיח דלרמב"ם בדין הה"ל דתרומה טמאה בטומאה דרבנן אינו כוטר אותו וזה תמו' בעיני כיון שיש לשוים זה כמה ראיות להחליט מזה ובאמת אין מהתם ראוי' כלל ובדאי' לאו כולוהו נהדא מחתא מחמינהו ומכ"ס לפש"ד דה"ט לפי שכו' נכלל בכלל לא תסור וניורת התורה היא שיהי' דיני' נמשכי' אחר תקנותיהם א"כ וראי' הרשות תכונה לחבמ' שלאו בכל מקום ישנה דין חורה מכת תקנותיהם והתם לענין נגד דחייב מה"ל בתשלומין ד' ו"ה לאו סברא היא כיון דעכשוו חקנו רבנן חולין בעור' אסור בהנאה לפטור את הגגב ע"י זה ולהפסיד לנעלים ונלא"ה כמי סבר' יש לחלק בשלמא בתרומה טמאה ה"ל דהוה כטעם מכורש בתורה ומתו בו כי יחללוהו ומה ידעו' אם מחוללת בלא"ה אינו במיתה א"כ זאת מחוללת בהכרח ולא גרס לה חילול' משא"כ התם מסתברא דקנסו התורה לנגב לשלם דו"ה לפי שהרבה לפצוע ובשחרט בחטא בדאי' דרף ס"ב וס"ח רק גזה"כ דנעיו' שיהי' בשעת שחיטה אכתי ממון בעלים וא"ה לאו טעון בעלים מקרי וא"כ בהא דמגזה"ב פטור לא ראו חכמים לפוטרו ע"י תקנותיהם.

ולכאורה יותר מזה הי' לו למ"מ להביא ראוי' דרמב"ם להלכה לס"ל הך סברא מש"כ בפ"ב מה"ל מעשר שני ט"ז

ה"ל י"ב בירות מ"ט שנטמאו בירושלים וכו' מבני שולד העומאה מדבריה' וכו' דר"א בשהבטיסן ע"מ שלא תחפסס המקילות
 אבל אם לא תהנה הו"ל ונכנס ה"ה טהור מה"ת אין ולד מטמא שני מה"ת וכו' (ודבריו) אלו יולאים שמשנה דפ"ג
 דמ"ט וירושלמי ע"ט) מיהא גס מהא אין ראוי דלטנ בבילה דוכחין תקנו רבנן כן וכדי להקל וזה פשוט דכל עסקינן
 רק במקום שטעמו ברור בסברא אין לחלק כמו בעיר נדחת כ"ל דמטילא השתא דתקינן רבנן מחילה לקלוט בע"כ
 אין מקרי כסוד לקנון וכו"ג מטמא ענינים כדומה לזה שנביא עוד בסמוך ח"כ חמץ דרבנן ושעור דרבנן מ"ט השתא
 דתקינן רבנן שזה אסור בהנאה מטילא לזו ממון מקרי ואין כאן קדושין ח"כ עדי' פסולי' מדרבנן דעב"ס מלאכין פסלי'
 לזו אין כאן עדות וכל כאלו ג"כ הסברות מפורות לחכמי' ואין מזה ראוי' ולעשות קושי' שבהכרח יאמרו חכמי' שטעמא
 שני שנטמא בולד העומאה דבריה' יהי' מותר בפרי' בפרט התם דכלא' אדרבה חזי' צעיקר הענין שחכמי' עשו חקנה
 להחמיר דהא מחילת לקלוט דרבנן כדאי' בסנהדרין דק"ב וב"מ דף כ"ג וכו"כ שם הרמב"ם ואין להאריך בזה יותר.

ועוד גדולה מזה דהרמב"ם כ' בפ"ד מה"ל אישות ה"ל וי"ו מקדש בפסולי' עדות דרבנן לרבו גט (ולאכונן משמע ודאי
 ועיי' ש"ע אה"ע סי' מ"ב וב"ס ס"ק י"ט) ואע"ג דנהא ציורא הי' לן לומר השתא דפסלוהו חכמי' אין כאן עדות וכל
 דמקדש אדעת' דרבנן מקדש וכמ"כ בחשו' רמב"ן בשם הריף באמת.

ובם' כו"ס סי' ד' פלגל בסוגי' דרבוהא בחולין ד"מ ח"א מה"ת אין אדם אושר דבר שאינו שלו ורק דרבנן פסול
 אי בשביל כך מקרי אינו ראוי' לפנים שלא להתחייב טוב משום שחטוי חזן וכו' מסבירא כך הוא כיון דמה"ת ראוי' לפנים חייב אבתי
 ומדוקק לומר כיון דהשתא תקנו לאוסרו אינו ראוי' לפנים ועיי' גיטין דף כ"ה גכז והקדוש וב"ק גבי גכז וטעם בשבת עכ"ל.

ואני מלאמי בחשו' ונחי' דס"א ע"ב ד"ה קודם לענין שלמים שחטין קודם פתיחת ד"ה כ' בפשיטות אי לא פסיל
 מן המורה הי' חייב משום ש"ת מיהו המעיין היטב שם דכ"ט סוף ד"ה עד שלא נכנה שמישיבס קושית ברור באופן
 אחר ומתקלי' בין שחט' להעלאה שפיר יס' לקיים הסברא כל שחט' פסולה כלפנים אפי' מדרבנן ח"ה משום ש"ח
 ונדבריו הרב כו"ס ה"כ המבוננתי עוד וראיתי שדבריו תמוהי' שבראם באמת כל שראוי' בכנים מה"ת חייבת משום ש"ח
 כדראה מתום' ונחי' ה"ל דס"א והוא מג"מ ונחי' ר"פ השותט ומעלה ע"ט היטב ומה שהראה על הא דגיטין דכ"ה גכז
 והקדוש לדעתו אין לו ענין כלל לבא' וכן הא דב"ק דע"א ואין אלו דומין להא דשחטוי חזן דהא אפי' בפסולים מן
 התור' כל שהדין אם עלה לא ירד חייב משום ש"ח אע"ג דאסור להעלותו לכן פשיטא דפסול מדרבנן חייב משום ש"ח וזה ברור.

אלא שיש קושי' על הכלל הזה ונתקשיתי בו מסברא בזה דאימא בחולין דפ"ו ע"ב דכריך אה"ד אין שחיטה לעוף
 מה"ת מהא דהשוחט וכתבנא וכו' פטור מלככות וקשה הא כיון שהחור' תלפא חייב כיוסוי דס בפייתר אכילה כמו שפי'
 רש"י דאשר יאכל כתוב וא"כ מה בכך דמה"ת מותר באכילה עכ"פ השתא דאסרו' רבנן באכילה בע"כ לא קרינן בי' אשר
 יאכל טוב עיינתי עוד במל"מ ה"ל חרופו' וראיתי שרמז לזה ויכלנא לשנויי' עכ"פ השיבות שעשיתי לעיל דתלי' במחלוקת
 אי פי' ענין לא חסור כרמב"ם דכל מילי דרבנן ממש ככלל ל"ת דאוריי' והעליתי דאוסלנו בה' אמוראי' מיהו כראה
 שח"ל לזה ונראה ליישב ברומא שפי' דהש"ס ס"ל הכ' בנא במשנה אחי' אפי' כר"מ דפלוני בשחט וכמלא עדיפה וזל"ל
 הכ' דרשא מ"מ בזה מורה דלאו שחיטה הוה כלל ועיי' חז' רש"י ל"ל לעיל חולין ד"א גבי כוליהו תנינא שפי' כן להדי'
 דהך בנא אפי' כר"מ ולכן ס"פ לא"ד אין שחיטה לעוף מה"ת ולדרך זה באמת לשון רש"י דפי' משום אשר יאכל בלתי מדוקדק.

ובענין זה הקשה לי מקרוב כן חכם ושח אב בני הכ"ח המופלג ר' יונה כר"ו בחולין דפ"ו דמספקא לן להש"ס
 אלינא דר' אי ס"ל כר"מ או כרבנן בשחיטת חז"ק אי חייב בכסוי' ומאי מקום ספק הא לעיל דף פ"ה מפרשי' דהא
 רבי' דבריו של ר"ה בכסוי' דס דפטור מלככות משום דנעינן אשר יאכל וא"כ בשחיטת חז"ק דנע"כ משום ס' בשחיטה
 אסור

מאמר הראשון

אסור באכילה מן החור' ודאי לא הוה בגדר אשר יאכל דמי לו אם אסור בחורח ודאי או בחורח ספק עכ"פ אסור
 מן החור' באכילה והנה יונה מלא לו מניח בפלסול זך ובקי ליישב דבר זה באופן מחודד ויולא מענין לענין רק אין
 דרכי במקום הזה להניח כלמוליס ותודות' והיתה מוכן תשובתי אל' שיעקר סברתו טובה וכמוהו וגם אכבו נתקשיתי
 בזה בסנטון אחר נכשט על מה דמסיק הנג' רבנן דמשנה אף ארוצא פליגי ומחייבי' נכסיו' והא זה למה דהא טעמיה'
 דחכמי' משום דקפדי' אלצר יאכל דמטעם זה סתם להו רבי בלשון חכמי' והנראה לי בענין נכסיו' בזהו זה הוא עכ"פ מה
 שכ' סס החום' דרבנן מספקא להו אי רוב מעשיהן מקולקלי' או מתקנים ע"פ ולדעתי זה הוה בגדר ספק חסרון ידיעה
 דהא חוי' ר"מ ס"ל רוב מעשיהן מקולקלי' וכן קי"ל ש"מ שר"מ ורבי אחריו וכן קי"ל משום דעמדנו על הנידור מתוך
 החקיר' היטב ומלאנו שהדברי' בן שרוב מעשיהן מקולקלי' וחכמים דר"מ דמספקא להו ג"כ עדיין לא עמדו על הנידור
 בענין זה דמעשה חש"ק א"כ הוה לידהו ס' חסרון ידיעה דלולי מתוך הטעות ויגיעה אפשר לעמוד על הנידור שרוב
 מעשיהן מתוקני' והי' הספק רק למי עשה חסרון ידיעה ולכן מספק לרד' כסוי ולא נוכל להוציא מכלל אשר יאכל.

שוב ראיתי שמעין עיקר סברא זו כ' הנ"ח נסי' כ"ח וע"ש בש"ך ס"ק כ"ז וכן הפ"ח מסכימי' למחבר כ' ס' נאחיתה
 צעי כסוי ורק נחש"ק משום רוב מקולקלי' אבל שאר ס' צעי כסוי ולכאור' הא זה למה כיון דעכ"פ אסור באכילה מן החורח.

ולא עוד אלא שעכ"פ זה מוסכם בהג"ה לנו דכל שאסור רק משום חומרא ודאי צעי כסוי וכן הסכי' סס הפ"ח
 ונשמך אביא דברי הפ"ח ס' ס"א לענין מתנות דברירא לי' לענין מתנות אפי' כל שאסור משום חומרא' הגאונים' פטור מן המתנות.

עוד קשי' לכאור' בענין זה בחום' דף פ"ה ע"כ ד"ה אימא דההני לי' שחיטת אמו ואל' והיכ' ס"ד משום דרבי סביר
 כר"ט באר"ב דההני לי' שח"ה הא בכ"ד ס"ל כר"ט ומאי פסיקא להו לדמות הא לטריפה שחט' לכ"ד טפי מלאר"ב אדרבה
 משמע טעמ' דס"ל בכ"ד נר"ש משום דכמיב אשר יאכל ואין לפרש דס"ל לחום' כיון דכמיב כאן כל בזהמ' תאכלו דמי' לכ"ד
 וכיון דבהמ' גופ' אסור' באכילה ס"ה דלא משתיר הולד דא"כ לא מתרגי' תום' מידי אבא דר' וה' ומה נראה לכאור'
 שהחום' אין טריפ' משתגר' דרבי משום אשר יאכל אלא הוה ס"ל נקוש' דסנר רבי רק באר"ב עיקר קרא במב' בקדשו'
 כדאי' נר"ס או"ב לכן ילפי' מקדשים דש"ח ומי' מהוכח' ד"ד ו"ה דעמאל דמסתברא בכ"ד משום לא יאכל ואין להאריך יותר בזה.

ושויד' עוד לכלל זה מה שמלאתי להרב פ"ח י"ד ס' ס"א ס"ק ע"ו ש"כ בזה דקיי"ל בחולין דקל"ו (וכן הוא בגדה דכ"ה)
 שוקט ונמלא טריפה פטור ממתנות דאפי' טריפ' מתנת חומר' הגאונים' דינא הכ' הרי שהכריזו על המדה אפי' בחומר'
 הגאונים נמשך דין מח"כ דאורייתא.

וג"ל קלת רא' לדעתו דדין מתנות מלשון המדרכי פרק הורוע בשם הראב"ה והוקנע בש"ע בהג"ה הלוקח הראש
 והזרוע מהכבדי קודם שחיטה על תנאי אם כשר של ישראל ואם טריפה של הכבדי פטור הישראל ממתנות והטעם דנשעת
 זביח' אכתי לא הוכרר חיוב המתנות דלמא טריפ' ושייכ' לכבדי (והנה עיקר לשון זה לרד' ביאור רחב דהא אם נחשוב זה
 ספק דלמא יהי' טריפה וכחם טוב הראב"ה דאע"ג דרוב בהמות כשירות מ"מ אין הולבין במא"ר וא"כ אפי' בישראל שוחט
 לעצמו ג"כ הספק דלמא טריפ' וטריפ' פטור ממתנות ואבאר דבר זה היטב להלן מאמר ד' עיון ג' ע"ש) וב' שוב ח"ל ומה
 דטריפ' בריאה שכיח' עכ"ל ולכאור' משמע הלשון דזה ענין בפ"ע מלבד הטעם דא"ה במא"ר אלא בלא"ה לא מקרי עכשיו
 רוב כשרות בשביל טריפות הריאח וע"כ ה"ט משום דיש לנו כמה חומר' הגאונים' בריאה דכלא"ה ודאי אף בעריפ' הריא' רוב
 כשירות ומה"ט קי"ל נאבד' הריאח כשיר' אע"כ רק משום חומר' הגאונים' ובנאבד' לא התמיר.

ועכ"פ מהא גופ' נשמע מה שכתבתי לעיל דאין כולו תקנות חכמי' נהרא ממת' מתניבהו שיהי' דין תיר' נאשך
 אחריהם ופעמים שדין חור' במקומו עומד דאל"כ תקשי לנו דין מתנות כהונה מני' וני' לבין שגדון הראב"ה ש"ס

דמס"ה בנרון הכל' דלקס הישראל מהכחי על תנאי' אס' יהי' כשר או טריפה דפטרו ממתנות כיון ששעת זביחה מקרי ספק דלמא טריפה ואע"ג דרוב כשירות מ"מ כיון דעכשיו קי"ל כחומר' הנאונים קודם דדיקת הריאה איין כאן הרוב א"כ קס' ת"ל אכ"י אס' שחט הישראל בהמת עלמו ג"כ שייך דק טעמא דבשעת זביחה לא התברר חיובו דלמא טריפה היא מחומר' הנאוני' וא"כ בשעת חיוב' הי' פטור כמו בנרון הכל' אע"כ כ"ל כיון דמעיקר דין חורה חייב דהוה רוב גמור אלא שאלו פוטרי' בלקח מן הנכרי ע"מ כנ"ל ואמרין השחא דתקינו הנאונים תקנתיהו הוה ס' טרפה לכן מסבירא רק בכה"ג שעדיין איין המקח ברור אחי' לישראל אמרינן כן משא"כ בישראל השחט בהמת עלמו איין סבירא להכסיע מלות המורה דמחכות בשביל כך והניחו על דין חורה .

ודע שנסבנין הזה לריק ליישב ג"כ תירץ קמא דראבי"ה שכתן טעם משום א"ה בטמון אחר רוב שנס' ע"ז קשה לכאור' טונא בסגנון הכל' ומעשה אחי' ישראל השחט בהמת עלמו יסבר ממתנות כיון ששעת הזביחה הי' פטור משום מעוט הטריפות אלא שאין כאן מקומו ויתבאר להלן ככל' עיון מאמר הרביעי עיון ג'.

ודע שבענין זה אני מתפלל על לשון התוספת בחולין דק"ל ע"ל ד"ה תימי דהוה מזי למימר תימי מכלאים וערפה ור"ל תימי דחולין חייב במתנות וכ"ס בקדשי' ואיך כתבו דטרפה חייב במתנה נגד כל הכוסקי' הרמב"ם פ"ט מה"ל בבורים ה"ל ו' נקט השחט לכלב' וכו' ולא נקט טרפה כיון דלא חוי' לאדם כלל וניותר משורש צטור י"ד ובש"ע סי' ס"א בלי חולק וכדמוכח בשטות הסוגי' דחולין דקל"ו ע"ב דפרק וליחטי' חומר ברה"ג שנהג בטרפות משא"כ במתנות ומשני ה"מ ר"ס דתני' ר"ס פטור את הטריפה מרה"ג וכו' וכן הוא בנדה דנ"א (והנה גם לשון רש"י דרך קל"ו ע"ב כפלאים ממנו שז"י והאחרוני' בס' הכל' כתבו דק דטריפה פטור נפקי' לן בספרי ובתוספתא מוזבחי' זבח אכל ר"ס כתב טריפה אינו בכלל' מתנות דכתיב תחת לו ולא בלבו ולא מלאכו כל זה הלשון בתורה רק לגבי רה"ג ולא גבי מתנות כדאי' בקרא ס' שפטיה)

ואמרתי כפלאו הלכה ליישב דברי חוס' הכל' והיינו דקאי' להו לחוס' באמת מכל' דק מלחא דמקשה בפשיטות בחולין דף הכל' טריפ' פטור ממתנות וכבר כתבתי שלשון דש"י חמו' בזה ואי' מספרי' זובחי' הונח עדיין לא ידעתי פרוש מכל' למעט טריפ' ועוד דהש"ס ה"ל להביאו והחני' טריפה פטור ולא להקשות בפשיטות וע"כ מוכרי' החוס' זה קוש' לסדרת ר"ס דס"ל בכולי דוכתא שחיטה שא"ר לא שמה שחיטה ועיין חולין דפ"ה דשחיטה וטביחה חגיגה כולי' חדא לישנא נכחו ויליף מטבות טבח והכן וקאי' לי להמקשה רבי דהניא דעת ר"ס נכמה משניות במסכת' לעיל לענין אוכל ולענין כיסוי הדם ונב"ק לענין טביחה ומכיר' ה"ל למתני' כאן לר"ס עוד חומר ברה"ג ממתנות לענין טריפא דלרד"י פשיטא מדכתיב זבח שחיטה שא"ר לאו זבח הוא ולכן א"ס נמי דשני ס"ל כר"ס (אע"ג שיש לפקפק קצת בלשון דתנא דידן ס"ל בזה כר"ס אי' פטור ממתנות גם מרה"ג פטור ולהלכה דקיי"ל כרבנן שמה שחיטה באמת טריפה חייב למתנות .

אלא שמעתי אחי' דנריהס הכל' לא"ס בר"פ הורוע דהא הש"ס קאמי' לפרוש' משנתינו דקאמר' לולי דרשא מאח העם סד"א קדש' חייבי' במתנות מק"ו מחולין ולא מזי למפרך זבן חייב בטעשרות כתבו חוס' דהמ"ל ק"ו מעריפ' דפטור ממעשר ואס' חייב במתנות ומאי' קוש' אדרבה המענה נ"יכא למנקט ק"ו דאמי' שפיר אף לר"ס דלרד"י טריפ' פטור ממתנות וכ"ל לתרץ עפ"י מש"כ חוס' לעיל ד"פ ריש ע"ב ד"ה קדשים כיון דעיקר קרא דא"כ בחולין כתיב דשור הפסик הענין ע"ס לכן לא נובל לילף קדש' כאוכל דהיו שחיטה שא"ר ש"ס מקדשי' בנזן ע"ס וזהו דוקא התם דע"כ שר הפסיק הענין ופשיטא דקרא באמת רק בחולין איירי' אלא דילפינן שז' קדשים מרובי' ושור אכל החוס' כ' במתנות דאמי' בלא ק"ו רק פשיטא דקרא דמתנות כחמא כתיב בין בחולין בין בקדשים רק דטוב לומר דבר הלמד מענינו ע"ס אכל

באמור הראשון

אבל לכוס הק"ו (בטרם שדע דרשא מאת העה) הוה גמ"ך דקרא בכל אנפין אף במוקדשיו ופשטא דקרא כך משמע
וא"כ לענין קדש' אדרבה ילפי' משמעי חון דחייב במחנות אפי' בטרופה נאמת וא"כ דברי החס' חוה רק לס"ר אבל
לקושטא דאזיזי כוהג כלל במוקדשים רק בחולין וקרא רק בחולין ולא כוכל לילף משמעי חון דחולין מקדשים לא ילכין
הדרי' לסנרף דאלינא דר"ש פטור משום שמיטה שא"ר והכין.

ואולם צוהר שיך הך כללל בפלוגתא דר"ב וראב"י בשנעות דל"א ויומא ר"ס י"ב אי משחק בקיובי כטור מקרבן
שנועה ע"פ והנה הרמב"ם פ"י מה"ל שנועות ה"ל א' פ' בראב"י דפטור אבל דע שיש בענין זה קושי' עמומה בתקשיתי
בה ונהנית שמינאמי' בשו"ת חכם לני בשם א' מהבכמים דלכאורה פליגי ר"ס וראב"י בפלוגתא דתנאי ר"מ ור"י בסוכה
דף כ"ג עושה סוכה ע"ג חולין ר"מ טכסיר ור"י כוסל משום דאינה ראוי לזין ימים דנשבת אין עולין ע"ג חולין משום
איסור דבריהם ור"מ טכסיר כיון דמאורי' חזי' והכר ח"כ דהס דראב"י אמר לך ע"כ ל"א בסוכה אלא להסמיר ור"פ
אמר לך כאן דכתיב לא יגיד וש"כ להסמיר דהוק עוד כ' ח"ל ובר מן דין בשלמא אי הוה התם בעיקר הגזיר' שלא
לעלות בחולין סנרף מוכחמת שאם עלה בה ב"ט בין לר"מ ובין לר"י לא ילא י"ח הוה אפשר לרמיהו וכו' אבל הכ'
ס"ל לר"מ דב"ט עגמוזי אש עלה בסוכה שע"ג חולין אף שעבר על שבות דרבנן מ"מ ילא י"ח סוכה משא"כ כזה דמשחק
בקיובי בעדותו אין ממש אלא תוכן דבריו ולא ידמתי לסוף דעתו שבעיני כ"ז מערבה מן הדרוש וע"ז אלו דנין דלראב"י
נימא דין תור' נמשך אחר דרבנן דהשתא דמקטו רבנן וגזרו שלא לעלות ממילא אין סוכה ראוי' לז"י ופשטא שאם ישב
בסוכה שא"ר לז"י לא קיים מצות סוכה וע"כ קושי' החכם הכל קושי' נכונה היא ונפרט שיקשה פסק הלכה דנחא
דסוכה קי"ל כר"מ ובסתם משנה דסוכה דיולא בה כיון דמאורי' ראוי' לז"י וכ"פ הרמב"ם פ"ד מסיכה ובח"א ס'י
תרכ"ח חון דר"ן מניא קלת כוסקי' ברי') והרמב"ם פ"י מה"ל שנועות לענין עדות פסק בראב"י וע"ש בחי' רש"א
לסוכה והנראה לי בדעת הרמב"ם דס"ל ודאי הא דדרש' סוכה שא"ר לז"י פסולה עיקר דרשא קאי אש בעלמא שא"ר
לשיבה ולקיים ז' משא"כ נחא דנעלמותה ראוי' רק אחי' דרביע' עלה זה"ט דבע"כ אש ישב בה דעבר- ילא (מיכו)
לכאור' ים לעיין דנימא אפי' דעבר לא עשה מצוה דהוה מ"כ מיכו נחא ים לעיין ולשאת וליתן כיון דאסור' דרבנן
לא נישום למ"כ לומר בתרמי דרבנן העביר' דרבנן ובאשר דעבר א"י ועיי' רש"א בחי' סוכה דלא ברירא מלמא לומר
בסוכה דאינה מצוה לרשות מה"ל ואכ"מ ע"ש דף ל' ע"ב דה"ה ת"ר סוכה ואין כ"מ להאריך).

עוד בענין זה דמאורי' נמשך אחר דבריהם דע שיש לי מקום עיון ברמב"ם פ"ד מה"ל אבל ה"ל א' מצות עשה
של דבריהם לבקר חולים ולנחם אפלים וכו' ואלו הן ג"ח שנוכחו והן בכלל ואהבת וכו' ויכרשי דבריו לא נחשוררו
בשאר זה כלום רק רחמי להרב מגלת אסתר בשורש א' הקשה למה אינם דאורי' ממש בכלל מצות אהבת רעיו ואמת
הדבר קשה כיון שהרמב"ם עגמוזי כ' שהם בכלל ואהבת לרעיון אבל משמעות הסוגי' דב"מ דף ל' דדרים והודעת להם
את הדרך וכו' ילבו זה ביקור חולים וכו' קלת רא' שאינם דאורי' ממש שהם דברי יתרו ודע שהרב תוס' י"ט בתקשה
באם' סנהדרין דף ע' וגו' בן סורר אש אבל בשעודת מצוה בעבור החודש וכו' אבל דבר שהוא מצוה ומפרש בגמ'
תנחומי אפלים ופירש' מקבא דרבנן בעלמא דא' זרישא וכו' וע"ז כ' הת"ט חמה אפי' הא קידוש החודש כמי ל"ד
דלא מצונו סעודה זו שנלמדינו עלי' בחור' וכ"ע עכ"ל וכל ש"ל אע"ג דהסעוד' ל"ד מ"מ עיקר מצוה קה"ח מ"ע
דאורי' מחויבת ומועלת על הכ"ד ממש אבל עיקור נישום אפלי' להרמב"ם ל"ד והולך לאשמי' ובאמת לדעתי עיקרן
של דברי' אלו שכ' הרמב"ם בניסוח אפלי' הם חחורי' לשורש הגדול שזכרנו שהם דברי סופרי' דמסקן הכתיב לחכמי'
לפרש מהו בכלל אהבת רעים ועכ"פ שמעי' מהא שאם אבל בשעודת מצוה דרבנן דין תור' דכן סורר נמשך אחריו וכ"פ
הרמב"ם פ"ז מה"ל ממרים.

ובזה אשכחן במנחת דע"א וע"כ לענין קציר דממעט קציר מזה דמות לקצור לפני העומר גם קציר מזה דרבנן מותר וכ"כ הרמב"ם פ"י מה"ל תמך ומוסבין ה"ל ט"ו קולרין מפני הנעשיות וכו' וקולרין לפנות מקום לבית האהל או לנהמ"ד שאמר קצירכם ואל לקציר מזה.

וגדולה מיו מלין בתור' מה שכתב הרב מ"מ פ"א מה"ל נער' בתול' (ופ"י מה"ל תרומות הראה מקום עליו) בענין מהר יסרהנה לו לאשה דכתיב גבי אונם פירש' בתור' במשפט איש לאשחו שכוחה לה כתובה ושען הרמב"ן כתובה דרבנן והמרחי תמה על תמיכתו דפלונית' היא ופסל הרב מ"מ דבונת דמנ"ן אפי' למ"ד כתובה דאורי' מ"מ כתובת בעולה לר"א רק כאן גור' מור' להיות לה דין בקדוש בעילה אבל שוב הקשה להפוסקי' אפי' כתובת הבתולה לר"א קרא היכא מחפרט וכ' דלנ"מ דמ"מ מפרש' כפירש' כסף ישקול כמהר הבתולות שנהנו לכתוב כתובות ולפי שכן נוהגים לכן גורס התור' בזה שיכתוב לה ודוגמא מדין ענר עברי דכתיב ב' וילא אשתו עמו ואמרי' בקדושין דכ"כ מכאן שהאדון חייב במונות אשתו ובניו של הענר וכתבו הראשונים אעפ"י שמה"ל אין הבעל חייב במונות אשתו ובניו (עיון בכתובות דמ"ו ורמב"ם פ"ב מה"ל אישות ואח"כ סי' ה"ט) מ"מ כיון שהמנהג שהבעל וזכ' לכן חייבה התור' להאדון בכל מה שהמנהג אלה הם תוכן דברי הרב מ"מ והם ברורי' ואמתיים בלי ספק.

ובסגנון זה אמרתי בציאור דברי תוס' בתולין דפ"י שכתבו וקדשתו לקרית בתור' ראשון אשכח' בעלמא ותמה המג"א דנעיין דנ"ט אמרי' דאורי' וכ"כ רמב"ם במכין המלות ל"ב ועיי' פ"ד מה"ל כלי מקדש והנה אי' בנ"ק דפ"ב ומובא במג"א סי' קכ"ה דמשה חיון קריאת התור' בשבת וב"ב ור' ועור' חיון מכה ומשה חיון מין הקרואי' בשבת לבד וכ"כ רמב"ם פ"ב מה"ל חפלה ואמרתי כהנא וקדשתו להקדשה שייך רק אם קוראי' יותר מא' להקדים לאחר יש בו כבוד משא"כ אם קורין רק לא' ל"ש לומר כן (וכן הבנא נא"ח סי' ר"א לענין מעלת וקדושת מין ז"ל ע"כ במג"א) וא"כ לתקנת משה הו' שייך הקדמת כהן רק בשבת שיש בו כמה קרואי' וכו' או המנהג ועלי' קאי וקדשתו דוגמת דברי מ"מ הכ"ל מה שהוא מנהג משא"כ מה שחמקן אח"כ והארכתי בכ"י יותר בתנאי לה"ל בזכות סי' ר"א ועכ"פ גם מהא שמעינן לפשטן של דברי' דמ"ע וקדשתו לקדושת ראשין בתור' מ"ע גמור' דאורי' אע"ג דשיקר קריאת התור' דנצור רק דרבנן גם ברכת התור' רק דרבנן לכל הפוסקי' (חוק מרמב"ן) א"ו ה"כ וקדשתו מ"ע דרך כלל לכל דבר שנקדשה יח' מה שהיה שיש בו קדושה וכבוד והשאל דמקינן רבנן קריאת התור' דברי' ויש בו כבוד בכלל ממיילא במ"ע.

ובזה א"ס ענין גדול בסוגי' ביצמות דפ"ח דמיייתו שם מוקדשתו דכנו וכל המפרשי' הסכימו דהך חנא אפי' לרמב"י בתרי ומרי ואומרת דרי רק מדרבנן ועמד בזה בחי' פ"י בכתובות דפ"ב ולדברי' שפיר והארכתי בו במקומו עיון אלה יד.

ובענין זה עיון תוס' גיטין דמ"ו ע"ב ד"ה ולביתך מלמד שאדם מביא בנזיר אשתו וא"ת והא מן התור' אין לבעל פירות אלא תקנת' דרבנן. וי"ל דרך גשם שנותנין וכו' ושעין זה בקדושין ד"ד אי' כ"ד מעשה ידי' לאבי' דקא מיתוסא מני' ואע"ג דמדאורי' אינו חייב במונות בתי אלא דאורחא דהשאל הוא שהוא זן אותה עכ"ל.

והנה יש ספק תמו' ברמב"ם פ"ד מה"ל ערבין באנשי' דלא איפסגא בערבין דף כ"ה אשה מן מעמיד לה שם בעל שכן יורשה וכו' והנה הוא פוסק פ"ב מה"ל אישות ופ"א מה"ל נחלות ירושת הבעל מדברי' סופרים אע"כ דהשאל דמקינ' רבנן יורשה לא מקרי אחר ועיון מה שאכתוב להלן במאמר התשיעי עיון ח'.

ומה"ט פוסק נמי הרמב"ם פ"ב מה"ל אבל שם שחטמא לאשתו רק מדבריהם ואע"ג שהב"מ רוצה לרדוק ולפרש כיון שאינו מסורס קרי' לו' הרמב"ם מד"ם כמו קדושי' כסף דחוק קלת דקראו מדבריהם ממס וגם כתב לשון עשאו וע"כ

מאמר הראשון

וע"ז בל"מ שהביא דברי מזרחי דהוה דרנבן משם וכ"כ הח"ט פ' יג גזלין ולדבריו באמת הכל עולם למקום אחד דהמירוט מסור למכרים מי קרוי ארור ועיי' מש"כ בשאלה ח'.

ונראה לי דמה"ט פוסק כמי הרמב"ם פ"ו מה"ל ממרים אפי' אם אמר לו אביו לעבור על דברי סופרים אל ישמע לו וז"ל מי שאמר לו אביו לעבור על דת וכו' או לגטל מ"ע אפי' שהרבה ה"ז לא ישמע לו וכ' הכ"מ ומש"כ דבינו אפי' שהרבה משום דקו"ל דכל מילי דרנבן אסמיכנו אלאו דלא תסור ה"ה ככל דברי התורה עכ"ל והיינו דוקא לרמב"ם גופי' לטעמי' והנה בחבורי למס' ב"מ כתבתי במ' אלו מליאת ובר"ם הנשך גבי השגת רבינו מפני כבוד אביהם כמה פלפולים באורך ואכ"מ רק להעיר בקורה למה שזריך לדבריו (ודע שהרמב"ם אע"ג שלא ישמע לו לעבור אפי' אדרנבן מ"מ אם הדבר של כבוד אינו עביר' אע"ג שאינו ראוי ובעל עבירות מחויב לכבדו ומחייב ממנו כמו שב' שם בהלכה שלפני זאת להדי' (ובחדושי' הכ"ל ישנתי היטב קושי' הטור מהא' דחייבי' להקטיר משום כבוד אביהם) ולכאורה יש ראי' לרמב"ם מהא' דב"מ דל' אמר לו אביו אל תחזיר יכול לשמוע לו וכו' ותיבוק לי' דא"כ הוה ראוי ודמי לקושי' זאת בהג"ה מיימוני שם ופלפלתי בזה הרבה) והנה מלשון רא"י בסנהדרין דפ"ה משמע דרק בעובר עביר' דאורי' מקרי אביו ראוי שפ' דר"ה בעושה מעשה עמך חסד שיעבור עבירה שחייב מיתה לאו עושה מעשה עמך הוא עכ"ל ויש לדקוט דלאו דוקא אלא רא"י מתא' דפסיקא נקוט דהא בל"ה ע"כ ער"פ לאו דוקא דבני' שיעשה עביר' של חיוב מית' דהא אפי' עביר' של מלקות ודאי ג"כ אינו עושה מ"ע דהא מקרי ג"כ בכלל ראוי לענין עדות דכתיב אל תשת ידך עם ראוי אע"כ מיתה ל"ד רק כיון דאורי' שם בהבי' נקוט לי' רא"י.

ודע שאין להקשות כיון דלרמב"ם כל מילי דרנבן עובר בלאו גמור דלא תסור וכו' דאורי' ככ"כ כ"פ א"כ באמת אף העובר על עביר' דרנבן והי' פסול לעדות מן החור' הא ודאי לק"מ עיין בסנהדרין דכ"ה ור"ם דכ"ב והרמב"ם ב' בפ"י מה"ל עדות איזה ראוי שכל שער עביר' שחייבי' עלי' מלקות וזהו ראוי שיהי' התורה קראה למחויב מלקות ראוי שערב וכו' א"כ הכות הראש והלא עכ"פ בעביר' דרנבן אין מלקות ומיהו היינו דוקא לענין עדות דבני' שיהי' עליו דוקא שם ראוי מש"כ לענין כבוד א"ו לאו ראוי כתיב אלא בני' עושה מעשה עמך והנין ולכן אפי' עובר עבירות דרנבן לא מקרי עושה מ"ע (גם שם השנתי השנה עמומה על מש"כ באת' סי' ל"ד מסבירא בלאו הניחוק לעשה מ"מ פסול לעדות דמה שאינו לוקה לאו משום דקיל רק משום ניחוק לעשה ואין סברתו ברורה והקשיות עליו קושי' רבתי לכאור' מש"כ הרמב"ם ב"מ הכ"ל בל"ל עדות דאין עדי רבינו פסולי' וכ' הכ"מ בישוב הקושי' דרי"ו דהא עוברי' בלאו דלא תשימון ועדים שבשטר עשו מעשה דח"ט דאין פסול רק או בחימוד ממון או מלקות ע"ש ותמו' למה אין מלקות אכ"ל במ"ס שם באורך בשם הרא"ה בחיובך כיון דעיקור הלאו דרבי' מנותק לעשה גבי הטלה ע"ש מש"כ באורך גדול ואין כאן מקומו רק שא"ה לי' רמב"ם לא משמע דכדרי' א"ו וכן השנתי שם על הגדול בעל עה"ג בחי' הגרשוני שחמה למה עשה"כ מלה ברביית פסול לפמ"ש רמ"א בהג"ה סי"ב עבר עביר' שא"כ מלקות וכו' ומלה וזהו לאו ב"מ נכחו וגם בגזלן וכו' וזי' כעלמו ממנו דברי רמב"ם דה"ל עדות הכ"ל באורך ד"ב מיני פסולי' דאורי' נכחו א' ראוי דחמם של חימוד ממון וזהו א"כ חיוב מלקות והוה עד חמם שנחור' ועוד ראוי דמלקות וזהו א"כ חימוד ממון ודי' בזה כאן כעפה מן היס שאין כאן מקומו).

גם שייך בפלפול זה מה שפסל בו הרב מל"מ פ"ו מה"ל אישות בענין כל המתנה עשה"כ תנאו בטיל שדעת ר"ם ד"ס אכל על דרנבן תנאו קיים ועכ"פ אני חמה על הרב מל"מ שלא הוכיר בדברו לזון הרמ"א אה"ע סי' ל"ח ס"ה כל המתנה עשה"כ ואינו ממון תנאו בטיל וי"א דכל מה דחיקון רבנן הוה כמ"ס בתור' ע"ש.

ודע שלענין ממון הוא בהיפוך דקו"ל תנאו קיים כרי' הודא בכ"ד בש"ס ובמקנתא דרנבן בדבר שנממן תנאו בטיל וה"ט

וה"ט משום דעשו חיוק לדבריהם יותר משל תור' דמה"ט קי"ל כל הפותח מבחוזה כו' בכתובות דכ"ו ורמב"ם כ"ז מה"ל אישות ועיין ב"ש סי' ס"ו וסי' ל"ב ובש"ך ח"מ סי' קפ"ח ס"ק יוד והארכתי בכלל זה במקומו בכ"ז גם בתבדירי' לשם' ב"מ ע"ש. גם בתשו' מהרי"ט ח"א סי' קי"ו פלפל בכלל אין שליח לר"ע אי אמרי' לי' אפי' באיסור ועצור' דרבנן ואעורר רק בקצור מה דמאמרי' לכאור' סמך מהא דקי"ל בכתובות דפ"ד וב"ט ד"י התוס' לז"ל במקום שחב לאחרי' לא קנה ובאמת לא ידענו לכאור' טעמא דמלתא למה לא נישא כמו בכל התור' שלוחו ש"ל כמותו לזכות עבורו וקי"ל כמי זכין לאדם שלא בפניו (וקי"ל אפי' שליח א"י לדבר זה לחפוס במקום שחב לאחרי' ודלא כהטעמות דש"י בנ"מ וכדאי' בפוסקי' בנ"מ סי' ק"ה) א"ו ה"ט דהשליח הוה בשליח לר"ע שליח עושה עבירה שזכה לוה וטחייב לאחר ושוב ראיתי שנתן טעם זה בקי' פ"י לכתובות ולכאור' דה"י עביר' זאת לאו דאורי' היא לא אשכחן לה באוריית' רק עבירה דרבנן והארכתי בזה הרבה בתבדירי' לז"מ (ודע שראיתי בשו"ת טורע ניהורא שגאה לירי דרך שאלה שמהם הפנין דתוס' לז"ל וכו' המליא דאין איש יכול לגרש אשתו ע"י שליח צע"ס כיון דחוב הוא לאשה ע"ש חלק אה"ע סי' ד' כגד גמ' דגיטין ד"ו ע"א וב"א ע"א ואין כאן מקומו).

גם לכאור' א"כ י"ל הא דקי"ל כדנא נריש חמור' כ"מ דא"ר לא תעביר אי עביר ל"מ י"ל אפי' דרבנן ג"כ מקרי דאמר רסמנא לא תעביר ואין לי בזה הכרעה כעת (ואולם הדבר ברור מאוד שדבר זה לא יא' מן הכלל דקי"ל כדנא לנבי' דאביי (ודלא כז"מ פ"ו מה"ל בכורות) וב"כ הטגיד פ"א מה"ל גזילה וב"מ פ"ג מה"ל טולא ולזה בשם ריב"ש וב"כ כל הפוסקי' בנ"מ סי' ר"ח וראיתי להרב מעין החכמה בדף ע"ח ע"א ר"ל דאפי' אביי דאמר מדלקו ש"מ מהני א"כ הוא דוקא בלאו שיש בו מלקות אבל באין בו מלקות גם לאביי לא מהני ע"ש וא"כ לדבריו אף אנו נאמר דרבנן אפי' לאביי לא מהני דליכא מלקות אלא שדבריו צעממותו ש"כ עליהו צעממו שהוא דחוק ועלונה העים' וכו' ונעניי זדים הם וכלפי' ל"א מוכח בסוגי' דס' דאפי' בעשה פליגי אביי ורבא דפריך והרי תורס' מן הרע על היפה ע"ש והוא רק עשה ויטטרך לדחוק דרך איסור עשה קילא ולכן לאביי מהני משא"כ לאו דחמיר לאביי לא מהני רק במקום שרשחה התורה שילקה עליו צע"כ לסברת אביי מהני כדי שיהי' לוקה וכו' דוחק עלום חר צעניי גם א"כ מכל' להקשות מהא דתורס' וכו' על דנא נישא בעשה דקילא אפי' לרבא מהני לכן לדעתי כמי מבין הפרס' זה ואין להאריך כאן בהך כלל ועיין משא"כ בשאלה יוד בכלל זה ועיין לעיל בעיון הסמוך.

ובהא שייך נמי הא דפ' הרמב"ם בפ"א מה"ל ברכות א"ס אבל דבר איסור אינו מנכר לא בתחלה ולא בסוף אפי' אם אינו רק איסור דבריהם והוא"ב בש"ע סי' קפ"ו וא"ס אבל פת שאסור מדרבנן פטר' לי' מנכ"מ דאורי' וכתבתי מזה יותר בתבדירי' לשם'.

אלא שטעמא י' לי לרקדק כמה שדקדקו הפוסקים ב"ד סי' קכ"ו משום הרמב"ם פ"ח מה"ל יסודי התור' דל"א בשעת הנזיר' ופירש"י יהרוג וא"י רק דאורי' ולא אדרבנן (ולטעמי' מפרשים הא דסנהדרין דע"ד אפי' על עירקתא דמסאנא כגון חקת העכו"ם דהוה דאורי' ממש) והא' זה למה הלא לדד' כל דתקנו חכמי' מניחא בכלל בכלל לא תסור וזכר' לוטר בזה דל"מ כמו דמי' המפורש' על קושי' הרמב"ם שדקדק להרמב"ם למה ספק דרבנן שרי' הא ממילא הוה סד"א ומי' הם אמרו וה"ל ומתקלה התנו חכמי' שכן יהי' שספקן יהי' מותר וכמו שהתנו ג"כ שיהי' כדתי' מפינו כבוד הנדיות כדאי' בסוגי' דברכות ד"ט וב' ה"ה בזה מתקלה תקנו שא"ל להיות עליהן ביהרא וכו'.

עוד נראה לי דא"י לכלל הכל' שדיני התורה נמשכי' אחר חקתא ואיסורי דרבנן ממה דקש' לי בזה דקי"ל בשטענות ד"ח וזדה ד"ד בנא עליה סמוך לזכותה ונמלאת טמא' חייב תעלה אכניסה אבל שלא בשעת וסמה פטור דאשניקן לי' לזכר' דמה הוה לי' למעבר דהתורה התירה לו וכן פסק הרמב"ם פ"ח מה"ל שגגות וקשה לי' הא קי"ל כגד' דע"ו להסכמת

מאמר הראשון

להכחית כל הפוסק' (מן מדעה יחדית) נ"ד סי' קפ"ד וסתם דרבנן ומה"ל אין חילוק ואין חשש בסמוך לוסתם ומותר
 לו לנעול כמו שלא נע"ו וכן פסק הרמב"ם פ"ג מה"ל משכב ומוכר הל"ט שא"כ כמו שלא נע"ו חשבוני לי' אונס ה"ה
 בשעת וסת ואיך חייבונו חטאת וחילין בעורה ולדעתו אין מינוס לקושי זאת אלא לומר השתא דתקינן דבנן שלא יבעול
 בשעת וסת טוב לא מקרי אונס בסברת התורה וחייב חטאת מה"ל ונמשך דין תורה אחר איסור דרבנן ועיין בענין
 זה להלן במאמר ב' עיין א' ומאמר ג' עיין ג' ובשאלה י"ג.

וכן נראה לי הוכחה מהא דאית' בר"ה דף ו' ע"ב בכור חס מובין לו שנתו משנרא' להרלאה ונעל מוס משכיל ופרסיון משכיל
 איסור באכיל' מאוס ס' נפל ומוקין לה בידעיון דבלי חדשו וכן פסק הרמב"ם פ"א מה"ל בכורות ובי"ד סי' ש"מ
 ונפלאמי מקדם דמבואר בב"ד בכל הראשונים דלהלכה קי"ל לא חשינן למעט אפי' מדרבנן ומכ"ס מדאורייתא דלקי"ל
 בר"מ והא דקי"ל דנעיון שיהי' הנחמ' כל ס' יום הוא משום חומר' דרבנן עיין חוס' ורא"ש דחולין ד"א ובכורות דף כ'
 ונרא' דשנת דקל"ה וינמות דל"ה ובי' י"ד סי' ט"ו וא"כ מה"ל הכבוד חובך ראוי לאכילה כשנולד ונהנתי שאחר זמן
 שנדפס הסכר טורי אכן שראיתי שעמד בו וע"ש שיצונו אינו מספיק כלל ובאמת למה שכתבתי לק"מ דהשתא עכ"ס
 דאשרוהו דבנן באכילה נע"ב דין תורה נמשך אחריו ואין זמן מתחיל להיות ראוי לאכיל' ולקרות בו תאכלנה ש"כ בשנה
 רק משעה שחומר' לאכילה משג בלי איסור דרבנן ועיין מה שאכתוב בענין זה להלן במאמר ד' שיש בעניינים אלו כלמט
 מקום עיין גדול ע"ש בעיין ד'.

ועפ"י מלאתי מקום ליישב קושי' תמור' עמד עליה הרב מראה כהן בזמני' ר"פ חטאת דל"ב דאית' שם במשנה
 דס חטאת שחזו על הנגד טעון כינוס וכו' חטאת פסולה אינו טעון כינוס בין היתה לה שעת הכושר וכו' כיון שלמה
 ונשטמא ר"ל נשטא כדס ע"ש דס' ותוס' והקשה התוס' הא הניין מרלה דיעבר ורואו להזאה מקרי ותנעו כינוס
 ותתרו נשטמא הניין וכו' והרמב"ם העתיק המשנה והוא פוסק בפ"א מה"ל פסולי מוקדש' ה"ל ו' דס קדש' אינו מקבליס
 טומאה כמו שאינו מכשיר והא דכסתי' ד"פ דס שנטמא ודקו וכו' היינו מדרבנן כמו שכתב' ונה"ל (ודגרי הכ"מ
 תמורה') וא"כ מה"ל ראוי להזאה ומה"ל טעון כינוס וכו' לדעתו רק טומאה דרבנן אשר מה"ל טעון כינוס ע"ש שהניחה
 בתמי' קיימת ולהל"ל לק"מ שעכ"ס התורה קפדי אשר יזה מדמה בראוי להזאה ועומד לכך וזה דעבשו כסלוהו חכמי'
 נע"ב לא קרינן נ"י אשר יזה דהא אינו רשאי לעבור על דרבנן ולהטות.

הגם שנלא"ה דבר ברור בעיני דהרמב"ם קאמר רק כמו שדס קדש' אינו מכשיר ואינו קראוי משקה ה"ה דנע"ב
 אינו בתורת משקה לקבל טומאה ר"ל לקבל טומאה בתורת משקה שמוכר נעלמו אצל מ"מ אם ככל על דס קדשים
 מים או שאר המשקה המכשיר (ועיין פ"ד מה"ל טומאת אובלי' ה"ל ע"ו) ואותו דבר המכשיר אינו של מעצמה ע"כ נעשה
 הדם או מוכר לקבל טומאה ולא גרע משאר אוכלים שהוכשרו והתבונן בב"י היטב כי אין כאן מקומו להאריך.

ודע שאני שאלתי בזה ענין לחכמי לב ונלאו ליישבו וזהו בקולר עמש"כ חוס' בנחמים דכ"ו ע"א ד"ה ש"מ שדס
 אבר' מקרי דס לענין דס חטאת שניתו על הנגד תמי' לו דהא ה"ס התליתו והוא בדרור דדס אבר' רק בלאו וכו'
 בר"פ דס שחיטה ופשוט דדס מכפר בהזאה הוא דוקא דס נגזר שהנפס י"ב שיש בו כרת כדא' בבריות דכ"ו ובפסקי'
 ד"ו ולעיל בנחמים דכ"ה ומשנה ערובה ככ"ל בדף ג"ג דאין טעון כנוס אלא דס שקיבלו בכלי וראוי להזאה וכו'
 הרמב"ם פ"א מה"ל מע"ק והוא בלי חולק ואין בירי כעת ליישבו ועיין עוד מה שאכתוב במה דקש' לי בענין דס
 מכשיר בשאלה ב'.

עוד שיך לענין זה לדעתי הא דאית' ב"ד מ' רל"ט ס"ך אה נשבע לעצור על ל"ח דרבנן אינה חלה וכתב הסך
 אע"ג דנבי' רל"ח ספק בהרמב"ם (כ"ה מה"ל שנועות) שאם נשבע לאכול חצי שיעור השנועה חלה אע"ג דח"ס אסור
 מן החורה מ"מ ה"ט קטו שיעור אחי' רק מדרשא דכל חלב ואינו מפורש אבל מילי דרבנן מפורשים מלא תסור ע"ג
 באורך זה עולה רק לכאור' א"ל כל מילי דרבנן ככללו משש בלא תסור כדעת הרמב"ם ואמנם זה מעט' דוח הדין דא'
 רל"ט הוא מתשובת הרמב"ן דמחלוקת על הרמב"ם בזה כללא.

אולם מלשון הב"מ ס"ב מה"ל קדרים וכן מור' שם לזון הרמב"ם דלאו מן השם הוא זה בא דאין שנועה חלה
 לעצור על דרבנן (מטעם לא הסור) אלא שיש כח ביד חכמים לתקן כשז' ואל תעשה לעצור השנועה ואלא יאכל אוסור
 דרבנן ומעתה יש לשאת וליתן בזה הכנה לרהיטא דין זה הוא נגד שני סוגיות ערוכות דריש פ' יום הכפורים ודשנועו'
 דכ"ג וכ"ד דאמרי' לר"ל דח"ס מותר מן הסור' לא מקרי מושבע ועומד ועיון בזה בס' תוספת יו"כ בר"פ יו"כ מה
 שדקדק בזה הרבה.

ומעשה א"ל הא מלתא שיך בכללא דלא תסור הכ"ל אי ככללו בדאורייתא משש יש ליישנו כמו שכבר כתבתי לעיל
 ב"ס דענין זה שנקלקו בו הרמב"ם והרמב"ן לכאור' שיך בכלגותא דאמוראי בשנת פ' צמ"ד וסוכה אי נפיק מה שצרכו'
 על דרבנן בלשון וכו' מלא תסור או מאסמכת' דאלא אנך וכו' (א"כ כמו שהוכחתי שייכות דשיך אי ספקות מה"ל
 להחמיר כמו שכתבתי כבר וא"ל לכוונתו).

אבל להנחת הב"מ הכ"ל דה"ט משום דרבנן לריכין חיווק ויש בזהם לעקור ע"ג ומשמע דדוקא אם נשבע על
 חכוכ' וסורים להתענות בהן לריכין חיווק אבל ר"ח ועיה"כ דיש להך סמך מה"ל א"כ חיווק ע"ג וא"כ הא לר"ל עכ"פ
 ח"ס אסמכת' מכל חלב לרבות כיו וז"ל כדא' ברש"י פ' יו"כ וא"ל חיווק.

מורה האמת יעשה דרכו שכבר בארתי בטקסו בזה דרך אחר אמיתי שלא עמדו בו רבני' ושלמי' שנאמתי וכתתי
 עמיה בזה וכן בעל תוס' יו"כ הכ"ל שהשוו ענינו את החלוקי' ובאמת הדבר ברור ובמ"מ הב"מ דה"ט דאמרו רבנן
 נשבע לנטל מזה דרבנן אין שנועה חלה משום דחכמים עשו חיווק להנריהם ומעתה זהו נשבע לנטל את המזה
 אבל בסוגי' דר"פ יו"כ הכ"ל וסוגי' דכולל הכ"ל עסקינו נשבע שלא לאכול ח"ס רק דאמרי' מושבע ועומד מה"ס הוא
 וזהו דה"ט לר"ל לאו מושבע ועומד ופסלל הסוגי' החס דבעי' כמי אית' בהן וגם בזה אמרי' הא מדאורי' איתא בהן
 ג"כ דאם נשבע לאכול ח"ס הרי השנועה חלה מן הסור' וזהו דאנו דנין עכשיו על נשבע שלא לאכול הא ל"ג טעמא
 דחיווק כלל דאדרבה הא נשבע שלא לאכול ולא אוכל לבדד במקום הזה הדבר יותר באורך וכמה דברי' כתיישנו בזה
 למכין ועיון אלה י"א.

ועפ"י הכלל הזה אני חמה על מה שכתבנו חוס' ביצמות דל"ג דאית' החס ר' ינאי ס"ל כר"ח ארס טקנה דלג"ל
 דהכו' ל' אריסא דמייית ל' פירי במעלי שבת וזהה כעס א' וסקיל' וכו' א"ל שפיר עבדית דתמן למען תלמד ליראה
 וכו' אלו שבתות וי"ט לטאי הלבחא אילימא לעשורי ומיכל טלטול בעלמא אלא זלזו כה"ג דמותר לעשר על דבר שלג"ל
 וכתבו חוס' מתוך פ' הקונטרס טעני דאליטריך למילף מקרא משום דשלג"ל וקשה ל"ת מה לו שבתות וי"ט מאזר ימים
 וכדאם כמו שפיר' דאחי לעשרי שבת שלא מן המוקף וא"ת כדאי עובדא דר"י הובא שני לתרום שלא מהמ"ק י"ן
 דמדאורי' יכולים לתרום למחר מהמ"ק עכ"ל וק"ל מאי קאי' להו דהא עכ"פ שפיר טעמי' מקרא שהחיר' הסור' לתרום
 שלא מהמ"ק לזורך עונג שבת ועכשיו דמתיקנו רבנן שאסור להגבי' תו"מ נשבת וי"ט אלו לא תרום רי"כ בהכרח הי'
 אסור לו בשבת לתרום לכן שפיר מותר לתרום בע"ג שלא מהמ"ק דהא איסור זה דלא מהמ"ק התורה התירמו לבדד
 שבת

מאמר הראשון

שבת ועבשיו דע"י כח אישור דרננן אינו יכול לתרום בשבת ע"כ חזר היתר למקומו בע"מ זה לבאור' דבר מושפל בספרא (ועוד יס לי בזה אריכת דברי' נאים עיין בחבורי למס' ב"מ פ' המסקיד וחמלא נחת).

ובזה א"ס נמי' בפסמי' ד"ל סוף ע"כ אתמר ב"א אבי אמר למפרע ה"ג ורבא אמר מכאן ולהבא ה"ג כל היכא דאקדים ליה חזין ליה כ"ע ל"פ דלמי מלוה וערף ואמי מלוה ובריק דחקן מוסף עוד דינר ופודה וכו' ע"ס וקשה לרבא דקיי"ל כוותי' ולכמה פוסקי' קיי"ל שעבודא לאו דאורי' וא"כ שעבודו של המלוה רק מדבריהם ומה"ל אין לו עליו שעבוד כלל והקדשו של זה הלוה דאורי' וא"כ מאי בכך דפי' החוס' בניטין ד"מ דבהקדש דמי' לא מקרי ההקדש ג"כ רק שעבוד ולהמלוה כדכר יס שעבוד ס"מ הא שעבודו של המלוה לאו דאורי' וחקשי ההלכתא דמוסיף דינר וכו' אע"כ ה"ט דבהא אין בקפוחא במה דשעבודו של מלוה רק מדרננן השתא דמקיט רבנן שעבוד הוה כשעבוד דאורייתא ואין הקדשו של הלוה חל רק מוסף דינר וכו' כרי שלא יאמרו הקדש יוצא בלי פדיון כדאי' בערכין דף כ"ג.

והנהר בסגנון זה כ"ל ליישב דברי הרמב"ם שכ' בפ"י מה"ל ערכין ה"ל י"ד המקדים כל נכסיו ופי' עליו כתונת אשה או שטרי ב"א אין האשה יכולה לגבות וכו' מן ההקדש שההקדש מפקיע מידי שעבוד שקדם אבל כשימכור ההקדש וכו' וב"כ בפ"ח מה"ל מלוה ולוה ה' זין והרב"ד בה"ל ערכין השיגו דהך מימרא דמפקי' מ"ס היינו דוקא בקדושת הנוף וכו' בחומ' גיטין ורש"י דפסמי' וקא' על דברי הרמב"ם שאינו מחלק וס"ל מימרא דרבא ההקדש מפקיע אפי' בקדושת דמי' וא"כ לא ה' לריך הש"ס דערכין לתלות העעס שלא יאמרו הקדש יוצא בלא פדיון ועיין מש"כ בזה הרב המגיד בה"ל מלוה לפרש דבאמת עוקר העעס שהקדש מפקיע מ"ס רק שלא יקשה למאי בפ"י אמרו חכמים שהקדש מפקיע כיון דהוי' סוף גובה מן הכורה וההקדש משתכר רק מעט לכן אמר החכ' הטע' שלא יאמרו וכו' ועדיין לריך ביאור מה הכרחו להרמב"ם לכתיב כן וכל חרמי טעמא כיון דסוף סוף ע"כ לריבין לטעם שחשבו חכמים שז"ל הקדש יוצא בלא"פ די בטעם זה נלד וס"ל להמציא שאמרו הקדש מפקיע אע"כ ה"ט דס"ל להרמב"ם לולי שאמרו חכמי' בלא"ה הקדש מפקיע לא ה' מקום לטעם שלא יאמרו וכו' דהכל יודעי' אין כאן הקדש כלל כיון דשעבודו של זה קודם אע"כ דאמרו הקדש מפקיע וזה מוכרח בדעת הרמב"ם ומעתה יס להקשות לאיני דס"ל למפרע ה"ג משג ולא בחירת שעבוד בעלמא רק בחירת גבי' משג מלפרע א"כ יהר' הסברא למקומה דל"ס לחוש לשיאמרו הקדש יוצא בלא"פ וחקשי לי המשנה דערכין.

וגרמ' ליישב דהנה רש"י פי' בפסמי' במימרא דאבי' למפרע ה"ג המלוה א"ח ושעבד לו נכסי' שאם לא אפרע עד יום פ' גבה מנכסי' ולבאורה הא בלא"ה קיי"ל אחריות ט"ס ופי' הרב פ"י דע"פ לא שייכא פלוגתא דאבי' ורבא בפלוגת' אי שעבודא דאורי' דאדרבה בניטין ד"כ משמע בהספק דאבי' ס"ל שג"ר ורבא ס"ל שד"א (ועוד מוכח בסוגי' דפסמי' כן דל"ס בהא דש"י) ומסברא לבאור' משום כעילות דלת לא הולכרבו לחקן לומר למפרע ה"ג לכן פי' רש"י כשעבוד לו כפירות דנכס"ג משמע באמת דעת רש"י בכ"ד דלכ"ע שד"א וא"כ דברי אבי' אלו תוכן דבריו ובאמת אכתי דחוק לפרש מימרא זאת רק כשעבד כפירות ונראה דה"ס דנודא אלו אין שד"א בעולם רק חכמי' תקנו משום כעילות דלת בסני לוי' א"כ לא ה"ל לומר למפרע ה"ג דלהא למפרע ה"ג א"כ לנעילת דלת ולא לשכתן דכוותי' באורי' דגובה למפרע אבל כיון דאמרי' כשעבד לו כפירות לכ"ע שד"א וסברת אבי' למפרע ה"ג ממילא השתא דחקינו רבנן שעבוד' אפי' לא שעבד לו כפירות תקנו בעין דאורי' דגובה למפרע ולכן הולך רש"י לזייר עיקר ד"מ דגובה למפרע אבל מ"מ הדין אמת לאבי' בלא שעבד לו כפירות ומעתה א"ס דלת קשי' לאבי' הדין דמוסף דינר ופודה דאורי' בסתם ואין כאן מה"ל שעבוד כלל ומעיקר דין תורה הקדש חל משג דאין כאן שעבוד לעכב על ההקדש רק מדעבשיו תקנו חכמים שעבוד מעכב זה השעבוד על ההקדש דאורי' שלא יחול בהא ודאי א"כ להקדש מפקיע וכו' אלא ודאי יתכן מהסברא ויספיק הטעם האמור בגמ' דערכין לחוד שלא

שלא יאמרו הקדש יונא בל"ם כי פשיטא שיאמרו בן דהא מעיקר דין תור' הקדש גמור הוא אצל לדין דקיי"ל שבגורא דאורי' כמ"ש הרמב"ם בפ"א מה"ל טוה"ל ד' ע"ג ומה"ל קדמה שבגורא של ב"ח להקדש הדמים א"כ שפיר הוכיח הרמב"ם דע"כ אה"כ שאמרו הקדש מפיקע מ"ש חזו עיקר התקנה דלולי כן לא הו' מקום לומר הקדש יונא בלא מדיון והבין.

עוד יתפרס לנו בכלל זה ענין גדול בג"מ דכ"ט אר"ה השאל קורדס מחזירו בקע בו קנאה לא ב"ב ב"ק ומפרש' לענין שאין המשאיל יכול להחזיר ואמרי' ופליגא דר' אמי דאר"ה המשאיל קורדס של הקדש מעל וכו' וחזירו מותר לבקע בו לבתולה ואי לא קנאו וכו' ופליגא נמי דר"א דאמר בדרך שחקנו משיכה בלקוח' כך חקנו משיכ' בשומרים ועיין תוס' ב"ק דע"ט ע"א שם ג' מתוק' בדבר ור"א ע"כ ס"ל דלר"ה לא חקנו בשומרי' כלל ולר' אלעזר חקנו חכמי' ולר' אמי מדאורי' וז"ל משמע דסבר דקנה מראורי' דאי מדרבנן ומעל משום דמדרבנן א"י לחזור כמו נתנה לבנן כס' הוכח א"כ הוה חומרא דאמי לרי קולא דחזירו מותר לבקע בו לבתולה עכ"ל והנה מש"כ דעכ"פ מוכח גבי בנן דשפיר מעל כיון שא"י לחזור מדרבנן לריך פירוש כי לכאור' שם לא משמע מיד דבבנן דל"ס משיכה כלל א"כ ודאי ע"י המעות שנותן לו הוה קנין דאורי' (ומה דס"ל להג"ם דאליגא דר' דאמר ד"ת מ"ק מאי ארי' בנן דל"ס א"י חזירי' דלדדו' הוה קנין דאורי') ובהו ב"ל א"י מ"ס פנים או דפשיטא להו להחוס' מהבדל לר"ל דמעות א"ק א"כ מאי דאורי' בבנן כיון דליכא מידי למטען קונה וכו' תקנת חכמי' צעלמא דאין יהי' בזה מעיקר הדיון עדיף יותר ממעות של קנין (ולא דמי' הו' לשפירות דקיי"ל א"כ עיי' רא"ש דע"ז דס"ג דהחם שפירות של פעולה אחר געשה הפועל אבל שפירות שנתן לבנן מקודם שפעל שא"י לחזור וזהו רק דרבנן) א"כ החוס' רק קאמרי דחזי' גבי בנן כל שא"י לחזור חיבב מעול ובהו ס"ל לשברא מה לי דאורי' מה לי דרבנן ומעול עכ"פ מדרבנן כיון שהם חקנו שא"י לחזור רק ע"ז דמחי' החוס' אבל הקולא קשי' למה חזירו מותר לבקע בו לבתולה.

אך לפי הנחתם יקשה על הרמב"ם דכפ"ב מה"ל שפירות העתיק לשון ח"א חקנו משיכ' בשומרי' ובפ"ו מה"ל מעילה פסק כר' ינאי חזירו מותר לבקע אע"כ ס"ל לרמב"ם דאפי' אי חקנו' חכמי' היו שא"י לחזור בו מאי בכך השתא דחקנו ולא ע"י זה מראשו לגמרי ומעול לפי שדיון תור' של המעילה נמשך אחר תקנתם וראיתי בס' אש"ז לב"מ הביא מ"ש בזה בשם הריטב"א לנכס' והוה שיעור הרמב"ם בלי ספק ושיעור מסוורת הוא כדי שלא בלעך לעשות ג' מקלות בדבר ור' אמי ור"א נבדלו שיעור קיינו דמק"ט הוא.

ובדרי דברי בזה אכתוב עוד מלתא בזה ענינא מה שנראה עפ"י בשוב עוד פסקא חמור' ברמב"ם דלעיל בג"מ דמ"ס מיינו דבא ראי' לר"ל דמשיכה מסורסת מן החור' ודלא כר"א דאמר ד"ת מ"ק מכרי' דמעילה נחמה לבנן מעול ודייק רב דוקא בנן דלא מחבר' משיכ' אצל מידי אחרינ' דמחבר' משיכ' עד דמשך ע"ג והרמב"ם ס"ו מה"ל מעילה ה"ל יוד' כ' קנה זה חפץ ולא משך אס מן העכו"ם מעל ואס מן הישראל לא מעל וכו' הב"מ ויש לחשו' דהחם אליבא דר"ל וכו' ואנן קיי"ל כר' ד"ת מ"ק.

והנהגה לר"ה ה' קנאי' לי שובא בראי' רבא הנ"ל לר"ל משום דס"ל אליגא דר' דאמר ד"ת מ"ק למעול בכל מקום ע"י נתינת המעות ומשברא למה ומה בכך דד"ת מ"ק מ"מ עכשו שהפקיעו חכמי' הקנין ואמרו שיכול המוכר לחזור וכל שיכול לחזור אין מעילה בראי' בשעתו הנ"ל דל"ס ממילא אין מעילה וטכ"ס לפי סגרת הריטב"א הנ"ל והוכחתו עכ"פ הוא נמי שיעור הרמב"ם וכמו שע"י תקנתם נעשה מעילה ככל ה"ה בהיפוך ותפסתי ומלאתי להרב בזה סוף מ"ס מעילה הביא דברי הרמב"ם אלו וישנם בקולר עד"ז הרמב"ם ס"ל כיון דחקנו חכמי' שלא הוה קנין אין מעילה וכמו שם' החוס' בעין זה בשם' ע"ז דס"ג ע"א לענין וזכה בכרי' ע"ג אע"ג דהחוס' שם כ' ולא דמי להחיא ד"ס

מאמר הראשון

דפ' הדין וכו' כיון דמשל מן התורה וכו' ע"ג ונהניתי בעקרב של דברי' אלא שזה אינו מסמיך עידין והוא נגד הסוגי' וכו' לפי שלכאור' יש להקשות ודאי ככל מה שבך שד"ח מ"ק מ"מ עכשיו הפקיעו וכו' להוסיף ביאור דאין לדרשות ולומר כאן לא מקרי קור' כיון שאם בא לחזור בדרך לקבל קללת מי שפרע דוקא דנראה דלאו מלתא הוא דעל כהאי שהויתא הקדש בשגגה וחתר כדי שלא יטעול ודאי לא לקבלה יאסר לו וחננו עליו דברכה אלא שלכאור' נראה ד"ל ג"כ סברא כיון שדון מעילה הוא כל שיא מרשותו מעל א"ח והנה א"ח ד"ח מ"ק כבר יאז מרשות ומאי שחקנו חכמי' מקרי בגדר קור' שיכול לחזור בו וי"ל חזרה זו אינו מהני להפקיע מה שבגר מעל ומה שנעשה אלא שסברא זאת נדחית מסוגי' דף ג"ט דאמר הש"ס על דברי ר"ה דאמר השואל קדרוס נקע בו וכו' ופליגי דר' ינאי וכו' ש"מ כל שיכול לחזור בו אין מעילה והנה הרב פ"י בחדוש' דמ"ג הקשה קושי' עיומה במאי דאי' התם בשגגה המפקיד מעות אלא שולחני וכו' ואמר ר"ה חייב באונסי' ואיתבני' ר"כ לר"ה מבריי' המפקיד וכו' לפיכך אם הויתא מעל הנזכר וא"ל אכ"י כלנסו מ"א הויתא וכו' ומה הוכיחו החוס' בדף כ"ט דאי' המפקיד יכול למנוע אותן המעות אפי' הם בעיני ע"ג וא"כ קשה מ"מ ר"כ לר"ה (ולדדי הקושי' יותר בזיון זה למה נדחק ר"ה לשנוי' ולא תי' כן לר"כ) והא דק דריי' מצי אמי' כר"מ קדושין דמ' דס"ל אכ"י נמלה כ"א שלא הויתאן יכול לחזור ולתנוע ולכן לא מעל וכו' באמת מדחי' דר"ה נדחק לשנוי' ולא תי' כן ש"מ דאיכו לשעמי' אייל דאמר דג"ט השואל קורדס דוקא אה נקע בו קנאו ואיכו לא בא למלוק על דברי ר' ינאי דאמר השואל קורדס וכו' מעל וחיברו מותר לבקע אלא דר"ה ס"ל אין ראוי' ממעילה דאע"ג דיכול לחזור בו מ"מ נעשה המעילה חייב כשהויתא מרשות והחזר' ענין חדש הוא ולכן אע"ג דאמר ר"ה ג"כ בו ל"ק ור"ל שיכול המשאיל לחזור מ"מ כבר יאז מרשותו ומעיל וע"כ שפיר הקשה לו ר"כ לשעמי' דר"ה מאי ארי' הויתא דהא חייב באונסי' וה"ל כיוא מרשותו ואכ"י אי אמי' כר"מ דאמר שיכול לחזור בו מ"מ מעל ולכן נדחק ר"ה לשנוי' והנה בל"ה כ' החוס' דף מ"ח על הסיועמא דאיה' רבא לר"ל מהא דנחמא לבנן דאפ"ה הלכה כר"י ודאי ור"ל מוקי לה בבנן כברי רק ראיות רבא ה"י בדרך לבאור' ע"ג נד"ה נחמא לביטון ומעמא אמי' שפיר דברי הרמב"ם ברווחא דאיכוו מפרש רא"י רבא לר"ל להיעטא ונדרך לבאור' לסוס סברת ר"ה הנ"ל דאע"ג דמצי לחזור כל שיש קנין יש מעילה ולכן יש להקשות לסברת ר"י דר"ח מ"ק בכל מחן מעות יטעול אע"ג שיכול לחזור בו אבל לקושטא דחזו' הש"ס נדף ג"ט באמת קאמר על דברי ר"ה ופליגי בר' אמי וה"ט דס"ל להש"ס דריי' פליגי אר"ה בע"כ משום דאי בר"ה כל שיכול לחזור אין מעילה א"כ אודה לה סיועמא דרבא לרא דר"ל ולדעתי הדברי' כסתור וסרת ועוד הארכתי שם בחזורי בשמה עניני' בהלכות אלו ובעל סוגי' הנ"ל ואין כאן מקומו ועיין מה שכתוב עוד בסוגי' דע"ל הנ"ל דס"ג להלן במאמר ט' עיין ר'.

עוד אמרתי בשננוק וכלל זה בשם' מוליך ר"ס ראשית הנו דקל"ה בשענה דה"ג בוכס בחילין ולא במוקדש' ונמ"ה מוקדש' מ"ט לא ח"ק לאכן ולא לאן הקדש טעמא דב"ר לאכן הא לא"ה ה"א וכו' האי לאו בני גיזה נכהו דכתיב ולא חנה בבר לאכן ומשמני הכ"ע בקדשי בה"ב והאר"א קנה"ב איסורי' בגו"ע מדרבנן סד"א הוציל ומדאורי' בני גיזה נכהו הכ' דנזיל' לי' ליחוב לי' (שם פריך והא קדוש לי' ומסיק במקדש לכה"ב חוק מניחותי' וכו') ובאמת אריכות ה"ל כדמשיני מדרבנן דר"ל רק מדרבנן אר"א דאיסורי' בגו"ע ומדאורי' שרי' ח"כ פשיטא שספיר לזריך קרא ומה לזריך להאריך שוב ולומר בלשנא יומי' סד"א וכו' ולפון דש' תמי' יותר שכתב הוכח דעבר אדרבנן וגו' למיכא לחייב לה"ס אחי קרא ע"ג פשיטא דקרא ספיר לזריך ומה לזריך להקדש בקרא' הכ' דעבר אדרבנן אין ללשון זה טיובן כלל ואיבן ארמון דקדמי דהש"ס מזריך סד"א וכו' ה"ל לסיים בלשון קמ"ל וכדומה ועוד מה שפירש"י ד"ס מדרבנן תרומה הוא ונראה לפרש הכל כדבר מוח' ולבאור' ים לדמות הא מלתא לבלל דעסקין ב' דהשאל דחקו דבנן ואשרו לגו דין מור' נמשך אחריו שאל' בראשית הנו דהא פשיט' לן מה דמחוסר גיזה מ' איסור' אינו בראשית הנו וה"ס א"ס אינו בגיזה מ' איסור' דרבנן דרומת

[illegible]

עבדו
ישי רוק
דעת ק
לפי
דואר
באמנות
רפח

דוגמת מה שהבאתי לעיל בשם הפ"ח בס"א רבין דטריפה פטור' הממנו' א"כ אבי' טריפ' מ' חוטאת הנאכז' אינה במתנות וכמ"ס לעיל באורך אלא דקוט' נראה לתקן דלא דמי' לרבני הרב פ"ח בזה דאכתי לפנינו מחזקי' אות' בטרופ' ולא חזי' וכן דברי הרב מל"מ בה"ל תרומו' בתרומ' שמהם מדרבנן ג"כ מקרא מחוללת ועומדת ובהנה כמה דוגמות שהבאתי לעיל או מה ד"פ הרמב"ם בה"ל נער' בחילה אם האשה אסור' עליו מאיסור שניות מקרי אינה ראוי לו דעכשיו אינה ראוי' לה מא"כ בזה דאחר הגיוס שבכבר גזר לית' בה אסור' כלל רק דכשיטא לן דקרא ראשית גז' לאכך תחן לו לא איירי בדעבר איסורא לגז' שלא כדין ואיירי רק במותר לו לגז' לכן בזה שמה"ס מותר לו לגז' בלא שמה"ס ע"כ איירי בי' קרא למיזבא ועכשיו שכבר גז' אין כאן איסור בעולם בהגיו' לכן חייב בראשית הגז' וסברא זו כמכונה למדין ומעתה יתפרשו כל הדברי' והדקדוקי' הנ"ל על כבון דאמאי דמשני' בקדשי בה"כ פריך הש"ס והא"ר אסור' לגז' וע"ז משני מדרבנן וחסד' רש"י שכולל לפרש שהמקשה ידע בעלגז' דר"ל רק מדרבנן קאמר (ומסבירא כך הי' ראוי לפרש רבין דקרא אחר רק לא תגז' בכר לאכך מהיב' תימי כמליא קדשי בה"כ) רק קוש' המקשה מ"מ שפיר על השק"ל וטרי' ובני הישיבה שגתו טעם במשנתנו משום לאכך ולא של הקדש דמיטוק לן דמדרבנן עכ"פ אסור' בט"ע וע"ז משני הגמ' סד"א אם עבר וגז' מחייב ליתן לו ובדין לאפוקי מפרש זה פי' רש"י על המלה מדרבנן תרומא הוא והמקשה לא אסיק זה אדעת' דלא מסתבר לרש"י לפרש כן אלא ברווחא דקוש' המקשה הי' על עיקר הדרשא דקרא לאכך ולא של הקדש מיותר דלא לריך להכ' ולכן משני מדרבנן ומעתה באתה הקוש' על עיקר הדרשא בכר מיושב בזה ולא הי' לריך לפרש סד"א וכו' דמונן מעצמות דמדאורי' שרי' בגז' קרא לא מיותר אלא דמתקן קאמי' לשנויי לרווחא דמלתא דאף הכני ישיבה שפיר הוכרחו לפרש טעמא דמשנה דא"כ במוקדשי' רק משום לאכך ולא של הקדש ופירש"י דסד"א אם עבר וגז' אע"ג דעבר אדרבנן עכ"פ עכשיו דלית' בה איסור' יתחייב ליתן רה"ג ולא דמי' לכללא דילן ורבין דהש"ס קאמי' לפרושי' המקשה הראשון שהקשה באתה מ"מ א"כ במוקדשין לכן לא סוים בשלן קמ"ל וכדומה דכא אינה קאי' לי' באתה למה א"כ במוקדשין והבין.

ועיון להלן מאמר ד' עיון ד' מה שבאתי עפ"י כלל זה בענין שור שנתכוון לנכלים.

עיון ד'.

עכשיו כבאר עוד כלל גדול מעין הכלל הקודם והוא מהנודע שיעקר תקנתן של חכמי' מה שהוא נגד התור' היינו רק בשב' ואל תעשה ושורש זה הוא ביצמות ד"ל ערל והואה ואוכל כדין בלית' וכנשי' עלגרת ושורש' ולולב השתא דשנית לן שב' וא"ת לא מיעקר הוא כולונו כמי שב' וא"ת נכסו ת"ש אליו תשמעון אפילו' אומר לו כך עבור בו' הכל לפי שעה שזמנו לו בו' מגדר מלתא שאני.

וראותי להרב בסו"ת שגת אורי' סי' כ"ח ובתירושי' למס' מגילה ד"ג שנתקשה ונדחק מאוד במה שבאתי ה"ס בשבועות ד"ל בזה דאית' שם לורבא מרבנן דידע בשהדוחא דזילא בי' מלתא וכו' לא ליזיל וראוי' ממלא שק או קופה בו' דכתיב והתעלמת וה"מ בממונא אבל באיסורא וכו' אין חולקין בכור וכו' והקשו התוס' אף באשר' הא הוה שב' ולא תעשה

מאמר הראשון

תעשה דמטמע בסוגי' דזרכות ד"ב גבי מת מלוא דנרחה מפני כבוד הנדיות (ותי' בתי' א' לחלק בין גנאי גדול ע"ש) ועי' דכעשוין איסור ע"י לא מקרי שב ואל"ת וסב' ברכי' הקוטרס כגון שאל' אשה לפני חכם להסמיר' להיכסא וזה יודע שבעלה חי ונמטמו שרי וכו' ועל שם או קוסה דמייתי רא' מני' (ר"ל במס' שנועות דבטמן ל"ב למיל) כגון שרואה אחר ליעלה וכו' וכיון דהב' הוא דהשגת אבידה ברובה אחר ליעלו מקרי קום ועשה הא ודאי אין מקרא מגילה דרבנן דוחה אותו דהא קי"ל אין ב"ד מתנין לעקור דבר מן החור' בקום ועשה וכו' ע"ש שמה הקשה קושי' ופסל הרבה בפשיטתא דרבא דמת מלוא עדיף ממקרא מגילה והא דאמר תור' והמעלמת דהא ודאי מקרא מגל' נמי דרסה מהשגת אביד' באחר רולה ליעלו דהוה קום ועשה ואין ב"ד מתנין לעקור דבר מה"ט בקום ועשה ע"ש בדבריו באורך .

ואני צעניי מוכי' אני גדולה חכמת הרב והאמת אהוב עלי יותר ואני מודה שצעני כל דבריו בזה כפלאים וכלתי ככוכי' כלל כי מלמד שיש לחלק בנקל בין הסברא שכתבו החוס' הכל' בשנועות דמקרי השגת אביד' בבס"ג שאחר נוטלה קום ועשה לענין הסברה דכבוד הנדיות ובין הסברה דאין ב"ד מתנין לעקור דבר מן החור' רק בשב ואל"ת אלא בלא"ה נמי לא ירדתי לסוף דעתו כי כל' הדברי' מוכרחי' בבס"ג דוכחין והסברא מקייצתו דהא דאמר' אין ב"ד מתנין לעקור דבר מן החורה בקום ועשה הוא בשעטס התקנה מתחלה הוא לעקור ד"ת בידים ככועל משל"כ מה שתקנו חכמים מקרא מגילה וכו' הי' בזה עקירת דבר חור' נאום אופן ומה שתקנו חכמי' מקרא מגיל' ויהי' בשעת קריאתה כסור מלעשות מלוא אחרת אפי' מלוא דאורי' וזה הכל נגדר אותה המ"ע שמתבטל ממנה ע"י המגיל' רק נגדר שב ואל"ת שיש כח לחכמי' לתקנו וביון שכבר הי' כח לחכמי' לתקן זה אפי' אם אחר' נשך מתקנה זאת דמקרא מגילה דבר שנועש ככועל בקום ועשה לית לן בה וכמו שאנאר (ועיין מה שכתבתי בענין והמעלמת לעיל עיין ג' ועיין מה שאכתוב בשאלה ח' .

הנה צעניי רא' גדולה מכל הסוגי' דמס' ר"ה בענין חקנות קנלות העדות דקידוש הקודש דתקנו חכמי' לא מצעי' דלא נקבל פסולי דרבנן אלא אפי' בבס"ג אין מקבלין אלא מן הכשרי' אותן אפי' דמדאורי' ודאי ל"ס עדות מכירין וכו' בחקוקות כשרות והנה בשגיל כך רא' העדים המכירים את עדי החורש לחלל שנת וכן מוכח שם ד"כ ע"א אפי' לעולם חסר מתללין ע"ש זה ברור וא"כ יקשה איך תקנו רבנן מלתא דאמי ממילא ע"כ על ידו בקום ועשה ככועל ממש לחלל שנת אפי' הדבר פשוט דלית לן בה דמתחלה הי' חקנתם בשב ואל"ת מבלי לקבל עדות אלו וממילא ה"ל במאן דליתא וזה הי' כח ביד חכמים לתקנו כי שב ואל"ת הוא ואפי' שאח"כ יומשך ממילא מה שיטערו אחר' לחלל שנת ל"ל בה זה ברור ועיין מה שאכתוב עוד בענין קידוש הקודש להלן מאמר ב' עיין ב' ומאמר ג' עיין ב' .

ובסגנון זה נתיישב לי קושי' רבתי בחקשיתי בה מקום זהא דפסק הרמב"ם פ"ב מה"ל מילה דמילה בנכרי כשרה מן החורה (וס"ל הכך דרשות דמס' ע"ד כ"ו) אשמכחות נכחו והכ"מ הביא לו רא' במנחות דמ"ב ע"ש) וס"ל המסנהר ב"ד סי' רס"ד ומעתה קשה לי הא דקי"ל מילה בזמנה דוחה שנת והלא כלל גדול בידינו כל מקום שאפשר לקיים שתייהן אין עשה דכ"ה וצריך לעשות בלי דחי' ועיין מס' שנת דקל"ג בענין מילה גופ' דאמר' באומר אני הנין לקון בזהרנו בנז מחבון פרכי' ואי איבא אחר ליעבד אחר כדר"ל ופירש"י דאפי' דכח לן מקרא מגילה ד"ס מ"מ צריך לעשות אם אפשר בלא דחי' ומעתה כה"ג אם אפשר להמולו ע"י נכרי אסור לישראל להמולו והא ודאי קשי' דלא לשחמט א' מכל המוסקים שזכיר זה במקום שיש אומן עכו"ס לעשות ע"י עכו"ס ומעתה איך פסלו חכמים את העכו"ס ונעבדו על חילול מיתא דשנת החמור' בקום ועשה אבל לפי הכלל הכל' נישא דודאי החכמים פסלו להעכו"ס להמול ואין הפירוש ברמב"ם וס"ע דחכמים פסלוהו לעכו"ס להמול רק לבתחלה ונרעבד שפיר דמי ור"ל בקול אם ביום השמיני לא יהי' ישראל ממי' להמול ויש

וזה עבד'ם להמלוכה ויגדלו עבד'ם הא' לוח' דחכמים הי' כד נידם לסבול את העבד'ם וכמאן דליחא דמי ויעבור הזמן ולא יגדלו הכוס כלל וזה הי' כד ניד חכמים לחקנו דהא שב ור"ת הוא ובמלא חחלת ועיקר החקנה לסבול את העבד'ם לא הי' על שבת כ"א על קול בשב ור"ת ככל' ומעתה אפי' בשבת שפיר אפי' יש עבד'ם דשאי ישראל להמלוכה בקום ועשה ולא' איך יתקנו חכמים לעבור על התיר' בקום ועשה דאפשר ע"י עבד'ם וז"ל דחכמי' עשאור לעבד'ם כמאן דליחא בעולם בחול וא"כ ממילא אף בשבת ליחא בעולם וזהו ממש בדברינו והוא ברור ואמת לאמתה של תורה.

ואתו כמי שפיר דהא כעין קושי' זאת הקשתי לדעת רש"י בחולין דו"ג שחיעת קטן כשיר' בקדשים (דל"א כתוב' ורמב"ם פ"א מה"ל סבולי' מוקדש') ה"ל לעשות כן במקדש בשבת רק כיון דלכתחל' אמר' חכמי' שלא יאקוט אף בחול הוה כמאן דליחא. מיהו אפי' שדברים האלה ברורי' בעיני מ"מ לקושטא כ"ל ליישב קושי' הג"ל דמילה בדרך אחר ג"כ אמיתי בעיני וללאמוד מטנו למקום אחר דכיון דקיי"ל אין קטן בעשה שליח וכן הנכרי מעתה קושי' הג"ל לק"מ דעד"מ התורה לותה עלינו לקיים מצות מילה וקרבן וכדומה ואפי' הן עליו מיטל לקיים המצוה זו או בשליחו וכן בכל המצות וזהו עיקר הספק בחור' זה כל האדם לקיים המצות בפועל וזהו הטעם עשה דל"ת דמילה בפועל עדיף ומצות מילה וקרבן קשונה ודוחי' שבת ואם עבד'ם או קטן עושים ברי' אינן נעשים שליחי' למשלם ונמצא זה שמשלחו אינו מקיים המ"ע וגם זה דרך אמיתי בעיני (ומזה הטעם השגתי בחבורי לה"ל ברכות על מש"כ הט"א בס'י רש"ג לנדר' על הדלקת נר שבת ע"י כותי' וכן על מש"כ הס"ח ניד' סיק"כ לנדר' על טבילת כלים ע"י עבד'ם והנאחזי שם ראוי' מדקדוק לשון הש"ס דמנחות דמ"ב ע"ג וכן תמחתי שם בהפוך על הט"א סי' תל"ג בענין בריקת חמץ ע"י שליח שמשקפק איך ינדר השליח דהחמץ אינו שלו ונדרק להר' ממילה ותמחתי דמסורה ברמב"ם פ"א מה"ל ברכות וכן בר"ן ריש פסחי' בענין כוסה על ביצור ע"ש וכן ברמב"ם פ"ג מה"ל אישות המקדש ע"י שליח ועוד הנאחזי ראוי' שמענה דתרומת חרש המדנר ואכ"מ להאריך רק הראיתי מקום למי שירצה לעיין גם ארמון בקר' מה שהעליתי שם טעם הנין בעיני במש"כ הש"ן ח"מ סי' שפ"ב דאין האב ראוי לעשות שליח לטול בנו כשהוא צעמנו מזהל דעיקר חיובא על האב רמ"י דמשמע בקדושין דכ"ט ורמב"ם ה"ל מילה ודומי' דכסוי דם מי ששק יבשה ועיין דרכי משה י"ד סי' רס"ד שהנחה בל"ע וכו"פ תמה ג"כ מ"ש מכל התור' דשליחו ש"ל כמותו (אע"ג דמטהו בו יותר מבשליחו אבל אסור' ליתא) ונדרק בין כבוד לאחר לשליחו לא בהכתי היעב וכל במקום שלא שייך המטהו כלל באחר שאינו שליחו כמו להפריש תרומ' או לבטל חטאו ובע"כ האחר מקיימו רק בחורת שליחו שהוא במקומו של משלחו הוה ג"כ כאלו המשלחו עושה בעצמו משא"כ בכסוי דם ומילה וכה"ל עיקר המטהו שייכה ומוטלת על כ"י אפי' בלא שליח' הבעלים נמצא השליח מקיים לעצמו לכן משנרא אסור לעשות שליח כמובא לקיים בעצמו ואין להאריך כאן יותר).

ובזה כתיבב לי ג"כ קושי' חמור' ברמב"ם פ"ג מה"ל שבת פסק דחמי' פ"כ אלא שכבת נפשת וכ' הכ"מ רק דחמיר ולא היתר גמור וא"כ למה כ' הרמב"ם אח"ו דעושין פ"כ דוקא ע"י ישראל גדולי' ולא ע"י עבד'ם וקעני' ע"ג ומוכח דעתו אפי' אם אפשר ע"י אלו בלא שהי' יעביבו וכן מוכח בל"ע סי' שפ"ב ע"ג וקשה באמת הא הוה אפשר לקיים שחיטת כקושי' הכ"מ דשבת הג"ל אינ' ה"ט דחכמים ראו להניע שלא לעשות ע"י עבד'ם וכו' וזהו כמאן דליחא ולכן שפיר הותר ומלזה לישראל גדולי' כי ד"ת נמשך אחר דבריהם ועיין שאלה א' ושאלה י"ו.

ובן יש ראוי' מהא דסוף מ"ס דברים במענה האושרת טמאה אני לך תביא ראוי' לדבריה וכו' הר"ן איבא למידק כיון דמדינא אסור' לבעלה איך התירו ואיסור' שבה להיכן הלך יש מי שחירץ דאע"ג דמדינא אסורה שרי לה רבנן ומבטלי מלתא דאורייתא משום סגדר מלחא וכו' והקשו ע"ז שאין נ"ד ממנין לעקור דבר סה"ת אלא בשב ור"ת וכו' ולדרי לא קאי' כי היכא דאמר' בכ"ד כל מקדש וכו' ואפקעינהו רבנן לקדושין וכו' ונמלאת פניו' ומש"ה ארי' לבעלה ואוכלת כמי (7)

מאמר הראשון

בתיאור אלף אלף שנים וכו' דוקא בתיאור לכא ננעלתי ע"ש באורך יותר ויש לדקדק לתי' הכל דאסקענהו לקדושן א"כ
 חתך באמרה טעם אלף ועשרת פני' לטפרע ונחטלו הקדושין אפי' אם באו עדים שזיכה אחר זה הזמן ברגון
 לא מיקטלה וא"כ כל מנהג תעשה כך ונ"ל שיש כח ביד חכמים לומר שהקדושין חלו' ועומדים ואם יתברר א"כ נעדים
 שזכה ברגון חתך' הקדושין למקומם ועיין חו"ס' גיטין דל"ג בדומה לזה והנה נראה להוכיח שאין שיטות הכוסקים כזה
 התי' דהר"ן ממה שפסק הרמב"ם פ"ת מה"ל אסורי ביאה ונא"ע סי' ר' אשת כהן שאמר' לבעלה נאכסתי אע"כ שאינה
 נאכסנת לאחר' על בעלה מ"מ לאחר מיתת בעלה אסור' לכהונה ואי ס"ד כתי' דר"ן הג"ל ה"ל כפניו שזכה אע"כ דלא
 אסקענהו לקדושין מני' אלא דה"ל כאל' שזכה וטעמה עכ"ל כתי' קמא דנביא שא"פ י' כח ביד חכמים לומר שחזר
 ח"כ ולא חתא נאכסנת וזהו שכן וא"ת ואע"כ שמה נמשך קום ועשה שבעל משמע עמה ומיהו אולי יש לדמות ענין דהתם
 למגדר מלחא דהא משמע נש"ם דינמות אפי' בקום ועשה יש כח ביד חכמים נגד התור' אפי' בקום ועשה טוב חכמתי
 ומלאתי שנדרך הזה דרך נתי' הרשב"א ע"ש באורך בכוף נדרי' והר"ן דלא ניחא לי' נהכי משמע להדי' מחוץ לשונו דה"ט
 דס"ל הא דאמרי' בינמות למגדר מלחא הוא רק בזהב"ד לומדי' והכל יודעי' שזהו רק לנדרך שעה זאת אבל לדורות לא ר"ל
 באן נמשנה דשיכון דתקנו רבנן ועצאו לדין קצוה שאינה נאכסנת כבר זה מקרי לדורות ואין כח לעשות זה אפי' למיגדר מלחא.

אחרי שהארכתי הרב' בכלל דלא תסור אמרתי לתלמים הענין לנדר עוד דבר עקריי בזה והוא נחלקותי וזמן רב
 דרש'י בתור' סדר שופטים ע"פ לא תסור וכו' אפי' לומדי' לך על ימין שהוא שאל וכו' והוא מספרי ועיין מזרחי אצל
 בירושלמי דיש חס' הוריות א"ת' בביבך משע יכול לומדי' לך על ימין שהוא שאל ח"ל ימין ושאל עד שיאמרו לך על
 ימין שהוא ימין וכו' גם דעה בירושלמי מוכח במשכ' וגמ' דהוריות בתלמיד שידע נכ"ד שטעו ועש' עפ"י לא מקרי שוגג
 שלא תלה נכ"ד ומפסתי ומלאתי שערך בזה בש' נאר שבע והנאכי' אצל מה שרצה ליושב לתקן בין יודע ודאי שטע' או רק
 בדמיון ואפשר שהוא טוע' לא כחנדר לו כי מה שעור יש בדבר מה נקרא בירור ועיין רמב"ם פ"ג ופי"ג מה"ל שעות
 ונ"ל ברור דל"ק עפ"י המגוואר נסוגי' דינמות ד"כ שדין הב"ד בזה כדון הנביא שטעו לשמוע לו כמו אל' כבר
 הכרעל מיהו דוקא בדרך הוראה שעה אצל בדרך הלכ' קצוה לא וכן מנאריס הדברים בביאור גדול ברמב"ם
 פ"ט מה"ל יסודי התור' ופב"ד מה"ל בנהדרין ופ"ב מה"ל ממרי' ע"ש כי הם כללים עלומים בתור' שפטים וס'ק
 וטעמה כל דברי חכמים קיימי' בלי שום סתור' כי מה שאי' בספרי ורש"י בתור' הוא מה שאומרי' הב"ד מזה התקנ'
 לפי הדור דנחא אין עוקרין דבר מה"ל ודברי התור' קיימי' רק שאומרי' בביבך לפי הזמן ואז מחויבי' לשמוע אפי'
 על ימין שהוא שאל והך דתלמוד ירושלמי הוא ברוחה ב"ד שטעו בדון ר"ל שהם לומדי' שכן הדין מהתור' לעולם ואז
 דוקא שיאמרו על ימין שהוא ימין.

ובשורש הגדול הזה א"ס מה שיש בו מנוח' עלומ' במתבירי' אחרוני' לפי שהט"ו כ' נשני מקומות ביד' סי' קי"ז
 וא"ת סי' תקפ"ח דחכמי' לא גזרו נגד דבר ספורס התירו בתור' ונחשו עליה נאכסנת מלין ההיפוך בכ"ד ועיין ש"ת
 סוה יאיר סי' קמ"ב והלא אפי' נגד רבית גוי שהוא לרמב"ם מ"ע גזרו רבנן ואסרו' ונכ' נאר יעקב דליתי שהוא
 ומכריו סרחו מאוד בקיום דברי הט"ו ונלאיתי נשוא דוודאי אין כל הדברי' שיש ולאו בכולו מסת' מסתבהו ולדעתי
 ודאי דברי הט"ו סהרס נכחו ליתן טעם באזה מקומות שלא גזרו באופן זה באמר' שלא רצו לגזור נגד דבר מפורס
 בתור' להימר משא"כ אין כח בדיבור להקשות אם אנו מולאין אותן שגזרו בודאי יש יכולת בידם ועיני' בזה בתום דחולין
 בב' מקומות בדף ס"ט ע"ב ד"ס ולא ישכור ונדף ע' ד"ס תשך ומראה שכן הוא וכבר הביע הרב חו"י סי' קמ"ב
 מדין הכל' כמו שכתבתי ולא ידעתי מה שייך מקום כלפול אי' חכמי' יכולים לאסור דבר מפורס הלא ודאי אפי' טעוה
 יכולים לעקור כפי הדרך ועיין דינמות דף הכל' ופנהדרין דמ"ו.

והנה כימות דפ"ט לענין גאון קטנה ע"ש בחס"י מוכח כן דחכמי' הי' בידם לעשותה כח"מ ולא עוד אלא לדעת הרמב"ם כ"כ מה"ל אבל מה שטמא הנבל לאשתו משם הנדולס חס"ה דלורוי' רק מד"ס ואעפ"י שהכ"מ גמיר' מד"ס ר"ל אינו זפורס בחור' כמו קדוש' בהפ' מ"מ כבר הנאתי לעיל עיון ג' אדעת ה"ל מורחי' שהוא מדרבנן משם ועיון אב"י ת' והחוס' במס' ב"ב ד"מ בהא דאמר ר"י מיום שזרע בהמ"ק הי' ראוי שגמור ע"ע אלא לישא אשה הקשו חס"ה הא בחיב פ"ו ונאמת ראיתי שם בס' ת"ס שמתם על מתיבתא דהא נכז' וא"ת שפיר יכולים ב"ד לגזור והנה בזה מ"לנו למרז'י בכוונת קושי' חוס' דה"ס עפ"י מ"ס במס' בסנהדרין דכ"ט ע"ב מי שמתוה על פ"ו מלוה שלא להשקות זרעו ועיקר קושייתם דהא בהכרח ע"י גזיר' זאת נמשך זה הקוס ועשה ונקטו ל' פ"ו כי מזה שורש הדין (ורע שמדבריהם אלו בסנהדרין' יס' ראוי' גדולה לשיטת ר"ת כימות ד"ב ומוס' כהה ר"ס כל' סיד דנאים שאינן מבו' כפ"ו לית בהו אסור' דהשחת' זרע ע"ש ולהתקלקלם עליו דלא שייכו כתי' מילי כהדדי משם גאור קושי' חוס' בסנהדרין במקומ' גם לקושטא קשה למה לא מנה השחת' זרע שהיא אף בנשים אע"פ דלא מני פ"ו.

והנאמת שמקדס ערב לחכי מדגש לפי מה שראיתי בענין זה לגזור על דבר שפורס החירו' בתורה דבר הנון מאור ומקובל על הכל שכתבו הרב פ"י בסוגי' דפ"ק דקדושין' בהא דארוסה ל"ת בתרומה משום שמפון והקס' דלכאור' גזיר' כהאי לא אשכחן כיון שהתור' החיר' וכו' ול"ש בהא משמרת כיון דהש' במסין לא חלי' בשום זמן וכיון שהתור' לא חשש להחיר' איך נחוס ור"ל בשלמא במקום ש"ל החור' לא חשש שיע' ארס בזה או יסכך נר"ס בשנת שמי' יענינו וחסכמי' ראו שבעת לפי דעת ב"א ישל חס' וכל' כה"ג משא"כ בזה דהמסין וע"ש ג"כ מ"ס בזה בק"ל דפח"ח צעקרא דמלתא והארכתי עפ"י שורש דבריו אלה בפלפול' כהמ' בסוגי' הדין אכ"מ ומלבד שהסגור' מחייבוהו אלא בלא"ה יס' לזה שורש גדול כנוי שהנאתי לעיל שזה שורש גדול ג"כ במה שהורשה לב"ד לגזור לענין על ד"ת שהיינו דוקא לפי שזה למגדר מלתא ולא לדורות כמו שנתבאר בב"מ בתנור הרמב"ם והראיתי מקומו לעיל וה"ס מעין זה בהא דלכאור' דבר מפורס' מיהו רק דוממא הוא ולא בסגנון אחד משם דהתם לענין על ד"ת בסועל משום מגדר מלתא הוא רק בחקל' לפי שעה דרך הוראת שעה ולא למקבה קבוע בלי זמן וכמו שכתב הר"ן ה"ל בסוף נדריו' משא"כ במקום שאינו לענין על החור' רק שגור' איסור על מה שהחיר' חור' בפירוש' בהא הותר לכאור' בשתם אפי' בחלכה קבוע לדורות בלי קבצה מיהו לריך שיהי' בו טעם חסש ושעזרת כדברי הרב פ"י ה"ל והבין חלקי' אלו לגמור מהם למקומות אחרי' כי נכונים הם ולהלן בסמוך אכתוב קצת פלפול' עפ"י דבריו בסוגי' דהמסין.

והנה ענין זה שייך לעיקר הענין שאנו בו דעפ"י הכלל הזה דל"ש שחמירו חכמי' לכאור' מה שהחיר' חיר' בפירוש' (וכפי' הסגור' שהסגור' הרב פ"י בסוגי' דהמסין' ה"ל בדבר של"ש בזמן כלל בזה כ' במה שחמירו' ומכללם הרב פ"י עזמו בקדושין' דע"פ דלא תקצי' על הרמב"ם דכל' כן ספיקות בנה"ת רק מדבריהם להחמיר א"כ מה זה דממה שם וכן טעם פרטי' למה אבירו' ס' ממור ע"ש ולהלן במאמר הבני' אכתוב מה יותר נאכסין אחרי' ליישב הסוגי' הדין.

גם א"ש בהא עוד דבר הסיך לענינו הספיקות שיש זהו מה דאוי' במס' ע"ז ר"ס א'ן מעמידין דפריך לר"ל דחיים לרביעה מקרא גם אתה מתן בדינו ונתי' ועולות וראיתי בס' באר יעקב' שהקשה להרמב"ם ל"ס ה"ס מירי' דהא ודאי התם לדדי' הך ס' מותר מן החור' דאין כאן אמתק איסורא ומדאורי' שרי' ומי' דהקוש' קאי לר"ל דהוא ס"ל כח"ל ס' חלל' ס' שומן יס' א"ת ופשיטא דלדדי' מד"ל מה"מ להחמיר ונכון הוא מיהו נאמת הרב במגיה הטיע' נהעורר שם דאכתי' קשה דכלסו סוגי' דמאי פריך דמבאר שם בחוס' דכ"ב ע"ב ד"ה ורמנתי' ובדכ"ג ע"א ד"ה ורבינא דרדאי' מעיקר הדין ל"ס לרביעה ורק חומרא דרננ' וא"כ מ"ס ה"ס ואפי' למ"ד מד"ל מן החור' להחמיר מ"מ כאן לא הוה חשש כלל

מאמר הראשון

כלל מדאורייתא ואולי בזה גם ליישב הכרח איך שיך דניקוס ונחמיה מה דכתבה תורה דחמור' משה רבינו ע"ה וגם אחת דברי' ולא חיים שהיו קלמ' ח"ו כהעדר כבוד כחמו יהו' כנ"י יותר ממנו ח"ו אלף שבאחרי' אבותי ואין זה מעלה ארוכה כיון דעכ"פ הדבר ברור דל"ס לומר וכן דלא יתמירו חכמים במפורש רק בזה איתנו הלוי' בזמן' וכל אפי' שוין ובמ"ס הכז כ"י ובכ"ס משכ"ס מה ששיך לבי הזמן ל"ס לומר כן דהא אפי' במקום מזה גורו' כנ"י לדחות מקצועה בשנת וסג"ג כיון שראו שעכשו השכחה מלוי' ויש חשש שטא יעברתה וכו' וכן אסרו רבית גוי דמפורש כנ"ל וכן רבות וא"כ מה קוש' מה שאמר ר"א וחשש מדבריהם לרבועה ממה שאמר משה רבינו גם אחת תתן בדיניו ואין למדן בזה חזקן' לזמן' וכ"ל בזה דמסתבר להס"ס ודאי אף בימי חכמי' לא הי' חשש יותר מאד אלל המלרי' המוהמני' שמוצי' עריות בגורע זרמ' סוכ'י וכו' ערות הארץ ואכ"ס לא חשש' .

ואגב צענין זה דלמגדר מלחא דעסקי' ב' ושלגורד שעה יס לנ"ד רשות להכות ונעזב והכל אלא כדון ועיין דרש
ח"מ ועיין י"ד סי' ע"ד ס"ו בהג"ה יכולים ב"ד לגזור שלא יטולו בן למורה וע"ס בנ"י העתיק חז' הרשב"ץ שאלהו
על כזה דה"ל נשבע לנטל המזוה ונעבור על ד"מ ואיך ראוי ב"ד לעשות כן והשיב ע"י כולל דברי' המותר' בדאמרי'
כ"י דשנעו' וזה כמה ימים שלחתי לחקמים ואין מעיד לי דלא זכימי לירד לס"ד רבינו הרמב"ן מכמה פנים חדא לא
הכתי' היתר כולל עיין חז' חשב"ן ק"א סי' ק' דל"ס כולל אלא במעשה א' ר"ל שלא לאכול טהה בליל פסח ובאחר
זילות אצל אכילה ומלאכה לאו כולל הוא וכן מלחתי בתשו' מהרי"ט סי' מ"ו ועיין ש"ך סי' רכ"ט ס"ק ו' ומעשה
קשה עליו הניזיר איך יוכלל מעשה אשר דמיה של רשות ודברי' המותר' אמנם היתר חמ' לי הכה הרמב"ן באל מה
היתר יש לנ"ד לגזור זה ואיך השיב הרשב"ן ע"י כולל ובי ס"ד דע"י כולל מותר לעשות כן נשבע לנטל המזוה הנה
הדון רק ע"י כולל קלה השנעו' דעבר אה נשבע וגם מחויב להתיר שנועתו וכופין לחזו' ע"י עיין ש"ך סי' רל"ט ס"ק
י"ט (והא כמי ב"ל דליכא נשבע לנטל המזוה מחמת אחריות דע"י משל אה גזרו שלא יטולו בניו בטרם יושלח חנוניו
דא' יכול למכר ז"א דאכ"ה אינו יוצא מגדר נשבע לנטל המזוה וראי' בדרוש' לזה מהא דבב' רל"ט ס"ה מלמד שנשבע
שלא לא יפרעוהו מנטל התלמיד' קלה שנועתו לפי דלא רמי' עליו משמע הא אלו עליו דדי' דוקא רמי' שפיר ה'
בכלל נשבע לנטל המזוה אע"ג שס' יפרעו לו התנה שלא יאסור עליו).

ודע שענין זה מוכר בשם חינוך ב"י סי' ע"ו וחכם א' רזה לומר אם כבוד עבר יום השמיני ספיר חל וקינו
נכון כלל דע"ס לעולם כל שעה יש עליו חיוב עשה דאוריית' רק לענין הכרת אימת חל בחלקו הרע"ס והראב"ד
בריש ה"ג מילה ע"ס.

ולעיקר הדין שראוי הכ"ד לגזור שלא ימלוך בכיו אפי' מלואי סמך במדרש ההובא דפי' המחזירי' בנתיבא של שבת במעשה שיצא ממנו ענין אמירת קדים באומי שנענו ר' עקיבא ואס' הנוסחא לכו' שאמר ההוא גברא לר' ע' ולא הניחו הכ"ד למול את בניו ע"ס ומיהו ב"י י"ל בתורת למגדל מלחא באמור שאז יא' רשות לכו' לגורף שעה אפי' בקום ועשה אבל טעמי' דרמב"ן לא הננתי (ואולי ס"ל לרמב"ן דהכ"ד בזה שיש אב למול לאו עלייהו דכ"ד קל עי' ריש ה"ל מילה וע"כ שפיר יוכלי' לגזור רק הקושי' איך חלה על האב שעליו חל הקיוב וזהו אמרי' כולל ויש למקסק בזה בכמ' אנשי זרדיך עיונא רבה) ועיין משא"כ בסוגי' דכולל בשאלה י"א.

ואגב צעקן כרת דמילה הנ"ל שחלקו בו הרמב"ם וראב"ד בריש ה"ל מילה אנוע מה דקש' לי דע דרמב"ם
ס"ל הכרת חלוי ועומד אס' מה ולא מל א"ע במזיד יס' כרת וקודם לזה אין כרת והכרת רק לעב"ב א"כ דס"ל הכרת
הוא כענינע זמנו למות מה שבביל המילה בקיור ימים לכרת דיומא כדא' בסוף מס' מ"ק וע"ס בכ"מ אבל דעת
הראב"ד

הראב"ד שמים שגדל ולא מל עומד בכרת למות וקפ"י לי מכלותא דרבי וחבמ'י' במס' שנועות ד"ג דדרש' התם בכרת
 חכרת דקא'י' אמר ברית בשר דרש' רבי חכרת לאחר יו"כ יכול אפי' עשה תשוב' ת"ל עונה זה ורנן דרש' חכרת
 לעס"ב ועונה זה להורת אם עשה תשוב' וקשה לי מעט'י' מי' ס"ד אם עש' תשוב' יהי' כרת הא ל"ג תשוב' אפי"כ
 מל וא"כ אין כרת בעולם וא"ל דחדא בלדך שיד' וה"כ יכול אפי' עש' תשוב' מ"מ הוא בכרת דמייב כרת על כל יום
 שלא טל עד הנה רק השחא דגלי קרא עונה זה דוקא אבל תשוב' מהני מעשה ידעין דאמת אין כרת עד שמת
 כיון שחמיר יכול לומר הא ליחא דכיון דס"ד אפי' עשה תשוב' יו כרם על העבר אכילי' אף דגלחא תור' מכת עונה
 זה להורת דיה"כ ומיתה מבשרי' בתשוב' אכתי לא שמעי' דאין כרת על כל יום ויום דהא אפי' אם יו כרת מ"מ תשוב'
 ויה"כ מבשר כמו בכרת דמגלה כנים או פורק עול או אוכל תבן וברומה וכן קשה לי להאמת דאמרי' הכרת חכרת
 בין לרבי ובין לרבנן בלא עשה תשוב' וע"ז קאמר חכרת לאחר יה"כ בלא ע"ת וקמ"ל דאין יה"כ מבשר על הכי תלת
 בלא תשוב' וקשה קרא ל"ל ואיך ס"ד בלא ע"ת יה"כ מבשר והא כ"ז שלא טל חמיר כרת עליו להראב"ד אלא שגראה
 לי דלרעת הראב"ד יו למרס הכל ברוחא שגרא' עיקר מחלוקת הרמב"ם והראב"ד באופן זה דלרמב"ם הכרת חלוי
 ועומד עד שמת ולא מל במזיר וא"כ אם מתחל' במזיר לא מל ואח"כ כעש' אונס שא"י לומר והיא רוב' לומר רק שהוא
 אונס עכשיו להרמב"ם אינו בכרת אבל להראב"ד כבר יו עליו כרת מהעבר ומה בכך שעכשיו הוא אונס מ"מ כבר יו
 עליו כרת מהעבר אלא שחכרת זה חלוי ועומד שאם אח"כ טל כעבר מהכרת דוגמת לאו הכיתק לעשה שע"י
 קיום העשה נחמיר הלוא אפי' לא קיים העש' אפי' שגאונס לא קיים מ"מ כענש על הלאו שעבר עליו
 במזיר רק אם בעת אונסו קיבל עליו למל כשיעבור האונס וזהו תשוב' גמור' בזה לרבנן מיתה מבשר ולרבי יה"כ
 ומעשה פי' הסוגי' שפיר יכול אפי' ע"ת ולא שול' אלא שנתקרט רק שמתחמא אונס א"י לומר בזה לרבנן מית' מבשר
 ולרבי יה"כ ובלא עשה תשוב' לאמת דקו"ל בהנך תלת אין יה"כ מבשר וכן אין מית' מבשר לרבנן ג"כ ה"פ דלא מל
 ומ"מ סר"א יה"כ לרבי או מיתה אליבוי' דרבנן מבשר על מה שעבר ולא קפ"י הא עכשיו מחייב כל יום דעכשיו הוא
 אונס קמ"ל כיון דלא עשה תשוב' ולא החליט לומר כשיעבור האונס נשאר עליו חיוב כרת על מה שעבר עד הנה
 במזיר אפי' דעכשיו אונס אבל להרמב"ם דאין כרת חל בכל רק אחר עמות ולא ימול במזיר לא ידענא פירושא דסוגי'.

גם בסוגין אחר לא הננתי להרמב"ם דס"ל כל שלא מת אין כרת ואין כרת אלא לכפס לעס"ב כמו שפי' הכ"מ
 לדעתו איך מפרש לרבנן דקו"ל כוונת' הכרת נעשה ועיין סנהדרין דל"ט דכך דרש' לי' באמת ולדעמי' כל זה נדון לפנים.

ואחריו שחננין עלי דברי דודים מיינה של תור' הכללים בסוגי' ותקנות דרבנן ובכר הוכרחתי להאריך עד הנה
 בהם אחמיו ג"כ מה שגלפתי עפ"י דבר הרב פ"ו שהנתי לעיל בסוגי' דמספין דל"ג לפעוט גזיר' ולעיקר דבר מפורש
 התירו בתור' היבא שאין הגזיר' שייב' בשום זמן אחת יותר אלא שזה בכל זמן ודפסת' שפתי' יקו ותמלא נחת בפלפול
 התור' שמתוך הענין בפלפול זה נכנס בפלפול ענין ספק דאורי' ושעת הרמב"ם דקיימין בי' בדרך נחמד.

בוה אמרתי בציאור הסוגי' שס קדושין ד"י וי"א דעת רא"י בניהא ל"ג סמפון וכ"ד תוס' נקדשה בניהא ויש לדרק
 הא דאמר א"כ קיבל מ"ה הל"א א"כ קידש בניהא דמספין ליבא ודעולא איבא (וקו"ל ביהא אירוסין כדא'י' ברמב"ם פ"י
 טה"ל אישות ונש"ע פ"י ג"ג) וכן היא דרך הסוגי' כיון דכל השקלא וערו' סונג הולך לפשוט נשואין עושה וע"ז דמי
 רבינא לעולם י"ל אירוסין עולה וכו' א"כ הל"ל קידש בניהא עוד ראוי לדרק בהא דהלא לי מחזקני כך שאתה בקי
 בת"מ וכו' דכיון דהפלותא דדמו בגזיר' דרבנן לכאור' ל"ג לומר בהך לישנא ובחי' פ"י וכן עשה"ט הקשו דק' כחאי
 לא אשכחן ללמוד שלא נחתא לסמפון מכת ביהא דל"ג בה התפש כלל ועוד כ"ל דש לדרק דקדוק עשס דפספסן ורואה
 להוכיח

לכובית מריב"ב דפשיטא ל' בביאה למור אוכלת דביאה כ"ע והמתקן מדחה לעולם ביאה א"ע ואפ"ה יש ק"ו בדעשני רנב"ו וכו' וס"ס דגורו משום דעולא וזה לר"ך עבשו יותר לפרש טעמא דגור' ממה דכוח ביאה להפסדן גם הרב פ"י בח' בתובות היטב בתעורר במאמר עולא ד"ח ארוסה וכו' שזכר דורש מפי עצמו ולבאור' דלא כמאן וזה דאוכלת סן החור' מפורש במשניות הן במ"ר הן במ"א וכו' להעמיד דבריו רק אהמסנה וליהן טעם להגדירה.

וג"ל הכל כדא' מסת' הקדמנו שקשה שחבמי' גורו לאסור דבר היסור מפורש בחור' ובפרט לחוס לסתפון זהו גור' ששייך בכל זמן והחור' לא תשעה לה רק כל שאלה זאת אין לה מקום אלא בדבר מפורש היסור ממש בחור' (עיין ל' הרב פ"י וכן בס' נאר יעקב) רק ק"ו שהוא בגדר ג"מ בעלמא הוה כמפורש דבכלל קנין כספו שנתור' ככלל גם קנין אשתו כמו עבדו ושפחתו חלא שלכאור' מה בכך וקוש' מעיקרא ליתא אמת מפורש בחור' עבדו ושפחתו ואשתו כל קנין כספו אובל בחור' אבל מ"מ י"ל היינו החור' דבר' בנדקס שאין חסרון במקח וז"ל סתפין ואע"ג דקושטא הוא דמ"ח הולבין אחר רוב וז"ל לסתפון מ"מ אינו מפורש רק הא שייך במסקנת חולין כ' רש"י הא דקיי"ל הולבין א"ר ב' פירוש' או דכך מקובל מהל"מ או דהוה בכלל באחרי רבים להטות ע"ג וזו אמרי' מאחרי רבים נפיק לן לקושטא הוה כמפורש (ובכר בחבמי ותמלאנו להלן בגמור זה ס"פ ובפרט עיין מה שכתבנו במאמר ד' עיון ב' מלחא בטעמא דאדרבה אמרי' רובא דל"ק עדיף לפי ש"ל שדבר זה שאנו רגין עליו אין בו איסור בעולם וברובא דא"ק הרי גם המעוט קטן והחור' לא תשעה לו ואניא סס דברי הרב בח' פ"י בפסח' דף ט' נענין תשעה גמור' וכו' דאדרבה כל דברגן יותר יש לסמוך ברובא דל"ק דיש לומר אין איסור בעולם מא"כ ברובא דא"ק עב"ס יש ודאי גם מעוט קטן ע"ג שיבחי בענין זה להלן במאמרי' הבא' דגדים רבים) ועיין חוב' יבמות דס"ח דעולא קאמר כשטא דקרא משמע אף ארוסה ומעתה נראה לפרש שנעב"ס ענין זה בחלקו הפסדן והמדה דהפסדן רגה לכוזיח ביאה נ"ע דא"ל ביאה שעי' חופה הב' חדא והב' פתמי והוה ס"ל דנכח ק"ו משע קאמי' עלה ולא בחירת גמ"ר דהוה ס"ל ודאי כשע' דקרא נכח ק"כ לאו באש חיירי ולכן קאי' ל' הב' תרמי וכדעשני רב נתמן ב"י דהק"ו הוא גמ"ר ולכן ל"ג דיו ומעתה א"ס הא דפירש רנב"ו בח' דעמא משום דעולא משום דלהפסדן דהוא בחורת ק"ו גמור ולא גמ"ר לא הוה דבר מפורש ולכן י"ל דגורו משום סתפון אבל למאי דקדש דהוה גמ"ר ודבר מפורש אב"ק איך גורו משום סתפון דל"ג כזו זמן והחור' לא תשעה לו וע"כ אמר העטם משום שאל תשקה שזה מעוט זרמות ויראת חטא שחבמי' ראו כפי הדור שגריך לשום לי בגדר משפחת ואינו בגדר החור' שנת' לשלמים ורמי'.

והם הם דברי עולא גופי' ארוס' ב"י אוכלת בחור' ד"ח שנאמר ונפש וכו' ר"ל שהמעטו שהדברים הם דבר חור' מפורש ממש בפסוק והק"ו רק גמ"ר ומ"ט אמרו וכו' שאל תשקה.

וא"ש מה שדקדקנו בכאן' דרבינא דנחלקו בתקנה אי ראו לגזור לשון בקי בח' דה"פ מוחקני כך אשתה נקי וכו' וירע אחת שק"ו זה אינו בגדר ק"ו אלא זה שמו אשר יקראו לו גמ"ר וכשטא דקרא ואפי' מדרבנן לא ראו לגזור נגד דבר מפורש ואינו שאל ל' סתפון בעגדים ליכא וי"ל דס"ל אשה אינה מפורשת ולא השיב על עיקר דבריו שרמו לו כי מילא כמעט מתאונתו וכו"ל אשכחן טובא א"כ אפשר דס"ל רובא דל"ק לאו מפשטא דקרא נפיק אלא מהל"מ ולא מקרי דבר מפורש בחור' ויכול' לגזור דנפשטא דקרא עב"ס יש לפרש דקרא דינא קאמר דקנין כספו אובל ויש למציא בנדקס וכו"ס באש אע"ג דמורה ל' גם אשה כשטא דקרא ק"כ מקרי אבל כשטא דקרא יש לבראו בנדקס שא"כ סתפון ומעתה י"ל ה"ט דנקיט א"כ קיבל ר"ל דקרא מל' לפרש בפשטות בקיבל המומי' ומעתה א"ס דבלא"ה כמו יש לדקדק אלא דאמר א"כ קיבל דאס בקיבל הוא בהיפוך דריב"ב לחומרא וכן בג"ל לקולא ואין זה הפירוש של השלח

ל' ומעתה י"ל כיון דמפרש דנ"ג גור משום סמטין וכדי שלא יקשה דזה שייך בכל זמן והוא כגד דבר מפורש החירו לבד קאמר א"כ קיבל למרן זאת הקושי' דאינו מכורס דקרא יז לפרשו בקיבל עליו הסמטין ולכן ממילא א"כ לא נקט דקידש בנייה דלמאי נפ"מ יאמר זה הא גם בזה הוא נהיפוך וכן נ"ג לקיבל וזהא ליכא לפרש בשטא דקרא דהא להדי' כמיס קנין כספו.

ובזה יתיישבו דברי הרמב"ם פ"ו מה"ל תרומות דנקיט למ"א טעם משום חשקה נגד הש"ס בכתובות דאמר' למ"א אפי' לעולא משום סמטין (וא"ל ליישבו עפי' דברי הר"מ מברכות דהא נקט שטא חשקה לחוד ודלא כהר"ב מע"ט דס"ג שו"ת ליישבו נהא) והנה הלום דאיתי נחי' רש"א לקדושתן שב' לנפשי' לקושטא י"ל גם לעולא טעמא דמ"א משום שטא חשקה והש"ס בכתובות רק לרוחא דמלחא קאמר לפרש נט"א משום טעם אחר אבל י"ל מא' ס"ל אף נפג"ו חיישי' שטא חשקה ולא סמטין' אדוכת' מייחד לה ודברי הנ' ולהכ"ל י"ל למסקנא קי"ל רונא דל"ק מקרא (ובפרט לרמב"ם דס"ל ספיקות שרי' מן התור' וכ' האחרוני' מהר"ע ופ"ת נישב קוש' הרשב"א דאכ"ק מאי מיימי אמוראי דאי' דאולי' ב"ר מלך חיישי' בראש עולה וע"ע לטריפה דלמא משום ס' שרי' ומי' דמוקד באפשר לנדר וסמי נידן מיכף לנדר בריך לנדר ומה קאי הראי' מללא גזרה חיר' לנדר ומעתה שראיות אמוראי' באופן זה קאי מפרשי' ע"כ מה דאיתי' בסוף הסוגי' דהיי' הש"ס דלמא שאני הכ' דלא אפשר ר"ל דלא דמי הש"ס נהא רק ראיות רב אמי משמיט' עלמה דהתם דאי לא אפשר אבל ראיות אינך אמוראי' נמ"ע ועיין זה שאכתוב בזה באורך במאמרי' הבאים לפנינו ונפרט במאמר' השני עיין א' ומאמר' ד' עיין ג' והוא דבר מפורש ואכ" ע"כ למסקנא אין הטעם משום סמטין).

ובסגנון אחר אמרתי נישב קוש' הכ"י הכל' איך גורו משום סמטין שאינו שייך בשום זמן ונגד מפורש בחור' דהנה לבאור' מעקרא דדינא פירכא דוראי הא ביש בה סמטין היא יודעת בנפשה ומכרת מומה ואיך תאכל בחרומ' ולא תחוס לאיסור מיתה החמור אע"כ אכ"ה חששו בתקנתיהן לקלות הדעת שלה שלא תחוס לה ותיקל בעני' לומר אכ"ה לא ידקדקה את ודאי שייך בזמן כפי מה שראו חכמים קלות הדור ואין מקום מתחלה לקוש' זאת.

ובזה יתבאר נ"כ דברי הרמב"ם הכל' דס"ל כמ"ה הרשב"א כ"ל דלקושטא לעולא טעם מ"א משום שטא חשקה רק שלריך ביאור ובראה לפרשו דזה ג"כ בריך פירוש מה דאמר הש"ס בהג"ז ל"ש שטא חשקה דדוכת' וכו' ונרא' דה"ס דכל החשש שטא חשקה הוא בשוגג שלא תזכור שזאת תרומ' אבל למזירה לא חיישי' ולכן בהג"ז שנעלה חייב במזומני' ומייחד להם מקום ומקפיד עליהן אם נותנת מהן לקרובי' הוה גזל ול"ש טעות שאפי' אינה זוכרת שזאת תרומ' מ"מ אמור' ליהן להם משום גזל מא"כ קידם הג"ז ויהי' לה במתנה. ש"א במזומני' ויכולה ליתן מהם לאחר' וג"כ גזל ומעתה מרא באורך שייך לסגירת משנה אחרונ' דס"ל גם בהג"ז אסור ע"כ חיישי' למזירה בין אם נפרש משום סמטין כרי יודעת במומה ואכ"ה לא תשנה אפי' לאיסור חמיר דאכילת תרומ' בזרות א"כ פשיטא שלא תחוס לאיסור גזל קל כזה בשביל שבעל מקפיד על מזומני' ופשיטא שיש לחוש אכתי' אם לא תזכור בחרומה שחתן לקרובי' ומעתה הם הם דברי הרשב"א הש"ס נקיע לרוחא דמלחא למסנה אחרונה טעם משום סמטין ור"ל הש"ס קושטא קאמר דמשנה אחרונה חששה לקלות הדעת שאפי' לאיסור חמור דסמטין וזוהי שלה לא תחוס אלא שא"כ טכ"ס שיותר יש לחוש לשטא חשקה ולכן נקט הרמב"ם השמשה היותר קרובה וקלה נענינו' לחוש לשטא חשקה והבין כי הדברי' כפתור ופרח.

עוד נרא' בהנחה זאת לפרש בדרך פלפול קוש' אחת שבמעט הניחו' החוס' נקוש' בכתובות דמ"א דר"א דאמר מסיר' לכל אף לתרומה אפי' למ"א דבהג"ז אסור מ"מ במטה מותרת ובשמיטת' אמרי' בהיפוך א"כ מסר למ"ד משום סמטין אסור' וקאי למ"ד דבהג"ז מותר ואכ"ה במטה אסור' ונרא' לנאכר הא דמפרשי' לעולא תרי טעמי במשניות וה"ע דעילא

בואמר הר"א שון

דעוולא ס'ל מסבארה מתיב' תימי גנזור משום סמפון הלא היא יודעת בנפשה שאום בה לא תרצה לבעלה ע"כ מסתתר לפרט משום שאל חשק שהוא חשש שגנה שלא חזכור שהוא חרוטם רק מעשה בהגיע זמן וזוא שולח לה מוזות באל ס'ל לעולא אע"ג דאין לא סמכ' אבדיקת חון מ"מ היא נאעמה בהבעל שולח לה מוזות והיא חושבת שגדולי כתר בדיקא בקרוביו בנדר"ח וידע ונחפיים בהסכונה חס קרוב מאד כי בלא"ה כל הננעים ארס רואה חון טנגני עלמו ר"ל בדרך פלות שהארס אינו רואה חונה ומוס לעלמו ואומר לרע טון וע"כ תיכף היא חושבת שחפיים רק אכחו חייש' וזוקא ח"א מתחיים בחומין ומעמה שני הטעמי' לרקו יחדיו דקודם הזמן ל"ס סמפון דאו אין לה מקום לשעות כלל נגד זה יש לחוש לשאל חשק ובהג'ו דל"ס שאל חשק דרובת' וכו' אבל אז יש לחוש לסמפון כי היא טועה וחושבת בבדיקת חון נחפיים באמור אבל במסר האב קודם הג'ו ונדרך לא בדיק (כמ"ס המכרשים ועד הכה לא הג'ו) דבלא"ה כך הכי' ח"ב מוכר) ומעמה אין לה מקום לשעות חסו סברת ר"א אבל סוגי' דלין קאמר' ח"ב קטור' דקאי בסברת רשנ' דלס"ל לעולא דמנה ראשונה ומ"א חרווי' משום סמפון ופלגו אי אכן נאמת סמכ' אבדיקת חון אי לאו ולפוס הק סברא שפיר חייש' למזידה (הא אינו חייש אפי' קודם הג'ו לסמפון) הוא בסיפור דרך בהג'ו מותר למ"ר דאו לא חשש חכמי' לסמפון דסמכ' נאמת אבדיקת חון אבל בדרך לא בדיק והסבין.

אמר
ללמדנו כל
בחור יב
מן המושקע

ואדרי
לחיות צר
מאמר המור
סוף נגדה
החלי קשה
וההללה וזה
ועם זאת
כל הכסף
תחת הקי
במדע ומח
ע"פ וישמע
שורה מזה

עושה חסד
די' טוענת
וגרחה לפ

הקדמה לשאלות.

אמר הצעיר והקטן המחבר אחרי שגבר עלי נועם ה' וחסדו לגמור חצורי הקטן הלזה אמרתי לחהבת כלילת לחבר לו עוד איזה דברי' שגשגתי ונתתי עם מחבבי דברי בני גילי בזמן עוסקי בחבור הכל' והם באמת כמלואי' למלאות כמה דברי' שקלרתי בהם בפנים כדי שלא לנאת ביוחך מן המבוקש אבל הם נכרי' ושייכי' למה שאמרתי בהחבור.

ואחרי שראשית חכמי' יראת ה' ורוממותו וההודאה לשמו ית' על החסדי' יהי' זה ראשית דברי להודות ברבי' על כל הטוב והחסד אשר גמלני מעודי עד היום הזה ואם נרות רבות עברו ראשי כאשר הזכרתי בהקדמות החבור חובם ג"כ לתת מזכרת להטוב התמודי ועל איז' פרטיי' מסוימו' שהם בגדר ההשגחה הפרטיי' שהאדם מחויב לדרך עליה' ברכת הגומל לחייבי' טובי' ומהם הרפוא' מחולי קשה וגדול בימי נעורי שנתוסף לי אז שם אברהם וההללה מזלעית מחט של ברזל גדלה וההללה משריפת אש ומאיש זדון ובליעל ונוסף האחרון השקול כנגד כולם בקום עלינו אדם חי' רעה באה לעולם בזהמות מלכות נרפת שהיתה בימינו כמה סכנות נפשות עברו על ראשי ותם כל הכסף והעושר ונבית אבותי גם הייתי במאסר על דברי התור' מההנהגות רבנות מיום כ"ו תמוז תקנ"ד עד יום ט' באב ובשעה ההיא בכל רגע ורגע הי' זעם ר"ל מה הי' יכול לומר כלם כנודע וכמה גדולה ההללה מזעלי בחיר' (כאלה הבוחר' ברע ולהיטב לא ידעו) וכדדרוש בזהר ע"פ וישמע ראובן וינלכו מידם שהנילו מידם שהי' בעלי בחיר' ואושם בצור של נחשי' ועקרבים שיותר נוח' מהם ההללה בזכות.

ואני אמרתי בזה דבר קטן בציאור מ"ר פ' ל"ד ע"פ וישמע ראובן ח"ל למדך תור' כשאדם עושה מזה בשמחה יעשה אותה שאלו הי' יודע ראובן שהקב"ה כותב אחריו וישמע בו' בכתפיו הי' טוענו ומוליכו אלל אביו עכ"ל ויש להקשות טובא איזו ראובן עשה בשביל לקבל פרס ושנה וגררה לפרש שעל מש"כ תורה וינלכו מידם פירשי' דעתו הי' להשיבו לאביו כ"ל פרושו מדקיי"ל

הקדמה לשאלות

מחשבה טובה הקב"ה מוציא למעשה מועלה עליו הכתוב כאלו באמת הנילו מידם לגמרי אעפ"י
שלא נתקיימה מחשבתו מכל וכל והנה ידוע שמהדין ה' לראובן עליו טינה על שיעקב נטל ממונו
הבכור' ונתנה ליוסף וטעמא דמלתא ה' בכל המעשר' שבאמת כוונת יעקב בטיפה ראשונה ה'
לרחל ובצחינת מחשבת יעקב ה' יוסף הבכור אעפ"י שבפועל ה' ראובן הבכור וזוה הוראה
גדולה כמו גדלה צחינת המחשבה והכוונה וזהו נועם מליצת חז"ל אלו ה' יודע ראובן שעת'
הקב"ה לכתוב בתורתו עליו ויאללו מידם בהחלט אעפ"י שבאמת לא הנילו ה' מבין מתוך זה
אמיתת השורש הגדול שהמחשבה היא העיקר בכל הפעולת וזוה ה' דן שבאמת דין עשה יעקב
שנתן הבכור' ליוסף ולא ה' נשאר שום דושם טינה בקרבן נגדו ועל כתפו ה' מוליכו לאביו.

וראשית דברי יחי' בשאלה וחקיר' בהלכת' רבתי לשבתא ענין דבר שא"מ ומש"לנג וסנה
בחרתי לחבר לזה שאלות ביוספר עו"ב כי אמרתי לתת קצבה לדבר כי לא יכולתי להציג כל מה
שכתוב לפני מעיני לענין שאין לדבר סוף והשאלה והענין הראשון באמת אינו נוגע ב"כ הדבר
לחצורוי דנא אעפ"י שבא בשאלת השואל לדמותו ענין דשא"מ לענין הספיקות גם בסוף הענין
דברי חזרי' ומתערבי' לענין שאני בו מ"מ אמרתי יחי' ענין זה במספר המנוי' וחזרתי אל הסיבות
הקטנות עוד הסיבה שארענו בראשית דברי שעסקתי במחשבתי וידעתי בענין הזה צעת לזה
בהיותי במאסר הכל' לולי תורתך שעשועי וכו' וע"כ חביב עלי ביותר וכבר כתבו המחקרי' שאין
רחוק ששתי סבות שומות יסבבו בהתחדותן ענין אשר לא הסיב אחת מהנה ודי בהערה זאת

[illegible]

שאלה א'

אלה הם דברי א' מהכחמי' במכתבו אלי כבר אמרתי לבת' פא"ס שדעתי יש לרמב"ם דס"ב כל הספיקות אסורי
 רק מדבריהם ראי' ממאי דקיי"ל הן בשבת והן בכל התור' דא"מ מותר כל שאינו פסוק רשע לפי שהוא ס' אס'
 יעשה הדבר האסור אם לאו ורוב"מ הרב בר' דקה דברי וספרים שכלל הספיקות הפעולה וראית שעושה דבר זה
 במחטבין רק הספק אם זה אסור משא"כ ענין דבר שא"מ הספק בהפעולה וזה שרי עמי ואם היות ההפך אשת אב'
 הלא מסבירא איכא מסבירא שומר מסביר להחיר כל שיש ס' אס' יש כלל איסור טמא שומר ענין דא"מ שיש איסור
 וראי' בהפעולה וע"כ בדעתי אבי עוד ועוד זאת אדרום ואבקש ממנו יודעני מהני מלי מעלייתא דאחאמרי מדרשא בענין דא"מ פ"ר.
 ואלה הם דברי תשובתי ההפך שהפסחתי אמת נענעו ומכ"ת אומר אפכא מסבירא לא אוכל לעשות כזה מופת
 בסבירא וכל דרך איש ישר בעיניו אמנם ההפך מכריח א"ע ממה שלא עמד על ענין מפורסם זה א' מהמחנרי' ועוד
 כ"ל ענין ברור הסותר דברי מכ"ת מכל וכל כי הלא הדבר ברור שלא יקר' ספק דמותר לרמב"ם טה"ת אלא בש'
 שקול וענין דבר שא"מ דקיי"ל מותר א"ל להיות ספק שקול אלא כל שאינו נגדר פסוק רשע טמא וענין פ"ר הוא
 ענין ודאי טמא ולא על חכם המעילו פסוק רשע ולא ימות שהוא ודאי ברור ומוחלט.

ובעקרון של דינים אלו העמוקים ביותר מעט מוצייר יש לנו לדבר בכן מ"מ מלתא אלגושי' יקורא ואעתיק לו
 הכה מה שדעתי בכן ואם מעט הם חתי בהם רוחי אש יעלו לרנן והוה מה שרשמתי לי לזכרון.

וזכר לנפלאותיו וחסדו ית' גבר עלינו בימי השעוררי' שהיתה בימינו במדינת נרפת לא נחן למוט גרלינו היילנו
 נדרך בלא וכמעט כשי' נגליים לעין כל מדרת שחת גם הפליא חסדו עטמו בקיום מלוותיו ושמירת השבתות ומועדים
 כטרע ועם כל זה רבים מישראל במקומות מושבותיה' הי' חנוכי' לחלל שבתות ולשייב בניות הגרנות ובשדות במלחכת
 הקצרה וקיוון עומר טורנה (ובסבת המבואות וההפקר לא הי' כל האופנים שוי' בהענינים שדין תורחתינו דין יחרוג
 וא"י מלי' בהם אם בכוונת השכריות אם להעביר על דת או מתכוון להנאתו ובהנה שארי דברי') גם לא הי' אפשר
 או לעמוד על החקיק' וגם הי' סכנה בדבר להורות לשולל אם לא למוחק דרך וירא הי' מרבי' אבל אחר עבור הסכנה
 ויעבור הי' רוח הנחה למדינת נרפת לדרוש איש בשם אחריו מי שנגע יראת הי' בלבבו החאמן לשוב אל הי' ירשמו
 ושאל מי חסמים יגידו דרך התשובה והנה או בנפלאותי חפוס במשטר סכנת נכשות משם ר"ל אחס' ימים (מיו' כ"ו חמח
 עד ט' באב שנת תקנ"ד) ושם כמלא גס הי' אחד מגדולי התור' דמויחתינו ולפעמים שעשעונו בחזרת הי' טמא שילה
 בזכרון בלון (כי אפי' התפלה וק"ם וחפילן וזיכית הכל הי' בסור מפני הסכנה) ואמרתי לפלפולי בעלמא וכנושא ונותן
 ומסתפק אולי כל אלו המלככות ישראל עושה לנכרי בכפי' לא יחייב עליהם שראונו' ההם מלאכה שא"ל לגוף' דפטור
 לרוב הכוסקים דאין ישראל נהנה ממלאכה זו כלל ונפרע לרש' (בשבת דל"ג גבי הולאות המת בשעושה לסלק ההיוק
 מעליו מקרי משא"ל").

ואמרתיו שנראה לי סמך מדברי מהרש"א בח"א (כ"ב דק"ט) דהא דמקושש לש"ס נחכוון כדבונא בתרגום יובנא ופי' מהרש"א הא דעבר עבירה חמור' דחילוול שבת דהוה כבושר בכל החור' ולא עבר עביר' אחרת מחייב עלי' מלקות דלא קמיר' כ"כ ופי' לוקה ופי' ג"כ ישראל רואי' שמתענשי' עליהם רק דבאמת דרוק גמור הי' ולא ראה לעביר על מלות הנורא ק"ו רק בשבת מלאכת משבת אסרה חור' וכיון שהוא לא הי' פריך למלאכה לקושש לא חילל שבת רק האד' יראה לעיניו וכו' ודפס"ח (ואנכ' גם אני אמרתי בדרוש דה"ע דר"ע בשבת דל"ו דאמר מקושש זה נלפסד ולא חשש להחמור' מכסהו לפי שלש"ס נחכוון ובה אמרתי עוד בדרוש הכהנא בסתרי' דברי רש"י ביבמות ד"ו פירש הכהנא' לחלק דלא נימא אינו חייב מיתה עד שיעבור על כולם ובפסחי' דף ה' פ' להורות דחייב חטאת הרבה ע"ש דהנה המורתי פ' ויקהל הקשה על פירש"י דיבמות דזה מוכח ממקושש דל"ז שיעבור רק על אחת אלא ש"ל החס הוראת שעה הית' עיין בסנהדרין דע"ח רק א"ל מקושש נחכוון שיהרג ככ"ל לש"ס להורות לישראל ע"כ ל"ל כן דמנא הי' צדור לו שיהרגו בהוראת שעה ומעתה רש"י ביבמות נקט בפרשו העמות היותר גדול רק בפסחי' קא' הסוגי' לר"ע ולרד"י מוכח ממקושש) והרב המובהק ההוא אשר דברי' נאים הם למדודי אבל לדעתו אין להם ענין כלל למש"ל"ג כיון שרואה הישראל לעשות זאת המלאכה שעושה להנכרי והנכרי מתכוון לטמ' וארעה' דרי' קעביר וגם לי' הי' נראין הדברי' כך בלי ספק.

ובצאתי גדולה מזו להכריז בחי' פ"י בשבת ד"כ גני הא דאר"ה מושבת להחמיר להנכיר במדורת בית המיוחד דמקרי מש"ל"ג כיון שעושי' להם הכהני' שלא יהי' להם קור לנרדך העבודה ע"ש ודברי' תמיהי' בעיני דמעתה אף עיקר הקרבנות הכל יהי' לענין שבת מלאכה מש"ל"ג חס אינו בפסחי' דע"ז ומנחות דע"ב בעי' למודי' דחמיר וכל שזמנו קבוע ד"ס ואם חילל שבת בקרבן שלא במקום מזה חייב כעמורא בפסחי' ושבת ועיי' תוס' חולין ד"א מה שהקשו למה לא יפסי' דאולי' ב"ר משה' קדש'.

ואלו הי' אפשר לקיים ענין זה דמלאכת שבת שעושי' לנכרי בפס' ואונס הוה מש"ל"ג הי' נראה למזל קלמ' יסוד למה שקשה טובא בחולין דק"ל שדא הוה שגורו שלא לשנות ממלאכה ביה"כ וקנעוהו בשביל כך על שבת שלא חשבת חורת יה"כ ומוכח שם שכל ישראל עברו ולא שגרו יה"כ הוה ממלאכה ותמו' דנסנהדרין דע"ז ורמב"ם פ"ה מה"ל יסודי המורה וי"ד הי' קנ"ז מנורא דנכס"ג יהרגו וא"י ואזנ' מלאתי קשי' זאת בחי' הריטב"א והכאני וחי' בשם תוס' דלא קנעו כלל יה"כ ועברו רק לעשה דקידוש המדש ונרש"י ותוס' שלפנינו לא משמע כן גם לכאור' יראה למאי דקיי"ל ב"ה דכ"ר כראב"ז שאם לא נראה בזמנו אין מקדשין אותו שכבר קדשוהו שמים וכ"פ רמב"ם פ"ב מה"ל קה"ת א"כ עכ"פ ביום לא נעשה ר"ה וממנו לעשר במדש יה"כ ואין כאן מקומו.

גם ראוי להתעורר בענין הכל' דמס' חולין שנתלו יה"כ ועשו מלאכה בדברי' אגדה ראיתי בשו"ת מהרש"א הי' ג"כ דא"י במדרש משלי על פסוק עתה עתה שהקנ"ה בעתה שלא יגרשו הקטל בשום זמן לבטל יה"כ והוה שגמור בו חקות עולם והנה גם בימי החינוך בית ראשון לא התענו ביה"כ כדא"י במ"ק דף ט' ועיין אברבנאל למלכים שהי' הוראת שעה עכ"י כביא וק"ו שש"ס סמך בעלמא ואנכ' עיין סוף מס' מעניני דכ"ו דמה דא"י שם נמשכה לא היו יט' לישראל כט"ו נאכ' ויה"כ וע"ש בנרש"י ונרענורה וביום שמתח' לבו זה בצינוק דמ"ק שהי' ביה"כ וכ' מהרש"א נח"א ח"ל לא ידענא חכמו ביה"כ ואף אמנה אנכי לא ידענא ופי' לא ידע דנינו ש"ס דמ"ק רק זהו לא הי' מגרס שום חטא ועון אבל מהא דחולין קשה.

רק שלא ימנן לפרש כן דהא בסנהדרין דף הכ"ל אימא דאמר לו נכרי קטול אפססתא ושדי לכני בהמתי פטור משום דעכו"ם להנחת עצמו מכוון ולא להעניו על דת וע"כ יעבור וא"י וקשה א"כ חסוק לי' בלא"ה דהוה מש"ל"ג לגופ'.

לנופ' לגבי דשראל ועפ"י י"ל הרמב"ם לעצמו קאזיל כמה דפסק גריס ה"ל שנת משאל"ג חייב דהנה הוא פסק בפ"ח מה"ל יסודי החור' דאפי' געזת הגויר' ופרהסי' ל"א יחרוג וא"י רק על דאוריית' ולא על דרבנן (ועיין מה שכתבתי נו כב' מאמר הראשון לכבוד' קש' כיון דאזכור ס"ל בה"ל טמרי' כל מה דאשרו רבנן ככלל ממש בלאו דאוריית' ולא מסור ל"ל דרך החנו חכמי' מתחלה שלא יחרוג דוגמת מה שכתבו הטפרשי' לדעתו הא דאמרי' דכדשה לאו דרבנן מפני כה"כ ופי' שהענין הספיקות לדעתו כמו שהארכתי בזה ע"ס) ומה דאמרי' בסנהדרין אפי' על עקרתא דמסאני לרדי' פרושו בלאו דאוריית' בתקומתהם כו' וא"כ הוה קש' ל"י ככ"ל בהא דקטול אספסת' דהוה משאל"ג אע"כ דקיי"ל משאל"ג חייב ובהאומרי' משאל"ג להלכה פטור כ"ל דאפי' על דרבנן יחרוג וא"י כמו שכ' שאר פוסקי' ומעתה לענין ההלכה דיהרגו וא"י אם נא לשאלו אין צו נפקותא בהא דמשאל"ג כדמוכח מהא דאספסתא דמשכ"ס ככ"ל רק הנפקותא אם עבר דעבר אי חלל שנת במלכא דאוריית' אם לא וגם בזה אין הנפקותא אם עבר דעבר באונס במקום שהדיון הי' יורג ולא יעבור דבהא אין נפקותא כלל לענין חילול שנת דכבר פסק הרמב"ם פ"ה מה"ל יסודי החור' הלכה ד' כ"מ שנאמר צו יחרוג וא"י ועבר ה"ו ביטל מ"ע דקירות השם ועבר על ל"ת דה"ה ואעפ"כ מפני שעבר באונס אין מלקין אותו ואין משיקן אותו ע"ש נמצא עכ"פ משום חילול שנת אין כפ"מ רק בלא"ה מי שעשה בלא אונס גמור מלאכה לכבדו ואין לו הנאה כלל רק הנכרי כופהו ולא הי' בכלל אונס דנפשות שנוכל לפטורו מלד החונס בזה יש מקום הספק אי הוה משאל"ג ככ"ל.

וחא הווי כלא גדול שזמן רב אח"כ והרב החכם הכ"ל כבר עלה לשמים מלאכי דרך מקרה טבור גברא רב' במהרי"ק שורש קל"ז שכ"כ להדי' אהך דקטול אספסתא דהוה מלאכה שאל"ג ממש מטע' שכתבתי דאין השראל כהנה כלל ממלאכ' זו ובעיקר לפיכך שם לא יכולתי בעת לעמוד עליו כ"כ נעיון דאולי מלתא גמלי' ושמי' אם הספיקות שלכם כך כו' כי נעניתי הרב רביט פשוטי' דהוה משאל"ג.

והנה זה הענין דמשאל"ג הוא כלל בכבד מאוד בנפ"ם שנת והלכותיו וגם הזכרתי בכמה מקומות במאמרי' שכתבתי פ"י ובניי וחלמדיי שחרו פני להראות לפניהם הדרך ילכו בה ואעפ"י שבעניי מיכר אני מעוט השנתי וגם אכני מבחן והגעתי לידועת שלא ארע מ"מ לא יכולתי למנוע מלדבר בו איזה דברי' אולי יושר נעניי הרואה וראשית כל אמרתי ראוי לעיין כמה שלא מלאכי מפורש היעב דרך כלל גדר וסוג וגוף הענין הטחלק ומפריד ענין גדר פסיק רישא וענין משאל"ג שהם קרובי' מאוד נמהותם וראה זה מלאכי אחר קדוש מדבר בכ"מ ריש הלכות שנת ז"ל מלאכי כתוב ההפך שנין משאל"ג ובין פ"ר ולא ימות הוא דנבי פ"ר אינו מחבין למלאכה כל עיקר אלא שהיא נעשית בהכרח כגון שגמר בית והי' שם לבי והוא לא כיון לשמירת הלבו אלא שהמלאכה נעשית בהכרח וכל משאל"ג הוא מחבין לגוף המלאכה אלא שאינו מחבין לתכלית מיוחדת הר"ר אברהם החסיד בשם אביו ז"ל עכ"ל ונעניי לא ירדתי לסוף הכוונ' ונעניי הוא מאמר סתום מאוד מכמה פנים כמו שאבאר הנה מה שיקשה על הנעמינו עד שנלטרך ליסודות היסוד הוא דקיי"ל בפ"ר חייב ואף ר"ש מודה ומשאל"ג פטור ר"ש ולשכרנו כהפכו הענינים דהוא נתן גדר משאל"ג שטבוח עכ"פ למלאכה רק לא לתכליתו וגדר פ"ר לפי סדרתו אינו מחבין כלל אף לא להמלאכה דנע"כ קיל והגם שהוא העמיד דבריו על דברי הרמב"ם שם דפוסק גם משאל"ג חייב ואין הדברי' מהפכי' אבל אין מספיק לנו בישוב הדברי' לר"ש ולרוב הפוסקי' כן קיי"ל להלכה והדבר קשה מאוד ליתן צו גדר כי לכאורה אבתי כל פ"ר הוא עדיין בכלל משאל"ג דאם מחבין לאותו דבר מחבין ממש ולא מקרי פ"ר וכל פ"ר שאנו אומרי' דמורה ר"ש בחיובו עכ"פ ענינו אע"ג שאינו מחבין אליו אפי' חייב משום פ"ר ואבתי הוה משאל"ג ומה שאלמתי נעמי' דבור ומוכרס הוא בהנין ג"כ דעת רש"י בזה

כחל דמשי הגמ' בשבת דק"ג בארעא דחבר' ולעיל דף ע"ה גבי חלון פירש' להדי' הא דלא חייב מיס' כ"ר משום
 דלא ניה' לי' סימט ויותר נוחא לי' בחייו אבל אם הוא שקול ולא איכפת לי' אם אחרמי כזה כ"ר וחייב והמס' ^{הוא}
 הקטן על דבריו מארעא דחבר' ונראה לי כדעת רש"י שהענין כך שזריבין לבחון בהדנר הנעשה בנולת סנדע כוונת
 העושה אם נובל לשער מזה הסברא ודרכן ודעתן של בני אדם אי' נוחא להו אי' לאו ובחופר נומא וא"ל חלל לעפר'
 דעת ב"א אם ח"ל לגומא ביחד לא נוחא לי' ולא יחייב שום מושל דניחא לי' בהך מקום שיהי' בו גומא ויפא' אם
 הוא במקום שאינו מקבל טמא (דאז פטור בלא"ה משום מקלקל אפי' למאן דמחייב במלאכה שאל"ג וכמו שסקרו גם
 הרמב"ם ועיין חנו' ד"י ורש"י בנזילה ד"ח מ"מ אפי' אינה במקום דרוע שהוא מקלקל מ"מ אין סברא דניחא לי' בנזיל)
 ובהולאס המות דר"ד ובהרצות מוקין דקב"א שהוא לבסוף ההיזק מעליו ענין אחר למאן דמחייב רש"י דכ"ל כלל לאתו
 דבר שנעשה המלאכה בו) ולכן אע"ג שהנזיל נעשה בהכרח בחזרת כ"ר מ"מ כמור משום משאל"ג אבל המלקט עניס
 ומריר וזרין בארעא דר"י ולא כתבין חלל למאכל בהמ' וכל כה"ג אמרו בע"כ חייב דנע"כ ע"ז מייכה קרקע שלו
 וזהו בלי סנדע מחשבתו בע"כ אין סהדי דכל אדם נוחא לי' בהא והנה לשיטת המוס' בשנובל לשער בדעתו דלא איכפת
 לי' לא לבאן ולא לבאן אין לו דין פ"ר ולרש"י כל שהדנר שקול כיון ששעה מעשה שבהכרח תעשה זה הוא מעשה שלו
 כנלו דעת דניחא לי' בהא וכו' דוקא דמי ששעה בשל עצמו ולכן כיון שהדנר שקול וי"ל נוחא לי' אז המעשה ששעה
 הוא ג"ר דניחא לי' ומחשבתו נכרת מחוק מעשיו אבל בארעא דחבר' אינו נכח ההעשרה לומר נוחא לי' שמתייסה
 קרקע ש"ח ולכן אף לרש"י אע"פ שאינו נגדר דבר שהוא נגד רעונו מ"מ גם נוחא לי' אין סברא ולכן ל"ס לומר ע"י
 טעמה שלו ג"ר ופטור משום מלאכה שאל"ג.

גם לשיטת הערוך דס"ל בכל פ"ר דלא נוחא לי' לאו פ"ר הוא עכ"ל מעין סברא הכל' דאל"כ תקצי לי' המסל
 שהמשינו חכמים לחייבו ואמרו פסוק ריש' ולא ימות וחומר ראשו של עוף אך יחי' חייב והא' לא ניה' לי' במיתתו
 ודוקא לומר דלשיטתו באמת משל בעלמא הא אע"כ בחורך ראש טוף כיון דלא בירא לן מלחא אי' נוחא לי' במיתתו אי' לא חייב אבל
 בנזון שלו כשהדנר הולך לאיבוד דודאי לא נוחא לי' בהא וכן בארעא דחבר' ודאי לא נוחא לי' ר"ל שאין נכח בהשער' לומר שיהי' נוחא לו.

ואבחי' יס' מקום עיין ברש"י בסוגי' דחלון הכל' דמי' להדי' בת' הגמ' דכיון דכמה דאית בי' בשעה שמי' נוחא
 לי' לא הוה פ"ר והנה רש"י גופ' בסוכה דל"ג כ' במורה ר"ש בפר' באומר לחמור ראש בהמה זו בשבת ואיני רואה
 שחמתי דחייב וקשה הא באומר להדי' דלא נוחא לי' הוה כמו בחלון והכל' כיון שנל"ה דעתו ככל' דלא מקרי לא
 נוחא לי' רק במצורר היטב דלא נוחא לי' כמו בחלון דזהיל דמי' אבל בהדנר שקול כיון דעושה מעשה הסברא הוה
 פ"ר דחייב לכן דוקא בחורך ראש בהמה אמרו המעשה מורה דניחא לי' כיון דעכ"פ אין במעשה ההוא בעלם פעולה
 המור' דלא נוחא לי' רק שנתקן לא נוחא לי' שחמתי משא"כ בחלון בהמעשה שהוא עושה ליעל דמו בשביל פעולה
 זאת עבשה שהוא עושה עכשיו בע"כ נוחא לי' שיהי' ודעתי זהו ענין מושל ואם ככון הוא מתיישב קושי' מהרש"א
 בסוגי' דחלון בתום ד"ה המד שנתקן ליתן טעם למה א"ל משום אחרותו משום נשילת במה משום דמסרסם וח"ל
 משום דלא נוחא לי' ולהכל' י"ל התום' רמז ליתן טעם מספיק אף לשיטת רש"י וגם המספיק אפי' למ"ד משאל"ג חייב
 ובכל' אחר רק במלאכתו הפעולה ככל' שפסק בנשילת דמו משא"כ במלאכת הלידה ל"ס כן ובסברא זאת נוחא לי' הא
 דס"ל לאינו בפסחי' דכ"ה בלשון ב' לר"י דאזיל בחר מעשה כל' לא אפשר (בלי טורח גדול) אפי' מתכוין שרי ותמס
 הרב נח' פ"ה הא אפי' מילה בנרעת בשבת דק"ג לאכ"י גופ' הוה פ"ר אע"ג דודאי מקרי ל"א דנזילת הכרעת ג"כ
 ה' עושה ויותר דרך לעלמו בהחלט דכל הסלסול בפסחי' רק בלא מעשה ממש ע"ש ובאמת כך משמע שיטת הר"ן אבל

אין כן דעת מוס' שם בר"ה ל"א והא דאמרי' כחבורת מהן לעול כו' ולכן נראה דגם לר"י צ"ל להחיר משום
 ל"א והתם הכל בלא פ"ר ובמ"ש חיס' וזהו מאי דאמר אב"י לל"ב הכל בלא פ"ר והרב פ"י שנתקשה ודאי ה"ט משום
 דכתיב' לי' כהנא דנפ"ר נמי שרי כיון דאב"י מחיר אפי' מכיון משם דמחיר טפ"ר ועכ"ל צעניו לאו קוש' הוא דהא
 צע"כ נכך לנשא הוה סביר דעמא דר"י דאוסר דא"ט דאילו בתר מעשה ולא בתר כוונתו וכיון שאפשר שיעשה איסור
 במעשה זה אסור לעשותו אע"ג שאינו מכיון רק איסור זה דוקא באפשר לעשותו באופן אחר ממה שהוא עושהו בלא
 טורח והוא עושהו כזה האופן שאפשר שיעשה האיסור אטרי' המעשה הוה ג"ד דניחא לי' בהאיסור וה"ט דנ"ל לעשותו
 באופן אחר בלי טורח גדול יותר דאז אין המעשה ג"ד דניחא לי' בהאיסור וע"כ שאין המעשה מור' כלל על האיסור
 הוה מעשה דהחיר ממש וע"כ ס"ל אפי' אם מחביון שכחורמן האיסור ניחא לי' שרי דמה נכך דמעשה של היתר
 הוא ואין כוונתו איסור וכ"ל באין המעשה צעמיתו פ"ר אבל בפ"ר המעשה איסור לכן אף לר"י אסור ולא מיקל בהא
 טפי מד"ט ומיושב נהא נמי קוש' הרב פ"י שהקשה על התוס' בפ"ר לא שידך הא דאב"י מהא דמיימי דנא מלולין כו'
 והתם הוה פ"ר ומורה אב"י וזה"ל ל"ק דה"ט דהמעשה צעמיתו פעולה של איסור וזה ל"ש התם בראי' בעלמא).

רק הא קא' לי דבר שלא ראיתי לאדם שעמד בו כמה ש"פ הרמב"ם פ"ח מה"ל שבת ה"ל ה' החולס עולשין כו'
 אם לאכיל' שעורו כחבורת ואם לבהמה במלא פי גרו והוא כגד הש"ס דק"ג דמוקי לה דוקא בגמס או בארע' דקבר'י
 משום הקוש' אטו כולחו לאו לייפות נכהו ויותר תמו' דלכאור' לרמב"ם אפי' בארע' דקבר'י חייב להערוך טעם הפטור
 משום פ"ר דנ"ל ואין כן דעת הרמב"ם דל"ל כהערוך כדמשמע לשונו בפ"א כל שעשה דבר שגוראיו תעשה המלאכה
 חייב וכיל' זה לכלל גדול ומדחתם ולא פירש משמע בכל אופן והתוס' מפרשי' הטעם משום משאלג' והרמב"ם פוסק
 בפ"א משאלג' חייב.

ונראה לי בישובו עפ"י ג"מ דנ"ב דכ"ד אמר שמואל ה"מ דכ"ז יזכא (פירש"ם מטהר השדה מקסמי' ועצנים רעים)
 אדעתא דארעא קמי' פי' בכבשי הגר אדעת' דליבי ל"ק ה"ד שקבל דבריו וזוטרי אדעת' דארע' שקיל דבריו ושניק
 זוטרי אדעתא דליבי (וב"כ הרמב"ם בפ"ב מה"ל זכ' ומתנה ובח"מ סי' ער"ה) וא"כ יש להקשות מ"מ הא"ס בשבת אטו
 בלבו לאו לייפות נכהו הא נכה' דמכין למשקל הרבדרי ומניח הקטנים מוכח מתוך מעשיו שאינו לייפות ולדעתו לא
 אשכחן כולחו פ"ר לחיובא דוגמת זה דמוכח מתוך מעשיו משם דאינו מחביון לכך אע"כ הקוש' רק כיון דהמלאכה
 סתמה אם לעצם כו' דה"ל לפרש אבל הרמב"ם ביאח כבר בהלכות אלו ריש פ"א דין פ"ר דחייב סמך א"ע במש"ס
 כאן אם להסקה דמוכח דלהסקה וכמו שעתיד לנאר בה"ל זכ' ומתנה ובה"ג אשכחן בחבור הרמב"ם שסתם והמך
 על מקומות אחרי' (ודע שדוגמת זה אית' נמי במס' גביעות פ"ד משנה א' מלקט את הגס ע"ג ורמב"ם פ"א מה"ל
 שמיטה ויובל מיור ודאי אין רא' משביעות לשבת נהא מלחא אע"ג שהתם בשבת דע"ג ע"ב ד"ה ואמר משמע דמאני'
 להו אבל עיין מוס' סנהדרין דכ"ז מש"ס שם ומהרש"ל ומהרש"א).

עוד כלל גדול צעניטיס אלו והלכתא רבתי לשבת למדנו מדברי הרב המגיד פ"ב במש"כ הרמב"ם דין טכנה גתלת
 של מתכת פטור ואם נחביון לגרף חייב וממה הראב"ד אף אינו מכיון הוה פ"ר ואם א"ל לגרף הוא פוסק משאלג'
 חייב וכ' הרב המגיד ומדברי רבינו שהכל מלוי כוונתו שכל שאינו מחביון אינו עושה מלאכה כלל שהרי אינו רונה
 לעשות מנינו כלי דומה לקטמות קיסס שזכרנו בפ"א שכל שאינו מחביון לקטמו לחיץ בו שינוי אעפ"י שראוי לכך
 פטור שכל שהוא כחוקן כלי כל מי שאינו מחקטו פטור כו' ע"ג ולדעתי עקר הסנהדרין והגדר בזה הוא כל שאינה
 עוקר המלאכה רק המולדה אם אינו מחביון לה אין כאן מלאכה כלל ועיין בזה בתוס' דף ע"ג ע"ב ד"ה ולריך
 לעצם

לעולם והיינו משם בסדרת רש"י בסופה דל"ג בשם לו הושענא אחרית דקאי התי' על הקושי' מתחלה דאז לא הוה
מיקון כלי ככל וכו' בתוס' כתובות ד"ו ע"א (ועיין רש"י בילה דל"ג וכן ביעתא כו' ורש"י דנכורות דכ"ה ומנחות
דכ"ו ונכורות דל"ג כבוד שאחזו דס').

והנה יש קושי' מפורסמת דמשמע רהיטת לשון תוס' בשבת דק"ג ויומא דל"ד ובמנחות ד"ו שלדעת הערוך בארשא
דחבירי' נכחות משעור ללחובלן כיון דס"ל לענין לייפות שרי' משום דלא כיחא לי' לכן אפי' למחלה מותר והא' זה א"ל
כיון דעכ"פ בלחובלן חייב בשעור כגורגרת א"כ אפי' פחות מכשעור אסור מן החור' ובאמת הא' ודאי לאו קושי' היא
ודאי לא נחביון הערוך להחיר למלש עולשין נכחות משעור רק דמפרש אי משום למא דחרישה ל"ג כ"ר כיון דלכ"ל
ונשום זה הי' מותר למחלה וכפ"מ ללמוד ממנו למקום אחר דכ"ר דלכ"ל שרי' אבל מ"מ בחלישת עולשין יש בו איסור
אחר משום חלי' שעור ללחובלן וז"ל מאור.

והנה הערוך הביא רא' מסוגי' דשבת דקל"ג גבי גזר אעפ"י שיש בהרת יקון ופריך ואי איכא אסור לעבד אסור
(ר"ל מקורס משני באומר אני הבן לקן בהרת מכוון) ומתהו התוס' על ראיתו דהא קושי' הגמ' קאי לס"ד דאבוי
דכ"ר פטור ועיין ס' אס"ק למחנות דהערוך ס"ל קושי' הגמ' קאי אף לקושטא דרבא ומפורסם ביאור מכל' להערוך
הא ואמרתי בזה דבר לכלפול' הנה התוס' במנחות דף מ' בתנו בחד מ' דהך מלתא דאמר ר"ל כ"מ שאתה מוליא
עשה ול"מ אס' אפשר לקיים שתיקן כו' הוא רק סברא דרבנן ע"ג ותמו' לי מסוגי' דשבת דקל"ג הכ"ל ולבאור' כרא'
ש"ל הא מלתא שייך כמה דאפלטנו. תנאי ואמוראי בכ"ד אי אמרי' טומאה הותרה או דחוי' כנכור וביומא ד"ו מנא
א"ל הותר' לא מהדרינן אטירה כלל דלגמרי הותר' והנה הרשב"א בתשובה סי' תרפ"ט כ' דלא ברירא פסק הלכה
בזה והנה המעיין בכ"מ פ"ב מה"ל שבת צענין פ"ב דוחה שבת יראה דלאו דוקא שהפלות' לענין טומאה אלא ה"ה
דבסברא בלינו בכל החור' אי דבר שאמר' תור' חדשה לאיסור או הותר' לגמרי אי לאו והרמב"ם פוסק דחוי' כנכור
וכן פוסק שם לענין פ"ב דלחוי' שבת אבל פ"ב ומעשה א"ל דחוי' דשבת הכ"ל דקל"ג קאי לר' שמעון דס"ל טומאה
דחוי' כנכור כדאי' ביומא ופסחי' דע"ז וסנהדרין ולדרי' סברת ר"ל כל מקום שאפשר לקיים כו' סברא דאורי' היא
ודברי תוס' במנחות הכ"ל קאי א"ל הותר' לגמרי (ודע שא"ל לומר התוס' הכ"ל במנחות אמרו רק לענין לינית דהתם
גלתה תור' מסמיכא דמשמע דהותר' כלא' לגמרי יותר משאר עשה דל"מ או מילה בשבת לאו מלתא היא דהתם לא
עדיף מכל עשה דל"מ דהא מהתם ילפי' עשה דל"מ בכל החור' כדאי' ברש' יבמות דף ד'.

ובזה אמרתי לדעתי ענין כפלא בסוגי' דיבמות ד"ב אלמנה לכה"נ חוללת וז"מ קפסיק ותני ל"ג מן האירוסין כו'
ליתי עשה ולדחי ל"מ ור"ה ללמוד משמ' דרב מקרא יבמות כו' ומתני רבא מבריי' דקתני בתייבי לאין אס' בעלו קטו
ואי מדאורי' ל"ק ליבוס אמאי קטו ומסיק אלא אמר רבא גזיר' ביאה ראשונה וכו' תנאי כ"ה אס' בעלו קטו הדר אמר
רבא לאו מלתא וכו' דא"ל אס' אפשר לקיים שתיקן וכו' ה"כ אפשר בחליה מיתבי אס' בעלו קטו מיונתא וכו' תימא
דרבא גופי' מתיב מהך בריי' והשתא איתותב מינה (והנה לבסוף מסיק הש"ס דר"ל גופי' לא איתותב דס"ל חליה
במקום יבוס לאו מלה רק רבא ס"ל דמקרי אפשר לקיים שתיקן) ונראה עפ"י הכ"ל דרבא ס"ל הך מלתא דר"ל אי
הוה סברא דאורי' שייך בפלוגתא דטומאה אי הותר' ככל' ורבא ס"ל דקיי"ל ט"ר כדאי' בנזקים דל"ג וכן הוכיחו
התוס' ביומא ד"ו ע"ג ולכן לרבא להלכה הך דר"ל כשאפשר לקיים שתיקן סברא דאורי' הוא דאיינה דוחה לכן ע"כ
הדר ב' ומ"מ לא קש' לי' בריי' אס' בעלו קטו דמלי' אחי' כחנא הותר' כנכור רק לעיל דרנה רב ללמוד מקרא פריך
מבריי' דל"ג בפלוגתא אבל הש"ס דפריך מיונתא דרבא הוא דס"ל להש"ס דל"ג הא מלתא בפלוגתא דטומאה.

ומעשה

ומעשה י"ל דקסי' לי' להערוך מ"ס בסוגי' דקל"ג ארבע דלמא לט"ל כלל הא דר"ל דהא חזי' הא"ס דינמות קאמר
 להוי תיובתא אר"ל ועכ"פ להך ס"ד דאבני מאי צמך אי לא ס"ל כר"ל ואע"ג שכתבתי לעיל דלר"ס דס"ל טומאה דחוי'
 צנזור אית' לסדרת ר"ל מן החור' מ"ס ס"ל להערוך דרך רבא דעשה זה האיותות אבל סתמא דגמ' דינמות לס"ל
 דאיכא בהדיו ככ"ל וט"פ על אבני אע"פ הקושי' דוקא על רבא קאי דס"ל דינמות דאיכא בהדיו ואיכא פוסק ככ"ל דחוי'
 וא"כ לדרי' סדרת ר"ל סדרה לאורוי' וס"ל ועיין משא"כ בזה בשאלה י"ז ועיין מש"כ בס"י מאמר א' עיין ד"ל.

ומדעסקינן במילי דשבתא אכתב כה מה דקסי' לי' טובא בענין זה משנ דבותר' או דחוי' דכ' הרמב"ם דקיי"ל
 דחוי' ובפ"כ מה"ל שבת כחב דחוי' היא שבת אלא סכנת ככס"ז כו' וס"ל הכ"מ דשיך בפלגמא דעומאה ולא כהיתר גמור
 ומעשה קאי' לי' טובא מני' וכו' דטוב כתב בהלכה ג' בשעוין דברי' אלו (ר"ל בחולה) אין עושין אורז לא ע"י עבד ולא
 ע"י קטנים בו' כדי שלא חסי' שבת קלה בעיניהם אלא ע"י גדולי ישראל ותכמיסם ושמעם להדי' בדעתו אפסי' במקום
 שאפשר לעשות ע"י אלו בלי שום עיבו' וזהו' כלל מ"מ עושין דוקא ע"י ישראל גדולים וכן משמע לסד' מדברי הרמ"א ב"ח סי'
 ש"ס שבת על לשון המחבר (שהוא לשון הרמב"ם) וי"ל דאם אפשר לעשות בלא דחוי' וגלא חיבור כו' ש"מ שהכין דעת מחבר
 ורמב"ם חסי' ככס"ז עושין דוקא ע"י גדולים ותקשי' לן באמת טעמא מאי כיון דפסק דחוי' שבת אלא ס"כ ולא כהיתר גמור
 א"כ לרד' למהי' אסרה' ויחזיר וס"ל שאפשר לקיים שחיפן בקושי' הנמ' דשבת ואי איתא אחר ולדעת' בהכרח אף זה אין
 לו יסוד אלא על דרך שפארתי ככ' מאמר א' להוכיח שמה מקימות החכמי' רשות בידם לתקן בשב ואל תעשה ואפי' אם
 עי' נפסק קיס ועשה ויגדתי בזה קסי' אחרת דוגמת הכל' לרמב"ם דכ"ל מילה דמילה בגמרי כסיר' מן החור' ופסולת
 רק מדרבנן א"כ תקשי' על כל המוסקים דינמוס שאפשר לטול ע"י גבוי' לא תדע מילה שבת כיו קושי' הכל' ואי איתא
 אחר וכו' רק לק"מ דחכמי' הי' להם כח לפסול את העבדים וזה הוה עב' וא"ת ולכן ממילא עבד' כמאן דליית דמי ולכן
 בותר לישראל וזה' בזה דחכמי' מילי בעיניהם דאין לתקן שלא לעשות פ"כ ע"י עבד' וקעטי' וכו' וזהו' שג' וא"ת וממילא
 כ"ל כמאן דלייתא ולכן הוצרך לגדולי ישראל (ובענין זה דפ"כ אי הוה בגדר התרה משנ כתבתי ג"כ בחבורי' לס"ל ברכות
 סי' ר"ה בכלל אורח דבר איתור טעמא פ"כ אי מנכר ע"ס) (ודע שא"א לך לזהות ולומר אע"ג דפרכי' בשבת ואי איתא אחר לענד
 אחר מ"מ כפ"ל מסבירא עדיף עב' ולייבס מה קושייתי ברמב"ם וס"ע הכל' כי מלמד דקסי' על הסברא כיון דכתב הרמב"ם
 רק דחוי' הוא ולא הותר' משנ אלא בלא"ה במי' עי' ונמא דפ"ה דר"א וליף פ"כ ח"ס מק"ג ממילא וז"ל לדיוס לא עדיף
 דרובו ובהא לא איבטו תכא' ע"ס).

נחזור לדברי הערוך בשבת יס"ל והנה בענין זה תמי' מפורסמת בדברי הרא"ס דרך ק"א הביא דברי האלמות דלר"ס
 דהא"מ מותר שרי' לשתות כ"ס ג"ע דעמיל' לגופא ומיעקר והרא"ס כ' דאסור משום פ"ה וס"ל דברי הערוך פ"ה דלכ"ל
 רק לענין שבת ולא בשאר התורה ורז"ל מדרדך' בנחמ' דכ"ל בפשיטות וזה קמכנה משום דהוה פ"ה אע"ג דלכ"ל ותמה
 מהרר"ל שפירא דהרא"ס גופי' ככ' קבונה הביא הערוך דחיימי' מהתדן דשרי' לזוף ע"ג איסי' אע"ג דהוה פ"ה משום
 דלכ"ל וס"ל דעמיל' אף התם שייך פ"ה דלכ"ל והר"ם מהר"ל תי' דמחרן אחר מקור' דשרי' משום כדו' דמלוה' או כדו' במקל'
 וכן א"כ אין להערוך דאין' מהחם לעיקר דינו ועוד א"כ ל"ס הענין כלל דברי' ע"ס וכבר תמנה עליו האחרונים מנ"א סי'
 ג"כ וס"ל כ"כ וס"ל ק"ג והנמ"א תי' הרא"ס דעתו ברמב"ם פט"ו משע"ק דלקיי"ל בפסולת ברא' דמולפין בדמשמע בשבתות
 דע"ד וס"ע גופ' דפ"ד דלכ"ל אסור בכל התורה והדברי' דקוקי' הרא"ס לא הזכיר מהו' כלום ועוד דהא' הדברים נבי' ע"ד
 הערוך וז"ל אף הוא אין לו ראי' לשבת מהתם כיון דלקיי"ל בפסולת ואמת שאני לא הכנתי כ"כ כל הגדולי' הכל' למס'
 לא הקאו כמי' מהא דחיימי' הרא"ס גופי' פ"ס כבונה מהערוך הביא ראי' מסוגי' דבשרת בדף קל"ג דפרדך לעבד אקמ'
 (9)

והתם נמי בכל החור' הוא אלא שהאמת אנוה של ידתי לסוף דעת המתמסר' וכמעט שבדומיני כאלו אשתמטתי
לכלהו בני דנותאי עיקר לשון חוס' בתוכות ד' ד' מסכריות' שבדיוא דברי ר"ת בהערוך וי' ועקור ראיותו מ"פ כל
התיר בו וראי' הערוך א"ר דהא דמחיר לוף יין ע"ז אישים אכסר לומר דמלוה שאני עכ"ל ובאמת שכל שארי
המקומות שכלסנו בזה לא נאמר זה בדבריהם ומעתה זה הדבר שהקצו על דברי הרב בזה י' להם להקשות על ר"י
בעל חוס' דאמר מלוה שאני א"ב גם לר"י שרי' אע"ב כדס' בדעת ר"י בעל חוס' דס"ל בשלמא לר"י דשאל' אסור
מה"ת ואין מתכוון כמתכוין לדרי' לא מסתבר לומר מלוה שאני ששום מלוה התיר' חור' לכנות אס המזבח כיון דלח
אשכחן ראי' ע"ז להדי' דחקינן ומפרש' קרא דאיזי ל"ד אלא ניתוח באישים ע"פ ברש"י דנחש אכל לר"י דהקפידה מורה
בכל איסורי' על הכוונס אשרי' אע"ז דפ"ה דלכ"ל אסור וכוונה מקרי מ"מ הוה רק כוונה גרוע דמותרת משום מלוה ואין
להערוך משם להחיר פ"ה דלכ"ל דבר רשות והדברי' מסורשי' ומסורשי' בחוס' ומעתה אף אנו נאמר בדעת הרא"ש דס"ל
הערוך ג"כ לא יתלוך אסך סברא דלכ"ל דאזיל בתר כוונה פ"ה דלכ"ל הוה רק כוונה גרוע' וזהו החור' החיר' משום מלוה
ודאי סברא הוה עכ"פ דמפורשת בש"ס דנחש אלא דס"ל להערוך דמ"מ שפיר נשמע לדון שנת דבס"ד דלכ"ל שרי' כיון
דנשנת קפדינן למלאכת מחשבת (ואפי' ר"י דס"ל בכל החור' דבר שא"מ אסור מן החור' נשנת מותר משום מלאכת מחשבת
כמו שב' חוס' נשנת דמ"א ויומא דל"ד וס"ה פ"ה דמודה ב' ד"ה רק פ"ה דנחש ל' אכל לל"ל כיון דהוה רק מחשבת גרועה
ומותר בכל החור' במקום מלוה ה"ה נשנת שרי' וכ"ס הוא דהא ע"כ דבר שא"מ לר"י חמיר מס' דלכ"ל לר"י דהא לר"י
כיון דס"ל דשאל' אסור מה"ת אסור החס' בזילוף ולר"ס שרי') דאי ס"ד פ"ה דלכ"ל כמי הוה כוונה מעליא א"ל להתיר גבי
לוף משום מלוה מבע"כ הוה דחק' דפרושא דקרא דאישים כדאי' בברי' ומעתה אין ראי' להערוך רק לענין שנת אכל
לענין שאר דיני החור' אין ראי' מהמתירן דהתם משום מלוה והס' הס' משע' דברי הנה"ר רק כדומיני גם הוא לא ניכר
לשעמו בלשון חוס' דבתוכות הכל' לא פ"י דבריו היטב וא"ס נמי מה דהעתיק הרא"ש ראי' להערוך מהא דבהרת דגס
התם מהני המלוה וא"ס.

ומדבריו סבר שלטי הנבוא' בענין זה למדתי כלל נפלא שחבז בשם' האורג ח"ל ואני כחצתי בחדושי שכל מעשה
שאכסר לעשות זאת הססיק רשא או אפי' אי עניד אותו המעשה בפ"ה שרי' כי לא מתכוון לעשות פ"ה עכ"ל ובע"כ
כוונתו כן הית אס הוא עושה אותו מעשה וכדי לבוא למצוקא יכול להעשות באופן שלא יכ' פ"ה א"ל ללמס ולדקדק שיהי'
באופן בלתי פ"ה אלא עושה מלאכתו בלי כוונה ומלמס ואז אפי' אס עושה באופן שיהי' פ"ה לא עניד איסורא והנה הוה
כתב שהניא ראי' לדבריו ורובם לעשות בזה כוונה בדברי הראש"ל שהניא שם הוה לדעתי אין לו ענין והיינו דהראש"ל מביאו
שם בר"ן מחיר ללעול בית בחתלה ולכוון לשני הדברי' לשמירת הנית וללגי וטווח הר"ן לא מנעי' דהא לא שרי' לכוון לגבי
אלא אפי' אי לא מכוון לגבי אסור משום פ"ה ומעתה מה שרלב' הש"ג לישנו עכ"ל הקדמה הכ"ל אינו מוכן אלא (וראיות
הראש"ל מהירושלמי גבי מתכוון לדגים ולהעלות תינוק אינו ראי' משום פ"ה ואנן דע' שעכ"פ זה דבור דהתם אפי'
מכוון אף לדגים שרי' וכוונה נמי איכא בשביל החינוך ע"פ ש"ע סו' שבת ס"ג ולא הורכבתו לכחצו אלא להנחיל מדעת
ס' מה"כ דיומא דפ"ה שב' הכור זה מסוגי' דמנחות דב"ד ולא עיין שם יפה דהכללגותא הכל בנתכוון לדגים לכד וכ"מ
דברמס' פ"ג מה"ל שגות ופ"ג מה"ל שנת (גם מש"ב המג"ל בזה בס"ק ח' ח"ל ומשמע קצת ברג"מ כו' חשפתי ולא
מלאתי לא נשנת ולא בפ"ה דע"ז והוא גמ' דיומא דף הכ"ל) ואנן במש"ב חוס' דבוסה דמ"ג גבי שוטט את החמור
שאינו מנוקד כהלכתו חייב תעלה וברוך תמיד אחר כתבו ואפי' במלא החמור תמים דנענין ביקור והוא תמו' מכל'
הא והרמב"ם לס"ל כן בפ"ה מה"ל שגות ועמד בזה בס' כ"מ וכל' שאין כוונת חוס' שהתמיד פסול רק לענין חיוב
תעלה ובה י' לקיים דבריהם דהא בנפחות סוגי' הכל' אמר דזה הוה לפניו שתי' ח' שמיכה וא' תכוסה שעת שמיכה
ואח"כ

ואתם בחוזה חיים אל רבינו כו' נחר מחשבתו אולי' וגברא לאיסור' מכון כו' ע"ש ובספר הרמב"ם פ"ב מה"ל שגרות
 וכ"כ משנת כמ"ד פטור דתרה מעשה אלוין דעת הראב"ד אינו כן וע"ש בהרד"ק הטעם ויש כוונות ברבים ורובא ורובא
 שדעת חיים' הראב"ד כיון שאסור לו לשקוט בלתי מנוקד מקרי לאיסור' מכון'.

ומ"ש כג"ג מקמי הכ' ח"ל והשתא לדעת הרשב"א נמצינו למדין דאע"ג דפ"ר אסור היינו דוקא בעושה מעשה
 פ"ר אינו מכון ואינו עושה עמו דבר היתר אבל אם עושה דבר היתר עמו ומתכוון גם לדבר היתר אפי' אי עושה
 פ"ר ומכון לו מותר עכ"ל ומג"א הראה עליו נס' ש"ר ס"ק י"א אבל א"ל לקבל הדברי' כפי הנגזר הפשוט דהא
 פשוט כל פ"ר דקיי"ל אסור וחייב הוא בנפולא שמתכוון לדבר היתר הא"כ לא מקרי פ"ר אלא מתכוון לאיסור ועיין
 תוס' ורא"ש ב"מ דל"ג וחי' רשב"א בסוגי' דנהרת' יקון ועוד בסוגי' דנהרת' הכ"ל תקשי עליו דעושה עמו ומתכוון
 לדבר מזה' והפאור' דברי' הש"ג הם דברי' אביי לל"ב דפסחי' רב"ם ואף הוא לא אמר אלא לר"י ועוד דההם נמי איירי
 דוקא בלא פ"ר ובטו שב' שם. הסוס' ובמו שכתבתי לעיל וע"כ דברי' הרשב"א נפסק הלכך ושמירת בית הכל' שאריס
 בתימא והנראה נעמי' בעת אכזה באופן פשוט דס"ל להרשב"א דל"ה כלל בלבוש פ"ר דעו' מע' ענוו' של דרך ככל
 המלאכות דוק ומשבת אבל לידת הלבו' ע"י נעילת שער הכנית מעשה היתר מש' הוא עושה נעוף הדלת ובתוף הלבו'
 אינו עושה כלום אלא מניחא כליד' ודעת הדברים פשוטי' וק"ו שאין עליו תשונה מסכנת הרב הטעם דעת הרמב"ם
 בענין לירוק שהנחתי לעיל וקטעי'ת קיסם ועוב משנו עשרת מוכי' ולדעתי הוא פשוט מאוד בסברא ואמת דעת הרשב"א
 שלא מלאו בו היתכס' יסוד כלל.

אשובה אראה ואחפון בעיקר דברי' הש"ג הכל' ובפי' מה שהבדתי שאל' יכול לפעול מנוקד בלי פ"ר אז אפי'
 פ"ר שרי' בלא מתכוון עליו וממ' אני שלא הביא ראוי' לדבריו מדעת רש"י שדעתי בלי ספק להב' כמכון בסוגי' דנחתי'
 הכל' גבי' צילוף דהא דהשני דשמואל אחי' כר"ש כתב רש"י דכיון שאינו מתכוון לבנות כו' ואל' פ"ר הוא אכזה דולף
 בטפות דקות מאוד הלכך אי נמי מפנה בטפות גסות דש"מ הוא עכ"ל וכוונתו ברורה שאין כוונת דברי' שמואל שדריך
 להקדק שיעשה באמת רק טפות דקות אלא מולף כדרכו ומכין לדקות באופן שלא יבנה וזאל' יספד' בשפע רב עד
 שיפנה בודאי ואז אפי' אם קרה שנופלת גסות לית לן בה וזה ברור ואמת בכוונת רש"י ובמימרא דשמואל בלי ספק'.

ובחקרמה זאת אולי' יש לישב ולפרש בזה עיקר הסוגי' דהם דפריך לשמואל הא ס"ל משאל"ג חייב ומצינו דלא
 שייכו בהדדי ומסתו הסוס' מאי ס"ה דהמקשה לרמותן (וכ"ה בתוס' דשבת דמ"ג וס' תי' חוב' דא"ל משאל"ג חייב ת"ל
 לאסור מדרבנן בנש"מ וזה ל"ס התם דפריך שאסור שנות במקדש) ועוד אי ס"ל למקשה דשייכו בהדדי איך תלי'
 הקושי' במאי דס"ל לשמואל הלכה משאל"ג חייב בשבת הא בכל התור' ודאי משאל"ג חייב וברא' מה דהוה ס"ל להמקשה
 דהויכו בהדדי לא דש"מ הוה כמשאל"ג דודאי לא קרב וז"ל דמשאל"ג כעשה המלאכ' נהכרת ורש"מ אכזה דלא
 חעשה רק המקשה קשי' לי' קושי' רש"י וכל הראשונים' בזה דמולטו הא הוה פ"ר וז"ל ככל' אע"ג דנאמת ודאי עושה
 פ"ר בזה' עפות מ"מ כיון שא"ל לעשותו ואינו חושן בהם להם שמתכוין לו לנסך לכן לא משנחי' בהפ"ר כי הס"ר
 שהוא עושה הוה משאל"ג והכינהו כי כהן מאוד למולאי' דעת תור' ושמעתה יזון היטב דהנה בראשית דברי' הכ"מ דה"ל
 שבת וכן הוא בשאר מפרשי' דגדיר משאל"ג הוא שמתכוון לעשות הוצר מש' רק שאל"ג ר"ל א"ל לחבולת הינא כמו
 חוסר טימא וא"ל אלא לעכר' וזהו לר"ג בשבת פטור אבל בכל התור' חייב אבל בנתיב הש"ג וברון עבות דקות הכל'
 נקית דגדיר דלמלאכתו שהוא עושה לנסך היין א"ל כלל לעיקר המלאכה דגם עפות דקות הוה מוסך וא"ל אין ראוי'
 לקוטטא ממאי דס"ל לשמואל משאל"ג חייב לומר דהוה כה"ג ג"כ כר' רק המקשה הוה ס"ל דשמואל מחייב אפי' בשבת
 דבתיב

שאלה א'

דכתיב מלאכת מחשבת משאלג ואע"ג שאלג לתכליתם ממילא ככל החור' עלה עד דרעל לאסור כ"ר אפי' ככה"ג כיון
שעב"כ אינו מדקדק ונורא ע"י אלו מזהר הטעם לא ושלט דעושה כ"ר ולכן דוקא מכת מה דכ"ל לשמואל לענין שבת
לאסור משאלג חייב סריך והמתקן הכיב דאינן דומי' כלל נמשאלג' דמכיון למלאכה משם כמו בחומר גומא בו' או
משאלג' חייב ופ"ר דליק' ככ"ל דכ"ל כלל לזיתק' דטעות גבות אפי' ככה"ג כטור ונורא משום דש"מ וזבין

ומעשה לכו מה שהנאחי לעיל בשם מנ"א סי' שכ' בדעת הרא"ש דאין לא קי"ל כשמואל ודעלמע בכוני' דמנחות
ומזה הוכיח הרא"ש דבאמת ה"ט דאסור לולף משום כ"ר אע"ג דגנ"ל ודלא כשאלות ה"ה בסגנון ה"ל נישא דהש"ס
רק לשמואל משני דל"ס בדהדי אבל לקוטעא דלקי"ל כשמואל ופ"ט משום כ"ר ממילא שמע' מני' להלכה דלא פה"ג
וא"כ מה שהנאחי רא' לשיטתו מדברי רש"י נהפכו הענינים מדלקי"ל כשמואל ואע"ג דככל החור' כה"ס קי"ל דש"מ
מותר כדאי' בשנת דפ"א ונורא דמ"ב וכמ"ס הרא"ש דק"א וכל הכוונת' וע"כ ה"ט משום דכוה פ"ר ואע"ג דלכ"ל ויכול
לעשות באופן שלא יהי' פ"ר ואדרבה ח"כ עלה להלכה הלא כה"ג.

ובהקדמה זאת מראה להבין ענין גדול בשיטת רש"י דשבת דק"ו למ"ר מקלקל בחבור' והבער' חייב וכו' מקלקל
צמור חייב וכו' כלל וקשה מכא' מקימו' ונורא מכונ' דסנהדרין דפ"ר אחא דמחט ש"י לטול בה קון דמפרש
לה דלא חיישי' הווליא דם משום מקלקל וקאמר למ"ר מקלקל בחבור' חייב מא"ל ושמני מאן שעתה ל"י ר"ה ה"א
משאלג' כטור (ורדכי מהרש"א שם כמה שכ' החו' ה"מ דמות פירש' דלדרי' אפי' במצנער עזים לקריר' בו' יסובי חסום
מאור ודע ש"ס להנחי רא' לשיקור דעת רש"י דאפי' חובל וזריך לרם מקרי מקלקל משום דר"ש נטעמי' דהוא משאלג'
דמייתי רא' דמקלקל חייב מדאיתירך להחיר מילה ולא הכנתי לחוש' אע"ג דר"ש לס"ל הסברא דמתקן מילה מ"מ הא
לר"ך קרא אס' מתכוון ולר"ך באמת לרמו' נל"ה ואס"ל יטול וכה"ג יס' להקשות דלר"ך קרא אס' מתכוון למילה בדרעל וטעמו דהוא
באמת תיקון וי"ל א"כ בש"ל עיין דק"ג (והנה גם זה מפורסם להקשות מנ"ל ללמוד מקלקל בחבור' חייב מדאיתירך מילה הא
התם זריך למלך כדאי' בדף קל"ג ע"כ דחייב משום מברק ושם אין קלקול רק תיקון ואולי י"ל בזה עכ"ל מש"כ הרמב"ם פ"ה דלר"ך
שעור גרונות ובמילה אין שעור חייב ואע"ג דח"ס אסור מה"מ מ"ט מסברת חן ידע' דארי כהא מילה ולא נקום לאסור ח"ס
צעלמא) וי"ל דס"ל לר"ש דנע"ל תיקון טעמי' ולא תיקון מטה גם מה שכתבתי את אביו לאבילת פסח שלא יעכב מילה זכריו ועיין
דשנ"א בדף שלפני זה בחי' רק א"כ קש' לי מהא דחקון להוציא מירי אמה' לכ"כ בפסחי' דע"ג וזריך לחלק כהא בין
תיקון בנהמה דעומדת לכך לאבילת ב"ח לתיקון הכסר אביו לאבילת פסח ועיין תיקון הנגד סיכ' ראוי ללבושו ע"י
קריעה שדך הסמך ודע ש"ס בענין זה קוש' משוגעת מאוד כהא דליק' ר"ס מקלקל בחבור' חייב מדאיתירך למשו
מילה וקשה כמו דאמרי' מקלקל בהבער' חייב מדאסר' הבערת כ"כ וילפי' משם בנכין אב לאסור כל מקלקל בהבער'
ה"ה בזה טיולף בנ"א מדגלי במילה מקלקל בחבור' פטור והעמיד כלכלים רבים ע"כ ושגו' גדול הוא דרך הסגנון ככל
החור' דבחוברה דחוי' והוצרכה חור' להחיר מילה בשבת ע"כ לא ללמוד משם דמקלקל מותר דרך סברת חן מקלקל
ככל מלאכה שבת פטור וא"כ אלו שחקא החור' מהותר למילה בשבת מנחן הוה ידע' לה דלר"ך לקיים המלות אע"כ
ש"מ מקלקל בחבור' חייב ולכן התם הוצרכה חור' לגלות דמ"מ שרי משום דטעות מילה ד"ס ופ"ס מאור רק ראיתי
חלמי' משתבשים ככל דבר הכדוש).

ונראה בסוגי' דסנהדרין הכ"ל דכל"ה קשה שם טובא דהא באמת הוה דש"א מתכוון ועוד דרש"י פי' להדי'
מקלקל הוא ור"ס כמי לא חייבי' אלא במתכוון לכך בו' ונרצונו לא יאמרו וא"כ ל"כ הש"ס מירי ונורא התם לחו' פ"ר
והש"ס רק דלמא חביל קאמר וי"ל ע"ד שפירשו החוש' דפ"ס ד"ה ור"ס בשופר' דחישין כשמתחיל לספור בו' ומעשה
אפי' ככה"ג

נראה דרש"י מפרש הקושי באופן זה דהא ודאי יכול וגם נכסותו לישול את הקץ באופן שלא יהי' פ"ר רק אז צריך ללמד היטב ולחקק אבל אם אינו מדקדק היטב הוה פ"ר משם כנדרן דמיסות דקות הנ"ל והנמ' ס"ל דהא שייך בענין משאל"ג כמו שפרשתי לעיל בסוג' דובח' דמרג"ל לר"ם משאל"ג פטור ה"ה בזה דלא הוה פ"ר דהכ"ל לא צריך לי' דלא צריך למדוקשו וחכמים נטילת הקון לעשות הפ"ר והיינו דמשני הפ"ם מאן שמעת לי' ר"ם ה"ה משאל"ג פטור וא"כ שרי מטעם דה"מ וועת' וזה שפרש"י עממי' משום דה"מ והדרי' הפ"ם דמשום משאל"ג הם עולים בקנה א' ודיוו' וחדא באיך שייך וממילא אודה לה קושי' התום' על רש"י דלעולם י"ל מקלקל בבונה משם בפתורס כגון שניכסין לחבול בפתורו אעפ"י שאל"ל לרס כלל חייב משא"כ התם בקון דה"מ לחבול וזה עמוק וישר למצי' דעת.

ומתוך הדברי' האלה יפתחו לנו עשרי אורה להבין פסק נפלא ברמב"ם שעמדו בו כל המחברי' וגם ב' משניות וסחרי' במס' בלאים פ"ט אין עראי לכלאים ולא ילגום בלאים כו' אבי' לגנוב המכס והיינו משום דה"מ אסור כדא' דב"ק דק"ג איכ' דמתני' לה אהא לא ילגום כו' מתני' דלא כר"ע כו' בשלמא לענין בלאים בזה קמפלגי דמס' דה"מ כו' ובתר כן אית' נמש' טוברי' כסות מוכרין בדרבן ובגלגל שלא יתבוננו כו' ומטבה מייית' הפ"ם בשבת דמ' דר"ם שחיר דה"מ לבתחלה אבי' דלאורי' והרמב"ם פ"ו מה"ל בלאים הניא שניהם וע"ם בב"מ והש"ך נ"ד סי' ש"א סק"ח דולם להשוות דרך בלגושה להכריע מכס הוה מתכוין לענין בלאים ובל"ל מש"ם הוה נגד שו"י דב"ק והש"ך בשם הנ"ל כ' להגדיר מכס הוה פ"ר וחמס' שהוה נגד ש"ס הפ"ל חזת' התלושה בעלמא קלה ג"כ על דבריו וביותר אבי' חמס' הרבה על הרב חר"י כו' קס"ח שו"ת על כל מש"ם האחרוני' שדבריהם נגד הפ"ם ואח"כ נכל' הוה נרשח הוה שהמניא סנרות הברס והדברים נדוים דאסור דמכס רק מוכני מ"ע וכל דבריו אינם אלא חמס' ואינן כדו' על פלי יס התלמוד וזאת נדבר א' יפה כמעיד דלכאור' אינו נגד פ"ר כמו שביטוה הגמ' אלא נגד משאל"ג שזינו שייך בכל התור' וג"ל דקיס' להו לרבנן ענין בלאים תלוי רק בהכח' לבישה וקיומו ומתכוין להכח' זאת דוקא וכל ש"מ דה"מ מקרי עיני' יבשות ד"ר ע"כ גם להרב פ"י בחי' שנת דמ"ב מלאכי' ש' בזה בחום' דה' מילאך וחוכן דבריו דלא שרי' ר"ם דה"מ אלא כשניכר מתוך מעשיו שזינו מחכוון לאותו ענין שנעשה באסור אבל באינו ניכרס מתוך מעשיו אבי' ר"ם מודה דאסור דלא אחי' מחשבה ומטעם מעשה דבריו' שכלל כו' וזו"ה ליישב בזה פסק הנ"ל ברמב"ם במוכרי' כסות מחשבתו ניכרת דלא ניחא לי' בכלא' ובזהגדיר ניכרת הניחא לי' ומלמד אין דבריו מבוררי' היטב גם הפ"ם נגד הפ"ם דב"ק הנ"ל גם לא אשתמיט הגמ' להשמענו כמו דאשכחן מודה ר"ם בפ"ר גם להערוך בניכר להכ"ל אבי' פ"ר שרי' סוף דבר גם זה לא ישענו.

ובעיוני עכ"כ בעקרון של פסקי הרמב"ם גוס' לחלק בין שני הנושאי' מנהו ונחו היותר מקובל על המושכל והמובן הוה סנרת הב' דבהא להגדיר המכס שנושה דרך לבשה משם צע"כ הוה נגד פ"ר דהא עושה באופן שיהי' מלושש בהם בכל הגוים ושלא יסופק בו גשום שנוי הלבושה משא"כ במוכרי' כסות אלא שקהה איך אפשר שבלגושה להגדיר המכס יהי' נגד פ"ר מכיון דב"ק הנ"ל ומעתה חזר לאחור במה שכתבתי לעיל בפרוש הסוג' דובח' דמרג"ל הכ"ל למה בזה ס"ל להמקשה דמשאל"ג והש"מ דהתם שייכי בהדרי' ופרשתי דהתם הוה פ"ר באופן שפרשתי שם דנודאי אינו מלגום על טעות דקות והוה פ"ר רק כסדרת הפ"ג שאל"ל לזה הפ"ר ולכן עשה שייכות בכל התור' דחמיר לענין מלאכ' שאל"ג דלא בחיב די' מלאכת מחשבת לכן למאן דמחייב אפי' בשבת במלאכ' שאל"ג בכל התור' דחמיר מחייב בפ"ר דש"ג אע"פ שאל"ל לעשות הפ"ר למלאכתו והמתיר משני לי' דל"ס בהדרי' ואפ"י בכל התור' פ"ר כהא' דל"ג לפ"ר שרי' אבי' בכל התור' וזהו ליישב דברי שמואל אבל באמת דלקי"ל כשמואל בזה דילוף כהפסק הרמב"ם בפס"י מה"ל מ"ק ועי"ה ט'

וע"ט נופא דמקו"ל אפי' בשנת משאל"ג חייב בדפוס הרמ"ם ככ"א א"כ בכל התור' דמזמור גס' פ"ה כחאי הוה
 "ר כל שאינו מלמס ונודאי עושה פ"ר וזעזעה הדברי' שפיר מאור' הסוגי' דנ"ק קאי לסדרי' אדברי' ששאל וזנה עיין
 רמ"ם בפי' משנה דמוכרי' בסות מוכרין כדרכן שמעלין עליהן את הבגר ולכאור' מירוש' מנאור' דעושין בלא מתכווני'
 לנשיה מיטס להנות בכלאי' וזהו דא"מ ולא פ"ר אבל לונס להנריח מכס ועושה כדו' שלח יסורנו ויסי' מתחזי' כלונס
 בלא"ס הוה כ"ר אבל הוה כדון דטפות דקות הכ"ל דא"ס מלמס אפשר לו לעשות אחיה דבר שנוי המור' שאינו לנשיה
 גמור' רק שזה לא התירו חכמים דקדק לו למלמס ולקושע לא מהני בהא דהוה בכל התור' כבדת' הש"ג דהא אפשר
 לו בלא הפ"ר ויסי' מותר אפי' כפ"ר דליתא כיון דקו"ל אפי' בשנת משאל"ג חייב א"כ בכל התור' עלה דרנא דפ"ר
 דא"ל לעיקר מנוקשו מ"מ הוה פסיק רישא ונמלא בשאינו מלמס עושה איסור והוה להלכה אבל כ"ב קאי הסוגי' לשמאל
 דמתיר לולף ע"י אסיס וט"י כיון דאפשר בטפות דקות לכן ס"ל אפי' עושה בדרך כ"ר שרי' וה"ה נמכס ולרעת' הדברי'
 כפתור ופרח ליישנ' כסקי הרמ"ם באופן שיהי' נכוס על עומק פלמול ההלכ' וכבדת' הנזכרות בש"ס ופוסקי' ואל
 יהי' לו סתיר' מסוגי' הש"ס דנ"ק מה שלא ראיתי לאדם שקדמני בו שום יסוד.

ובטולא דכסדקמה דברי' אלו יס ליישנ' ג"כ דעת הרא"ש שהבאתי לעיל דהשיג על השאלות וכ' דפ"ר דאסור בכל
 התור' אפי' לדעת הערוך דפ"ר דלג"ל מותר בשנת אבל בכל התור' אסור וראי' טמקס דנבחי' שזוהו עליו דמאתרן
 מוכח איפכא ועי' מש"ב בו לעיל אבל עפ"י הכ"ל נראה ליישנו ג"כ וראי' כמ"ס הכה"ל ושאר ספרשי' דראי' מהמקס
 בפשיטות וזה קטבנה משמע אפי' לר"ם פריך דהוה פ"ר ואע"ג דלג"ל וס"ל לנרא"ש מהמתרן אין רא' לפתור לפי
 דשאני' החס' דהוה אפשר נטיף' דקות והערוך רק הניא רא' לענין שנת וראייתו קאי משום דנאמת עושה כ"ר ואינו
 מלמס דקות רק כבדת' הש"ג הכ"ל ולכן ס"ל להערוך אא"כ כ"ר דלג"ל בשנת מותר לכן בכל התור' אע"ג דאסור
 מ"מ החס' שרי כיון דאין הפ"ר לר"ך למלאכתו נחת דרנא משאר פ"ר ואף בכל התור' מותר אבל אי פ"ר דלג"ל בשנת
 אסור ואין כבדת' לג"ל עושה כעולה אף החס' אסור כיון דאינו מלמס אבל לעולם בכל התור' והיב' שעו"כ פ"ר משנ
 שריך למלאכתו היבא דלא הוה כדון' הש"ג וכמו נכוס של עקרון אסור בכל התור' והנין.

ודע שיש עניין זה קושי' מפורסמת בשם מורי זלה"ה דמס"ל לרש"י דחדא צריך שיהי' מדס"ל לר"ם משאל"ג פטור ס"ל מקלקל
 חייב א"כ לר' יוסי דס"ל משאל"ג פטור בדמיס בשנת דלא ע"כ יסבור מקלקל כהנערה חייב א"כ לר"ך לא הנערו לגוס' שחייב
 מקלקל ולא מוכח מני' ללאו או לחלק ומכ"ל לר' ללאו ינאה ועיין מהו בתוס' דשמעון דשנת דק' ו' ד' מה לי ובריש' ונמות והנרא'
 לי בדרך הפסח האמיתי' באסור' לקור' בפסחא דמלאח' לשיטת רש"י שפרשו כדור' מילולי' דלמאן דס"ל משאל"ג כל מצעיר מקלקל
 הוה א"כ מוכח מקלקל כהנער' חייב מצעיר דהו' במקדש וזהו אב מלאח' ונאמר' למס' כסני' בכלל ע"ל מלאכות א"כ מה זה הולך
 הש"ס לפרש מדאשר רחמנא הנערת כ"ב כו' מה לר"ך להנערת כ"ב דנפיק מדרשא דמוסנות ת"ל מכשעא דקרא דלא
 מצערו וגם מלא הנערו ל"ל רק מדהוה בכלל המלאכות כלי' ס' וחדע דהא מאי דאפילו תנאי אי הנער' ללאו או
 לחלק הסוכת' דלא הוה לר"ך לכתוב הנער' כפרע דהוה בלא' ככלל איך מלאכות וזה דבר שר"ך יסוד בפשט הסוגי'
 לכן כ"ל דה"ה דהנה מסורת בירינו מדבתי' בשנת מלאכת מחשבו ידעי' מקלקל פטור בכל המלאכות וגם לר"ם שמעי'
 מני' משאל"ג דלא הוה מלאכת מחשבת וכנה לפירש' כל דמקלקל חייב טכ"ס משאל"ג וכך הס' הדברי' על הכנרא
 הכפוטס דיוצר יס לחייב משאל"ג מקלקל ולר"י משאל"ג חייב בכלהו מלאכות ומקלקל פטור (ולרמב"ם כך ההלכה)
 ומעשה ק' על הכנרא במה שפרש' ידעי' רר"ם ס"ל מקלקל חייב דאל"כ לא מסתמך מצעיר דכל מצעיר הוה אלא
 אבתי' מכ"ל באמת ללמוד מהא דמקלקל חייב ונרנה בגזירת' הכמות לחייב במצעיר אפי' מקלקל גמור די לנו לומר
 שזה"כ

שנה"כ הוא במעצור לחייב משאל"ג אל דהרא קו"י מיושבת בחצרות דה"ט באמת כדכרך הש"ס מ"ט דה"ט לא המ"ל
 דנכין לי' דאל"כ לא חסל מעצור חייב דמיא רק במעצור חייב' תור' משאל"ג וכן לא נוכל ליתק מדוכה בכלל ה"ט
 מלאכות וגם לא נפיק מקרא דלא חצירו דשפיר משכח במעצור ע"ש לקדירתו דהוה ע"כ משאל"ג (ורכ' תור' לא
 חצירו נכסר דרך ללאו או לחלק) לכן מסיק לה הש"ס אליבא דר"ס מדאשר' תור' הבערת ב"כ דע"כ ס"ל דר"ס דמקרי
 מקלקל גמור ולא הוה בנדר משאל"ג דס"ל תיקון מילה לאו תיקון ומוכח משם דמקלקל גמור חייב ואי קש' א"כ תורה
 השאל' למקומה היכא מלינו דר"ס ס"ל הך מלתא דמקלקל חייב וס"ל דלפ"י מהבערת ב"כ ודהוה מקלקל גמור דלמא
 אף ר"ס ס"ל מהבערת ב"כ מקרי תיקון מעילא ומעילא דהוה נמי גרובא לגופ' ועוד אפי' אם מיא דלאו לל"ג מקרי
 מ"מ לא נפיק גס מהתם רק לחייב מלאכה שאל"ג אבל מקלקל גמור לא נפיק משם ומעתה לבאור' אין דברי רש"י
 מספקי' בכל' בזה נראה לפרש דרך מרווח דהנה ר' אבנה הברת מטעמה דב"ק דס"ל מקלקל חייב בחובל ומעצור בו
 ס"ל דוחק לפרש מעצור הגדוש ולרד' לאפרה וכן משמע לי' הדרי' כל המקלקלין פטורי' חוץ חו"מ וא"כ בע"כ ים תנא
 געילס דס"ל הך יבחרת דמערופת ב"כ וס"ל דהוה מקלקל גמור ותיקון מילה לאו תיקון כלל רק עקשה מאן יימר לן
 דהך תנא ר"ס הוא דלמא תנא אחר ע"י פירש' היטב כיון דאשכחן ר"ס ס"ל משאל"ג פטור א"כ בלא"ה חובל ומעצור
 גרדי' ילחו מן הכלל להחמיר עליהן ומוכח ע"כ דאע"ג דבכל התור' פטור משאל"ג בח"מ חייב ומדאשכחן דש תנא
 דס"ל מקלקל בהבער' חייב ולא ידעי למי הוא זה התנא שהחמיר יותר בהבער' מבכל התור' אמרי' ר"ס הוא כיון דבלא"ה
 מוכח דמחמיר ע"כ בהבער' ככ"ל ומעתה דוחק ר"ס נקט ולא ר' יוסי דאע"ג דס"ל לר"י משאל"ג פטור כיון דמטעם
 דנ"ק בלא"ה לא אחי' כוחי' דהא אינו ר"י ס"ל הבער' הבערה ללאו יטאה ומטעם קאמר' מסכי' שמחייב נכפשו וא"כ
 בלא"ה לאו כוחי' אחי' ולכן אע"ג דס"ל לר"י משאל"ג פטור מ"מ אין קו"י אי יבגור בהבער' גה"כ בהכרח
 לחייב משאל"ג אבל לעולם מקלקל פטור וס"ל באמת הבער' ב"כ מקרי תיקון ומעילא שפיר נפיק לי' לר"י הבער'
 ללאו דאל"כ לא חצירו ל"ל דס"ל מקלקל בהבער' מקלקל מטעם באמת פטור ורק הבער' חייב במשאל"ג כסו במעצור
 ע"ש לקדירתו ולזה לא הי' דרך לכתוב לא חצירו דהכרח ע"כ הא ידעי' דהא הבער' בכלל אינך המלאכות הוא
 ולדעתי הדברי' כפחור ופרח בסילוק קו"י דנתי' הנ"ל.

ועפ"י הקדמות הסוללת שכתתי לעיל ונפרט גיטוב פסקי הרמב"ם הנ"ל דהלכות בלא"ה אמרתי עוד גיטוב באופן
 אחר מה שהבאתי לעיל להקשות על דברי התוס' דמנחות ד"מ בחר' תי' דהא דאר"ל כל מקום שאתה מולא עשה ולת'
 אם אפשר לקיים שתיים בו' רק סגור דרנן היא ומדאורי' בכל אופן עשה דל"ת והקשיתי מסוגי' השבת דקל"ג ואי
 איכא אחר ונראה עוד הנה הו"מ' שם במנחות ד"מ ודמ"א ספלו בבהני' שלא צעידן עמוד' אי מותר' ללבוש בלא"ה
 ועיין יומא דס"ט וערבין ד"ג ומרות דב"י ונחלקו בו הרמב"ם והראש"ד שהרמב"ם ספ' מה"ל פלאי' ופ"ח מה"ל כלי
 מקדש כ' כסן שלנכ' אכנסו שהוא בלא' שלא צע"ע לוקח ונחלקו הראש"ד והנה הרב תשו' שאנת ארי' סי' כ"ט הקשה
 להרמב"ם אליבא דראנר"ס גיטא דו' ודי' דאכנסו של כסן הדיוט הי' של בן רק אותו של כה"ג דכל השנה הי'
 בלא"ה איך הותר להס"ל לעבוד עבודה כל השנה בכלא' דהא אפשר לקיים שתיים ולעשות העבוד' ע"י כסן אחר וא"כ
 מעלס קו"י זאת ראי' לסברת התוס' הנ"ל ומדאורי' שרי' רק איסור דרנן לקיים באופן אחר הם אמרו והם אמרו
 מבני' דמאות כה"ג מעבודה כל השנ' ומדאורי' שרי' אמנם י"ל לסברת ר"ס דדבר שא"מ מותר ולסברת אבני' קודם שהדר
 אפי' בס"ד אמר ר"ס כסו בקלונת ברת אע"ג דקולץ נידים כיון שאינו מתכוון לעהרת ברת הוה דשא"מ ול"ל לר"ס
 קרא להחמיר ברת במילה א"כ ה"ה בכה"ג שרי' לטורף עבודה דאינו מתכוון להכנות ולהתחמסם בכלא' רק לניב לטורף
 עבודה והיינו מטעם דהא דמוכרי' כסות מוכרין כדכרך ובלנד שלא יחבטו בו' וכמו שהוכחתי באורך לעיל והנה התנא
 דאמר

דאמר בימות חנוכה שבתה ד' אינו בלוי' הוא ראובן' ואלו בשבת אפי' ר"ט דס"ל דס"מ מותר אך למסקנא דהדר
 כי' אביו ומרס' בפ"ר הקושי' גמ' ע"ל בסדרת חוב' דמחנות' הכל ומעשה א"מ הסוגי' דשבת הכל כוונתו על כשרת
 אביו למוס' הס"ד דר"מ אפי' בפ"ר שרי' לכן כדמפרש לר"מ לרדך בשב' להחזיר אפי' נאמר אביו הנן לקון כי' הקשה
 שפיר מר"ל הא אפשר בלחך ומכיר' תמי' יכיל' מותר דלפוס' כך ס"ד הוה ס"ל הא דר"ל סברא דאורי' היא אם
 אפשר לקיים בלא הוא קשי' לי' מהס"ג כ"ל כיון דהוה דס"מ דס"מ דמותר' לקושטא דמורה ר"מ בפ"ר ומקמי' הקושי'
 של הרב ש"א ס"ל אפי' דסדרת ר"ל לאו דאורי' (לא הכנתי צעקין זה דברי הרב ש"א סי' למ"ד חסם על הראב"ד
 סוף ה"ל בלתי' שמוחרי' שלא בפ"ע למס' כ' בפ"ג מה"ל לזכות על מש"כ הרמב"ם דנשים פטורות מזויות ואם רזיז
 לנשים לזכות כי' וכ' הראב"ד דבלתי' אפי' לזנוג והא כיון דבלתי' שרי' שלא בש"ע כ"ה לזכות כמ"ס ר"מ וכא' מנא
 בתוס' בשם ר"מ במנחות ופולין וכו' לשון הראש' בה"ך דאף דשרי' לזנוג' כמ"ס ר"מ דבבר' הוה בלתי' בלתי'
 בנגד זה לבעולין וכן הדברי' בנגד' בסוכה דרברי' הראב"ד בה"ל לזכות וימכרו על כמות אשה דלא הוה בנגד זה בלתי' בלל).

והנה יס צעקין זה קושי' גמ' הרמב"ם פ' בפ"א ה"ל י"ז ופ"ח כ"ר' דמקלקל כשור ואב"ל מילה מקרי תיקון
 מילה ומעט' לפיסק' גי'ר סי' רס"ב כימול' תוך ח' כסולה ולא תיקון כלום וכו' מקלקל גמור תוך כסוק בפ"מ מה"ל
 שגעת ח"ל אבל אם לא הי' ח' טקן ראוי' לזול בשבת ועל בשבת מי שזיני' ראוי' לזול בשבת חייב חטאת ושמשע להרי'
 גם של אחר שבת בשבת והא זה כימול' תוך ח' ומקלקל גמור ועמד בזה ב"ה ש"א סי' כ"ב והוא כ' דל"ל אפי' דכסילה
 מ"מ מתקן כיון שסי' קובע עליו לזולו זה ככר נעשה ודווקא עמוס ולא ידעתי' למה לא כ' יותר דמ"מ הוה מיל' של תיקון
 שיותר באכילת' תרומ' וגם אינו מעבד על אביו מאכילת' כסחי' כראי' ב"פ בערך מיהו קשה לי' בין על סדרתו בין על סדרתי' אינן
 מספקין נחא דשבת דק"ל ערלתו ודאי וכו' וה"ה בנולד מהול' דהוה ס' עילה כנושה וזריך לזנוג' ס' בחול ולא בשבת וכו'
 הרמב"ם פ"א מה"ל מילה וכו' סי' רס"ו והתם השאלה גמ' ע"כ מ"מ סי' אינו בר' מילה ואין ערלה ה"ל מקלקל גמור.

ולכן כ"ל מוכרח דעת הרמב"ם דלקושטא דמלתא כל מילה בשבת בין מל של אחר שבת בשבת שהוא תוך זמנו או
 מל מי שאינו בר' מיל' כלל לקושטא דמלתא כמ"ס ערלה כנושה חייב משום מובל' ולא מיפטר משום מקלקל כיון שאין
 כוונתו לקלקל אלא לתיקון המילה וכו' ככל מלתא דמקלקל רק אחר כוונתו אולי' ולא מיפטר מקלקל אלא אם כוונתו
 לקלקל וכן דייק לי' לשון הרמב"ם בפ"א ה"ל י"ז בל המקלקל' כטורי' כינר הרי שחל' בו דרך השחתה כי' נושא בו'
 הוי'ל וכוונתו לקלקל פטור עכ"ל וכן כ' בפ"א ה"ל י"ז וכן החובל בסי' בו' אבל אם בחבון' להזיק בלבד פטור עכ"ל
 אין לך דבר מפורש מזה וסא דליף ר"מ מדאליט' למשני' מילה ש"מ מקלקל חייב והתם אין כוונתו לקלקל ל"ל ה"פ
 מרס"ל לר"מ תיקון מיל' בעצמותה לאו תיקון הוא א"כ לדודי' כל מילה מקלקל הוא ומקרי כוונתו לקלקל אבל למאי דקיי"ל
 מילה בעצמותה מקרי תיקון לכן כל שכוונתו למילה ולתיקון אפי' שגאמת אינו תיקון כמו מל תוך ח' או ס' ערלה
 כנושה ככר מקרי כוונתו לתקן ומי' ואל תקשה ע"ז מסוגי' דסכחי' דע"ז דכריך גבי שוט' כסוק לע"ז בו' ואי תיקון
 וזריך לפרש להוסיף מאמ"ס וכו' והא אין כוונתו לקלקל ג"כ לק"מ דהתם לפי הכוונ' שהוא קושב' הוא מקלקל משא"כ
 במילה לפי כוונתו הוא מתקן רזיני' לומר התם הוא בדעתו מושב' לשחוט דבר שהוא באמת קקול' שלא לשמו או לשם ע"ז
 אבל זה בדעתו עושה מיל' דהוה מתקן.

ודע שזה דווקא למוס' ההל' דמקלקל פטור י"ל כלל דעמי' לפי כוונתו מקלקל אבל למ"ר מקלקל במתור' והנערה
 חייב ועמ' התור' שחשבת' הקלקול במחשבת' התקון מניח' למימר סברא בהיפוך וזרמנו בקלרס' להבין דברי מאיר'
 דתלמודא מפרש"ל שם בפ"ק דל"ד ע"כ בחוס' הא דנשבת דק"א גבי הריגת' מתיקון שמשע מלשנו מקלקל לגמרי חייב
 והתם

והחסד דפטרור משום מאכלא וספורסם לכלא ומאמר סתור במשכנא ראשון ועיין פ"ו ונרא' כוונתו מקלקל לגמרי שאין
 שום תיקון בעולם ומתכוון רק לקלקול זהו מבוקשו לקלקל והמור' עשה' זה במתכוון לתקן זה הקלקול שהוא בתיקון
 הוא לגוף משא"כ החסד בהרצתו מתיקון חסד תיקון בשום דבר וזהו התיקון הוא מכוון ולא להקלקול והתיקון חסד' והוא
 בדבר נעניי בדעת מהרש"א ודבר זה לא כפלא ולא רחוק.

ואמת סברת החסד' בדק ק"ו הוא הדיבור' ממה שכתבתי במה שפירשו דמשכנת לר"א מקלקל ומ"מ לרד"ק לגוף'
 במעשר באסורי הנא' וז"ל משכנתו בעשות ע"מ מ"מ שיטת הרמב"ם נרא' מוכח' כמו שכתבתי וכלא"ה כ' מהרש"א
 שגם שיטת רש"י אינה פתוח'.

ובזה נרא' להניין דברי הרמב"ם והחוס' לטעמיה' בחולין ד"ד במשנת השוקט בשבת עיין רמב"ם בפי' המשנה וכ"כ
 בתנורו סוף פ"א מה"ל שחית' דמזיד' בפעם ראשון שחיתו אסור' דהוא מותר לחלל שבת דמתחלת שחית' חייב ולא הוה
 מקלקל (ועיין שם בחי' הר"ן שכתב להדי' בסיפור דתחלת השחית' מקלקל וקו"ל פטור) וה"ט דכוונתו לתקן כמו שכתבתי
 אבל לכן החסד' שם משמע לי דס"ל אף בתחלת השחית' הוה חילול שבת ואפ"ה בשביל כעס אחת לא דייקין לי'
 במומר ואמת אי מברשי' בכוונת החסד' דס"ל בתחלת השחית' הוה מקלקל וכדאי' בחי' הר"ן א"ש דהחוס' לטעמיה' משם
 כנ"ל דאולי' בחר המעש' לא בחר מתשבתו וע"כ חשבו' לקלקול להשחית' בתחל' באמת דלאו תיקון היא'.

אבל האמת אגיד שכל' שאין זה כוונת החסד' אלא אחת מתחלת שחית' יס חילול שבת רק בפעם א' לא כעש' מומר
 עד גמר השחית' וה"ט דס"ל הא דרדש' בשחית' דר' זביה דוקא עיין חוס' דג' ע"ב דוקא לאחר שדעיין בודאי'
 שאינו דר' זביה או פסלו התור' וזה מתחל' הי' בידו להתחכם ולא הי' מקלקל ולא הי' מומר לכן לא פסלו התורה
 מתורת דר' זביה רק לאחר המעש' אבל להרמב"ם אף אלו התנאים הי' חייב כיון שמתחלה תמיד הי' כוונתו לתקון
 ולא לקלקול דהא כוונתו הי' לגמור השחית'.

ודע לשיטת הרמב"ם איהו לס"ל דרשא דנעני' דר' זביה דוקא רק משום מחשבת כותי לע"ז ועיין חולין פי' השטניות
 ופ"ה מה"ל שחית' לרד"י ע"כ דין מומר לחלל שבת לענין שחית' דפסול הוא רק משום לא פלוג דחכמי' עשאוהו כמומר
 לע"ז וכמו שגזרו על כל עכו"ם ששחיתו פסולה אפי' בכרי שאינו עונד ע"ז כדאי' שם ברמב"ם גר גדול גדרו בדבר
 בו' ובה מיושב מש"כ הרמב"ם בפי' המשכ' כנ"ל דאיידי' רק בשוגג דחשבי' לי' הס"ד דגמ' דחולין דמפירי' לה במזיד
 (ובן קשה על חי' רשנ"א שם) והרב ב"ם נדחק בזה מאוד ונדבריו ספיר כי בס"ד באמת הוה ס"ל כיון דמומר לחלל
 שבת שחיתו אסור' רק מדרבנן משום לא פלוג בשאר מומר לע"ז באמת על פעם ראשון לא גזרו אבל ס"ל להרמב"ם
 מסביר לקושטא דנבא"ה מוקמינן למשכ' בשוגג אין אנו מוכרחי' לה ואמר' כיון דמתחל' חילל שבת באמת דלאו מקלקל
 הוא ממיילא הוא בכלל הלל פלוג וכן הוא לשון הרשב"א דלמסקנא אין מוכרח' ע"ש (ויש לי בזה פקפוקי דברים על
 לשון הר"ד נ"ד סי' ב' ס"ק י"ו ע"ש) ואמרתי שזה מוכן לי ענין גדול במה שדקדק הרמב"ם בפי' המשנה כנ"ל דמזיד
 נעשה תכף מומר לחלל שבת במקצת הסמני' וקשה למה דוקא במקצת הסמני' דהא גם בחותך בעור ובשר קורס הסמני'
 חייב משום חילול רק בנא"ה ראיתי במקומו בחיך דלהרמב"ם דשחית' בכרי פסולה משום מחשבתו לע"ז היינו רק בעוט'
 מעשה טריפות שהיו לו מעשה חסד לחשוב בו לע"ז ושרס שעש' מעש' טריפות לאו מעשה כלל למחשבת ע"ז והוכחתי
 זה משע"ם בפרק ד' הל' י"ג התחיל בכרי וגמר ישראל פסול מאוס שיטתו לשחית' מהע"ם אבל אם עשה בכרי דבר
 שאינו עוש' כגילוי כעין חלי הגרגרת כשר ועיין חולין דכ"ט ורמב"ם פ"א מה"ל פסולי מוקדשין וא"ל לי להחריק ולבארו
 כאן שלא ללאת מענייטו והמשכיל יבין שהיוכו מה דאי' בש"ם דבכרי עושה מעש' ערוס' אי מחשבתו לע"ז (ושכחתי בזה

היטב וחינו כך ד"ר סימן ב' סעיף יוד החתול פסול וכ' הרשב"א בנזק מין וכו' וחמה הב"ח הא מחשבתו לע"ז ואומר
בב"ט אפי' בקנה ומס"כ הט"ז דעני שיעשה מעט' נבול דוקא הניגו וכו' מסוג' דרננה ד"ס ועיין כ"ס סדקא סגפ
מידו סכך וחמה אני על כל הארצות' שלא העמידו דבריהם על הרב"ס שקא' על שחיטת נכדו ולהעמו פסולה משום
מחשבתו לע"ז ואין להאריך כאן יותר עכ"פ כיון דשחיט' מותר לחלל שנת ע"כ דק משום לחלל דשחיטת מותר לע"ז והתם
ע"כ רק משום מחשבתו לע"ז דשיך רק במקלת סמני' דעשה עכ"פ מעט' טריס' ולא צעור ובשר והבין ועיין בזה בשל"ב.
ובזה כ"ל דקדוק ישר שם ג"ס דחולין דכרד' וימי מלית לאקמ' כפי' ובאוג והא מחשיב נכסיו קרני וקשה דקארי
לי' עק"ל להקשות וכי לר"י דוקא באוג איירי והא בכל אופן בין במאי דקחני כשר' איירי אפי' במייד וכן הדיוק דומי'
דזה"כ דעכ"פ ליזמא אסור בכל אופן אפי' שוגג וא"כ אין מובן לקושי' הגמ' וגם לשון המתירן אלא ה"ק אע"ג דבמייד
כו' הכ' באוג משמע באמת כרמ"ס דממש' רק באוג ולהחולק' עליו דמק' וקרא' בו דבר כי הנה הדקדוק דומי'
דזה"כ הוא מוכרח דאל"כ למה נקט כלל יה"כ דהו"ז וואלל' דשנת תמירא מיה"כ דודנו סקילה אע"כ לאסור דומי'
דזה"כ דאסור ליזמא' רק להרמ"ס דה"כ כנ"ל דק מדברנן אסור שחיטת מותר לחלל שנת דבגלוהו נכסיו שאינו ע"ז
א"כ י"ל דלאנשי ודאי יה"כ תמיר עניי חוס' חולין דק"א ע"ג אכל א"ל בסנהא דאורני' ודאי שנת תמירא ובה"כ
מפרש מומר לחלל שנת דכוסר במעט' בראשית וזה כ"ס ביה"כ ומעשה ה"פ הטקס' וביקש' במייד ובר"מ בל"ה ע"כ לא
דייק דומי' דיה"כ אלא ס"ל דנקיט יה"כ דתמירא לאנשי ואכ"ה שחיטתו כשר' וכדמשני דומי' דיה"כ וס"ל דאי מומר הוה
דאורני' שחיטתו פסול' וא"כ אפי' בפעם א' הוה מומר ולכן פריך וימי מלית לאוקמי באוג והא מחשיב נכסיו דנמיר
לא מלי איירי כלל דהוה מומר והבין.

ורע שנסוג' דסמ"י הנ"ל דף כ"ה בענין ל"א ומכיון הקשיתי קושי' עומה בתמירי אילו ש"י לב"ט דאי' נכסיהם
דכו' מ"ס אבידה לא ישתנה לא ע"ג מטה כו' לצורכ' אכל לצורכה כו' מרמזו לו אורח' כו' ע"ס היטב מוכח מסוג'
זאת דלר"ס דאיל בתר כוונה אפי' מוד' דאסור צלחכוון אע"ג דלא אסור רק לר"י שרי ומעשה לסמי דקיי"ל
כר"ס וגם בל"ה קיי"ל כדנא פשיטא דאסור משום לחלל דלגברו ובנ"מ דף למד אבני' להו לצרכו ולגבר' מאי ועיין
מה שפי' החוס' ומדמי ש"ה דקלי כו' וא"כ כל האבני' קאי שלא אבני' דהלכתא וברא"ה הביא האבני' ומכרשה כתוב'
ומסיק כיון דנ"א אולי' לחומר' וכ"כ ש"פ ועיין דמ"ס מ"ג מה"ל אבידה וח"מ סו' רס"ו ומאי צריכי' לחנות לחומר'
באבני' דלא איפשט' הא פשיט' דקיי"ל בכל החור' כר"ס וכן קיי"ל כדנא ועיין רא"ש דשנת הכ"ל לענין דקיי"ל בכל
החור' כר"ס ורמ"ס מ"ד מה"ל מאכלות אסורות.

עוד הקשיתי בזה דאמר שם בבסמ"י ארי"ל קול ומראה כו' ופריך והתנן המפסס הקטורת כו' אלא אר"ס כו'
ורית אחר שעלה חמרתו כו' ונעשה מלוח וכו' ברמ"ס סכ"ה מס"ל מעילה נשמע מהדיון אבל קודם שנעשה מלוח
בקטור' וכ"ס בשעת המטה יש בו מעילה והא דבהכרח נהנין משום דל"א ולא מכיון ומכ"ס לסמי דקיי"ל כר"ס דאולי'
בתר כוונה פשיטא דאסור לבוון להדיות ומאן פתר לן הא דלית' בזהר חדש שיר הפירי' ע"פ משכני דאמר רשב"י (שהוא
סחם ר"ס) שאן דאורח בריח הקטור' בזהאי אעמא דסליק האי עננא דמעלי עין הוה מברר לני' ומתברר יה"כ כו'
והנה מכאן להדיות חייב במעילה ועבדי אסור' ואם כדקא שאן דאורח דבהכרח קאמר ל"א ולא מכיון היבא מלין
דוגמת זה בכל החור' דבר שאי' מכיון לו עבדי איסור' ונלא מכיון יהי' מיקן גדול לנשמתו ואדרבה כל הכי דבר' דנכרי'
בזהר ודרשנו שם בהם מיקן אובל נפש משכלת ודאי רק בנכונה ואתעררות דלנא תלי' מלחא ונלא דעת נפש לא טוב
ואפשר לדחוק דמכ"פ דנגע ראשונה שהחזיל ענין הקטור' לעלות כנר נעשה מלוח ואין לו שער ועיין משנה למלך פ"ב
שה"ל כלי מקדש אם ממות וכסה עין הקטורת היא בכל יום ואין כאן מקום להאריך בזה יותר.

כמה פעמים בא לידי נעושות שניכר שנשבר מפרקתו וחזר ונקצר רק שנחשקס ודין זה מנחה באורך צ"ל שי
 ב' ודברו בו בשו"ת ח"ב ונזכר יעקב ת"א וכו"ס והנה עכ"ס הדבר ברור דמפרקת לאחר בלא רוב בשר ולא חוט
 הסדרה ופי' טריפ' לא הוה כדאי' דרש"י וכל המוסק' בריש פ' א"ט ואיך דינא דמפרקת רובו בשר בלא חוט הסדרה
 הוא מחלוקת דהתוס' דב"ח מברשים לקושטא דקרא ברוש (ומה שרש"י בשו"ת ח"ב לפרש שם ב' זאת רק להקשה
 הוא נגד לשונו) אבל מהתחתית הרמב"ם והטור משמע אפי' בלא חוט והנה להתוס' בשר (דעריפות לא שנינו בש"ס
 בזה רק כנילה) ולהרמב"ם נבילה מחיים ומקרי משה וא"כ בשרו שחאי' לפינוי שרואי' שנשבר ובתפסא חזר לבריות
 בשר מטיב"ס להחיות אין טריפות ולרמב"ם הוה כנילה ואיך תחזור להבראת אע"פ דלא נשבר ר"ב ולכן אין בו פקפוק להחיותו.
 רק שהאחרונים הקשו קושי גדולה על דעת הרמב"ם והנזכר בשו"ת ח"ב בשאל א' דל"כ איך אר"ת אשעירו
 אף אפי' ב"ח חלק בספקו בו (חולין ד"ב) והא' התם ע"כ אף החוט פסוק ולהרמב"ם אשעירו איירי בלא חוט ומה שכתב
 הרב ח"ב בישונו לא ירדתי לס"ד גם הרב כו"ס ב' שקרא ראי' בחורה ונחמה אפי' על לשונו א"כ מוכרע דלא כרמב"ם
 מתוך כסובי' במקמי' וחובה ליישב.

ונראה לסלק חשיו' זאת מעל הרמב"ם בדברי' בדברי' דהנה ברור דבלי הוכחה ראוי לנו לפרש דשעירו ושמואל
 איירי בלא חוט רק ר"ק לנעמי' שפיר הוכיח דע"כ איירי בחוט והנה מנחה לרשעין סיבב בהסובי' דר"ת לא אשנא
 בקושי' של דבא להלן ובי משה עומר וטולק ומעתה לרד' להבין בלשון בלחם בלחם כחלקו ר"ת ורצא ונחא' לי שדבר
 זה מנחה על פי טע"ס הרשב"א בחידושו וז"ל בקיור קצת אחר אשעירו פי' נרד' דה"ק כנילה וטעמא מחיים חסיר'
 דשמואל והיינו דאמר רבא אי קאי' ובי משה בו' ואי אשעירא רק מעשה כני' קאמר אבל איכה טעמא ער שמואל
 מאי קאי' דהא כל שחיט' נמי כקוצת הוה כני' כר' יעובד בו' אלא דהתם (ר"ל בנקיבת הוה) מעשה כנילה עביר
 אבל לא טעמא מחיים אבל הכ' כנילה מחיים וטעמא' לכן קאי' לי' ובי משה עב"ל (וכ"ה הסכמות כל הפוסקי' עיין
 ש"ך ופ"ח סי' ל"ג בפסע נפרא להלן דל"ב כקוצת הוה א"מ מחיים) מעשה שמעינן כל שח"מ מחיים ל"ס להקשות ובי
 משה בו' כמו בנקיבת הוה ע"י שחיטה ומעשה ה"ט דר"ח דאמר אף אכנ"ח בו' וס"ל מנחה מלוקה במפרקת ור"ב
 חיבך ועושה מעשה כנילות ולא חש לקו' רבא ובי משה בו' משום דס"ל אשעירא אחר רק כנילה ר"ל מעשה כנילות
 דאין שחיטה מועלת בה שוב לטהר' מידי כני' דבשחיט טעמא' אבל א"מ מחיים ואדרבה מבז קושי' זאת דרבא נפסא
 ובי משה בו' (דס"ל פוט דטולק ברוב בשר כמו שחמה רבא וכלהו אימוראי' אשחוטמו דבך משמע פשטא דקרא) מהא
 גופ' הוכיח דהפירוש דשעירו רק מעשה כנילות והוה כקוצת הוה ומעשה דאיהו הוכיח לפרש בשיעור שח"מ מחיים
 הוה קאי' לי' ג"כ קושי' התוס' וקושי' הגמ' להלן דל"ב כיון דמיני בושגה דא"ט אף כנילות כקוצת הוה ופסוקא
 גרורה למה לא מני נ"ב הא דשעירי אע"כ לא ה' בידו מי' אחת אלא כמ"ס תוס' דשעירי כוונתו עם החוט דמנא
 לה בלח"ה דהא כתי' הגמ' כנילה דמשמא מחיים אין לחזק דהא ע"כ גם דשעירי א"מ מחיים (ולא ידע ר"ה דשמואל)
 נמא לרעת ר"ח ע"כ פי' דברי' ושעיר קאמר אכנ"ח מלק בו' (ואין להקשות כיון דס"ל לר"ח א"מ
 מחיים וז"ל בנקיבת הוה בשעת שחיט' שפיר מטהר ופ"ס הרשב"א א"כ אכנ"ח ל"א שפיר אף לדדו' הא דקחתי מלק
 בספק בו' וכיון דר"ח הוה ס"ל דהכתי' סבין בחורת שחיטה א"כ מה נבך דאמר' כשעירי מ"מ חסדי' המליקה בספק
 לטהר מידי כנילה כמו כקוצת הוה לאו קושי' היא דהא דהכתי' בשעת שחיטה כיון דהוה רק מעש' כנילות ה"ט משום
 דבך היא דרך שחיטה וא"ל לשחיט נאמן אחר כדדיוק הרשב"א בלשונו להדי' שח"כ בספק דשעיר מעש' כנילות
 מאחוריו במפרקת ור"ב אין זה הכרח לנעמי' שחיט' ובחורת מליקה בלח"ה פסול נהא שפיר כיון דעבוד מעש' כנילות
 אין

אין שחיתת מטרה) וכל דברי ר"ח אליבא דזעירי ספיר בלא קושי' וכל זה דוקא לסתם ר"ח דע"כ לא ידע דשמואל
או דידע לי' והוא ס"ל דכלינו דמשמאל הזכיר להדי' מטמא וזעירי קאמר רק כניל' חבל א"מ מחיי' כמ"ס הרשב"א
אבל אכן דחוינן דרבא אמר הו' קשי' ובי' מתה בו' ופשיטא לי' מלתא להקשות לזעירי כמ"ס הרשב"א דזעירי דשמואל
היא ואין מקלוקת וגם זעירא כוונתו דמטמא מחיים ולכן הקשה ובי' מתה בו' ונחמד קושי' זאת העלה רבא דנאמת
מלות מליקה בלא רוב בשר דקרא דחיק וטוקי כפשי' בן משום הקיט' ובי' מתה בו' (וכמו שפסק הרשב"ס דאינו עושה
כלל רוב בשר ונדרב' נז' להלן) ומעתה שכוונתם מטמא מחיים משילא ל"ק למה לא קחמי לה במשנ' דא"ט דה"ט כדשנ' **הגמ'**
כניל' דמטמא מחיים ל"ק מעתה מהי' תיתי נפרש מימרא דזעירי ודשמואל עם החוט שלא כושר בלשונם כלל
וראוי לפרש בלא חוט דכל הוכח' ר"ח לפרש בזעירי עם החוט הוא לפי מה דס"ד דא"מ מחיים ושכח קושי' הגמ' ותוס'
דדל"ב כנ"ל ויכין שלקושטא אין להוכיח' זאת מקום הדרי' לפרש המימרא דדכו' בפשטא בלא חוט ולרעתי דדברי' כפתור
ופתר עמוקים וישרים למולאי דעת.

ומעתה חל עלינו חובת גזרא להבין דברי מאור עינינו דש"י בפירושו שעאלו הרשב"א טועה שפירש"י שחיו' ברור
מילולו דר"ה ובי' דכל שעושה מעשה כנילה אפי' ש"מ מחיים הוא בכלל ובי' מתה בו' ומשום כך דחיק. ומפרש דלא
דמי' לנקיבת הושת דהוא רק טריפה והוא סחור מהש"ס דל"ב ופירש"י שם גופי' דנקיבת הושת כנילה.

ואולם כנר הנאמי בתנור' כ"י מאמר ר' עיון ב' דברי מהרש"א דנכסות ד"ב שב' נקיבת הושת שחיו' מטהרתו
מידי כניל' וכבר מכורסם שדנריו תמוה' ומתנגדי' להש"ס דל"ב ורשב"ס כ"ג מה"ל שחיו' והנאמי שם שנאמת המעיין
היטב בסוגי' הכ"ל יראה דאינו מוכרח וי"ל דרק כסוקת הגרמת דנריו הוה כנילה ולא נקיבת הושת במשכו והנאמי
שם מה שכוונה דעתי לדעת הגדול מהרש"ק בספר תפארת שמואל בהנהגותיו לטור י"ד שמוכח כן בהר"ל'ס נאבע' דשה'
במיעוט סמכי' בדק' ל' ופשוטו שזכינו לש' המכריע לה' האקן מטרמי' כ"כ להדי' דנקיבת הושת רק טריפה ועיין
מה ששלמתי בזה עוד במאמר ה' עיון א' וב' אכל' כ"ז אינו מסביק ברא"י דפי' גופי' להלן להדי' דנקיבת הושת כניל'.

ויגעתי ומלאמי שלרעתי אמימת דעת רש"י כך היא עפ"י משמעות לשונו דל"ב י' מהן כנילות כיון דאיתרע מקום
שחיו' דדכו' ולכאור' מה כוונתו א"ו ה"פ דרש"י הוכיח לפירושו בסוגי' דילן דע"כ אין הפירוש נקיבת הושת בטעמו
כניל' נאמת ר"ל מעש' כנילות דחליש קיומא טפי מטרמי' (בטורע דאפי' למ"ד טריפ' חי' כנילה א"ח) דאב"ק ובי' מתה
בו' וכמו דקשי' לי' לרבא כאן וכמו שנכתוב עוד בסמוך מאי דקושי' טיבא לכו' הרשב"א א"ו רק כאן קשי' לי' לרבא
כיון דאמר זעירא כנילה משא"כ מעש' טריפות נערה בשחיו' לנקיבת הושת בטעמו רק מעש' טריפות ויפולה לחיות
משם כשאר טריפות רק לזה הוה כניל' שאין שחיו' מטהרתו וה"ט דאיתרע מקום השחיו' אין השחיו' קרוי' שחיו' לטבר'
ומטילא זהו דוקא כשיקב שלא בשעת הבשר שחיתו אבל כשנאמת הוא בדרך שחיו' כיון דנעלמותו רק מעש' טריפות
אינו מוזק בשעת הכשירו ואין להביא מזה דוגמא וראי' למעש' כנילות דמפרקת וה"ב דשפיר מקשה רבא ובי' שמה בו'.

ויש שיעתא גדול' לשיטת רש"י ובכרזיו הכ"ל מל' הכוגי' דחולין דכ"ט ע"ב גבי שטע סימן א' ככרי' בו' דקרי' לי' מעש' טריפות.

ואחריו שסלקנו חמיסת הרשב"א מעל פירש"י הומר לנו לומר דפרש"י מרווח ביותר בשמעת' דלפירש"י קושי' רבא
ובי' מתה בו' פשוטה כיון דהוה מעש' כנילות משא"כ נקיבת הושת כנ"ל אבל לפירש"א דכל קושי' ותמי' רבא מיוסדה
על מה שהבין דזעירי כניל' ומטמא' מחיים קאמר קשה מכל' לרבא הו' ולהקשות ואי' ידע דשמואל וסבר דזעירי דאז'
אמר בשמואל ה"ל להקשות דשמואל ולפחות להביא דברי שמואל ועוד שהרשב"א הו' לרחוק ביותר דקושי' דבתר' הכ'
ומקשי' לי' עונת עוף בו' ולפירש"י שפיר דאף התם עושה מעש' כנילות דהא עוף הכשירו בסימן א' אבל לרבא א"ו אין
מיכן

מזון לקושי וזה דבר אפי' שקט בה ב' אינה נביל' לטמא כדאי' להלך ד"ל משפחה והולך רש"י לדחוק דפשוט
 להש"ס אפי' אי' ל"א כועזי מ"מ מלרבי' ש"טן א' למכרקה ורוב בשר ע"ש חזי ודאי חמי' טפ"ל להקשות ארנא שיסגור
 כך לירף הרי שטת רש"י מרוקת מאוד.

וזולת שם להקשות מה שה"ק מהרש"א איך אחר שש' סימן א' או ב' עונה רוב בשר וכו' מתה בו רק הא נאמת
 רנא לא הזכיר כלל רוב בשר ולא עוד אלא שהרמב"ם השמיטו לגמרי בפי' טפ"ל מע"ק ובאמת תמה שם הל"מ ובי"ש
 ע"ש והנה י"ס לי אריכת דברי' בנסקי רמב"ם בהלכות אלו דלכאור' אפי' דעבר ה"ל לכסוק דמעבד עיין ונחזי' דף ס"ה
 ונודאי תהי' גרמי' רנה דהניא דבריו לפני אביו ושייך במחלוקת רבותי' הלב' באביו ורנא נגד רבותיהם עיין בכלל
 זה ברא"ש דמס' עירובין ד"ד ורמב"ם שם סי' מה"ל שנה משמע לכאור' דס"ל הלה נגד רבותיהם ונחא שייך מה שתמה
 הי"ש על הרמב"ם דפסק מליך ומניא כשר במליקה נגד רנא וגם בנסק הרמב"ם בנא דס"ל עוד בכלל הדגלה ע"ש
 בפ' חמשהו עליו הרבה בנח"מ וי"ש וכתבתי בחדושי' רק כאן לא אלא ביותר מהענין ליראת האריכו'.

ולבאורה אבתי מניח להוכיח בפלפול הלב' נגד דעת הרמב"ם שהנחתי לעיל בפי' מימרא דועזי' ושמאל אי
 הכונה עם החוט מהא דאיתא בדרך כ"ל דמשני למעשה דעלי וקנה שאני הרי מנורר בזקן אפי' מפרקת לחוד נכלה
 והרמב"ם לא מחלק בזהו ומפרשי דבריו לא כחשורו עליו רק ביש"ש ב' כן להלכה (וע"ש שם) דברים דמוקי' טרק
 באדם אבל בנהמ' לא ודחוק לחזק כח חיות דבהמות דהא בערפות הסגרא בהיפוך דלר"ת באדם טריפס קי יוחר
 מבנ"ה מיכו הרש"א נמי מחלק בין שרזים לבהמה ואדם ובשרזים כל הרשע דוקא ונחזי' ת"ח נעלם ממנו זה שהניח
 בתומו הרמב"ם פ' ב' טפ"ל אלה"ט הלב' א' ב' מפרקת ור"ב נבילה בבהמ' ובכ"ל לענין שרזים פ' כותו ראשון ודבריו
 הם (כהרש"א) אבל עכ"פ נדון האדם בפ"ה ה"ל ע"ו לא חילוק וכדאי' לישב ולפרש פי' הסוגי' דלא תקשי עליו דודאי
 הא דכרך' משמע דעלי לכאור' מאי ראי' ובי משום שמת עלי כשמע זה עי' נביל' לכל אדם ובמה ב"א מתים לא
 ידענו כלל הסיבה ומי יודע מה חולשה עוד שגלה עיד גרמה לו אע"כ ה"ס דודאי מדסבר קרא ותשבר מפרקתו וימת
 ודאי כל ספורי דברי הנביאי' נחזו ללמוד מהם דעת ובינה מפרשי' דקרא אחי לאשמעי' שגזירת מפרקת היא סיבה
 מיתתו בהכרח עשושה מעש' נבילות ור"ב בכוונת התקפה ופעולה כדמשני וקנה שאני מדכתיב כי זקן כו' ובי משמע
 כתיבת' טעם אררנה משמע בהיפוך דדוקא בסבת' שהי' זקן מת ולולי כן אעפ"י שגזר מפרקתו לא הי' מת נשמע בהיפוך
 דאיס' נביל' ואדרבה קרא אחי לאשמעי' דלאר נביל' וממילא כיון דע"כ קרא לדיוקא אחי כאמור אפי' שזקן נעש' נביל'
 לא כוכל ללמוד מהא דאין להניא ראי' ומופת ממה דגרמה זקנה לעלי שימות שיגרסו כן לשאר אדם וזהו לדעתי פשוט
 בזמן מאוד בסוגי' וכך הגין הרמב"ם ודאי כיש"ש.

ובענינה דרבותא דקרא לאשמעי' שגזיר' מפרקת אינה נביל' מוכח לכאור' הא טריפ' הוה דאי כס"ד אפי' מעש'
 טריפות' לא הוה א"ב אין דבותא' כלל אלא יהי' נביל' וכבר כתבתי לעיל בתחלת דברינו והשכמת כל האחרוני' דמפרקת
 בלא ר"ב אפי' טריפ' לא הוה ועכ"ל דמעש' עלי הי' עם החוט ואעפ"י שלא נזכר בנסוק מ"מ סתמא דמלתא כן
 הוא שצ"כ פסוקא' החוט כמש"ל דרש"י בטעמה ר"ב אלו טריפות וכיון שכן י"ס להקשות מחל' מ"מ משמע דעלי לדעת
 הרמב"ם דשמאל איירי בלא חוט ודלמא תהי' עם החוט איירי מיכו נרא' דאי משום הא נמי ל"ק דמ"מ ס"ס דעכ"כ
 מדנקיט שמאל משנר' מפרקת ור"ב ממילא שמעי' מני' דוקא ר"ב ואפי' בחוט כמי בני ר"ב דאל"כ ה"ל לאשמעי' מפרקת
 וחוט אע"כ בלא"ה דק טריפ' ופ"ש מעלי' הס"ה קרא אחי לאשמעי' דע"י זה מת דנעש' נביל' ומשני אררנה מלחש
 אפסא שמעי' דקק וקנתו גרמ' לו.

שאלה ב'

ומרי דברי ססוגי' זו אכחז' דבר קטן הכמות והוא בעיני יקר הערך למלאו טכיון זה ליישב דברי מאיר הגולה
במקור רבותיו בה' וחז' לשל בחולין ד"ט בענין עיקור סמני' שעלו החום' דרש"י ס"ל דהוה טריכה והניחו
דבריו בחימ' דנתי מסוגי' דין ד"ב ע"א ומ"ס אלו טריפות ולא ראיתי שום אדם שכתב לב ליישב דבריו והנה ברור
מאיר ולשון בסוגי' דין ד"ב מורה דמפרש נמי למעוטי ע"ס וכל הסוגי' בע"ס דב"ה שנקדשו מסקנות וגם לשון מור'
שהוא משום פסול שחט' ולא משום טריפ' (וכשטו שאל' לפרש הסוגי' בפנימה בשעת שחט' כמו לשון ד"ט דפשיט' ד"ט
פסול חונק במלות מליקה שמויות בכך קונן ויורד וגם לשון ס' מסדורא בתרא המיותם למישרא' ומקמתו לחתמו מור"ס
בענין זה לא הבנתי כלל ש"ב על דברי החום' כיון שנטרף שוב אין מועיל בחיר' ח"ל והא' לפירש' שפירש בפנימה ל"ט
בנחיר' דרך כתיבתו ע"ס והנה ברור הבאן לא חירי מהא' סוף דבר גם לפירש' ע"כ סוגי' דין מתפרשת בעיקור של
בה"ג וע"ז סוגי' קוסי' חום' הא לפירש' כבר טריפה.

ולבי אומר לי דרש"י לדינא ס"ל כהה"ג שטע דע"ס כשיר' רק אין שחט' מועלת בו ומה שפירש' בדף ט' בסבין
כמותה כראש דה"ט ובאמת אגיד שבענין לא ירדתי לס"ה פירוש ה"ג וחז' לפרש מימרא דשמואל בנעקרו סמני' ומה
חירי שהטבח צריך לידע זה הדין ח"כ איך שייך לומר דקמ"ל אפי' שחט לפנינו ב' וגם כו' בשלמא באינך שייך
מרחי' דשפיר עשה מעשה השחט' ש"מ שידע אבל לא חזק להדין מיזי ס"ד ראי' מרחי' דשחט ב' ונ"ס בהמות שלא
הי' בהן עיקר' סמני' מעשה שהי' כ"ה ועוד קשה לי אעקרא דדינא למה נחזם לזה הטריכות אי' מה שאין שחט
מועיל בו יותר מלשאר טריפות שאין צריך הטבח לידע וסמני' ארוב והנה צריך לידע דמי שהחמה דברי' שרגילי' לקבל
בשלמא השחט' ועיין י"ד בה"ס ס' כ"ה שאל' לנדוק אחר שחטו ועיין מ"ס בענין זה בתנור כ"י מאמר ה' ולדעתי
למה"ל צריך לחזק בדאמת כה"ס לאו על עיקור קאי וגדולה מזו עיין ס' ת"ח נשם ס' הרב"ן דלא קאי רק על
שהי' ודרסה לא על חלה ע"ס ורש"י לא ראה לפרש כן במימרא דשמואל אבל לדינא מורה למה"ל דנעקרו מסקנות
בכלל הל"מ דעיקר שאין שחט' מועלת שוב וא"כ שיטתו בסוגי' דין וב"ס ח"ט דמ"ד הכל כמו בה"ג ועיין בענין עיקור
סמני' להלן שאלה ד'.

ובמקומות שונות בתנורי כ"י כלכלתי בכלל ספק בשחט' ובהמה בחי' כחז"ל עומדת ובתלכו הראשונה אי' משום
חזקת חמ"ס או אינו זכאי כדאי' בדרש"י וחז' דב"ה דנח"ל רש"י ור"ן בחולין דף ט' ולבאור' הסוגי' שהחזקת
חום' וריב"א בשנועות דב"ד אדעת דבנ"ל ובחס' מקנה שלא תחנבל ולהחום' מ"ע ועיין מ"ס בענין זה בשמחה ב'
עיון א' ועיין ג"כ בענין בהמה כחז"ל מ"ס במאמר ה' עיון ב' וג'.

ולבאור' נראה מפירש"י דחולין ד"ט ע"א דבהא מלחא נוסא כליו חנאי גבי לא בדק בסמני' דר"ל כן אנטוניוס
ס"ל רק טריפה דמוקמי' לה רק בחז"ל חמ"ס (וינאל מאיסור לאיסור) אבל לענין כבול' לא הייתה מעולה כחז"ל ח"ו
דלאו מלחא היא רק חקין בעלמא ובמחיתא חנו כבול' דס"ל כחז"ל ח"ו ומוקמי' לה אכמי' בחוקק' שלא נקטת' ופיקו
דמיה לפנינו כבילה ומעמלה.

והנה הרמב"ם ס"א מ"ס שחט' ב' כפול' וב' הס"מ שסבך לחומרא ואינו מספיק דא"כ ס"ל לכחוס ס' כבילה
ומ"ס עור דהרמב"ם הכריע בין המחזיקים הוא דבר שאל' לקבלו מל"ל לישבו ע"ס הכל' ועיין חז"ל חולין דף ט' ע"א
כסופי כתבו דבר שהוא רק משום חקוני מאכל אין מדברין עליו ומס"ע אין מדברין על עיקור חלב ודם ומדברין על
השחט' ש"מ דשחט' מ"ע היא והדבר כשט דבר קי"ל דמדברין ע"ס בדעובת' בחולין דפ"ו (ובספרי' ד"ו בברי' ומוס'
מוכח דשחט' מ"ע היא ולא חקין בעלמא.

ובזה כ"ל קושי דדברי הראשונים בסוגי' הסמיכה לזאת אר"כ סבין של ע"ז מותר לשחוט בה כו' וכ"ה לזן הש"ע
 נ"ד סי' י"ד וסי' קמ"ב אבל הרמב"ם פ"ו מה"ל עכ"ל כ' רק הדין דדענך א"ס שחט בה מותרת ופי' הכ"מ דס"ל
 דוקא דענך אבל לבתחל' אכור ומשמע דא"י משום איסור ע"ז אכור לבתחל' (דמשום בליעת איסור לא פסיקא מלתא
 והי' ל"ד לחלק בשבט' ועוד החס בה"ל ע"ז לא דבר מזה) וכן מפורש בב"מ להדי' דלזן מותר שאמר ר"ב ל"ד ש"מ
 משום איסור ע"ז אכור עכ"ל לבתחל' וקשה לי טיבא א"ב מ"ם הנ"ל ומ"ל משום שמוניות הא איסור כוסף נמשככת
 הענך' אכור הכל ע"ש ברמב"ם ולבתחלה נבדק' לא שרי' גל' מותר לאו דוקא וכשיטת דמשום שמוניות לא אכור' כולם
 דענך (ועיין ברא"ש דמכית דענך שרי' דאל"כ ל"ס מידי אף על הקותר וחמס מהרש"א וכ"ה ב"ש"ל דהא שפיר פריך
 על הלשן מותר ודבר כו"ס נדחק נוסחו ולזנו מנומס ע"ש ואני מודה שלא זכרתי להבין קו' הי"ש ומהרש"א דסר"א הלך
 בדרך כנוסה ושללה וה"ל או ס"ד דר"כ הולך לאשמעינן כשיטת מותר דענך משום מקלקל דוקא וקמ"ל דבזאת דאע"ג
 שלענין שבת חשיב חיקון לענין ע"ז הוה מקלקל וזו"ל זה אפי' הענך כולם אכור' ל"ס מידי ות"ל כו' דשפיר נקטר"ס
 מותר ועיקר משום דענך וקמ"ל בלזן לבתחלה ב"ח דהיתירא דמשום למא דאכור ע"ז אפי' לבתחל' מותר ואע"ג שאכור
 משום שמוניות מ"ל בזמן לא איירי' נבדק איסור' ובה"ל אשכחן בב"מ גמ"ס ואמ"ר הסוכים דרכם לבטח כה"ג ואמרי
 לך רק דעמ"ל אחת שלא להאריך ללא טורח עיין רא"ש דה"ל חס' שבת בשב"ל לענין פטור ומותר אע"כ בדענך בלא"ה
 לא הולך לאשמעי' דאפי' א"ס הי' חיקון בשחיט' הי' מותר ועיקר כוונת ר"כ רק לבתחל' לזן פ"ס ושמילא א"ס בזה
 פירש"י דס"ל בשחיט' אלו הי' חיקון לכל הבהמ' ואפי' דענך אכור' ושמילא הולך ר"כ לאשמעי' מותר דענך משום
 ע"ז ולכן שפיר ניחא לי' מעקט לזן לבתחל' משום למא דע"ז עכ"ל מותר לבתחל' ואפי' דאכור משום שמוניות אבל
 על מחזק דאין כדרא סיח' חיקון לכל הנשר וע"כ לזן מותר רק על לבתחל' קאי פ"ס והסוכי' דס"ל דלא כהרא"ש
 ודענך אכור ע"כ יכרשו בקושי' מהרש"א דאפי' קאי' להש"ס לזן לבתחל' וגם גרש מש' שבת ס"ל לקנת פוסקי' לדיוק
 כן אפי' בשבת כ"ה בדברי אשורא).

וגדאך דלכאור' בודאי הסגנא נותנת ברמב"ם דקיי"ל וזכח מ"ע כנ"ל אכור לשחוט בסבין שאכור כהנא' דמה צדק
 דמקלקל ונית בה הנאה מ"מ הוה כהנ' דר"ה דב"ח ורמב"ם פ"א מה"ל אכור דקיי"ל אכור של עולה לא יחזק נז ואם
 חזק נז יחא שאין מעיל' בקול ושלחה לל"כ ולא מקרי כלל כהנא' ואפי' אכור לעשות נז המלו' לבתחל' דמ"מ לענין
 לבתחל' מקרי כהנא' של ע"ז א"כ אף בבהמ' בריח' הלא הנאה המלו' חשני' כהנא' לבתחל' ובאמת בש"ע ובסוכים דמותר
 לבתחל' לזן לומר דיש לחלק בין מלו' דרק לקיום מ"ע קעצור כמו בשאר ומלה שמוטל עליו חובה בהכרח מקרי עכ"ל
 כהנא' לבתחל' לפי שחמור' הטילה עליו לחובה מש"כ שחיט' אי צדי לא שחיט' והארכתי בענין זה הרב' בנזירות להלכות דברות
 במלוואים סי' ר"ט מיהו הרמב"ם אין מוכרח שחלק בזה וס"ל דמ"מ מקרי קיום מ"ע דמנך' עלי' הנאה לבתחל' מקרי עכ"ל
 (וגדול' מיו רזה דבר כו"ס גיטת דעת הר"ף ולומר דס"ל שחיט' מקרי רק מלו' ולא להטות נחמה ולכן אפי' מסוכנת שרי'
 בדענך וזכו באמת דוחק עצום דנמשככת דהוה לה נמי כהנא' נופקיות שלא חמות ל"ס להחמיר משום מילת לל"כ הוה להלכ'
 ואפי' ר"ב דאמר סבין של ע"ז מותר לשחוט בה לבתחל' קאמר (ולא כע"ה הב"מ) וע"כ או דס"ל שחיט' לאו מ"ע ובר"ח בן
 אבטיגמס הנ"ל א"כ דס"ל מלכות לל"כ ואפי' לבתחל' שרי' ברעמעי' דס"ל לר"א ב"ב בגמול' ד"ג וע"כ בתי"ט (והארכתי בו
 בה"ל בדרכות הנ"ל) ולכן שפיר פריך הש"ס וס"ל משום שמוניות אבל כסק הרמב"ם דקיי"ל כאשוראלי דשמעתי' דה"ה דהנאה
 מלו' עכ"ל לבתחל' חשיבה כהנא' ואכור לתקוע בשופר של עול' מכ"ה דאכור לשחוט בה.

והש"ע דס"ל אפי' לבתחל' שוחטין בסבין של ע"ז אע"ג דקיי"ל שחיט' הוה מ"ע לזדקו כ"ל לחלק בין מ"ע דשופר
 שמוטל

שאלה ב'

שעומת עליו קוב' ככל ונקרי הנא' לבחחל' וא"כ משום דמ"ע היא הבאה לרשות לבני המקום מקרי טאום לבחחל' משא"כ
שחית' שחית' לר"ו וכה"ל אית' סבדא בקי' רבנא' למס' סוכ' ר"ס לובל הגזול לעבין מה"כ ע"ש ואכ"מ להאריך יותר.
ועוד ישבתי עפ"י ספק הרמב"ם ה"ל מלכים בענין מכרבת עין שאלה ד'.

באופן אחר כל דברי הרמב"ם ה"ל במה דפסק במ' בשחית' נביל' והוא דעין היטב להלן חולין ד"ג במשנה שחית
כבר נביל' כו' ודיוק' נביל' איסור הנא' לא דלא כר"א דאמר הסם מחשבת כתי' לע"ז ועיין בזה הדק היטב ברמב"ם בחיבורו
ס"ד מה"ל שחית' דמחלק' בעצ"ז אסור' מה"ל ובלאו ע"ז מדרבנן ועיין מה"כ בפ"ג מה"ל אבות הטומאות ועיין ש"ך ופ"ק
י"ד סי' ב' באורך ואחר העיין בכל הדבריו האלו חמו' לי מה דפסק הרמב"ם להלכ' וכן במשנה אסור' באביל' ולא בהנא'
והנה מקדמות עכ"מ אסור' בהנא' מה"ל ולוקין' עליו' ב' מלקיות במש"כ הרמב"ם כ"ז מה"ל עכ"ל ח"כ מה' בין אבילה
להנא' ובדאמר הנמ' לר"ל טעם סתם מחשבת עכ"ל לע"ז וה"ל הרמב"ם נתן כן הטעם בתור' לאסור אכילתו משום סתם
מחשבתו לע"ז וא"כ ה"ל הנא' ואין לישב מדחילק' בפירוש המשניות עיין בדבריו היטב וכ' התור' דנר' בעיבדי טלסמאות
כו' כרי בחיבורו כ' לוקין' משום נביל' בירעין שעצ"ז ח"כ בזה אסור' מה"ל כמו טלסמאות ומ"ש הד' מה"ל ח"כ מהנא'
גם דבריו בחי' המס' ריבין' זיאר' דמפרש המש' באין עובדי' טלסמאות טלס"כ אס' נמרו' עליהם ע"כ דומיו דדאוריו'
לאסור' אף בהנא' דמ"ש ח"כ ה"ל התור' איירי' בירעני טלסמאות דאדריק' צע"ז טובא ובהנא' לר"ל ע"ז ואסוריו'
אף בהנא' אבל צא"י טלסמאות הדבר ספק אי כוונתו לע"ז כיון דלא אדריק' כ"כ ולכן לענין איסור' אביל' כיון דפסק הוא
כשאר קיים בחוקת איסור' דמקורם והיינו נמי דקתני מטמא דקיי"ל בחוקת איסור' אינו זבוח ומיילא עכשיו דמטה לבנינו
הזה נביל' אבל אסור' בהנא' לא ה"ל מקורם ואדרבה לענין הא מקמי' בחוקת היסור' והיינו דין המש' ובסק הרמב"ם.

ודע שיש בענין זה קוש' שטעמו' במס' הרב שאנת' ארי' בשעת רש"י ה"ל דבינה דל"א חוקת איסור' ח"כ רק
ח"כ אמ"ה תקיף הא דחולין דפ"ו ע"ז בחשוק' שחשור' ר"מ מתיר' לשחית' אחריון' א"כ וכן כסור' מלכות ואע"ג דר"מ
סו"ס למעוטי מ"מ משום חוקת איסור' והא בחולין' רק"ב ע"ז מנואר' דר"מ ס"ל אמ"ה טובא רק בהנמ' טבור' ולא בחי'
ולא בעוף וא"כ מאי חז"י יט ומפורסם לקוש' חמור' ול"כ דשעת רש"י לבחור' היינו' שעת ריבנא' בשבועת דב"ד הכ"ל
דזבחת אינה מ"ע רק תיקון לאמ"ה ואלא תהי' לעתיד נביל' והיינו לקושעא למאי דקיי"ל אמ"ה טובא כבולן מי מכריחני
לפרש בתור' להוסיף על איסור' אמ"ה ג"כ איסור' עשה דאינה זביחה אמרי' התור' כתבה תיקון' אבל לר"מ דס"ל אין
אמ"ה בעוף ובחי' ובחי' לב"ע בעי שחית' (ועיין חולין' רק"ב דרוס' ר"מ במקדך דוקא ל"ל באמת שחית' חי' ה"ל מ' חי'
בכלל בהמ') א"כ הקפירה דשחית' ומגלי' לבלב ממנה בחי' ע"כ איסור' אינו זבוח יט' כו' והוא ברור ואמת וחדע דאטו
לר"מ דל"ל אמ"ה בחי' ועוף ובי' לרד' מותר' לאוכלם חיים אע"כ דבעי' זביח' ואדרב' בזה נחא' לי דנאמת לר"מ דס"ל
אין אמ"ה בעוף ע"כ ס"ל יט שחית' לעוף מה"ל ונ"ל אע"ג דאיכו דרוס' דרך ק"ב חזקת' במקדך ומנאכך דוקא ולא
חי' ועוף היינו רק לענין אמ"ה דרוס' כך משמיות' אבל לענין שחית' גוף' כ"ד ועוד דיל' הל"מ היא וחדע דאיכו
ממעט' במקדך ולאן גם חי' לענין אמ"ה וחי' לב"ע בעי שחית' מלאוריו' וכן משמע להדי' במ"ש בתום' לעיל דב"ח דרוס'
ע"ז לר"מ יט שחית' לעוף מה"ל ויט' כו' איסור' ח"כ וס"ה בחי' ואדרבה ה"ל מרלות' בזה איסור' אמ"ה ועוד דלא תלי'
כלל אי יט שחית' לעוף מה"ל אלא ב"כ וב"כ ע"כ בירא' נקו"ע כחי' ובסך' את דמו כו' וזהו נודא' מ"ע לבוס הסברא
דלית' בזה איסור' אמ"ה זה ברור ונכון.

ובענין זה כ"ל ליישב מה שיש לבחור' מקום עיין גדול ברמב"ם פ"ד מה"ל שחית' ה"ל י"ג התחיל ככרי' וגמר' ישראל
סבול' משום שישנו לשחית' מתע"ם אבל אס' עשה הכבקי' דבר' שח"ע כבילות' כיון' חלי' ההגדרת' כשר' וב' הכ"מ על דין
סכי

שני שחזר כמות וחמי' לי דלמי דק"ל דף כ"ט כחמשהות הנט' למסקנא א"ל ישנו לשחית' מתע"ס שחט מיעוט
 פאנים בחזן וגמיר' בננים פכול וחייב כרת וכ"פ הרמב"ם בפ"א מה"ל פסולי המוקדשין ולא חילק שם כלל בין קנה
 לישט א"ס ה"ס בשחית' נכרי פוכל נמעות במניס אף בגרגרת ועיין דברי הל"מ מה שפבל ודקדק בלשון הרמב"ם
 בתחלתו נמעות ושט או רוב גרגרת לכאור' לא צריך לעס' ישנו לשחית' מתע"ס אלא בלא"ה אף למ"ד אין שחית'ה
 אלא כסוכה פכול כדאי' נמי' והא עשה מעש' טריפות ובסוף דבריו כ' הל"מ בכינוס דלמסקנא, אחת אף נמעות
 סמינים בסל נכבדי' וא"כ קאי' דברי הרמב"ם טיוב' גם בלא"ה נאמת דברו הל"מ בזה חסוד' בעיני מאי דבליק ארעתי'
 לומר ח"א אין שחית' אלא לבסוף אף בשחית' נכרי מעוט ושט כשר משום דישאל בגומר עושה כרוב ודבר זה אין
 לו שחר וא"ל לאומרו כיון דעו"ש מעש' טרי"ס ואפי' מעש' נבילות הוה לרוב המפורש' ובסוקי' הנקובת הושת נבילה
 ואין שחית' מטהרתו וכמו שהארבתי בו לעיל ובחבור כ"י מאמר ד' עיין ב' ומאמר ה' עיין א' ב'.

שוב ראיתי שדרך אמת דרכתי בכל זה שטמ' בקומייתי ברמב"ם הוא נכ"ח והביאו נט' ס' ב' שעיף יור התחיל
 פסול בו' וכ' הרמב"ם בנז' מין בו' ממה' הב"ח הא מתבטלו לע"ו ואזכר נכ"ס אפי' בק"ל ואם שם' הט"ו דלירך לעשות
 מעשה נביל' דוקא השינו הט"ו באורך בס' נקד"כ וכא"י דרבוה' מעש' כמ"ס וסרס' כנ"ס כדקדק בזה ביותר לפרס' שפבל
 בסוף מירו ע"ס ונמה' אפי' על האזכרונס הנ"ל שלא שח' לב' ולא העמידו דבריהם על הרמב"ם דקאי' על שחית' נכרי
 ובהה' הוא ביאר לסד' שהחור' פסלה שחית'ו משום מתבטלו לע"ו ועיין מש"ס בזה לעיל שאלה א'.

והן אחת לשחית' החוט' דף ג' ע"ב ורוב פוסקי' דשחית' נכרי נבילה פסוק לן מקרא וזכחת ואכלת א"כ פסולו
 רהוס בקיץ בעלמא כיון שאינו נר' זכית' אכל אין כאן נמעות שם שחית' וא"כ אף למסקנא בגרגרת כל שאינו רוב אין
 כאן פסול וגם ל"ס ישנו לשחית' דכרי לאו נר' זכית' הוא אמנם להרמב"ם לעעמי' דפסול שחית' נכרי מקרא ואכלת
 מזבחו א"כ אדרבה החור' החור' קראו וזה ופסלה הקו"ס נמ"ע ט"ס מאיסור שחית' חזן דגם נמעות נגמר' הוה שחית'ה
 מתע"ס כ"ס בזה לפסול וראיתי בהג"ה אשרי' כ' להדי' שחט מעוט גרגרת כשר משום דאין שחית' אלא לבסוף אכל לרמב"ם קאי'.

ונ"ל ליישבו אף לשחית'ו כיון דעכ"פ בזה האיסור משום מתבטלו בזהם לע"ו כמו שביאר באורך בפ' המצניות הכל'
 ופסיק מה"ט נכרי שאינו ע"ו פסולו רק מגזיר' דרבנן מעשה כראה דס"ל מסבירא טא דאשרי' משום מתבטלו לע"ו
 היינו רק בשחט ועושה בו מעשה נבילות שהוא מעשה גדול דצרכו גרגרת נבילה לבי' וכן בנקובת הושת כנ"ל לרוב
 הסוקי' ומפרש' ועיין ש"ך ופ"ח סו' ל"ג דממעט משמע ברננים כה"ל שחית' דס"ל בנקובת הושת אפי' נביל' דמטמאה
 מחיים הוה והרנ' כנ"ס העלה דלענין איסור אכילה נאמת ענין מחיים שם נביל' רק אינו מטמא ע"ס אבל אס' עושה
 רק בגרגרת פחות מרובו שאין בו אפי' מעש' טריפות אין זה חסוד בעיניו לחסוד נמעות זה לשם ע"ו והיא סברא קרובה
 מאוד ולכן א"ל דל' דמי כלל להא דשחית' חזן וממילא י' ליישב גם דקדוקו של הל"מ על תחלת' לזין הרמב"ם דס"ל
 להרמב"ם חרא באורך שייך דגם בשביל מעשה' טריפות לחוד ל"ס לבסילה דהאי שחית' נכרי בעלמאזה אלו הוה ידעי'
 שאינו ע"ו כסיר' מן החור' וזהו שהתחיל מאי פסיקא דמחשבתו לע"ו ובה"ל דל' שחט כולה גם מדרבנן לא גדרו גדר
 רק כיון דעושה מעש' טריפות אמרי' דעושה לשם ע"ו ומעשה' פו' הגנ' נמי כך הוא דבה"ל הכל מודי' משום דכרי
 עו"ש מעש' טריפות לכן אפי' מ"ד בכל החור' אין שחית'ה אלא בסוף מ"מ כאן דפסלה חור' שחית'ו משום מתבטלו לע"ו
 וגם בזה מתבטלו לע"ו וכל שמתבטלו לע"ו אוסר אפי' נמעות כ"ד כדמוכח בחזקת' ד"מ בסוגיא דרבוה' ע"ס היטב גם
 הרמב"ם פ"ב מה"ל שחית' סתם הדין של שחט לע"ו והיינו אפי' נמעות כ"ד חובק מקרי מקרובת ע"ו רק בלא עשה
 מעש' טרי"ס אמרי' אין מתבטלו לע"ו וא"כ דברי הט"ס והרמב"ם עולים בקנה אחד והבין.

שאלה ב

ולפ"ו סרה תלומת האחרונים הנ"ל ביד ולדברי שפיר כט"ו ולא נטעמי' וסר' תלומת הס"ך בנה"ך דאמת נמעשה
כ"ד כאשר אי' משנחנו לע"ז אבל אנו אומרי' כל שלא עשה מעש' טריפות לא הי' משנחנו לע"ז ולדעתי הדברי' בסמור ופרת .

ואבות שיש לי בזה עוד מקום עיון אחרי שדעת הרמב"ם בפ"ה מה"ס ופ"א מה"ל פסולי מוקדשין ישנה לשחית' מתע"ס
בתורת ודאי דהא מחייב לי' בתעלה קצוץ משום שחשתי חזן מעשה קשה אשכ"כ בפ"ה מה"ל ט"א ה"ל ג' דין דם שחית'
השוחט וניתן דם על האוכלין ובתקנת בין סימן לסימן ה"ז ספק כו' וכ' הכ"ט כמסקנת ר"א בחולין דל"ו והא אינהו
מספקא לכו אי יש לשחית' מתע"ס ולדירי' להלכ' פשיטא ונושאי כליו לא עמרו בו ואמת גם פשט 'גמר' בזה חמי' מאוד
במה דפשיט' בלא בתקנת מכשיר אחי' למ"ד אינה אלא בסוף ומה טעם יש בזה מה בכך שלא נתקנת עכ"פ מקרי דם
מנפחה ושחית' במונאי בחי' ר"ן דבר מזה וכדחק מאוד והנה נדושי' כחבתי בזה אך צוחר יתארכו הדברי' כי בלא"ה
חמיה' לי הרב' פסקי הרמב"ם בזה וברך אני לעורר עליהם לב המעיין הרמב"ם החסיד בואת הכלב' הדם המכשיר
הוא דם השוחט בשעת השחית' אבל דם הקילוח אינו מכשיר שעדיין חיים הם והנה מנואר נכריות דכ"ב דד"ק הוא דם
שהנפס י"ב והוא הדם שחייב' על אכילתו כרת וכמ"ס הרמב"ם גופי' בפ"ו מה"ל מאכלות אסורות אבל דם השוחט הן
בתחלת שחיטה הן בסופה אינו דם הנפס וא"כ כרת והנה במס' פסחי' דיו' ריש ע"ב מנואר שרש שהנפס י"ב הוא הדם
המכשיר בחולין ודם התמיט' אינו מכשיר ובמלא כ"ז בהיסק' מדברי הרמב"ם ולא עוד אלא שדבריו כותרי' וא"י דבין
שומר דם הקילוח אינו מכשיר אך כ' אם נתקנת הדם בין סימן לסימן ה"ז ספק הא הדם הניחין בין סל"ס ע"כ ד"ק
הוא וט"מ ואפי' עודו עליו דהא ודאי אחתי בחיים לכל דברי' כדאי' בחולין ד"ל וכדכתב אינהו בפ"ה מה"ל שאה"ע ומה
על כל נושאי כליו שלא נתרדו בכל אלה רק זה מלאתי בחי"ט דמס' כריתות פ"ה מביא דברי רמב"ם אלו והקשה מ"ד אחר ורק על
מש"כ ד"ק אינו מכשיר מחולין דפ"ע כ' כל מרא' ארעומית מכשיר וטכפר ולא הקשה מהגוי' פסחי' הנ"ל גם לא הקשה על מש"כ שות
מכשיר שוב מלאתי להרב בנה"ל לברייתא לוח על החי"ט ולא יב קושייתו וגם הוא לא עמד על קושיית אלה וכו' בלא צעני ונכדושי'
כתבתי הנרא' לי בזה ביאור מספיק ובאן לא אוכל להאריך בו ועיין עוד קושי' ותמי' גדולה צענין דם הערוותי עלי' במאמר א' עיון ג'.

וראותי צענין זה דאינה לשחיטה אלא לנסוף קושי' חמור' בס' טענה לוי הנדפסי' אלא כחובות וזו היא ציבמות
דל"ג ע"ב בשחיטת פרו ח"ל ק' לי על כ"י המשנה לרמב"ם דשוחט בשבת משעה שמתחיל לשחוט מיד חייב משום שחורה אב"ק
למה ס"ל לר"ם דא"ר דק משום זרות הא מיד בתחלת שחיטה חייב משום שבת והא ר"ם ס"ל מקלקל בחבורה חייב ומשום
זרות אין חוב עד בגמר שחיט' לרבא דפסק בוצחי' ד"ל דאין שחיט' אלא בסוף עכ"ל בקיבור קלת ובאמת מזה כ"ל הכרע'
לדבר שיש לספק בו טובא דין זר שחט קרבן בשבת דלכאור' משמע מלשון רש"י שגין שחיט' כשיר' בור ואין באן משום
זרות ולכאור' דבריו שבת יתר אלא דמשמע רק משום זרות ליכא אבל משום שבת איכא כיון דנע"כ עוד יש ביתר העבוד'
מילול שבת לא הותר רק לכהני' אבל ראיתי בשו"ת ח"ס סי' מ"ד ח"ל לדברי הרא"ש בחשב' כלל פ"ב סי' א' שב' ח"ל ואם
הוא זכר מקריב ע"ג מונח ושוחט ומבער בשבת (ר"ל באש' שנעצבר' מכהן דמחקי' לי' הולר) וכ' הח"ל ח"ל והאי שוחט
דנקיט הרא"ש ל"ד דהא משנחנו הוא שהשחיט' כשיר' בורים כו' עכ"ל ואי ס"ד דס"ל יש בשחיטת זר בשבת משום חוב שבת
לא הי' נרוק לדחוק בדברי הרא"ש ולפרש ל"ס או ס"ל אין לחלק ואף זר שוחט בשבת ומעשה אין מקום לקושי' הנ"ל דמיכ"ס
כל דאמרי' אין שחיט' אלא לנסוף ואמרי' דאין חייב משום זרות בשחיטת כרו אלא בסוף ה"ס דאין בו משום איסור שבת אלא בסוף
דרך אסוף השחיט' הקסיד' חור' להיות ככה"ג והדברי' בדורי' ומהו הכרעה להא מלתא דזר שוחט בשבת .

ראונו ונתתי אל לבי על דבר שנוהגין היתר בכל התפלה למכור הכני מעים אפי' משהם שנתבבל' בשמי' ואין
 סוףם הם וחכמים לא יגורו שהוא נגד דין מבורח נגמ' דחולין דל"ג דלא שרי' ב"מ לב"כ רק מטעם ליכא מידי ברי'
 ובכזה דאף לישראל אסור נשאר לדרשו באיסור אמ"ה ועבדין על לפני עור ברי' וב"פ הרשב"א ומניחו בש"ך סי' כ"ז
 ועוררני על זה א' מהלומדי' לחקור על מה אדני היתר זה טעמיה' (וגם בזהם טעמי' שייך שאל' זאת כיון דעכ"פ
 אסור' לישראל משום לתא דעריס' אינו בגדר ליכא מידי בדמוכה בחום' שם במה שכתבו לענין טעמיה' ויש לי בזה
 גמגום בשו"ת תשנן ח"ג סי' רכ"ז ע"ש) והנה הרב פ"ח ב' להחיר כיון דעיקר הדין לא קי"ל בר"ל בהך דינא ובגדל
 דב"ל ב"מ חשיבי כמאן דמכחי בדיוקלא אלא אם נקט' הרי"א אפי' לאחר שזעזע הקנה טעמי' א"כ משקרא דדינא אין
 כאן אסור אמ"ה וזה להדיעה היתר ברור.

אלא שהרב ב"פ שד"ג ב' כנגד דהא דלא קי"ל בר"ל הוא משום דהוה ספק להלכתא כמבואר בספקים וא"כ זיל
 הכא לחומר' וכן' לחומר' גם לענין ב"כ להושיע להם דספק איסור דאורי' הוא וטענה חזקה היא לסתור דברי הרב פ"ח לגמרי.
 ברם אחרי העיון הטוב כל' לקיים דברי הרב פ"ח דהלא ידוע דעת הרמב"ם דכלהו ספיקות מדאורי' שרי' וכלו
 דוקא ספיקי דמילואי אלא ס"ה ספיקי דדינא ר"ל ספק היכא אנדרי' רשמינא למשה הך' דינא (כמו ספק זה דהדון
 שלפנינו שאין הספק במילואי ר"ל אינו כמו חתיכה א' ספק חלב ב' שומן שהוא ס' במילואי אין אנו יודע' אם זה
 חלב או שומן דהא לרמב"ם מה"ט שרי' אלא ה"ה ס' דיונא כמו דדון שלפנינו אין לנו ס' בזה מילואי כינר נחמה
 דבר זה או איך ומה כול' אלא אנו יודע' מהותו שזיר רק אין אנו יודע' הדין) ובארתי דבר זה היטב בגבורי כ"י
 ע"פ כפרט במאמר השני עיון ג'. ומעתה כל' ברור בסברא דספיקות אסורי' רק לישראל אבל לב"כ ספיקא שרי' דהא
 מה שאסור בן מיני דספיקא הוא רק מדרבנן ולא אשכחן דאסור רבנן ספיקא לב"כ ולא מזה עלי' לשמוע ולקיים דברי
 חכמי' ומעתה אם יוצא לפנינו בן נח לשאול על דין זה אי' אסור או מותר לאכול אלו בני מעי' הרי אנו דנין וטורי'
 לו להיתר משום ס' דיינא ופשיטא דמילא מותר לישראל למוכרו לו ול"ש ולפני עור ברי' כיון דמהדן מותר לו לאכול
 מספק (ובאמת שוב אנו רואה שזכיר יש מקום לומר דשייך איסור דרבנן לב"כ עיון פ"ח וב"פ סי' ס"ב דדין אבר
 מדולדל מיכא כראה דמ"מ יש לעמוד בסברתי דס"מ איסור ודאי אבל ספיקות ודאי לא כאסור לדרשו ועוד נאריך בזה להלן.
 ומוערה י"ל דאפי' לשיטת הרשב"א וביעיתו דספיקות אסורות מן התור' נמי לב"כ שרי' ספיקות ולא אסורי ספיקות
 ד"ת אלא לישראל דמשמע בת"ה שער התערובות ובר"ן פ"ק דקדושין דילכ' לי' לאיסור' מדאיערך לסתור ס' מניח ומזה
 שטע' דס' אסור' לישראל אבל לב"כ לא ששעין.

אלא שאעפ"י שדברי' האלה לכאור' נכונ' וטעמיה' מאוד מ"מ עדיין יש עליהן מן הקושי' שבלאור' משקרא דדינא
 פריכי ולומר כיון דספק הוה גרידא ממילא מוקמי' לה אחזקה איסור אמ"ה דהא הוה ספק בשמי' וה"ל באיסור ודאי
 וא"כ אפי' להרמב"ם דס"ל סד"א מותר מן התור' ג"כ ל"ש כאן דה"מ היכא דליכא חזקה דאסור' משא"כ בזה העמוד
 על חזקתה רק שגדל' ללמד התור' דהא לדעת מהר"י בן לב' והובא בפ"ת י"ד סי' ק' כפולסל וכללי ספיקות ס"ל כל
 ספק דיינא שזינו ספק במילואי ל"ש ב' חזקה כלל ובשורה כפולסל הוולא' מהר"ן ריש מש' קדושין וזי נתן הוא ואמרה
 הוא ע"פ כבר הורכתי בו בחבור הכ"ל במאמר ג' עיון ד' שיש לענין זה פנים בהלכה וכול' לבאור' מלמד דמסתבר
 טובא ועיון משנה למלך כ"ב מה"ל עומתא לרעת דמסתבר כיון לזה ואמר איך שייך חזקה לומר העמר חזקה שדאי בן
 גמרו דהמטא למשה ע"פ מיכא קשה נעני לבנות ע"פ זה היתר להט' למע' כיון שרבי' חולקי' ומהר"ן דקדושין כפי
 מה שפרשתי דברי' באורך ג"כ עולה הסכמתו דכל' ענין אולי' בזה חזקה ואפי' בזה"ל.

לכן כל להוסיף עוד זה היתר בשנתן חש שדשתי לתקן בין ישראל לנכ' ולומר הא מלחא גופי' דמוקמינן דבר
 על חוקתו הראשונה הוא רק בישראל ולא לנכ' ולדעתי דבר זה שייך אי למסקנא דמלחא פ"ק דחולין ד"א אי כפיק
 לן חוקה מקרא או מהל"מ ונדאי אי ילפי' מהל"מ מאי שאיטי' דנכ' לגבי הל"מ (דוגמא לדבר מה דפסק הרמב"ם
 בפ"ט מהל"מ מלכים דנכ' כהרג על כ"ס חמ"ס דשעורין הל"מ ושעורי' לא באמרו לנכ') ובאמת בזה לא מברעא לי
 מלחא כלל להלכה אי נפקא לן מקרא ואמרינא משמע לחד מי' נחום' שהקשו מ"ס מב"ל דאולי' ב"ר הא קי' מחוקה
 ותי' לראש' כדרך דלא יליף חוקה מקרא וא"כ כלחו אמוראי דשקלי וטרי להביא רא' לרוב מקרא כך ס"ל דנסיק
 חוקה מהל"מ וכן רוב למסקנא לחד מי' נרש' ועיין עה שהארבתי בכללים אלה בנפנוד הכל' מאמר ד' והדברי' לבאור'
 כפחוד וכתח' (ונענין לפני עור עיין פ"ח י"ד סי' ס"ב בשם חס' חמות שנואל במקום שהנוהג אינו מזהה על הדבר
 ל"ס לפני עור ונחלק עליו מהבדל ובי' יכול להשיג מלמד שדוקא לפרש כום יין לגוד שאף המושיט הוא כויר משמע
 דלא כן מתום' ב"מ ד"מ ע"ב ד"ה כהן דאמר לישראל ומתום' קני' דף י"ג ע"א) ועיין מה שאכתוב עוד בענין אמ"ה
 לנכ' להלן שאלה ד'.

ודיו מה שהשנתי בעיין ראשון בענין הכל' והניענו דברי לאזהר מוכלני החור' והשינו עליהם כפי חכמתם. ומחור
 המשא ומתן הזה ילאו עוד דברי' ומיילא רוחא שמעתת' ואליע השורש השיבו דיש לזל בתר איפכא ולומר אפי' להרמב"ם
 דס"ד שר' מן החו' לישראל מ"מ לנכ' אבדו דחמירי דנהרגי' אפי' על השוגג כדאי' בטכות ד"ר וע' השנתי דלא דמי'
 דהתם הטעם דה"ל ללמוד ורחמינא לא חיים על' כמו על ישראל וכו' דדינא ככל' אפי' לדין לא משבז חבורן ידיע'
 בנ"ל ונל"א נמי הארביית בזה אינו אלא למותר כי כל ישר הולך לא יתעקש לומר דסיקות חמירי לנכ' מלידן ולא
 דמי' למה שהם נהרגי' על ח"ס שגלגד דהא עכ"פ אבדו לדין דה"ל אבדו מן החור' ולר"ל באמת ל"ל מי איכא מידי
 כמנואר כ"ו נחום' חולין דנכ' ואכן קי"ל סברת מא"מ עכ"פ והו' שהחמיר' חור' ולא חסה עליהן בעבור' ענין' ודאית
 לכן כהרגי' על העונות ומה ענין זה לענין ספיקות שהיסוד ויבוח ענין הרמב"ם והרשב"א אי חססה חור' והרחיקה
 אותה מן הספיקות כמו מן הודאי' ואם נחפזם בסברת הרמב"ם שהחור' החיר' הספיקות לישראל איך יקבל הדעת שהחור'
 הרחיקה אותם יותר מן האיסור .

ובזה מיילא נדחה ולא נרא' מה שר"ה אחד ממופלגים לתפוס על דברי ולומר ביון שמה שאנו רוצה לחמיר הספיקות
 לנכ' משום דבין דלרמב"ם ספיקות לדין שר' ח"כ ח"א שיה' אסורי' לנכ' וא"כ נגדון דידן דהתם' אסור' לישראל ל"ס
 מי איכא מידי ואסור' שביד לנכ' ובעיני לאו מיילא דסברת נכחו כלל כי הכה דברי הרשב"א כיון דהתם' אסור' לישראל
 בל"א גם לנכ' ל"ס מי איכא מידי כו' וגם זה נעני לא מלחא כלל כי דברי הרשב"א בזה מיילא דסברת נכחו אם
 נחפזם דברי ר"ל אמת דכחן דמנחי דניקולא דמי' וא"כ ה"ל לדרכו אמ"ה ודאי' שלהם איסור מפורש ואנו נבוא לחמיר
 להם כיון דהא מלחא לדין שר' וליכא מידי נגד זה נאמר הא גם לדין אסור (אע"ג דלאו משום אפי' אסור לנו
 כגון בטריס' כמו שכל' מ"מ אסור לנו משום טריס' ומכ"ס נגדון הרשב"א שכתבנלם בפשיע' וא"כ גם לישראל הב"מ
 אסורי' משום אמ"ה) משא"כ אם נחפזם דהו' סברת ר"ל ספיקא אי משבז מנח דניקולא כו' וא"כ ס' אי הוה אמ"ה
 אם לאו וספיקות שר' לנכ' והו' הכה היתר אינו כמשך להם מישראל אלא בל"א כלחו ספיקות לדרכו שר' ונל"א
 נמי אין זה כמו נגדן מי איכא מידי משא אלא עדים' מני' ואפי' ר"ל דלית לי' סברת מא"מ במ"ס חומ' חולין דנכ'
 מ"מ סברתי יסבד דאנא רק נמ"כ קאמינא איך אפשר דספיקות חמירו להו' וסמור' הרחיק' אותן מספק איסור הכי
 ספק לא מלחא הוא אפי' לנו כ"י ל"ס החור' לספיקות וכ"י ברור למדין.

אלא שלכאור יש לו להוכיח שפיר ב"ס מהדרי' על הספיקות לענין איסור עב"ס נזקוק דאחזק איסורא והוא
 מיה שספק הרמב"ם בפי' מה"ל מלכים ה"ל ח' שני קטור' מחייביו במילה (ונתלה בפירושו במ"ס סנהדרין דנ"ט) ח"ל
 והואיל ונתערבו היום בני ישאעאל בנ"ק יתחייבו הכל במילה ואין כהנרין עלי' וע"כ נב"מ ולח"מ שדברי הכ"מ חסודי'
 ועכ"פ הטעם שחייבו' במילה הוא בשביל ספק הערובות ורק מספק אין כהנרין אלא שאני אומר שהדבר ברור דכל מי
 דעת לא ידמה מלתא למלתא דלא דמי' דודאי ספק כהאי הערובות דאיכאנע איסורא ודאי דהא יש בזה הערובות
 מי שחייב כדאי' במילה ודאי ספק כהאי מסביר מה"ל לתוארם בין לישראל בין לב"ב ובהא לא קאמינא דספיקות שרי'
 לב"ב ודלא אזלי' בכו אפי' בחר חוק' דמבי' מימי לא ילך בחר חוקה כהאי הא ודאי מוזהקת ויש מחויב' במילה
 ודברי הס' ענין אחר דבהא שאני דנין עליו אם זה אימ"ס לדרבו אם לאו אין בזה חוקה דודאי יש אמ"ס רק העמיד
 דבר על חוקתו ר"ל סתם' מקודם בחוקת אמ"ס והעמיד דבר על חוקתו אינו מיילי דסבירא לומר כיון שדבר מה בנר
 הי' איסור אחת נאסר באיסורו דמס"ע שקלינן וטרי' בנ"ק דחולין מכל' דאזלי' בחר חוק' ובידאי מעולם לא הוזהבנו
 למסקל ויטרי' מכל' בחיוב' איסור שנתערב חד בחד בהיתר דכחוס לחוקה שיש איסור ודאי רק מכל' דאזלי' בחר חוק'
 לומר העמיד דבר על חוקתו הראשון' שהוא עדיין כמו ששאר וכן שקלי' וטרי' מכל' דאזלי' ב"ר כי אע"ג דרוב יותר
 מהמעוט מ"מ אין הסבירא נזיר שוכל להחליט דודאי זה מהרוב וכן בחוקה אין הסבירא נזירא שדבר יאסר כמו שבו'
 ותדע עוד שדבר זה כבר נאמרו בחזקתו ככל' כ"ס ושורשו כבר אמור באורך בשו"ט מהדרי"ט חאה"ע סי' כ"ו דאפי'
 טה דאמרי' רובא ותיקא ר"ע הרבן רוב עדיף מחוק' דהעמיד דבר על חוקתו שזה מקרי חוקה דאורי' ר"ל חוקה
 שאינ' בכו' על הסבירא רק אנו מריבין ללמוד אותה מנה"ל מהמור' בני נגע דאמרי' העמיד דבר על חוקתו או מהל"מ
 משא"כ חוקה דרבנן ר"ל חוק' שזה כך וכך שזה מקרי חוקה דסבירא שאמרו חכמי' בדעתם שכן הוא על חוק' כזאת
 לא חטא ראי' נגמר' אלא אררנה א"ל ראי' כי סבירא היא חוק' כזאת עדיף מרוב (ועל חוק' כזאת מסקי' מנין
 אע"ג דרוב אין מסקי' מנין ועיין מש"כ בחזקתו הכל' מאמר ד' עיין ח' ואמרי' ו' עיין ב' ובמאמר י' בכללי' מנו)
 זה כלל גדול' מלמדך לחוקר על האמת בכו' ויחייבנו לו בנ עניני' גדולי' ועניני' הוראת בקל דמעתה אע"ג דב'
 הרמב"ם ספק הערובות מחויב' בו ב"ב אין מה סתור' כלל למה שכתבתי דספיקא דדינא אי ב"מ חייב' כמנחי
 דקולא ספיקא כזה שרי' לב"ב ודאי לא החמיר' מור' עליהן בנסיק' ומעתה אפי' חוקה כהאי להעמיד דבר על חוקתו
 הראשון' שאינ' בכה הסבירא כלל רק נוס"ס הוא דלכ"ס' מנע או מכל' אי ילפי' מהל"מ להעמיד הדבר על חוקתו ולא
 שייכא בדברו ולעולם לדרבו רק ספיקא הוה ושרי' לבו.

ובעתה אררנה כל' מדברי הרמב"ם דה"ל מלכים לענין מילת ב"ק ראי' לדברי דב"ב ל"א בחר חוקה כלל והוא
 שספק זה דהרמב"ם נתקשתי בו מקדם ונחתיטי שוב שראיתי להרב בשו"ט שגת ארי' סוף סימן מ"ט למה פ' דיתחייבו
 מספק הא עכשו דבא סתריב וכלכל האומות ולא נאסר קניעות כלל אזלי' בחר רובא בראי' בששנ' דמס' ידים ובנכרות
 דב"ה בני יכורא גר עמינו וכו' כל הכוס' והרמב"ם גופי' פי"ב מה"ל איסורו ביאס' דהכל מותר' לבטא בקהל משום רוב
 ועיין תוס' סו"ט ד"ה והיחזו במימא על הרמב"ם ושו"י טעו' ע"כ לני אומר לו דעת הרמב"ם בענין הרוב כמו שכל'
 בסמוך מדחי' דשקלי' ועורי' מכל' דאזלי' ב"ר ע"כ דלאו סבירא היא דאל"כ ל"ל קרא' או כל"מ א"ו וכן השכל מחייב
 דאין שיקול דעת מחייב לומר שנתחזק שהפרט שאנו דנין עליו הוא מן הרוב בשביל שגמיו וסבירא בעולם יותר מן
 המעוט אלא הנכין בן מקרא' או מהל"מ וא"כ לא מבעי' רובא דל"ק אי נכין בן מהל"מ בחר מי' נרשי' למסקנא
 דחולין מאי שייאט' דב"ב להל"מ ואפי' רובא דל"ק וביטול ברוב נכין בן מהל"מ מקרא' אחרי רבים להטות זה נאמר
 לישראל לא לב"ב ומעתה ספקי' הרמב"ם שפיר דנשאלא לענין הרין להביא א' מהן בקהל ה' דנין עליהו דנין ישראל

שאלה ג

מש ואמר' מדבבל אומות וליכא קביעות אולין ב"ר משא"כ לענין מילת ז"ק וז"י שנתערבו דספק כהאי דודאי יש
בתוכם שמינים צמיל' ספק זה אכור וחייב עליהו כמו שכתבתי לעיל כי א"ל ללמוד ספק להחזיר בזה מבח החור'
אשר שם משל לפני ז"י כ"א השכל נחרו כיון דיש חייבי' ודאי וא"כ נאשר להו ספק דמה נכך דרוב א"ת צמיל' מ"מ
המעוט ג"כ בעולם ורוב ל"א בדרהו ובהא הלא דנין על ז"כ שאין להם חלק ונחל' בערת ה' הניחם לשראל רק
דיינין בזה בסכר' והדבר' כפתור וכרח וקורבי' בעיני למרוב האמת בערת הרמב"ם.

שוב השיב עלי בזה א' מיוחד מנדולי' אשר בדור דא"ל לומר כן דל"א צ"כ בחר רובא דא"כ לא משכח בהו קורבא
דעריות כיון דמה דמחוקי' להאי בלבו הוא מטעם רוב ודבר גדול דבר ומקוינא לי' טיבותא רק לפי מה שנאמרי
בפסוק הכ"ל במאמר ד' עין א' ועין ג' דלקושטא דמלתא אביו חוקה ג"כ שהוא בעל בודאי והוא נגדר א"ס מוליד
מידי ודאי דעדיף משאר חוקה וע"ש שנאמרי בזה דבירושלמי וכן הרמב"ם ס"א מה"ל אביו בואה העתיקו וקצטו
להל' דאביו חוק' אע"ג דבש"ס דילן ילפי' מהכ' רוב ונסיכס אמת לקושטא שהוא רוב בעולת אחר הנצל וגם חוקה
שנצל' ודאי א"כ דלקושטא מכל כהאי אין ראי' דהוא נגדר לא אפשר דא"ל לא ניוול ז"ר לענין אביו תחבטל המנ'
והענין לממרי ולא תמלא קורבא בנ"כ בפס"ג ודאי אולי' בדרהו נמי ז"ר ואין זה ענין כלל לדבר שקרה דרך מקרה ע"י
תערובות וכה"ג ודבר' אלו בדור' לחלק ביניהו כמו שהארבתי במקום הכ"ל ע"ש.

והנה אחרי כל א"ל האמת אודם שמעיוני' רבי' לא קבלו כלל שום דברי בענין הספיקות שהיו' מותר' לנ"כ עם
שלא מלאו לדברי סתרי' וזה בעיני אינו מהחדשים וכתב לי מופלג א' אחר שהניח יסוד מונח דלנ"כ הספיקות אסורי'
מעשה יש לי להוכיח דגם בחר רובא אולי' לדרהו מדעתא נאר בע"ז ד"ל דלנ"כ אסורי' טרי' להקדמה וא"כ אין אפשר
להם להקריב דלמא במקום נקט שמיט אע"כ דאולי' בחר רובא עכ"ל והשנונו' דמלכד שראי' זאת יש לדחות בפסוק
(במ"ם) בסמך דכ"ו הוה נגדר לא אפשר ופשיטא דעל רוב כהאי אף לדרהו סמכי' האמת אנד לו שאני מעולם לא
למדתי פירוש הנמ' בע"ז דפריך דלמא למעוטי טרי' ושאמת כן והנה הרמב"ם ס"ג מה"ל עכ"ס הניח הכתור במקריב
לע"ז מחוסר אבר והשמיט טרי' אלא הפירוש דלמא אזהרי' שלא יקח טרי' בשביל קיום עולם וכן משמע לי לישנא
דמס' חולין דקמ' רק לקושטא דממעטי' מני' מחוסר אבר דאין בו מגרעות לקיום עולם ע"כ בשביל איסור הקרב' הוא
משא"כ לענין טרי' ומה מאוד הכניתי שג"כ בפשיטות הרב פנים מאירות נתי' ונתי' דקי' גס בס' מראה בהן ועוד
הניח במ"כ ראי' דאלב' חקשי בקושי' חוס' בע"ז ד"ה מינין למחוסר אבר בהא דמנחות ד"ו דמפיקין מקרא מן הנקב
להוציא את הערים' בלוק מנ"כ ובהא ל"ס מרוב קמא ואע"ג שזה יש לדחות גם ראיתי שוב להרב ת"ת בע"ז שלא
כתב כן אין כאן מקומו להאריך בזה.

בדרי דברי כהאי ענינא שכתבתי בסמוך דהא דאולי' ז"ר לאו מסכר' הוא לולי דידעי' לה מקרא או מהל"מ לסמוך
על הרוב וכדמנחת בדירור גדול בסוגי' חולין דלריכנא למילף מקרא או מהל"מ והסכר' מחייב שלא בשביל שכן הוא
הרוב שנוכל להחליט בהדבר שאנו דנין עליו שכן הוא דהא ידעי' שיש גם מעוט שאינו כן ולכן צ"כ ל"א ז"ר גם בדברו
קמא בסוגי' דע"ז הכ"ל אמרתי לעורר על ענין כללי' וסגנון שאפשר ללמוד ממנו למקום אחר במה שניאמי' להרב ב"ר
בסי' ע"ט בפלפול הלכ' סוגי' דנהה דכ"ל וחולין דכ"ט כל שיש לו קרנים יש לו טלפי' והרמב"ם ס"א מה"ל מאכלות
איסורות והר"ף ורוב פוסקי' ס"ל הלכ' כת"ק ואין קרנים למד סימן וקמא מסוגי' דשנח דכ"ל דכאני דתתא שחי' בימי
משא טהור הי' מדאמר' קרן א' הי' לו במחלו' ומי' הרב הכ"ל ר"ד ס"ל ע"כ רוב שיש להם קרני' יש להם טלפי' וגם
תכמים ס"ל כן אלא ס"ל מעוט יש ולכן ל"ס ארובא כמו בדדוקת הרי"ל דלריכין לדוק ואם כתבו טלפים יש רעיות
לכנינו

לפנינו ל"ס ארונא ואסור אפי' להאומרי' נאנדר' ריא' כסיר' ולכן ב"ח שלפנינו נחתים' טלמי' אסור אכל עב"ס כיון
 דרוז שילק' יס להם טלמי' ואנו דנין על ב"ח שהעידו עליו שה' לו קרני' אמרי' ודאי הי' לו טלמי' מכח הרוז לכן
 בתחם בימי משה שאנו דנין עליו אמרי' שהל"ט וסיום זה פשוט וכסין ונשינו דבריו תמוה' על הסברא והם אללי בגדר
 הזרות והנה גם עיקר סברתו לא יסרה צניני' לומר כיון שפרסומיו חמוכות הוה רעותא כי מה בזה רעותא אם כן
 קרה לו וכי יס לנו עי"ז רגלי' לדבר שלא הי' לו טלמים ואילו הי' טלמי' לא הי' חמוכות לא הננמי רעותא זאת כלל
 אכל צעיקר סברתו צענין התחם שהי' בימי משה צעניי איפכא מסתברא מדאנו יודעים שיש גריות שיש להם קרנים
 ולא טלמי' אפי' הם מעוט מעתה איך נוכל להקליט על התחם שלא הוה' מהמעוט ומה ענין רוב לכאן לדרי נראה
 בהיותך אם ישנה לפנינו ואנו דנין אם לפימה אם להיתר נחל' לנו התקור' רשות וגזרה לדון על פי הרוז ואמרי'
 זאת שלפנינו ש"ל קרני' ולא ידעו' בטלמי' ודאי הוא מן הרוז וסרי' דכן גזר' התור' שלא נקום להמעוט ושדון אחרי
 הרוז ומותר' לנו לאיכל' אכל בזה לא קבלנו לדון על הרוז ולהקליט שכן הי' שאין אנו דנין על התחם להתיר' או
 לאסור' והדברים ברורים צעני על המושכל.

ונוסף על זה בתחלת העיון נפל מלתא בדעתאי שיש לחמו' על דבריו דלסגנון שלו יס להקשות מ"ס הנמ' בסוגי'
 דע"ז הכ"ל ודלמא נח גופי' טריפ' הוה והלא זה לכ"ע רוב בהמות ורוב ב"ח אינם טריפות ולמה נקום דעת הי' מהמעוט
 אע"כ בדברי דבכה"ג שפיר כרך הגמ' דלמא נח הי' מהמעוט.

ודפשתי בדבריו ומלאתי לו בסי' כו"ן בפלפול על דברי מהרש"ל דטריפ' א"ס הוא רק רוב אכל מעוטן סיי' ומקשי'
 עליו האחרונים מקוש' תוס' בע"ז על קוש' הגמ' ודלמא נח גופי' טריפ' הי' הקשו הא נח חי אכ"ס זמן רב ומטהרש"ל
 לא מקשים תוס' מידי דאימא נח הי' מהמעוט ות' שם הרב בסגנון שלו דקוש' הגמ' ודלמא נח טריפ' הוה ע"כ רק
 למ"ד חיישי' למעוט דא"כ ל"ס מידי והקשו גם תוס' שפיר והנה על דבריו הראשונ' אני תמה וניותר על אחרוני' אלה.

ולא עוד אלא שדעתאי אפי' נקבל סגנון של בסוגי' דע"ז וקוש' תוס' הכ"ל נוכל לומר התם בספור מעש' שחור'
 להדי' שכל' ומכ"ס שנעשוה ליקח בדומה לו לא נפרש שהי' מהמעוט ודדאי כל מה שכל' בספור בתור' או צנביאי' כאמר'
 לגמור סמכו למקום אחר ויש לומר ב"ח זה בכלל המקיבל ליהך אחר הרוז משא"כ צענין התחם הכ"ל והנין ועיין מה
 שכתבתי בדעת מהרש"ל הכ"ל במאמר ב' עיון א' ומאמר ד' עיון א'.

ונראה להביא עוד ראיי' לדברי הכ"ל ולסגנון של כס"פ משוגי' כד' ד"ל שדחו רבנן ראיות ר"י מעשה בקלאופטור'
 כו' ואמר' לומר מסרנהו והוה רבנן אין אפטרופס לעריות ומסרש' תוס' אפי' היו סרים כו' והנה משמע בסוגי'
 רוב בחולין שזהו רק בגדר מעוט דאי לא ב"ר י"ל כן משא"כ לקושטא דאילי' ב"ר ודאי הוה בגדר מעוט לומר אין
 אפטרופס ושלא אפשר לעשות שטור' ודדאי התם המלכות עשו כל הסטריות האפשריות כדי לגרר הנסיון ועוד דהתם
 עדיף טפי דהוה בגדר א"ס מוליא מ"ו עיין מש"כ בזה בפני' מ"ד ע"כ והנה נבעלת לפנינו למלות בזה העונור ואיך
 נחש לבו"ב דרך הזרות לומר אין אפטרופס ואין שטור' אע"כ כ"ו רק משום דיש מעוט ואכ"ס שפיר מדדו' רבנן ד"ל
 מעשה שהי' כך הי' מהמעוט.

ובענין זה אמרתי בפלפול מה שהביאו תוס' בחולין דט"ב ושירופן ד"ו וגיון דכ"ד ובסוף מ"ס זמחי' דר"ת מחלק
 בין טריפות דבהמ' לאדם דאית לי' מולד והנה פ"ג ט"ל גירוסין אמש"כ הרמב"ם והוא משמכ' דיבמות דקב"א ב"ח
 ששללוהו לים וסעלו ממנו רגל מארכונה ולמעלה והחירו את אשתו (וכ' שם הרמב"ן) והרשב"א לאחר יצ"ח משום טא"ס
 וב"ס

שאלה ג'

זכ"ה (ירושלמי) הקט' מנש"כ ר"ת פא"ט דא"ס טריפ' חי יותר מיב"ח ומטה עליו הרב כה"ל דר"ת לא אחר אלא שש
ענין מטריף בהמ' ולא את האדם אבל בארס טריפ' ג"כ אין חי יב"ח (וטע"כ תוס' בזנחי' דלפ"י אפשר דבת טריפוס
הי' ה"פ שהי' לו טריפות המטריף בבהמ' וראיתי להרב בחי' פנים מאירות בזה דברי' ופירש דברי' הכ"ס דמה שבהמ'
טריפ' אש"ה בארס באר וזונו בטעמות דברי' הכ"ס שם' שהי' יותר מיב"ח ועוד מה זה בגדר קוש' כיון שגמט' אמרו
סהמירו' ש"ט שידעו חכמי' שזה גס' הארס טריפ' והלא ר"ת מודה בהכרח שיש טריפות בארס אע"כ כיוונת קוש' הכ"ס
רק מה בכך דטריפ' אבל יכול להיות גם דברי' ס' לאן קרש' בזה אינם נכונים שם' כיון דבחולין (דף עו) יש חנא
מכאיר אפי' בבהמ' א"כ אפי' לרבנן דמטריפי ט"ס בארס חי ואין זה בגדר קוש' וראיתי להרב ב"ס סי' י"ז ס"ק ל"ו
הבין ג"כ קוש' הכ"ס כפשוט' בהנחת הרב דה"ל מיהו גס' תי' הנ"ל דחוק שם' טריפות זה חשוב יותר מהיכוח שבגדר
ל"ק כיון דמיו' דראב"ה מביא אפי' בבהמ' ושם ראיתי בפסקי תוס' זנחי' ב' להדי' טריפות ארס חי יותר מנהמה
משמע ובהנחת כ"ס צדעת ר"ת ומתפרשי' דבריהם גבי נח' כפשוט' והרב פ"ח בסי' ל"א ס"ק ז' דחוק בחי' ל' כפקי
תוס' אלו ע"ס.

והאמת שאפי' חי יבנה' להב"מ ופסקי תוס' דלר"ת ארס טריפ' חי יותר מיב"ח מ"מ ל"ק על ר"ת כך עובדא
דחא חזינן ביבמות דק"כ ע"ב דמיקי' הש"ס משנ' דמנוי' בו' בראב"ה ופריך דחא סיבא דמן הארכוב' לאו כר"ס דמכאיר
וזנחי' אפי' ר"ס מודה דמאי מרז טבה ולא' אין מקום לקוש' הכ"ס דהא דמרו' מכה ודאי ח"מ ואולי הנינו כיוונת
הרב ב"ס בחובו אלא שה"ל לפרש.

עוד עלה על דעתי ליישב באופן אחר דהמעין היטב בתוס' חולין ויראה דכוונת ר"ת סובב ליישב הקוש' דלא
פריך מדלא מני' לענין טריפות חסרון גלגולת ונשכיל בן כתב דא"ט אלא עם נקיבת הקרום ונל"ה טריפ' בשכיל קרום
רק דמעתה פריך לפרש דכ"ס דאמרי' גבי חסרון גלגולת לענין שומא' השעור כדי שינטל מה"ס וימות וזה נגלגולת אפי'
בהמ' לא מיטריפ' ואי' עם הקרום א"ל גלגולת ובקרום לחוד מיטריף ועו' אחר ר"ת ארס לא מיטריף בקרום לגד' ולכן
שייך למחלי' בגלגולת השעור כדי שינטל ומעתה י"ל אף ר"ת מור' דא"ס מיטריף בנקיבת קרום לחוד וטריפ' ח"מ גם
בארס יותר מיב"ח רק בארס יש עכ"פ מעוט דיש להם מול וחי יותר מיב"ח אבל צ"י שינטל גם הגלגולת ודאי מיטריף
ומה וע"כ שפיר השעור כדי שינטל מה"ס ולא תועיל לו המול ולפ"י הא דכ"ל לר"ת ארס חי יותר מיב"ח הוא רק
מעוט ול"ק הא דהעלו רגלו בו' והחירו אשמו לאחר יב"ח דהא ככל למשאל'ם שאשמו אסור' רק מדרבנן דחיישי' למעוט
שגלגולי' ומדאורוי' מותרת כדאי' בגמ' דינשות וא"כ הוה ב' רובי' והלא ל"ת ושם מלמדי' כעין זה בב"ס בסי' ל' ובפ"מ
דאף לר"ת בכלהו טריפות בארס מעידו' עליו אחר יב"ח ע"ס.

וטעמא מה שמקשים החסיד' על ר"ת מהבניאוי' ראי' מאיזב יכלת בו' ש"מ קושייתם דאי' ס"ד בארס המעוט חי
דלמא איזב הי' המעוט והנה בל"ה כה"ל קשה בל"ה לרעת מהרש"ל דכל טריפ' חי דרך המעוט יותר מיב"ח (ועיין
פ"ס בזה בב"י מאמר א' עיין א') מאי ראי' מאיזב דלמא הי' המעוט ולענין הרב כ"ס יש ליישב כ"ל גם להרש"ל
גם לר"ת דאנו דנין באיזב ג"כ על הרוב דלא הי' טריפ' ור"ל כמ"ל דודאי יש לנו ללמוד מהמסופר בגמרא' ולא כחשב
בענין דבר זר ומעוט כ"ל בסתם כפרשו בדרך הרוב ואפ"ה משני שסר החס' מעט' כיוסם ר"ל אעפ"י דנשאר הענינים
ראוי' לפרשו ע"ל הרוב מש"כ ספר איזב שהוא ע"ד הכלל.

גם מהתוס' חולין דכ"ל ע"א ד"ה בית החס' מהקצו בפשיטות א"כ נשקי' הרבה אח"כ משמע דאפי' לר"ת כל
טריפ' ח"מ יותר מיב"ח דל"כ ה"ל לפרושי' דלר"ת שפיר' כמו שעשו בשאר דוכתין מיהו בל"ה דברי' תוס' אלו מחוסרי'
ביאור

ביאור ויש בהם מהקושי וכפי מה שפרשתי את דבריהם אין מזה הוכח והנה יש בענין זה דברי המגדל לדינא והנה בתקשיתי טובא לפסק הראש ריש ביה גבי עגל שגלגל ב"ט ועיין דברי הרמ"א ב"ח סי' תל"ח א"כ מה מהני הפדום ע"ה דהוא כנענר לעמוד ואבתי עמדה לריך בדוקא וכיון שגלגל עם הרעותא לפי' הרמ"א אסור לשוטטו ב"ט וראיתי ח"ו מהר"מ ש"ף שנתכוון לקושי זאת ובהו כרא' דל"מ דהא היתום פירשו מה דלריך ר"כ להשמענו דל"ח לר"א הוא ב"ט רעותא שא"י להלך והמעין בר"ך ירא' דלכמה דעות ס"ל אין זה רעותא לילך הגלגל כלל והנ' חזיון תרא' בלשון הראש' החולין שז"ל ל' תו"ס וכ' שם רעותא שא"י לעמוד וראי' יש לכרס דדוקא קאמר שא"י לעמוד הוה רעותא ולא שא"י להלך ומעתה א"כ כדשמי ובהקדים ע"ה שנקנר לעמוד דהוא באלו עמד ואין טוב רעותא ופשיטא שא"י בדוקא א"כ וכל הכלל לחם לר"א הוא רק במקום רעותא.

ולדרך הזה סתור מעיקרא מה שראיתי שעמדו בו שני גדולי הדור שכווננו לדבר אחד הוא הרב ענודת הנרשנו הוצאו דבריו בשל"ת חות יואר סי' קכ"ח ובש"ת שאגת ארי' סי' ס"ב שניהם הכריעו בזה דנינה דל"ח בעוף הנדרים להקל מכת הא' החולין מדשמי כנענר לעמוד ואבתי לריך בדוק' ותמחו על הראשונים שא' עזרו על הכרע' זאת ואני חתם על חתומהם הט"י ענין זל' והתם בעוף הנדרים מנפלה דע"כ יש רעותא הנכבד' ונע"כ לריך בדוק' אב"י בעמד כדאי' ב"טו' החולין שבויר אספקא וצנעו' לן טובא אי מותר לשוטט' אצל בולד כל שנענר לעמוד וזל' לה רעותא בלחם שופא' ל' בדוק' (ועיין טע"כ בענין כפולה כ"ז דל"ח בדוק' לה בחבור כ"י מאמר השני עיין ב' ותמצא כחז)

ובענין זל' נמי דבר בקיומו של פי' הרמ"א ה"ל בדבריו הראש' דנינה דקשה על דבריו תמים' כל האחרונים איך כ' הראש' ש"מ ב"ט אלו טריפות ועב"ה די להפקיע א"ע שלא יח' לו משם סתיר' אצל מאי רא'י' יש ולרשותא כרא' הזה סניקן דרך אמתו דקא' לי טובא במאי דמדמי הגמ' לרשות הפסגן מהא דעגל בו' ואמר כשהפדום ע"ה ור"ל כנענר בו' והו' עב"ס מיליות ברטוי וזו ומי הכריחו לדחוק זה כיון דבא רק לרשות הראש' ידחה בדרך מרדו דא"יירי בהלך או עב"ס בעמד מ"ס ואין באן מקומו להשמענו הדון כנענר לעמוד מהני כעמד כיון שאין זה מימרא אלא דחי' להסיעתא ורא"ה בשלמא כהראש' דס"ל להש"ס קושטא דדינא דני"ט אין שותפין בשם רעותא שא"י לעמוד והדון דין אטת נמי כשהפדום בו' מותר א"כ י"ל הש"ס נקוט כך לקושטא והא' גופא קמ"ל אגב גררא ואילו שני בעמד ה' מקום לעמוד דדוקא עמד ומשני דבר שהוא קושטא אצל אי ס"ד לקושטא ל"ל דבר ורק דרך דחי' קאמר לא ה"ל לדחוקי בפס' במיליות דדוק' והנדרים בעיני כנענר.

אף הא קי' לי על עיקור פירוש הרמ"א ראבתי ביה שתי' הרמ"א הקושי' בזה דחיים הראש' לולד משום ר"א ב"ט והא' בעוף הנדרים פסיק להקל ומתירן בעוף הנדרים יש חזקה היתר בו' וקשה איך אפשר לומר לענין י"ט ולענין טריפות מהיכוך להפוך דלענין ס' טריפות בחול בולד הגלגל א"ה לר"א וז"ל בדוקא כלל ובעוף הנדרים בעי' בדוקא ולענין י"ט בעוף הנדרים מותר לשוטטו ובולד הגלגל אין שותפין זה לריך לי עיונא רבא.

ולכן מפתח לבאור' מה שעלה על דעיוני בעיין ראשון בדרך הספק ושוב מלתיו ב"ט ק"נ דמשמע להראש' בהר"מ א"כ משום ר"א דוקא אצל אבתי לריך בדוקא שלא כנענר או כפסקו חוט האדר' או רוב בלעות ורא'י' לזה מדמקשה הגמ' בלשון ת"ס עגל בו' דמשמע בלשון קושי' ור"ל התם שמעינן דאב"י לאיך טריפות ג"כ ל"ח והלא כדמשמע בלשון ר"כ דרך לר"א ל"ח (דא"כ אסור לשוטטו וז"ל לעיף הנדרים כיון דטלר עם החמץ) ומשני כשהפדום בו' (ואז א"כ בדוקא וע"ה שכתתי בסמוך דשזו א"כ רעותא).

אלא שבלאור' יש סתיר' לטובה זאת דא"כ גם על מה שאמר רמב"ם דחיי' דמשמע לך חינוך בו' וקשה למה הוכח' רבא

רנא מוכח ג"כ דאף לשאר טריפות ל"ה וקא' לר"כ ונראה לי שיש ליישב גם לדרך זה ולנאר זה לדרך אחר לעשר על שרש גדול בהלכה זאת דע דבאפי דקיי"ל בעמדה או אפי' לא עמדה בני דריקה וכלא עמדה דוקא אחר מעל"ע סגי' בנדיקה ותוך מעל"ע טריפה לריך להכין טעמא דמלתא וב' הר"ן בחולין ב' פרוסות חדא שעת עמין דקים להו לרובן דריסוק אברי' חמיר משאר טריפות ואינה חי' מעל"ע וקא' דנשי' בדיקה אחר מעל"ע ר"ל למסוקה ובגידה אבל לר"א ל"ב ול"ג כלל בדיקה אבל לדעת הרמב"ם בפ"ט מה"ל שחיט' דנשי' בדיקה לר"א וס"מ דריסוקה לחמת אחר מעל"ע כמו שאר טריפות ואל' הא דקא' אחר מעל"ע יש בדיקה לר"א ולא תוך מעל"ע דאפי' נחרסקו אין ניכר עדיין תוך מעל"ע (וראיתי בגליון הר"ן שדכס שדעת רש"י בפ"י קמא ודיוק ללא משמעתי' ע"פ והדנרי' טבארי' היטב נשי' ובר"ן דבינה דל"ד ע"פ) גם דנרי הרב בחי' ב"י בגולה שם חמוכי' והרכיב ב' פרושי' אלו ע"פ והם דנרי האחר' שס"כ ביסוס הא דמסוכנת להחיר משום הפ"מ וגפרט להרן דס"ל ע"כ הנדיקה היא מדין תורה וע"פ שאני תמה הרב' על דנרי א"ו נהא דמסוכנת ל"ל כמ"ס הרב בב"מ ש"א דלא מסוכנת עמ' קאמר רק שיהא שם חמות ע"פ).

והנה קא' לי טובא להנחת הר"ן דרמב"ם דהא ע"כ דיוקי' מהרמב"ם הוא משמ"כ בהלכ' י"ז כ"מ שאמרנו חושני' לריכ' בדיק' כו' וב' גם בריסוק אברי' והנה לשון זה דרמב"ם סיבב הולך על מש"כ לעיל בפ"ל ט' בעמדה חושני' (כי דין לא עמדה ולא הלכ' דנשי' סגי' מעל"ע גם בדיק' הוא מש"כ הרמב"ם אה"כ) ואב"ק הא תוך מעל"ע אין לר"א בדיק' כלל ואינו ניכר עדיין וממנ"ס נשלטא לאוקר כוכקי' ס"ל בעמדה מותרת תוך מעל"ע ובנשי' בדיק' משום איניך טריפות אבל לר"א אין לחוש דכך אשדו חכמי' ביש ר"א א"י לעמוד כמ"ס הר"ן אבל הרמב"ם דמליך בדיק' תוך מעל"ע לר"א ממנ"ס אי חיישי' לר"א ואבי' בעמ' א"כ אין בדיק' מועלת דהא אין סכנא כלל לימר כיון דעמדה ודין הכאב גדול כ"כ ניכר הר"א יותר ואם תדחק ותאמר דקין זה דהלכ' י"ז נאמת אין כוונתו לדרך לבדוק אחר ר"א ב"ח אחר שאר טריפות אלא שכוונתו אם נמצא ר"א טריף' א"ל לאושרו חדא דהרמב"ם בייל להנדיקות נחרא כללא ועוד הא כל דקרוקו של הר"ן דהרמב"ם מליך בדיקה לאחר מעל"ע משום ר"א רק מלשון זה דהא בעיקור הדין דאחר מעל"ע שכתבו הרמב"ם אה"כ בהלכ' י"ט ב' רק לריך בדיק' כמו שנאמר ונמשך על הלכ' י"ז אע"כ הר"ן הנין בהלכ' י"ז דדוקא קאמר דרמב"ם דלריך לבדוק אחר ר"א וקא' כנ"ל מאי מהני הנדיק' וכעת נדחקתי לומר דס"ל להרמב"ם תוך מעל"ע נאמת רוב פעמים ניכר ר"א רק לפעמים גלתי ניכר וע"כ מטרפי' וס"ל גם בעמ' רוב פעמי' ראי' שאין ר"א רק המעוט יכול' לעמוד ולכן בדיקין והוא חרי רובא אבל מאן סבין להכתיב זה ואם אני שלא דנרי בו הר"ן או נישא' בנין טוב ראייתו דזה להרשב"א בת"ה שעי' עמידה ספיר ניכר הר"א תוך מעל"ע.

היוצא מהאמור שיש ב' שיטות לדעת רש"י והר"ן קבלו חכמים שריסוק אברי' א"י לקיות מעל"ע ולרמב"ם היא משאר טריפות ומעמדה נרא' דהיינו כירוש דנרי החוס' ד"ה אין חושני' לר"א בחי' קמא דאי חיישי' לר"א בריעותא א"כ אפי' באין רעותא הוה עכ"פ חולי ומקרי אונס' ולבאר' מה זה סכנא דאנו אמרי' ביש חשש חיישי' לר"א ובאין חשש אין חושני' והוה בדיק' נחוק ממש רק החוס' קאי בשעת רש"י ודן הכל' והכי קאמרי' אי ס"ד דלא פרי' אלא שיש לחוש ע"י בשר"ה נחרסקו אברי' א"כ אפי' באין חשש ר"א משם לא ימלט מלעבד גדול להיות חולי עכ"פ דהא אם נחרסק ממש מטרדי' וא"י לחיות מעל"ע.

ומעתה מיושב הקושי' דלעיל דלעולם י"ל ר"כ קאמר רק לר"א ל"א אבל לפסיק' ונשי' חיישי' ואס"ה ספיר קאמר רנא חני' דמסייע לן חינוך כו' בס' תוס' בחי' קמא הכל' והוה דוקא לענין ר"א אבל לענין שאר טריפות לעולם י"ל במקום רעותא חיישי' רק החוס' אין רעותא ול"ה לנשי' או פסיק' ואחר טריפות ולכן אפי' בגדר חולה ואינם לא כוה. ועפ"י

מאמר השני

עיון א'.

אחרי שדברנו עד הנה בדעת הרמב"ם דפ"ט מה"ל טומאת מת ושאר דוכתין שכל הספקות דק מדבריה' להחמיר וצ"ה ששענו עליו מדין אשם חלוו ומה שעלה ע"ד קצת מסרשו' כדי להלק קשי' זאת לומר דמור' הרמב"ם ב"ס ברת ושלא קבלו רוב החכמי' דבר זה גם דנתי לפני חכמים בקרקע לפרש אופן שיסבור הרמב"ם ענין הספיקות מסרן הכחוב לחכמי' ובתנתי שיחשבו בדרך זה דבריו' רבי' ועשימי לו סמוכין מ"מ כל אלה לכלפולי בעלמא אבל לקוטעא דטלחא בע"כ נקבל מה שכתבו האחרוני' הגדולי' הרנני' מהר"ט בתשובה ופ"ח בזה ובעזרת ה' נבאר עקרא דהא מלחא לפי שיש בו נפקותא לפלפול כמה הלכות הנה טען הרשב"א בח"ה בית ד' שער ח' ע"ד הרמב"ם שא"ל לומר כן דא"כ אשם חלוו למ"ד ל"ז חתיכה ח' ט"כ המ"ל אפי' מותר מה"ל ואעפ"י שחסם משנה דברק כל היד כמ"ד לריק חתיכה ח' ט"כ ט"מ איבא חתא דמ"ל בח"ה י"א א"ה ומי נימא דהבא דיני פלגי אלה דבריו והאחרונים ומכללם השארי' ופ"ח ב' דודאי ס"ל להרמב"ם דנאמח בהבא איפליגו וז"ל הפ"ה ראי' זו אינו מכיר וי"ל ודאי בהכי פליגו דאם אית' דאסור בח"ה נאמאי לא מחייב כמו באת"ה א"ו הא בהא חלי' עב"ל ולריק אפי' לעורר הנה על דבר ח' שדעתי שנו בו רבים והוא שהמה הנינו דמחלוקת הרמב"ם ורשב"א ממש אחא בתנאי וכל מאן דמ"ל בעי' ב"ח לא"ת ס"ל סד"ה מה"ל להקל לגיטת הרמב"ם (רק הרשב"א אמר לך אלא כב"ע כו' וכמו שאבאר להלן) וז"ל דע דבכריתות פ' כהק אבל דיו' ע"ב איתא אריא"ר הי' לסניו ב"ה כו' חייב ח"ה ב' חלב כו' ואב"ל פטור אמר רבא מ"ט דרב ח' ק' ועש' אחת מכל מציית ה' בשננ' עד שיטנוג בשחים מלות כתיב מלות קרינן איתבי' אביי ר"א אומר כו' קסבר י"א אש למסורת אר"ו מ"ט דרב קסבר ב"ח אכסר לבדר כו' פירש' אפשר לבדר איסורו ח"ה אינו בזה אלא להנן מן היסודי' עד שידע לו ואז יביא חטאת כו' הלבך ש"ח אכסר שיבוא בקי איכר הנשאת ויביא חטאת ע"ש אמר"מ מ"ט דרב קסבר ב"ח איקנע איסורא ח"ה לא אקנע איסורא והרמב"ם פ"ה מה"ל שגגות העתיק דר"ג ונעשה התבונן היטב ודעת קדושי' חטאת דהנה הרשב"א דחה דבריו הרמב"ם בענין הספיקות משום הקושי' דמ"ד בח"ה י"א א"ה לדידי' ע"כ ס"ל סד"ה אסור מה"ל ולא נימא לי' לומר דבהכי איפליגו ואמר בלשון חומא ומי נימא דהבא פליגו א"ו כ"ע ס"ל סד"ה אסור מה"ל רק מ"ד בעינן ב"ח היינו להביא א"ה דוקא אבל איסור י"א ודאי לכ"ע שלא להרחיק המחלוקת (ועוד לבאר) בודאי מסבירא כך היא ואילו ס"ל למ"ד ב"ח אפי' איסור דאורי' לא י"א אידך אישחמט מלהשמיענו זאת דאפי' שרי' ולא הל"ל דלא י"א ח"ה) וזה טענת הרשב"א ונעשה ודאי לרובן אכתבו להנן זה בשיטת הרמב"ם ולבאר' אינו מספיק מה שב' הפ"ה שוראי' בהכי איפליג דמ"ל להרמב"ם קא אע"כ כשטן של דברים כך הן דהרמב"ם הוה קשי' לי' אר"כ דכסיק בוחי' דאמר טעמיא דב"ח משום איקנע איסורו הנה ר"כ אומר

אמר זה מסביר בעלמא ואם דמורה ר"ל דכל ס' אסור' מה"ל ומה"ל בח"ל ס' קלב ס' שומן אסור' באכיל' מי העיר
 זה לנו דלא חייב' החור' בח"ל אלא במקום דאיבע' איסורו בין דמורה שאפי' בלא איבע' דאיסורו יס' איסור' דאורוי'
 אימא ובסתמא דמלחא גם על זה הספק חייב' החור' ח"ל וחדע דהא כך הוא הסוגי' סס' דפרסכ' מ"ט דנע' ב"ח
 ור"ל דוראי' בין דחייב' החור' למי שאכל בשג' ס' איסור' כרת להביא ח"ל ח"ל מה"ל להמליץ אס' אבל רק ח"ל ס' ח"ל ס'
 כרת או ח"ל ח"ל ובי אן ס' כרת נידו וי"ל ר"ל לא מרין כלל מה דקסי' לן דשליזין טעמא וזהו קוסי' עלמא
 נעמי' דבשלמא רבא טעמא קאמר דס"ל להך חנא מלוות קרי' וכן ר"ל טעמא קאמר דהא נע' שאפשר לנזל לכלל
 חטאת קבוע אבל לר"ל מכל' הא מלחא וזהו ילא ההוכחה להרמב"ם דע"כ באמת ר"ל ס' דמ"ד נע' ב"ח ס"ל דכלל
 איבע' איסורו דאפשר אין איסור' בעולם לא יס' איסור' דאורוימא (וגם לישא דהר"ב כ"ח הכי דייקא) ומעתה גלוי
 לפסוקי דאפי' לשומת הרמב"ם היינו דוקא לר"ל דנתן טעם משום איבע' אסורא משא"כ רבא ור"ל דיהבי טעמא משום
 דמלוות או משום אפשר לנרר לדרבא אדרגא בהיפוך מידה הרמב"ם דס"ל בסיקות אסור' מדאורוימא רק ח"ל לא יס'
 אלא בנ"ח משום טעמי דנח"כ דנע' מלוות או דל"ג עכ"ל ח"ל ח"ל לנרר לדרבא דהר"ב' לנרר הרמב"ם דס"ל
 לכ"ע בסיקות אסור' מה"ל רק לא יס' ח"ל וזהו בנ"ח וחדע דאיסור' דישבדו גם רבא ור"ל סד"ל מותר וי"ל ס' חלב
 ס' שמן שרי' לאוכלה למה לכו טעמי' כלל הא שרי' אפי' לאוכלו (דהא ל"ל טעמי' באמת מספיק להחרי' הספיקות
 לא יעלה זה על דעת משכיל דבשגל גוה"כ דמלוות נע' להביא ח"ל נדע דשרי' מן החור' ומכ"ס שסגרת ר"ל רק דא"ל
 לא שייך אלא במקום שיכול להתברר לנזל לידו ח"ק פשיטא דלענין אסור' ל"ג טעם זה דבשגל כך שא"ל לידו ח"ק שרי'
 מותר לאכלו וז"ל מורה) ומעתה עלה בידנו טעם הענין מאד מהיב' ולא להרמב"ם לחדש פלוגתא ואעפ"י שבאמת נעמי'
 הדברי' פשוט' מ"מ האחרונים בדבריהם לא בארבוהו כלל ואדרבה מרביעות לענין מהרי"ט נשמע להיפוך דסתמא כל דס"ל
 נע' ב' חתיכות לא"ל כתבו דס"ל סד"ל מותר מן החור' ואינו שמעו פעמים רבות ששמע בן הדברים שגורי' בפי
 הלומדים ובאמת יס' בו נפקותא דרבי' בפלוגתא הסוגי' כמו שיבא בדברינו פעמים רבות ע"כ הולכתי להסביר הדבר היטב.

ובזה מיושב אל"ל אחת מן הקושי' הגדולות והמפורסמות שנקשם כל האחרונים על הרמב"ם מסוגי' דקדושין דע"ג
 דבר תור' שחוקי' כשר כו' וט"ט אסור' כו' ומהו ח"ל ב' בחולקי' על הרמב"ם דבלהך ס' אסור' מן החור' ולא המליצו
 חכמי' לאסור' הספיקות שפיר מתמיהנן כאן שהבשיר' תור' ס' ממזר' מה ראוי חכמי' לאסור' משא"כ להרמב"ם הלא כך
 הוא המדה בכל החור' דכלהו ס' שרי' ועס' וממזר' ילפי' להחרי' בלהו ספיקי דאורוי' ואפ"ה פשיטא לן בכולה תלמודא
 דסד"ל אסור' ומרבייהו ח"ל מה מתמה כאן ומה לריך עינ' פרטי' ונדחקו בו הרב' כמו שאבא דבריהם להלן עד שיש
 שפירשו משום דלא ס"ל לאסור' בין שהחור' החור' בפירוש (וכבר בתנתי' בכלל זה הרב' במאמר הראשון ע"ג ואמת כאן
 יס' לקיימו ועס' הסגרת הכשר' שבאמתי' שם בשם המספר כ"י בקדושין בסוגי' דממזר' דבדר' שלא שייך בשום זמן ע"ג)
 אעפ"י לדרבננו שפיר' בלא"ס דבסוגי' דקדושין הסוגי' אולה אליבא דרבא ונדר' באמת (אף לשיטת הרמב"ם) סד"ל אסור'
 מן החור' ולא אשכחן דהמליצו חכמי' לאסור' ספיקות.

ובזה אמרתי בדרוש ופלטל דהא דאי' בסוף מס' ר"ה בברי' היו לכנוי ב' עיירות בא' מוקעין ובאחת מנכרין הולך
 למקום שחוקעין פשיטא הא דאורוי' והא דרבנן' הא קט"ל אע"ל דהא ודאי והא ספק ולבאור' אי סד"ל מה"ל להחמיר
 אבמי' פשיטא דחייב' דאורוי' עליו לעיר שחוקעין אף ב' ונ"ל דבאמת הק' מ"ד ס"ל הקושי' מעיקרא ליתא דס"ל באמת
 כסוקי' וברונות דאורוי' כדמשמע באמת רשימא דבולה סוגי' דל"ג וע"ג בס' טורי אבן והא דפרסכ' פשיטא ע"כ הסוגי'
 ס' כסוקי' אמרתן דרבנן וזהו אמרתי בפלטל ב"ה דכ"ס כפאז וא"מ ילא אטר רבא ז"ל חוקע' לשיר ילא פשיטא היינו

קד מ"ד חס אכל אכל כאן זכרון תרועה בתי קט"ל ושמעיהי על הרמזים כה"ל חזן כסך כמלך וא"מ ואכן בצובר
 פ' ל"ו ודלא כרנא ומכ"ל הא ומעתה י"ל ע"כ קרא זכרון תרוע' דע"ז ל' (דכא מה דא' גר"ס י"ע בשבת כו' לא קיימא
 למסקנא) וא"כ לרנא למעמי' דמ"ל סר"א איסור מה"ת וה"ה כסך פ"ע מה"ת מחייב לקיימ' כנודע בלחרונו' (עיי' פ"ח
 ומכר'ט בפלפוליהם) א"כ לדרי' הקו' במ"ע מלך נריך' לאשמע' היו לפניו ב' עיירות הולבין למקום שתוקעין ואמ'
 ס' דאורי' ידע' דחויבין התור' אע"כ ס"ל גם פסוקי' וזכרונות דאורי' מוסרין תרוע' ולכן ולא אייתר זכרון תרועה
 ואמרי' כמו דבכחו ואמ' משום מלכות א"כ ה"ה באומר אכל למאי דפ' דמכ"ס פסוקות מותר מה"ת וכפס' דבאורי'
 סוף המס' דנרי' דכ"ע אשמע' אע"ג דכא' ודאי והא' ס' ופסוקים לד"א ואיתר זכרון תרוע' וע"כ לאשמע' דעמ'
 בונה ובמקומו כמחמי בפנים אחר' אכ"מ).

ובזה נ"ל לנאר היטב דברי רש"י שם בדבריו סתיר' גלוי' מפרשו בשם' חולין דכ"ב ע"כ צנו ר"ו האומר הע"ע
 מן התור' כו' והביא תחלת הנהיג מכו ס' הוה וכפיק או דברי' בפ"ע אחר רנא ת"ש כרט לתחלת הנהיג שבה
 ובה כסול א"כ צנו' שבי' א"א ס' הוה אינערך קרא למעוטי ס' ופירש' מי איכא ס' קמי' קב"ה כו' ובין דלא
 פשיטא לן מהי' חתי' לאבשרהו ע"כ ומה כ' הפ"ח ראי' שדעת רש"י בחילוק' על הרמזים ונ"ל שם לדיק בהיפוך
 האמת רש"י כ' כאן ב' הסברות חדא קמי' שמיא גלוי' ועוד מה' מהיב' תיתי וכשרכהו אכל ציומא ר"כ ויה"כ גבי כו
 דאמרי' ג"כ אינערך קרא למ"ס כירש' רק קמי' שמיא גלוי' הלא דבר הוא ולמה סיבה את לאנא' אלא י"ל בהיפוך
 דעת רש"י ברמזים דל"ג דקיי"ל חיימ' דעמ' ב' חתיכות משום דעמ' איקבע איסורא סר"א מה"ת להקל ע"כ פי'
 רש"י ציומא רק דמי' ל"ס דקרא כחביון לש' דכא' קש"ג אכל ציומ' דחולין הכל דעמ' הסוגי' הם רנא ור"ו הראה
 רש"י חורפ' ועומק עיונו וידועתו כיון דהס' הסוגי' כסוגי' דכריתות כנ"ל טעמא דכ"ה לאשא' חלוי' רק טעמא
 דדבר כנ"ל וס"ל לענין איסור סר"א מה"ת להחמיר ע"כ נקט רש"י בפירושו קושטא דמלתא דלדבריה גם זה אמת והדברי'
 כסוגי' מאוד כפתור ופחד בפירש' ועוד דנדר כסוגי' זאת להלן עיון ג' ע"ס.

ושוין לענין זה משם דקיימ' ב' מה שר"ה הרב פ"ח להביא עוד ראי' בהיפוך שדעת רש"י בהרמזים מדבריו
 ציטוט דפ"ח דאמרי' וקדשמו וברכו' ה"ד כו' וכ' רש"י באיסור מבורסס ואפי' גם איסור לא אינערך קרא דוראו
 כיוס' ל' ע"כ דבריו ולרמזים למה לא מוקי לה גם איסור דחמטא שני' ע"כ הפ"ח והס' הסוגי' קאי שם על מה
 דאמרי' ב"א מה כו' וניסת לא' מעדי' לא תנא וברכו' מהא דחמי וקדשמו פוקן כו' וע"ז פירש' ר"י לא ניסת לא'
 מעדי' הוה ס' איסור ול"ב קרא וא"כ אין הנגה לחוסף הפ"ח ולעממי' תקצי' הפנת קו' הנגה להרמזים א"ו חס
 שפיר מוכיח דע"כ קרא מחסרם רק בנים' לא"מ דאל"כ אלא ב"ס כהאי' פשיטא דל"ב קרא וכמו שפי' החס' סס כסוגי'
 דברכו' שם הנא עלי' באשח חלוי' קאי דאפי' מאן דס"ל צע"י ב' חתיכות משום אפשר לברר חס' אפשר לברר ע"י
 הזמכ וע"כ איקבע איסור' דא"כ ומה מאוד בתקנתו החס' וכל הראצונים ולמה לא כירך בחנק קאי למ"ד חס' ספיקא
 דרנאן ומ"ת יש חוקית א"א ונחקרו החס' שם ונכתבות דכ"ב משום דייקא ומנסא וע"כ אימכר' חס' א"א עד דלא
 בחנק אכל עכ"כ לא דמי' לחס' אחת ס' חס' ס' שוין דאין כסופקי' דלמא שוין ס' ומעילם לא' כי' איסור משא"כ
 צה וכ"ו כדור מאוד וי' כוסקי' ופירש' רנא' דלא נחא לכו בחי' חס' כה עין שם בכתובות בנ"ל ובתום כתובות
 דכ"ו בשם ר"י בר ברוך והדברי' ארוכים ומדע דהרמזים פ"ח מה"ל שגות כתב בעלמו דיון דתו"ת וס' א"א באשח
 חלוי' ח"ס מאוד ולברכיו א"ס כמו באופן זה דהתם קאמ' רש"י להרי' אדברי' רנא דלדרי' באשת כר"א מה"ת להחמיר.

אולם מדברי החס' בפשטות סוגי' הכל משמע לכאור' ברור שדעתם כהפס"א משום כסוגי' דכתובות דכ"ב דפרכי'
 הכא

הוא עליו ב"ח פי' חוס' אש' למ' נצו ב"ח כו' הכ' אפשר לנדר והכו' נמי איקבע אישור' א"כ לאו א"ח ממש
 קאמר אלא אישור א"ח עב"ל ודאי וזה שסיר אי' עב"ס סך"ט טה"ת להחמיר רק דא"ל להפליא א"ח אלא בנ"ח ובמשנ"א
 מקרי אישור א"ח אבל להרמב"ם ודאי דג"כ לבטול אישור דרבנן אישור א"ח וז"ל מאור וזה לכאור' ראי' ברורה נדעת
 מ"ס שאין עליו תשוב' והנה אין לדקוט ויטע' אדווקא מדבריהם בכתובות דייק בהספק ממו' ונמות דכ"ח הכ"ל
 דבאמת השמיטו קך' ח' הא ודאי לאו ראי' ד"ל החס' לא רלו לפרש בדוקק ולומר א"ח דקאמר הס"ס לאו דוקא אבל
 מ"מ ההוכח' מדבריהם בכתובות לכאור' מברעת אבל אחר העיון העיב והאמינו נרא' דאי משום הא ליכא למידק
 ואדרב' עפ"י מה שהקדמתי לעיל נרא' לפרש בהוסף דאדרבה באמת יס' לדיקו הית'ס' פירושו להגך תרי טעמי דבריות
 אי' משום אפשר לנדר ואי' מכוח איקבע אישור' אבל לשעבר דרנא משום מילות לא פירושו דכאן אין ב' חסוכות ונדאי
 באמת וכו' כיוצא בזה שח' אישור א"ח ר"ל לנדר בבריות והנה א"כ דבריהם מייב"ס דלרנא דתנן טעם משום
 מילות לדרי' ע"כ ס"ל באמת רק ב"ח טעם נצו ב"ח אבל לענין ספיקא ודאי אישור מן התור' אש' בנ"ח ס' חלב
 א"כ שפיר ב' לדרי' אישור א"ח ר"ל אישור דאורי' ונרנ' בתנן דס"ל טעם ב' חסוכות משום איקבע אישור' ולדרי'
 באמת מתבאר לפרש בהרמב"ם כל דלא איקבע אישור' אש' אישור ליכא לדרי' בנ"ח שפיר ויתם איקבע אישור' ודאי
 דכבר הי' כאן אישור ודאי מקודם כנ"ל והנה באמת וכו' מעט מזער ממה שז' לנדר בכוונ' הלא ואלא לנחת מענין
 יותר מדאי אפארונו בשאלה י"ד ע"ס ועיין ג"כ להלן מאמר ג' עיין ב' ג' ושאמר ה' עיין ג' ושאמר ד' עיין ד'
 ודע אפ"ך אזי לנדר כאן ענין אחד שהסמיכו עליו רשותינו האחרוני' דאש' הרמב"ם דס"ל ספיקו' דחמלא שריכו
 מ"מ היינו דוקא ספק דלא סמי' בינן לנדריו אבל בים צידן לנדר לא שרי' וזהו מלחז' מקום ליישב אחת השאלות
 היותר קצות על שיטתו מהא דקולין ד"ח דילי' דאולי' ב"ה מדל"ס בעולה וע"ע לה' טרופה ואלא הרשב"א והר"ן
 לשעמי' אף אי' ל"ס ארונא מ"מ הוה רק ספק שהתור' התור' וכו' האחרוני' כנ"ל דלרמב"ם קאי ראיות הש"ס מהא
 גוב' מהתור' התור' לא יבדיל וכו' צדיקה ואלו לא מנעם אותנו התור' הו' סמי' צידן לנדריו אלא חוכן דברים' והנה
 בעיקר' של שמועה זו נדבר להלן והנה ס"ח ב' ח"ל ואין לנו ביטוי קושי' זו כו' דמי שרי' דחמלא לבסוף היינו כי לא
 מתבררי כגון חסוכים ס' חלב כו' שאין צידו לנדרו כו' חדע דהא איכא מ"ה בבריות דשעמא דמאן דמלרין ב"ח דאפשר
 לנדר ואע"ג דלקי"ל הכי אלא כאורך טעמא דאיקבע אישור' מ"מ אף שההוא טעמא דיכול לנדרו לאיכנוס לבסוף
 כו' וכן תי' מהר"ט עכ"ל והנה דמיונו מילין דנצו ב"ח משום אפשר לנדרו לא הננתי החס' משעמא אחריתא לגמרי
 שיכול לנדר לידי חטאת קנוע ע"ס ולא ידעתי איך שייב' אלו ב' דברי' יתר רק מיני' דסברא נכחו בנ"ח דאפשר
 לנדר לא התיר' תור' ס' והנה להיטא דהנרי' קשים על ההבנה דהא בבריות אמרי' למד מ"ה ה"ט דקייב' התור'
 בנ"ח א"ח משום דאפשר לנדר וכו' שאלו אחת רש' לנדר ע"י בקי אותה הנאמרת אם היא חלב או שומן הרי לפנינו
 דחתיכה ס' חלב ס' שומן מקרי אפשר לנדר ע"י בקי וא"כ מה לי ב' חסוכות שאלו ח' ואחת נאמר' או אם יס' רק
 חתיכה אחת לפנינו וכו' היא חלב או שומן מקרי אפשר לנדר וא"כ שפיר בהשאלה אותה החתיכה' שוב א"ל לנדר מה
 אבל אלא אם הוא עדין לפנינו הרי אפשר לנדר וא"כ להרמב"ם יהי' אשור לאוכל' ואפסא שמעי' דהדבר ברור דלרמב"ם
 מותר לאוכל' וכן נאמ' מלפנינו של הרשב"א והר"ן שהביטו דלרמב"ם ספק חלב ס' שומן מותר לאוכל' מן התור' ולא
 רציתי להאריך בו כי הוא דבר פשוט וטורס'ט לשעת הרמב"ם אלא דלאו קושי' הוא ודאי לאו כילאו אפשר לנדר
 בחל' מחד' מתחיתו ומה שאחרו האחרוני' הכ"ל דלרמב"ם מורה בספק דאפשר לנדר דאשור מן התור' היינו דמשמע
 לשון הכ"ל ביטוינו הכל' דשפיר שמעי' דאולי' ב"ה מדמור' תור' שלא יבדוק בעול' וכו' סמי' צידן לנדר מוכף בודאי
 משא"כ ספק חלב ס' שומן ואין לפנינו בקי היתר'ט' ע"ג דלענין אשם חבוי אש' אבל א' ונאמר' אחת מקרי אפשר
 לנדר

והוא עליו ב"ח פי' חוס' אש' למ' נצו ב"ח כו' הכ' אפשר לנדר והכו' נמי איקבע אישור' א"כ לאו א"ח ממש
 קאמר אלא אישור א"ח עב"ל ודאי וזה שסיר אי' עב"ס סך"ט טה"ת להחמיר רק דא"ל להפליא א"ח אלא בנ"ח ובמשנ"א
 מקרי אישור א"ח אבל להרמב"ם ודאי דג"כ לבטול אישור דרבנן אישור א"ח וז"ל מאור וזה לכאור' ראי' ברורה נדעת
 מ"ס שאין עליו תשוב' והנה אין לדקוט ויטע' אדווקא מדבריהם בכתובות דייק בהספק ממו' ונמות דכ"ח הכ"ל
 דבאמת השמיטו קך' ח' הא ודאי לאו ראי' ד"ל החס' לא רלו לפרש בדוקק ולומר א"ח דקאמר הס"ס לאו דוקא אבל
 מ"מ ההוכח' מדבריהם בכתובות לכאור' מברעת אבל אחר העיון העיב והאמינו נרא' דאי משום הא ליכא למידק
 ואדרב' עפ"י מה שהקדמתי לעיל נרא' לפרש בהוסף דאדרבה באמת יס' לדיקו הית'ס' פירושו להגך תרי טעמי דבריות
 אי' משום אפשר לנדר ואי' מכוח איקבע אישור' אבל לשעבר דרנא משום מילות לא פירושו דכאן אין ב' חסוכות ונדאי
 באמת וכו' כיוצא בזה שח' אישור א"ח ר"ל לנדר בבריות והנה א"כ דבריהם מייב"ס דלרנא דתנן טעם משום
 מילות לדרי' ע"כ ס"ל באמת רק ב"ח טעם נצו ב"ח אבל לענין ספיקא ודאי אישור מן התור' אש' בנ"ח ס' חלב
 א"כ שפיר ב' לדרי' אישור א"ח ר"ל אישור דאורי' ונרנ' בתנן דס"ל טעם ב' חסוכות משום איקבע אישור' ולדרי'
 באמת מתבאר לפרש בהרמב"ם כל דלא איקבע אישור' אש' אישור ליכא לדרי' בנ"ח שפיר ויתם איקבע אישור' ודאי
 דכבר הי' כאן אישור ודאי מקודם כנ"ל והנה באמת וכו' מעט מזער ממה שז' לנדר בכוונ' הלא ואלא לנחת מענין
 יותר מדאי אפארונו בשאלה י"ד ע"ס ועיין ג"כ להלן מאמר ג' עיין ב' ג' ושאמר ה' עיין ג' ושאמר ד' עיין ד'
 ודע אפ"ך אזי לנדר כאן ענין אחד שהסמיכו עליו רשותינו האחרוני' דאש' הרמב"ם דס"ל ספיקו' דחמלא שריכו
 מ"מ היינו דוקא ספק דלא סמי' בינן לנדריו אבל בים צידן לנדר לא שרי' וזהו מלחז' מקום ליישב אחת השאלות
 היותר קצות על שיטתו מהא דקולין ד"ח דילי' דאולי' ב"ה מדל"ס בעולה וע"ע לה' טרופה ואלא הרשב"א והר"ן
 לשעמי' אף אי' ל"ס ארונא מ"מ הוה רק ספק שהתור' התור' וכו' האחרוני' כנ"ל דלרמב"ם קאי ראיות הש"ס מהא
 גוב' מהתור' התור' לא יבדיל וכו' צדיקה ואלו לא מנעם אותנו התור' הו' סמי' צידן לנדריו אלא חוכן דברים' והנה
 בעיקר' של שמועה זו נדבר להלן והנה ס"ח ב' ח"ל ואין לנו ביטוי קושי' זו כו' דמי שרי' דחמלא לבסוף היינו כי לא
 מתבררי כגון חסוכים ס' חלב כו' שאין צידו לנדרו כו' חדע דהא איכא מ"ה בבריות דשעמא דמאן דמלרין ב"ח דאפשר
 לנדר ואע"ג דלקי"ל הכי אלא כאורך טעמא דאיקבע אישור' מ"מ אף שההוא טעמא דיכול לנדרו לאיכנוס לבסוף
 כו' וכן תי' מהר"ט עכ"ל והנה דמיונו מילין דנצו ב"ח משום אפשר לנדרו לא הננתי החס' משעמא אחריתא לגמרי
 שיכול לנדר לידי חטאת קנוע ע"ס ולא ידעתי איך שייב' אלו ב' דברי' יתר רק מיני' דסברא נכחו בנ"ח דאפשר
 לנדר לא התיר' תור' ס' והנה להיטא דהנרי' קשים על ההבנה דהא בבריות אמרי' למד מ"ה ה"ט דקייב' התור'
 בנ"ח א"ח משום דאפשר לנדר וכו' שאלו אחת רש' לנדר ע"י בקי אותה הנאמרת אם היא חלב או שומן הרי לפנינו
 דחתיכה ס' חלב ס' שומן מקרי אפשר לנדר ע"י בקי וא"כ מה לי ב' חסוכות שאלו ח' ואחת נאמר' או אם יס' רק
 חתיכה אחת לפנינו וכו' היא חלב או שומן מקרי אפשר לנדר וא"כ שפיר בהשאלה אותה החתיכה' שוב א"ל לנדר מה
 אבל אלא אם הוא עדין לפנינו הרי אפשר לנדר וא"כ להרמב"ם יהי' אשור לאוכל' ואפסא שמעי' דהדבר ברור דלרמב"ם
 מותר לאוכל' וכן נאמ' מלפנינו של הרשב"א והר"ן שהביטו דלרמב"ם ספק חלב ס' שומן מותר לאוכל' מן התור' ולא
 רציתי להאריך בו כי הוא דבר פשוט וטורס'ט לשעת הרמב"ם אלא דלאו קושי' הוא ודאי לאו כילאו אפשר לנדר
 בחל' מחד' מתחיתו ומה שאחרו האחרוני' הכ"ל דלרמב"ם מורה בספק דאפשר לנדר דאשור מן התור' היינו דמשמע
 לשון הכ"ל ביטוינו הכל' דשפיר שמעי' דאולי' ב"ה מדמור' תור' שלא יבדוק בעול' וכו' סמי' צידן לנדר מוכף בודאי
 משא"כ ספק חלב ס' שומן ואין לפנינו בקי היתר'ט' ע"ג דלענין אשם חבוי אש' אבל א' ונאמר' אחת מקרי אפשר
 לנדר

לכרר ד"ל דהתם עכ"פ אפטר בעולם אם יבוא בקי מסוף העולם ויכרר שאלת הכהנת שוין היא או יכרר שאלת
ודאי חלב בשנה אכל לענין ח"ל לפנינו דמוד' הרמב"ם באפטר לכרר דאסור מן המור' היינו דוקא באפטר לכרר
לפנינו חייב ויש בקי.

והפרש זה עם שהסביר מחייבו כ"ל להוכיחו ג"כ מקום אחר דהתם ב"מ ד"ו כסוגי' דמקפוכן אחר שהסבירו
תפס' ב"מ לא מהני ומסקי' מני' כ' והא דאמרי' בכתובות ד"ב ב' התעמי' על השערי' כו' ומסקי' חוקי' חרי' כדרי
חרי' ומשונא' בחוקת מארי' ופי' רש"י לא מפקי' מני' כו' ע"פ מה שחלקו והנה להלן בב"מ דק"ו ח"ת' בגמ' להדי'
במלתא דעבידא לגלויי לא מפקי' מני' ע"פ וא"כ בלא"ה לק"מ דהא חסם בכך דכתובות הוה חרי' ותרי' דאפטר לכרר
ע"י הזמה כמו שכ' חוס' בסוגי' הכל' דב"א לאמת בכתובות דב"ב וסוכ' ראיתי שיותר יקשה לבאור' בבי' שם ב"מ
שמתקל' הביא הת' דמלתא דעבידא לגלויי ל"מ מני' על קושי' אחרת ע"פ ובחר' הכי הקשה מב' מחומין הכל' דתו"ת
ולמה לא נחא' לי' ג"כ בכדי דהתם במו"ת עבידא לגלויי אע"כ לאו מלתא היא דהא דעבידא לגלויי דלא נשוק מני'
בענין דעבידא לגלויי ר"ל שקרוב הדבר ועומד לכך חז' ל"מ במו"ת שיבואו עדי' הזמה רק התם לענין חיוב א"ת חשבי'
ז' כ"ע עכ"פ אפטר לכרר ולבוא לירי' חטאת קבוע ועיין מש"כ להלן מאמר ט' עיין ז'.

ומעשהה אבתי לא אחרר לן מלתא שפיר ונחנו הדברי' לשעורי' ואפטר ג"כ דשייך לפי הטורח ועיין חוס' ד"ב
הערל ד"ע ע"א דא"ת לקרוע את הטומטס לנדקו אם זכר ולהמילי ולהרשב"א ודאי קשה הוה סד"ל וזה"ל להחמיר
אע"כ לריך לומר בכה"ג משום לערא מקרי' ל"א ועיין מש"כ להלן מאמר ג' בזה.

והנה לבאור' יש לפתל בזה בהלכ' דהנה קושי' מסורסמת הוה ג"כ בכו"פ סי' ל"ט (ויש לפקפק בתירוץ) למה
לא מוכיח הגמ' דאולי' דר' מרש'י למיכל חלב מנהני' ול"ת דלמא טריס' ונרא' לבאור' שו"ל לשיטת הרמב"ם א"ש דהא
לדרי' ספיקות שרי' והוכח' הגמ' מרש"א של עולה כמו שפי' האחרוני' הכל' מדגור' המור' מבלי לנדק דכמי' בידן
לכרר חייב והוכח' זאת עולה רק מהתם דנשט' הכהנ' לפנינו ומיכף אפטר לנדקו בכה"ג לרמב"ם ספיקות אסור'
מה"ת מש"כ בכה' בחיי' לגדל עומדת ולא לשחיט' (עיין חולין ד"ת דחשני' שחיט' מקלקל).

ויש לראות עוד בהא דחולין דכ"ג דרב ס"ל א"ת לס' דרוסה והנה לסד"ר יש דיוקא בדאי' בש"ס וכוסי' וע"פ
גבי ככורן תחובה וחוס' דמ"ג ושעשו דרב משום חוק' והא קי"ל בעוקס חוקה לריך לכרר (וכדבר בכלל זה להלן
במאמר ד') אעכ"ל מחיים לא מקרי' אפטר לכרר וכפ"מ דשרי למיכל חלב ואע"ג דהש"ס נקיש ארי שנכנס לבין הסורי'
משמע דכרי' שגרת ליטא הוא.

ודע שעפ"י הכלל הזה שחארו האחרוני' דמוד' הרמב"ם באפטר לכרר ולנדק האסור הם' מה"ת א"ש כמי' מה שיש
להקשות לדעתנו מהא דר"ס א"ט דולפי' מקרא טריס' ח"ת' או טריסה ח' וזוראי' כל הנפקותא רק לענין ס' עריכות
אי מהני שחי' יב"ח דהודאי טריס' לס' איב"ח דחמרי' מעש' כפי' הי' או כמ"ס המהרש"ל דמעוט טריסות חיים כדכונא
בי"ד סי' כ"ז באחרוני' ומעתה להרמב"ם אין נפקותא בדין מור' כלל דהא ספיקות שרי' מן המור' וא"ל לריך לכרר בכלל
י"ל דספיר' כפ"מ ביש' טריס' א"ת א"ת מהני שחי' יב"ח וא"ל שחיט' ולנדק' וא"ת ט"ח לריך לשחיט' ולנדק' אלא שא"כ
יהי' מוכח לריך לשחיט' ולנדק' חז' לא מסתבר ככ"ל.

בדיוקו אי משום הא לא ארי' דקושי' הכל' יש לישנה באנפין שוני' ברוחי' חדא דמשכחת באיקבע' איסור' דמוד'
הרמב"ם ומשכחת בטרופ' ודאי שנתערבה קד בחד ככשיר' ועל דרך דמוקי' הש"ס בנחתי' ד"פ התערבות דאתערבו טריסה ע"פ
ועור

ועוד לפי מה שביאר הנ"ח ביד סי' קי"ט ס"ק כ"ו דנמקים ס' טריפות דרעותא לפנינו מחיים דא"י מה"ח לר"ך
בדיק' זה אף לרמב"ם מה"ח.

ואלא שא"כ אחי ים להקשות בפלפול הלכ' לדעת מהרש"ל הכ"ל דמעוט טריפות חיות א"כ אחי ה"מ להוכיח מהא
דאולי' ב"ר דאל"כ למאי הלכת' אשמעי' התור' ט"ח כיון דהנפקותא רק. שלא נכסוף אשה' ואבירור דאי' למ"ד ט"ח או
שכסוף למ"ד ט"ח ואי' ל"א ב"ר בלא"ה א"א לשמוך.

ונ"ל עיקר קושי' הו"ח באופן אחר ואקדים לחקור דבר שלא מלאתי לאדם שקדמני בו דלמאי דמבאר ברמב"ם בב"ד
בה"ל א"כ וה"ל מ"א דכל שיש איסור כולל או מוסף או חמור איסור חל ע"א ועיין לשונו פ"ד מה"ל מאכלות אסורות ח"ד
מבאר להדי' דאובל מבב"ל שטרפ' מקודם א"ח רק משום בבי' ולא משום טריפ' וקשה לי הא זה למה דרואו להיות איסור
טריפ' במ"ע ואיסור בבי' יכול עליו דחמור ומשמא וילקח שמים ולא עוד אלא שכל משמע להדי' בקולין דל"ו לעבור ב"ב
לאופן ועשה ע"ש וכ"ל מוכרח לומר דס' להרמב"ם דלמאי דקיי"ל ט"ח ודוסה למות איסור טריפ' אחתהא דאיסור בבי'
הוא וכשתמות ותתנבל נגמר' מעש' בבילות וז"ל ללקות ב' כי איסור טריפות ככלל באיסור בבילות וככלל מאתים מנה והוא
מסוג אחד והרמב"ם מפרש הסוגי' הכ"ל דמשמע דלוקה ב' למ"ד ט"ח דלדאי' איסור טריפות לא משום לתא דבבילות הוא
אלא משום אחר מנה"כ או מחסרון ע"ש היטב ברש"י ותוס' (ובלא"ה משמע בתוס' ד"ה שא"ח דלפי הס"ד דקרא איירי
במסוכנת ס"ל ט"ח ובחידוד התלמודי' פלפלי' בזה דהא לכאור' מתוס' ד"ה ודלמא ה"ט מסוכנת לא משמע כן גם ק' לכאור'
אי קאי' לסנרא ט"ח איך אמר שיש בטרפ' ק"ו ממסוכנת הא מסוכנת א"ח וכל"מ מ"מ יס ק"ו דמ"מ טריפ' כמי מתנבלה
והולכת דהא מה"ט קיי"ל הירג את הטרפ' פטור אפי' למ"ד ט"ח כה"ג מנ"ס סנהדרין דע"ז ואין להאריך כאן בפלפולים)
ולפי"ז יס עוד נפקותא אי ט"ח או א"ח ונפ"מ אי לוקין ב' על טריפ' שנתנבלה.

ומצאתי לי און לעיקר דברי הכ"ל לפרש הטעם דא"ח ב' על טריפ' ובבי' משום דשם טריפ' ככלל בביב' שעפ"י אחי
לי סמיר מה עקשה בפלפול התוס' בשבועות דכ"ד ד"ה האובל בבי' בענין אינו זבוח וע"ש במהרש"א והרדב"א תשובה' דחקש'
כן בלא"ה איך משכחת בבי' דתחול על אינו זבוח וביותר יקשה על התוס' חולין דל"ו דעסקי' בה ד"ה השתא מחיים שהעלו
בפירוש שדחו במס' שבועות אע"כ ה"ט דאיסור א"ז ענינו לזכות ואלא מעשה בבי' ותתנבל ורואי עבדיו לחקנו וכשתמות
כלא זבוח' נגמר הענין משם אבל אינו ענין חסד זכס אחר כי איסור אינו זבוח ככלל בשם הגדול הכולל שם איסור בביב' שם
כמו שכתבנו שם טריפ' ולכן ל"ג לומר לא תחול בבי' על א"ז כי אין שם בבי' ענין וסוג אחר שכולל לומר שם איסור
זה לא יחול בביב' שם איסור אחר דקדים אלא אדרבה הוא הוא האיסור שנתחוק ונגמר יותר ולרעמי' הדברים בדורים
ועוד דבר בענין א"ז להלן בב"מ ועיין מש"כ בשאלה ב'.

ורגה בהכנה זאת של האחרונים הכ"ל דעוד' הרמב"ם באפשר לברר ובדאי גם הראשונים הרש"ח והר"ן שטענו
על הרמב"ם דלדאי' לא"ג ההוכח' מדל"ח לס' טריפ' לא נעלם מהם זאת וגם הם סברו כן בהנחת הרמב"ם דמנה
באפשר לברר אלא דמ"ע הוה קאי' לסו דלא"ג הוכח' הש"ס מראש עולה וענל' ערוס' ושעור משתלח דהס' ס"ל מאי
מוקם להוכיח רוב כיון דס' שרי' ובאן א"א לברר דכוונת התור' וזמיר' שלא להכריע ראש עולה וכו' זה לא מקרי אפשר
לברר ומעת' כאשר כתבנון היטב באמת ישוין של האחרונים הכ"ל הוא בדרך דחוק קצת לפרש ההוכח' דהתור' לא ה"ל
לעורר מבלי לדקוק.

ועוד יס דוחק מבאר בפירושו של האחרונים להמעיין היטב בהסוגי' דחוי' הנ"ל מסיק למדאי' הראי' ש"ה דלא אפשר
ונבא' למא' לרבותאי דהד"א מה"ח לקוטרא מתתל' אייתי' אמוראי ראי' דס"ל אי' ל"א ב"ר א"כ ה"ל הפק איסור דאורני' דטריפ'
ואיך (15)

מאמר שני

ואיך נזר' תור' בראש העול' כו' הא דלא עריפ' ול"ג לומר משום ל"א דגור' תור' לנלי' הנדיל ומגלי לתום לספק טריפה שהוא בעלמא מה"ט להחמיר רק ע"ז מדחי לנכוף ש"ה דלא אפשר לכן סמכה החור' על הכוז ולא חששה לספק בשביל הרוב אבל נב"א ל"ס ארוב ואמוראי דאיימי סיעתא הו' סדרתם כיון דאי ל"א ב"ר תור הרבה לספק דאורי' ל"ס לומר כן שלא תחוש החור' ל"ס טריפות משא"כ להרמב"ם דספיקות שרי' מה"ט א"כ מעיקרא אין רא' כלל אלא נעטרך לומר דראיות אמוראי מתחל' הו' דנמקס אפשר לבדר ספיקות אסור' מה"ט ונמלא פסיקא לכו לבלבו אמוראי דה טקרי נגדר אפשר ויהא' קאי דלא ה"ל לומר לא ינדיל כו' א"כ מה סברת המסקנא לדקות דהוה לא' ולעשות בלבו אמוראי קמאי טועים בסברא דמשני זה אפשר.

ובאמתה הטעין היטב בדברי הרב מהר"ט ורא' ולבנו יבין שלנו ראה הקושי הזאת ונשביל כך פי' דאדרבה אין ה"כ לקושטא ראיות אלו האמוראי' כולם נשארי' קיימים ונאמת נהא דלא אפשר לא נא הש"ס אלא לדמות בוכת רב אשי משטיט' עלמא דהו ודאי בטעמו וענינו לא אפשר כלל (ונדר"א ב"ל דנאמת' ראיותיו הו' לפום הסברא דסד"א מה"ט להחמיר ועוד נדבר בזה להלן הרבה).

ובמילא לפי סגנון זה יש לפשט מה שנחזקו כמה מהאחרוני' שיעת רש"י היב' וא"כ מדחי' דרשו פי' להדי' דנהא דל"א נדחו בלבו ראיות שנשמעתין עד שהוכרח לפרש במסקנא נפיק רוב מהל"מ או מאחרי רבי' כו' ש"מ דלש"ל כרמב"ם דחלל באידך שייך והבין.

ובאמתה לולי דהסתפינא הייתי אומר שזיעת רגן של ישראל רש"י בזה לא אחזרר ואולי ואינו זר נעניי שהי' מסופק בדבר והנה כבר הראיתי נענין בשיטת רש"י פנים בהלכ' ונאמת בחולין דכ"ב גבי אינעטרך קרא פי' ב' כרשו' ועיין מש"כ בו לעיל אמנם מה שיכלא נעניי ביותר ולא מחמתי אדם קדמי בו הוא לשון רש"י בחולין ד"ב ע"ב שב' דרוב נפיק למסקנא מקראי ע"ס וכותר כרושו בסוגי' דשמעתין ולשונו שס' יש לייסבו רק ע"ד סגנון הרב מהר"ט ה"ל בשיט' כרמב"ם דאדרבה ראיות אינך אמוראי' במ"ע ולא אחי' אלא רא' ר"א משטיט' עלמא ודלא כפירושו דשמעתין דרוב ועיין מה שאכתוב בזה להלן מאמר ד' עיין ג'.

ובדבריו האחרונים ה"ל סלפתי בהלכה בסוגי' דכ"ב אר"ח רוב וקרוי כו' ומסיק ביושבה בין הרי' והרמב"ם ס"ט מה"ל וזלח השמיטו וב' הכ"מ דרמב"ם ס"ל למסקנא לאו קושי' דא"כ לעולם אין להביא ע"ע אבל דר"ך להבין קושי' הש"ס ודלא משני כן וירא' לכאור' דשייך בהל"ל דסבר' בלבו אמוראי' להוכיח רוב דל"כ איך לא חששה תור' ל"ס נמקס אפשר לבדר ולי' נגזרת החור' ומוכיח רוב מדגור' החור' השגות באופן זה והמסקנא מדחי' דאין זה רא' וה"ה לסברת האמוראי' שכיר כרכי' דמוכח קרוב עייף מרוב מגזרת החור' והיינו דפרכי' ולולי ב"ר דעלמא אבל לקושטא דמשני מהא ליבא למילך רוב דהו' נגדר ל"א ה"ה בזה דאע"ג דבעלמא ר"ע מ"מ בזה לא' ואולי' בחר קרוב.

אלא שדברי הכ"מ בזה בעלמאות חמושים הם דהא הרמב"ם השמיט ג"כ בפ"ט מה"ל אביד' גבי דין כפול תי' שני' ש"כ והחם לא' דנריו ואין כאן מקומו.

והנה לבאור' יש לי לפקפק על עיקר קושי' הרשב"א ור"ן שהרעשו כ"כ נקושי' על הרמב"ם מסוגי' רוב ה"ל וכבר הראיתי לפרשן של הרמב"ם האחרונים ה"ל דהרא"י דמקרי אפשר לבדר לא בריחא כ"כ ולכאור' הו' עול' על דעת לפרש בסגנון פשוט כיון שהרמב"ם בתשובתו ב' אח' מראיותיו דילפי' מדעתיה' החור' ס' ממזר ומנה ילפי' לכל החור' והנה בקדושין דע"ג מנאר דחד ממזר מיותר להורות זה ולגלות כאן על כל החור' וא"כ הכי קאי ראיות הש"ס א"כ אולי' ב"ר ושכיר מב' החור' בראש העול' כו' על רוב בהמות כשירות וא"כ לא נשמע מהם דספיקות שרי' מן החור' הוהר"ך החור' לנלות

לגלות במשור מיותר ודאי ולא ס' להורות ספיקות שרי' אבל אי ס'ר לא' ב"ר וספיקא הוה ורק ה"ט דל"ה התור' לא' טריפ' משום ס' שרי' א"כ מהתם. כנר בשטע ספיקות שרי' וחד ממזר מיותר הגם שפליגא לדתוי ולומר דס"ל להרשב"א ור"ן דיש לקחות ולומר התור' לא מלי לסמוך מכלי לכתוב ממזר מיותר על סמך שגדע ספיקות שרי' מראש העול' כו' דחש' התור' דהתם נחל' הטעם משום דוב בהמות כשירות ולא משום ס' ונמיא רק שיש בו רוב שרי' לכך לריך לכתוב ס' ממזר ולהורות ס' שקול שרי' אבל מ"מ לקושטא דכתב' תור' ממזר ולס' לא נוכל להוכיח רוב מראש עול' ד"ל נאמת הטעם משום ס' דמ"מ לבאור' אין צוה בדאי להפליא כ"כ על הרשב"ס ד"ל איכו שפיר מפרש דמוכחי' רוב מדתו' התור' היורכ' לכתוב ממזר מיותר ולא רלת' לשמך דכדע ס' שרי' מראש העול' משום דנחלה הטעם' משום רוב ממילא מופק בהכרח רוב מהתור' ולא מפרש' מהתור' חש' שטעם לתלות בדוב מה שנאמת איכו ויש צוה לומר לכל דר ואין להאריך בזה.

וראיתי להרב בם' טורי אכן לחגיג' שכ' ישוב לקושי' הראשוני' הכל דשפיר מוכיח דאולי' ב"ר מדל"ה לס' טריפות דהא בהמ' בחז"ל' עומדות דלע"ז כל שאינו ס' בשחיט' קי"ל נשחט' הותר' היינו לקושטא דאולי' ב"ר ורוב בהמות כשירות ובהו חוק' מפי רוב אבל לולי כן הוה חז"ל' וזה שייך ב"ב הפירושי' בהא דאמרי' בחז"ל' עומדת דרש' וריף מפרש' חז"ל' אמ"ה וא"כ בם' בשחיט' דיינינן לאיסור ע"כ משום דאמרינן יונא' מאיסור לאיסור וחוס' ושאר מפרש' משום חז"ל' איכו וצוה וא"כ לפי' רש"י הכל דאמרי' יונא' מא"ל ע"כ הא דבם' טריפות לא' יונא' מא"ל הוא רק משום רוב בהמות כשירות אבל אי לא ב"ר ה"ל חוקת איסור אלה מוכן דנריו.

ולבאורה יפלא על הרשב"א שזה משם עיקר טעמנו על הרשב"ס והנה הוא לא מלא הכרע' בין ב' הפירושי' דבהמ' בחז"ל' הכל עיי' חידושי' לחולין ד"ט ואיך לא עמר על ישוב זה דר"ל הרשב"ס ס"ל זה מקרי חוקת איסור וע"כ ל"ל דרעת הרשב"א דס"ל אפי' לפי הפי' דיונא' מאיסור לאיסור וזה דוקא לענין ס' בשחיט' וה"ט כיון דא"ל שחלא מתוך החוקה דאמ"ה אלא עיי' פעולת מעש' זה של שחיט' ובין שיש ס' בפעול' זאת אס נעש' כהונן מקרי חז"ל' אבל ס' שקול דטריפות דנחשו דלמא נעש' בכו פעולת הערומ' ועל ס' טריפ' לא יש חז"ל' ל"ס לומר יונא' מא"ל וחקרתי על הפרס שבחל זאת וראה זה מלאחי לכן הרשב"א בחי' ליבמות ד"ל ואעתיק לשוני בקולר בהא דאמרי' התם אשם זו בחז"ל' לשון עומדת הקס' ג"כ אדרבה בחז"ל' א"ל עומדת כמו בבהמ' דאמרי' בחוקת איסור אמ"ה וחי' צוה"ל ל"ל לפרש דהתם גבי בהמ' כל שלא מתהוו מת' מא"ל שנשחט' שלא כהלכת' איסור' עד שיחדש בה ענין הטכסיר' והלכך כיון שאת' בא להחיר' ולומר שנעש' בה מעש' שהכסיר' עליך הראי' ודכוותי' הכ' כיון שזו מתחל' לרש לערו' הית' ואלו מת הבעל ממילא הותר' לשון ודאי מת וקנרו מוכיח עליו ובאמת' בא לאוסר' ולומר שנעש' בה מעש' עליך הראי' עכ"ל הרי להרי' כמ"ס דל"א יונא' מא"ל אלא על השחיט' כיון שזריך מעש' להחיר' שש"כ התם צהאש' ושכ"ס כאן לענין ס' טריפות וה"ט דהרשב"א לא נחית ליישב תמיהתו על הרשב"ס באופן זה ובעיקור ענין זה דבהמ' בחז"ל' עיין מה שכתוב להלן במאמר ה' עין ב' ג' ושאל' ב'.

ועפ"י שש"כ האחרונים כנ"ל דמוכח הרשב"ס מורה שזריך לבד מן התור' עיקר הענין יש לי להוכיחו ממקום אחר מלשוננו כ"ס מה"ל שגגות ה"ל וי"ו הנא על אשחי שלא בשעת וסחה ורואה דם בשעת חשמוס' הא' פטורי' מקרבן שטאת מפני שזה באונס הוא ולא שגג שהשגג' ה' לו לבדוק ולדקדק ואלו בדק יספה יספה ודקדק בשאלות לא ה' כל לירי שגגה ולפי שלא טרח בדריש' וחקיר' ואש"כ יעש' לריך כפר' אבל זה מה ה' לו לעשות הרי טכור' הית' ושאל' בש"ז בעלי און זה אלא אונס' עכ"ל ומעת' עד"מ כיו לפניו ב' תשובות ח' חלב וא' שזמן ואכל ח' וא"י איהם אבל חייב אשם חלוי ומטורא ביש' ויתוס' דכריתות פ' ס' אבל דאיידי שמתחל' לא ה' עלה על לבו ס' חלב כלל דא"כ ואלו ידע שהוא ס' ואש"ה אבל א"ס כלל ח' ח' דה"ל מור ע"ש וכיון שכן קשה הא ה"ל אונס' ולמ' יתקור אס יש בהן חלב ולפי דעתו לא ה' מוטק חלב ואיסור כלל

כלל אע"כ לא חשני ל' בגדר אונס אלא בגדר שגג' שעליו מוטל לחקור ועיין להלן מאמר ג' עיין ג' שם לי בזה מקום
עיין גרש' דנזיר דכ"ב ע"א דמשמע שם אפי' אבל על הספק מביא א"ת וכן משמע ל' אחת בא"ל לכתובות דכ"ב ע"א.
וביותר אני חסד על הרב בשו"ת פנים מאירות ח"ב סי' מ"א שנאל אכל עוף ואל"כ נמלא טריפ' אם לרוך
כ"ר. וכ' לבאור' כ"ל ראוי מנזיר דכ"ב ולא ידע ואשם ומה מי שנתכוון לבשר טלה כו' כגון חכיס' ס' חלב ס' שומן כו'
מ"מ נרא' דיקא דהם קודם שאלו כולד הספק אבל אם לא נולד הם' עד אחר שאלו רחמיא כערי' כו' ולא די לי
זה הענין בלשון רש"י הכ"ל אלא לדבריו לא יהי' א"ת אלא בעושה על הספק אבל אם לא הי' לו ספק כלל בנתלה
ואח"כ נחבדר א"ת א"ת וזה ודאי בלתי נכון כלל כדאי' בדבריהם ויעקור נדון שלו פשוט מאוד דא"ל כפר' כלל
דזהו אונס גמור וכמפורש ג"כ בלשון הרמב"ם הכ"ל ועיין מש"כ במאמר א' עיין ג' ועיין ג"כ מה שכתוב בשאל' י"ג.
עך הנה עמדנו בסנדא דעיקר דברי הרבנים האחרונים הכ"ל דהרמב"ם מודה בנאשאר לגדר ה"ס אסורות מה"ת
ליח ב' ספיקא ואף הראשונים שטענו עליו מהוגי' דחולין הכ"ל מודי' לזה בשו"ת הרמב"ם רק דלא מסתבר לכו יסונן
של האחרונים הכ"ל משום דהתם מקרי און בידו לגדר דהא החור' גזר' לא יבדיל כו' אלא שזמנא נרא' להוביח דהם
סברו בשו"ת הרמב"ם מדאורי' כל ס' שרי' אפי' אבשר לגדרו ממה שעשו עליו ג"כ טענה מהא דקדושין דל"ט ספק
ערלה בח"ל ה"ל דמות ולדדי' אף בא"י מותר הם' מה"ת ולבאור' אי ס"ל דביש בידו לגדרו אסור מה"ת לא מקשים
מידי דהתם החיר' תור' וא"ל בירור (ושל"ה הר"ן דנאמר' לספי' לי' כו' יש לעיין בו דהרמב"ם פ"י מה"ל מ"א השמיטו)
והרשב"א בת"ה כ' דלרוך אפי' לאיקבע איסור' ע"ס.

ורע שם בתוס' עירובין ד"ה ד"ה שפרתו פי' בנהרש"ל שייך ה"ל אף יחקנו חכמים ע"ש ובשו"ת חו"י ס' ק"ב
אות יוד ועיין של"ה בסוף הספר וכ' שם ראוי מהוה וזהו כלל.

ובדרך הזה א"ש נמי קושי' מפורסמות לרמב"ם מקרא רק עין אחר מדע כי לא עין מאלו כו' משמע הא ס' אסור
ו"ל באיקבע איסור' דמה אילנות או באילן זה שהי' נושא פירות מקודש ועכשיו ס' או נאכשר לגדר.

ואמרת דרך אגב לעורר מה דקשי' לי ברמב"ם פ"א מה"ל אסורי' ביאה ופ"ט מה"ל מלכים בזה דסנהדרין דכ"ה
עכ"ס הנא על הנהמ' אי נסקלת וכן בישראל בשוגג פסק בשניהם דאיכה נסקלת וכ' הרב המגיד טעמו משום ספק
אבעי' דל"א ב"ם (ובאמת לבאור' בזה דישאל בשוגג עיין תמור' דכ"ה) ולא הנכתי כיון דמיתת האור מ"ע גמורה
היא שגס הנהמ' מהוהו למה בספיקא להקל הא כל ס' מ"ע להחמיר עכ"ס מדבריהם כמו כ' ס' איסור ו"כ מאוד
ומפורסם במקומות רבות ב"ם ופוסקים כמו ס' קרא ק"ש כו'.

וא"ל דה"ס דלפיפוק נמי הוי הספק איסורא דכל חשית דבהמ' וזש וא"ת עדיף או לב"ח לאו מלמא היא כמו
שאבאר עיין רמב"ם פ"ו מה"ל מלכים מפורסם כל חשית דאילנות וזה"ל היא ושאר פלהו כל חשית רק מדבריהם וא"ל
עדיין השאל' במ"ע למה מ"ס דאורייתא להרוג הנהמ' לא מקמרי' בשביל ס' כל חשית דרבנן.

גם א"ל משום נב"ח מרא דענין זה לא פסיקא כלל בדעת הרמב"ם פ"ג מה"ל רוחא ע"ס ב"מ בחילת-הפרק
(ובנידורי למס' ב"מ הארכתי בזה ואין כאן מקומו) ועוד הסכימו כמה אחרונים במיתת דבהמ' ל"ש כלל לב"ח וכ"כ ב"ם
כ"ס ס' נזיר' וראי' מע"ד וכן מלאמי בשו"ת עה"ג סי' י"ג שכתב בן דמית' ל"ש לב"ח ויזכר לה מהא דחולין
ד"ז ע"ב בעונדא דרפ"זי דאמר רבי קטלנכו להו איבא כל חשית ולא נקיע לב"ח ובפרט א"ל לב"ח דאורי' למה
נקיע כל חשית דבהמ' דרבנן אע"כ במיתת ליבא לב"ח ומהו אני חסד על הרב חכם לבי ס' פ"ד שכן במיתת הנהמה
ג"כ לב"ח ע"ש ואשחמטתי' כל זה.

ואמרת את דקדקתי מעתה בש"ס דסנהדרין דנ"ס ע"א דמדמי אבני ורנא שאין רא' לשחתו לנכח' דתקעול טן
אילנות של אשרה דישופו דו"ל שאני בעלי חיים דקסה חור' עליהן וקא' לי טובא הא חזין דהדון לקושטא דהיפוך
דלענין דטות להשחית את הנכח' ליכא איסורא דאורוי' כלל ולהשחית האילן אסור טה"מ כמ"כ דמ"ס בנה"ל מלכ"ס
הנ"ל ולדעתי אריכה לבטים .

נשוב' לעיקר דברי האחרונים הנ"ל דבאכשר לברר אף להרמב"ם אסור טן החור' ומעילא גס הקוש' דס' ערלה
בנ"ל מותר מהל"מ לקא' אבל האמת אגיד שקוש' זאת בל"ה כ"ל ליושב' היטב והכ' הרמב"ם ספק פ"י מהל"מ מ"א כר"י
בקדושין ד"כ ערל' בנ"ל הל"מ והכ' קא' טובא טבוגי' דנרבות דל"ז דאיתא החס רבינא אשכח' למר בר"א דורק אביונות
ואבל הקפריסין א"ל מאי דעתך בר"ע דמיקל (ר"ל דמייני' שס משנ' דמעשרות דח"ל ללף מתעשר בו' וקפריסין ורע"א
אין מתעשר אלא אביונות בלבד מפני שהן פירי') וליעבד מר כנ"ס דמיקל עמי דתמן ללף ב"ס אומרים בל"א (ב"ס ספוקי
מספקא להו אי הוה אילן או ירק) מ"מ לב"ס הו' לי ספק ערל' ותמן ס' ערל' בו' ומשני ר"ע במקום ר"א עזרינן כוונת'
וב"ס במקום ב"ס אינו טן המשל' והכ' הסוגי' חמו' מאור דשאי ס"ד להקשות שיעש' כנ"ס בשלמא א"ל ערל' בנ"ל הלכות
מדינא בעלמא י"ל דכן קבלו רק להחמיר בערל' כ"מ שביא חזת מטע בלי שום פקסוק אבל במקום ס' אפי' בנ"ס
במקום ב"ס לא קבלו החומרא מא"כ אי ההלכ' ערל' בנ"ל הל"מ רק ספק להקל מאי ס"ד שפסקי כנ"ס במקום ב"ס
ובת' פ"י עזר-טו ואני מוסיף להקשות דמאי מדמי הא להא דאערי' כל המיקל בנ"ל דלכאור' היינו דוקא היכא
דמיקל' אומר דעמי חזרת ודאי מש"כ בזה ב"ס עזמייכו מסופקים (ועשו בכל מקום להחמיר לענין ערל' לדוג'
כאילן ולענין בלאים סירק) ובי ספיקא של ב"ס עדיף מודאי דב"ס או שקלו לו ולכאור' אפי' במילי דרננן אלו אחר
לפנינו לדון נספיקא אם אחד מחמיר בודאי שכן דעמו ואידך מסופק לא ענדי' להקל ואיך יהי' דאן להקל בערל' בנ"ל
הל"מ ומיכ' מימי יהי' זה בכלל החל"מ ספיקו להקל ונפרע נכטון הא דנחלקו בעצב אי הו' אילן או ירק והיו ספק
דב"ס חסרון ידיע' וב"ס עמדו יותר על החקיר' ואין ספק א"כ אלו הי' בא מעש' לפני ב"ס גופי' דמסופק' היו עושים
להחמיר ואיך נעש' כדבריהם להקל ובמקום ב"ס אע"כ יהי' מוכח דאנחו סדרי ערל' בנ"ל הלכות מדינ' בעלמא ושל
כהלכ' אבינא דרמב"ם וכל הסופקים ומעתה נע"כ נבדול דבין דנריחא לן הלכ' כר"י ערל' בנ"ל הל"מ והל"מ אומר'
בפירוש ספק מותר אדרבה יש חרע מכה קוש' דע"כ אדרבה לכך אתי להכחא להקל בכל הספיקות כל שאינו ברור
דבין דכבר אתו רואים שכן גזיר' ביא להקל בזה יותר ואפי' ביאכא לברורי' או אחזק איסורא אע"ג דבכל התורה
אסור כאן יהי' מותר אמרי' אף זה בכלל אפי' ספק הלכ' וספק בטיאות כהאי ופשיטא דהא לריך הל"מ אף להרמב"ם
דכל כהאי ודאי לאו כחזרת ספק מקרי בכל החור' .

ובחא אתי לי נמי שפיר מה שיש עוד לדקדק בסוגי' הלו מקמי הכי אריא"ר ללף של ערל' בנ"ל זורק את האביונות
ואוכל את הקפריסין למימרא דאביונות פירי וקפריסין לאו פירי ורמבהו על מיני נבלה בו' ועל אביונות ועל הקפריסין
אומר צה"ע הוא דאמר בר"ע בו' ונימא הלכ' בר"ע אי אמר הלכ' בר"ע ה"א אפי' נאדן קמ"ל כל המיקל בו' ונימא
הלכ' בר"ע בנ"ל בו' אי אמר הכי הא' ה"מ גבי מעשר אילן דנאדן גופא מדרננן אבל גבי ערל' דנאדן דאורוי' אימא
בנ"ל נמי גזיר קמ"ל וק' מאי ב"ל אבל ערל' דנא' דאורוי' בנ"ל גזיר מ"ל דכד"א דוקא מעשר אילן דרננן אבל ערל'
אפי' בנ"ל דאורוי' מהל"מ אבל לדבריו שפיר דמטכ"ס א"ל ערל' בנ"ל הל"מ מטע א"כ הא דתמן ס' ערל' בנ"ל מותר
אע"ג דהו' ס' הל"מ ע"כ משום דהך כאמר' בפירוש ס' יהי' מותר ואכ"כ הי' בל"ה כל ס' שרי' טן החור' אע"כ כאן
החיר' חור' מנה"כ כל שהוא בגדר ספק ואפי' נא"ל אפי' בכל ס' פלוגתא כנ"ל ואע"ג דבכל החור' לאו ס' מקרי
והסוגי'

מאמר שני

(והסוגי' שם בדרכות קצו' לרב דב"ל בדרכות בענין ב"ח שאת' וס"ל כר"מ כל דל"א אסור' מן התור' להקל בדעת הרמב"ם כמ"ל ס"פ) והקוש' במ"ע נמצא הלכ' בר"ע בח"ל ולכן דוקא הוסיף לפרש דמ"ט סד"א גבי ערל' דנח"י מדאורי' בגזר עב"פ מדרבנן בח"ל.

ודע שאחרי שהעליתי זה במכתב חזרתי עוד לעיין ולדקדק בלשון הר"ן דקדושין וראיתי שאמת קטיתי שם בשלש קהלות דהל"מ הי' להור' אפי' ביחיד נגד רבים ובהנתי בודאי שאמרתי האמת ועוד הוספתי נוסף אפי' בשפיקא של יסוד נגד רבים כדמובא סוגי' בדרכות סכ"ל והדגרי' בדורים דלא בהרבה בחי' פי' שנעלם מנינו כל זה.

ודע שהרב בני יהושע בר"ש מס' גיטין כתבלא על הרמב"ם דס"ל ספק שרי' מן התור' גדולא איקבע איסורא מהא דאי' שם ובשאר דוכת' ע"א כאמן באיסור' ומשמע שזה הבאמנות מה"ט ומסקי' דהיינו דוקא גדולא איקבע איסורא ולהרמב"ם הרי כל דלא איקבע איסורא מה"ט בלא"ה שרי' ול"כ עדותו כלל והנחנו בקוש' וסוד והעיר עליו בקיטורס אחרון ודבריו תמוהי' נעניי הרבה דאין כאן קוש' כל עיקור דהדבר ברור הא דע"א א"כ באיקבע איסור' היינו דוקא בלא"ה באת' תתיב' גופ' להנתי' מחוקת איסור' משא"כ ב"ב תתיבות א' חלב וא' שומן כאמן ע"א להפיד זאת שומן וה"ט שאיב' מו"נ' מחוק' דמקורס אלא בירור בעלמא הוא איה הימר ואיה איסור' וכן הדברים מסודר' ברש"י ובר"ן דינמות דפ"ח והוקבע להלכ' ברמ"א י"ד ס' קב"ז והש"ך ב' שו"ט כשזע ולדעתי אין בו חולק כלל וא"כ אין מקום קוש' דהא בכס"ג דאי' הוה ספק דאורי' וחיוב אשם חלו זה ברור מאוד ועוד אכתוב בזה באורך להלן מאמר ג' עיין ב' ע"ש.

עיון ב'

בילדותי הקדמתי להרמב"ם דס"ד מן התור' שרי' מהא דתנובות דנ"א א"י שנאכס' אחר' אנו' דשמואל אסור' לנעלה דחייס' לסוכה דבבב' וע"כ היינו מדאורי' מדפריך עלי' אנוס' דשרי' תור' כמ"ל ודחיתי שע"כ לאו מלתא היא דא"כ תקצי אף להחולקי' על הרמב"ם ואמרי' ס' אסור' מה"ט מ"ט הא לו יוס' חזקת הימר לנעל' וחזקת דקרות אע"כ דאין זה בגדר ספק אלא קרוב לודאי דריב' אלבשה ובתולות' בסוף ואפי' אבות דשמואל לא יחלוק אטבע הטיאות דילדה אלבשה אלא שס"ל אפי' אין זה בגדר אונס' ממש שהתיר' התיר' כיון שעב"כ יוס' נכח טבע הנקיר' אפי' בסוף שלא מתרלה ואין סביר' לן התור' ג"כ תשבה זה לאונס' עב"כ אף לאדג"ט הוה בגדר קרוב לודאי שנתרלה לבסוף ואף להרמב"ם שפיר וכעת שמעתי שקוש' זאת אמור' במ' שעה"ט ושכ' שזה ראי' גדול' להחולקי' על הרמב"ם ושכתב ליישב בדוחק לרמב"ם דאנו' דשמואל מדרבנן קאמר אסור' והקוש' של בגמ' כיון שהתור' התיר' אנוס' לש' לאסור' מדרבנן ולדעתי אין בו לורך כי קוש' מעיקרא ליתא. (ונאכזב ע"ש בחי' פ"י שבי' דעת חרנוס ירושלמי ולנכר' ל"ח דבר אלא נגט יפטרנה כאנו' דשמואל ודפח"ה בעיקר דבריו דע"כ ס"ל לת' דבוב' ברינן אסור' לנעל' מיהו לא מוכח דס"ל דחייס' לבסוף' כדלן אלא דאורי' בירעי' שסופ' הי' ברנן ואין להקשות ל"ל לדחוקי בזה לפרש קרא כן י"ל דאדרבה ודאי בקרא דנער' מאורס' דמפליג בין שדה לעירי קשה עונש' מדקיי"ל אפי' חנר נריך התרא' וכד"כ הרמב"ם ועיין משא"כ

מש"כ בו להלן מאמר ד' עיון ב' א"כ ע"כ אין הפי' של הספר בין שד' לעיר בעלם דהא העדים לריבוס להחרות בשעת מעשה' סוד כד' דהא' בסנהדרין וימנע' פי"ב מה"ל סנהדרין בין בע"ה בין בחצר א"כ נלח"ה העד' וידע'ם אם הוא אנוס' אם לאו ועיון רמב"ן בתור' וילקוט בשם ספרי דודאי לעק' נער' כו' שבתור' לאו דוקא ועכ"פ הדבר רק שדבר הכתוב בהוא שנשדע מהסתם אנוסה כו' ולעולם השאל' במ"ע כיון דאין מציאות לחלק בין שדה לעיר בעיקר הדיון והא' הוכרח ה"ל דאורי' באמת העדים נאז' באמצע השעש' והוא בתרמית ואפ"ה בשדה פטור' ממיחה דאמר' בשדה בתח' היתה בחוק' אנוס' ורק לבסוף משעה שראו העדים וזרם אלכזה ופטור' ממיחה' ולבעל' אסור' באנוס' דמציאל וממילא שזאבון זה יס' לפרש כמו לשון הרמב"ם ר"ש ה"ל נער' בתולה לענין קנס שמתלק בין שדה לעיר וע"ש ובפסגות ובמ"ע וכו' שכתבו שראו העד' מרחוק ע"כ טוב מלאתי שקושי' זאת דהא בעינו עדי התרא' עמד עלי' ג"כ הרב אברבנאל ויסנה בדרך דחוקה מאוד שראו' מרחוק ובעקי אלו התמראה ופ"ל כמו שלעק אליהם ע"מ כן אני עושה).

ורע שיש לי להקשות ע"ד הרמב"ם מהא דחולין דע"ט א"ל ר"א כי מעיילת לי כוונתיה כו' אלמא קסבר חושפין ל"א וקסבר סמני' דאורי' והנה להרמב"ם ד"ס שרי' מה"ל לא מוכח מר"א דס"ל דודאי אין חושפ' ל"א רק ש' ואסור מדרבנן ולכן סמך' אסמני' ועיון אשר' במ"ד דכ"ז דנדרבנן סמכ' אסמני' אפי' אי סל"א ועיון סו"ת פנים מאירות ח"ג ואין כאן מקום להאריך בכללים אלו ובאדתי באורך בחזרוי' אפי' לב"מ ומיהו בל"ה שם הוה ס"ס בלא הסמני' דלמא מיניס שוים הם ואפי"ל אינש שוים דלמא חושפ' ל"א ועוד צויתר תקשי לדעת הרמב"ם פ"ט מה"ל בלאים כל שוין א' טע"א וא' טהור לענין הכנה' לאו בלאים דאורי' הוא וא"כ לא מוכח מידי (ואזכ דע שיש בזה שגג' גלויה נפלא' אגב חורפי' לרבן של ישראל הש"ך ב"ד רוס ב' רנ"ז על דברי המאמר המריכ' כו' כ' משמע אפי' עם טהורה בו' ובלא כרמנ"ס בו' וסגנה היא דלענין הרגע' מפורש ברמב"ם פ"ט מה"ל בלא' ככל הפוסקים דנכל ב' מיני' לוק' רק חילק' דיון הכנה' דכחיו שור וחמור) ואמנם בל"ה בענין זה העמוד יש בו דברי' נפלאים בפסקי הרמב"ם כמעט אין דוגמתם בכל חיבורו וא"ל להאריך בו פה שלא לזאת מן הענין וכיחד לו דבר בפ"ע עיון שאל' ו'.

ודרך כלפול יש לי לה"ר להרמב"ם דהנה זה מקריב בתפשת בני רבי' קושי' חדש' הובא' בס' מע"ה דכו' ע"כ לר"ע דל' מתוך נפחתי ד"ה ואיבו חייש למעוטי דהא' נכבות א"כ נהמ' ב"ט איך שחטי' ניקוש לטריפ' ומעתה י"ל דהנה להרמב"ם ספיקא שרי' ובשלמא מאי דאיתי אמרתי רמי' דאולי' ב"ר מרד"ל בלא' בדיק' לעדים' ע"כ כרו ליושב ק"ו הרמב"ם להרמב"ם ספיקא שרי' נפרש או כמו שח' האחרונים הכל' דעכ"פ הרמב"ם מודה לריך לברר אי סמי בידן ומדגור' בתור' שלא לבדוק ש"מ דסמכה ארוב א"כ כתי' בעל ט"א הכל' דלולי דסמכ' ארוב נהמות כשרות אדרבה מס' אסור' דמתקין' מח"א אמ"ה וכו' עייך אם דייקן לאכול באמת בלי בדיק' לענין ס' איסור אכילת טריפות דיש חז"ל' אכיל' דאמ"ה מש"כ לענין איסור שחטי' ד"ט ולגדוק' באמת אחר השחית' ל"ש כל זה וחזרה הסביר למקומו להרמב"ם ספיקא שרי' וכיון דמדאורי' שרי' ס' כהאי דהא' אין מקום להקשות דמדרבנן נחמיר ביהאי נגד שזאת י"ט והגמילות על ד"ת (ונדאי אל יעל' על לב לומר דהאי ס' טריפ' לענין חיבול י"ט הוה מדאורי' להחמיר לדעת הרמב"ם ג"כ משום דכיון דהיום דהא' י"ט הוה חזקת איסור דהא טעות גדול דאין זה א"ל כלל גם לא בשעת והסבירא מקיינו ועוד נבארכו בסמוך).

מיהו האמת אגיד שאעפ"י שקושי' הואת שנחובו רבים בעיני לאו קושי' היא בל"ה והנה בל"ה ענין זה דמתוך ענין חמור הוא אין כאן מקומו אבל דהא' לריך לבנינו דבאם מקום לא מצינו טאן דהא' לי' מתוך מכל לי' הק' מלמא מהתורה והפסטי

דאורי' מקוייבו' לקיימו מספק מ"מ היינו דוקא לקיים הס"ע דכה תכרבו אצל מ"מ כיון דספק הוא אינו יכול לנדר
הדבר' על הסמך' אקנו"ן כנ"ל בס' מילה וס' ביטוי דס ובזוס דוכתא אינו מנדר מספק אלא נק"ס דפסקי הרשב"ס
ס"ב מה"ל ק"ס ס' קר' ספק לא קר' חתר וקורא וינדר וכן קי"ל בנ"ח ס' ס"ו ובאמת על דבר זה נשאל הרשב"א
ועין בס' שם שזכירו (ושהתם מוכח כמי דא"ע דרשב"א ס"ל בספיק' מס'ת להאמיר ומקוייבו מס'ת לקרות ק"ס מ"מ
אין מנדר מספק) וזוהי תשובת הרשב"א דשאני ברכת ק"ס דאינס נטוח אקנו"ן כ"ל בנכוח ברכת החור' ע"ס וע"ס
בס"ס סב' באופן אחר בדעת הרשב"ס לחלק דנק"ס דנדרא ודאי דר חזונא הוא לקרות רק ספק אם כנר יא' אם לאו
זוהי מנדר ג"ס (וי"ל דהוה קלמ בחזקה שלא קר' עדיין) משא"כ בספק מילה וס' ביטוי דס נכוי (ובן בס"ו מה"ל
סוכה בדין טומטום דכ' הרשב"ס מחויב בסוכה ואינו מנדר והמחבר דס בנ"ח ס' תר"ס סתום וסמך על שאר מקומות)
ועתהם הדבר ברור דר יות מהר"ט במ"ע דהא דכוהנים נזון הוא איס"ד ספיקא נהנו איך בתפסות הסוראם בקרב
כל ישראל דמכרי' אקנו"ן וא"ע שם קלמ פוסקי' ומסס ראב"ד ורי"ו הכ"ל דס"ל על כל ס' מ"ע דאורי' מנכריס
אקנו"ן מ"מ א"ל דעליהו סמכו הכהני' לנדר כיון דככל שארי מילי לקי"ל כן ובאמת בנ"ח דעת כ"פ דכל ספיקו'
נכרו' מנכריסין וכן כר' דעת חס' ברכות ד"ב נסס ר"י וכן דעת אבן העזר' במרדכי דמג"ל סק"ב' הובא בנזר
א"ס ס' תרפ"ט וכו"ד ר"ב באין הובא בנ"י ס' ר"ט ודברי הרב ס' בחידושי ברכות ד"ב זוהי תשובת הרב' שם בפשיטות
דפגות' הכוסקי' בס' ברכו' לח הוה אלא מעיקר הדיון אם לנדר לעזר ולנדר מזר' הסויב אצל לכ"ע מיהו לנכא סוס
איסור אם יתאור וינדר משום ברכו' אינ' לנכ' ותדע דלש"ל למיטר דאסור דהא לכ"ע יכול לנדר בלא הסוכרת שם אלא
בלשון חרומס וככה"ל לא שייך אסור' בלא תשא ואפ"ס יא' ירי ברכ' כדאשכחן בני נטימן רע' ע"ס שמשויע' שס"ב לו
כסון וברור ויס לחמו עליו איך נעלמו ממנו שיעת רוב הכוסקי' והסבחת כל האחרונ' בעקמו' דעות סה"ל ברכות
ועוד איך נעלמו ממנו דברי הב"י בס' ס' שבת דמשמע דעת הרי"ף דרק משום ספק ל"ל לנדר כי כתב ספק דרבנן
ולקולא דעת הרר מוטח דאסור לנדר מספק לא תשא וסס דקס' ל' להרב ס'י דמנעו' ל' לנדר בהוכרת שסס בתרומס
מי הגיה לו דככה"ל אינו בכלל מסיק ש"ס לנעלם ואדרבה אכסא הסתברא עיי' שנועות דל"ה ול"ו בנזר' ור"ס ור"ן
ורמב"ם ס"ב מה"ל שנועות דחייב בננוע' על הכנוי' ודבר כסוע דרמב"מ כנוי' רסס' וכן מלכא עיין רמב"ם סוף כ"ז
מה"ל וסודי החור' ומס' סוכרי' ס"ד וס"ה ועוד דלעזר ראו' ברורה דמנע' דסוס' דל"ב אלו נאמדין בבל ל' כו' ונכרת
המזון וכן קי"ל בס' קב"ס ומס' ספק בס' קפ"ו אם אמר בריך דחנינא כו' יא' ירי ברכה ראשונ' של ברכת המזון
והרי מקרא טפורס בברכת המזון ונכרת את ה' אלהי' וואפ"ס יולא בהוכרת מלכא ורמב"מ ויך אכסר לומר שני הכנוי'
בנכסא אחר דמקרא הוכרת ש"ס ללחא ירי חובתו ואין זו תשא הוכר' לנעל' ועוד מוכח כן מהרמב"ם פט"ו מה"ל בסהדרין
ה' ל"ב המקלל חבירו בשם אפי' כביטו כגון חסון כו' וכן אם קיבל כל לשון שקרין כסס הגוי' להקט"ה הרי כן בכל
הכנוי' והרי להדי' מביאר ברוס מסכת' תמור' דענין מקלל בשם וענין מסיק ש"ס לנעלם שייב' בהדרי ודין אחר להס
והדברי' ברורי' בלי ספק.

ודע שבאמת הסכינו וכן כ' הס"מ דדעת הרר מוטח שם' דמספק אסור לנדר מתנגדת לדעת הרי"ף שדעתו רק
דאין לנדר אצל מותר מהא דכ' הרי"ף בסוגי' דכסא דסכר' ס' ברכות לקולא ואינו בתכורי לה"ל ברכות הארבותי בענייני'
אלו הרב' ורק אכתוב פה דבר אחד הנוגע לענייננו משם ופוז' שגדל' ל' להאזות הסתלקות ואין דברי הרי"ף סתיר'
לדעת הרר מוטח וכחזי אכן כפסוע הנה הסכינו פוסקי' רביס ומכל"ס הרשב"ס ס"א מה"ל ברכו' וס"ב מה"ל שנועות
המנדר ברכה שאי' לנכ' עובר בלא תשא משם (ולא כחוס' ברה"ל דל"ג ואל' דרק דרך אסמכתא אמרו שעובר בלא
תשא) ותקצי' להו להרשב"ס איך עמדו כסמו' ותקן כל הברכו' להוכיר ש"ס לנעלם דהא כל הברכו' כגון מדגריס' חון

מכרבת המון כמו שציר הרמב"ם ברוש ה"ל ברכות א"כ חמור דלא קשוי' היא דהתור' לא אברה אלא שלא להזכיר
השם לנטלה וזוהי כל שחקק חכמי' לנרד הוא מיקים מכו' דרנן לא מקרי לנטל' ח"ו ומכ"ס לשיטת הרמב"ם שהבאתי
לעיל במאמר הראשון דכל דחקנו רנן הוא בכלל מ"ע דאורי' בכל אשר יורד וז"ל מאד אלא שמעתה בדיק בהסוד
למה כתבו כל האחרוני' בספר לשיטת הרמב"ם דס"ל בכל שברה שאין כרוס' היא בכלל לא תשא דאורי' כל מספיק
אינו ראוי לנרד משש לא תשא וקשה למה יחי' זה לנטלה דהא הוא עומה מספק ולמה יקרא זה לנטל' מה שעומה
מספק חיוב ולרד לומר דה"ט דהם אמרו והם אמרו כיון דכל הברכות מדרבנן וקו"ל בכול דוכתא ספיקא דרבנן
לקולא ולכן כ"ס בירך לא בירך לא חייבונו רנן לנרד וכיון דרבנן לא חקטו לנרד אם אכ"ה הוא רונה להחמיר
ולנרד אינו ראוי דכבר מקרי לנטלה כיון שאין עליו לא חיוב דאורי' ולא חיוב דרבנן כי החור' צמה שאשר' הזכרת
ש"ס לנטלה מה יחי' בכלל לנטל' או לנרד דבר זה נמשך לחכמי' אם אמרו שרדן הוא לא מקרי לנטל' חס הוא דוקא
ספיר לאחר שבבר ידעין דחכמי' לא תקנו ברכה מספק לחיוב או ידעין שאינו ראוי להחמיר ולנרד אבל כשאנו באי'
לדון מעיקרא למה אמרו חכמי' מספק אינו חתר ומנרד אין אנו יכולי' ליתן טעם משום קשה לא תשא דהם הוא
במערכת מן הדרוש דאם חכמי' מתקנו לנרד אין כאן לנטלה דאל"כ לא יוכלו מתחיל' לתקן כלל שינרד אלא שבה
ע"ב בריבן ליתן טעם שהחמי' לא תקנו על הספק משום ס' דרבנן לקולא ומעתה דברי' כרוף שפ' ס' דרבנן לקולא
ודברי' הרר מוטע שפ' שאמר לנרד עולי' בקנה אחד ושינה' לריב' להדרי' לדקו יחדיו.

ובעיקור הקושי' על ר"י בעל תוס' בנרכות דר"ב הכ"ל דמנרד מ"ס' מכונ' דברכו' דכ"ס שנתחנן ביר ה"ב ס' י'
י"ג שר"י לא אמרה אלא על ספק הלכתא דהס דר"ב משא"כ ס' אס בירך דהוא קלת בפשיעה דהוא לי' לידע אם בירך
אס לא בירך ודלא כר"ב כ"י שחש זה לרוחק וכלה"ה אחי' סביר טפי עפ"י סגנון הכ"ל דעיקר הטעם משום
ס' דרבנן לקולא כמו שפ' הר"ף כנ"ל וזה שי"ך דוקא ב"ס' במילואות משא"כ בספיקא דריבא וספק אצני' דלא
אכשט' בלא"ה דעת מחבר' רבנן דאפי' ס' דרבנן להחמיר כמו שאלריך בזה להלן במאמר השני (ודע עוד
שנחזירו לה"ל ברכות הערותיו על שאלה עומה להסכמת רוב פוסקים כנ"ל כל ס' ברכות להקל ואינו ראוי
למה בגילה ד"ר ע"ב רב אבי מנדל מיומא טבא לחבריה משום ספ"ק ואבו כהנתי שמעך בזה ב"ס' שיטה מקובלת
שם ותיירו שם משמע דהנרד' דאורי' והוא ס' דאורי' ואינו עולה יפה דאפי' רענ"ס ככ"ס מה"ל שנת דס"ל
הנרד' דאורי' בשנת אבל ב"ט לר"א ע"כ בסוף הפרק בברכות הטיד ומכ"ס כל פוסקי' חלקי' אף בשנת ועוד הרב' יס
לפקפק בדברי' ספר הכ"ל בזה אין כאן מקומו וס' יסמתי היטב.

הדרך לדברינו דמטה דבהנ' במוין הוה מברכו' אק"בן ש"מ דמחזיקנ' להו בודאי מינה בלא"ה נמי נרא' דאלו הוה
מחזיקנ' להו בספיקא אפי' בלא אקב"ץ עיקר ברכת כהנ' כמי לא הוה שרי להו ויש לעיין בו טובא דאע"ג דאמת
דאס לא יברכו עוברי' ב"ג עשי' ובכ"ל מ"מ כיון דאס אינו כהן עובר ג"כ בעש' עיין בכתובת דבר' א"כ שז ואל
תעשה עדיף ועיין בזה בחוס' דשנת דקי"ח שכתבו אומר ר"י דלא ידע מה איסור יש בו' ובכר תמה שם על דבריהם
במהרש"א ונ"ס נאר שבע דע"א דהא יש איסור עש' לישראל ועיין מג"א ס' קכ"ח ומה שפ' בזה הרב כ"י בחידושי'
כתובות דהאיסור לישראל הוא רק בבית הכסוי' ושם המפורש כבר קדמו מהר"ט בח"א דפוס סירדא דקט"ט ואי איסור
הוא לכאן ולכאן שז ואל"ה עדיף כמו שנאר בסמך באורך.

ואבאר זה הכלל בקום ועשה ואיסור המתנגדי' שלא במחבר היטב באחרוני' ואדרב' יש בדבריהם פנים לכאן ולכאן
והוא עיין גדול ומעריך ידועתו ודע שכתב ספ"ח ח"ל ואל"ה דחנ' בחורת כהנ' לה יעמא על בודאי ולא על ה"ס
וב'

ובי אלטרך קרא למעוטי ס' לדעת הכש"ל אבל להרמב"ם כיוצא בו' ותי' הרב מהר"ט דהבא אשמעי' דלקי אספיקא
 ח"כ כיון דלה יטמא מזה סד"ח מספק נמי יטמא קמ"ל ול"כ לתרץ דעיקר קרא אינטרך להיכא דהחוק' מסייע לטמא
 כגון אשה שנחלשה ס' גירושין בו' עכ"ל הפ"ח ועיין ג"כ בלשון מהר"ט והנה מתי' הכל' דלולי קרא אף מספק יטמא
 ודאי ה"ט כיון דאידי ואידי ס' דאם קרובתו היא מחויב לטמא ח"כ כמו דודאי מזה לטמא ה"ה ספק כיון דבה המזה
 ערובם ודומה כ"ה ס' המז' וס' העביר' ס' המז' עדיכא וכך הוא לדעתו על הסגורא הסגור' מיכר מדכחזו עוד
 תרובי אחריתא ש"ס דלא נדירא להו הק' סגורא וי"ל בל דהוה ס' בשני הדר' שז וז"ת עדיף וכן נרא' להוכיח שהוא
 עיקר והנה הרבנים הכל' הביאו רא' שדעת חס' כהרש"ל בשנת דקל"ה ערלתו ודאי ד"ס ולא ס' וכ' חס'
 נרא' לר' דאסמכת' בעלמא הוא ולא אלטרך קרא להכי דמח"מ אדעתן לחלל את השנת דלא ידענא אם הוא נר
 חיוב מיל' בו' דמוטב דחטט' מזה מיל' נח' בספיקא בשז וז"ת ואל' ואל' שנת נידים מספק אלא דעיקר קרא
 לאגדרונגס בו' עכ"ל החס' וז"ל מהר"ט בתשוב' ואין לדקדק מדבריהם דמדאורי' אסור דאי מדרבנן נישא דאחא קרא
 לחיובא מה"מ רבין דמז' למדרש' לאגדרונגס שהוא נר' מכל' למדרש' בספיקא ולהחמיר עליו נדון ודאי עכ"ל והרב
 ס"ח ברם בלוי ס"ס סוף פסקא המתקלת והר"ן ספ"ק דקדושין כ' בזה"ל וכן מטמ' כ"ס ר"ח דמיל' מוכח נמי דס"ל
 בדעת הכש"ל ודלא כמהר"ט שדחק ליישב לפי דרכו ואינו עיקר עכ"ל ודברי הרבנים הכל' סתומי' מאוד ולריבם
 כירום וכך הוא כוונתם דודאי ח"א כהרמב"ם דכלהו ספיקות שרי' מה"מ ה"ה בלא קרא דערלתו ודאי עכ"פ ס' מילה
 לקולא הווע וז"ה ספק שנת ג"כ מותר ואי בעי עכ"פ למאכלי מזי ממהל' דס' חילול שנת בזה דלא אחזקא אסורא
 מותר מן התור' (ובזה"ל ל"ס לומר אחזקא אסור' דודאי הוא שנת דהו' שנינו דאתחזקא אסור' מקרי היכא דיש איסור
 ודאי בעולם כמו ב' תמיכות בו' ח"כ דבר שהי' בחזקת איסור ולא ידעי' אי ילא מינו כמו ח"א ס' נתגרסה אבל
 בזה ס' אם נר חיובא דמיל' ס' אם לא עושה ס' חילול שנת ואם ב"ח דמיל' מעולם לא יש בזה שאנו דנין עליו
 שום איסור וז"ס מיד' ובה"ל ל"ס לומר דידעי' שז וז"ת עדיף דמה נבך הא כל ספק שרי' מן התור' וזין כאן איסור
 אפי' כס' עביר' וס' דבר רשות מב"ס ס' עביר' וס' מז' דשרי וא"כ שפיר לריך קרא לאסור ס' מילה ולא הולרכו
 לומר אסמכת' אע"כ דס"ל כהרש"ל וא"כ שני הספיקות מה"מ הן ס' מילה והן ס' שנת לכן שפיר ידעי' שז וז"ת
 עדיף וזה כוונת הפ"ח בלי ספק ובכונן הוא מאוד .

אמנם הרב מהר"ט אם כתבון לה' מה' לא יתכן תרובי כ"כ ובהיות שדוע לכל שדברי מהר"ט בתשו' מטמא
 מאוד ויש בהם חסרונות רבות וי"ל שגם הוא כתבון לעיקר הדברי' האל' אלא דלכתי הוה קשי' בלשון החס' אף
 אי ס"ל כהרש"ל וידעי' מסגורא כיון דאידי ואידי ס' דאורי' הוא שז וז"ת עדיף קלם דמ"מ לא הולרכו החס' לומר
 אסמכת' אלא ה"מ לתרץ דהן אחת שז וז"ת עדיף וידעי' שאסור למולו מ"מ אם עבר ומהל' כיון דספק הוה אינו
 חייב משום שנת והורה לנו התור' דספק כהאי אד"ס וחייב אפי' נדענא ואין ספק דלזה כתבון והיינו מטעם שמי
 בחד תי' בזה דלה יטמא הכל' דבא הכתוב לחייבו על הספק ועי' תי' מהר"ט בחופי' דלא ה"מ לפרושי הכי דתקשי
 לן בלחמ' מכל' דקרא אחי לחייבו בגוה"כ על הספק שהיו נגד הסגורא כיון דעכ"פ טובל לאוקמי לאגדרונגס ולכן בלחמ'
 מפרשי' כן דקרא לא אלטרך ל"ס דידעי' מסגורא התור' שז וז"ת עדיף כיון ד"ס מה"מ להחמיר ודענא אם עבר
 וטובל בלחמ' ח"מ דספיקו להקל לנעני חיוב אשם תלוי דהוה כחזי' אחת ומכ"ש לנעני תעלאת או מית' והדרנ' ברורי' .

מיהו עכ"פ מוכח מן החס' דס"ל כהרש"ל דאי כהרמב"ם ספיקו מותר מן התור' ואי בעי מזי מהיל לי' ועי'
 בלחמ' לא יתכן היטב דמיתו של הרב מהר"ט דשפיר הוה מזי החס' לפרש דקרא דרשא וגור' לאסור הספיקות
 שמה"מ

שמה' מותר ואמנם מפשטות לשונו משמע וכן הנן הפ' בדבריו שהא' בא ליושב דבריו התוס' אף אי ס'ל כהרמב"ם
ובוכנתו דלעולם י"ל ספיקת מימרי' מה' ואכ"ה ב' חסידות' בעלמא דקמי' קרא לאכדוונס ולא נפרש דקרא לספיקות
וא"כ להבנתו הספיקות באמת ה' שרי' מן התור' להטיל ואין לשון החוס' משמע בדבריו ויס' לשונו מנומס ש' טנ"ל
לאוקמי לספיקות בתורת ודאי ע"כ נרא' עוקור כמ"ס בתקל' נדעת מהר"ט אע"כ ש' יס' מסרון בדבריו שהתקול
לייבש דבריהם כשיטת הרמב"ם ואין להאריך בזה ועיין משא"כ בזה עוד להלן מאמר ג' עיין ג' ומאמר ה' עיין א'
שמכלל זה יבא השגה עמומה על דברי ב"ם.

עכ"פ ברור נבונות התוס' דאפי' בלא קרא דערלחו מסבירת חוק ידעי' דס' מילה אינה דוחה ספק שנת כיון
דאידי ואידי ס' דאורי' הוא שז' וא"ת עיף א"כ אהצדד לן דהך תי' שחירו אהא דלה יטמא דאצטרך דלא נימא
מס' מז' יטמא לימא דאי ס'ד לומר כן אבתי ס'מ תוס' לפרש נמי באופן זה גבי הא דערלחו וזה ברור.

ודע שפסק הרמב"ם בפ"ג מה"ל קה"ח כשם שמתלפין העדים שראו את החורש את הסבת כך מחללי' עמם' העדי'
שמכירי' אותם בנ"ד ואפי' היה זה שידוע אותן לנ"ד ע"א ה"ו הולך עמהם ומחלל מס' שטא יטמא אחר ויטמא עמו
עכ"ל והוא כוד הנמ' דר"ם דב"ב ע"כ דכרך וחד לא מהימן וכתני' מעש' בר' נהוראי שהלך אלל העד להעיד עליו בשבת
באושא ומשני ר"ב שהדי אחרונא הוה נהדי' בו ור"א משני שהדי אחריל' הוה באושא משמע להדי' אבל משום ס' אינו מחלל
וגר' לחץ דנאמת בלא"ה חמה המפרש בק"ת הא בם' מילה א"ר שנת ותי' התי"ט משנ' ט' לתקן דשאי' קה"ת דרמי' על
כל ישראל ועוד מיל' לאו מז' עובדות (ובנרא' זו נוכח' בש"ס דשנת דים דקל"ג) משא"כ בזה ואבתי יס' דקדק לבאורי'
מכ"ל הא לקלל שנת מסבך אטעם לפי מה שנארנו דלרמב"ם דכל ס' מדאורי' שרי' א"כ מה"מ מותר לחלל מסבך מסבירת
חין ודאי לק"מ דלא דנו לאכור מדבריהם לעקור קה"ת המוטל סוכה על כ"י וקביעות חלו' בו ויטעו עובדות אבל א"ל
ספיקות אכורות מה"מ א"כ אכור כמ"ס האחרונים הנ"ל דשז' וא"ת עדיף וכיון דהך מלמא כלונתא היא לא מנעיה כלונתא דחנאי
דנמ"ד בחתים' א' יש אשם חלו' ודאי ספיקות מה"מ להחמיר אלא לפי מה שנארנו לעיל בתחלת מאמר זה דאפי' אי בעי' ב' חתיכות
לא"ה ובדקיי"ל מ"מ ספק הרמב"ם רק לענין הספיקות למאי דקיי"ל כשעמא דר"י משום אקבע איכור' אבל לרצא ור"י
שם דנחנו עעם משום מלוות או אפשר לנדר ס'ל סד"א אכור מן התור' גם הבאתי שם דרעת המהרי"ט בפלכולו להרמב"ם
דאדתי רק ראיות ר"א ושי' עמ"ס דההם לא אפשר ולכן ספק מותר מן התור' ע"כ ובאמת ראיות ר"א קאי לבוס הסנרא
דספיקא דאורי' אכור מן התור' מעת' אין תימא על הרמב"ם שבוני' דר"ה הכ"ל דהש"ס רצה ליישב הקט' א"ל ספיקות
אכור מה"מ ואז אכור לקלל מסבך ואחד מהמתרעם הוא ר"א לעממי' אבל למאי דקיי"ל ספיקות שרי' וגם ס' שנת מסבך
ספיר דנכ"ג לא אכור החכמי' הסבך לעקור מלוות קה"ת המוטלת עכ"י ומהוה עובדת ועיין מש"כ עוד בענין קה"ת במאמר
א' עיין ד' ומשא"כ להלן מאמר ג' עיין ב'.

עוד כ"ל ראי' למה שכתבתי בדקיות תי' א' של האחרונים הנ"ל ושכל ס' מ"ע וסיוז וס' איכור המתנגדים וא"ז הוא
צבז' וא"ת מהתוס' דמנקות דף מ"ט שהעלו דמשום עלו' השלם כל הקרצנות לא מסבך דעבד והוכח' מהא דפסטי' דכ"ט
דע' דפסח דמי לעשה דהשגמ' בו' וכן בדפ"ת חמ"ס שנתערבו עורות פסחים וכמלא יבלת באל' מהן פטורי' מס' ומכסת
שני ופריך טונא ונייתי ב"ס בו' ונייתי במותר בו' והשתא אי כפסל מאי קשי' ל' הא כ"ס זמנו אחר התמיד בו' ואל' דעשה
דפסח דמי להשגמה דלא לא הוה אלא ספיקא בעלמא עכ"ל נמלא אע"כ דאי פסח הוא שפיר עבד ל' לאחר התמיד מ"מ
כיון דאידי ואידי ספק הוא ואע"כ דס' דפסח עדיף דעשה שיש בה ברית מ"מ כיון שמתנגדי' שז' וא"ת עדיף.

ואין לרחות לומר מהתם אין ראי' דכלא"כ לאו ספק מעליא הוא כיון דהרוב עשו כנר כסח וכמ"ס התוס' בפסחים
ד"ס

ה"ם ה"מ העבר ע"ש נראה דא"ל לומר כן דודאי בהנהו ה' שנתעברו עורות פסחיון כו' לכל א' מהם יש חיוב ה' דאורי' עליו לעשות פסח ול"ס לומר לנבי' דכל א' שהיה מן הרוי שכבר עשו פסח כיון שיש א' דודאי שלא עשה אכתי ה"ל קצווע ואתחזק איסור' (והנה בהשירות בל"ה ל"ס ביעול דאיסור' כיכר ביבול ואין זה ענין כלל להפסח' דאטו דנין על האדם ובאדם ל"ס ביעול כדאי' בחוס' ר"ם כל הזכיר' דף ע"א ונדבר בענין זה להלן במאמר הרביעי בענין רוח' שנתעבר ע"ש ומהיום פסח' הכל' אין רא' דש' כתבו רק להבדיל דמ"ה אמרו רבנן בשז' זא"ת שזידם למקן שלא יעשה פסח כיון דרוגס בו' אבל אין כוונתם שפסח' מן התור' דאל"כ ה"ל לכתוב בפסעו דשהתור' פסח' משום דאולי' ב"ר ועיין משא"כ במאמר ה' עיין ד'.

והנה ראיתי להרב בשר' שאנת ארי' סי' ק"ה ב' בדרך לבאור' ליישב בענין זה דברי הרמב"ם בפ"ב מה"ל חגיג' שפסח טומטס משם ספק והשמיט תי' הגמ' בלי מנחק ורנה לפרש קנאי' הגמ' דאסור' משום ספק מחשש כל חוסף' דלמא' אשה היא ולכסוף' הדר ב' לשיטת הרמב"ם גופא' בענין הספיקות ע"ש ובכר הזכרתי לעיל במאמר הראשון שדבריו חסוד' בכללן דהדר ברוד כל מחויב בספק ועודם בשביל הספק ל"ס חש כל חוסף' וכן מחייב הסבדא' וכ"ס בפשיטות במג"א סי' לא' ולא דמי' הא' מלתא כלל לענין הפלוגת' דנשים במס' עירובין ושאר דוכסין ולהלן אכתוב דעתי בדבאור' דברי הרמב"ם עיין תחלת מאמר ג'.

ורע שיש בזה דבר מתמי' בחוס' שבת דק"ו ע"ב שכ' שם בהא' דשמעתין דחגיגה בענין אחר דה"ט משום דעולת רא' אינה בסמי' ועולת נדבה בסמי' ולכן אין טומטס מביא בחזרת תנאי' זה פלא דמעולם לא שמענו דער' אינה בסמי' ועיין ב"ה דר"ט וחגיג' ד"ו וז' ומפרשי' גב"ת העלימו עין גם מהרש"א במקומו העלים עין אבל מלאתי בדבריו בחולין דב' עמד בו והוסף' שם הרמב"ם ה"ל חגיג' כ"ב דער' בסמיכה ובאמת לדעתי בע"ס ע"ס יש בדבריה' ובמקום ע"ר ל"ב סמי' ה"ל קרבן נשים ל"ב סמי' ואני חמה למה לא הקשה מהרש"א על דבריהם מנהו ובהו דא"כ אכתי ליימי' ולהני' חס' זכר' חסי' ע"ר ואם נקיב' נדבה ולא תסמוך וממיל' ל"ב חס' ובר' הוה ע"ר דל"ב ואם נקיב' הוה ע"כ ועולת נקיב' ודאי אינה בסמיכה דננות ישראל אין סומכות אבל דבריהם בחגיג' וחולין הם בהיפוך ושסיר'.

עוד נראה להביא רא' מוכרעת למשלעיל בסמוך דכל ה' מ"ע שס' עביר' ואיסור' מתנגדו שז' וא"ת עדיף מסבדא' דאי' במס' ב"ב דכ"א בהא' דקנה ב' חילנות כו' מביא ואינו קורא דספקי' מספקא' להו' אי' ק"ק אי' לא קנה ופרקי' דליתום דלמא' לאו בכורים נכהו ומעיל' חולין לעזרה' ומסיק דמקדים להו' כו' וכ"ס הרמב"ם פ"ד מה"ל בכורי' והרשב"ם שם ב' למד פירושא' דחולין' בעזרה' כהאי' לאו דאורי' ונראה שכן דעת הרמב"ם בפ"ב מה"ל שמיט' וע"ס במל"מ באורך וכן מוכח גמי בדברור' שזעת הרמב"ם דכל שאינו שמיט' ובה"ג לאו דאורי' בפ"ד מה"ל בכורי' ה"ל ד' ע"ש ומעתה נרא' שמה' רא' נכונה לעיקר דעת הרמב"ם דכל ספיקא' מה"ת לקולא' מדפרוך' הש"ס דלא ליימי' מספק' חש' חולין' בעזר' ואי' ס"ד ספק' מה"ת להחמיר' א"כ מחוייב' מה"ת להביא' בכורי' מספק' ואיך נדחה מ"ע בספק' מפני' חש' חולין' בעזרה' דרבנן' א"ו כרמב"ם.

שוב עיינתי ומלאתי בחידושי' הרמב"ן שם שכ' להוכיח מתוך סוגי' זו הוכחתי הכל' דהחש' חולין' בעזרה' דאורי' דאל"כ וכי' בשביל דרבנן' דחוקי' דאורי' ושמחתי ביותר' שזכיתי לכיון' לדעת הגדול' עכ"ס זכינו' להרמב"ם לטעמי' דס"ל חולין' בעזר' כהאי' ואין בו איסור' דאורי' יש לו רא' עלומה' דספיקא' דבכורי' רק מדרבנן' לריך' להביא' דא"כ ל"ס מיד'. והנה כבר הבאתי לעיל במאמר הראשון עיון ג' שדפסם לפנינו בנן' דקדושין' ובכ"מ ה"ל ע"ו שדעת הרמב"ן כרמב"ם בעניינא'

בענייני הסיקות דמ"ח לקולא ואני בעניי פסקתי שם אם לא יש טעות סופר בזה וחילי ידיו טעה שהרשב"א תלמיד מובהק של הרמב"ן איך אפשר שלא קיבל בדבר זה הכבוד דבר מהרמב"ן ולא הזכירו בענין זה כלל עיין בלבונו בדיוני התערובות בידל ד' שער הראשון וז' ומסתברא לי דכאמרו ספיקא מה"מ לקומר' דבר מור' הוא אבל ראיתי להרשב"ם ז"ל שכתב בו' ולא הזכיר להרמב"ן ואיך אפשר שלא שאלוהו על דבר זה מעולם ועוד איך אפשר שלא הבין דעתו של רבו מכלל דבדבר זה שנתקן בו גוסי' התור' וההורא' אי אפשר לי ללמוד זה בדעתו וע"כ החלטנו בדעתו מכלל שדעת הרמב"ן בתלמידו הרשב"א וגם הבאתי שם ראיות לדבר ע"ש אלא שבלאורה יש להוכיח מלשון הרמב"ן בחידושו דעסקין בזה בסוכה מדקש' לי להרמב"ן כנ"ל דאי זה החולין בעורה ל"ד לא פריך הש"ס מידי דמסיב' תיתי בדה"ס מ"ע דבכורי' מיהו יש לרשות דאפי' אי ס"ל ספק מ"ע דבכורי' רק לדבריהם להחמיר שגחך לבדו מ"מ קש' לי' שפיר כיון דעכ"פ אולי אפשר דמקיים מ"ע דאורי' לרדך להביאם כיון שאין חשד איסור דאורייתא בהנאותם כלל מיהו עכ"פ בהפוך הוכחתי שפיר דאי אמרין דאין כאן חשד חולין בעור' דאורייתא כמו שספק הרמב"ם מיבא ודאי ד"ם מ"ע דבכורי' אינו חייב מה"מ להביאם דא"כ ודאי לא פריך הש"ס מידי וגמלא להרמב"ם לעממי' יש לו הוכח' גדול'.

ומעתה אם הדברים כמו שכתבנו שדעת הרמב"ן כרשב"א תלמידו שהסיקות מה"מ להחמיר תקשה לן אבתי איך מתרן קושייתו דאי אמרין שיש בזה חולין בעורה דאורי' ואבתי מ"מ הש"ס הא גם ס' חוב מ"ע דבכורי' דאורייתא מחויב להביאם אע"כ כנ"ל שבוין שהשני הסיקות ממנהגים שב ואל"ת עדוף מפרך הגמ' שפיר (ודע שאבתי יש לי בענין זה קוש' רתא לכאור' בזה דמייית בכורי' מספק אי ק'קדאש יש חוקה דנכל ספיקא דקרקע ודאי מוקמינן לה בחזקת מ"ק ודבר זה לרדך ביאור רחב דאע"ג דהנחת בכורי' מ"ע היא מ"מ הדבר ברור דכל שספק מ"ע היא נ"כ ספק של ממון אוליין בה לקולא ונמשך אחר דין הממון דמוקמינן בחזקת מ"ק כמו כל דיוני ספק בבורות ושאר דיוני ספיקא מחמת כהו' ונדבר בכללים אלו להלן במקומו באורך עיין מאמר השני עיין א'.

וראוני להרב כו"מ שספק' על טעות הרמב"ם דסיקות מה"מ להקל מהא דר"ה די"ג דמביא הש"ס ראי' שהיו בקיאים לשער בנפול' אם הביא' שלם מדכתיב ויאכלו מעבור הארץ מטהרת הכסף ומעיקרא לא אבל עומר מהיבא הקריבו דלמא הביא שלם ביד עכו"ם ואי ס"ד ספק דאורי' להקל דלמא מספק הקריבו וכתב שדוק לומר דהוה חשד מספק חולין בעורה ע"ש בלשון שהוא מנומנם ולא ידעתי למה קרא לזה דוחק דהא הש"ס בנב"ה כנ"ל פריך כן על ספק בכורים ועוד לא הננתי דאפי' להרמב"ם דס"ל חולין בעור' שאינו שחיט' בכה"ג ל"ד מ"מ ה"ס הקרבה גמורה הוה וגם קרבן עמו ואולי קושייתו בפשוט דמ"מ כיון דלהרמב"ם כל הסיקות שרי' מה"מ א"כ מה בכך דהוה חולין בעורה טעם מ"מ ספק הוה דמדאורי' שרי' וז"ל שהקריבו עומר ולא חשו לספק חולין בעור' ואל"ן אין זה קוש' דמי פסיקא מלמא דאין לא חשו עדיין לס' איסור דאורי' ואף לשיטת הרמב"ם דאינו להחמיר מה"מ טעם.

מיהו בלא"ה יש ליישב קושייתא דהא בלא"ה פירשו שם החוס' ההסוגי' קאי למ"ד במנחות (דס"ט וס"ת) דדוקא בהקרנת עומר תלי' ולא בהאיר האמר (דא"כ דלמא באמת לא הקריבו רק היום הי' מתיר) ואל"ן אבתי איך אכלו באותו היום דהא הוה ספק אי העומר כבר ומקורם הי' בודאי חזקת איסור וזהו אמתק איסורא.

ובזה אמרתי דבר לפיכך הנה הש"ך ניד' סי' רנ"ג מוכיח חדש טובג בשל עכו"ם כי המקשה לבתר דהוכיח מעיקרא לא אכל וס"ל דע"ל ביד גוי ופריך מהיכן הקריבו למה לא קש' לי' מעיקרא למה לא אכלו הא הוה של גוי ע"ש והנה הטעין היטב בסוגי' יראה דלא רבה הש"ס להוכיח דקים להו לרננן בין שלם בו' אלא מהקשטא דשני להו שהקריבו טעם דלא עייל שלם אבל המק' מהיב' הקריבו י"ל דס"ל דא"ל לעמוד היטב על הדבר א"כ י"ל לעולם קדש.

חדש אינו נוהג בשל עכו"ם ולענין אכילת חדש ס' איסור הוא לכך פריך רק מהיב' הקריבו וא"כ הוא אכתי ס' דלמא העומר שהקריבו כסול הו' ואינו מתיר וטוב מלמא כעין קוש' זאת בש"מ שז' יעקב ע"ג ולפי מה שכתבתי י"ל דבשלמא אי איסור חדש ודאי נוהג אף בשל כבדי והספק אם העומר מתיר הוא לי' אחזקא אכורא ככ"ל אבל אם הספק באיסור אי עייל ביד כבדי ואז אין בו איסור חדש א"כ לא אחזקא איסורא וספיקו להקל וקוש' הש"ך שפיר מיהו אכתי י"ל על דרך שכתבתי בסמוך דמאן יימר לן דאז לא החמירו בכל הספיקות מדרבנן נפרע בהא דיש לו מתירן בתוך יום או יומים והרי החמ' וירושלמי כתבו ג"כ לענין מנ' דכבר גזרו כותב ראשון אטו כותב ב' (וכר' ליישב קוש' הש"ך הכ"ל באופן אחר דבגל"ה כמו דעת המק' הו' בע"כ כל שנתגדל ברשות עכו"ס אפי' פחות מזל' פסול מטע' קצירכה והו' פירש עייל ביד כבדי דאין להניח כפשוטו דלמקשה לא מקרי עייל ביד כבדי אלא כתבשלה כל זר' ככר' להאור' מרביית ל' רש"י דא"כ למא כתבשלה המקשה ובי לא ידע דיל' שטלאו שידעו שעדיין לא כתבשלה כ"כ וא"כ הוא בקיאות כ"כ א"ו המקשה הוא ס"ל כל דעייל ביד כבדי אפי' קצת פסול להקדשת העומר מנה"ס דנענין כולו קציר מישראל והמתירן חדש לו דכל דל"ע שלוש מקרי כולו קציר לישראל וא"כ קוש' המק' רק מהיב' הקריבו אבל הו' לא הו' קש' לי' למא לא אכלו כיון דאין איסור חדש נוהג בשל כבדי דמה בכך היינו מה שנתגדל ברשות כבדי אבל כל רגע הולך וגדול בשל ישראל ומה דעייל ברשות ישראל הוא אכור מן התור' ובש"מ ודאי ל"ג ביטול דהו' הוא עקרו מה שעושהו תמיד ראוי לאכיל' ויתר אבל מ"מ הוא קש' לי' דפסול להקדשה משום אותו מקלע דעיל ברשות כבדי וכסין הוא ואין להאריך כאן בסוגי' ההיא ויתר).

ובחב' הרב כו"ס שצ"א ראוי ברור' שדעת חוס' לענין ספיקות כהרשב"א מסוט' ס' בשם דאמרי' ונשתררה והיא נעמיאם ללמדך טעמ' ס' בודאי וקצתו חוס' מכל' דלמא מספק אכור' דספיקא לחומרא והתם ודאי לא אחזקא איסור' אדרבה בחב' ל' לנעלה עומדת אע"כ דס"ל כהרשב"א וב' דהו' ראוי לרמז'ס דמי' החוס' דחוק ע"ג שגלוש ואני בדקתי בכל הכרך ולא מלמא מ"כ בשם להדי' וכלי' ס' כתבון למש"כ חוס' דכ"ס ע"א ד"ה מ"ל והיינו דאית' שם ת"ר ג"ס אמורי' כפרש' אם נעמא' כו' א' לנעל כו' דר"ע אר' ק"ו ומה גרוס' כו' מגיד לך הכתוב כו' ופירש' מ"ל וקינא אח' אשמו והיא נעמא' דמטמע ודאי דנעמא' ומ"ל או עבר עליו כו' דאי פשיטא לי' דנעמא' למא שותה ואז פשיטא דל"ג למא משק' מגיד לך הכתוב דעל ספק אכור' כו' ומסיים הגמ' מכאן אתה דן לשון ומה סוט' שלא עשה בה טוגג כמזיז כו' עשה בה ס' בודאי שכן כו' וב' החוס' ד"ה מ"ל ח"ל בגורס' רש"י כו' וא"ת ובי אלתערך קרא לספיקא וי"ל הכתוב אכר' קודם שמי' באלו היא ודאי ואע"ג דליכא מלקות כו' עשה איכא ואפי' אם היא טעורה אענה כב' שפ"ע אם בא עלי' כמו על קיב יעש' ולא כשאר ספיקי' כגון ס' חלב כו' וטרע שהיא שזין אע"ג שזריך כפר' מיהו לא חמיר כחייבי עשה.

ונראה לי ברור שכוונת קוש' החוס' לא כמו שפירש הרב כו"ס דקש' להו מכל' דעשת' התור' בודאי דלמא רק בתורת ס' אכר' דהו' א"כ מתרלים הקוש' נדבריהם דלעולם האל' נמ"ע א"ו מעיקרא לא זה הו' קושיותם דהא ל"ק להו כלל מדאמר' תור' ונשת' והיא נעמא' משמע שקרא' ודאי טעמא' רק קושיותם הו' למא באמת לריך קרא לחוסר' כס' דנלא קרא אכור' דמכר' לא מוקמי' לה בחב' כיון דנשת' ואיתרע חוקה מיהו אכתי מסבירא אע"ג דאיתרע חוקה דהיתר מ"מ חוק' לאכור' לנעל' לימא וא"כ להרמז'ס אכתי ספק זה שרי' מן התור' ולדדי' קש' על הגמ' מכל' דהתור' נא לחוסר' בתורת ודאי דלמא בתורת ס' ולספק נמי בעי קרא כיון דנשת' דוכת' ספיקות להקל אמנם להרשב"א כיון דלחוסר' בספק ל"ג קרא דס' מעלי' הו' דעכ"פ אין חוק' להיתר כיון דנשת' וע"כ בזה קרא לגלות דאכור'

לדאסור' בתורת ודאי ומעת' ה' קושי' נמי' יחי' איך שיהי' אפי' בלא קרא ידעי' דאסור' מספק ומה גב"מ לקרא
להורה לנו דאסור' עליו בתורת ודאי דמ"ס וע"י פירוש בתום' דכ"מ לענין אסורא אס' בלא עליו' וא"כ לפי' ינא' לנו עב"ס
דלדברנה פשט' הסוגי' נוח' טפי להרשב"א דלדרי' שפיר מוכיח דקרא' קאי לאסור' בתורת ודאי משא"כ להרשב"ס קאי'
דלמא אחי' קרא רק להורה דבאן ספיקא אסור' והוא הרב כ"ס כ' בדיק' וצ"י תוס' סוט' דכ"ס ע"ב ד"ס ב"ס דנבא"ה
הסבירא מוכרחת כמ"ס דע"י הסתיר' אולה לה קושי' לנמרי והתם לענין מנאן איירי ודקדקו התום' תמיד בלשונם שהוא
ס' דלענין מנאן לא עשה חור' בודאי'.

ודע שכן משמע לי ודאי מפשטות לשון תוס' דגד' ד"ה בשנדקא דסד"א מה"ת להחמיר אפי' למ"ד בעי' ב"ח לאסר'
תלוי רק לענין חיוב אסר' תלוי קאמר ע"ס.

ולדבר פ"ח מלמדי' בענין זה דברי' תשובה' בענין הרב' שכל' ח"ל והא' דאמרי' בפ' בהמ' המקשה (והוא בדף ע"י)
כל בזהמ' תאכלו לרבות את השליש יכול אפי' ילאתה מקלחת ת"ל אות' ולא שליטה וסרי' מכדי אין שליח בלא ובר' ב"ל
קרא ופרש"י פשיטא דאסור' שם יא' ובר' ומשני אסור' כו' אלמא בספיקא וחסא' שם יא' הולד אסור' מן החי' וי"ל
דשם יא' רוב הולד או יא' ראש ודאי ספיקא להחמיר ואע"ג דכפ"ק דב"ק ד"א אמרי' דלכתמ"ל יש מקלח' שלי' בלא ובר'
איכא ס"ס כו' י"ל דה"ק דאיכא נמי חרי' ס' לקולא ע"ס א"כ אפי' שקילין מותר' מה"ת א"כ מלי' דייק תלמודא התם
דאין מקלח' שלי' בלא ובר' מרחק כו' משום דמשמע לי' למקטן סיפא דמתני' כו' אמקלחת קאי בפשטא דמתני' א"כ התלמודא
סמיך אמריכא כ"ד כיון דודע דעיקר קרא' אינטרך לחומך מן העמוד כו' ע"ס בדבריו גאריבית והגם הרב פ"ח רב גונדי'
מ"מ חור' היא ואין מקטין בה שדבריו תמוה' ביותר והנה לכאור' יש מקום מרווח ליישב הסוגי' הלא' לרשב"ס דשם יא' כ"ה
כיון דבריי' מביא' קרא וכיון דע"כ הרשב"ס מודה למ"ד נח"א יש אסר' תלוי ע"כ ספיקות אסור' מה"ת ולפי' מה שסקדמתי
בתחלת זה המאמר אפי' א"ל נריך ב"ח לחייבו נח"א מ"ס פסק הרשב"ס הוא רק אליבא דר"כ דתקן טעם משום איקבע
איסורא אבל אליבא דרבא ור"ז דאמרי' טעמי אחרינא דשייכי רק לענין א"ת ממילא לדברו ספיקות אסור' עכ"ס מן
החור' והם דברי' ברורי' ומוכרי' להמעין היטב א"כ אין דוחק כלל לפרש הסוגי' הלא' לפוס' סנהת ר"ז ורבא דלדברו
ספיקות אסור' מה"ת.

והנה מש"כ דהיינו דפריך ל"ל קרא דאסור' משום חרי' ס' שם יא' ראש או רבו המעיין היטב בסוגי' דר"ס בהמה
המק' דפריך הגמ' אשכחיה דס' דל"ל לאשמעי' דילא' ראש הוא בלוד דמוכח בלא"ס ממסנה דשלי' כו' ש"מ ברור דס"ל להס"ס
דאין חש כלל לילא' רובא רק לילא' ראש (ועל מה שבי' רש"י בב"ק דמייש' לילא' רובו תמה מאוד במהמ"ל וכמה קולטמי
בשחרו בישוב דבריו ועוד דבר בו במקומו) וא"ל לקיים דברי' ב"ח ולעולם לעולם יש ג"כ ס' יא' רובו ואכ"ה ברש"י הפ'
מוכח שפיר ג"כ יא' ראש כילוד כרי' שיהי' גני' ס' לאו מלמא הוא דהא לקושטא עכ"ס משום ס' אחד ג"כ אסור' עכ"ס
מדברנן (וא"ל לך להמעקש ולומר מי שיתבע עלנאן הש"י דב"ק וישוב דבריו גם לרשב"ס יחי' שפיר לא מלמא הוא עיין מש"כ
בא"ת פ"ח ח"א ס' ו' והרב כ"ס ס' י"ד ועכ"ס יש ליישב דק פירש"י דפירש כן בסוגי' דב"ק אליבא דר"א דס"ל כשמואל
בנכוחת דמ"ז אין ראש פוטר בנפלי' ואין להאריך כאן).

וביותר מש"כ בסוגי' דב"ק דבריו אין להם שחר כלל כפרט מש"כ המקשה ס"ל דמשנ' איסור' דאורי' קאמר מלבד
שדבר זה א"ל לקבלו דמכא' לו הוכח' ע"ז דמדאורי' קאמרה ביותר ובלא' על המתירן דכבר סבר וקיבל דמשנ' לאו דאורי'
קאמר' א"כ מה נריך לפרש משום גזיר' וזה ודאי טענה על דבריו שאין עלי' תשוב' מלבד שארי דחוקי' שנדבריו הכתתם
לפני המעיין בנדק'.

ובעיקר קיומנו של הפ"ח מלמד מה שכתבתי בפרק ד"ל הסוגי' קאי לר"י ורשב"א דס"ל ספיקות אסורי' מה"ת עוד יש
 לי ליישב נפטים אחרים ואכתוב השורש בקצרה חזק כנר הקרמתי דברי רש"י דנ"ק הנ"ל ושורש התי' והאי מ"ש הרבנים
 ס"מ וכו"ס כנ"ל דרש'י הוכרח דנ"ק לפרש כן אליבא דר"א דס"ל באמת אין ראש לידה כנפלי' אע"כ משום חשש רובו ומעתה
 החוש מעיר דזה רק ביא' עכ"פ שער גדול מן השל' כ"כ עד שכול לוטר שיא' בו רוב הולד אבל בשער וטע' הרי עינינו
 רואות שאין לחוש וע"ס דנ"ק ס' א"ס' והס"ס דנ"ק דס"ל כנ"ל לר"א אין ראש לידה בע"כ שכל הדיוק דמשנה דשנ' איירי
 רק בשער גדול שיש לחוש בו שיא' רובו ומעתה א"ס הסוגי' דר"ס בהמה הטקס' דתחבטו הרבנים הנ"ל מאוד בשיב' זה
 דעכ"פ מנ"ל להס"ס להוכיח דראש שער ולוידה מהך משנה דלמא העעס כמ"ס רש"י דנ"ק משום חשש שיא' רובו וזהו דבריהם
 דחוקים מאוד (כמו שכתבנו במקומו) ונחנח בדחקו דבאמת פשט דהש"ס למסקנא דקיי"ל דלא בשקאל וראש הוה ליד'
 ס"ל פשט משנ' ככל אנשי איירי אפי' בשער קטן לפי שיש לחוש לרוב ראשו וז"פ מאוד וישבתי שם בסגנון זה כמה דברים
 ומעתה יש לקיים פי' הסוגי' הנ"ל על דרכו של הרב ס"ח מקלת דבריו ולא מטעמי' והיינו דהש"ס פריך ל"ל קרא הק' ספק
 בלא"ה אסור מה"ת משום תרי ספיקא דלמא יא' ראשו ודלמא יא' רובו דלכוס הס"ד דדרשא גמור' הוה קאי' לי' מנכ"ס
 דהנה מסבירא א"ס יא' רק שער קטן שאין לחוש לרובו של ולד רק לראשו אי מקנת ראשו והנה הולד ככללו הוה רובו כנגד
 ראשו ומהיכ' תיתי באמר שמהמעוט הממיו שיא' הוה דוקא ראשו ולא כחלה אותו בשאר ממיו שלו שהוא מן הרוב וכתלה
 אותו בהמעוט וזהו כמו דאמרי' בעלמא כל דברים מרובא קפריס' ובין דלהך ס"ד הוה ס"ל דרשא גמור' הוה ע"כ פריך
 מטכ"ס ע"כ איירי בגובא שיש לחוש לרובו א"כ בלא"ה ספיקו לתומרא משום דנוטה יותר לאיסור דלמא רובו ודלמא ראשו.

ובאופן אחר י"ל דבלא"ה שפיר הק' ספק אסור מן התור' כיון דכל מה שנבנה' הוה בחזקת איסור אבר מה"ת ואינו
 זכא א"כ פשיטא אף לרמב"ם ספק א"ס הותר בשמיט' הא"ס או א"כ כבר יא' לחזק ולא הותר ה"ל עומד בחזקת איסור
 וזה לכאור' פשוט ומבואר ותימא על הפ"ח שלא עמד בו.

והן אמת דמעת' יש מקום לשאת וליתן בהלכ' דא"כ דיש כאן חזקת איסור איך מוכיח הש"ס ב"ק דאין מקלת
 שלי' בל"ו והיינו דאל"כ ה"ל ס"ס ע"ש והא' מה מהני לכמ' פוסקים נגד חז"ל מיהו י"ל במקום תרי ספיקא אמרי'
 ג"כ חזק' שלא נולד עיין תוס' חולין ד"א ובלא"ה כמי' ב"ל כן דאל"כ לכאור' הק' ס"ס דהתם ה"ל משש שם אונס חר
 א"ו ס"ס דכיון דיש ב' ספיקו ה"ל לאוקמי' בשביל ב' דברי הותר בחזק' שנאמר מקורם שלא ילדה וה"ל באחזוקי רעותא
 לא מקוקי' במקום ב' דברי הותר דאין לא לריבן להוית' משש בחזקת ס"ס ולהיות להם כל תנאי' הש"ס ואפי' בשם אונס
 חד כי המכין רק שלא להחזיק הדבר בענין חדש ובשרא זו מוכרחת לדוכא בכמ' דוכת' והוא השורש והעיקר בהש"ס שהביא
 הרמ"א ב"ד סי' ג"א בשם אהל מועד ע"ש ועיקר הטעם כיון דתרי ספיקא מוקמי' בחזקת כשרות ועיין ש"ך בבבלי ס"ס
 אות י' ונאריך דפרט זה להלן במאמר השני ועיקר הראי' הנכונה לזה הש"ס בסוגי' דנדה ר"ס השפלה דכ"ט ועיין קושי'
 הש"ך ב"ד סי' ק"כ בעיקר ל"ו וכן הסבירא בתוס' נד' ד"ב ד"ה התם תרתי וחולין ד"י ואין להאריך בו כאן יותר ומכ"ס
 דכזה ל"ק מה שמקשה בס' א"ס' לנ"ק שהש"ס אינו מתהפך ע"ש הגם כי זה בלא"ה לפי כללו של הרמ"ע בענין ס"ס מתהפך
 לק"מ ואין להאריך כאן בכלל זה יותר רק הראיתי מקום ומשלוש הענין יבואר במקומו בשאלה י"ב.

וכתבו מהר"ט ופ"ח שאין להקשות ע"ד הרמב"ם מהא דקטאם העוף הנא' על ספק יולדת בדמשמע ס"ד דמיר דה"ט
 דהתם לאו על חטא נא' רק להכשיר' בקדשי' ואיסור מהכשר לא ילפינן והנ' לכאור' י"ל אדרבה מהתם קלת ראי' לרמב"ם
 דכנויר דכ"ט אמרי' ר' יוסף בר"ם ס"ל אין שמיט' לעוף מה"ת וחולין שג"כ לר"א ופרכי' והחכי' ריב"ז אומר מנין להש"ע
 הנא' עה"ס שאינ' נאכלת מ"ל והזב א"ל לומר ולקני' מקי' קני' לומר מה זכר מביא על הודאי ועל הס' (ר"ל אשם מלוי)
 אף

אף נקיב' בו' אי מ"ו מניא ונאכל בו' לא אס' אמת דובר שכן איסור ח' מאמר נקיב' ש' אסורי' מאי לאו נביל' וחולין
 בעור' מחקיף לה ר"ל בר' דר"ל ודלמא מחוי כחרי אסורי' ופי' החוס' מדרבנן ומדאורי' אין איסור לדרי' וז"ע אס'
 ההקיש דרשא גמור' בו' וי"ל דודאי הדיקש דרשא גמור' שיש מקב' לזולת נס' אבל מה שאמר התנא שאינו נאכל היינו
 מדרבנן וקש' לנאור' כיון דזה הקרבן כלמד מהתור' איך אמרו חכמי' מנזיל לאוכלו בשביל תרי אסורי' דרבנן (שאינם מנחין
 מעטין אחר כ"א מהקרבן עלמא אלו לא הו' חייבת) והא אכילת קדשים מ"ע היא עיין רמב"ם פ"י מה"ל מעט' הקרבנות
 אכילת החטאת והאשם מ"ע שג"ל ואכלו בו' וז"ל לשאר הקדש' אוכלי' ההבני' וע"ש במל"מ שהדבר כזוט שזכרין עליו
 (ועיין זבחי' דכ"ז) ולרמב"ם כיוח דלולי דגור' התור' לא הו' מבאה קרבן בשבב כלל דספיקא לקולא והי' מותרת באכילת
 קדשים מספק וא"כ אף דאיסור חולין בעורה אי לאו בת קרבן היא ג"כ רק ספק מ"מ הי' הדין כותן שפ' וא"ת עדיף כמו
 שהארבתי ונאחזתי לעיל מכח כמה הוכחת ורק גז"כ מהקישא דמקש נקיב' לומר בו' א"כ אמרי' הדיקש רק לענין להכשיר'
 כמ"ס האחרוני' דאיסור מהכשר לא ילפי' ונזר' התור' רק על ההכשר ועל האיסור לא גזר' תור' בש' וכיון דאין ההכשר חלוני
 באכיל' וספיקא הוא א"כ מה"ל אין מחייב באכילת קדשים אלו דספיקא דהאי מ"ע ג"כ להקל מה"ל ולכן שפיר עמדו חכמים
 ואסרו מנזיל לאכול משום דמתחוי כחרי אסורא משא"כ להחולקי' על הרמב"ם א"כ לבאור' אדרבה מסבירא חייב' ידעינן
 דחייבת בקרבן מספק ואע"ג דנימא אף לדברו אלעזר קרא לחייב' בספק דא"כ מספק אע"ג דספק להחמיר מ"מ כיון
 שיש חשש בהספק חולין בעור' הי' שפ' וא"ת עדיף ולרדך קרא לרבות דמניא' על הספק מ"מ כיון דסברת התור' נכ"מ
 בספיקא להחמיר א"כ הו' קרבן גמור ומלכות התור' לאכול לא ה"ל לרבנן לאסרו באכיל' ולהמנע' מרווח טפי ועיין לשון
 רמב"ם פ"א מה"ל שנגזר ה"ל ב' והלכו' מחסרי כפרה פ"א.

ואגב יש לי דבר קוש' דמוכח בנזיר דכ"ט כנ"ל דרוב"ס ס"ל מדאורי' אין חשש לא משום נבילות משום דאין שחיטה
 לעוף מה"ל לא משום חש"כ ואיכו מוחיב בנז' דל"ת אריב"ל דאמר עברה בנהר בו' ע"ש.

והרב מהר"ט רוצה להוכיח כדעת הרמב"ם משוגי' דביל' ד"ח מדאמר רבא אכר כור' דעתו ליראי ואין דעתו לספק
 דכיו' ולרש"ל הכיו' לרדך בסוגי' מדאורי' למה אין דעתו על ה"ס והפ"ת דחק ואמר ולעמעך עדיין למה אין דעתו עכ"ס
 הא עכ"פ מדרבנן לרדך בסוגי' ובהכרח לרדך שחומר שאפ"ה כיון ד"ס הוא אין דעתו עליו ולכאור' דהאי דחוק' ואין להזהר הכרע.
 והנה מתוס' שם שהקשו על לשון ר' זורא דחייב לא כיו' בלכד בו' וא"ת ובי' יוס' כח נזיר חכמי' לעקור דבר שהוא מה"ל
 דהא בסוגי' דאורי' וי"ל דהא"כ בשב' וא"ת בו' ויש לדרקק שלא כ' כן מלפני' על תי' רמי נרי' דר"י דגורו בו' יש לי
 להביא רא' והוא שפיר עפ' ההקדמ' שהקדמתי בריש מאמר זה דר"י ורנא דנחמו טעם ברי' ס' אבל דבעי' ב' חתיכות
 לא"ת משום מלכות או אפשר לומר זה רק לחיוב א"ת אבל מדאנחה לס"ל עממא דר"ג משום דבעי' איקבע איסורא
 ע"כ הם ס"ל נאמת בספיקות מה"ל להחמיר רק כסוקו של הרמב"ם דספיקות מדנריהם הוא למאי דקיי"ל כר"ג דל"ל
 לעממא הנ"ל אלא בלא"ה מסבירא כל דלא איקבע איסור' שרי' מן התור' לכן דוקא לר"י הקשו דלדרי' חייב בסוגי' דס'
 כיו' דאורי' (ואע"ג שהבאתי לעיל דברי האחרוני' דמשמע בכ"ד שיטות הרמב"ם בהרש"ל דלכ"ע בספיקות אסורי' מה"ל
 ובדמשמע בפרט בריש חגיג' גבי אילעזר קרא ונדנריה' בשבת דקל"ה מ"מ אין תימא כ"כ בהתוס' שנעלי התוס' רבי'
 היו אס' הי' גם בכלל נעלי שיטות כרמב"ם ובפרט שעכ"פ ידעו ש"ל כן וכתבו לכלפולא).

עוד הקשה מהר"ט בסוגי' הנ"ל דאמרי' גזיר' משום התרת תלכו' דיעשה מדאמרו רבנן לכסו' שהיא ח' ודאית
 ואי ס"ד בהרש"ל אין לעשות דמירע ידעי' שגביל ספק לרדך לכסות ומה שפ' בזה הפ"ת אין דחיתו ברור' בעיני
 ע"ש אלא שאני חמה על רא' זאת ולעממי' דמהר"ט למה אינו מניא רא' לשיטת הרמב"ם מלשון מכורש בגמ' דאמרי'
 בחול

נחול מספיקא אמרו רבנן שרז וכסי א"פ מכוס כרמב"ס דרק רבנן אמרו בן ולא דאורי' ותקשי להרשב"א אע"כ
סבט דמבא אין רא' דהא' לשכא אמרו רבנן אין הש"ס אמרו רק שארי אנשי דעלמא בני בלי תור' דודאי במקום
הזה וכל מה דגזרו בעין זה בשביל טעות הית' עיקר החששא בשביל שארי אנשי שאינם בני תור' והם אינם יודעים
אי ספיקות מה"ט להחמיר וצויה' ואביל' לכל מסור והם יאמרו רבנן אמרו שרז וכסי ח"כ מאור וא"כ אין מקום לראיות מהר"ט.
אך הא יש לעיין בזה בתחלת הסוגי' אמה דתמן בשב"ט השותט כו' בגמ' ובהא שיש לו ד"כ מצעי' והא קעביד
כתישה בעפר מחוט והקעביד גומא כד"ל החומר גומא וא"ל אלא לעכר' פטור ופי' התו' משום משאלנ' ותימא א"כ
פטור אבל אסור וחי' משום שמת י"ט מותר לב"ט ולב"ה משום מלות בסוי (ועיין דנא"ש ומהרש"א פי' דבריה') עכ"פ
מבואר דאפי' בד"כ ועפר מחוט יש איסור פטור א"ל רק מלות בסוי דוחה א"כ להבן דנחזק הש"ס פטעמא דכוי אין
מכסין אותם ב"ט מ"ט ודאי מ"ט ספק ואי ודאי מותר משום ד"ר אבא ה"ה ספק לשארי וא"ל בשלמא בדעת הרשב"א
שפ"ר דגם ס' יהי' מותר כיון דמה"ט לריק לבכות ידעה מלפניו איסור פטור אבל אסור אבל לרמב"ם מ"ט דלדרי' מה"ט
א"כ כוי בסוי כלל ולכן לא' לבכות ולדחות כטור אבל אסור והרב כ"י עמד בקושי' זו בנתם ולא גייר דנדריו דקושי'
זאת רק להרמב"ם ולא לשיטת החולקי' ולהרמב"ם קשה טובא בלמת ונדלוי דחזק גדול לפרש וא"ל לאומרו שכל השקלא
וטרי' הכל רק דלא כהלכ' ולשיטת רנא ור"ז דוקא דס"ל בלמת ספיקות מה"ט להחמיר (ובסוגי' זאת בענין י"ט עשה
ול"ח עיין מש"כ בשל"י יו').

עיון ג'

והנה הרב פ"ח נטה ידו להכריע בדעת הרמב"ם דספיקות שרי' מן התור' ואמר דמן השמים אנהירו מהא דר"פ
יום הכפורים דאית' שם דר' אמר ק"ט אסור מה"ט ור"ל אומר מותר איתני' ר"י לר"ל כל חלב לרבות כוי וח"ט ומשני
מדרבנן וקרא אשמכתי' בעלמא ה"כ מכתבא דאי ס"ר דאורי' כוי כסיקא אולטרך קרא, לתחיו ס' ודאי דאי משום
הא לא' דיל' כוי כרי' בפ"ע ובהנה לך צביונה דלר"ל דה"ט מותר מה"ט הך בדיו' דרך אשמכתי' אשר' וא"כ מרתנו
כוי בזהה מ"ט גס כוי רק מדרבנן אסור' לנו אע"ג דהוא לן ספק דודאי שוין הם דקחני לכו יחד ומיהו מר' ליכא
למידק איפכ' מדס"ל ק"ט אסור מן התור' ש"מ הא כוי אסור מה"ט ונכוח מזה דספק אסור מן התור' הא ליתא
דר' הא מפרש לה כוי כרי' בפ"ע אלא הם תמלות דנדריו והרב כו' בשתת צבנריו וכ' שגבר גדול דבר וחוצה ליישבו על הרששא.
וראיתו להרב מחנה ס' כפות תמרי' בסוף יומא העביר את הדרך על דבריו פ"ח אלו וכתב עליו מרורות וכמדומני
שכתעט אין לריק להשיב על דבריו רק אחרי שראיתי שמתקרב לדבר גדולות על סגנון רא' הרב פ"ח ושמעתי בלזני שאין
לורך לערוך בחתיר' קושי' פ"ח על רשב"א שדבריו מובארי' בס' הכל' כי כן דרך הרבני' שכל האמור על ספר אללם
בחוק' ישר ואחרון אחרון נשבר וסבול שלפניו ובאמת יש לתמו' על הרב כפ"ח הכל' ולאבנה האמת לריק אני לעורר
על עיקר דבריו כ' על רא' הפ"ח מר"ל ח"ל יש לתמו' על רא' זו דסוף סוף תקשי לר"ל טכ"ל דספיקא דחלב שרי'
מה"ט

מה'ת והא קרא דמייתי המנא לאסור קלב הכיו הוא מדרבנן ומה'ת שרי' ככל סד"א והא מכל' ועכ"ל דיש ראי' אחרת
 להמיר כל הפיקות מה'ת ונ"ל דהיינו מרא' דאיימי הרמב"ם מ"מ ממזר שהמ' הכתו' ומשם יליף כל האסורי' עכ"ל וזה
 דרך עיקש חזק וסגור הפלגול הנה אף אם יב' אמת דלמק' הרמב"ם באמת ילכו' הא מלתא דס' שרי' מן
 התיר' מדהמיר' התור' ספק ממזר מ"מ הא חזק' דהרשב"א וסיועו החולק' על הרמב"ם ס"ל דה' ראי' לאו ראי' היא ואדרבה
 שם גלתא התור' ולא ילכו' מני' לכל התור' וא"כ עכ"פ אם מוכח מר"ל דס"ל דשפיק' מותר' טה"ת תיתי מהי תיתי מה לנו
 לחקור מהי' למדו ר"ל אם ממזר או מסבירא עכ"פ דעת ר"ל כל זמן שלא נוכח להפוך מאמור' אחר דהלכתי בוותי'
 לגבי' דר"ל או מסתמא דש"ס א"כ דעת ר"ל תכריע וא"ל להרשב"א וסיועו לחלק על ר"ל וא"ל יתאסרו כל חבמי
 ישראל' אחר חתימת התלמוד במאזני' יעלו יחדיו כנגד דעת ר"ל המבואר בש"ס עוד כ' וז"ל ותו י"ס לתמו' עליו (ר"ל
 על הפ"ת) דאיתא ר"ל ס"ל כיו הוא חי' לגמרי וחלנו מותר מה"ת אלא דחכמים אסורי' מפני מ"ע משום דמי' לנכמ'
 כו' ועיין ככ' א"כ והאריך בזה וכמעט אין כדאי להשיב על דברי' בטלים כאלה ואנו מצינו' ועומדי' להבין השקלא
 וטרי' שנגמ' ולגזור מה שכתב הש"ס ובגמ' אמרו ה"כ מסתברא דבוי אסמכת' לר"ל והיכך מדבריו ודברי מי יקום תו
 כתב הפ"ת ומדע עוד דהא מין דקאמר ה"כ מסתברא נמי הוה ס"ל מעיקרא דאף לר"י ספק הוה ולא קש' לי' אמאי'
 אנטרך קרא לתמו' ס' דקמי' ש"ג אבל לא ק"ל אי ס"ד דאורי' קרא לבוי' ל"ל אלא בלבו' ס' אסורי' מן התור' ומאי'
 ארי' כיו דנקיט דבריו' אלא משמע ודאי דלכ"ע ס"ל סד"א לא אסור אלא מדרבנן ולהכי ל"ק לי' אלא אינטרך קרא
 כו' אבל עיקר קרא אינטרך למעוטי' משאר הפיקות דכלהו שרי' מה"ת גלי' דממנא בתלב' ד"ס אסור ואין כאן קיש'
 אלא דקש"ג עכ"ל אומר אני את מי אין כמו אלה דברי' פשוטי' לגר' ד' דבר דחד יומא' וא"ל להפוך עליהם ביאור
 כלל אבל הרב כפ"ס כ' ע"ז וז"ל עוד כ' הרב ס"ת במסקנת דבריו דאין לדחות דזה לר"ל אבל לר"י דסבר ח"ס אסור
 מה"ת ה"ס חלב הכיו אסור מה"ת וא"כ כל ס' אסור מה"ת דאדרבה מכאן ראי' מדאינטרך קרא לאסור חלב הכיו
 מכלל דאמי' ללמוד דכלהו ס' שרי' מן התור' ובוי' ולא מן הכלל לאיסור' כו' והאריך בלשון כפול ושכופל הכל לל"ג
 ואני חמה עליו גם בזה מי הכריחו לכל זה להלביש דברי' הרב ס"ת בשלשונים אחרי' כי באמת דברי' הפ"ת בזה מונגים
 בקל כמעט א"כ לכוחם ומתוך מה שכתב עליו הרב כפ"ת בדרך השנה מובן שהבין כוונתו באופן זה לפי שב' הרב
 כפ"ר ח"ל וגם זה אינו נכון ככל דאפי' אי יבנינן לי' טעמתי' דלר"י חלב הכיו הוא ס' מן התור' ואסור מכל' ללמוד
 הא בעלמא כל ס' מותר' אדרבה מילוף מהב' בזה מצינו כו' לא הנכתי מה הבין כוונת הפ"ת ועל מה ועל מי נזוח
 הרי הפ"ת ביאור היטב דבריו' לבלק מעל ראייחו כל ערעור ושוען ושלא נזכר נוכח בפסוק ער' מדס"ל ח"ס אסור
 מה"ת ה"ס כיו דתני בהך דרי' אסור מן התור' ובוי' ס' ונוכח דלר"י ס' אסור מן התור' וע"ז כ' הפ"ת לר"י כיו
 דרי' הוה ולא איורי' כלל בש' וא"כ אין דברי' הכפ"ת ענין לדברי' הפ"ת משם כמעט חזקן והורה בשעורי' וא"ס כוונתו
 לטור' דברי' הפ"ת וראייחו השנית שב' ומדע עוד כו' הא בזה כוונת הרב ס"ת דקש' אי בהרשב"א א"כ מתחל' בטרם
 דמשיק הש"ס דלר"י כיו דרי' בפ"ע למה מקשה לר"י רק אינטרך כו' דקש' גלי' משמע הא אי הי' שייך לומר דקרא
 אחי' להורת' ס' חלב אסור הוה שפיר והא לרשב"א להא' ל"ג כיון דכלל התור' כך הוא ד"ס אסור מן התור' וא"ס ע"ז
 כוונת הרב כפ"ת להשיב דלעולם י"ל כרשב"א וגלי' התור' כאן ס' חלב אסור וטילוף מני' לכל התור' הרי דבריו לא
 יתקיימו דא"כ לקושטא דלר"י דרי' בפ"ע ולא אחי' קרא לאסור ס' א"כ תקשי להרשב"א מכל' ס' אסור מן התור' ובע"כ
 יאמר הרשב"א וסיועו ל"ג לזה קרא דמסבירא ידעי' ס' אסור או דילפי' מדאינטרך להמיר' ס' ממזר או כפ"ג וא"כ
 חור' שאלת הפ"ת למקומה עוד כ' הרב כפ"ת ח"ל ותו היסוד שהנתי הוא רעוע' מעיקרא דרי' ס"ל דבוי' דרי' בפ"ע
 כדאי' בגמ' והולך לרבות לאסור דמי' כמ"ס רב אידי בפ' דס' שפיר' כו' ולא הוה ידעי' איסור' א"כ ל"ס לומר מדאינטרך
 לאסור

לאסור חלב הכיו מכלל דשא' ס' שרי' דבשלא' אס' כיו הי' ס' אסור' לומר מדליטערך בו' מכלל בו' או היינו עושים
בנין אז לאסור מבין כלהו ספיקא אבל השתא דכיו ברי' בפ"ע בו' אני מודה ונא שנאלמתי דומי' לא אדע מה להשיב
על דברי' כאלה והוא כותב נגד דברי' עזמו ואין דבריו נוגעי' כלל בראיות הפ"ס לא במה שהביא רא' מר"ל ולא במה
שהביא רא' מדלא פריך לס"ד ערס שקידש דלר' ברי' בפ"ע לר' ל"ל קרא דבריו האל' שהם ידועי' לכל אינם פוגעי'
ואינם נוגעי' כלל לדבריו הפ"ס ומה שחמה שוב על הפ"ס שהרב מהר"ט סתם דהסוד שלא תקשי לרמב"ם הק' בוי' און
אין מזה סתור' כלל לפ"ס וראיות יתנו עדין ויזקן ומה שהאריך לבאר דברי' מהר"ט פשוטי' ביותר ואל' ביאור סוף
דבר מה שכ' הרב בפ"ס שאל להראיות לתלמודי' שלא יזיק דעתם עליהם לומר שהם מביאים רא' ברור' בו' ע"ז אומר
אני מיימת כל עם ה' יתקבלו קנאת סופרי' חרבה חבט' לשלל ולהביא רא' נאלה בסגנון הפ"ס ואז ג"כ לרוך לשום
לל בלמח מה הי' דעת הרשב"א בהבנת הסוגי' ובסילוק ראיות הפ"ס ומתוך זה רוחא שמעתתא .

לבר ראה זה מלמדי להרב נאר יעקב שכ' להשיב על הפ"ס על עיקר דבריו שיסור מוכח אללו דהני חרתי כיו
וח"ס דמתני' בהדרי' שון הם שנעלמו ממנו דברי' החוס' שם ביומא דר"ה דחוי' לדרופי דלכבי לריך ר"י לפרושי' טעמא
דל' דה"ס אסור מה"ס משום דחוי' לדרופי אע"ג דהבדלי' מפיך לה מכל חלב לרבות ח"ס משום דסר"ל עיקר דרשא
לכיו ולענין ח"ס אסמכת' ע"ס ועענה עמוה היא על דברי' הפ"ס גם על הרב כו"ס הנא אחריו וסיפר בשנח ראיות
הרב פ"ס יס לתמו' שיעלמו ממנו דברי' חוס' אלו ונראה לפרש כיוונת הפ"ס דרדאי' משמע בש"ס דמסתבר דהני חרי
מיילי דין א' להם שניהם דאורי' או שניהם דרבנן דהא אמה דמפרש ר"ל בח"ס אסמכת' בעלמא אטרי' ה"כ מסתברא
מדתני כיו ובכיו ודאי' אסמכת' דאליטערך קרא לש' ולכן גם בח"ס אסמכתא ודחוי' ג"כ דמפרשי' לר' כיו ברי' בפ"ע
היא כרי' שיהי' כיו דאורי' ודרשא גמור' כמו ח"ס להדי' ומה שכ' חוס' ככל' הענין כך דודאי' אין זה רא' ברורה
ומופת חותך כ"כ רש"י ג"כ לדחוק דלאו נחלש מת' מתמיכה ודאורי' ודאורי' וכל דרבנן וכל מקום דנקיט הפ"ס הק'
מלמא בזה לישנא ה"כ מסתברא כך פירושו שכן מסתבר שבו אבל אינו מופת חותך ולכן פירושו חוס' שפיר דמ"ס
אמר ר"י טעמא גבי ח"ס משום חוי' לדרופי דלולי כן אלו הי' אין סברא זו בעולם הי' ראוי לדחוק דח"ס ודאי' מותר
מה"ס ודרשא דכל לענין ח"ס אסמכת' אע"ג דלענין כיו הוה דרשא גמור' אבל עכשיו דיש סברא לומר ח"ס אסור
מה"ס מפקי' מני' תרומי' כיו וח"ס ומסתבר לן לפרש כל הבריית' דדרשא גמור' לתרומי' וא"ס גם דברי' הפ"ס הנמ'
כו' ומה דנדחק הפ"ס לומר לר"י כיו ברי' בפ"ע ולא ראה לפרש דלר' ח"ס אסור מה"ס וכיו ספק אסמכת' כיון
דרדאי' לפרש שניהם נכו' כיון דמתנו בהדרי' וזוהי הוכחה הפ"ס למקומה דחוי' דמסתבר לפרש לר"ל שניה' נאסמכתי'
לח"ס וגם לכיו וקאי' לשיטת הרשב"א הא כיו בלמח כיון דספק הוא אסור לן חלנו מן החור' והבין .

ולכאורדה הי' נדא' לי להוסיף על ראיות הפ"ס באופן שהי' הרא' יותר חזק' ולא כמו שכתב הוא דרך מכת
הדמיון בעלמא דתני' להו בהדרי' אלא באופן יותר קשה ואין דמיון לדברי' החוס' הכ"ל והוא דפשוט לכל ונדע כל ענין
אסמכת' דהיינו שדבר שאסור' חמשים אסמכו' אקרא ענינו שעשו זה כדי לחזק האיסור יותר ע"י סמיכותו לקרא אבל
לא שייך לומר דבר שהוא בלתי' איסור מן החור' משם מכת סברא או דרשא אחרתא שיעשוהו אסמכת' לדבר אחר
דא"כ מגרע גרעו לעשות מאיסור חור' אסמכתא ומעתה האבנן החוס' פירשו היטב דלולי דכתן ר"י טעם בח"ס דחוי'
לדרופי הי' מקום לומר ח"ס לא מסתבר לאסורו ונפרש עיקר דרשא דכל לכיו דברי' בפ"ע ואסורו חור' ואכמי' שרבו
לאסור ח"ס אסמכו' ג"כ להך דרשא דכל כיו לחזק האיסור יותר אבל לר"ל דס"ס ח"ס מותר מה"ס א"כ ע"פ כל הברי' י
רק דרך אסמכת' נשנית וכל לאו דרשא היא כלל דהא ח"ס מותר מה"ס וגם לכיו לא אית' דלא שייך למדרש קרא
לכו

מאמר שני

לכיו דקמי' ש"ג והנה להרש"א קושטא דמלתא כיו אסור לן מספיקא מן התור' ח"כ איך עשו חכמים מאיכוד תורה
אסמכתא והון לרעתא הוכחה יורה.

מיהו שז דקדמי' נדבר ונרא' שגס זה חין הוכח' נדיר' דאשכחן כמי בשאר דוכתי' כה"ג דאע"ג שניפיק לן באמת
דבר אחד ממקום אחד סמכו' על ענין אחר ואביא לדוגמא שני עדים בשם' חולין דע"ו כל בנהמ' תאכלו לרבות את
השליא יכול אפי' יתזה מקלחה ח"ל אותה ולא עליה ופרכי' מכי אין שלי' בלא ולר' ל"ל קרא קרא אסמכתא בעלמא
הרי לדרי' אע"ג דקושטא הוא דשליא אסור' בלא"ה מה"ט מ"מ אסמכו' אקרא אחרניא (ועיין מה שכלבתי בסוגי' זאת
כבר לעיל בעיין הסמיוך) ונחמ' חולין דק"ב וזכורת ד"ו הטמאי' בו' אע"ג דאסור משום טע"כ והניחו דוגמ' מב"מ
ד"ל גבי והתעלמת ע"ס.

ודע שלבאור' יש מקום עיין דלר"י דקיי"ל כותי' ח"ט אסור מה"ט מסקי' כיו נרי' ב"ע הוא ואנן קיי"ל כיו
ספיקא עיין רמב"ם פ"א מה"ל מאכלות אסורות ופ"ט מה"ל שגגות דק הא לאו קוש' כיון דהך מלתא דכיו כלוגת'
התנאי' עיין חולין ד"פ ח"כ הך תנאי' דכל חלב בו' מצי סביר בהא נרי' בפ"ע היא ויהא לא קיי"ל כותי' אלא שקושטא
דמלתא קאמינא דבלא"ה העל' הכ"ט בפ"ט מה"ל זכורים מדפסק הרמב"ם שם כיו חייב בכל המתכות עיין חולין דף
קל"ב דע"כ איירי בכיו נרי' בפ"ע והנוסח' בפ"א מה"ל מ"א הכ"ל משוכת ע"ס וכן הוא בב"י ובפ"ק י"ד בו' כ"א ועיין
מה שכתוב במאמר ג' עיין ה'.

ובהא ח"ט כמי מה שראיתי בס' באר יעקב חלק י"ד סי' קס"א (נדבוס דע"ג) שהקשה א' מהרבני' חבירו מכל'
באמת ללמוד בכל אסורי' שבתור' דח"ט אסור מן התור' (ולרמב"ם אף באסור טמון כמו שכ' בפ"א מה"ל גזילה וה"ל
גזירה אסור לגזל ח"ט מה"ט) מחלב דחמיר וענינו ברת ותי' הרב המהר"ר ב"י דה"ס דנכל טרבי' ח"ט וביו נרי' בפ"ע
ופי' דגם מהכיו שהוא רק באסור לאו ח"ט אסור מן התור' ודפח"ס אלא שאזכר בענינו לגזיז' דלהלן קיי"ל כיו
ס' הוה כמ"ס רמב"ם פ"א מה"ל מ"א ואשתמטי' דברי כ"מ ונ"י ופ"ק הכ"ל ועיין משא"כ בו להלן מאמר ג' עיין ג'
ומה שכתוב בשאלה י'.

ובעיקור קוש' הכ"ל מכל' ללמוד שאר אסורי' דקילי מחלב י"ל בלא"ה כיון דיש סברא לאסור ח"ט משום דחוי'
ללרופי לכן מסתבר ללמוד שפיר כל התור' מחלב ואדרבה בהא יש ליושב עיקר קוש' תוס' הכ"ל דה"ט דנקיט ר"י הך
טעמא כדי ללמוד כל התור' מחלב ולא באשר שאנו חלב דחמיר בברית (ומדוי דברי בדברי ס' ב"י הכ"ל אשור על שג'
עזומה שכל בו הוא ואחד מחביריו ממש לא יאומן מחכס מחבר חיבור בענין פלפולו בספיקות פלפל בענין דשיל' בריש
ביתא שכ' הרמב"ם פ"א מה"ל י"ט לש"ל הא דר"א כל דשיל' אפי' ס' דרבנן אסור ס"ל כר' אברי' בריש המסכת' גבי
שוקט' תרנגולת ומלא בה בליט גמור' בו' דמשנינן לרבה דס"ל משום הכנה לא גזיר' אטו י"ט ח"ט דלא שביח והקשה
ומאי בך דעכ"פ אסורי' ב"ט אחר שנת משום סד"א דלמא נולדו היום וגם ב"ט דעלמא מיה בך דהוה ס' דרבנן
הא הוה דשיל' וספיקא להחמיר ע"ש דברי חלוטות הן בלי פתרון דאטו לר"א הפירוש שאנו מסופקי' דלמא אלו נולדו
היום היו עינינו רואות שלא נולדו רק הפירוש דלמא הי' ראוי לכך להולד היום ור"ל דנעמדו אחמול בשבת ואסורי'
משום הכ' חלב ב"ט אין קש' אסור באמת רק גזיר' וע"ז שפיר משני' דלא שביחא ומשם אי אפשר לי לליר' במה
ואיך כפל בעשות צוה).

ודע ששמעי' מדברי מהר"ט ופ"ט בפלפולס בענין כיו והוא הנדור והאמת דלדעת הרמב"ם חלב הכיו מותר מן
התור' לאוכלו ואע"ג דהוה ספק בדוכא אי חי' אי בהמ' וקמי' שמי' גלי' ולא דמי' לבאורה לשאר ס' אסור אלא שזס
חשדן

חזרון ודועה כללית ומה שב' הרמז' פ"א מה"ל מ"א ופ"ח משננות שאין בו כרת ל"ד אלא גם איסור דאורי' אין
 לנו בו וכן במשנה דבבב' פ"ב כיו חלנו אסור ואינו ענין כרת ה"ה דאיסור דאורי' לזכר וכך למדתי מעולם בפסוק
 ולא הולכתי לביתו רק שאלתי להרב כרת חמרי' הכל בסוף יומא שבראש פנים לומר דמי דתוס' ס' דיינא י"ל
 אפי' לרמז' מן התור' להחמיר (ובעיקור ענין זה דספיקא דדינא לענין אי שך צי חזקה דכרז בו בביאור רחב במאמר
 הסמוך ע"ה) ואני מלאתי ראיות ברורות לדברי האחרונים דלא בהכרח כפ"ת חדא דמשמע לי כן בר"ן דבולא דף למ"ד
 גבי ס' בין השמשות ע"ה ועוד מוכח כן מחש' הר"ן ס' כ"ה במי שנשבע שלא יהי' שבת בעד פלוני אם מחויב ללכת
 קודם שבת יכול להתיר נדרו קודם שבת דכרז חל נדרו וב' דשיך בהלב' ריש פסחי' ר"ד דב"ג חמץ מ"ו ולמעט' בו'
 אך ביום הראשון אי משמעתו קודם יום הראשון בו' אם לאו וביון שדכרז שקול וחלוי במחלוקת של ראשונים בו' וב'
 דחלוי במחלוקת הרמז' והרמז' צענין ס' דלהרמז' כיון דספיקות מה"ל להקל א"צ ללכת קודם שבת ש"מ אף כס'
 דדינא לרמז' מה"ל להקל (ומזה נשמע כלל בלשון הרמז' אע"ה שב' אין בו כרת מ"מ אין משמע מזה שהוא איסור
 דאורי' וכן אוכיח כלל זה להלן מאמר ו' עיון ר' ע"ה) ובענין ס' בה"ש עיון עוד להלן מאמר ג' עיון ב'.

עוד נראה להביא רא' מיבמות דף ג"ב מיימי פלוגתא דר"ע וחכמים אי יס ממזר מיבמה לזק דר"ע לעמי'
 דאין קדושין חופסין בח"ל ס"ל יס ממזר בו' ואין קי"ל כחכמי' וכ"ה הרמז' ס"ג מה"ל יבוס ואכ"ע ס' ו' ועיון טור
 אכ"ע ס' מ"ב סעיף א' וכו' קנס שכלפלו אי אסרי' מדרבנן ועיון חוס' ככ"ד ובכרע בקדושין דס"ו ע"ב מנזר דדין
 קדושין חופסין בח"ל ושאין מהן ממזר שייכן כהדרי וזהו קי"ל דמסופקי' בפירות הספוק אי קדושין חופסין ביבמה
 כדאי שס ביבמות וכ"ה הרמז' פ"ד מה"ל אלוות ואכ"ע ס' מ"ד וא"כ הוה ס' ממזר בספק דדינא אכ"ע כיון שהחיר'
 החיר' ספק ממזר כדאי' בקדושין דע"ה אף ס' דדינא החיר' ועיון מה שאכתוב בזה עוד להלן מאמר ג' עיון ס'.

ובבבב' דמימי פלוגתא דר"ע וחכמים אי יס ממזר מיבמה לזק דר"ע לעמי'
 מש"כ תוס' בחולין ד"ה ע"ב לענין ספק בכורה דנגד החזקה לאוקמי בהמה בחזקה שלא ילדה יס חזקה נגד' והעמד
 הולד בחזקה שאינו קדוש דבבב' כיון דאינו קדוש רק בלאחור לאויר העולם ושעמה אם דיינין על חלב הכו' ס' ח'
 ס' בהמ' יס לאוקמי החלב ג"כ בחזקה היתר והחלב מותר במעי אמו מיהו היינו דוקא לר"ל בחולין דע"ה דאפילו חלב
 חלב מן ט' חו חלנו כחלב ח' אבל לר"י ב"ט חו חלנו כחלב בהמ' וזהו ר"י ור"ל לעמימי' ובה"ח' ושמעתי א"ח' שחכמי'
 אחרים כוונתו ליה ושב"ס שער המלך הביא בזה נסח' א' מחכמי' אשכנזי אלא שאמתי' אינר שדרך זה לא הוטב צעיוני
 כלל מלבד דהך חזקה שב' חוס' הכל בחולין לא ברירא כ"כ כיון דהך חזקה לא שייכא עכשיו כלל דהא בע"כ נוכל
 לפטנו ולבאור' הא חזק' ילפגון מקרא בחולין ד"י ו"א ומנגע ע"ה וי"ל דהיינו דנוכל למילף שס' היבא דעכ"ס י"ל
 דעדיין הוא ממש כמו אז משה"כ לומר כיון שנכרז זה בטעם שנוכל לא ה' קדוש דבבב' כיון שעכשיו ספק אסרי'
 אוקי' חזקת' קמיימא שאבתי אינו קדוש הא ע"כ אינו כמו אז דהא ע"כ נוכל וזה"ה בספק חלב ואמת שכלאור' אשכנזי
 במי כהכל' לענין חזקת איסור א"א יוצא מאיסור לאיסור ר"ל להטכורש' בהמ' בחזק' עומדת ר"ל חזקת איסור אמ"ס
 ואס' נוכל ספק בשחיט' אסור' אע"ה דע"כ אינו בחזקה קמיימא דהא ממה לפטנו אלא יוצא מאיסור לאיסור וביון
 דנשעה שנוכל ה"ס ה' בע"כ אסור ג"כ עכשיו אסור ה"ה בהפך לענין חזקת היתר ועוד נאריך בפרט אלו להלן
 במאמר' הסמוך' אלא שעוד שייך צענין אחר הנה במאמר הסמוך עיון ד' נדבר נאורך במה שכלפלו גדולי האחרונים'
 בכל ספק דדינא שאינו ספק במילואות כלל רק מסופק לנו הדין היבא אי שייך בהא לומר חזקה ושורש מחלוקת וספק
 זה הוא ברש' מ"ה קדושין דף ה' נאבנ' דמתן הוא ואמר' היא בר"ן אי שייך בהא לאוקמי אחזקת פני' ודברו בו
 הרב'

הרצ' בפ"ח ושאר אחרונים וזאמית לכאור' מסנרד כותנת דבהא ל"ס כלל חזק' דהא א"נ מסופקי' היכא נאמר דין זה מהקב"ה למשה רבינו ע"ה ואיך שייך חזקה וכו' נוכל לומר חזק' ושכך נאמר ושם נאריך בזה ומעת' ספק זה רבוי דלא ידעיקן אי כיון מקרי או בהמ' וכו' שייך לומר בשביל חזק' לומר שפי' הוא וקלסה מותר ועוד נרא' לי דאפי' אי אמרי' גם כהא דאמר' הוא דקדושין הנ"ל דביון דספיקא דדיונת הוא מוקמינן לה בחזקת כנוי' היינו דוקא התם דאילו באמת לא נחשאר בסיוי פרט זה כלל לא לבאן ולא לבאן או יהי' קדושין אם לאו רק נמסר לשכמים כמדוע שכתב גופי' תור' נמסרו לשכמי' כפי סברותיהם וכמו שהארכתי בכלל זה במאמר הראשון משא"כ נכחי שהא דבר טבעי וטליות שהא בע"כ בהמ' או חי' (למ"ד ספיקא ולאו דרי' בפ"ע) זה נחנדר בעלמותו האמת ע"כ למשה רבינו ע"ה וזאמית עד לעלמו ח"כ אע"ג דבררנו דלא יאל לנו מכלל ספק ולרמב"ם דכלכו ספיקות שרי' מן התור' אף זה ביון דספק לנו מותר לנו מן התור' לאוכלו אבל עכ"פ חזקה לא שייך זהבין זה.

שוב נרא' לי להניא ראוי' לדברי דנכס"ג לא שייך חזק' ממה דקא' לכאור' בחילוק דף כ"ב גבי דמספקא לנו בתחלת הליהוב דקתני פסול או משום ספיקה או דרי' בפ"ע והרמב"ם פ"ג מה"ל אסורי מונח ופי"ז מה"ל מעש' קרבנות פסק ספיקא הוה ומה' פסולי' בין לחורי' ובין לבני יונה וקשה גבי ב"י טוקמ' בחזקת קטנות והדברי' מנארי' בתום' יבמות דף ס"ח ע"א דה' רישא פסולי' כהונה וכן מנארי' הדברי' היטב בחשבו' מהרי"ט ח"א סי' י"א דכל שאנחנו מסופקי' עדיין בקטנות או גדלות שפיר מוקמי' אחזקת קטנות וכדנר בכלל זה במאמר הסמוך אע"כ היינו דהתם הוה ספק בטבע המליאות ל"ס לומר כן והנן (ואגב דע שיש שם בלשון התוס' פליאה עגומה נד"ה והניא א"כ כיון שהניאו ליד גזר כו' ואיך יוכל ידי כדור בקרבן שאינו קרב למונח שוב לאח' ראיתי במל"מ פ"ד מה"ל מע"ק עמד בו והנאני וארמנו בקלר' מה שכל כעת אפשר ובלק"ה נמי קשה לי מאי מבעי' להש"ס הא כשיגדלו כשרי' ולת"י א' שפיר לכן י"ל בכוונת תי' ב' דנפ"מ לענין לעבור בכל תאחר עיין ריש מס' ר"ה ואי אמרי' דרי' בפ"ע יש בשניהן פסול גנוק ועוד נד"ה דעכשו פסולי' אבל אי משום ספק לא עבר נד"ה כשהניאן ליד גזר דלקושטא בהכרח הביא ג"כ פסר וראוי להקצרה רק לא עכשו ולכשיגדלו ראוי להקצרה ועיין היטב נד"ה גבי אמר ולא אפרים בר' ואבמי אריך לכניה) ועיין מש"כ בסוגי' זאת דתורי' לעיל מאמר זה עיין א'.

ודע שאמרתי דבר בפלכול הלב' ודרוש כהא דא' נב"מ דפ"ו גבי איפלוו נרקיע' כס' בשרת קדמה או שער לנן הקצ"ה אמר טהור ומתיבתא' אמרי' טמא מאן טמא רבה כו' טהור טהור וכ' רש"י טהור לפי מה שכתב בתור' ומחוסר ביאור והנה הרמב"ם פ"ג מה"ל טומאת נרעא פסק טמא וכ' שטומאתו כס' ועיין ת"יט מס' נעמי' שדקדק מכל' לרמב"ם שטומאתו בספק והנה בלא"ה יש סברא אע"ג דקיי"ל ס' נעמי' להחמיר שם זה יאל מן הכלל עיין ת"יט וא"כ להרמב"ם נכנס בכלל שאר ספיקות שנתור' דשרי' מן התור' ואסורי' מדבריהם והיינו שהקב"ה אומר טהור מדיון תור' והם דברי רש"י שדיון תור' טהור ומתיבתא דרקיעא דברו לפני הדרבנן שראוי להיות טמא כמו כל ס' וממילא א"ש שהרמב"ם פסק טמא והיינו מדרבנן ומספק והכל שפיר ומה שכתב בענין זה בשו"ת פנים מאירות ק"ג בהקדמ' עיין מה שאכתוב בו להלן במאמר ה' והארכתי בזה עוד בדברי דרוש' כאן בפצורי' למס' ב"מ ע"ש ועיין מה שאכתוב בו קלת להלן מאמר התשיעי עיין ז'.

לכאורה נרא' להביא קצת רא' דספיקות אשורי מן התור' מכא דאמרי' נגד' דמ' מופלא סמוך לאיש דאורייתא
 וילפי' מקרא ע"ש ברש"י צע"א ד"ה כי יפליא והא' בשעת הקדש' ס' אש יביא ב"ש ואש לא אבתי אינ' מופלא סמוך
 לאיש ואמת דאית לן חזק' דרנא ורוב מביא' ב"ש בזמן כמ"ס תוס' שם ד"ה ר' יוחנן א"ש אך לפ' טובח מכאן
 דאולי' ב"ר (ונפרט בזה דהוה בחוקת קטנות עיין מה אבחנו בכלל זה להלן מאמר ג' עיון ב') וב"ש דאין לנו לזיל
 ב"ר או אי' לא הוה רוב א"כ מה"ס אין בשעת הגדר איסור כלל ומותר לאכול הקדשו מספק והנה בתוס' הנ"ל ד"ה
 ר' יוחנן בקושיות הקשו דהוה התרא' ס' וסאי' לרד' להתרא' ס' ואפי' אי' שמה התרא' מאי בכך הא מותר לאוכלו
 חיבך מה"ס מס' טרם שחידשו התוס' דיש רוב רק התוס' לטעמי' לרוב האחרוני' ס"ל כשיטת הרשב"א צענין ספיקות
 אבל דע שפ"י הדברי' האל' כל' לבאר דברי הרמב"ם פ"א מה"ל דברי' שפסק בנן י"ג שני' וי"א אפי' לא הביא ב"ש
 וי"א לשם מי נדר נדרו טה"ס וזוהו המל"מ שהוא נגד' הגמ' דפרד' בסוגי' הנ"ל אר"י וריב"ל האי לאק"ו ה"ד אי' דלא
 אייתי' ב"ש קטן הוא ע"ש והוא באמת קושי' עמומה מאוד ופלא שטא' כליו לא עמדו בו וכל' דקשה בלא"ה נמי איך
 טעה רבא בזה ולא ירד לסוף קושי' זאת וגם על ר"י וריב"ל יש לחמו' ונ"ל לפרש דהנה יש להקשות ככל' מנא ידעו'
 בשעת הקדשו שהוא סמוך לאיש וכיון דספיקא שרי' מן התור' לא חייל הקדש או נדר כלל בפרט דהוה בחוקת קטנות
 וי"א כדעת הרמב"ם הנ"ל שפיר דנודאי הוא עכשיו סמוך לאיש דבנן י"ג שני' וי"א לעולם ה' איש להא' מלתא והנה
 א"א חזק הוסיף בלאחר זמן וכל רגע מעכשיו שיביא ב"ש הרי הוא גדול א"כ שפיר מקרי מופלא סמוך לאיש ר"ל משע'
 זו ראוי כל רגע להיות איש ומעת' י"ל ה"ס רב המנוכח הוה מפרש אליבא דר' וריב"ל דנ"ל חזק' דרנא דרוב מביא'
 ב"ש ומזה הוכיחו ריבא דחזק' הוסיף בלא"ה משום דקאי' להו דין מופלא סמוך לאיש מנא ידעו' אע"כ ה"ס שהוא סמוך
 לאיש כל רגע שיביא ב"ש ולכן הק' שפיר ממתיני' אי' לא אייתי' ב"ש קטן הוא דאיכא וי' אפי' בלא ב"ש אייתי' ב"ש אפי'
 בן י"ג וי"א נמי קטן דאי' ס"ד שהוא גדול או אפי' בלא ב"ש א"כ בלא"ה שפיר מופלא סמוך לאיש ומנ"ל להמליך חזק'
 זמן בלאחר זמן אבל רבא מטעי קטעי' ר"ל שטע' בדעת' דה"מ וסגיר אף דה"מ ס"ל חזק' שלו מכת רוב דודאי יביאו
 ב"ש בנן י"ג שני' וי"א ורי' וריב"ל לאו מכת הוכחה הנ"ל אמרו למלתי' וממילא דמני' נמי סגרי' אשתו' ל"ל כלל ב"ש
 דהא ע"כ בלא"ה איכא רק מסבירא אמרו ולא מהוכח' דהא הוכח' ע"כ ליכא לסברת רבא דהא ידעו' שפיר דהוה
 מופלא סמוך לאיש מכת רוב ולכן רבא לפי סברת' עמיו טעה בהנחת דברי' דה"מ לפי שהוא יחס סברתו גם לרה"מ
 אבל לקושטא ודאי לא טעה רבא ולא ה' בעלם מעין חכמתו לעמוד על קושי' זאת הא' לאח"י ה"ד אי' דנ"ל ב"ש קטן
 בו' לה"ט דס"ל אפי' לא אייתי' ב"ש נמי גדול וא"כ אדרבה יש לפסק הרמב"ם בזה רא' מרבא ורי' וריב"ל מדלא חיישו
 להך קושי' והש"ס שהעלה בקושי' הא' דרי' וריב"ל ה"ט דס"ל להגמ' בלא הוכח' אין להמליך לומר ת"ז בלאח"י רק א"א
 ליתא להא דרבא ואמרי' נמי דלרד' דוקא ב"ש אף בנן י"ג וי"א או יחי' להם הוכח' וכן הבין רה"מ בדעתו וא"כ יש
 עליהם תיובתא וזי' לאו הכי בלא"ה לא מסבירא לה"ס לומר קויתוי' ונקיט הש"ס לשון תיובתא צאנאן זה אי' כימא
 דהוכח' אמרו למלתי' (כי ממנ"ס בלא הוכח' בלא"ה לא מסבירא לה"ס) אבל קושטא מעיניהם לא בעלמה רק הם
 אמרו מסבירא וכן הבין רבא באמור ולכן אע"ג דבהא דס"ל ת"ז בלאח"י מסבירא לאו הלכת' כוותי' דלא מסבירא לה"ס
 אבל בזה דס"ל לרי' וריב"ל ורבא ע"כ בנן י"ג שני' וי"א א"ל להביא ב"ש (כדי שלא יקשה עליהם התיובתא) נודאי
 הלכת' כוותי' ועוד דאפי' דה"מ לכפשי' ג"כ מאי למסגר כך רק מדהוה דיריד' לי' לרה"מ דרי' וריב"ל ע"כ לאו מסבירא
 אלא מהוכח' אמרו ככל' מזה הוכיח דס"ל דלעולם לרד' ב"ש וע"כ הק' עליהם תיובתא ומה שאמר הש"ס דרבא מטעי'
 קטעי' ר"ל שטעה רבא בהנחת דברי' דה"מ והבין.

והנה לבאור בלא"ה יש לי להקשות על קושי רב המנוח. הא' לאח"כ ה"ר בו' ד"ל' מתני' נקטה לאח"כ משום דלא א"ל דריק' ואם א"ל לבדוקי מוקמינן לי' בחזקת גדול כדבא אהל חוד סומן בבתם לא חייש' שהביא ב"ש אלא שבא"ה בחבני דה"מ מפרס אביי' דל"ל חזקה דבא ונכא' יש ליישב מה דקשה בגמ' לבתר דהקס' עליו' דר"י וריב"ל ממש' הקס' ר"י מבריי' דאם לרבנן בו' דהוה כיוחא ועוד לקרא ומעת' י"ל ר"י ס"ל במשנ' י"ל ככ"ל דאחר זמן מהסתם מוקמי' בחזק' שהביא ב"ש לכן הקס' מבריי' דרדיו מקרא' אים לרבנן שא"ל להפליא ואי ס"ד מקורס גמי למה נקוט בן יג"ש דהא בבריי' ל"ש לפרס גמן הסתם דקרא' לאו להורות דין חזק' קאמי רק דינא והלבטא דגדול א"ל להפליא.

ודרך הפלגול נרא' עפ"י לקיים גירסא' בגמ' מתיב רה"בי לרבא לסיוע לר"ה ומסק' מהרש"א לרבא דלכאור' יש לרקדק בש"ס גופא הקדים הוא בו' ר"ב ס"ל מסל"א דרבנן פשיטא א"ל לפרשו לבאור' אלא דלכאור' איפכא' יש לרקדק ד"ל דר"ב נמי ס"ל מס"ל דאורי' אלא דס"ל דלר"י להביא ב"ש דוקא אף בן יג"ש וי"א וז"ל חזק' דרבא וה"ל התראת ספק כקושי' חוס' ונכא' י"ל דל"ק דהחוס' בחולין די"א ע"ב הוכיח' דר"ב ס"ל הת"ס שמה התראת רק אבתי י"ל מדלית לי' חזק' דרבא עכ"פ עכשו אבתי לא ידעי' אי יביא ב"ש אס' לאו וא"כ אבתי ס' אס' הוא מופלא סל"א ור"ב קאמר דעכ"פ עכשו אינו לוק' אמנם לספק רמב"ם להלכ' ל"ל בן יג"ש וי"א ב"ש ועוד להרמב"ם ממכ"ס אי לית לי' חזק' דרבא ביון דספיק' מן התור' שר' ל"ס לומר כלל מופלא סל"א דאורי' כיון דאין ההקדש אי הנדר יחול כלל מספק אמנם הא' מלתא דספיקות פלוגתא דאמוראי' הוא כמו שבארתי תחת מטמר זה באורך דלרבא ור"י בכרימות דנתנו טעם ב' חתימות לא"ה משום מלת או דנעי' אפשר להחזיר לבוא לקטאת קנוע סר"א מה"מ להחמיר ע"ש וא"כ שפיר מופלא סל"א דאורי' מספק אבל אין מלקות רק הש"ס יותר ניחא' לי' לפרס בר"ב דיסבור מופלא סל"א לר"א אע"ג דקו"ל דאורי' מדנפרס דס"ל דאורי' ויסבור שלא כהלכ' נדונים אחרים דלר"י א"כ יסבור בן יג"ש שנה וי"א נעי ג"כ ב' שערות ויסבור אפ"ה מסל"א דאורי' מספק דספיקות מה"מ להחמיר וגם לא יסבור חזקה דרבא ויותר ניחא' לפרס דנכל' הני ס"ל כהלכ' רק ס"ל מופלא סל"א לר"א ובעתה מתיב ר"ה ב"י בו' למ"ד אין לוק' מאל' דהיינו ר"ב והא' י"ל דס"ל ספיקות מה"מ להחמיר וז"ל חזק' דרבא ואסור מה"מ ואין מלקות ובריי' לאיסור כל יחל קאמר רק לרבא דאית לי' דון מביאי' ב"ש ק' ממכ"ס אי ס"ל מופלא סל"א דאורי' מביא' יש מלקות לכן מדויק דהקשה לרבא ואין להאריך כאן יותר.

שאלה ד'

אדבר עוד בעניני איסור אמ"ה לישראל ולב"כ בסוגי' דחולין דל"ג וסוגי' דסנהדרין ככלל מי א"מ כו' הקל מענין לענין באותו ענין.

קמ"ל דעיקור סמני' דלאו טריפ' רק אין שחיט' מועלת בו הוצא ב"ד סי' כ"ד כט"ו וכ"פ לענין חלבו ובגדים שלו שהן כשירות וקש' הת"ח ושאר אחרוני' מהא' דמבעי' לן בחולין דס"ט בעובר שהוציא אבר שאל' תקנ' בשחיטת' או שרי' לגמור חלבו ואבעי' דלא איפשט' ולהחמיר וכ"כ ב"ד סי' י"ד סעיף ה' (ועיין מש"כ בענין זה בחבור כ"י מאמר השני עיון ד' בכלל אבעי' דלא איפשט' בדרבנן) ועיין ט"ז סי' כ"ד וחרוזו עולה יפה א"ל אבר היוצא יש לו גם טריפ' משום ובשר בשרה טריפ' וכ"כ ברמב"ם פ"ה מה"ל מ"א וכן משמע לשון הש"ע אבל לשון ח"י דשנ"א משמע להדי' דה"ל אמ"ה רק שאמ"ה זה לא דמי' לשאר אמ"ה דעלמא שיש לו היתר בשחיט' לבן י"ל החור' היתר' הקלב אע"ג דהוה כאמ"ה אבל באבר זה הוצא דאמ"ה זה אין לו היתר בשחיט' לא היתר' תור' דאין לו היתר בשחיט' א"כ קשה ה"ה דעיקור סמני' והרשנ"א הוא הפוסק דחלבו דעיקור סמנים שרי' ודבריו סותרו'.

ולבאוריה נרא' דאמ"ה זה דאבר היוצא ע"כ אין פירושו אמ"ה של העובר דהא העובר לאו ח' מקרי והעובר גופו כבר שחוט ומותר באכיל' שהוא כבר היתר בשחיט' האם וע"כ א"ל שיהי' גם איסור האבר אמ"ה של העובר אלא ע"כ פ"פ אמ"ה של הבהמ' ר"ל של האם דבין דלא טולד הולד אלא אחר שחיטת האם וכל הולד הותר בשחיטת האם ומקרי כ"ל מאבריו' וזה האבר ילא לבין ולא הותר כשאר עליו שם אמ"ה של האם וז"ל לדעתו ומעשה אבותי יש הפרש בין אמ"ה דאבר היוצא לאמ"ה של עיקור סמני' דהתם אע"ג דא"ל היתר בשחיט' פ"מ שם אמ"ה הולך לו כשתמות הבהמ' ומעשה נביל' חבל בזה אבר היוצא דה"ל כאמ"ה שנחתך מן הבהמ' מהן כשתשחט העובר או תמות לא יחול על אבר זה שם אחר כלל אלא שם אמ"ה והניין.

ולרהיט' נרא' להביא קצת ראיה למעט הרשנ"א הג"ל דאיסורו אמ"ה ולא טריפ' והוא דיש להקשות למי קמבעי בגמ' האבעי' מהו לגמור חלבו' למי סברת האבעי' לבעי' על העובר גופו' דיונק האבר הטרופ' בראי' במס' בוש' דל"ז ע"כ שנים שלקחו בהמ' בשומות בהמ' אסור' (כו') לענין חסומין של בעלים דאבריו' ינקי' מחדיו ופירש"י כל אברי בהמ' יונקי' זה מזה (ואו אבר הסמוך לו) ולהרשנ"א דאיסורו רק משום אמ"ה אין כאן חשש כי מטמא' בחיים אינו אוכל האבריו' ולאחר מית' אין אמ"ה מיהו אכתי לא"ג דאכתי יחי' איסור אף לאחר שיתחו בין דאין לו שחיט' להיתר אמ"ה א"כ יניקת איסור אמ"ה במ"ע.

שאלה ד'

ואפשר לומר דקים להו לרנן דיניקת אנרי מהדרי רק בגר משהו ונעיל רק הכס לענין מחומין הוה דשיל"מ
דנעטשו כדאי גרים בינה ובדף ל"ט.

וב"ל דהא שייך כמי מה שאיתא בש"ע סי' פ"א ס"ה מחלוקת פוסקי' מי רגלי בהמ' וח' טהורי' וחלב ומי חלב
שלקן מותר ויש מי שאוסר (ר"ל בנימי חלב) וכ' הש"ס בש"ק י"ב ואע"ג דלקמן סי' פ"ז כ' המבטל במ"ח פטור ולא
כחנן דמי וא"כ מכלל למשרי משום אמה' כו' ולי נרא' ראש' לא הוה בכלל חלב לכל מיני לק"מ דע"כ לא בעי לשאכותי
בש"ס היתר לתלב אלא כי הוכח דלא נימא דהוה כמו אמה' אבל לבתר דגלי לן קרא דחלב מותר א"כ ש"מ הא ד"ב קרא
ולא מחלב כגס כו' דוקא בשר שהוא גופו של חי אסור א"כ כ"ס דמי חלב שרי' וכ' הכו"פ שדפריו נגד הגמ' (חולין
דס"ט דעסקי' בה) דמסקקא לן כו' ולדברי הש"ך הא השת' דשרי חלב אטרי' בשר בעלמו אסור אמה' ולא הנסתעף
מיטו א"כ גם המסתעף מאכר זה יחי' מותר כו' וא"ל בהרמב"ם דאמר זה יש לו שם טריף' וכשיטא שחלב טריפה
אסור' ולא אשכחן שהתירה התור' המסתעף מן הטריפה.

אלא שפאור' אפתי מוכח א"כ ג"כ דמסתעף מן הטריף' והאסור לא אסור' תור' דהא חלב יונק ג"כ מאיסור חלב
ודם רק בזה י"ל דנטל משא"כ אמה' מכל הנמה' א"כ למ"ד דס כעבר כו' א"כ הכל רק מדם ועיין בזה בכו"פ סי'
י"ד ואין להאריך יותר בכלבולים.

רק שגרא' שמה שייך ענין אחר והוא מה שהערומי עליו בשר בחבורי לס"ל ברכות סי' רי"ז והוא דהרא"ש בברכות
דמ"ג הביא שרבינו יונה כ' המוסק הוא דם חי' ואע"ג שמתח' ה' דם בשר השת' אולי' כמו בדבש שאם נכל איסור
למכור נהפך לדבש ומותר וכ' הרא"ש גם ראיתו לריב' רא"י והקשה המג"א מהו' דבכורת הכל' ד"ו דחשני' חלב
שהתיר' התור' חידש שרם כעבר ונעש' חלב (והרב ח"י סי' תס"ז דחק ליישב דים כאן ג"כ היתר הוא הדבש וראיתי
להח"ט בס' מ"מ לקיים דברי רי"ז וראיתי מדבש מעש' ככ"י דבש דבורי' שרגלי הדבורי' בחובו כדאי' נרא' דע"ז
דס"ט וכן הוא נמוס' שם ואע"פ שהרא"ש כ' שם הטעם דעפרי' בעלמא יש לדחות כו' עכ"ל לא זכיתי להבין המסך
דגריד דהא נע"כ כך הוא שם הטעם וכן העתיקו הש"ך ס"ס פ"א כיון שהם פנומי' בעלמא וע"ש בנדר הטול' ורמ"א
בהג"ה סי' ק"ג וז"ל חור' סי' ק"ב ופניס מאירות ח"ב סי' ס"ו דהא לקושטא התם מותר אפי' רגלי הדבורי' בעין
ולא נהפכו עדיין לדבש).

ולדחיט' לא הי' קאי' לי כלל קר' המג"א דהא"כ לקושטא ל"א חלב חידש רק הש"ס קאמר לולי דכ"ר הנטל בעמאי'
ס"א חידש הוא ואפי' נעמאי' שרי' אבל לאמת מהתם ילפינן מדתתיר' תור' חלב דאולי' בשר השת' ואין כאן איסור דם.

אלא שפאור' ע"כ לרי"ז גופי' חידוש דע"כ סברתי לא שייכא אלא כמו באיסור דם ובה"ג שהוא מין בש"ע שאסרו
החור' ויש לו שם דם וטעם דם וכן ער"מ בשר בהמ' טמא' והנה נהפך לענין אחר אין לו הטעם שמקודש ולא השם
שמקודש משא"כ ער"מ בשר מנחה' טריף' או חמ"ס אינו מין בש"ע רק החור' אסור טריף' או אמה' לא בשכל המין א"כ
אפי' נעשה מין אחר מ"מ הוא טריף' ואמ"ס ומהו' דהתור' התיר' החלב ולא חששה לאמה' ע"כ לכאור' לאו מן השם
הוא זה אלא חידוש הוא ולדברי הש"ך יש ליישנו דהתם בל"ה גלחם תור' דל"א אמה' אלא בשר הסי' שהוא גופו משם
אבל ממה שנהפך דם שפ"כ בשר אסור הי' להיתר ע"כ שפיר יש ללמוד דאולי' בשר השת'.

וב"ל דהא שייך מחלוקת הפוסקים ב"ד סימן סמך בבהמ' שנתפטה באיסור כל ימי' שאסור' ולפאור' לרבינו יונה
זה א"ל דוראי האיסור נהפך ונז' לבשר'. ונעשה ענין אחר לגמרי ועיין בזה בתמור' דל"א שהתם' מסופקי' דין זה ולפי
טע"כ אפשר לחלק באסורי' דאי בחפטה טעין שאסרה תור' כגון משמאות וכוונות י"ל שנהפך והלך ממנו שם זה משא"כ

מדבר שאין מין פרטיי רק שגאסר וכמו מברשיני ע"ז בזה לעולם האיסור נמ"ע.

ובזה יש ליישב קושי' הרב ב"פ למוסקי' נתפסמ' באיסור אסור למה לא מוקי הש"ס בזה' ר"פ כל הזנחי' שנתערב' זכה"ג טריפ' מעתה י"ל דלכאור' נר"מ דס"ל דס נעבר ונעשה חלב א"כ ילפי' מהחם התיר' כנ"ל לכל החור' וליחא לדון נתפסמה באיסור ונדאי רובה לאוקמי' סתם משנה דזבחי' כר"מ משא"כ לדין דקיי"ל בנר' ד"ט דלא כר"מ וי"ל איסור דס אין כאן ואם יש מעט מתבטל ואיסור אמ"ה באמת גלת' החור' דמעולם לא יאסר' אלא גוף הנשר של התי שהוא גופו כמ"ס הש"ך ואין ללמוד משם היסר.

ודע שגאסר לי נענין זה דאמ"ה דחלב דנר אחד בקיט' כעת כאשר אנאח והנה כשאלתי באחד טמורי' שגא מעש' לפניו חלב שנתבטלה ונתבדר שהי' בתוכה דס מחולי' שנתהוה בנהמ' והנה דס נמיר כמובא בש"ס נחלח שבעה אלא שהי' ספק אם הי' שנים נגד הדס וא"כ ה"ל כנשפך ולענין דס ששלו שהסבימו האחרונים דקיי"ל לאו דאוריית' ספיקא להקל כדאי' ניר' סי' ל"ח רק שנתבטק אם הדס הוא אסור משום אמ"ה א"כ הוה איסור דאוריית' והביא השואל מפסטי' דכ"ט ע"א והרי דס והוכיחו החו"ס דס אינו בכלל בהמ' כשפותר' נבילה ע"ג ובתוס' דשבת דצ"ד ועיין ג"כ חו"ס חולין דק"ג ע"ג והנה דברי חו"ס' בזה אינם מוכרחי' למש"כ הר"ן בפ' בהמ' המקשה בטעם דס שליל שאינו בכלל ההיסר דכל בנהמ' מחבלו לפי שהוא נשק' וע"ג בנפסחי' נתי' פ"י וא"כ חבתי' י"ל לענין איסור אמ"ה בלא מחבל ישנו דהא ישנו ג"כ בל' איסור עלמנו שנתורה בכלל אבילה דכתיב כל חלב וכל דס לא מחבלו אלה חמית' דברי השואל.

והושבתי לרהיטא ראי' ברורה שהוא בכלל אמ"ה ממעט' דחולין דק"ו חומר בחלב מדם ע"ג וחלב בכלל אמ"ה כדאי' בפ' גיד הנשה ומרלא מני זה לחומר ש"ס שגם דס הוא כן ומבשרא נמי דאי משום שהוא משקה הא דבכורות חשיבין לחלב חידוש דלא אסור משום אמ"ה אעפ"י שהוא משקה וא"כ דס דלא טובל למילף מני' הוה אמ"ה ועיין נענין דס בכלל נשר להלן שאלה י"א.

אלא שאני רואה שנתלוקט שנוי' בסנהדרין דנ"ט פלוגמא דחנאי וקיי"ל בחכמי' דרנח"ג וכן הרמב"ם פ"ע מה"ל מלביט לא העתק דס וכן בפ"ה מה"ל מאכלות אסורות וכן משמע בסוגי' דפסחי' דכ"ג איתקש דס לאמ"ה אף דס מן התי אסור ופירש"י משום איסור שנו ה"ל איסור דס משמע להדי' רק דס ולא אמ"ה וא"כ באמת לרדך ליישב הקושי' במשנה דחולין הכל' מיהו בלא"ה נמי המ"ל דס הוה נבטול לרוב מושק' כנ"ל עיין נענין זה דס בכלל נשר להלן שאלה י"א טוב מלאתי קושי' זו דדס ששלו בנ"ן נתי' ה' שטור כ' העור והרובט ע"ג ולאוני מנומס' שה' דלחמי חלב חייב בין חי בין מבוטל ובפסחי' דכ"ג אית' חלב חי הוה שלבד"ה ועב"פ מה שראיתי בס' אחד להקשות בהיפוך להאומרי' דס ששלו חייב לחמי חומר נדס בין חי בין מבוטל משא"כ חלב חי פטור ובעיני לק"מ דפטור של חלב חי לא מקרי קולא אלא שנטבעו הוה שלבד"ה ולא מן השם והוא נדור.

ויותר קשה כנ"ל דחשני' בנ"ח חידוש (ולדין דלקיי"ל כר"מ דדס נעבר כמו שהנאתי לעיל החידוש רק משום אמ"ה) וא"כ כיון דדס א"כ אמ"ה איך חלב נגדר חידוש ואף אם נימא בהיפוך השא"ה דהתיר' חור' חלב וגלתה באמת דלא אסר' משום אמ"ה אלא הנשר שהוא גופ' של בהמ' וכמו שכתב הש"ך שהנאתי לעיל מ"מ לכאור' מסבירא מכל' ללמוד מני' לרש דלכאורה ודאי מסבירא דדס הוא הכפש בדמשמע בנמ"ה גופי' והוא עיקר החיות מקרי שטור גופ' של בהמה כמו נשר משא"כ החלב ואין נילוף דס לאמוקי' מכלל אמ"ה מחלב ונרדך לי עיונה רבה כעת.

ולבאוריה יש לדחות ולומר קושי' מעיקרא ליתא דה"ס בש"ס דבכורות דחלב אמ"ה אין הפירוש החלב עלמה מקרי אמ"ה

אמ"ה כדי שיקשה מרס א"ו דס דמקשה ולא אמ"ה מקרי ועכ"פ החלב רק הפי' החלב כמגלה ויבקה מאכזרים של הכ"ח (משא"כ הדס אדרבה הוא המוחן כח באבריו ואינו יונק מהם) ולכך אסור משום אמ"ה.

מיהו נראה שיש לעיין טובא בזה דאין משמעות לשון הש"ס בנכוחת משמע כן וכרא' שבה שייך מה שמביא הכ"ח בס"י ס"ב ס"ק ג' ראי' לרמב"ם בפ"ה דאבר שא"כ ע"פ חייב על כוונת מטנו משום אמ"ה (ונחלק הרמב"ן ולדרי' רק בשר מן החי) מהא דחלב דאית' בחולין ונכוחת דכאמ"ה דמי ואי אמרי' החלב בעצמותה הוא האבר ראיתו שפיר אכל א"ל דיוקנה מאבריו שהם אמ"ה אין הוכחתו בלוס וכרא' הוכחה דע"כ הפירוש רק דהחלב בעצמותה מקרי אמ"ה ולא משום דיוקני מאבריו שהם אמ"ה דלפי מה דקיי"ל בחולין ס"פ ג"ה בהמ' בחי' לאו לאבריו עומדת ואין איסור אמ"ה בעולם עד אחר שיתלש מהבהמ' וכ"פ הרמב"ם בפ"ה הלכה ה' א"כ אין על האבריו שם אמ"ה כלל והניין ומעתה חזרה קושיותיו מרס הכ"ל למקומה.

והנה יש ענין זה קוש' דמתבאר בבסקי הרמב"ם הנ"ל דאבר שא"כ ע"פ חייב' על כוונת כשהחלב מן הבהמ' חייב משום אמ"ה כ"ל ולא עוד אלא אפי' באבר שא"כ ע"פ חייב' משום אמ"ה אלא כשהחלב מן החי אבר בנרייתו בשר גידן ועצמות אכל אחר שיפירוש כן בנרייתו מן הבהמ' וכל עליו שם אמ"ה אם אה"כ אכל מאבר זה כוונת חייב' וא"ל שאבול בולו וזה מבואר קיטב הדק בדבריו ומעתה חזרה למקומה קושיות החוש' בחולין דנ"ו ע"ב ד"ה ור"י אכילה כתיב ב' שקשה למה אמ"ה לריך כוונת משום דכתיב ב' אכיל' דלמא הא אחי' לכוונת דאם אכל כוונת אעפ"י שאינו אבר שלם חייב על כל כוונת מטנו ומורלו החוש' דא"כ וא"כ על כוונת מטנו ע"פ ולרמב"ם הקוש' במ"ע ואוב ראיתי שהפ"ק בס"י ס"ב ס"ק ג' מתעורר בזה.

וג"ל בזה ענין חדש כיון שכל קוש' החוש' מיוסדת על הסברא דאמ"ה הוא ברי' ע"פ ואמת ש"כ ג"כ הטור וס"ע י"ד סי' ק' דאמ"ה הוא ברי' ונרמב"ם לא נזכר מטנו דבר ויש לי להקשות על הסברא מדקיי"ל כ"ל בהמ' בחי' לאו לאברים עומדת א"כ אין שם איסור אמ"ה תל עד שיתלש א"כ לא הוה אסור מתחלת ברייתו וע"פ הא משם כ"ל שכתבו רש"י וכל הכוסקי' דלא מקרי ברי' אפי' נביל' שלמה משום דאינה אסור' מתחלת ברייתו וכדון בסברא כל ב"ח עומד מתחל' לכך למות ולהיות נבילה מניולא כשלא יתקון ע"י מעש' שחיט' ואפי"ה לא מקרי ברי' כיון דמתחל' לא הי' עליו שם נביל' והי' לו אסור תקנה בשחיט' מכ"פ באמ"ה שאינו בא ממניולא אלא ע"י מעש' ופעולה שיפיר מן הבהמ' וכ"ז שלא נתלש אבריו' לאו לאבריו' עומדת ולא מקרי אבר מן החי לענין סברת איסור הע"א ולרעתי לריך להקוק בזה בדעת הכוסקי' דאמ"ה הוא ברי' וס"ל דוקא נביל' ה"ל שם חדש דע"כ נחיים לא הי' לה שם נביל' משא"כ אבר מן החי אע"ג דלאו לאבריו' עומדת ואינו אסור מתחלת ברייתו משום משום אמ"ה מ"מ בע"כ הי' לו באמת שם זה שהי' חי והי' אבר מטנו אע"ג שלא חל עליו איסור ונתקן ועכ"פ לרמב"ם לא קאי קוש' חוש' ומעתה י"ל גם החוש' דמסיקא לכו דאמ"ה ברי' קושיותם רק לרב קאי דס"ל לאבריו' עומדת מדאמר אכל לכוור טהור' בחי' ככ"ג ועיין בב"י כי לקצר אני לריך כאן.

עוד יש להקשות בזה דהנה הרמב"ם בפ"ט מה"ל מלכים כ"ג מלווה על בשר מן החי והקשה הכ"מ דהא בנמ' דק"כ לר"י דקיי"ל כוותי' נפיק בשר מה"ל מבשר בשרה טריפ' ומה שייך איסור טריפ' לב"ב וב' ה"ל אכל כנר הקוש' והתי' מנארי' בחדשו הרשב"א דמסיק האמר לב"ב משמע תרומי' ע"פ ש"כ הרשב"א ג"ס הרמב"ן להדי' דס"ל לרמב"ם כפירש"י דק"כ דנפסקו דאמר לומרלכ כתיב לא מאכל הנפש עם הנשר קאי לשון ל"ת על הנפש דהיינו אבר שאינו עומד תלימין כנפש אכל בנ"כ כתיב בשר בנפשו דמי ל"ת קאי לא מאכל על לשון בשר והנה הך סברא דתלימין כאמר' בנ"כ

שאלה ד'

גרובו כלל ואינו מרגיש א"כ ה"ה בכל אסורי שנתור' אם כרכו בסבי או בדבר אחר אינו חייב מעשה אם אכל אמ"ה כנרייתו או כית מטה שאין בו אלא משהו בשר זה המטה מכניס באופן שאין בוגע בגרובו רק העלם ונידן (ואם אינו בטבע כך יכול לכתו ולכפלו שהי' באופן זה הדבר גרור לולי דיש איסור אמ"ה רק שם בשר מן החי א"כ בכה"ה העלם מפסיק והי' פטור אבל עכשיו נזה"כ דאברה מור' האבר שיש בו משהו בשר אסור' מור' כל האבר וכולו עליו שם איסור דאף בישראל דלרף כות בכל התור' אם אכל אמ"ה שיש בו בכולו כית אעפ"י שאין בו רק משהו בשר חייב וה"ט דהתור' עשו כולו איסור וה"ה לב"כ נעשו כולו איסור אמ"ה וחייב וכו'.

ובמילא דא"כ גמי קושי' הכל' לר"ל אלינא דר"ש והנין והדבר ברור בסגרא דעלמות שאין בהן טעם כלל לא עדיפין מסיב ודבר אחר התפסיק וולוי דיש עליהן שם איסור מזה"כ הי' מפסיקין משא"כ עכשיו דשאין התור' איסור כיון שהוא אבר כנרייתו עם משהו בשר והדבר' ברורי' בלי גמטם ועיין משא"כ בענין כרכו בסבי להלן שאלה י"א והדבר כשזו מאוד ג"כ דכל שאין טעם בגרובו אפי' לר"ש דס"ל לדעת חוס' בשנועות דלוקין על שלכד"א מ"מ בכה"ה גרע ויותר כיון דאין בוגע בגרובו כלל ותדע דאף גמ' ערוכ' גבי מזה כרכו בסבי א"י ואפ"ה בכלל המל"מ בה"ל יסודי' מור' לומר דינא ידי מ"ע שלכד"א ועיין בכל זה משא"כ עוד להלן שאלה י"א.

ובסוגי' דחולין דל"ג הכל' נסקק הרמנ"ס פ"ט מה"ל מלכים דמכרכס' אסור' לב"כ דלא כנרי' דחני' כותי' כנר כתנתי ליישב באופן אחר בתנור כ"י מאמר ה' עפ"י הפסיקת' מביאה הרב עשר' מאמרות מאמר מה"ד ס"ג ככ"א דנשה גביל' שמה מאל' אסור' לב"כ (ולגר' אשר בשעריך תתננה ואכלה היינו כתבנלה בשחית' ע"ש בספר) וא"כ אף לכנרי' לאו במיתה ת"מ ולדרי' כל הריגה בידים מלווה בכך כמו לישראל בשחית' ופשיט' דמכרכס' מותרת לב"כ והך דנרי' מ"מ סנר' כפסיקתא הכל' וגם הרב ע"מ פסקה להלכ' אבל באמת פסקו חמשה דודאי הוא גנר ש"ס דוק דלא מייתי לה כלל במס' סנהדרין גם הרמנ"ס לא פסק' ולכן אין רא' (ואולי בזה יש ליישב לאון חוס' חולין דנ"א ע"א ש"כ ב"כ כלטעו על הנכיר' ותמי' ועיין מהרמ"ל ונהנית שטלתי שנוח על דבריהם בס' תפארת ישראל מהרמ"ל מכרכס' ע"ש בשי"ט ואולי הך דנא אתי' בסגרת הפסיקת ונקיר' ל"ד רק שנשטו להמית בידים ולא תמות מאל' וספיר הולך להראות להם בחיים ובסברא זאת שכתנתי דעכ"פ כל שמה מאל' לא שרי' ל"ש לומר במיתה ת"מ ומכרכס' מותר בזה אורה לה מש"כ הרב כ"ס בסי' כ"ז למ"ד אין שחית' לעוף מה"ל א"כ מכרכס' דעוף אסור לב"כ ע"ש דליתא דמה בכך דלא שחית' בעי מ"מ נקיר' בסמני' בעי כמ"ס חוס' חולין ד"כ ונבילתו אסור' ולא במית' ת"מ ומ"ש בחימתו בסמני' או שחיתו לעולם אמתבר מליתו וז"ל.

גם יש ליישב פסק הרמנ"ס הכל' עפ"י מה שהשווה חוס' בחולין סגרת' לאו בני שחית' נכחו לסגרת' לאו בני כנוש נכחו ונמכרש"ל דסנהדרין מטואר דהקושי' והלא יפ"ט דאסור' לדרוה קאי רק לכוס הסגרא דנ"א אסור מה"ל דא"א ג"כ מותר כי היכ' דלא קשה מזהו וז"ל דעכ"פ שם גזל אסור' לנו לגבי ישראל גם מ"מ לא קשה ולא מוכח הסגרא לאו בני כנוש נכחו וידוע דעת רמנ"ס להלכ' בפ"א מה"ל גזילה ופ"א מה"ל גניב' ג"כ אסור מה"ל והדרי' לסוגי' דסנהדרין דלאו בני כנוש נכחו וה"ה דלאו בני שחית' נכחו.

ודע שהרמנ"ס פ"ט מה"ל מלכים דין יפ"ט לא חילק בין מלחמת מטה לרשות ודלא בספרי הובא דרש"י בחור' במלחמות רשות הכתוב מדבר ע"ש ולכאור' קש' לי בשיטת ספרי ורש"י הא דמשנין בסוגי' לאו בני כנוש נכחו ופירש"י להם לא נמנה הארץ לכנוש והלא לאו במלחמת א"י עסקי' דהיא מטה וז"ל אף בשאר ארצות מקרי לאו בני כנוש דנ"א רשות ולהם לאו רשות אלא גזל והא לימא דענואכ' בחי' רשע"ל נענין דנ"א דכל שהיא דרך מלחמ' גם בדרוה ל"ש גזל והוכח' מהא דחולין

בחולין ד"ס עמון ומואב טהרו בסיוון ואלו הי' בגל הא קי"ל קרקע אין גזולת ולעולם גזשות בעלים ראשונים עומדת והי' לעולם אסור לישראל לבנות וא"כ לבאור' מוכח דפי' לאו בני בנות נכחו ר"ל דלישראל מלכות לבנות א"י (ולא קשה אחי עב"פ אף לרמב"ם הדין דפי"ת אף בשאר מלחמות ול"ד במלחמת מל' ד"ל כיון שכבר שייך לאו בני בנות דא"י משא"כ לישראל מל' גם משאר מלחמות ל"ק כיון דהותר' לישראל הותר' כמו שפ' חוס' לענין נכרי ששבת) והספרי ורש"י באמת קאי א"ל ג"ע מותר ולא חיישי כלל לקושי' והרי יפ"ת בקושי' מהרש"א והרמב"ם סמך אשמו' דסנהדרין ומה הוכיח דשיקר יפ"ת נאמר על מלחמת א"י ושיקר לומר לאו ב"כ נהנו (ובדבר הקושי' המפורסמת לרמב"ם דפסק אסור לגזול מה"ת ח"ט מ"ס והרי כחות מח"ס והא בע"כ כל מה שלשאל בכלל איסור עב"פ לא מקרי מי איכ' מידי כמ"ס חוס' בחולין בסוגי' הכל' נחא' שג"ל ה"ס דהא פחות מש"ס אינו בכלל השנה לישראל שגזל פחות מש"ס נמחל לו ואיסור' דענה עבד ומעבדו עיין הרמב"ם ס"א מה"ל גזיל' ותי"ט פ"ח דב"ק) וב"כ נהרג ואם לרד להחזיר עיין מס' עירובין דס"ב דרש"י ותוס' (ובענין ס"ס עיין מה שכתוב להלן שאל' י' באורך ומש"כ בכ"י מאמר ב' עיין ג' ומאמר ג' עיין ג').

מיהו הך דטהרו בסיוון י"ל עפ"י שיטת הירושלמי הובא בתוס' כוב' ד"ל דאפי' קרקע גזולת כל שנשתקע שם בעלים ממל' וכן הובא בחי' בניטין בסוגי' דענד ששנה וא"כ יש לפרש לעולם על שאר ארצות לישראל ב"כ דמות ולהם אסור גזול ואפ"ה ספיר טהרו בסיוון שנשתקע ש"כ.

עוד פלפלתי באופן אחר דכבר כתבתי בחגורי לב"מ ר"ס הנשך שהראו החוס' פנים לכאן או לכאן אי יש בקרקע לאו דלא תגזול ועיין בזה במל"מ רפ"ד מה"ל מלוא ולוח והנה הרמב"ם ב' כ"א מה"ל גבי' המסיג גזל' רעהו כו' א"ס בחי' עובר בב' לאוין ובח"ל לאו א' דגזיל' או גבי' ע"ש וז' הרב המגיד זה מפורסם בספרי פ' אשתי' ומעתיקו במגדל עזר וליישגו על החוס' אחרתי הא גופא שייך בפלוגתא דר"א ורבנמי' בב"ק דק"ד אי קרקע גזולת ע"ש היטב ולר"א דיכול להוציא מרשות בעלים פשיט' דשיך בה לא תגזול ואח"י הספרי כר"א ואנן קי"ל כרבנמי' ומילא לעולם ל"ק לספרי הא דלאו ב"כ נהנו בשאר ארצות והוא גזל ואפ"ה עמון ומואב טהרו בסיוון דהא ס"ל כר"א קרקע גזולת וממילא א"ס דלא פסק הרמב"ם בספרי מדק"ל קרקע אג"ג והבין ועוד הארבעה שם בחזו"ט נכמה דברי' באותן ואין כאן מקום ועיין מש"כ במאמר ט' עיין ג'.

ברם עוד מקום אחי ליושב פסק הרמב"ם הכל' בענין מפרבסת דר"א והוא דהנה מפורסם דסנהדרין שבתא לענין שבת דעב"פ כל שהוא בכלל מל' לישראל בוראו א"ל לרשות לו דין ב"כ ולומר מי איכ' מידי כיון דלישראל מלכות נמי הוה ומעשה נחוי אכן הנה כבר בארתי בשאל' ב' דמשמע מלשון הרמב"ם ריש ה"ל שח"ט דמלות שח"ט מ"ע גמורה היא והנה הוכחתי דע"כ לאו בחזרת תיקון בעלמא הוא מדק"ל דמנכרי' עלי' אקבוצ' כדאי' בברי' דפסח' ד"ו וכו' בחולין דפ"י בפשיטות ותוס' בחולין דק"ה ע"א כתבו כל מה שהוא לתיקון מאכל לא מנכרי' עליה ע"ש והנה בארתי לבאור' בזה מלתא נחלקו הריב"ז ואח"כ בשבועת דכ"ד להדי' ע"ש ובארתי דמתלוקת זה שייך בפי' הא דק"ל בהמ' בחי' בחז"ל עומדת אי הפי' אינו נכוח או א"ה דאי שח"ט מ"ע שייך חזקת איסור א"ל אבל אי תיקון בעלמא להוציא מידי א"מ"ה אין כאן שם איסור אחר אלא חזקת איסור א"מ"ה ומעשה בארתי דבהא גופא נחלקו חכאי' בחולין דף ט' גבי לא בירק בסמני' אי מוקמי' לה בחזקת כביל' ע"ש היטב ובהו יצאתי היטב מה שפסק בו הרמב"ם בפ"א מה"ס כביל' שגדקו בו ביותר הכ"מ ולדברי ספיר דכיון דפשיטא לן מלתא דהלכתא שח"ט מ"ע גמור' ומנכרי' עלי' א"כ יש חז"ל א"ל וממילא הוה כביל' ותנא דכ"ל רק טריפ' ע"כ ס"ל שח"ט לאו מ"ע אלא תיקון ע"ש היטב שבהו יצאתי כמ' דברי' וממילא אף כאן ספיר דלמאי דק"ל שח"ט מ"ע גמור' וישראל האוחס מ"ע גמור' מקיים ולא חזקת מאכל כחזקת מאכל א"כ פשיטא דל"ס לומר מי איכא מידי דלישראל שרי' כיון דישראל מ"ע מקיים ודברי' דס"ל חזקת כב"ב ואף ככרי מותר בע"כ ס"ל שח"ט רק תקוני מאכל ולא קי"ל בוותי' ולדעתי דברני' בסתור וברק.

שאלה ד

ובמה שפסק הרמב"ם בענין זה נב"י מה"ל מלכים ה"ל ט' עכ"ס שנת כ"ון שהוסיף וחדש לעלמו מלות שנית מודיעו
ל' שהיצי' מית' ב"ה ואין מיתחין אותו ומקשים מ"ל להרמב"ם להוציא הדבר' משפטן דלמא חייב מית' מש' קאמרי' ובראה
לחרן דעב"פ מבור' ברמב"ם שהיוני רק משום שחכוון למלות שנית' וכן הכין מהר"א דב"י ד"ר ע"ה רק גם זה נגד
הש"ס דהא ה"ל מפי' ל' מקרא יוס' וז"ל לא יסגורו וזה כאמר קודם מכן מור' ועלות שנת מלן דבר שיה רק ידוע
קא' הכפרים איך שמרו אבותינו שנת הלא מעיקר הדין היו ב"ב (כדמכח מתוס' ר"ב הגה' (א"כ היו יכולי' להחמיר
ע"ה אלל לא להקל ולשנות רק א"ל האיסור לדרור רק משום שלא יסגורו למלות שנת מעטס כי אות היא ביני וביני ב"י
ואל יתערב בהם זר וא"כ זה האיסור שייך רק לאחר מ"ה ומקודם ה' שרי (ושמעת' שכן אי' בספר פ"ר וזינו ת"י)
רק לפי' ודחי אין כאן אזהר' גמור' לדרור דלא כשמע' רק מדיוקא דקרא הכאמר לשראל כי אות היא בו' ולא כאמר
להם בפירוש כלל ולכן א"ה מיתה בידי אדם אמנם לר"ל דנפיק לן זה הדין מקרא דיוס' וז"ל ל' הכאמר להם ה"ל אזהרה
גמור' לדרור ות"ה מש' רק מעת' אינו כלל משום למא דמלות שנת דשראל וא"כ אף קודם מ"ה אסור להם והקושי' נב"ע
איך שמרו אבותינו שנת ואמרי' ליישנו והוטב צעיקי השומע' והוא לפי מש"כ הרמב"ם נה"ל מלכ' פ"ט דב"ב נהר' על כ"ה והטעם
דלא נהנו שעורי' שכן ה"מ אלל לשראל אלל בכרי מה עינו אלל ה"מ וכל מה שנאמר לו כאמר לו בלא שעור והנה
ידוע במשניות והלכות שנת ובפרט ברמב"ם דרוב מלאכת שנת יש לכן שעור והנה לר"ל ת"ה מותר מן התור' כדס"ל בר"פ
יוס' הכפורי' ומעתה א"ה דכה עשו אבותינו שכל יוס' שנת ח' עוש' איזה מלאכת בפחות מכשעור וא"כ בתורת דין
ישראל שמרו שנת כראוי ולא חללוהו ובמותר כ"כ שנאמר לא יסגורו אלל יעשו איזה מלאכ' כבר עשו דב"ב א"ל שעור
חשו שפיר רק לר"ל לעממי' אלל מדקיי"ל בר' ח"ה אסור מן התור' חזרה הקושי' למקומ' וטובת מדשמרו אבותינו שנת
דה"ט דלא כאמר להם קודם מ"ה כי לאו מקרא דיוס' וז"ל בפ"ה איסור אלל משום כי אות היא בו' לכן בע"כ ברמב"ם
דק' ח"ה בידי שמים והדברים נאים בדרך הדרוש.

מאמר השלישי

עיון א'.

כבר כתבאר במאמרי שלפנינו שהסכימו האחרונים מהרי"ט ופ"ט דאפי' הרמב"ם דס"ל ספיקות שרי' מן התור' מ"מ בסמי בידן לברורי לריך לבררו ושישנו עפי"ז קוש' הראש"ל עליו מסוגי' דחולין ד"ל דילפי' דאולי' ב"ר מדלא חיישי' ברישא של עולה ובדומה לעריב' ועיין מה שכתבתי בזה בתחלת מאמר השני ומעת' אניא לחקור בחקיר' השייכ' לזה אי במקום גער מקרי אפשר לברר אם לאו ודע שלכאור' מלאמי ראי' להרמב"ם דספיקות שרי' מן התור' מהא דיבמות דע"א דאית' שם בעי ר"ח בר עובדא קטן ערל מהו לסוכו בשמן של תרומ' ערל' שלא בזמנה מעבדו או לא מעבדו ח"ש אין לי אלא מילת זכריו בשעת עשי' ועבדיו בשעת אכיל' כו' מנין ליתן האמור של זה בזה כו' זכריו דאיתנו בשעת אכיל' כו' המ"ל לאו דאחיל' בין בין עשי' לאכיל' כו' ר"כ ברי' דר"כ אמר כגון טומטום שנקרע וכמלא זכר ביני וביני ומהו הוכיחו התיים' שם בר"ם הערל ד"ע ע"א ד"ה הערל שז"ח לקרעו להטומטום ולנודקו דאז"כ הי' מעבד עליו בשעת עשי' וכן הוא בחי' הראש"ל ומעת' קשי' לי באמת כיון דספיקא דאורי' הוא למה א"ח לנודקו ולהרמב"ם שפיר דמה"מ להקל והא דקיי"ל עומטס א"ל בתרומ' כדאי' בנריי' ד"ע ע"ב להרמב"ם רק מדרבנן אסור והם לא התמירו לקרעו.

ולפי זה יש מקום עיין בתום הכ"ל דקשי' להו למה לא פשיט הש"ס האנצי' דערלה שלב"ו הוה ערל' מדין טומטום דאסור בתרומ' אע"ג דמוכח שז"ח לקרעו כדי למולו ככ"ל וכוה ערלה שלב"ו ונחקקו לחלק בין ערל' קידש ח' יום ע"ש ובשביל כך מפרשי' במשנ' ערל' אינו אובל בתרומ' אפי' מתו אחיו מ' מיל' שז"ח למוול משום סכנה ע"ש ולכאור' יש לקחות הוכחהם דאיחא טומטום דהו' ס' זכר מה"מ א"ח לקרעו כדן כל ס' מה"מ להקל דק מדרבנן חייב לקרעו כמנ כל ס' דאורי' מדבריהם להחמיר והא דטומטס אסור בתרומ' משום ס' היינו מדרבנן ופיר מפרש הגמ' דמשכחת זכריו מעבדיו בשעת אכיל' שלא הי' מעבדיו בשעת עשי' כשנקרע ביני וביני דבשעת עשי' לא מעבד דלא קרי' בי' ומלת אחיו כו' ומעת' דטומטס אסור בתרומ' מדרבנן משום ס' ככ"ל לא ה"מ לפסוע מהא דין ערל' שלב"ו ד"ל קטן קידש ח' יום ע"ש לו דין ערל' דלא דעיין כלל דקטן קידש ח' אין מלות מילה עליו כלל לא מדאורי' ולא מדרבנן ואסור ג"כ למולו ולכן לא מקרי ערלה לתרומה מש"כ עומטס מלה דרבנן עליו להטול ולקרעו ולכן מקרי ערל' (ואל תחמה דפרש ערל' מדבריהם דכ"ג אחי' להק' דע"ב ע"א גבי מש"כ ומטילא כמי דאין דאי' לערל' שמתו אחיו מ"מ דאינו בר מילה כלל משום סכנה ולאפוקי מ"מ עיין זכחי' דכ"כ ותגי' דף ד').

מאמר שלישי

מיהו לקוטעא נרא' דע"כ התם טעמא דא"מ לקורעו אף להרשב"א משום ספיקא דאל"כ אף להרשב"א דספיקות שרי' מה"מ מ"מ הא בטקס דאיכא לנדר לנדר והרי זה סמי בידן תיבך לנדרו וא"כ חזר להיות לשיטת הרשב"א כמו לשיטת הרשב"א דספיקא בכהי' דאפשר לנדרו מה"מ להחמיר אע"כ דכך קבלו חכמים דמלות מיל' אינה אלא במילה גלו' אבל א"כ לעצרו ולקרוע ולחשק הספק מיל' ומדע עוד דהא אפי' ורזי וזכר ובינו מבחן א"מ לקרוע כדי למולו והתוס' הביאו לזה ראי' מחנינ' (הגם שלכאור' לא הננתי הראי' דהתם דינא אשמינן דא"מ בראי' ובין שהוא ערל ועובר במ"ע דמילה מ"מ לריך לאשמעי' דפטור מראי') גם יש לעיין בענין זה בתוס' חגיג' ד"ד ע"ב ד"ס דמרבא ערל כי טמא ח"ל אך קשה אמאי אינטרד' לר"ע ערל גבי פסח מ"ל מטמא וי"ל דהתם ממעטי' ערל שמתו אחיו מ"מ דלאו כי טמא בו' אבל לר"ת שטפרס שדואג מ' הלער אבל עתה מ"מ הוה איכא י"ל בו' וקשה שקשייתם לפירש' מי ביחא דא"כ אינטרד' לפרש מרבנו דא"מ איש לא ידע' מהו מ"מ וא"כ ר"א דיליף מגז"ש דתושב ופסיר מרבא ערל שמתו מ"מ ואיך אסר ר"ע דא"כ גז"ש ע"ג ובתוס' פסחי' דש"א ע"ב).

נחזור לענינינו שכתבנו הא דקיי"ל טומטס א"א בתרומ' לרשב"א הוא מדרבנן ככל דין ספיקות ולהרשב"א מה"מ ומהו נרא' לכאור' להביא ראי' מכרע' דשיטת רש"י בענין הספיקות כהרשב"א דיש חלוקי גרסאות ביבמות דע"ב ע"א דאית' ס' אר"ה ד"ת משך אוכל בתרומ' ומדבריהם גזרו עליו שגרא' כערל איתבי משך לריך שימול ומשני מדרבנן ת"ס את בריתי הפך לרבות את המסוך אסמכת' בעלמא מיתבי טומט' א"א בתרומ' משך ונולד מהול אוכלים בו' קחני מיהו משך בו' חיובתא דר"ה חיובתא וב' רש"י קחני מיהו משך אוכל אלא לא גזר עליהם חיובתא בו' ל"א גרסי' מסייע לר"ה טומטס א"א בו' והאי אוכלין דמשך וכו' מדאוריית' קאמר וסייעתא דר"ה חו שטעני' והיא נראית עיקר עכ"ל והשתא קשה טובא איך אפשר לפרש הא דקחני משך וכו' אוכלים ר"ל מדאוריית' דוקא אבל מדרבנן א"א הא קחני דבר והפסוק טומטס אינו אוכל ואי ספיקות מה"מ להקל גם טומטס אוכל ד"ת ולכן א"ש נמי הרשב"א פ"ה מה"ל תרומות כ' משך אוכל ואפי' מדרבנן וגדים חיובתא דר"ה לטעמי' לענין ספיקות וממילא נשמע דרש"י מדגרים מסייע ככ"ל יסבור כהרשב"א דטומטס מה"מ אינו אוכל.

אלא שיש לדחות דהך ברית' אפי' בר"א דס"ל בכריתות נחמיכ' אחת ס' קלג ס' שומן חייב אשם חלו' ופשיטא דלדודי' כל ספיקות אסורי' מה"מ.

ולרווחא דמלתא נרא' עוד דיל' אפי' להרשב"א דספיקות שרי' מן התור' הא דטומטס א"א בתרומ' הוא מדאוריית' וא"ט עפ"י מה שכתבתי בסמוך דלכאור' איכא קשי' ובין דנפקים שאפשר לנדר אף לרשב"א ספיקות מה"מ לריך לנדר א"כ הא זה אפשר לנדר מיד ולקרוע ובעב"ל ה"ט דזה לא מקרי אפשר לנדרו ביון שא"כ לעצרו ומעתה זהו שייך רק לענין להטילו משא"כ לענין אכילת תרומ' דלא לריך לאוכלו אסור לו מספק ובהו אין צערא אס כאשר עליו מספק ביון דא"כ מצער אפשר לבדוק מיד.

ובמהך הדברי' הא"ל נרא' דאפשר למלא' ישו' לפסק הרשב"א בה"ל חגיג' פ"ב סב' הטומטס פטור מן הראי' משום ספק והשמיט אוקימת' דאבני בחגיג' דף ד"ד נבניו מבחין (ומה שחשב צדק לתוך הרב שא' בתשוב' סי' ק"ד ובתנורו טורי' אכן כבר הזכרתי לעיל מאמר א' שלהי עיון ב' כי מלבד שחבר בעלמא לגזו'י' צאלינא דהרשב"א בענין ס' ע"ג בלא"ה עיקר דבריו חמוכי' שכל דבריו נבני' שעל ס' קיום המ"ע שייך חשש בל' תוסף ודברי' ורזי' הם מאד מי שפקיים ס' מ"ע משום ס' חייב איך שייך חשש בל' תוסף והוא ברור וכו' הטנא' סי' ל"א וכן הזכרתי כבר לעיל במאמר השני עיון ב' ע"ג) ובזאת א' ל"ל קרא למעוטי ונרא' דיש להקשות דלכאור' לא פריך מידי ושפיר לריך קרא למעוטי ובהקדים

ונהקדים להרמז'ם כס' המלית מ"ע קכ"ו ובחינוך פ' שופט' בחנו דלשה שאינה נמ"ע דרז"ל מטייל ג"כ אינה בלאו
 דלא ירא' פני ריקס ומעת' לקושטא דמייעתא התור' לעומטס מרא' ופטרי כמו אשה ה"ה דיוכל' להתרחק בעור' בלא
 קרנן משא"כ בלא קרא רק מ"ס א"ח ברא' ה"ה מספק הי' אסור הטומטס להראות בעור' דלמא זכר הוא ועודנא בלא
 יראה פ"ר דהא זהו ממש כדן אבילת תרומ' דאפי' להרמז'ם פ' זה אסור מן התור' דמי מכריחו לבוא לעור' ולענין
 זה מקרי אפסר לגדר ואסור מ"ס ואפסר דאפי' לס"ל הכ' תוקף וס"ל ספיקא דתמנא שרי' אפי' באפסר לגדרו (כל
 שא"ל בנקל בלי טורח וזער) אבל מדחזי' דכלהו אמוראי במס' חולין די"א הביאו רא' דאולי' ב"ר מדל"ס ברישא ש"ע
 וכדומה לס' טריס' ואע"ג דספק שרי' מ"מ ה"ע כמו שפי' המהרי"ט ופ"ח דלולי' דסמכ' תור' אסברת רוב לא ה' התור'
 גזירת' שלא לבדוק ובע"כ התיר' תור' לבדוק ללא מידו ספק ואי' ס"ד דאמרי' אפי' במקום לערא וטורח הכל שרי' וא"ל
 לבדוק א"כ התם לא גרע ממה שראת' התור' שלא יבדוק ויתיר הספק אע"כ ס"ל דרק טומטס א"ח לקורעו אבל במידי
 דאי' נצי' לא עביר כמו אבילת תרומ' או להתרחק בעור' אסור עליו מספק כיון שאפסר עכ"פ לבדוק וע"כ הוכיחו
 ג"כ ספיר מהתם דסמכה התור' על הרוכ.

והנהגה על עיקר פסק הרמז'ם הכל' שגזיס פטורי' ולא דלי' פ"ח כיון שפטורי' מהעש' דרא' הקשה הרב מע"ח
 בלא תעש' ד"ט וסלא ללא מהענין לא נדבר בו הכה וינאר בשאל' ט'.

אבל דע שזענין זה דטולד מהול במס' יבמות דעסקי' בי' שאלתי קושי' עלומה וכמה מופלגי התור' לא מלאו מענה
 דקתני בברי' הנ"ל טולד מהול אוכל בתרומ' ופסקו הרמז'ם בפ' מה'ל תרומות וקשה לי' דהנה ידוע לעיל ביבמות שס'
 דע"א איפלוגי' בי' ר"ע ור"א בדיון טולד מהול ור"ע ס"ל לר"ך להטיף ממנו דס' גרית ועיין סוגי' ארובה בשבת דקל"ה
 ומביא שס' פלוגתא דתנאי אליבא דב"ש וז"ה ויש תנא דס"ל אליבא דב"ש טולד מהול דתנא. שבת דדיונין לי' בודאי עילה
 כנושה ואין קי"ל כב"ה דס"ל אר"ש מטע' דהו' רק ס' ערל' כנוש' ומספיקא לא מחללי' שבת וכ"פ הרמז'ם פ"א מה"ל מילה
 ובש"ע י"ד סי' רס"ב וע"ש ככ"מ באורך דהעלה דקיי"ל דהו' ס' ערל' כנוש' מעת' קשה לי' כיון דספיקה הוא א"כ לענין
 אבילת תרומ' ה"ל נמי ספק דאורי' דאם ערל' כנושה א"כ ערל' תרומ' וספק דאורי' להחמיר ואיך פסק הרמז'ם
 דאוכל בתרומ' ומגרי' דיבמות הנ"ל אין רא' דמלי' אחי' כחנא במס' שבת דלכ"ה ג"ח כלל לס' ערל' כנושה אבל להלכה
 קשי' דה"ל לפסוק בו א"ל בתרומ' כמו בטומטס ובודאי א"ל לפרש דהרמז'ם מתירו רק לאכול בתרומ' דרבנן להטעיין
 ברמז'ם ובע"כ נלמדך לבאור' לדחוקי ולומר דבאמת הרמז'ם בזה דמילה לאו בתורת' ס' ממש מצינו דלקושטא לאו
 ס' ממש הוא או טעם דהו' כמעט דרוב א"ל ערל' כנושה וזה דחוק מאוד מכל' להטילא זה או שאמר האפסר באמת
 לאו מדאורי' חיישו' לערל' כנושה דלא עדיף הא מטומטס א"ח לקורעו ואפי' בנ"ו מבחין כמו שהוכיחו חוס"ר"פ הערל'
 וכמו שהבאתי לעיל וע"כ ה"ע דלא חייב' התור' לחסר את הערל' הנכלמי גלוי' לפנינו וה' בזה דטולד מהול כיון שאין
 לפנינו ערל' אין לנו אלא מה שעינינו רואות ורק חומרא דרבנן בעלמא הוא להטיף ממנו דס' גרית ורק לענין מיל'
 החמירו ולא לענין תרומ' וגם זה דחזק נפלא ואינו במשמעות דברי הר"ן שס' בשבת והכ"מ דהלכות מיל' ד"ס ממש הוא
 והדברים לריכס לפנינו.

באמור שלישי

עיון ב.

כבר הנאמי במאמרי שעברו שהעירו בשם הרמב"ם גופי' שאחד מראיותיו דספיקות מן התור' להקל הוא דלמדו מספק ממזר דבור' החור' ממזר ודאי ולא ספק והרשב"א והחולקין' עליו טעמו בהיפוך חי כלכו ס' שרי' מן התור' קרא דקהל להתיר ס' ממזר ל"ל וכתב מהרי"ט ליישב דהתור' החור' ס' ממזר לאו בחרות ספק אלא בחרות ודאי ובס"מ סיה' מותר בבת ישראל ובממזרת בבת אחת אע"ג דהו' חרמי דסחרי אחריו ואי משום ספק הו' אסור בכה"ג ועוד חי כהיב ישראלית לא מלי כסוב למזרת אפי' מת' הישראלית כמו שב' הראשונים' נבי פליג מנחה דאמרי' בפ' תפלת השחר כו' ואעפ"כ התור' החור' והרב פ"ח ב' עוד ליישב דלא תקשו להרמב"ם דהר"ך קרא להתיר ס' ממזר הנא מאמת איש שנתגרשה ס' גירוסן דאית לה חזקות איסור דבעלמא כה"ג ספק אסור והב' שרי' ונודאי אלו החזקות לא ימכנו רק להמכר' דרמב"ם שרי' לו ראי' אחרת לשיטתו צענין דספיקות ונאמת לאו מס' ממזר יליף אלא המעיד' בשמו דיליף מס' ממזר ע"כ ליתנא להנך שנוי' דמהרי"ט ופ"ח הנ"ל דהא באלו נווני לא ילפי' מס' ממזר.

וראיותיו שיה' שפיעט' לי' להרב פ"ח דס' ממזר אפי' בחזקת איסור דס' א"א שנתגרש' שרי' אין כן דעת הרב משנ' למלך פט"ו מה"ל אסורי ביאה ה"ל י"א שב' בפשיטות להיפוך דד' נשים שילדו בנית ח' והאמת אמת ממזר כולם אסורי' לנזא בקהל וכתב שהרי הרמב"ם יליף דין ס' דאוריו' מותר מדין ממזר ובכ' חתיכות אסור מן התור' משום דאיקבע איסורא וכה"ג ונודאי בזה אין לחלק בין א"א דב' חתיכות או א"א מקודר כמו בכ' גירוסן ועיון חוס' בחזנות דכ"ב ועיון רמב"ם פ"ח מה"ל שגגות הבא על א"א ס' מגורשת בא"ת משום חזאי' וב' בהיפוך משם מדברי הרב כ"ח.

והאמת אנני שלכאור' מוכח דממזר החור' מור' ס' אפי' באמתק אסור' כדעת הפ"ח מהא דקדושין דע"ב ע"ב כאמת ח' לומר הנן זה כהן כו' או ממזר וכן מועתק דרמב"ם פט"ו מה"ל אסורי ביאה ה"ל ל"ב ופירש' כגון שילדו בנית ח' וכן הוא בש"ע אה"ע סי' ד' ס"ה נשים שילדו בנית ח' אמת כהן כו' וממזר כאמת החי' לומר זה הכן כהן ולכאור' ודאי ה"ט משום ד"ס ס' ממזר מותר ואע"ג דא"א מיכו שוב ראיתי בר"ן שב' להדי' דתקנתא דרבנן הוא להאמין לחי' דעל הרוב א"א צעדים אחר' וזה"ע בים ערעור א"כ וז"ל ב"מ שהאמינה חור' ע"א הרי כאן ב' דכל הנאמנות רק מדרבנן ועיון ב"ש באורך בסי' ד' ס"ק ס' ש"ל כאמת החי' מן התור' משום מלמא דעבדא לגלויי דנדר שאינו מוליד דבר מקוקחו ע"כ.

ודע שבה דבריו צריך מלך דאע"ג שנתר חתיכות ח' תלג וא' שומן קרי' לי' אמתק אסור' ר"ל שיש ודאי איסור צעולם אבל מ"מ עד ח' נאמן לדבר ולומר זהו תלג וזהו השומן לפי שאינו מוליד דבר מאוקת איסור רק בירור וגלוי דברי' בעלמא הוא וזה דאמרי' בעלמא ע"א נאמן באיסורי' דוקא בלא אמתק איסורא אבל בא"א אין ע"א נאמן היינו דוקא באמתק איסורא בלתי חתי' ע"א שרי' כ"א ודאי איסור והער דלע' להוילוי מחזקת משא"כ בכ' חתיכות אע"ג דרובו לן שיש כאן איסור בתוך אלו ב' חתיכות מ"מ העד נאמן לומר זהו היתר מעולם והוס בירור בעלמא וכן מנאמרי' הדברי' ברי' ונותר בר' דיבמות ר"ס האזה רנה דפ"ח וכן קבע להלכ' הרמ"א ב"ד סי' קכ"ז ע"כ.

שוב אני רואה דע"כ בהא דנאמנת ח' ה"ל ע"כ לאו מה"ע דאמין אחי' עלה משום דס' ממזר שרי' מן התור' דהא נאמנת לומר ג"כ זה כהן ועודד ומקריב ע"ג המזבח וכשנת אע"כ משום גלוי מלמא בעלמא הוא וככ"ל שאין כאן דין להוליד דבר מחזקתו הראשון.

ועפ"י הדברי' האל' אני עומד ומתפלל על מה שראיתי להרב פ"ח בהדפיו ראש מס' גיטין בהא דאית' שם ובכ"ד ע"כ

ע"א נאמן באיסורי דוקא בלא א"א וב' שמוס קא' לי' על שעת הרמב"ם דכל ספיקות מדאורי' שרי' דלשון הש"ס משמע וזה הנאמנת הוא מדאורי' וברמב"ם קא' כיון דלא א"א הרי מותר מן התור' בזולת העד והכינוי פקוטי' וגם בק"א שגם' חור והעיר עליו ובעיני דברי שג"ל נהו' הם דהא כבר נאמר בדבריו גמור שאין בו פקסוק כלל דהש"ס מנעט רק בלא' באותה חתיכ' עמ' כיון להעיר שחתיכ' זו מניקרת כמו שצ"ח הרמ"א ב"ד כג"ל אבל בנ' חתיכות לכינוי אחת ודאי חלב וא' ודאי שומן מבורר בשר' ור"ן והרמ"א וס"ך כ' ב"ד שהוא פשיט שע"א נאמן לומר לנו זה חלב וזה שומן וזה דליך לנאמנה שלו ד"ת דבזולת עדותו פשיטא שספק זה אף לרמב"ם מן התור' וחייב עליו אשם תלוי וזה ברור.

ובמשום יגדיל חור' ויאדיר אפרס עוד הלשון ע"א נאמן באיסורי' מדאורי' לענין להחמיר עפ"י מה שכתב הרמב"ם פ"ו מה"ל סנהדרין דכל שהחזיק האיסור עפ"י ע"א אזה חלב אם אכלו אדם אש"כ בהתראה לוק' ע"ש ופ"ג מה"ל שנגזת ועיין מש"כ להלן מאמר ד' עיין ב' ומאמר ה' עיין ג'.

עוד לרדך אני לעורר בענין זה על כלל גדול ונפלא כן אחת שדבר זה שאין ע"א נאמן בדבר ש"א ואינו בידו הוצא בפוסקי' רבים ועיין ש"ע י"ד סי' הנ"ל ועיין כ"י ורא"ם ב"ס הנזקין וחוס' ריש גיטין אבל מלאתי במרדכי פ"ק דחולין ד"ט הביא דעת הרא"ש דע"א נאמן אפי' בלא' והאמרי' בש"ס אינו נאמן בלא' היינו צעד בלתי מוחק לנו בכשרות כ"כ ושוב מלאתי עוד בחי' הר"ן לחולין דף י' ע"ב שכן ב' דמסקנא דריבא כך ובפ' הא' רבה רק דרך דמו' בעלמא קאמרו והביא רא' משמיט' שכל א' שחט לעצמו ואפי' נשים ואע"ג דבהמ' בחי' בחז"א' עומדת ובאמת כל הראשונים עמדו בהא דשמיט' בנשים וע"א עי' ח' ראש"ל לחולין ונדחקו מאיר דהוה כבודו לתקן וב"ה בחוס' ריש גיטין וז' שס' הר"ן שכן מוכח בדבריו הנ"ל דע"א נאמן אפי' בלא' ברמב"ם פ"ד מה"ל לענין נשים ונרא' לי ביותר מוכח כן ברמב"ם בעיקר הדיון שכתבו בפ"א מה"ל עדות ה"ל זין ח"ל ע"א נאמן באיסורי' אעפ"י שהוא פסול לשאר עריות שהרי רשע בעצבו' ששט שמיטתו כשיר' ונאמן לומר כהלכ' ששמיט' בו' הרי שהביא רא' אפי' בנחה' דנחז"א' עומדת וגם לא חילק בלאונו כלל בין א"א ואי אפשר לומר דלהרמב"ם נמי ה"ט משום דשמיט' הוה כבודו לתקן דא"כ הי' מוכרח ג"כ להביא עיקר הדיון דהיכא שלא אחזקו איסור' נאמן אפי' אין בידו לתקן והוה מוכרח לכ"ע אע"כ אדרב' הרמב"ם בחס' וכללם יחד דס"ל להלכ' אפי' בלא' נאמן ואמת שבעת אחתי קשה לי במרדכי דחולין הנ"ל דנחית בשמיט' בע"א רק להחמיר אע"ג דאין ע"א נאמן בלא' משום דמחלק בין מוחק ספיר ללא מוחק לן כ"כ ח"כ מאן פתר לן לדדו' אחתי ברזם מס' חולין הא דבמסור' כותן לו סכין ונידק לו דמכיר' משום דלא שניק התיר' וקשה עכ"פ הוה רק כע"א ולא מוחק לן כ"כ ואיך נאמן במקום א"א אע"כ הטעם משום בידו לתקנו כמ"ס חוס' דגיטין אבל עכ"פ גם ברמב"ם מוכח כג"ל דס"ל למסקנא ע"א נאמן בכל אופן אפי' בלא' ואינו בידו.

ודע שיש מקום עין גדול בפסק הרמב"ם הנ"ל פ"ו מה"ל סנהדרין דהאיסור מוחק עפ"י עד מהא דפסק הרמב"ם סוף פ"א מה"ל איסורי ביאה האב שאמר בתי זו מקודשת לזה אעפ"י שהוא נאמן וחננאל לו אש ונתה אינה נסקלת והוא מקדושין דס"ג והדברי' ק"ו דהא התם האמינו התור' בפירוש לאב ואפ"ה אין נאמננו לענין עובדין ופסחתי ומלאתי לחרב פ"ה עמר בזה ובק"א כ' ליישנה בדברי' ורי' שדקוק ברמב"ם דה"ל סנהדרין שם' ג"כ שאומר אשה זו גרוש' בו' ואיך נאמן ע"א והטעם פירוש דחוק חור ברמב"ם דאורי' נהי' בלא"ה ס' גירושין ספק קרוב לו סק"ל וכבר בלא העד יש ס' ע"ש עיקר הפירוש זה ברמב"ם ועוד בם' ק"ל בו' מדאורי' אוקמה' אחזק' שלא בתגר' ובלא"ה נמי אין עיקור המי' מספיק על הסברא לומר כיון שהאב שאמר קדשתי בו' והי' בחזקת פטוי' לכן אין נסקלת דמה בכך בין כך ובין כך הא התור' האמיננו ודע

בואמר שלישי

ודע שאין לתקן ולומר דרך בה"ל סנהדרין לומר הרמב"ם הכל רק לענין חובב מלקות ולא מהני חוק' ע"פ ע"א ולא להמית ולא תחתיה על זאת הסנהדר' כי מפורס' לי אין במהרי"ק שורש פ"ו כ"כ שבעטין מיתה בעי' ויתר ברור וחוק' מלענין מלקות והוכיחו מגמ' פ' י' ויחסין מלקין על חוקות וסוקלין בו' דתלקהו והאריך שם בזה אלא שאין הדברים מספיק' דבגמ' דף ס"ג מביא ג"כ נאמן על נבו ובנו לומר שהם גדולי' לנדרו' בו' אבל לא למלקות וכ"פ הרמב"ם פ"ב מה"ל אישות ה"ל כ"ג ע"א.

וב"ל דרך אחד דהענין כך כמו שביאר בה"ל סנהדרין על עיקר' דנבוא שבער העביר' בעינין מזה"כ ב' עדים דוקא לא יקום ע"א בלא' כי' והנה שם העיר העד על האש' שהיא גרוס' או זונה היא חתיבת האיסור ולכן אחרת' לאיסור ואם בא עלי' כהן לוק' ולא העיד זה אגב'ר' אבל כאן דייק הרמב"ם האב' בו' ואינה נסקלת ר"ל היא אינה נסקלת דהוא הנגד' ואה"כ דוקא אכ"ס דייק הרמב"ם אבל נועל' נסקלת דלגבי דדו' מקרי היא האיסור והחתיב' וא"ש נמי הא דה"ל אישות דשפיר כ' דאין ע"י עדות האב שגנו ובנו גדולי' אם אה"כ הם אכלו חלב אין לוקין כי זה על הנגד'.

אבל האמת כ"ל נאמן אחר דבאל"ה ודאי חמו' הרב' ל' רמב"ם דה"ל סנהדרין ה"ל מזה שם' אשה זאת גרוס' ואך נאמן ופי' הרב' כ"י לא מהתיר כנ"ל אמנם הדברי' מפורס' היטב ברמב"ם שביים על ל' זה ברא' ששחק הכתוב העד בעת שקבע האיסור אבל אם אמר לו איני חלב בו' ועקרי דיני' אלו מפורס' בגמ' ר"פ האש' רבה ונרא' דגיטין וספ' ועכ"פ התם הדין אלו הי' אומר להעב' כנא' להחזיק לו האיסור אינו מאמינ' הי' עדותו נגדו בלא הי' אלא שהוא קיבל עדותו והאמינו ושו' אכנפשי' חתיב' דאסור' לכן אה"כ לוק' על איסור זה וז"ל בפס' הרמב"ם ומילי דנבוא גכחו וא"ל דלחוקו של הרב' פ"י וממילא דזה שייך דוקא התם משא"כ נבא דאב שנאמן מה"ל לומר קדשתי בתי' יצו תלמי כלל בגאמנות דאידך ומלך שוי' אכנפשי' חד"א וכן נאומר האב בני' זה בו' אין בזה איסור לומר הנין הי' לו להכחיש ולומר א"ל ומללא הכחישו שוי' אכנפשי' חד"א והדברי' ברורים למנין ועיין משא"כ לענין זה להלן מאמר ד' עיין ד'.

נחזור לבלל דם' ממזר ה"ל שהנאמי שנתוכחו ונחלקו בו האחרוני' דלהב"ס התי' תור' אפי' במקום חוק' ולהרנ מל"מ בהיפוך ולכאור' תמה על הרב' מל"מ איך אשחט' ל' הרמב"ם בואמו פרק פט"ו מה"ל אסורי' ביאה ה"ל י' כ' בזה"ל של' ממזרי' הם ממזר ודאי וממזר מדברי' סוכרי' אחיה ממזר ודאי זה שאב מן הערוה ווראית כמו שנארנו וממזר ספק זה שאב מם' ערוה כגון הנא על האש' שנחקש' ס' קדושין או שנחגש' ס' גירושין עכ"ל הרי שקרא' זה ס' ממזר ומדבב' אה"כ בהלכ' כ"ל דין תור' שס' ממזר מותר לבוא בקהל בו' שגדור שקאי' על כל מה שהזכיר כבר שהוא ס' ממזר וגם נחגש' ס' גירושין בכלל זה וא"מ בדברי' הפ"ד שאפי' ס' ממזר כהאי התי' התור'.

אלא שיש בענין זה בלא"ה חמי' עזומ' בדעת הרמב"ם שם' להדי' כנ"ל שם' נחקש' ס' קדושין הוה ס' ממזר וקשה הא אפי' ס' ממזר אינו דנוקמ' לאש' נחקת פני' ועוד דהב"מ בריש פ"י מה"ל גירושין כ' כן להדי' בשם מהרי"ק דלרמב"ם כל ספק בקדושין לא הוה ס' ממזר משום ח"ס וכבר עמד ע"ז בהנ"ל מל"מ בה"ל א"ב והניח בקוש'.

וראיתי בהנ"ל מל"מ שם' לתרן ח"ל דהיינו דוקא כשנאמ' לאחר זאת קדושין ודאי ושפיקע קדושין ס' אבל הכ' איירי דבא עלי' בלא קדושין ועיין בדברי' הרמ"ה שהביא העיר' בסי' ל"א עכ"ל ודברים חטוה' הם בעיני' בכל דר' חדא דאפי' בנא עלי' אחר שלא בקדושין השאל' במ"ע למה יהי' ס' ממזר הא ים חוקת כנוי' ועוד מה זה סביר' בשביל שקידשה אחר קדושין ודאי לא אולי' ס' קדושין דראשון ובכל דוכחא אשכחן אין ספק מוציא מידי ודאי אבל שיהי' ודאי קדושין מפקיע' קדושין של ס' הוא כגד האמת ועיין רס"י בקדושין דף ה' ע"ב גבי' בתן הוא ואמרה היא ועיין גמרא ופוסקי' ד"ב גבי' קדשה בתמר' ובפרט שם בנא דרב חסדא דקדשה אחר או אחריו וע"ש בחוש' ומהרש"ל וקאמר שם דלא ס"ל דשמואל

דמיונא דאי ס"ל ספק הוה עכ"ל הי' אסור' לשני אע"ג דקידש' קדושי ודאית' שכו' ברור ויתארכו הדבר' להראות יותר על ספק' רבי' ברמב"ם וטור וס"ע הקסבמי' למע שבתנתי' ודלא כהג"ה הכל' והוא פשוט מביעוהו כותחא ומה שהביא מדברי הרמ"ה בטור הכל' ר"ל שכ' הרמ"ה אם נאמת לאחר הולד' כשר' ע"ל לאו ראוי' הוא הדתם איירי בקדשה דברר סא"ל ש"ס רק חשבו שאל' ש"ס דמדי דרף י"ב ונזה' נחלקו הסוסקי' ודעת ר"י וס"ס דאין' ס' קדושין כלל רק מדרבנן משום טעות כדאיכא' שם ברא"ש וכו' ה"ל להדי' דהרמ"ה ס"ל כר"י הכל' משא"כ לרמב"ם בפ"ד מה"ל אישות דהוה קדושי ספק' ממש נאמת הולד' ס' ממזר וכן הונא' שם בב"ס ס"ק י"א וא"כ אדרבה משם ראוי' בהסו"ך.

ובמה' יס להביא' ראוי' לרעת מהר"י בן לב הונא' בפ"ח בבבלי' ספיקות וגררר' בו להלן באורך דס"ל בכל' ס' דאיכא' שאין' בו ס' נמי'אות כ"ל ספק הלב' כמו בדיון קדושין דף ה' הכל' נתן' הוא ואמר' היא ספיקא' הוה ור"ל דנכס"ג ל"ס כלל לוהר' חוקת כפוי' ומעת' י"ל דברי מהר"ק בה"ל גירושין קאי' במקום שאין' חוק' כמו בס' במעש' ס' קרוב לו כו' וכה"ג וס"ל הרמב"ם בה"ל אסורי' ביאה' דאף' בס' קדושין הוה ס' ממזר' היינו' נכתקש' ס' קדושין בספק' דאיכא' כגון' נתן' הוא ואמר' היא וכדו"ס דנכס' כפוי' כלל והדבר' מרומי' מאוד לצאור' ומה' ראוי' גדול' לרעת מהסרי"ך לב הכל'.

והנה' עינינו' רואות' שדברי מהר"ק הכל' שביא' בב"מ כ"ו מה"ל גירושין שם' קדושין לא הוה ס' ממזר' משום חו"ס' הן' הן' דברי הרמב"ם בפ"ח מה"ל שגרות' ה"ל ג' וז"ל וכן' הבא' על' א"ל שאל' אימר' מת' בעל' כו' חייב' בא"ת וה"ס לב' מגורשת' שהרי' נקבע' האיסור' אבל' ס' מקודשת' לא נקבע' האיסור' עכ"ל ובהכרח' כרי' שלא' יסתור' דברי' עלמנו' שכתב' ו מה"ל א"כ הכל' כ' בס' קדושין הוה הולד' ס' ממזר' כנעטרך' לוהר' כמ"ס דהך' דס"ק רכו' ס' ממזר' כיונמו' בס' דדינא' דל"ס חו"ס'.

והנה' ברור' בזה' דנתיגרש' בס' גירושין הוה רק' אחזק' אסור' לאזס' חלו' במ"ס הרמב"ם בה"ל שגרות' ור"ל דעכ"ס הית' מעיקרא' בחוקת' א"ל מיהו' ננאמת' דוס' חוקת' עכ"ס ודאי' א"ל לא הוה' וכן' כ"כ אימר' מת' וכו' לא' מת' ממזר' בסוגי' דכתובות' דכ"כ דנכס' עלי' בא"ת קאי' אבל' בחוקת' ד' ודאי' א"ל לא' מוקמי' לה' כמו' דאי' וס' בחוס' ואמר' טרסרי' ועיין' מש"כ' בו לעיל' במאמר' השני' א"כ' כפי' הדרך' שבתנתי' משכחת' אפי' בס' קדושין ס' ממזר' בס' דדינא' דל"ס חו"ס' ממילא' לק"מ' מה' שנתקשה' הרב' בחי' ס' ככתובות' דף ט"ו מאי' לייך' קרא' בשם' סנהדרין' דע"ט' לדין' קנוע' במחנה' ע"מ' דמי' הא' מוכת' מקרא' דמיקי' לב' ממזר' דלא' משכחת' כלל' באיכא' אחר' אלא' בספק' דקנוע' דנכס' קדושין' יס' חו"ס' וס' גירושין' הוה' ממזר' ודאי' משום' חוקת' א"ל' אע"כ' נקנוע' ובה"ל' לק"מ' בשם' אבסין' משכחת' הן' בס' גירושין' או' ס' מת' בעלה' ודמי' ודמי' כ"ע' כדאי' בסוגי' דכתובות' הכל' הבא' עלי' בא"ת קאי' א"כ' אפי' בס' קדושין' וס' דדינא' דנעת' מהר"י בן לב הכל' ובא"ת' נמי' לקושטא' משכחת' ספק' ממזר' בנתיגרש' בחד' וחד' וכה"ג' דאיכא' רובא' רק' ספק' שקול' (ובאמת' בזה' ד"ס גירושין' דכ' הרמב"ם בה"ל שגרות' דהוה' רק' אס' חלו' וקשה' נוקש' בחוק' א"ל' עיין' שם' גל"מ' שם' בגירושין' שייך' דייקא' ובאמת' בכל' זה' מרומי' יותר' כספיקא' דדינא' כיו' שבתנתי' דל"ס כלל' חוק' ומ"מ' א"ת' יס' כאן' דהוה' מקודם' פעם' ח' בחוקת' איסור' ודאי' ובענין' ס' בחגשה' עיין' מש"כ' לעיל' מאמר' ב' עיון' ח'.

ובענין' זה' דקנוע' אמרתי' בו דבר' השיך' לענינינו' וזהו' שהתוס' נתקשו' בשם' דוכתין' בסנהדרין' דע"ט' וטבות' דט"ו וזה' דמ"ס' וב"ק דמ"ד' לר"ס' דס"ל בחבון' להרוב' א"ל' והר"י א"ל' כטור' ודרש' ואר"ב' לו' וק"ס' לו' עד' שימכין' לו' דוקא' א"כ' כל' קנוע' דהוה' כמחל' ע"מ' מ"ל' וכו' הר"ן' לסנהדרין' כ' הוה' דר"ס' נאמת' לית' לי' דין' קנוע' מן' התור' וכו' דלפ"ל קאי' להרמב"ם' דפסק' בפ"ד מה"ל' רובא' כר"ס' ואין' קי"ל' קנוע' ונכס' דנתיגרש' דף ס"א' איפלגו' דבין' ור"ס' נקדרי' עכ"ס' דר"ס' אחר' א"מ' אחס' קרוי' ארס' כו' וזכרי' לר"ס' מקרא' כל' הורג' נכס' וכל' דנוע' בכלל' בו' וכו' לר"ס' דלא' איקטל' חר' מישראל' וקאי' לו' וכו' בשביל' ח' או' אס' אפי' אשר' ל"ד' רק' כמ' וכו' ומ' רובא' דהרומי' לא' מישראל' כו' וזה' נחוש' בכל' מי' שנוגע' בחלל'.

בואמר שלישי

במלל נטח בל' מהרוב נגע ולא עוד אלא שלבאר' אפי' אם נמא' דהו' מחל' ע"מ אכתי לבאר' הו' ס' טומא' ברה"ר
 ספיקו טהור רק הא' לך דמבאר ברמב"ם פ"ב מה"ל שאר אה"ט ריער ובקעה רה"י לטומא' ועיין טהרות פ"ו ובסת
 ד"ו וב"ב דקנ"ג ויע"ג דקני"ל במור כל שיש ג' ב"א הו' רה"ר מ"מ י"ל שאיני בנוע בהיותו יחד וזהו ס"ט ברה"ר רק
 זה במתק' ע"מ אבל ח"ו לפרס דאקטלו כ"ב מישראל כמו מהם ואבדו להעלותו על הדעת ומעת' כיון דרובא לטהר אפי'
 ה' מקום המלחמ' דין רה"י מ"מ לא מקרו ס' טומא' דכל שרוב לטהר אף ברה"י טהור נדאי' בקדושין ד"פ ע"ם בתוך
 הבית בו' אם רוב לפרדעים טהור אך א"א כל קבוע בטע"מ דמי' בסיר דכיון דידעי' בודאי דאקטל חד או יותר מישראל
 שהי' בתוך החללי' וזה הישראל הי' כיור במקומו א"כ ה"ל קבוע במחל' ע"מ ויעת' י"א לנו ענין כפלא דר"ם לטעמי'
 בל"ה נסיק לי' קבוע מהחם (והוספתי בזה בהא דמבית הכ' נ"ד ס' שע"ב דעת ס' יראי' דקני"ל עכו"ס א"מ אפי'
 במגע ותמחו דה"ס ביצמות מתוך משמי' דרובא תי' אחר לר"ם נהי דמעטינהו מטימאת אהל מטומאת מגע לא מעטנהו
 ולמה פ' לא כרבינא וזהו אמרתי דאיהו קשי' לי' קושי' תוס' הכ"ל לר"ם קבוע מכל' וכל' ככל' ולרבינא ליכא הוכח'
 לר"ם כלל מהחם וא"כ אליבא דרבינא כל' באמת דר"ם ס"ל קבוע אינו מן התור' במ"ס בחי' ר"ק הכ"ל אבל ס' יראי'
 בסק כרבינא דקני"ל כר"ם נבא דמתכוון להרוג בו' ואין קני"ל קבוע דאורי' בפשיטות ויקשה מכל' אע"כ מהחם
 וסבירא לן אפי' נגעט א"מ והוא כפתור ופרת).

עוד אימא דין קבוע דאחי' ליהן מלמא והוא במה שכתב מילר עינינו דר"י נמס' סנהדרין דף הכ"ל ברה"ל לא
 לרובא וילפי' מהב' קבוע בו' והא' ליכא למילף מני' כרובא דמי' בו' וזי' לא ישתמש על זה וידיך יע"ל על הדעת ואיך
 כולל למילף או איך יסבול הדעת לומר הקבוע הו' כרובא ונלאו חכמי' לב להבין דברי' פה קדוש ויעת' וטלתי' לדעתי
 איהו כוונ' דגבריו ואקדים ענין כפלא שמלמא במ' הרוקח על קושי' מסורסת ומובא במדברי' דחילין איך הולכין בדיוקן
 אחר רוב הא' ה"ל קבוע ונדחקו לומר הדבור שיוצא מפיה' אינו קבוע ויעת' קושי' ס' ק"י אבל ברוקח ב' וז"ל וזהו
 ל"א קבוע אלא בספיקא כעין יורק אכן לנו בו' אפי' אם ט' כותי' וישראל' ח' ביניהם הא' רק שם אכן שאל תכול על
 ישראל' כמו על כותי' דמנ"ס על א' מהם תכול וכיון דבטקא אחר קבוע שלא נודע על מי תכול וכן ט' שרשים ולמרדע
 ביניהם או ט"ז ושרן א' ביניהם ונגע בל' מהן כיון שהוא לא נגע אלא באחד כמו נגע בשרץ כמו נגע בנפרדע אבל
 בסנהדרין רואין אנו להדי' שהעשוי' חולקין על הרוב אזלי' ב"ר עב"ל הקדוש ולדעתי הוא ישיב כפלא מובן על המושכל
 שהחם ב"ט ישראל' בו' וכל בדומה בט' טהור בו' אין הרוב מדויק דלעולם תכול האבן רק על א' וכן זה שלקח מן
 הקבוע ע"כ לקח רק מאחת מהן א"כ כמו כן יכול הי' להיות מהאחת כמו מהרוב ונעני' הדבר כלא מעומק הכרח ישר'
 והפרס כפלא ואפאזוני' לא דאוכחו ולא העמיקוהו ואחרי' הקדמ' זאת נרא' לפרס דברי' רש"י הכ"ל ונחבונן בהפרס שבין ההכנ' הפשוטי'
 בענין קבוע שבין הירושל' הירוקח הכ"ל הוא כך שההכנ' הפשוטי' שהבינו כל המפרשי' הוא שנה"כ הוא כל קבוע במחל' ע"מ ר"ל התור'
 חש"ב הא' הקבוע כמו הרוב עבו' או הקטות האחת המוכרת בשר נביל' כאלו הוא ג"כ חשע כמו המוכר בשר בשר' וסבירא זו ודאי' נגדר
 גזה"כ הוא אחת הרוקח נחכמחו חידש לנו שהענין בהיפוך אדרבה כיון שהוא לא לקח אלא מחנות אחת חשבה התור' שהרוב לא תהי'
 יותר מהאחת כי הרי נע"כ לא לקח אלא מהאחת וכן הדבר בהאבן כמו שכל' הרוקח והנפקותא בזה דכפי ההכנ' הפשוט' דגזה"כ הוא
 דהא' הקבוע הוא כמו מספר הרוב א"כ א"א לילף מהא' לכלל התור' כולה דקבוע במחל' ע"מ דלמא רק כאן שלא להמית נפש
 מישראל' גזר' התור' לחשוב הגוי' היחיד כרוב כאלו הוא במספר שזה משא"כ בכל התור' והס' לדעתי ג"כ דברי' פה קדוש
 רש"י והא' ליכא למילף מני' כרובא ר"ל דהתור' גזר' שיהי' הקבוע היחיד כמספר הרוב וא"כ שגלערך לומר כך והא' בודאי'
 לא מסתבר למילף מהאבן לכלל התור' ויותר יש לנו לומר כאן הו' נגדר גזה"כ וחידוש ככל' (ומלמד הקושי' דנימוק בהיפוך
 מסנהדרין דל"א קבוע כלא"ה כאן מסבירא הוא גזה"כ) ע"ז השיב רש"י דהא' מהיכא תיתי' בו' באורך לשונו ר"ל מהיכא תומי'
 במיטא

מאמר שלישי

דלוי נשנת דכ"ד כמנ"ט כמק חשיב' כי ואין מדליקין את הנרות ופירש"י זו ואכל' זו דמסק דאורי' ונשמע דכו' רק זו ואכל' דכבר נשמע מ"ס מריש' אבל בל"ה מדר עממותו סמך הוכיח' התנא' להשמענו דמסקב אין מדליקין את הנרות ואכל' דרבנן שפיר אבל אי ספק אסור מ"ס פשיט' ועוד לשנא דתנא נובא מסייע לשיטת הרמב"ם לשן אין מדליקין את הנרות משמע רק אסור' נעלמא ים ולחש"ל איסור דאורי' מיהו למי הנ"ל אכתי לא ח"ס כיון דרש"י ורמב"ם ס"ל אף בה"ס זע"ס הוה איקבע אסור' ויש בו סיוע אשכח חלוי.

שוב עיינתי בחי' כ"י ומלאכי שעמד צה ופי' דמש' לאו דוקא בין השמשות איריזי אלא מלכנו ולא מלאכי לו חזר
במסק' ומכרס'ס והנה י' להקשות מדש' ל' להחוס' בבריתות כנ"ל ד"ס בה"ס דע"ס לא מחייב באל"מ משמע לכאור' הטעם
ביון ד"ס הוא מיקמ' לו' נחוקת ישאל ועדיין ע"ס ובחוס' דשנת דף הנ"ל ד"ס שניהם מובאר דכ"ס בין השמשות לא
מבביר העירוב ש"ס ולא מוקמ' לו' נחוקת יום מינו כ"ז ליתא דקושטא הוא בודאי דבה"ג לא סייד חזק' כלל לאוקמי
נחוקת היום כמו שאבאר עוד להלן ושעמל' דס' ל' להחוס' בה"ס דע"ס א"ס באל"מ לאו מן השם הוא זה מטעם חזקת
חיוב ומדע דא"כ בין השמשות דמוא"ז שנת נוקמי נחוקת ישאל לומר דודאי שנת אע"כ ל"ס בזה חזק' כלל מעיקר הדיון
ושעמ"י דבה"ס דע"ס א"ס באל"מ דלא מקרי כלל אחתי אקבע איסור' בנ' חתיכות דנשאלא בנ' חתיכות
א' חלב וא' שומן השני החתיכות הם במליאות יחד בעולם ודאי משא"כ כאן דאבתי הספק דלמא יום השנת לא בא כלל
למליאות וזה ברור .

גם שלשון הרץ נביל' דל' מש"כ בענין בה"ס דע"כ לענין תוספת דאיך בכלל ספק דאורי' אי מ"ס או מדבריהם להחמיר מוכח דל' בה"ס דע"כ לא מקרי איקנע איסורא מי לא כימא ג"כ דום לחלק בין שנת ליה"כ כמס"ל ואולי מהא נובא יא סיעמא להרמב"ם דמפרש הא דגמי ענדון עד הליל' משא ולא מחזין בהו ובנה דאורי' מקינן בהו ואכ"י בסבב בדבר המפורש אבל בדבר שאינו מפורש לא מחי' בהו ע"כ ביה"ס ובמנ"ח ס' תרמ"ח ואי ס"ד ספיקות מן התור' להחמיר הא עיקר יה"כ מפורש וגריך למקום משום ס' עיקור יה"כ אע"כ ספיקות שרי' מן התור' רק משום חוש' דאינו מפורש א"כ למקום ועיין עוד בענין בה"ס מש"כ לעיל מאמר ב' עיין ג'.

עוד אטרתי בענין זה במס' ר"ה דף י"ט ע"ב דא' שם במסנ' ד"ח על ו' חדשים השלוח' וילדים כו' על אליל
מסני ר"ה על חשדי מסני חקקות המועדות כו' ופרד' כיון דנפקי חלול אחשדי ל"ל וה"ל ר"ה ב"ב ח"ה מימות עורא
ויליך לא מיזנו חלול מעובר ומסני לא מיזנו דלא אטרך הא אטרך מעברי' ל' ופרד' הש"ס הא מקלל ר"ה (ופרש')
דמסנא שלא עשאוהו בני העילה הכלל' אם מעברי' חלול' ומסני מוטב תקלל ר"ה ולא יתקלל כלו מעדות דיקח נמי
כו' ונתקאי הרכ' להחוס' דמפרש' שאות' מסנ' על חלול מסני ר"ה מודע' מתי מחסיל חלול ועוסין ר"ה ביום שלשים
לחלול בגולה וגם למחרתו כדמשמע בפ"ק דביל' ד"ה וב"ס בכל מערבין דל"ט שהיו עוש' ב' ימי' ר"ה מ"ס דלמא עברי'
לחלול מ"מ אם לא ידעו מתי חלול לא ידעו יום למד עכ"ל ומעת' מאי קליל ר"ה ה' לבני העול' אם עוסין ב' ימים
וע"ס במס' ר"ה ולא יתקללו שפרש' שהיו קליל עוסין ב' ימים ומחוסר הכנה לקרות זה בשם קליל ומה מאוד
שמתי אח' כשיחל לאור' טורי און שעמד בזה וע"ס שדדק הרכ' בפרשו ואטרתי לפרשו עפ"י הקדמתי הכל' דבספיקא
דקביעת המועדות כיון דתל' בקביעת ב"ד לא מקרי איקבע איבורא (דהא להחוס' דכריתות הכל' אח' בה"ס של מעלי
שבתא לא הו' כאיקבע איבורא רק בה"ס של מילאי שבת שהי' כבר שנת ודאי) ומעתה לדעת רמב"ם דכלהו ספיקות שרי'
מן התור' א"כ כל יומא ויומא דמספיקא לן אם הוא י"ט של ר"ה אם לאו מה"ת אין קובע י"ט ואיבור עשיית מלאכ' או
מקיעת שופר עליו כלל ור"ה דאורי' לכל ישראל באמת לא משכחת אלא ע"י תשוב' דמשיאן משואות וכה"ג או בירושל'
והסמך

והסמך ויטע' תחבטל מלות עט' דעכנות יט' דאורי' טבל ישראל ורק וחי' מקיימן מל' דרעכנן מספיקא ומדאורייתא
אין מכוני' ועסקין ואין קי"ל צנ"ק דפ"י גדול המכוני' ועט' כח' ואלו לעולם לא מעבדו' לאלו וכו' יודעי' בודאי היום
ר"ה כמאלו כל ישראל מכוני' ועט' ודאי ר"ה ולדעתי הדברי' כממור ופרט.

ובמה אפשר לי לתרם מה שפירש' שם צמט' דבר' צמ"כ סומכ' על הרוב ומשמע להדי' מלכונו דס"ל דלא עשו
אלא ר"ה יום א' וזמנ' חמרו דכמ' דוכח' משמע דעשו ב' ימים מספיק וס"ל יל גס רש' מודה דעשו ב' ימים רק
ט"מ ים תיעלת גדול דעבדו' יודעי' הקביעת ומכא סברה הרוב שהו' דאורי' מחויבו' לעשות כיום שלשים ומקיימי' מלכו
דאורי' מש"כ אם א"י קביעת אלו כל עומ' מה' אינו מקיים מ"ע דאורי' במל' ועט'.

ודע שיש לעיין בזה צמט' ר"ה צמוני' וענין הלו' דרך כ"א לוי איקלע לבבל בחד סר בתשרי ואמר בסיס חבשילא
דנבולאי ביומא רבה דמערנא אמרי לוי אסחיד א"ל לא שמימי עמי ב"ד מקורם וע"ס בתום וחי' דשנ"א והרב טורי אכן
האריך דמן הדין לא הי' לוי נאמן דהא קי"ל בדבר שאינו בירו אין ע"א נאמן לאיסור ולהוליא דבר מחוקת בדאיתא
בגיטין דנ"ג וביבמות דפ"ח ואכ"ס דא"כ נגד רוב דהא רובא וזמק' רובא עדיף והא צמ"כ הא דאולי' להקל ולא עבדינן
אלא יום א' ית"כ משום דסמכ' ארוב שנים אין אלו מעובר וא"כ לא הי' לוי נאמן מעיקור הדין אלא הס' תענית דבריו
ועיין ג"כ בדבריו דף כ"ב ויש לי לפקפק הרב' על דבריו דע' דמין דאין ע"א נאמן להוליא דבר מחוקתו לכן אין ע"א
נאמן נגד הרוב והנה כבר הנאתי לעול דרים עיין זה מר"ן ורש"י דיבמות וס"ע י"ד בהג"ה רמ"א סי' קכ"ז דהא דאין
ע"א נאמן באסורי' להוליא דבר מחוקתו הוא דוקא להוליא דבר מחוקתו שהחוק איסור בנות חמים' משא"כ לגדר אהה
חמים' אסור' או מותרת נאמן אפי' גיש איסור ודאי וכו' רק ג"מ בעלמא וא"כ גם זה כן בודאי הו' רק ג"מ בעלמא
אזכר יום קבוע ובכרט בזה דהו' מלחא דענידא לגלוי' לכל העולם ועיין דמכ"ס סוף הלכות גירושין דין נאמנות ע"א
לאס' שמה בעלה העתיק טעם מלחא דענידא לגלוי' ובאן יותר נגד ענידא לגלוי' ועיין בענין זה אריכות גדול בשו"ת
תש"ן ח"א משי' ע"ה עד סוף סימן פ"ד ואף הוא נחשורר בזה דמספיקא לן ביבמות צמ"ד או טעמא דע"א בענוכה
משום מלחא דע"ל כו' ובאד דומתין פשיטא לן מלחא (ולא פי' דבריו ולדעתי נכחונן לבונו' דר"ה הנ"ל דפ"ב דאמרי'
אפי' אינא דעלמא נמי מהיטן משום מלחא דע"ל) והרב טורי אכן נכחו בעלום בתור' ולא לחלוק על הרמב"ם ואומר
שאינו נאמן נגד הרוב ככ"ל והרמב"ם פ"ג מה"ל קדוש החודש לטעמא' אזיל בסוף ה"ל גירושין הנ"ל אבל לקושטא רק משום
טירוף סברת דייקא ומכאנא נאמן ע"א בענוכה וקשה לי על דבריו דשייכין בהדדי תקש' על סוגי' דיבמות הנ"ל דמסופקי'
ובד"ה פשיטא לן אלא כדל' לי בצניי' דלא בהתש"ן ודלא כט"א דנאמנות לאו בולמו מלחא דע"ל נבדא' מת' מתחייבו
דאפי' אי בענוכה להעיד שמה בעלה לא סמכ' עליה דהתם אפשר שלא מת ואפי"ה לא ישוב לעולם לביתו ולא יתגלה
לעולם בודאי לעין כל שצריך ואפי' אם יבואו עדי' ויאמרו חי אינו מוחק כ"כ לעלמא משא"כ בזה דקדשוהו לירחא שיתגלה
בהבדח בזמן מועת לכל ותתם אנו על הגדולי' שהאו עלינו את החלוקי' ועיין מש"כ בענין קר"ס במאמר א' עיין ר'
ובמאמר ב' עיין ב'.

נשוב לדברי הרב מג"א הנ"ל דה"ט דהולך במדבר כו' דל"א בחר רוב ימים שהן חול' לפי דעת מקרי קבוע וקיימא
והנה קש' לי על תרובו דנרא' לבאור' מסבאל לשיטת התום' דכריתות הנ"ל דס"ל דע' מלאכ' בה"ט דחייב א"ת הוא
רק באפיקו' יומא דשבתא דאין מקרי קביעת כיון שהי' כבר שבת ודאי משא"כ על בה"ט של בין ע"ס לשבת א"ת א"ת
והו' רק חמים' אחת לבאור' הדברי' ק"ו ומה אם קתם דמסופק לנטינו לא מקרי שבת קבועא כיון שהספק בעלם הדבר
אם כבר בא יום שבת לעולם ולא דמי' ל"ב חתוכות שיש ודאי איסור בעולם מכ"ס דמסופק אם היום שבת אין יקרא
שבת

מאמר שלישי

שבת קבוע והנה לא אסבין קבוע במח' ע"מ רק בדבר שהוא ודאי בעולם כמו זורק אבן לנו וכמו ט' חנוכה וכו'.

ולבאורה ובהשקפה ראשונה ה' נרא' שיש להיות לעולם גם החום ס"ל דמקרי יום שבת קבוע ופ"ט דא"ח בל"ח בע"ס בה"ס משום דיש חוק' דיממא שעדיין ע"ס אלא שגרא' דא' ודאי לאו מלתא היא דבין דיוס ולי"ל לא ישנונו וכך ניתן בטבע מעביר יום ומבואר ליל' ל"ס חוק' כלל ואין להביא רא' מהא דקדושין דע"ט קדש' אביו' בדרך וקידש' עממה בעיר והרי היא בוגרת רב אומר בוגרת לפנינו ושמאל אמר חיי"א לקדוש שניהם וברכינן אישת אילימא תוך ש" בל"ח כומא רב כו' ומשני ל"ל דקאי בלתי יומא דמשלים ש" וכו"ס רמב"ם כ"ג מה"ל אישות ובש"ע אה"ע סי' ל"ו הרי קו' דחוקך ש" אע"ג שבעצב עומדת להתגדל ולהביא סמני' אפ"ס מוקמי' אחזקת קטנות לאו מלתא היא דהתם מ"מ אין כל העצמות שזין משא"כ בדרך דירין בהכרח כשתגיע רגע המעוהר בטבע נעש' שבת (והנה בענין זה יש מקור' עצום וכבר היררכתי לה כמה שער ונלמדך לה עוד אעיר עלי' בקלר' דע שהרב המגיד פ"ב מה"ל אישות ה"ל י"ט ב"י בשם הרשב"א קטנה שלא נודע אם הגיע לכלל שנת' והביא' סמני' לא מצינו בנ"י דניה מסורס כו' ולבאר' הא הדברים מוכרחי' בנ"י דמשנ' ערוכ' היא בינמות דס' ע"ג ספק שהוא בן תשע שנים ויוס א' ס' שאינו ס' שהביא ב"ס כו' ומפרש' בנ"י דקאי אמה דקתני מקמי' הכ' בן ט' שנים ויוס א' כו' סמלין ולא מאכלין (פ"י לענין תרומה) וכו"ס הרשב"א פ"ה מה"ל תרומות ה"ל י"א ו"ל בן ט' שנים וי"א כיגד מי שנבעל' לאסור לה והוא בן ט' שנים וי"א נכסל' מן הכסוי' ואסור' לאכול בתרומ' כו' ס' שהוא ב"ט כו' ס' שהביא ב"ס כו' ה"ו אסור' לאכול וכו' סס החום' ב"ר"ס דיש"א פסולי' כהונ' וא"ח וס' בן ט' האך פוסל' בניהתו דקוק' אחוק' קמייתא דכו' כמות מבי' ונקי' אחת' בחזקת בשורת כו' וי"ל דהכ' כגון דהשתא דלתי קטן ודאי הו' בן ט' אע"כ שהי' ספק בשא' עלי' לא מוקמי' לי' אחוק' קמייתא אלא אולי' בחר להשתא שהוא ודאי בן ט' דחוק' קמייתא איתרע עכ"ל והוא משע לבאר' נדון הרשב"א רק אחר העיון לימא דבל"ח ק"ס טעמא דמלתא למה לא מוקמי' אחזקת קטנות כמו בלתי חזקות דאמרי' השתא איתרע כעבור בכו"ד בחזקין ד"י וי"א ודריש ביה ובסוגי' פ"ס ובשאר מקומות אין מספר דלכ' אם עכשיו ילא מסוק' אמרי' השתא ילא ועד הנה הי' בחוק' קמייתא אלא ודאי ה"ט דלא הו' חזקת קטנות חוק' לפי שבעצב עומד להתגדל בהכרח ומיהו אפ"ס מוכח מחוס' דהיינו דוקא כשהוא עכשיו גדול לפנינו לכן לא מוקמי' לי' בחזקת קטנות כלל משא"כ אלו מסופקי' אכתי דיל' קטן הוא שסיר אמרי' חזקת קטנות אע"ג שבעצב עומד להתגדל וזכר חספתי ומלתי שדרך אמת דרבתי שפ"ס בניהור ענין זה הרב בחשובת מהר"ט ח"א סי' י"א ומעת' לבאר' י"ל דה"ה בנין השמות של ע"ס אע"ג שבעצב בהכרח עומד להשתנות מ"מ כיון דהספק אכתי אם יוס הוא או ליל' י"ל מוקמי' בחזקת יומא אלא רי"ל דהכ' גרועי טפי ונ"ס כלל שס חוק' כיון שכל הימים והלילות מסודרין בטבע משא"כ החם ב"ס הביא סמני' או לאו אין העצמיות שזי' ככל' ואף ב"ס אם הוא בן ט' שנים אם לאו הנה אין אנו מסופקי' בשנות העולם כלל כי עולם ודאי כמכנהו טוהר רק מסופקי' בזה האדם בליה שג' הי' יצירתו לכן שייך בו חוק' והבין' זעירין עוד מה שאכתוב בעניני' אלו להלן במאמר ו' עיון ד'.

העולה מהמקובץ שכן אין סברא כלל לומר דחום' כריות דנע"ס בה"ס א"ח בל"ח תלוי משום חוק' דיומא דלאו מלתא היא ועוד דא"כ בע"ס מלאכ' בה"ס דמולאי שבת ביחול בחר חזקת דיומא ונחוק' בודאי בשבת אע"כ לימא ומיילא מוכח דהחום' לס"ל דשבת הו' קביעה וקיימא כיון דיל' יוס השנה לא בא לעולם עדיין כלל א"כ מיילא ג"כ לימא לתרובו של המג"א הכ"ל והרי לפניך דשבת מג"א הכ"ל נפל במחלוקת רש"י ורמב"ם והחום' דלרש"י ורמב"ם דגם בבה"ס של ע"ס יש חובב אשם תלוי דהוא כ"כ חתיכות ש"מ שהם חסוני' שבת לקביעי וקיימא באלו יוס שבת ויוס ע"ס שניהם לפנינו א"כ אף תי' מג"א שסיר דכו' קביע משא"כ להחום'.

ולשיטת

ולשיטת התוס' הנ"ל דסור' קושי' המג"א למקומ' כ"ל ליישב' באופן אחר דא"ל לנו לילך אחר הרוב לעשות עקר בודאי
עד"מ אם דנין על נהמ' אם כסיר' או טריס' שייך לומר דמטב' ארובא דרוב בהמות כסירות ואמרי' זו שאנו דנין על כסיר'
ולא טריס' וכן כל כהאי גוויי משא"כ זה שהולך במדבר וא"ל איזה יום שבת אם כילך בחר רוב ימי' א"כ מותר לו לעשות
כ"י מלאכ' שאין חילוק בין יום א' לחבירו וא"כ בהכרח אין הרוב שאנו סומכי' עליו אמת והיינו משע' עיקר הסברא בתוס'
הסנהדרין ד"פ גבי הכסקלן כנשרפין דא"ל לילך אחר הרוב ולהמית כולן במיתת הרוב לפי שע"י רוב זה אנו עושין עקר בודאי
ואעפ"י ששמעתי ים רוטם לפרש כוונת דבריהם דה"ע דא"ל ב"ר לפי שיכול להיות שלא עש' עביר' זאת כלל ולא דמי' לרובא
שמעיתן עפ"י הרוב דמלס הרג לפי שעב"ס הרג עלבד דלאו סברא היא אלא בלא"ה נמי ליתא דתקשי מסוגי' דסנהדרין דס"ט
לענין בן סורר וכן לענין עדים המכחישי' וא"ל נעצות דעות או נעשות קביע דירחא דאמרי' עפ"י סברא הרוב לקיים
העדות ולהמית לזה ועיין כי הוא ברור ושוב ראיתי שכן מסורשי' הדגרי' להדי' בתוס' זכתי' דף ע"א ע"ש שכ' משום רובא
לא נעש' דבר שהוא עקר בודאי והכ' אף אחת אל תחמ' דהא בזה תבתי בטיל אע"ג דיש האיכסור בעולם אולי' ב"ר התם ענין
אחר הוא בחירת ביטול משא"כ בהני שנתערבו ודאי דל"ס שאדם ימנעל רק לומר שנסמך שהוא מן הרוב וכיון שא"ל לומר
כן יעל כולם דהוא עקר בודאי ל"א בחר האו רובא כלל ומעת' אם לך לב שום תבין ומשכיל לטין התוס' בוצחי' שהתרוצים
האמורי' שם ירדו וסמכתי על המנין ונעיקור ענין זה דנשקלן כנשרפי' עוד נדבר בו במאמר הסמך ואמת שלכאור'
שייך הא מלתא בסברות הסוסקי' הונאו גי' ב' ק"ט באיכסור שחננל אם יכול אדם א' לאוכלן בבת אחת או בוא' ע"ס
ולכאור' י"ל כאן ל"ס הסברא דעקר בודאי לפי שאין הומיט לפנינו ואנו דנין על כל יום ויום כפ"ע ומתירן אותו בשביל הרוב
מיהו לדעתי בשעת התוס' גרובין אהנו לפרש כן דלדבריה נרא' דלא יתכן תרובו של הרב מ"א הנ"ל ועוד ידעתי שלכאורה
יש לסקסין הרב' כי מעת' לא ידק לאכסור לו אלא כשנשער שיהי' עוד זמן במדבר ובהכרח יעש' מלאכ' כל שצעת הוסיס
דנמלא מחורי' עקר בודאי משא"כ באין ספק לפנינו אלא במקצת ימי השבוע' וברין כאשר בסתם אלא שיל' סברא דאין לחלק
בהכי דעב"כ על רוב כהאי לא אולי' כיון שנענע הדגרי' אין חילוק ואם יקרה כמ' ימים אין הפרש ביניהם ואכתי נרדך לפנינו.

עיון ג'

הנה ממה שנחנאר בעיון הסמך עלה בירינו דמי שמסופק בעלם יום הזה שצומד בו אם הוא שבת או חול להרמב"ם
דס"ל בפ"ה מה"ל שגגות וכו' דעת רש"י בשבת דל"ר וכמו שכ' בשמו הפ"ה דאף על כה"ס דע"ס חייב אשם תלוי דיום שבת
מקרי קביעא וקיימא והו' בחתיכ' א' מ"כ וא"כ ה"ה במסופק ביום והם הם דברי המג"א כי' שד"ם בדין הולך במדבר דל"ס
לילך בחר רוב ימים דשבת הוא קבוע וכאמ"ר ע"מ דמי' (ולתוס' נכריתות כתבתי באופן אחר ע"ס) מעת' כרא' לי דהיינו
דוקא בספק בעלם יום השבת או יום חול אבל בשבת ודאי והוא מסופק או ספק לכל אם זה מלאכ' אם לאו זה ודאי לשיטת
הרמב"ם דכל הספיקות שרי' מה"ה ה"ה בזה כשאין בידו לברר ולשאל שרי' מן התור' דהא מלתא דפשיטא דלובא למימר כיון
דהיום ודאי שבת אם מסופק בדבר אם מותר או לעשותו מקרי אחזקא אסור' דודאי שבת לאו מלתא היא דמ"ס בין הא למי
שחתיכ' אחת לפניו והיא ספק חלב ס' שומן הנה הוא ודאי ישראל ואסור לו ודאי החלב מ"מ לרשב"ם מותר מן התור' לאוכלו
(כמו שהוכחתי כ"ס בעיוני' שעברו) וה"ע דאין כאן איכסור ודאי בעולם אם לר הספק אמת דלמא זה שומן וה"ה בזה אין
איכסור

איסור ודאי אם לא הספק אמת שאלכ ועמך זה מותר בשבת ואעפ"י שהדבר פשוט על הסברה וא"ל ראוי מ"מ כדי לכתוב
 מי המתעסקים ומפקקי' (בפרט בדבאי' כאלו שלא רבו וזכמו גם) אחיך לך שגם רבוצינו האחרונים מהר"ט וס"ח כך למדו
 וכן הבינו דבאר הבאתי במאמר השני עיין ב' שם הביאו ראוי' שהמים' דשבת פ' ר"א דמיל' דקנ' גבי ערלהו ודאי ולא ספק
 ס"ל כדעת הרשב"א ממה שכתבו אסמכת' בעלמא ע"פ וכוונתם דא"ל כ' כרשב"א נמא' בשם הגדה' הספיקות דאורני' ס' חייב
 שבת וס' חייב מ"ע דמיל' ולכן שם ור"א עדיף וכמו שהוכחתי שם שכן הדיון בבס"ל מש"כ אי' ספיקות מותר' מה"ס א"כ שם
 הספיקות אין בהן קצת דאורני' א"כ אי' גבי ג"כ מלי' למהלו מס' וספיר דרך קריא לאסורו וא"כ הרי סס"ל אם ס' בשללכת
 שבת להרמב"ם מדאורני' שרי' והוא האמת (ועיין להלן ריש מאמר ה' שאלמתי מהו השגה על דברי כו"ס כמה שר"ל ליישב קושי'
 הרשב"א מסוגי' דחולין ד"ר ע"ג).

ובהקדמה היקר' הזאת אמרתי שדוקק לשון הרמב"ם כ"ו מה"ל שגות ה"ל ב' ח"ל וכל היודע עיקר שבת אבל שבת
 ודימה שהוא חול חפ"י שש' מלאכות הרב' חייב תטא' א' על כל היום כולו עכ"ל מדנקט ודימה שהוא חול משמע שטעה
 בדמיונו וחסד שדאי' הוא חול אבל אם הי' מסופק אם שבת אם חול וע"פ' בספק ה"ל כנר בנדר מיד שזיט בן קרנן ובהאי'
 במש"ל דכריתות ד"ר ע"ג דרס' דכל שידע מן הספק ואכלו לאו שוגג מקרי ואינו מביא ס"ח וע"פ' דקדק הרמב"ם לכתוב
 ודימה שהוא חול ומה"ט נמי דוקא בשגת דקדק לכתוב כן אבל בהלב' שאחרי' גבי שגת מלאכ' ה' ואגב במלאכות שלא ידע שאלאכות
 אלו אסורות הרי שגיכה את לשוני ולאכת שרי' שאלאכות אלו מותרת אלא שה"ט דהס"א אבי' לא דימה שכן מותר' ודאי רק במסופק
 מ"מ כיון דבהא לא אחזקו אסור' ה"ל ס"ד דמותר מן החור' ולכן אכתי מקרי שוגג ומחייב בקרבן והדבר' כפתור ופרש בלשון הרמב"ם.

והן אמת שמה שהבאתי ראוי' מהא דכריתות באלל על הספק אינו בקרבן לבאור' לאו הוכח' דבר' היא לענין טעמא
 קבוע ד"ל רק התם לענין להביא אשם חלוי אינו מביא דהוא יביא על הספק ולענין הספק מקרי מיד דהא בשעת אכילתו
 ידע שהוא ספק ואכלו אבל מי שאלל על הספק ואח"כ נתברר לו שטעא ודאי ולענין הודאי לא הי' מיד י"ל דספיר מביא טעמא
 קבוע ואין לי כוח הכרע' ומהא דכתב הרמב"ם כ"ב מה"ל שגות אומן שאלל למיל' בשבת היום כו' ע"ג אין ראוי' דאיהו דימה
 בנפשו שגודאי יכול לעשות בהיתר ולבאור' כרא' זה שייך כמה שנתוכחו בו גדולים רבוצינו הרשב"א בזה' ומשערת הניח
 והרס"ה בדרקו דביני ווסתות שבת' בית א' שער ב' והוא דרפוס ד' קס"ד וקס"ה ע"ג שהרשב"א הוכיח מסוגיא שנועת ד"ר
 גבי ל"ת שגבר' דאמרינן הי' משמע עם הטהור' ואמר' לו נטמאתי חייב ב' כו' אינימא בת"מ בשלמא אכניס' שחייב קסבר יכולני
 לבעול כו' וב' הרשב"א מהא מוכח דממוך לווסתה רק דרבנן דאלו הי' מדאורני' מיד הוא זה שכתור' אמר' שיהיה עונה סמוכה
 לווסתה והוא עבר דאורני' וכל עלי' ומחוק ביאורו דאחא אע"כ ל"ד כו' וב' שגם כוונת רש"י בן ע"ג ש"מ דס"ל א"ל דאורני' אינו
 בקרבן משום מיד אע"כ דמזיד שלו הי' רק לענין הספק ולא חשש למה שאמר' לו החור' מחשש שאלל חסרם כו' ומ"מ לענין
 הודאי בימא דהו' שוגג אע"כ דלכ' ל' לחלק בבחי' מ"מ שם מיד עזי' ומחילא נשמע משמעו דעת הרא"ה שם שהוא דאורני'
 בשעת וסתה ממש אכ"ה מקרי אונס לפי שלא הי' מיד אלא לענין איסור ספק מה שלא חשש לאזהרת החור' על הספק
 לכן ספיר מביא קרבן על חוראי'.

ודע שעכ"פ מפורש ברש"י וחוס' דכריתות דכל שידע מחש' שהוא ספק וע"פ' על הספק אין כאן אשם חלוי והסברה בוחנת
 כך אבל אני מלאתי פלא שכתובות דף כ"ב בקושי' הגמ' הבא עלי' בלשם חלוי קאי ב' בם' אס"ל בם' שיש' וא"ל והא ליכא
 א"ל אלא בשוגג אבל לא במזיד יש לומר ה"ק הרי הוא עוש' איסור שגגתי בלשם חלוי (ור"ל למאן דלא ידע מ"כ בתי עדים רק
 סבר שיש רק עדי היתר יש איסור אשם חלוי לאחר ששמע שיש ב' בתי עדים והו' ספק וא"כ פשיטא שזה שגג' במזיד חסור
 יותר ודע שגוה מ"ס התום' שם ובינמות דדקדקו לפרש א"ל ממש ולא איסור א"ל ול"ק הא נלא' ס' רק איסור א"ל קאמר דהא
 מ"ד

מיד הוא דוח ודאי אם מיד הוא אינו מביא א"ת בשביל שידע שהוא ס' ועכ"פ מי שאינו יודע מהספק קאי ב"א ס"ג דה"ל
א"ת אבל זה לא יחזיק להתחב' לפרש איסור א"ת אפי' אם עוש' בהספק אינו מביא א"ת משם והניין) אבל כ' עוד שם ח"ל ותלמידיו
רבינו יונ' כ' כיון דתרי ותרי נכחו ה"ל כב' תמיכות אחת שומן כו' ואכל א' יס' לו להביא א"ת על הספק ואפי' אכלו במיד
ה"כ עכ"ל ותמי' דמפורס' בש"ס דכריתות ד"ה ע"א בסוגיא דאכל ראשון' במיד דמפורס' מא"ת ע"ס ולפ' דש"י דמור דכ"ג
ע"א סב' בזה דשייך א"ת בידע שהוא ס' ואכלו לא הנכתי ועיין מש"כ לעיל מאמר ב' עיון א' א' עיון ג' ופאל' י"ג.

ונ"ל שנענין זה שייך ביאור הסוגי' דריש כ' כלל גדול דס"ט ע"א דפרכי' לר"ל דנעי' שינוג בלאו וברת מביא דל"ט
מלאכות להורח' שאפשר בל"ט תשאת בהעלם א' האיד' משכחת לה דאם שגג בכיון קפ' יודע לשבת במאי דהא ה"ל שגגת שבת
ע"ס היטב והנה בימי חורפי לא הנכתי ופאלתי ללומדי תור' דמאי פריך הש"ס דלמא ידע שיש שבת בתור' והתור' אסר' בו
מלאכות רק מעולם לא שטע' כדפוס' איזה מלאכ' אסור' מן התור' ולכן כל העניני' והסעולת' שיעש' האדם אלוו' בספק ונמלא
ידע שבת ושגג בכיון והס' השני' לו כל אחד מסגרת כרסו ולא מתקור' בדבריהם דעתי עד שפסתי ומלאתי דוגמת דברי' ככ"מ
פ"י מה"ל שגגות ה"ל ג' סב' הרמב"ם כל היודע שהיום שבת ושגג במלאכ' ולא ידע שמלאכות אלו אסורות או שידע שהן אסורות
ולא ידע שחייבי' עליהם כרת ועש' מלאכות הרב' חייב על כל אב' מלאכ' ומלאכ' אפי' עש' המ' חסר אחת בהעלם א' מביא
ל"ט תשאת ומעמיק הכ"מ שאלו לרבינו אברהם דמשמע מדברי' הרמב"ם דהספחה ל"ט תשאת גם בשגגות מלאכות וקשה דידע
לשבת במאי וכתבו השוליים דא"ל לומר שטע' ודומה שאלו ה"ט מותרים ואסורות הן אותן שאסרתן בתור' דא"כ למה לא משגי'
הש"ס כן אע"כ דס"ל להש"ס כה"ג הוה זדון מלאכות והרב' לח"מ כ' דכה"ג לאו זדון מלאכות מקרי דהא שגג בהן אלא ס"ט דלא
מוקי' הש"ס כן דכה"ג הו' שגגת שבת וא"א אלא תשאת א' ומדברי' הרמב"ם השוללי' והכ"מ מוכח דס"ל כה"ג לאו שגגת שבת
מקרי כיון דידע לשבת ודלא כסדרת הל"מ ומעש' אכן בתפוס שני הסדרות ולעולם מקרי שפיר זדון שפיר ושגגות מלאכות
והא דלא מוקי' הש"ס כן י"ל כפשוט' דהו' מליאות דחוק בטבען של ב"א לומר שטע' בדמיון כוזב מהיפוך להיפוך להחזיר את
האסורי' ולאסור' המתירין הכל בתורת ודאי רק הא קפ' כסגנון שהבאתי ולא לדרך לזייב שטע' בביטול' בתורת ודאי אלא שהיו
כל הסעולות והמעש' אלוו' בספק והו' מליאות קרוב דהא פסען של דברי' כך הוא דידע שבת ולא ידע שמלאכות ואולי י"ל בהיפוך
ממה שכתבתי ונאמר גם הספ' זה אפי' לרמב"ם אסור' מן התור' וה"ט דאע"ג דהוכחתי לעיל מתוס' דס' מיל' כיון ש"ל שאין
איסור לא מקרי אחזק אסור' מ"מ היינו דוקא ההם דמסופק אם זה בר' מיל' דהיום משא"כ זה דמסופק בטלאכות ופעולות
כיון דיש בידי' מלאכות ופעולות אסורות בעולם זה מסופק אם פעול' זאת אסור' או מותרת מקרי כחמ"כ א' מנ' תמיכות
מישו לא מסתבר ואולי י"ל בדרך הזה דכיון דכבר בארנו טעמי' רבות במאמרי' שעברו ונפרט בתחלת מאמר השני דמסקנ' של הרמב"ם
דמסיקות מותר' מן התור' הם דוקא למאי דספק כר"ב דטעמא דב' תמיכות לאשם חלוי משום דנעי' איקבע' איסור' אבל לרצא
ור' שם דס"ל טעם ב"א משום מלואו או אפשר לברר באמת מסיקות אסורות מן התור' וא"כ מאי כ"ה אם השקלא וערי' רשבת
קאי לפי' הך סדרא וא"כ אכתי לר"ל אינו מביא א"ת אבל להלכ' כה"ג ודאי מביא א"ת לפי' שנעשו ע"ל הספק לאו
באיסור' עש' ומדויקת לזין הרמב"ם וכמו שפרשתי לעיל.

שוב נרא' בעיקור מחלוקת הכ"ל של השוליים וכ"מ והרב' לח"מ כעשה בדמיון מהיפוך להיפוך שהעיקר מדברי' הלכ"מ דכה"ג
מקרי שגגות שבת ומה שפסקתי לעיל בדברי' למה יכו' זה שוגג שבת הא שפיר ידע שבת נרא' דלאו מלמא הוא דכיון שא"ל מלאכ'
אחת שאסר' התור' על כל האמת אלא ידיע' של שקר וטעות לאו שטע' ידע' ועדיין לא ידע שבת וכל' שסגרת זו מוכחת וכן
נרא' סגרת התוס' שהקשו דה"מ לנכחי' דידע לשבת בעש' ודקדקו בלשון קושייתם דבשבת איכא עש' בתור' ולכן הו' ידיע' אמתיות
וגם מלאן הש"ס נרא' שם דקדק' כן מדמני' דידע לה בתחומין ואליבא דר"ע משמע דוקא אליבא דר"ע א"ס כיון דלדרי' קושעא
דינא

מואמר שלישי

דינא כד הוא דאסר' התור' תחומין אבל כרבנן לא מתוקמה המשנ' אלו חשב שתחומין אסורין כיון דאינו אמת ובהא מיושב לי
 שיד קו'א' שמקסי' בתום' וטניס דה"ל לפרש דידע שנת וגם קלאכות רק חשב שהמלאכות לריכין שיעור יותר גדול מהאמת ולדבריו
 ח"ס דא"כ לא ידע שנת במלאכה אחת ע"כ האמת ולא שמה ידע' (ואל תטע' בלשון התום' ד"ס מוכח דה"ל להרשב"ם לדרבנן דשגגת
 קרבן ל"ס שגג' משכחת שבו' בטוי לשעבר בשגג' כעון שידע שבו' אסור' אבל ח"ס ש"ס דה לאו רק חשב שיש בה עש' דו"ל רק דרך
 דתו' קאמרי דמ"ה לא פריך לאביו משנ"ל דשנועות דכ"ז דעב"ס הוה טובל לדחות כן ע"כ דקדק עבריו' דקמי' משכחת שנועות
 בטוי לשעבר בשגגת קרבן וטיתח רוק ככה"ג משכחת ולא בשגגת לאו וה"ט כיון שנאמת חין עש' ולאוי ידע' היא וכן העתיק
 הרשב"ם פ"ג מה"ל שנועות ה"ל וין דלא משכחת לשעבר אלא בשגגת קרבן ש"מ אבל שגגת עש' בטעות לא אבל טוב ראיתי שחוס'
 שנועות דף הכ"ל פי' להרשב"ם בקושא דמלתא כן לרבנן ע"ס.

ודע שיש לתמו' על הגדולי' שאלו לה"ר אברהם ובה"ח הנשאל והכ"מ וז"מ שלא הזכיר' בפלפולס נענין זה כלל מה דהרשב"ם
 ס"ל בכפ"י מה"ל שנת תחומין דאורי' בי"ב מיל וא"כ י"ל דידע לשנת בתחומין וכדי שלא לנאת מכוונת הענין שאנו עוסקי' בו יותר
 מדאי' אפסיק בזה הדבור כל מה שאפשר רק בקל' אעורר ברמי' דעל מה שהניחו התום' בקוש' דה"ל לפרש דידע לשנת בעש' ע"כ
 ג"ל דס"ל להש"ס ה"ה לר"ל לריד שיטתו אף בהעל' ור"ל נקט לאו משום לישנא דקרא אשר לא תעשינה ועוד נכללו חין עש' חוץ
 משנת ועוד חין העש' גורס החטאת לכן נקט בלשנ' הלאו אבל ה"ה לריד שיהי' שוגג אף בהעש' ומעת' לקושא דהסוגי' רק לר"ל
 ולר"י בלא"ה משכחת ידעית' שנת בעש' ודברי הרשב"ם דלעיל בלא"ה ספיר (ונענין תחומין יב"מ עיין להלן עיין ה' קנת
 דאי' לרשב"ם מסוגי' דעירובין).

ואמרת גם זה קאי' לי בפסח הסוגי' כולה דהתום' ב' נפ' בסוגי' דר"י ור"ל ס"ל הלב' כמוכח ופולגתי' לרבנן וא"כ להא לא
 ניחא להלב' לאוקמי משנ' בהלב' כמוכח.

ובש"ח פנים מאירות ח"ב סי' קמ"א הרעיש בקוש' דלוקי דידע במחקר ודבריו אמורי' בתום' וטניס גם בחי'
 רש"א הדוחק לפרש דמלאכת עשנו של אדם לא ידע ונחמך דבהמתו ידע'.

ובת"י הקס' דהמ"ל טע' בשעורי' ועיין להלן דע"ג וא"כ לבאור' דברי הת"י וסותר' דברי הש"ס אבל הענין כד הוא קו' חוס'
 וטניס הוא כפרש טע' באמת כשעור וכתבון לעשות כשעור זה אלא שטע' בדמיון וחשב שצריך להיות שעור יותר גדול וזה אפי'
 לרבא חייב דהא כתבון באמת לאיסור ודברי הש"ס להלן ענין אחר דומי' דפלוגת' דאביו ורבא ור"ל טע' בשעורין שהוא ידע דין
 שעור האמיתי וכתבון לעשות פחות מכשעור ולכן אבתי ב"ל כתי' הת"י דלא ניחא לי' לאוקמי כן ח"כ כמו שכתבתי לעיל דודיע'
 של סקר לאו שמה ידע' וע"כ בחי' מהרס לנזילין שהוא מגומגם בדפוס שלפני אבל לשון רש"י שם שכתב שנשחברו ממנו הלכות שנת
 משמע שכל לפרש שטע' דבין השעורי' בקו' ת"י אבל ח"כ קאי' דא"כ אינו דומת פלוגתא דאביו ורבא וא"כ גם לרבא חייב בקו' ת"י
 דהא כתבון לשעור שלם גם בלא"ה מש"כ רש"י דכלל המלאכות יש שעור והא ליחא עיין להלן דק"ג התורה כ"ס ב' גם להעבר' חין
 שעור עיין רמב"ם פ"ח ופי"ב מה"ל שנת ועוד כמ' שעורין כ"ס ומכ"ז משמע שכוונת הגמ' שם דע"ג לאביו טע' בשעורי' לאו כליור
 ת"י אלא שידע השעור וכתבון לעשות מכשעור.

אלא שמעת' יש לדרקק הא רבא אמר כשור משום דלא כתבון לזריק' דאסור' ודבר ברור דאסור לעשות מלאכה בחי'
 שעור מן התור' עיין גמרא ופירש"י להלן דע"ג ע"א ולהרשב"ם בכל התור' ח"ס אסור ב"ד במילי דאכיל' כמו שם' צפ"א מה"ל גזילה
 אסור לגזול ח"ס ועיין מש"כ בו בשאל' יומ"ס בו לעיל מאמר ב' בעיין ג' מיהו ה"מ בשאר מלאכות דשנת אבל בזריק' וטלטול וכל
 דין ד"א בשנת דר"ה ל"ס לומר כן ואפי' דרבנן כל פחות מד"א לאו כלום הוא כדמוכח בכ"ז עיין עירובין דל"ח וא"ס סי' שמ"ט וסי'
 ש"כ ושעמא דמלתא כיון שבו דברר ממש ניתן שעור כל פחות לאו כלום הוא עיין שו"ת יאיר סי' ע"ו והוא בדרך כ"כ ע"כ וא"כ
 י"ל

י"ל רבא אמר רק צוריק' בשנתכוון לפחות מד"א לאו אסור' הוא אבל בשאר מלאכות דח"ס אסור מה"ח מוד' דחייב ומשכחת אף לרבא דידע לשבח בזהו המלאכות ונתכוון לעשות פחית מכשעור וזרק לומר דהקושי' לרבא לר"ל לנפשי' דס"ל בר"ס ויום הכסבורי' ח"ס מותר מה"ח דא"כ ה"ל לכרס גמי הכיחא לר"י דאמר ח"ס כו' ולכן יותר ברב' דס"ל להש"ס דרבא אף במלאכות שח"ס אסור מה"ח לא מקרי כוונ' לאיסור וצ"ג שבתתי בסמוך דלשכרת ר"ל דס"ל בעי' ששגוג אף בלאו ה"ס בעש' ט"מ גס בין עש' לאיסור חזי שגור יס הפרס כמו שכתבו חוס' בשנועות סוגי' כולל דכ"ג ורמב"ם פ"ה מה"ל שנועות דאפי' איסור עש' הוה מוטבע ועומד אבל לא איסור ח"ס ואין להאריך כאן יותר) ועיון שאל' י"א.

עיון ד'

ענה' באתי לברר ענין אחר כבדר מאד. שנתעורר עליו הס"ח בקרב' מאד דע שהביא דעת מהר"י בן לב דבספיקא דהויא הלכת' ביבא ל"ג לאוקמי אחוק' וב' אין לחלק בו בין ס' קדושין לס' גירושין והוא הרב פ"ח נחלק עליו ודחה דבריו ובאמת מא"כ דתלמודא הר"ן נסתפק בו ונמנו תולדות חכמ' שהרא' פנים מאירות ופנים מסירות לכל לך בלאן קרר ועמוק עמוק מיימלאנו בלי טורח ויגיע' אשר ע"כ רבים מהאחרונים לא עמדו ע"ס דעתו ולהיותו ענין כבדר ונוגע לכמ' מקומות וכמו שהערותי עליו כבר במאמר זה לעיל מוכרח אני להאריך קצת גרסיון בקדושין דף ה' ע"ב כתן הוא ואמר' היא ספיקא היא וחיוסין מדרבנן ע"כ לון קגמ' ורב אלפסי כתב שאם כתן הוא ואמר' היא חיוסין מדרבנן ולריב' גט עכ"ל וב' הר"ן ח"ל והיא לישבא דאמרי רבנן ספיקא הוה וחיוסין מדרבנן מספקא לי טונא כיון דס' הו' הוה להספק דאורי' והיכ' קאמר חיוסין מדרבנן הא מלאורי' כמי איבא למוסא וברב אלפסי כתב כו' ולא פ' ספיקא הו' ונרא' שהוא סוגר דבי אמרי' ס' הוה ל"ד דמרינא פשיטא לן דלא הו' קדושין כיון שאמרס היא אלא שחכמי' הסמינו בדבר ועשאורו כספק ולישבא דס' הוה לא"ס' לה"ס והרמב"ם כ' בפרק הנזכר כתן הוא וא"כ ה"ו מקיימת בס' ולא הוכיח מדרבנן כלל אלא ס' קדושין ולפיכך אני מסתפק בכל ס' קדושין אי לריב' גט מן החור' אם לאו דאפשר מדאורי' שרי' משום דאיבא למימר העמיד אשה על חוקתה דמ' סבל תיק' ודמנוא כו' והסכימו בו כל גדולי האחרונים י"ל שאפי' תקפו המוכנע בו' אבל הר"א ז"ל כ' לקמן בסדרקין (שם דף ת) באבעי' דרב מרי בבבב' אחר' דסלקא בתיקו דה"ס דאורי' ולחומר' וב' עכ"ל הר"ן. וראיותי' להרב בחי' פ"י שקיבר גליון הר"ן ונחקש' בהבנתו דקס' לי' ודאי מדאורי' שרי' משום חוקת פנוי' ומה שעלתה על דעתו ליישב לנפשי' אכתוב בו להלן ויולס אין ספק שגלמנו ממנו דברי מהר"י בן לב הכל' ודבריו הרב פ"ח הכל' בס' ק"י ולא עלתה על דעא' כלל שיש מקום לומר דבנדרן כהאי' ל"ג בי' חוק' כלל אמנם באמת גס הרב פ"ח קיבר נמוכן ביותר וגם סדר מהריב"ל לא זכיתי לראותו ואפרס הדברי' כפי הנבתי הפעוט' דלכאור' מלך הסגולה הישר' הדברי' כך הם דבאן ל"ג חוק' דלא אשכחן אלא דאורי' בחד חוקת דבר להעמידו ככתל' היבא אגנו מסופקי' בדבר מה אם נשתכ' באור' כעול' או בעש' דבר אמרי' עדין הוא ככתתלה וזה ילפי' מכנע בחולין ד"י וי"א ואפי' להעמידו על חוק' ואז' כל זמן שנוכל ואמר' השתא נשתכ' ולא מקודס מא"כ בנדרן כוה אין אנו מסופקי' בשום פעול' ומעש' כלל דזה אנו יודעי' שכתן הוא לה כסף קדושין ושהוא אמר' והספק שלנו הוא חסרון ויעימנו בחור' אם זה הם קדושין והאין שייך לומר אוקמי' אחוק' עד"מ אנו מסופקי' דלמא כך אנמר' דחמנא למש' שיהי' קדושין ואין שייך בזה חוק' ומה מאד הרביתי שח' אל חור' במולאי' בס' טל"מ ה"ל טומאת לרעת פ"ב שכתב סגרא זו ח"ל עס ואפשר לומר דכ"ס לומר אוקי' בנדר אחוקתי' אלא כספק בטליאות דאמר' כו' אבל בודאי כעש' המעש' ומספקא לן מלאח' הוב' אנמר' דחמנא למש' ל"ג לומר אוקי' גברא אחוקתי' דאשו מכני חוקתו אל זה נשתכ' מה דאנמר' דחמנא למש' ותיקו זה הוא ככון בעיני זה ימים רבים שחמתי על

מאמר שלישי

על הרב פני משה וחד דעמי' מהר"א שאן שלא עמדו בחילוק זה כו' ע"כ לשון המשנה למלך וממלא הדברים תבין ג"כ שגם
ממנו נעלמו דברי הר"ן ומהריב"ל הכ"ל.

גם להרב הגדול מהר"ט בתשוב' ח"א סי' קל"ח מלאמי שכתבט מאוד דבר זה ולא עלת' בידו והעלים עיני עומק
עיונו מסגרא פשוט' כזו שהיא הסגרא שהניח' הר"ן בל"ע ונסתפק בה כמו שאבאר.

והנה הרב פ"ח וכן הפ"י בחי' דקדקו על הר"ן מה רא' מביא מלשון הרמב"ם שם' רק שהוא ס' ולא כ' שהוא מדרבנן הלא
הרמב"ם לטעמי' דבאל חוקת פנוי' נמי בלא"ה לדרי' כלהו ספיקות רק מדרבניהם גם רח מי ריב בבל תמרי' כ' כמה ספקיקי' על
הר"ן ולא ידעתי כל חלונותיו כי העתיק לשון הר"ן ספקא ספקא ולבסוף הקש' מאי רא'י מביא הר"ן מהר"ף גם הרי"ף מלי סבור
ברמב"ם בענין ספיקות מה"ח שרי' ועוד ראיתי להרב פ"ח שטען מה רא'י מביא מהר"ף דהא כתב באצע' דרב מרי בבל רן אחרי'
רק דם' דאורי' ור"ל שהוא ספק בדיון מור' ולא למימרא דמדאורי' אסור' רק מדרבנן וסוף דבר כתב שמהם אם ילאו הדברי' מפי
הר"ן וכן ראיתי כמה ספקיקי' בלשון הר"ן בדברי מהר"ט בחדש' הכ"ל ואני אומר מה אעש' שכל האחרוני' הכ"ל באו להראות חריפותו
ולחשו על הר"ן ולא הטריחו אל' להעמיק בדבריו ובאמת המעיין היטב בדבריו בהתבוננות הראוי ירא' שחתם לשוננו הואב הכל כלול
כל חלקי הסותר והנוכ' ועוד תמה אני איך לא שמו לב למה נסר הר"ן להביא רא'י דנוקמ' אחרת פנוי' מדיון כל חיק' כו' ובי לא
ידעי' בכל התלמוד דלענין איסור אלו' בתר חוק' ומה הולך להביא רא'י מדיון ממון ועבדיו נבאר והמעייני' יהי' לפניו פתוח ספר הר"ן
וירא' שהר"ן התבונן וחקר היטב ותמה בלשון הגמרא ספיקא הו' ותישי' מדרבנן ועל מה זה שיק' הס"ס לומר מאמר כבול ולא אמר
כמו בשאר דוכתי' חיק' ו' או בספק ועוד אלא שאלמה המובן משני לשונות אלו' סותר' כי ספק משמעו בדיון מור' וחומר' משמע
חומר' בעלמא וא"כ לא נבעי' לשיטת הרמב"ם שמה' הסכים הר"ן בקדושין דכל ספיקות אסורי' מן החור' אלא אפי' להרמב"ם ספיקות
אסורי' עב' כ' באיסור ממס ולא יתכן עליהן לאס חומר' ומיילא נמי' ח"א לומר דהש"ס הא מלתא גופא קמ"ל היינו ד"ס הוא רק מדרבנן
להחמיר והשמענו כדגה הרמב"ם דמאי שיע' דהך מלתא לכאן דוקא ועוד הוקשה להר"ן הסתיר' הגלי' בדברי הר"ף והרמב"ם כי
הרי"ף בדיון נתן הוא כו' כ' רק תשא דרבנן והשמיט לשון ספק שגט' והרמב"ם עש' בהיפוך שהזכיר רק ספק ולא הזכיר חומר'א
והרי"ף להלן בדיון בלב רן אחרי' ז"ל בעי' ר"מ בלב כו' חיקו וכל חיקו דקדושין לריב' גט דה"ל סה"ל ולחומר'א עבדי' הנה בדיון נתן
הוא כי קינר' ל' הש"ס שאמר ספק והוא השמיטו והתם שגש"ס נאמר חיקו הוסיף הרי"ף דנבי' וכל זה קשה שיכול ח"ו במקרה' ח"ו
הרי"ף קמ"ל דלא נטע' לומר שא"כ גט מטעם דמוקמי' לה אח"כ אלא שאכתוב קש' דהי' די בחיקו או לריב' גט ח"ו הרי"ף קאחי'
להשמענו דהו' ס' גמור מדאורי' ול"ש בזה חז"ס וס"ט כיון דהו' ספיקא דדינא היב' אגמיר' רחמנא למטה לא ספק נבעש' ובלי ס'
בבבלי כך נותח מהר"י בן לב שאין ספיקו של הר"ן מוליך מ"ו של הרי"ף ולדעתי דבר גדול דיבר שאריות ותוספת לשון הרי"ף מורה
בהכרח על ככה ובתוספת הלשון עליו הפ"ח כאומריו אין ודאי של מהריב"ל מוליך מה' של הר"ן כי מהריב"ל לא מסיו ענה אלא מפה
קדוש הרי"ף והר"ן גופי' כך מסתבר לי' דעת הרי"ף וחזו' שהר"ן גופי' הניח הענין בל"ע ולמה הא' כ' שמוקמי' אחוק' ומה ש"ע אלא
שהר"ן ראה שפסטהו לשון הרי"ף מורה בנ"ל והו' בלי ספק מקום הנ"ע של הר"ן ודלא בפ"ח ובפ"ח מהרה"ט שבי' ברי"ף בהיפוך אלא
שמשגרא הי' מסתבר להר"ן דאפי' בכה"ג דהו' ס' דדינא ראוי לילך אחר החוק' וע"כ הביא הר"ן דוקא רא'י מדיון חיקי דמיון
דהו' ספק דדינא ואפ"ה קיי"ל דמוקמי' ממון אחוקת' אע"ג דהתם נמי הי' לבו לומר מה מהני חוקת ממון שזהו אם אגמיר' רחמנא
למש' הדיון בהיפוך וראה מפלאות חכמות הר"ן שם' והסכימו האחרוני' דבכה"ג אמרו' נמי היבא דקאי' ממונא חיקוס לפי שהוא ידע
שם באמת דעת כמ' מרבוחאי דאף בממון בספק דחיקו ל"ש חוקת ממון כלל כיון דל"ש בבבלי חוק' יסתכל הדיון ולכן אמרו' יתלוכו
הביא דעות אלו' הש"ס בספרו ח"כ ועיין בקיבור שאלות' בדף מ"ג ע"ב ונדבר בו ג"כ במקומו להלן במאמר ט' (ובאמתהרנגו הר"ן
דלא ברור' הוא כ"כ ונ"ל שיש לתקן בללא"ה מאי דאמרו' כל ספק ממון אחוקת' ולא נוטילא ממון אין זה כמו שאר חוק' שבאחר חוק'
שאינו

שאלו דנין על הדבר זה עליו ואמרי' בו חזק' כמו שהי' משא"כ בס' חוב מטון אנו דנין על הגזל' אס' חייב לזה ואמרי' כיון שלא ברור
 לן חייבו לא נוכל להוציא ממנו מספיקא ח"כ י"ל גם בס' דרינא כך וע"כ על' ספק בדעת הר"ן לומר דלא כהר"ף ולומר גם כזה
 אזני' בחר ח"פ ועוד אנדקדק כל' הר"ף גבי כלב כו' נדקדק בשלשון הס' נאבעי' דתתן הוא שהוסיף הס' לומר ומייסדן מדרבנן
 וא"כ לשיטת עלמנו דס' סד"א מה"ת להחמיר ח"כ ע"כ ה"ט דבאן חיישי' רק מדרבנן משום ח"פ הוא ועוד אפי' לשיטת הרמב"ם
 מ"מ לולי חזקת פנוי' הוה ס' נאסור דאורי' והא' איסור חמור ולא ה"ל להס' לומר לשון חשד בעלמא כמ"ל ומעט זה ס' הר"ן
 ואני מסתפק בכל ס' קדושין כו' ומה שפט הר"ן דודאי דעת הר"ף בכל' דנחא ל"ג ח"פ ולכן נחא דרר מרי בכלל רן כו' הוסיף בלשונו
 להורות דהו' ס' ממש דל"ג ח"פ רק ה"ט דנחב כאן נאבעי' דתתן הוא חיישי' מדרבנן משום דס' בעיקר הדין אין ספק דודאי דוקא
 לריק שיאמר האיש הטקס' ובאמר' הוא רק חשד דרבנן דהחמירו דמזין בקדושין ומעת' להרי"ף לשון ספק שנחמ' גבי נתן הוא כו'
 בלתי מדקדק רק בחמ"ט עשאוהו בס' כמ"ס הר"ן להרי"ף ואדרב' לשון חשד שג"ס הוא מדקדק וע"כ הנוא דנאמת הרמב"ם שיטה
 מלשון הר"ף רנו והשמיט החומרא ונקיט רק ספק לפי שאיכו ס' ל' דהו' ספק גמור דב"ס דרינא ל"ג חזק' ומובטחי' שכל מעיין
 בנזק ירא' שאל' הס' כי' דנדי הר"ן גלי' ס' ובעיקר דעת הר"ף כשוו הר"ן ומהרי"ן לב ולא כס"ח ומעת' נהפכו הדברי' שהרי"ף ס' ל'
 דודאי דעת מהרי"ן לב דנכח"ל ל"ג חזק' רק הר"ן מסביר' דלי' לא מסתבר לי' כן וכן מדקדק לשון הרמב"ם משמע נגד הר"ף והכח
 בל"ע וא"כ לא הננתי כלל הכרעת הרב פ"ח בין הרי' הגדולי' נגד ודאי של הר"ף והפיקו של הר"ן ועכ"פ דנדי הר"ן
 ברורי' ודלא כפ' ושאר אחרוני' שלא מלאו ידיהם בשוב הקושי' למה לא מוקמי' בחו"פ.

והנה כבר הנאמתי לעיל בגיון ד' לישב עכ"י זה פסקי הרמב"ם וסתירות בה"ל שגגות וה"ל אסורי' ביה' דנין ס'
 קדושין דהו' ס' מנזר ולא מוקמי' אחו"פ ע"כ נפט' מה"ל ח"כ ומש"כ שם וא"ל לכול הרברי' .
 ונראה להביא רא' לשיטת מהרי"ל דבס' דרינא ממש שאין הס' בשום פעול' כלל ל"ג חזק' מהא דב"ק ד"ע ע"א המוכר עבדו
 לאחר ופסק עמוע"מ שישמנו למד יום שרבו ראשון יס לו בו קנין פירות איפלו ב' ר"מ ור"י דנין יום או יומי' דמי שהוא רבו כיוון
 ביום או יומים ור"א שניהם נידוני' דנין יום א"י ומפרשי' ר"י מספקא לי' אי קנין פירות כק"ו וספק נפשות להקל וק"ו לי' כיון דבכל
 ספק אזלי' בחר חזק' כיון דיש ס' בעיקר הקנין של השני ממילא מוקמי' לי' אחזק' קמייתא והא קיי"ל סוקלין וסורפין על החזקות
 ועיין תוס' כתובות דכ"ג גבי חו"מ דמשום חזק' קמיית' קעלי' לי' ולדעת מהרי"ל שפיר דתם ידעו' שהאדון השני קנאו
 רק הו' ס' דרינא דלמא משום ק"פ דראשון לא מקרי' עדיין שלו.

ונראה עוד סעד משיטת כמ' כוסקי' דבס' טריפות השקול מורי' להחיר משום חזק' מכח רוב עיין פ"ח ס' כ"ט ואפי' מדרבנן
 סמכי' אחזה"י ואפ"ה הדבר ברור ד"ס טריפות בספיקא דרינא להחמיר בדמשמע נגמ' דחולין דמ' וע"א גבי כזית במקום מרה וה"ל כיון
 שם ס' היכא אנמרי' רחמנא למש' האי דינא ל"ג חזק' וכל' לכווננו בשלשון רש"י שם דמ"ה ע"א וע"כ שכתב תיק'ו דאסורא לחומרא .
 ודע שכבר כתבתי לעיל במאמר השני עיין ג' ראפי' להסכמת האומרי' שאפי' בספקא דרינא האיד' אנמרי' רחמנא למש' אזלי'
 בחר חזק' קמייתא ה"מ כגון כדון אמר' היא הכל' ובה"ל דיל' אולי' בלאת לא הוכרע דבר זה בסיו' ונמסר לחכמים משא"כ במה
 שאנו מסופקי' בטבע הדריא' שלא יתכן בו אמת אלא אחד מהלדרי' כמו ער"מ חלב הכוי א"ל ספיקא הו' אי סי' אי
 בהמ' ל"ג בו חזק' וכפ"מ של"ס להחמיר חלבו משום חזק' דנמעי' אמו ע"כ כי הוא ברור בסברא למיין .

ענה אפרש מה שכתבתי לעיל שדברי הרב פ"י בקדושין ד"ה לא יחבנו במה שר"ל ליתן עעס דלא שייך בחזקת פנוי' ח"ל וכל'
 בכוונתו דל"ג הכ' ח"פ כיון דאיתרע וה"ל כמו ס' קרוב לו סק"ל כמו ס' חוס' בכתובות דכ"ג עכ"ל והביא חוב' לנפשי' דודאי פשיטא
 מלמא טובא בורק לה קדושין והם סק"ל סק"ל דנאמת מוקמי' לה טן החור' בחו"פ כיון דהו' ס' במעש' וכן מובארי' שם בכתובות
 דכ"ג בחוס' ד"ה מ"ס רשא' כו' דחול' ספיקא דרבנן כדאי' בינמות דלא' ומהחור' מוקמי' אחזק' ומבאר שם עוד דבריהם דאף
 בעדים

בואמר שלישי

נעדים מסופקי' אי ק"ל או ק"ל אפי' ספיקא דרבנן לא הו' ורק חומרא בעלמא ע"ג בהוב' ד"ה תרומי' וזה ברור מאוד ועיין בב"ש
סי' ל' ס"ק ט' ומעת' מוכח היפך מדבריו דאפי' ורק להקדושין בודאי מ"מ בם' ק"ל או לא רק חומרא דרבנן הוא ולא מוקמי' בחו"ס
אע"כ עיקר כמו שכתבתי דמעת' אחר קאמי' על' לרבות חו"ס דהו' ס' דרינא.

גם בקונטרס אחרון שלו בענין זה מלאתי לו דברי' בלתי נכונים והם דברי' הנוגעי' לדינא מיכרח אנו לעורר עליהם דעשאה"ע
סי' למ"ד ס"ה אית' ה' עומדים בזה"ר בו' ורק לה קדושין בו' סק"ל בו' ה"ה ס' מקודשת ואית' שם בחלקת מחוקק ס"ק ח' או
שה' סק"ל משמע מלפני זה אם היו העדים מסופקים למי קרוב יותר זה מקרי ספק אבל במדברי כתב בשם מהר"ם דדוקא בנ'
כ"ע המחולקים אבל כת' אי' המסופקי' אין באין בית מיקוש דאוקי' אשה בחו"ס דמעיירא עכ"ל וזה ג"כ ראוי' ברור' למה שכתבתי
ודלא כפ"י וכן הוצא שם בב"ש ס"ק ט' אבל בסגנון אחר מטעם אחר ח"ל ס"ק לו היינו בב' כ"ע המחולקים בו' אבל אם ה' לעדים
ספק בו' אין חשש קדושין דהו' כאלו קידש בלא עדים הג"ה אשרי' סוף נטען עכ"ל והב' חפשתי בהג"ה שם ולא מלאתי דבר אבל הסברא
הבנתי דביון שאין העדים יודעי' דבר ברור שה' קרוב לה אין באין עדי' קדושין ומעת' אפי' אי קמי' שטיא גלי' שה' קרוב לה מ"מ
גוה"ס דאין קדושין בלא עדים ולא דמי' לכתן הוא ואמר' היא ובה"ס' והעדים יודעים עדותן בברור רק אנו מסופקי' ברין משא"כ
בשהעדים מסופקים נעמ' אך ראיתי להרם כ"י שם' מה דפשיטא לי' להרב פ"ח דבבב' ס' קדושין מדאורוי' מוקמי' אחו"ס והביא
ראי' מסוגי' ד"ס דא' דל"א ואני מלאתי להסיוך שהרב מהרם ר"ב כ' בהג"ה מיימוני' בורק' לה קדושין ועדים מסופקי' אם קרוב לו
בו' לא הו' קדושין כלל לא מדאורוי' ולא מדרבנן דמוקמי' לה בחו"ס' והאי ד"ס ד"ה ספרם לה דוקא בעל' בו' והובאו דבריו בקצרה
בב"ש סי' למ"ד ס"ק ט"ז עוד כ' הרב פ"י ח"ל מיהו יותר קש' לי על דברי' הב' לאידך גיסא שהביא לשון זה בפשיטות בלי חולק
ובאמת הדבר לרדך תלמוד לפי מש"כ בשיטת הר"ן ז"ל בו' ואף דנעיקר הדין של מהר"ם ז"ל אפשר כיון דשני העדים מספקא להו
בו' אלא דהוא לא כחית להכי ועיין בתשובות דב"ג ד"ה מ"ש רשא' דמשמע דלא במהרם עכ"ל בקיצור ואנח חורפ' ורהיטא לא עיין
יפה בעניני' אלו וכתלכו לו העניני' בו' אין דברי' מהר"ם ר"ב שהביא ענין כלל לדברי' הג"ה כי מהר"ם ר"ב כ' מטעם חו"ס' והם
דברי' הח"מ ודברי' הג"ה הם ענין אחר ועיין היטב בכל מה שכתבתי כי הדברים ברורים.

עיון ה'.

הנה העלונו דעת הרמב"ם דאפי' בם' דרינא שאין ספק נעמ' או בעול' רק היבא אנגרי' דחמנא לטע' דרינא היב' מ"מ
אולי' בחר חזק' וכן הנין דעתו הר"ן בקדושין והיא דעת והסכמת הרב פ"ח והנה בבב' ג' כנר ה' ג"כ מקום לומר דאע"ג דלדעת
הרמב"ם ספיקות שרי' מן החור' היינו דוקא ספק דמליאות או בעול' הנעמ' משא"כ ס' דרינא היב' ה"ל לכאור' בם' חסרון ידיעה
וספיקו להחמיר דלא מקרי ספק מעלי' ובעיין הסמוך הראיתי' להרם זה מקום ע"ש היטב מיהו כנר העליתי לעיל בשאמר השני
עיון ג' דליחא וכן מוכח דעת האחרוני' מהרי"ט ופ"ח דלהרמב"ם דספיקות שרי' חלב הכוי מותר לאוכלו מן החור' משום ספק אי
ת' אי בהמ' ע"ש וה"ה כל ספק דרינא שנש"ס ואפי' מה שלא עלה בתיק' ממש רק כל שעל' בספק ואנע' דלא איכשוי.

ואמרת'י לבאר פסק' אי' ברמב"ם וסוגי' תמור' במס' עירובין ד"ה נע' רב חנני' יש תחומין למעל' מיור בו' ת"ש הריני כויר
ביום שכן דוד בא מותר לשמות יין בשבתות וי"ט ואסור בחול אפי' יש תחומין בו' שאני החס' דא"ק כנה אנכי שלח לבס' את אלני' בו'
והא לא אמי' אלני' מאתמול בו' אין אלני' בא לא בע"כ בו' קס"ד מדאלני' לא בא משום נמי' ל"א בו' האני' חנא שבכוין מספקא לי' אי יש
תחומין בו' ולחומרא ופרקי' דקאי' אמת' דקא' כדיר' אילימא דקא' בחול כיון דקל עלי' כוירות בו' אלא דקאי' בשבתא בו' ע"ש היטב וכ'
הרמב"ם

הרמב"ם פ"ד מה"ל מירות ה"ל י"א האומר הריני מיר ביום שנ"ד בא אם בחול כדר ה"ל אסור לעולם ואם בשבת או ב"ט נדר אותו שבת
או אחריו י"ט מותר מכלל ואוליך אסור שהנדר ס' אם יבוא בשבת וי"ט אם לאו והואיל והוא ספק ביום שנדר לא חלה עליו מירות וא'
מירות להקל ומכאן נראה עליו מירות והשבת הנכ' שהוא ס' אינו טכקע' מירות שחל' עליו עכ"ל וכחכ' הכ"מ שהוא סותר
הסוגי' בשל' פנים וב' הרמב"ם קאי למאי דקיי"ל (עין טהרות ס' כ"ד נדר' ד"ט מיר ד"ט ודל"ד) ספק מירות להקל ולכן בלא"ה הכל
ספיר דאם נדר בשו"ט ה' מירות להקל ול"ט לעטס דל"א אלי' מאתמול וסוגי' דגמ' קאי אליבא דר"ש דס' מירות להחמיר ועיין לח"מ
שפ"י דל"ק להרמב"ם חר' בשבת לשתרי ביון דס' להקל (בלא חל המירות עדיין כדאי' בנזיר ד"ח) דהא ל"א אלי' מאתמול דס' ל'
להרמב"ם למסקנא דדרי' מסבירא זו וז"ל אלי' חלא לבוא מקורס חבל לאו דוקא ביום שלפניו וכמו שזכר סברא זאת בהפסגן הראשון
שר' לפסוע מהא דים חמומין למעל' מיר וכו' ס' הטעם משום דכ' לא יבוא בשבת משום איסור חמומין ותקשי' לי' חד בשבת לשתרי
דע"כ אלי' לא בא בשבת אע"כ דיכול לבוא מקמי' הכ' (וכן מלמדי' גם בחדשי' ת"ח) ולקטע' דדרי' לסברא פסגן קמא'.

ויש להביא רא' דביאת אלי' יהי' מקורס זמן רב מרא' בזהר בוף סדר בלק ע"ש באורך מחד כוכבא מנלל' דיתמי' קורס ביאת
ב"ד ואית' דיה' סריע' ע' וימין ובימינא שתימאי יתמי' ככ"ה וימין לירחא שתימאי' כו' ודלית' בם' כדס' מתדס' נקרא אבסקלרי' מיר'
הנית. כל"ע דא' איה' כ"ה אלול ביום' דא' ב' יהי' ה"ה ביום' ד' קיי"ל לא אד"ו ראש וכמו שב' כל המנחרי' דלמי' הקביעת' לעולם
אלול חסר וכ"כ הרמב"ם בל"ק ק"ח פ"ח ה"ל ה' וסא' ס' כ"ח והא קורס ביאת משיח בע"כ הסדר לפי הקביעת' רק אם קובעי' עכ"י
הראי' ספיר יא' אלול מעובר כדאי' ברה"ט ד"ט ואם כסדר דמקורס יהי' ביאת אלי' שיכול להסמיק אחריו ויהי' ב"ד שיקבצו עכ"י הראי'
ספיר יכול להיות אלול מעובר (וזאת שם בזה מחלוקת אי קובעי' עכ"י הראי' באדו ברה"ט דס' משמע לכאור' אפי' אז מקפידו' ועיין
רס' ותוס' פסחי' דכ"ט ומהרש"ם בפסחי' דע"כ ותוס' כהדרין דיו' ות"ט מקחז' ס"ס שתי' לחד ולח"מ פ"א מה"ל תמידין וזרמב"ם
מבואר להדי' שנבאו עדים שראו היות לא היו דוחי' בשביל אדו' ועיין בכ"ז באורך כצ"ח משנן ח"א סו' ל"ה ועיין מה
שכתוב בענין זה במאמר ט' עין ב'.

אלא שנכאור' אכתי' דוקא לפרש שסוגי' דעירובן קאי' לר"ס דס' להחמיר ושימכרית להסוגי' לפרש התנא' שלא כהלכ' וגר' להוסיף
ביאור בזה באופן אחר דלכאור' קאי' לי' בזה קוש' עלמי' דנדר' ד"ט קאמר הש"ס טעם ס' מירות להקל יס' נדרים להחמיר משום
דנבי' מירות ספיקו מודאי' לפי שח' לנלל' ולהביא קרננותיו מחש' חולין בעור' ועכ"י נר"ן ורש"י ותוס' וסדר' הנמ' מיר' ע"ל
מהו דאין ס' חמור מודאי' ומשני' כ"ע גמי' ספיקו חמיר מיר' משנן בו' אי' חני' חני' ובאן דלהאמת' בן כן וב"כ לא שרי' חלא אחריו
שנדר ואח"כ לעולם אסור ועומד בנזירותו עד שיבא ב"ד וא"ס חמור מודאי' כ"כ ע"ל וי"ס השבת שנדר בולחל' בנמשום ס' כ' להקל'.

שוב ראינו שגשעית הרמב"ם גופי' לא מוכרע' מלחא להלנ' הטעם דס' להקל דע"ש נפ' הכל' הכל' ט' וכן האומר הריני כוזר
ששנן לאחר כ' יום וזר ואמר הריני כוזר מעת' אינו מנל' לנזירות א' שנדר באחרוב' ויהי' אצעי' דלא איכסע' בנזיר דף י"ד וב' הכ"מ מאי
דמסיק להחמיר אע"ג דקיי"ל ס' כ' להקל ס' מ' מנזירות דליתא בשאל' אבל מיר' ששנן דליתא בשאל' לא ובאמת' לבאור' חמי' מי הכריתו
לזה דלמשמעות' הנמ' דנדר' ד"ט כ"כ לנזירות ששנן דא"ס חמור מודאי' אמרי' מעייל' כפס' בספיקא וספיקו להחמיר וכ"כ שם בל"מ חלא
שליפיר' הר"ן שם בזה דהס"ב דבא' אי' חני' חני' היינו' שנמלא' באמת' ברייתא דאפי' בנזיר' משנן חס' אמר חס' יס' בכרו' זה גמי'
ס' ל"ס' להקל לא סלקא מסקנא דרבנן כן.

וכן מוכח עוד שהנזין כן הכ"מ בשעית הרמב"ם בפ"ה ס' ה"ל י"ד מיר חופף על שעריו כו' ולא יחוף באדמ' שמצרת את השער וראי'
והקס' הכ"מ הא' בנזיר דמ' כ' סלק' בתיקו ואפי' באדמ' שאינו' משרת' יל' דאסור ותי' הכ"מ דס' מירות להקלוה' ט' תמה על מ' וס' דהתם
דל"ג הע"ה ד"ס חמיר' מודאי' ס' כ' להחמיר וטובה דס' ל' להב' למסקנא קיי"ל ס' כ' להקל בכל אופן ומסקנא הרמב"ם דעסקי' בו' יס' וראי'
(ומה שתי' שם בתי' בזה דמיר דמ' דה' ט' דפוסק רמב"ם להקל דהו' ס' דרבנן לבאור' זה חמו' מאוד על הכ"מ א"ך לא עמד בדבר כשיט'
כז

בואמר שלישי

כזה רק לא פסיקא מלאה לפסוק להקל בם' דרבנן באנשי' דלא איפסטי' נש"ם ובהלן במאמר השני אחרך כפרט זה להוכיח מקומות רבות שטעם הסוכין' כן ונשמעתי דין דעסקי' בה' ה"ה' להחמיר בם' תחומין למעל' מיד ואע"ג שחמם הב"י הוא חמם על הדא"ש בזה בלא"ה סי' ת"ד מיזה נב"י סי' תנ"ז ב' דא"י בהנ"ס מיומני דבכל ספק נגמ' אפי' הוא מדרבנן אולי' נ"י להחמיר וזה סמיר' גדולה ועוד שם אעורר על כמ' כתיבות גדולות בספק זה נדננו המתכנר' ע"ס).

נשוב לעיקר דברינו ולשכחא דרבנן בחללה סוגי' דנדרי' די' ערעעס' מ' כירות להקל משום ס' חמור מודאי' ל"ג בלא דילן נדרר נשנת ככ"ל רק להסקנא דאמר רבא אי חבני' חני' ונכ"י הר"ן נדרי' א"ס ומעת' ל"ל לדחוק כמ"ס הכ"ס דכונ' קאי' לר"ס דס"ב לחומרא אלא בלא"ה א"ס דהסוגי' לסנרת רבא בחללה דעעס' ס"ב להקל רק משום ס' חמיר מודאי' דל"ג כאן ובסקין על הרמב"ם הוא להסקנא דס' כירות בכל אופן להקל.

ובדוכינא להא כח' לפרט נבטוט טעם ודעת צמ' בחלקו דרבא ומסקנא וזה שהשיב רבא גופי' אי חני' תנ"י והוא האוסרין מ"א ואוסרין קמח קן קמח קן תור' דלרובין הניבין אף אכסר' לומר להסקנא ס' כירות להקל אפי' דנ"ס הטע' ס' חמור מודאי' בלאח טעמא מ"א וס"ל להרמב"ם לטעמי' דכל ספיקות שרי' וכבר הערותו בחללה כחור זה ד"ס לו כייעתא רבתי מל' הטע' דטהרות כ"ד אלו ספיקות שטהרו חכמי' ע"ס דנדרינו באור' וגם שם כיוול' ס' כירות להקל אצל להאומרי' דר"א מן החור' להחמיר ל"ס לומר כן ונכ"י כבר בארתי הוטב בחללה מאמר השני דאפי' הרמב"ם לא ספק למעל' דספיקות מה' שרי' רק לפי שספק כר"ב בכריתות כ"ס' אבל דעמא דנצי' דוקא חמיר' א' משהי' חמירות לא"ה משום דנצי' איקבע' איסורא אבל לרבא ור' דאמר התם טעמא דב' חמירות או משום דנדר' מקרא דמטות ל' רבים או משום דנצי' אספר' לברר ע"ס לדרשו מוכח דס"ל כד' מה"ס להחמיר ע"ס כי דנדר' ברורי' ומיושני' בו כמ' דנרי' ולכן רבא לטעמי' אולי' דס"ל כד' מה"ס להחמיר וע"כ א"ן ס' כירות להקל רק משום ס' חמיר מודאי' וכך היא סנרת סוגי' דעירובין ולכן כשהקשו לו מדרי' השיב אי חני' חני' ר"ל דאם בלמה תמצא אדם תבא דכונר אפי' נתיקס דל' ספיקו' חמור מודאי' ס"ג להקל ע"כ יסבור ספיקות מה"ס להקל ובא"ן לא דאז להחמיר והרמב"ם ע"כ כר"ב דאיקבע' איסורא דוקא וקיי' ספיקות שרי' מן החור' ע"כ הוטב נתן טעם בזה דהרבי מיר דשרי' בשנת ראשון כ"י שאל חל עליו כירות פסס' א' מטעם ס' כירות להקל אע"ג דל"ס ס' חמור מודאי'.

ומשום יגדיל תור' בו' שסיר מלאח קדמאי' לפרט עוד נאזכר אחר הא דאמר בסוגי' להחמיר והרמב"ם סוסק להקל והוא דלכאורה בלא"ה איך שיד' כאן ס' כירות להקל דה"ה כס' חסרון ידע' שאין לנו כוח לנדר אי' יס' תחומין וקיי' מ"א גלי' (ומשמעתי קמח דאי' לרמב"ם ס' ודעת חומין' ד"ב מ"ל דאורי' דממעכב ביחא ד"ר ע"י) רק כבר כתבתי ס' דיוצא שש"ס ג"כ ספק מקרי ולא חסרון ידע' כיון שחכמי' הש"ס לא יכלו לנדר הו' ספק ולהרמב"ם מותר מן החור' כמו שנאמר דין חלב הכור דספיקא הו' ולא הכריעו בו חכמי' א"ס מ"י א"ס בהמ' חלבו מותר לנו מהחור' לאלול בשביל זה הספק רק חכמי' אסרו וטעמ' זה שיד' דוקא כמה שבעלי הגמרא' לא שטעו ועל' להם בספק ולא יכלו לנדרו נאזכר האוסרין הנבחר למאות ולאלפי' חכמי' ישראל בחתימת התלמוד ודאי' שאין בזה אדם לפוטרו ונדררוע יער' ענינו רוח שטרוס מ"א"כ שאר חכם גדול אחר חתימת התלמוד או אפי' או א"ס אדם חכם גדול מונק בחכמים נבחר נדרר דין תור' ולא ספק במציאות ודאי' ל"ס שיתר' ס' דאורי' זה מותר לו מן החור' בשביל ספק דמהזה ספק ואם לנדר' ספק אולי' לחתור' ודאי' או תשובה דרוב יועץ בקיבון חכמי' וזה ודאי' חסרון ידע' מקרי ואסור מן החור' ומעת' מה נועם נעמי' ל' הש"ס תנא' ספיקו' מספקא ל' ולהחמיר ר' ל' התנא' ס' מ"סוק בדר' דינא' לנכסי' ולכן פשיטא' ס' כירות כשאי' להחמיר והו' בחנא' עצמו אבל אחר חתימת התלמוד שגל' בספק ולא מנצח' בידור חור' להיות ספק מעל' כס' בטמאות ובכלל ס' כירות להקל ולדעמי' דנדר' יס' להם פסס' בהלכה והם כסמור ופסח (וענין להלן מאמר ז' עיון א' הוכחתי ג"כ בענין הפרש זה ומטבא בזה בכלל אוקי' קרקע נח"ב מזה קיי' חמור' דה"ל נדר' כס' קנס קרקע מניא שאינו קורא ע"ס).

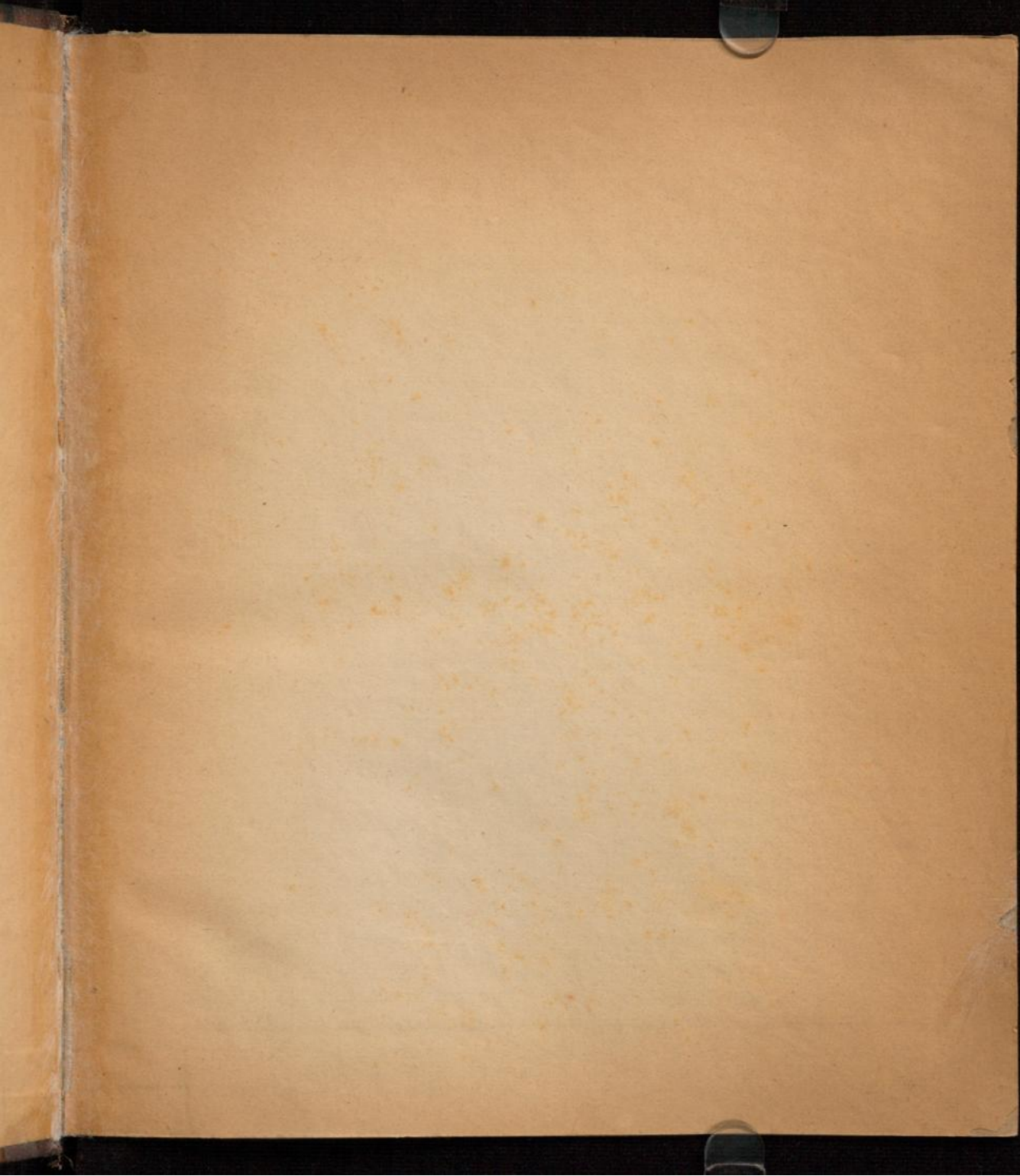
ודנהה הרב כו"ס נחית לומר א"ס יבוא בעתה או דוקא בלמר היעור' מאלי' מקורס' אבל לא כס'ס' ישראל ובאין ויפס' הגאון' ולכאור' כ"ל הכוונ' ראי' מהא' דסנדר' דה"ה דאמר מ"ס לרוב"ל היום חס' בקיבו' תשבעו שבע לפאור' בלחיו יוס' משא' אע"ג דל' א"ל' מאחמול' אבל שוב דאיתי' שדבר מ"ס במהר"ם א"ב ח' ו"ל היום כ"ד ונדרכו ל"ל חס'ס' לא סב"י ולא חס'ס' ע"ס דנדריו ולכאור' יס' להוכיח בהיפוך מהא' דנר"ס ח' א"ל' ס' פלוגתא דר"א ור' י' אי' עתיד' לנאול' נטיסן או בתשרי והקס' הרב שטורי' א"ן דלפי' זה הנדר יס' אסור כן נטיסן וחשרי' ובספר' חדש' לשתי' ומ' דהתם' בלעז' דעתה' ובסוגי' נצינ' אחשבה' זה יעול' בהיפוך מיזה' ע"ס שגם לדרכו הניח נקיס' ולעיקר קשייתו' י"ל דמלוגת' דנטיסן או תשרי' לאו נאול' וביחא' כ"ד משא' אלא שרות וסל' וענין' כירות או אפחלת' דמחלה' כראי' בזה"ל לעיל מ"כ נר"ה והלמח' הוא בנ"י ס' מה' ס' הרמב"ם בסוף סמור' הגדול' שאין נדרר זה ודעה' ברורה ע"ס).

[illegible]

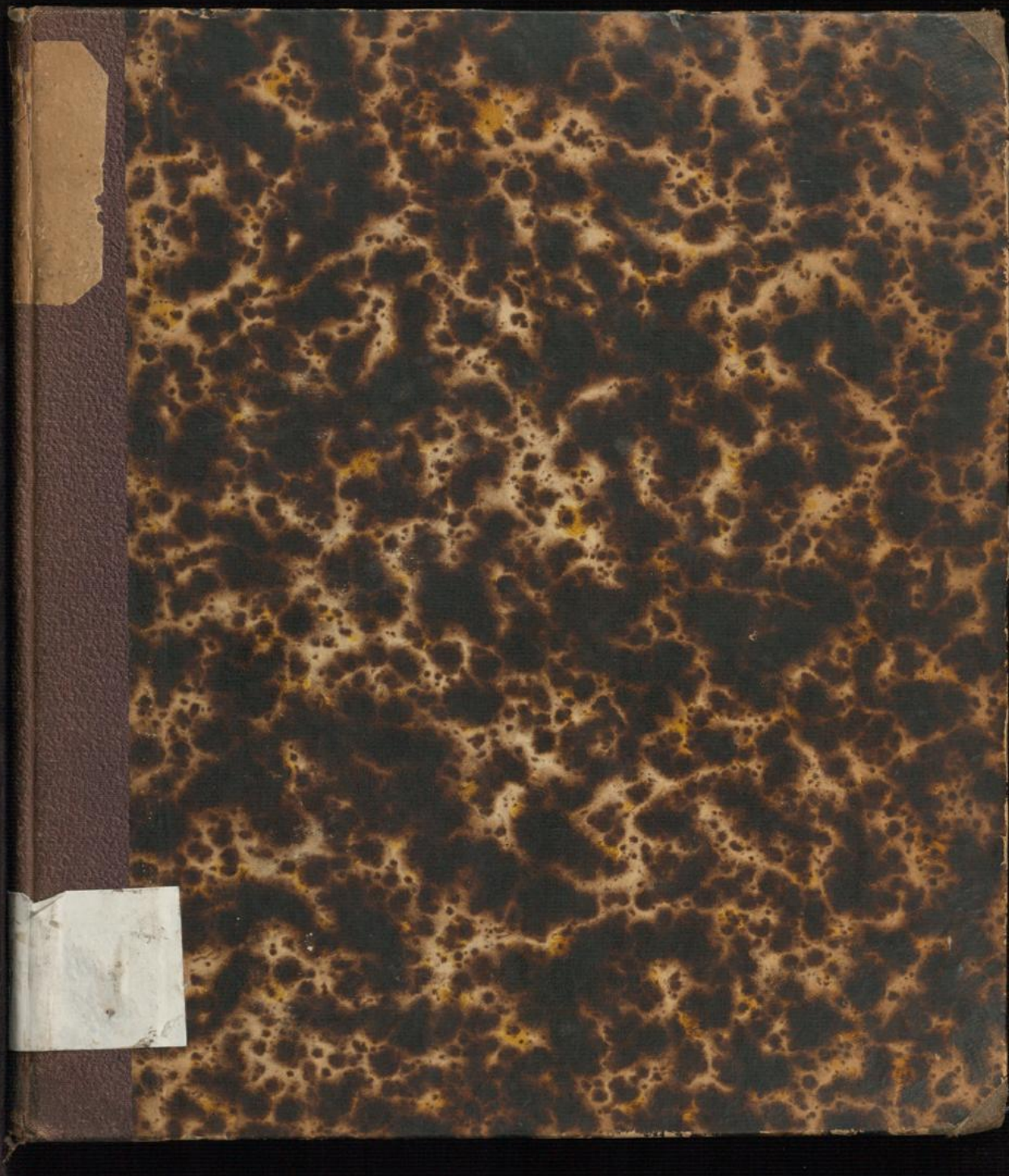
10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532

[illegible]

ת' דע חסיד
בית נקיש'
ד' כן בנין
י' מדרגה

156. 24.45

441